

3 1761 08824691 3

26
L 2

Toronto University Library

Presented by

The Revd H. H. Halstead - Adcock, M.A.

through the Committee formed in

The Old Country

to aid in replacing the loss caused by

The disastrous Fire of February the 14th 1890

PROCLA

GOEDTAE

LIBRARY

1850

1850

1850

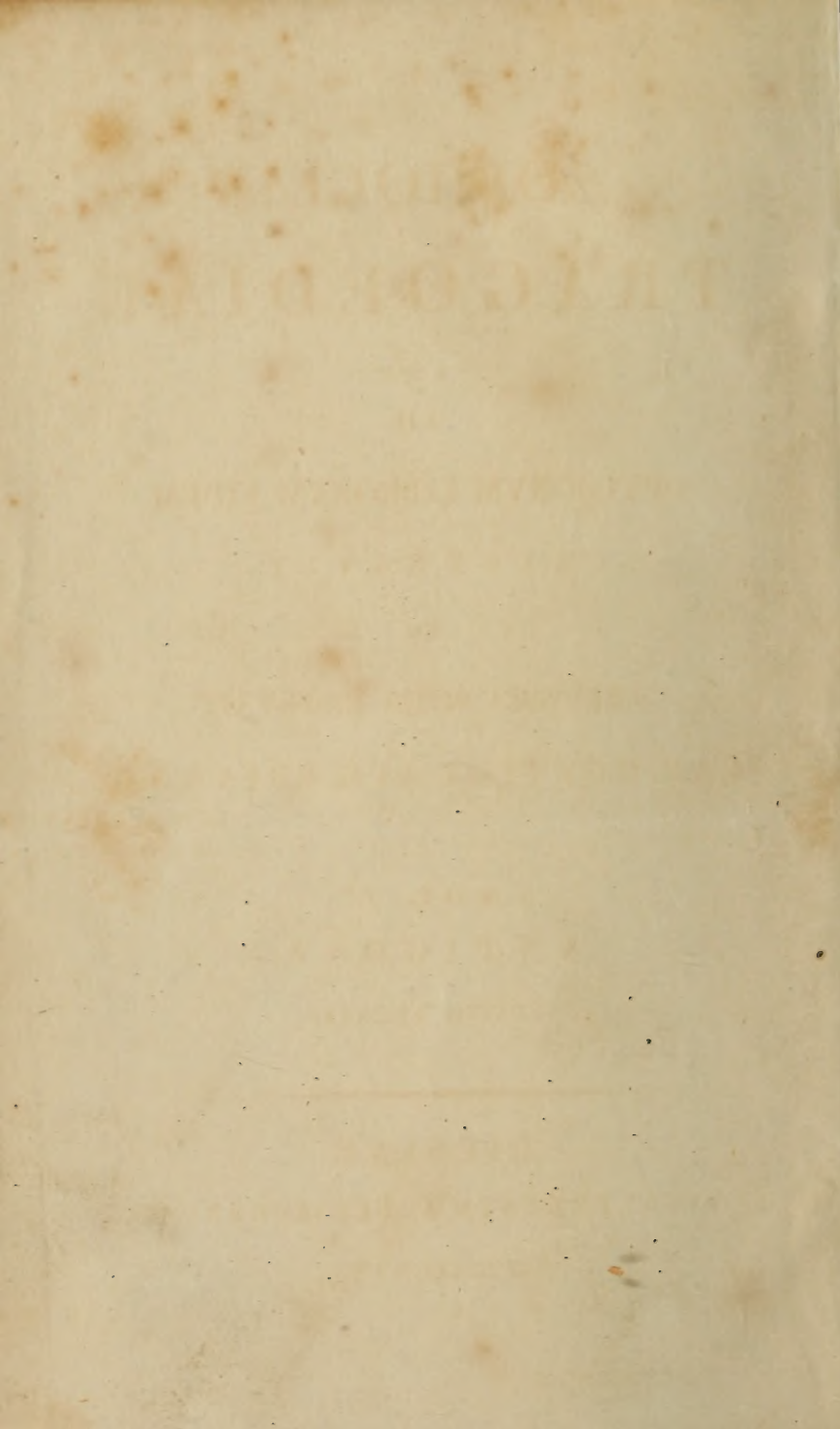
1850

1850

1850

1850

1850

LGr
S712Er

SOPHOCLIS
TRAGOEDIAE

AD

OPTIMORVM LIBRORVM FIDEM

RECENSUIT

ET

BREVIBVS NOTIS INSTRVXIT

CAR. GOTTLOB AVG. ERFVRDT.

VOL. I.

ANTIGONA.

EDITIO TERTIA.

LIPSIAE

APUD ERNESTVM FLEISCHERVM

CICCCCXXX.

THE HISTORY OF THE
CITY OF BOSTON

FROM THE FOUNDATION OF THE TOWN
IN 1630 TO THE PRESENT TIME

BY
NATHANIEL BENTLEY
OF THE CITY OF BOSTON

LONDON:
PRINTED BY R. CLAY AND COMPANY, BUNGAY, SUFFOLK.

SOPHOCLIS
A N T I G O N A

AD
OPTIMORVM LIBRORVM FIDEM
R E C E N S V I T
E T
BREVIBVS NOTIS INSTRVXIT
CAR. GOTTLOB AVG. ERFVRDT.

EDITIO TERTIA
CVM ADNOTATIONIBVS
GODOFREDI HERMANNI.

L I P S I A E
APUD ERNESTVM FLEISCHERVM
CICDCCCXXX.

1811
R
P

2
W

PRAEFATIO

GODOFREDI HERMANNI.

Antigonam quum repeti divenditis secundae editionis exemplis cuperet librarius, non committendum putavi, quin recognoscerem quae olim ad eam fabulam adnotaveram, allatis praesertim interea novis adiumentis quum aliorum tum P. Elmsleii industria. Itaque alia his opibus instructus, alia, quod ipsi mihi meliora succurrisse viderentur, mutavi, emendavi, explanavi. Sed quum hoc in genere finis inveniri nullus possit, diesque diem doceat, et quo plures ad unum scriptorem interpretes studia sua conferunt, eo magis nova ubique suppetat disputandi materia, ne nunc quidem deest quod addam iis, quae in adnotationibus sunt perscripta. Nam maxima iam parte fabulae impressa perlatum est ad me primum volumen

editionis Wexianae, ab ipso mihi editore comiter transmissum: paullo post autem Ed. Wunderus amice mecum communicavit Io. Zehlickii dissertationem de aliquot Antigoniae locis, editam ante hoc triennium Grypsvaldiae. Ex his igitur atque aliis quibusdam scriptis depromam nonnulla, de quibus breviter exponere operae pretium videatur, partim ut corrigam, si quid in adnotationibus minus recte dixerim, partim ut quae dicta sunt defendam: tum adiiciam etiam, quae quod longioris disputationis essent, praefationi relinquere iam antea constitueram.

Statim de secundo versu docte et subtiliter Seidlero et quodammodo etiam mihi contradixit Zehlickius de coniunctis in unum duabus interrogationibus, maximeque de Platónico $\pi\omega\varsigma$ $\tau\acute{\iota}$. Qui mihi quidem illa partim nimis subtiliter partim non satis subtiliter, atque aliquid etiam non sine cavillatione videtur dixisse. Coniuncta in unum $\pi\omega\varsigma$ $\tau\acute{\iota}$ defenderat Heindorfius ad Platonis Hipp. mai. 40. p. 166. (179. ed. sec.) ad Theaetet. 11. p. 297. ad 154. p. 500. ad Sophist. 102. p. 431. Hoc labefactare conatus est Zehlickius ita, ut distinguendum censeret, $\pi\omega\varsigma$; $\tau\acute{\iota}$ $\lambda\acute{\epsilon}\gamma\epsilon\iota\varsigma$; concedens quidem,

intelligi posse πῶς τί λέγεις, id ut sit *quid quomodo dicis?* sive, *quid dicis, et quibus causis adductus?* negans vero, ullo modo intelligi posse πῶς τί τοῦτο λέγεις, quia πῶς τοῦτο λέγεις idem plane sit quod τί τοῦτο λέγεις, id quod multis ait exemplis posse confirmari. At ea in opinione duplex error est. Nam si πῶς τοῦτο λέγεις idem est quod τί τοῦτο λέγεις, etiam πῶς λέγεις idem esse quod τί λέγεις necesse est: ut, si πῶς τί τοῦτο λέγεις intelligi nequeat, non magis intelligi possit πῶς τί λέγεις, quod tamen ipse concedit posse intelligi. Deinde si potest hoc intelligi, sensumque praebet eum quem dicit, idem cadat necesse est in πῶς τί τοῦτο λέγεις. Nam etsi saepe perinde est, utrum quis πῶς τοῦτο λέγεις, an τί τοῦτο λέγεις dicat, tamen illa reapse inter se differunt, ut, ubi utrumque significandum est, recte coniungantur πῶς τί τοῦτο λέγεις. Eiusmodi est illud in Timaeo p. 22. B. καί τινα εἰπεῖν τῶν ἱερέων εὖ μάλα παλαιόν, ᾧ Σόλων, Σόλων, Ἑλληνες αἰεὶ παῖδες ἐστε, γέρον δὲ Ἑλλην οὐκ ἔστιν. ἀκούσας οὖν, πῶς τί τοῦτο λέγεις, φάναί. Nam si πῶς est *quomodo*, i. e. *quo argumento, quo consilio, quem ad finem*, quidni haec duo simul quaerat Solon, et cur ille pueros esse Graecos dixerit,

et quid sit, quod puerile appellet? Buttmanus qua caussa in secunda ed. Heindorfiana ad Hipp. mai. p. 179. quod in Timaei loco Bekkerus edidit, πῶς τι, id rectius ubique rescribi dixerit, non perspicio. Sequutus videtur Bekkerus editionem Stephani, quae id habet. In Basil. secunda est πῶς τί, cum accentu gravi.

Rectius illud obiicit Zehlickius, quod alibi Plato copulam inserere consueverit, ut πῶς τούτῳ καὶ τίνα λέγεις; Vnde quum toties habeatur apud Platonem absolute (i. e. verbo non addito) interrogans τί μήν; τί δέ; τί δαί; τί οὖν; καὶ τί; τί δ' οὐ; atque aequè nude positum πῶς; καὶ πῶς; καὶ πῶς ἄν; πῶς γὰρ ἄν; πῶς δὴ; πῶς δ' οὐ; (ipsius Zehlickii verba posui) etiam illa in formula distingui iubet, πῶς; τί λέγεις; πῶς; τί τοῦτο λέγεις; Hic vero desidero subtilitatem. Nam quid est, quod dicit, *verbo non addito*? Num λέγεις ad πῶς addi cogitatione voluit? At isto modo formula illa significabit, πῶς λέγεις; τί λέγεις; Quod quid est aliud quam πῶς τί λέγεις; dictum illud eodem modo, quo uni voculae interrogativae duo verba adiunxit Aeschylus: τί ῥέξω, γένωμαι; vel Euripides: τί ν' ἀνδρῶν ἀΰσω, βοάσω; At enim vero ipse Zehlickius non videtur satis exploratam ha-

buisset huius rei rationem. Alioqui non caeteras illas interrogandi formulas commemorasset, sed πῶς dixisset soli admirationi significandae inservire. Id etiam si concedatur, non sequitur tamen distinguendum esse, πῶς; τί λέγεις; Nam potuit in hac formula, quae familiaris sermonis propria est, πῶς τί in unum coniungi, ita quidem ut non, quemadmodum si duo illa πῶς λέγεις et τί λέγεις quaererentur, eodem modo πῶς quo τί pronunciaretur, sed ut τί efferreretur fortius, quippe quod ipsum illud atque unum esset de quo quaereretur. Ad eam rationem accommodatissimus est ille in Hippia maiore locus p. 297. E. ὄρα γάρ, εἰ, ὃ ἂν χαίρειν ἡμᾶς ποιῆ μήτι πάσας τὰς ἡδονάς, ἀλλ' ὃ ἂν διὰ τῆς ἀκοῆς καὶ τῆς ὄψεως, τοῦτο φαίμεν εἶναι καλόν, πῶς τί ἄρ' ἂν ἀγωνιζοίμεθα; Quod est, *quid tandem contendamus*. Quem locum Zehlickius, quoniam non habebat quomodo expediret, aut pro corrupto habendum, aut, quod durius etiam sit, πῶς τί pro simplici πῶς accipiendum esse dicit. Ergo, opinor, pro corrupto habuit. Quod permirum est, quum alium similem, qui est corruptus, non putaverit corruptum esse. Est is in principio Ionis p. 350. A. Σ. τί οὖν; ἠγωνίζου τι ἡμῖν; καὶ

πῶς τι ἡγωνίζου; I. τὰ πρῶτα τῶν ἄθλων ἡνεγκάμεθα, ᾧ Σώκρατες. Vellem vero repetitum illud τι vel uno aliquo exemplo munivisset, quod adeo ineptum et putidum est, ut aut delendum sit, quod Beckio placebat, aut alia ratione locus videatur esse emendandus. Nam quod Heindorfius ad Hippiae locum posuit, πῶς τί ἡγωνίσω, aperte alienum est. Sed quum in cod. Flor. X. legatur, τί οὖν ἡγωνίζων τε τί ἡμῖν· suspicor ego scriptorem dialogi sic dicentem fecisse Socratem: τί οὖν; ἡγωνίζου τέ τι ἡμῖν, καὶ πῶς; tum, superbius se inflante glorioso rhapsodo priusquam responderet, amplius quaerentem, τί ἡγωνίσω; *ecquid certavisti?*

Sed venio ad Sophoclem. Quaerit Zehlickius, quis τί ποῖον iunxerit. Quaerenti non deerunt fortasse exempla: sed exemplis non opus, ubi res ipsa loquitur. Nam si diversa sunt τί et ποῖον, apertum est quaeri utrumque posse. Ex quo patet, hoc quidem modo refutari non posse Seidlerum, qui ὅτι ὀποῖον iuncta esse censebat. Nam ὅτι ad summam malorum, ὀποῖον ad genus refertur, in quibus non magis quidquam vitiose dictum, quam si cui omnia omnis generis mala evenisse dicas. Sed satis

dictum, ut Seidlerum adversus Zehlickii obiectiones defenderem. Ipse cur οἷσθ' ὅτι probarem, in adnotationibus exposui.

V. 3. Nimia subtilitate cavillantur est, quod Zehlickius dicit, νῶν ζώσαιν ita se crediturum verum esse, si doctus fuerit, non absurdum esse hoc loco cogitare, πάντα τὰ κακὰ οὐ θανούσαιν νῶν, ἀλλ' ἔτι ζώσαιν τελεῖ, non esse genitivum, sed dativum: aut enim inepte additum esse νῶν ζώσαιν, aut contrarium νῶν θανούσαιν negatum cogitari certe posse. Mirum haec scribere potuisse, qui v. 511. legisset ὁ κατθανῶν νέκυσ. Numqui enim νέκυσ οὐ κατθανῶν cogitari potest? Quin ne opus quidem talibus. Nam recte quis sibi etiam mortuo malum evenire dicit, si fit quod eius memoriam opprobriosam reddit. Pertraxit tamen in suam sententiam Zehlickius etiam Wexium, qui Boeckhium quoque genitivos defensurum ait. Illud proprium est Wexii, non a Zehlickio, uti dicit, acceptum, Sophoclem, si dativus usus esset, scripturum fuisse νῶν ταῖν ζώσαιν. Nec scripsisset ita Sophocles, nec potuisset scribere.

V. 4. In hoc vexatissimo loco numquam mihi satisfeci. Quae ad eum enodandum mul-

ta permira attulit Zehlickius, eorum pleraque mittam. Sed ille quum graviter vituperat, quod ἄτην flagitium interpretatus sim, verba ei premere, quam sensum verborum spectare placuit. Nam ut ἄτη apud Sophoclem nunc mentis perturbationem atque dementiam ab diis immissam, nunc delictum mentis perturbatione commissum, nunc culpam delicto conceptam, nunc mala delictis parta, aut mala per se, ut de delictis non cogitetur, nunc summum malorum, perniciem, significet, ea tamen omnia, ubi de Oedipo agitur eiusque filiis, quid aliud sunt quam flagitia? Sed Zehlickius quomodo dicere potuerit, singulis rebus diligenter perpensis nihil reliquum esse quod velet ne vertamus: neque enim quidquam triste, neque culpa vacans, neque turpe, neque ignominiosum est, quod inter tua et mea mala ego non viderim: id ego quidem non intelligo, vellemque docuisset, quo modo *culpa vacans* dictum putaret id quod *non vacans culpa* dicendum erat. Praeterea quae de repetita negatione praegressam negationem non tollente dixit, diversa eum confudisse, nec satis perspectas huius rei rationes habuisse ostendunt. Duobus modis iterata negatio non

tollit praegressam, uno, quum quis ita loquitur, ac si prioris negationis oblitus esset: quale est, quod Erfurdcius ex Agamemnone v. 1645. attulit: ὅς οὐκ, ἐπειδὴ τῶδ' ἐβουλεύσας μόρον, δρᾶσαι τόδ' ἔργον οὐκ ἔτλης αὐτοκτόνως. Alter est, quum toto negato etiam pars totius negatur, eaque vel postposita, ut in Aeschyli Suppl. 897. ὀλκή γὰρ οὐτοὶ πλόκαμον οὐδ' αὖ ἄζεται, vel praegressa, ut in Sophoclis Trachiniis v. 1010. οὐ πῦρ, οὐκ ἔγγος τις ὀνήσιμον οὐκ ἀποτρέψει. Tertius est, qui quod re vera non negatio, sed tota sententia iteratur, videtur magis ad hoc genus pertinere, quam vere pertinet: ut in Oedipo Rege v. 1081. οὐ, τὸν Ὀλυμπον, ἀπείρων, ὧ Κιθαίρων οὐκ ἔσει. Nam illud prius οὐ idem est ac si diceret οὐκ ἔστι τοῦτο. Nunc non est quidem dubium, quin, si coniungas, ὁποῖον οὐ τῶν σῶν τε καμῶν οὐκ ὅπωπ' ἐγὼ κακῶν, id ad eum modum, quem primum posuimus, dictum videri possit. Idque quum placuerit Zehlickio, ostendere debebat quid esset ἄτης ἄτερ, ut id cum caeteris, ἀλγεινόν, αἰσχρόν, ἄτιμον, componi potuerit. Atqui id non fecit, sed satis habuit contendere, ἄτην hic mala significare Antigoniae.

Aliam rationem iniit Wexius, qui Boeckhium, ut videtur, sequutus, similiter ut Seidlerus, ἄτης ἄτερ a caeteris verbis separavit, sed explicans ita, *misso infortunio, praeter infortunium*, allatis similibus locis, in quibus ἄνευ et χωρὶς ita dicuntur. Latuit ea dicendi ratio criticos in Lycurgi oratione p. 149. (144. ed. Reisk.) ubi male legitur ἄνευ τοῦ λόγου. Scribendum: ἀδύνατον γὰρ ἐστίν, ἄνευ τοῦ ἀλόγου, μὴ δικαίως δεδιδαγμένους, δικαίαν θέσθαι τὴν ψῆφον. i. e. *ne commemorem, absurdum esse*. Credo ego quidem verum vidisse Wexium, interpungique debere Antigoniae verba hoc modo:

οὐδὲν γὰρ οὔτ' ἀλγεινόν, οὔτ', ἄτης ἄτερ,
οὔτ' αἰσχρόν οὔτ' ἀτιμόν ἐσθ', ὅποιον οὐ
τῶν σῶν τε καμῶν οὐκ ὕπωπ' ἐγὼ κακῶν.

sed de interpretatione non ex omni parte assentior. Vertit Wexius: *nihil enim est, neque calamitosum, neque, mittam enim calamitatem, aut turpe aut ignominiosum, quin in nostris malis esse viderim*. Bona haec, quis neget? sententia est: sed tamen, si hoc voluisset Sophocles, scripsisset, credo, ἄλγους ἄτερ. Quod quum non fecerit, hanc eius mentem fuisse puto. Dolet Antigona propter duas res, pro-

pter miseriam et propter dedecus. Miseriam dicit obitum patris, matris, fratrum. Dedecus duplex est: partim enim in iis positum est, quae per errorem Oedipi fatali necessitate evenerunt, caedes patris Laii, connubium cum matre, liberi ex incestu suscepti, turpe genus mortis, quo parentes et fratres vita excesserunt: partim cernitur in iis, quae non ex illo errore Oedipi orta soli Creontis saevitiae debentur: proiectum feris corpus Polynicis, violatumque ius deorum manium. Ob haec postrema, quae ex voluntate Creontis pendent, ideoque aliter se habitura essent, si melior huic mens esset, indignatur Antigona: priora autem illa, ut per necessitatem advecta, ferenda esse videt: quare haec obiter tantum commemorat. Itaque hoc dicere putanda est: *nihil nec triste neque, ut delicta taceam, aut turpe aut ignominiosum est, quod ego non in tuis meisque malis viderim.* Ἀίσχρὸν dicit violatum ius mortuorum; ἄτιμον contumeliam mortuo fratri factam. Atque hoc modo defendi posse videtur illa duplicata divisio, cuius vix aliud similiter dictum exemplum invenias, quum, quod ad alterum οὐτε adiiciendum erat, statim per alia duo οὐτε — οὐτε dividitur.

Nam maior divisio est, qua ἀλγεινον et ἀπρεπὲς sibi opponuntur; minor, qua illud ἀπρεπὲς, non posito hoc verbo, statim in αἰσχρὸν et ἄτιμον dividitur. Vitare hoc potuerat, si scripsisset, οὐτ', ἄτης ἄτερ, ἔτ' αἰσχρὸν, οὐτ' ἄτιμόν ἐστιν. Sed dictum esset languidius.

V. 106. Fr. Passovius in praefatione lectionum hibernarum Universitatis Litterarum Vratislaviensis huius anni, quod adverbium in θεν exeuntia ex genitivis formarentur, scripsisse Sophoclem coniecit Ἀργεόθεν. Memini me id iam ante aliquot annos ab nescio quo alio propositum vel legisse vel audivisse. Et potuerat Passovius, quum Apollonium in Bekkeri Anecdotis memoraverit, Tryphonis iudicio opinionem suam communire, de quo sic scribit Apollonius p. 601, 30. καὶ ἔτι περὶ τοῦ Δεκελειόθεν· ἐν οἷς ἔλεγε μὴ παρὰ τὸ Δεκελεια παρῆχθαι, παρὰ δὲ τὸν μετειληφότα τοῦ δήμου Δεκελέα, ὥστε παρὰ γενικὴν τὴν Δεκελέος Δεκελειόθεν εἶναι, καὶ μετὰ περισσοῦ τοῦ ι Δεκελειόθεν. Sed fallitur Trypho, quamque comminiscitur adverbii illius originem, ea prorsus barbara est. Omninoque haud satis accurate ab genitivo repetunt grammatici hoc genus adverbiorum. Rectius dixissent, addi

eam terminationem ipsi corpori nominis, non vocali, quae esset in genitivo. Vnde et ἡπειρόθεν et ἀπειρόρηθεν dictum. Nam quae ante θεν est vocalis vel o vel η vel α vel ε vel ω vel diphthongus οι, alibi aliam causam habet; nusquam eam, quod genitivi sit propria. Sed quoniam natura sua haec adverbia affinem genitivo potestatem habent, non obscurum est ad intelligendum, cur, quorum nominum genitivus non est in usu, eorum illi modo formae, cujus usurpatur genitivus, accesserit illud θεν, qualia sunt ἐμέθεν, σέθεν, ἔθεν, Διόθεν. Nondum igitur Sophoclis versui inventa est medela, siquidem alteram suam coniecturam, Ἰασόθεν, ipse repudiavit Passovius. reiiciendam illam etiam propterea, quod Ἰασος pro regionis nomine usurpatum esse non est a quoquam traditum. Homerus enim quum Ἰασον Ἄργος dicit, adiectivi potestate posuit.

V. 108. Welckerus in Diurnis scholasticis huius anni part. II. fol. 25. fallitur, quum in comparativo minuendi vim inesse putat, Ideo praefert ὄξυτόρω, quod ad frena lupata spectet, a quibus dictos censet equos λυκοσπάδας. Non videtur ei cognitum fuisse, hodie quoque ex Polonicis equis in honore esse λυ-

κοσπάδας, qui scissam lupi morsu aurem habent. Et lupata frena cohibendis equis aptiora sunt, quam effusa fuga ruentibus, quorum impetum accelerari remissis frenis erat dicendum.

V. 126. Eodem loco Welckerus multa de dracone Thebanorum insigni, deque aquilarum et serpentum inimicitiis congressit, Homeri versus Iliad. XII. 20. seqq. obversatos esse Sophocli contendens, ob eamque causam ἀμφὶ νότα non solum ad exercitus, sed etiam ad aquilae dorsum pertinere putans, quam apud Homerum mordeat draco ἰδνωθεὶς ὀπίσω. Inde in talem incidit scripturam, ἀντιπάλῳ δυσχείρωμα δράκων τι; quam exemplis quidem, sed iis alienissimis firmare adnilitur, si possit cuiquam persuadere. Ingeniosior Zehlickii de hoc loco sententia est, qui victoriam mutua fratrum caede Thebanis tristem significari existimat, idque poetam ipsum declarare v. 144 — 147. Non adducor tamen, ut veram esse hanc interpretationem credam. Omnis enim huius carminis ratio monstrat, ab initio solam celebrari ob victos fugatosque hostes laetitiam. In fine demum, quae Thebanis adversa acciderint, memorantur. Ex quo consequitur, alie-

nam parumque aptam hoc in loco mali istius mentionem fuisse.

V. 563. Seagerus in versione libri Vigeriani p. 9. quod ex Diarii classici fasc. LXXVI. p. 323. cognovi, veram scripturam esse coniecit, ἀλλ' ἦδε μέντοι μηδέεν. Cur corrigendum putavit, quod dictum est rectissime?

V. 598. Κοπίς defenderunt etiam Zehlickius, Wexius, Welckerus in Diurn. scholast. huius anni parte II. fol. 26. Sed de his, sicuti de multis aliis, in quibus alia mihi stat sententia, lectorum arbitrio, quid probandum censeant, relinquam.

V. 599. Nomen Ἐρινός hodiè viri docti lapidum antiquorumque librorum fide scribunt uno *v.* Videndi Brunckius, aperte ille quidem errans, quum *ι* natura breve esse putavit, ad Aeschylī Sept. c. Th. 490. Blomfieldius in glossar. Prometh. 53. Iacobsius ad Anthol. Pal. p. 258. et non satis considerata miscens Welckerus in Sylloge epigr. Graec. p. 15. quemque is citat, Passovius in Jahnni Annalibus a. 1828. vol. I. p. 45. Lapidum librorumque veterum in aliis rebus maxima, in aliis perexigua ac nulla potius auctoritas est. In multis pronunciandi consuetudo, in quibusdam opinio quaedam er-

rorem scripturae peperit. In Furiæ quidem nomine, quod propter accentum pene ut anapaestus pronunciaretur, vel unum *ν* scribi pro duobus potuit propter pronunciationem istam, vel duo pro uno, quia media syllaba in metris produceretur. Ac mihi quum analogia quaedam duplicatum *ν* commendare videretur, hanc scribendi rationem servare, quam sequi de quo non persuasum esset malebam, seponebamque hanc quaestionem, ut de ea in praefatione dicerem. Nunc, accuratius considerata illa analogia, accedendum puto iis, qui unum *ν* scribunt. De qua re paucis dicam.

Grammaticos quidem, si ex originibus huius nominis quas asserunt aliquid colligi potest, veri simile est unum *ν* agnovisse. Vide Etym. M. p. 374, 2. Etym. Gud. p. 206, 42. Orion. Theb. p. 57, 11. Eustath. p. 763, 31. Tzetz. Chil. 817. seqq. Hic diserte de se testatur:

ὄθεν καὶ γράφεσθαι μακρόν φησὶ καὶ τὸ ἰῶτα.

Sed veram originem indicavit Pausanias VIII. 25, 5. (4) ubi de Cerere scribit: *ἐπὶ τούτῳ καὶ ἐπικλήσεις τῆ, θεῶ γερόνασι, τοῦ μηνίματος μὲν εἴνεκα Ἐρινύς, ὅτι τῶ θυμῶ χοῆσθαι καλοῦσιν Ἐρινύειν Ἀρκάδες.* Etym. M. p. 374, 1.

ἐριύειν κατὰ Ἀρκάδας τὸ ὀργίζεσθαι. Hoc quidem minus accurate: neque enim irasci, sed iram animo reconditam servare hoc verbum significat: ut, si non origine, saltem significatu quodammodo conveniat cum ἐλινύειν, quod est *morari*, *cunctari*. Quare etiam grammatici ἐλινύειν in iis verbis memorant, unde dicta sit Ἐριύς, sed male illi rationem reddentes. Eam declarant, quae ubique de Furiis praedicantur, ut,

τίνει μύσος

χρόνω κλυτὰ βυσσόφρων Ἐριύς.

Sed illud quoque verbum ἐλινύειν uno fere *ν* apud grammaticos, alibi saepe duplici scriptum invenitur: quorum utrum praefendum esset, fide librorum potius quam argumentis ex natura verbi petitis disputarunt illi, quos Schaeferus nominavit ad Greg. Cor. p. 502. quibus addendus Boeckhius in adnott. crit. ad Pind. Nem. V. 1. Redit ergo res ad quaestionem de scriptura verborum in *ννω* exeuntium. De iis in grammaticae Graecae vol. II. p. 38. seq. disseruit Buttmannus, non ille tamen plene, neque, ut mihi videtur, omnia recte exponens.

Quemadmodum multa verba bisyllaba in

υω terminantur, pleraque *υ* longum habentia, ut βύω, δύω, θύω, κύω, λύω, ξύω, ρύω, στύω, τρύω, φλύω, φύω, χύω, pauca brevi *υ*, ut κύω, *osculator*, aut ancipite, ut κλύω, μύω, sic etiam augentur illa terminatione multa verba, quae ipsa quoque fere longum *υ* habent, ut ἀγλύω, γηγρύω, δακρύω, η̄μύω, η̄πύω, ισχύω, κωλύω, πληθύω, ὠρύω; rarius breve, ut ξρύω, μεθύω.

Ab his diversa sunt illa, quae per *υυω* vel *υυμι* augentur, in quibus *υυω*, nisi fallor, omnibus brevi *υ* est. In his sequitur Buttmanus *Etymologicum M.* p. 504. ubi in *υ. κεραννύς* sic scriptum: πάντα δὲ τὰ τοιαῦτα διὰ δύο *υυ* γράφεται, ζωννύω, σβεννύω, καὶ τὰ ὅμοια: et p. 251, 23. τὰ εἰς *ω* λήγοντα ῥήματα βαρύτερα, ποιοῦντα παράγωγα διὰ τοῦ *υυω*, εἰ μὲν διφθόγγῳ παραλήγεται, δι' ἐνὸς ἀμεταβόλου ἐκφέρεται· οἷον δαίω, δαινύω· εἰ δὲ φωνήεντι, διὰ δύο· οἷον ἔω, ἐννύω· σβέω, σβεννύω. Eadem paullo aliis verbis vide in *Etym. Gud.* p. 131, 45. 315, 36. et in *Favorini Excerptis in Aldi Hort. Adon.* fol. 90. b. sive in *Dindorfii Grammaticis Gr.* vol. I. p. 268, 32. Neglexit Buttmanus addere, verba diphthongum habentia ab aliis grammaticis non

esse excepta. Favorinus l. c. fol. 34. a. sive apud Dindorfium p. 146, 3. δαινύω, δαιννυμι, τὸ εὐωχοῦμαι, εἴρηται παρὰ τὸ δαίω, τὸ εὐωχοῦμαι, καὶ πλεονασμῶ τοῦ ν δαίνω, καὶ ἐν παραγωγῇ προσλαμβάνον ἕτερον ν, ὡς τίνω, τιννύω, γίνεται δαιννύω, δαιννυμι, ὡς ὀρέγω, ὀρεγνύω, ὀρεγνυμι. Eodemque loco et in lexico Favorini saepius sic geminata littera scriptum est hoc verbum. Atque ita Aldina Euripidis in Troad. 770. Cycl. 371. ut in Cycl. 325. δαινύμενος error esse typographi videatur. Aliud huiusmodi verbum est ἀποκτεινύναι. Nam quum Phrynichus in Bekkeri Anecd. p. 29, 7. scribat: ἀποκτινύναι, δι' ἐνὸς ν. οἱ δὲ διὰ δυοῖν γράφοντες ἀμαρτάνουσιν. Buttmanus p. 175. hunc coniicit ἀποκτεινύναι scribi iussisse, quae scriptura fere semper in codice Glarkiano Platonis inveniatur. Exempla non pauca sunt in Gorgia, omninoque saepe ita etiam apud alios scriptores, ut apud Demosthenem, in quo alii libri ἀποκτεινύναι, alii ἀποκτειννύναι habent: v. exempli causa Schaeferum ad p. 631, 16. et citata in nova ed. Thesauri Steph. in ν. κτείνω eiusque compositis. Quare satis veri simile est, Phrynichum ad illud ἀποκτειννύναι respexisse.

Alii tamen grammatici diserte *ι* in hoc verbo agnoscunt, ut Moschopolus Sched. p. 180. Poëtae locum, qui de mensura syllabae nos certiores reddat, non memini: sed puto longam esse. Cratini fragmentum apud Suidam v. ἀποκτίννυσι et in Bekkeri Anecdotis p. 429, 25. sive in Bachmanni vol. I. p. 126, 19. καὶ πρὸς τὸν οὐρανὸν σκιαμαχῶν ἀποκτίννυσι ταῖς ἀπειλαῖς, vix potest dubitari quin sit ex tetrametris iambicis sumptum. Scripserat fortasse Cratinus hoc modo:

καὶ πρὸς τὸν οὐρανὸν γε

σκιαμαχῶν θεοῖς ἀποκτίννυσι ταῖς ἀπειλαῖς.

Conturbavit deinde Buttmannum *τίννυμαι*, quod Atticis *τίννυμαι* prima brevi esse credebat, deceptus Euripidis versu in Oreste 313.

τιννύμεναι δίκαν, τιννύμεναι φόνου,

in quo non minus quam ubique producta est ea syllaba. Scribunt hoc verbum nonnulli *τίννυμαι*, codicum quorundam fide, quae qualis sit docere potest codex Photii, in cuius lexico p. 590. τιννύμενος et versu sequente *τίννυται*, quod iure repudiavit Porsonus, scriptum invenitur.

Iam consideranti haec verba, quae per *νω* augentur, facile patet hanc eorum ratio-

nem esse, ut adiungatur illa terminatio radici in consonantem exeunti, qualia sunt ἄγνυμι, ἄγνυμαι, δείκνυμι, δέχνυμαι, ζεύγνυμι, θόρ-
 νυμαι, μίγνυμι, οἷγνυμι, ὄμνυμι, ὀρέγνυμι, ὄρ-
 νυμι, πήγνυμι, ρήγνυμι, φράγνυμι: eoque recte refert Buttmannus ὄλλνυμι, emollitum ex ὄλλνυμι; sin radici in vocalem terminatae adhibeatur illud augmentum, consonans quae deest suppleatur duplicatione litterae *v*: unde a ζέω ζέννυμι, a ζώω ζώννυμι, a κεράω κερ-
 ράννυμι, a κορέω κορέννυμι, a κρεμάω κρε-
 μάννυμι, a σβέω σβέννυμι, a σκεδάω σκεδάν-
 νυμι, a τίω τίννυμι, ab ῥώω ῥώννυμι, a χώω χώννυμι dictum, quodque luculentius etiam exemplum est a στείρω, στορέω, στρώω, στόρ-
 νυμι, στορέννυμι, στρώννυμι. Sed ea duplicatio quoniam insuavis est diphthongo prae-
 gressa, credibilius est, δαίννυμι, et si quae alia exstant huiusmodi verba, probata esse, quam, quod voluerunt qui hic quoque analogiam servandam censebant, δαίννυμι.

Analogia quam indicavi postulat, ut, si radici in *i* exeunti incrementum *ννω* accedat, verbum terminetur syllabis *ιννω*. Et eiusmodi exemplum praebere videtur τίννυμαι, si id est ex τίω factum. Eadem forma ex ana-

logia ista eorum debet verborum esse, quorum radix ultimam litteram habet *v*. Quare si ex *τίνω* per incrementum *νω* faciendum est novum verbum, oportet id itidem esse *τίννωμαι*. At vero *κίννωμαι* constanter scribitur uno *v*, nec quisquam, quod sciam, grammaticus duplicatae in eo verbo litterae mentionem fecit. *Ἄνω* autem et *γάννωμαι* et *τανύω* per mensuram certum est unum *v* habere. Et in his quidem tribus verbis Buttmannus *v* ad radicem pertinere censet: recte quidem: ergo ob id ipsum non erant in iis numeranda quae per *νω* augentur, sed in illis quae per *ω*. Eiusque rationis certum videtur indicium in eo esse, quod futura atque aorista habent, si quidem etiam *γανύσσειται* invenitur. Nam quae ex *νω* incrementum capiunt, his temporibus carent. Videtur autem in iis duplex formandi modus oblinere, alter, ut vocalis quae ante *v* est corripatur: unde ex *ἄνω*, quod veteribus non ancipite prima, sed longa fuit, *άνύω*, ex *τείνω* *τανύω*, ex *γαίω*, *γαίνω*, *γάννωμαι* factum: alter, ut servetur productio, quo referam *κίννωμαι*, *κίννωμαι*, *κίννωμαι*. Quare, si ad hoc genus etiam *δαίνωμι* et *ἀποκτείνωμι* pertinent, necessario illa uno *v* scribi debebunt, ut nor

per *νω*, sed per *υω* aucta. Iam quum *ἐλινύειν* aoristum et futurum habeat, non poterit hoc verbum ad illa referri, quibus incrementum accessit *νω*. Nec dubitandum videtur, quin eadem ratio sit simillimi verbi *ἐρινύω*. Itaque ex radicibus *ελι* et *ερι* eo modo quo *κρίνω*, *πίνω*, *τίνω*, *φθίνω* facta sunt, exstitisse *ἐλίνω* et *ἐρίνω*, etsi fortasse numquam in usu fuerunt, putabimus, ex quibus formarentur *ἐλινύω* et *ἐρινύς*, *ἐρινύω*: habemusque ab iisdem radicibus ducta verba *σέλινον* et *ἐρινεός*, *ἐρινάζειν*.

V. 671. Multum operae impendit Zehlickius, ut *ὀρθομένους* victores dici ostenderet. Non meminerat, ex quo fonte hausisset Sophocles. Homerus Iliad. V. 531. XV. 563.

*αἰδομένων δ' ἀνδρῶν πλέονες σοοὶ ἦε
πέφονται.*

V. 778. Non credideram quemquam adeo aut invenustum, aut dicendi usus incuriosum esse, ut ad Brunckii pecora redeundum putaret: sed tamen id fecit Welckerus l. c. De potentia et opibus dicta esse *κτήματα* concedit Zehlickius, sed is quum hoc verbo Haemonem respici, *νεάνιδος* autem de Antigona dici putat, frangit et debilitat virtutem huius loci. Langueret enim totum carmen, nisi initio universe

de vi ac potentia amoris diceret poeta: idque satis declarant etiam quae statim sequuntur. Nec probo Wexium, qui ὅς ἐν μαλακαῖς παρειαῖς νεάνιδος ἐννευχεύεις, propter Horatii illud, *pulcris excubat in genis*, et Pindari ὥραν παρθενείοις παιδῶν τ' ἐφίλοισαν βλεφάροις, nihil esse posse ait nisi *puellarum pulcritudine pellicis ad amorem*. Immo hoc dicit Sophocles: *Amor invicte, Amor indomite, qui et potentiam invadis, et nocturnis curis sollicitas teneram virginem, fererisque per maria, inque ruricularum casis, neque immortalium te ullus fugit, neque caduca in aetate hominum*. Non prorsus mihi mentem poetae assequutus videtur Zehlickius, quum quae de mari et terra afferuntur, sic accepit, ut conciliari diceretur amor inter eos, qui maris fluctibus essent seiuncti, et inter eos, qui in ruris solitudine degerent. Quamquam quod suspicatur, non ignotum fuisse Sophocli Heronis et Leandri amorem, eoque eum respexisse, damnare non ausim. Sed sive obversata poetae animo haec fabula est, sive eam non habuit cognitam, vim voluit amoris declarare, qui nec maris terreretur periculis, et in tenues ruricularum penetraret casas.

V. 895. seqq. L. Guil. Iacobus in Quaestionibus Sophocleis magnam partem huius orationis ut Sophocle prorsus indigam in interpolationis suspicionem adducere est conatus. Eum refutare studuit peculiari programme Germanice scripto Car. Schoenbornius, quod editum est Vratislaviae a. 1827. Nuper Sophoclem etiam Wexius defendit. Pertinent reprehensiones Iacobi, argutius illae quidem magnam partem conquisitae, exornataeque cupidius, ad versus 895 — 903. negarique non potest, si abessent hi versus, reliqua autem hoc modo cohaerent:

*νῦν δὲ, Πολύνεικες, τὸ σὸν
δέμας περιστέλλουσ' ἔδοξ' ἀμαρτάνειν
καὶ δεινὰ τολμᾶν, ᾧ κασίγνητον κάρρα·*

nihil fuisse, quod quis vituperaret. Sed tamen quos versus damnat Iacobus, non solum a Clemente Alexandrino et Scholiasta ad Oed. R. 968. verum ab ipso Aristotele pro genuinis habitos esse constat: quare de interpolatione quidem, nisi forte ab histrionibus facta, non potest moveri suspicio. Quae vituperat autem Iacobus, missis, quae aperte argutius atque iniquius dicta sunt, ad haec quattuor redeunt capita: primo, quod sibi repugnet Antigona, ge-

nerositateque suam exuat, quae sepeliverit fratrem, quod id antiquae deorum leges iuberent, nunc autem se dicat non idem in filio maritove, si civitas veluisset, fuisse facturam: secundo, quod ab natura feminarum abhorreat, fratres cariores quam maritos aut filios habere; tertio, quod se ex alio marito filium, si filius ereptus sit, parituram tam inepte dicat, quam idem apte dicere potuerit uxor Intaphernis; quarto denique, quod quo se animo erga maritum fore praedicet, non deceat sponsam Haemonis, amantis ipsam ardentissime. Sunt hae reprehensiones profecto minime leves. Sed etsi laudandi sunt, qui defendere adversus tantas criminationes Sophoclem student, tamen quaerere, opinor, licebit, sitne defendendus. Quid enim, si peccavit aliquid? Peccarunt multi, peccantque hodie quoque, et quidem etiam summi poetae. Quare etsi non sunt temere vituperandi, tamen etiam in defendendo tenendus est modus, praestatque iudicis, quam caussidici partes agere. Nam iniusti sunt illi quoque, qui admiratione antiquorum capti, omnia ab iis recte praeclareque instituta esse et ipsi credunt, et aliis ut persuadeant officium putant esse suum.

Et Schoenbornius quidem primum illud potissimum eorum, quae vituperavit Iacobus, sibi refellendum sumpsit, repugnare sibi Antigonom. Quod ut efficeret, distingui iubet, quae dicit illa, βίᾳ πολιτῶν se non idem ausuram in filio maritove fuisse, quod in fratre quum fecisset, Creonti visam esse peccare. At vero haec argutior quam verior est ratio. Nam hoc si voluisset Sophocles, diserte dicentem fecisset Antigonom, aliud esse, si quid universa civitas, aliud, si tyrannus vetaret. Nunc illud βίᾳ πολιτῶν aperte nihil nisi *contra publice propositum edictum* significat.

Secundum, quod attulit Iacobus, ab ingenio naturaque mulierum abhorrere, ut fratres magis quam maritos et liberos ament, id Wexius ut refutaret, Hegelium eiusque cohortem advocavit. Frustra: nam et Antigoniae illa et Intaphernis uxoris disputatio quid aliud, quam etiam veteribus id mirum ac pene inauditum visum esse ostendit, si mulier marito filiisque potioem haberet fratrem. Dissentiant igitur, si iis placet, a caeteris hominibus Hegeliani.

Tertium est, quod inepte dicat παῖς ἀπ' ἄλλου φωτός, quum, filio mortuo, ex eodem ex quo illum conceperat marito aliam possit

concupere. Quod quidem propterea dictum esse, quoniam poeta Persicae istius mulieris exemplum in mente habuerit, recte animadvertit Wexius. Quamquam hoc non multum confert ad defendendum Sophoclem: nam id ipsum vituperabatur, quod quae illi mulieri, non quae Antigoniae convenirent, scripsisset. At vero, nisi fallor, illud hic potius quaerendum erat, rectene intellecti essent versus illi. Videntur enim, qui de hoc loco disputarunt, quod scriptum est,

πόσις μὲν ἄν μοι, καθθανόντος, ἄλλος ἦν,
καὶ παῖς ἀπ' ἄλλου φωτός, εἰ τοῦδ' ἤμπλακον,
sic accepisse, ac si τοῦδε esset ad παῖς referendum. Quod quum per se non possit commode fieri, quia de filio vel αὐτοῦ vel τούτου vel κείνου dici debebat, tum eo minus credibile est, quod praegressum ἀπ' ἄλλου φωτός per ipsam horum verborum naturam τοῦδε φωτός intelligi postulat, hoc sensu, *maritum, si mortuus esset, alium invenirem, et filium ab alio viro, si hoc viro essem privata*. Quod si sic loquutus est Sophocles, haec ipsa verba ostendunt, aliunde eum quam ab Herodoto illam Persicae mulieris sententiam accepisse. Nam apud Herodotum III. 119. sic illa dicit: ὦ βασιλεῦ, ἀνήρ

μέν μοι ἂν ἄλλος γένοιτο, εἰ δαίμων ἐθέλοι,
καὶ τέκνα ἄλλα, εἰ ταῦτα ἀποβάλοιμι· πατρὸς
δὲ καὶ μητρὸς οὐκ ἔτι μενὸν ζώντων, ἀδελφὸς
ἂν ἄλλος οὐδενὶ τρόπῳ γένοιτο. ταύτη τῇ γνώμῃ
χρεωμένη ἔλεξα ταῦτα. Integram posui eius
orationem, quoniam prope singulis verbis cum
iis, quae Sophocles scripsit, atque adeo etiam
cum illis conspirat,

τίνος νόμου δὴ ταῦτα πρὸς χάριν λέγω;

in uno autem illo discrepat, quod apud He-
rodotum τέκνα ἄλλα, εἰ ταῦτα ἀποβάλοιμι,
apud Sophoclem παῖς ἀπ' ἄλλου φωτός, εἰ
τοῦδ' ἤμπλακον legitur. Cur igitur sic haec
scripsit Sophocles, nisi quod isto modo loquu-
tam accepisset mulierem? idque eo probabi-
lius est, quod id non quadrat in Antigonom,
quadrat autem in mulierem Persicam, cuius
simul et maritus et filii erant perituri. Sed num
propterea existimandus est inepte scripsisse
Sophocles? Non crediderim. Nihil ille, nisi
liberius conformata oratione ulitur: atque ut
modo dixerat,

οὐ γάρ ποτ' οὐτ' ἂν εἰ τέκνων μήτηρ ἔφην,
οὐτ' εἰ πόσις μοι κατθανὼν ἐτήκετο,

in quibus apertum est κατθανὼν ἐτήκετο etiam

ad liberos referendum esse, sic idem facit etiam quum dicit,

πόσις μὲν ἂν μοι, καθθανόντος, ἄλλος ἦν,
καὶ παῖς ἀπ' ἄλλου φωτός, εἰ τοῦδ' ἤμπλακον.

Fingit se et maritum et filium habere: itaque hi, inquit, si mihi eriperentur, et maritum invenire possem alium, et ab eo filium.

Quartum denique, quod attulit Iacobus, non decere Antigona, quae desponsata sit Haemoni, ardentissimeque ab illo ametur, tam parvi facere maritum, ut pro eo non idem quod pro fratre facere audeat: id vero Iacobus non modo ex nostris moribus aestimavit, sed ne ingenium quidem respexit Antigona. Amoris teneros sensus poeta neque in Haemonis dictis conspicuos exhibuit, neque in Antigona. Et quanta vehementia amet Antigona Haemon, nisi se ille interimeret, plane ignorarem. Antigona autem, cuius ferox et generosus animus totus in iram ob indignum Creontis edictum effusus est, eo ipso, quod tali in causa amoris sui prorsus obliviscitur, maxime facit quod eius ingenio est consentaneum.

Quod si ex iis, quae praecipue vituperavit Iacobus, haec postrema duo nihil ad re-

prehendendum poetam valere patet, reliquum est, ut de primis duobus dicatur, quae continentur eo, quod repugnet sibi Antigona, dehonestetque quem ostenderat generosum spiritum, si se iam non, ut sanctum ius manium tueretur, sed quod fratrem praeferat caeteris omnibus, edicto immorigeram fuisse dicat; deinde, quod naturam exuat sexus sui, quum fratri posthabeat maritum et liberos. Mea quidem sententia excusari Sophocles, non liberari a reprehensione potest, quae est iustissima. Nam ne illud quidem accipio, quod Boeckhius p. 37. dicit, de industria poetam non voluisse in Antigona perfectissimum magnanimae virginis exemplum proponere. Etenim etsi concedo, hanc omnem tragoediam eo spectare, ut, qui se nimiae cupiditati permittant, ipsos sibi perniciem parere ostendatur: tamen nihil ad eum finem hic locus confert. Modum enim excedit Antigona non eo, quod fratrem marito et liberis potiore habendum putat, sed quod quamvis iusta in causa obstinatius et pervicacius, quam decet virginem, sola ex civibus omnibus edicto non paret eius, penes quem summa potestas est. Facit id illa propter pietatem erga fratrem, ut ex tota fabula apparet, non

propter praecipuum quemdam amorem. Quare si isto loco, de quo disputamus, ita loquitur, ut et quam aliis eandem debet pietatem, et naturalis mulierum in maritos et liberos propensionis oblivisci videatur, non dubium est, quin id neque cum ipsius ingenio, neque omnino cum feminarum moribus congruat. Itaque defendi quidem non potest. At hinc non sequitur, excusari non posse. Fecit enim Sophocles, quod saepe fecerunt tragici Graeci, ut etiam minus apto loco quod populo argutis disceptationibus delectari solito acceptum fore intelligeret, eius afferendi arriperet opportunitatem. Quare quum Persicae illius mulieris dictum celebratum esse sciret, utendum eo putavit, idque haud sane inscite fecit. Nam ubi ad crudelissimam mortem abducitur Antigona, conquerentem facit hoc modo: *quid tandem deliqui? amavi fratrem: quo quid mihi potest carius esse?* Non est autem alienum a vehementiore animi commotione, ut bene observavit Solgerus, exaggerare causam doloris atque indignationis. Quod Antigonam si ita facientem exhibuit Sophocles, ut paullum et ingenii muliebris et pietatis propinquis peraeque omnibus debitae immemor esse videatur, at

statim ut pristinam animi magnitudinem ostenderet curavit, quum illa dicentem fecit:

ἐπεὶ γε δὴ

τὴν δυσσέβειαν εὐσεβοῦς' ἐκτησάμην.
 ἀλλ', εἰ μὲν οὖν τὰδ' ἐστὶν ἐν θεοῖς καλά,
 παθόντες ἂν ξυγγοῖμεν ἡμαρτηκότες·
 εἰ δ' οἷδ' ἁμαρτάνουσι, μὴ πλείω κακὰ
 πάθοιεν, ἢ καὶ δρωῶσιν ἐκδίκως ἐμέ.

Quibus verbis, si propter violatum edictum iure puniri videatur, at diis arbitris, quod pie egerit, culpa se vacare indicat, simulque cum praesagitione quadam futuri, ne graviores quam ipsa poenas dent, qui se iniusto supplicio afficiant, precatur.

Supra p. XVI. non succurrebat mihi, quis esset, qui ante Passovium v. 106. Ἀργεόθεν scribendum coniecisset. Est is Doederlinus in Symbolis philologicis ex Helvetia vol. I. p. 245. notatus propterea a me ipso in censura eius libri, edita in Diariis litterariis Lipsiensibus a. 1819. fol. 248. p. 1983.

PRAEFATIO

C. G. A. ERFVVRTII.

Parvo parabilem nec tamen externo quodam cultu destitutam Sophoclis tragoediarum editionem et studiosae iuventutis causa et si qui doctorum hominum talem desideraverint, adornare propositum mihi est. Cuius quidem consilii quam rationem ut in *Antigona*, sic in reliquis dramatibus esse voluerim, paucis iam exponendum videtur. In textu igitur constituendo ita versatus sum, ut codicum lectionibus, quarum notabiliores tantum attuli, denuo examinatis vel pristinam scripturam ab aliis, passim etiam a me ipso temere sollicitatam saepissime restituerem, vel, si quam Brunckiana meliorem codex aliquis exhibuisset, eam haud cunctanter reciperem. Coniecturis parcius eum honorem habui, fastidiosum vulgatae lectionis neglectum pariter ac servilem eius assecta-

tionem Criticum dedecere arbitratus. Notae tum aliorum sunt tum meae. Ac Brunckianas quidem, editionem a. 1788. sequutus, plerasque integras repetii, exceptis paucis, quae quum partim falsa et inutilia, partim asperius et iniquius in alios, maxime Vauvillerium, dicta continerent, faciundum putavi, ut, quae hoc nomine displicerent, aut in compendium redacta proponerem, aut plane resecalem. Musgravii notarum severior fuit delectus habendus. In meis ea potissimum contuli, quae propius cum defendendae illius, quam optaveram, scripturae vel explicandi Graecorum, imprimisque Tragicorum usus, vel sensus declarandi necessitate coniuncta essent.

Restat, ut unum adiiciam, quod scire lectorum interest. In ea, quae nunc editur, fabula meum versuum numerum in meis et Musgravii notis sequutus sum, idque etiam in ceteris fabulis faciam. Brunckianos numeros, quos, ut commodior esset huius editionis usus, et ipsos textui apponere placuit, quum in Brunckii adnotationibus retinui, tum iisdem citationes omnes ex fabulis deinceps edendis accommodabo. Scr. Merseburgi ipsis Calendis Maiis MDCCCIX.

SYLLABVS
CODICVM ET COLLATIONVM,
QVIBVS
ET ALII ET NOS VSI SVMVS.

I. Varietas lectionis Turnebiana. In Turnebi editione ad marginem adnotatae sunt variae quaedam lectiones per omnes tragoedias. In fine post Scholia, ante indicem, reperiuntur αἱ διάφοροι γραφαὶ καὶ σφαλμάτων τινῶν ἐπανορθώσεις ἐν τοῖς τοῦ Σοφοκλέους δράμασι. Hae quoque pertinent ad omnes fabulas, et, ut videtur, sic, ut, ubi γρ. praefixum, error typhotetae corrigatur, ubi omissum illud γρ., varia lectio existimanda sit. In praefatione Turnebus unum modo commemorat codicem, cum notis Triclinii, quem ei Aemarus Ranconetus utendum dederat.

Not. In Stephani editione nullae adnotatae sunt variae lectiones, et, quantum ex praefatione Stephani intelligitur, nullo is omnino usus est scripto codice. Idque ex eius annotationibus etiam apparere putat Hermannus, in quibus quum scribat, in variis lectionibus adnotatum aliquid reperiri, Turnebi editionem videatur innuere.

II. Codd. Johnsoniani. Johnsoni editio tragoediarum Sophoclis (usus sum Londinensi a. 1758.) continet varias lectiones in Aiacem et Electram, excerptas e 4. Codd. Mss. in Bibliotheca Bodleiana,

SYLLAB. CODIC. ET COLLATIONUM. XXXXI

sc. duobus Baroccianis No. 61. et 66. uno Bodleiano No. 731. uno itidem Laudiano No. 2929.

III. Codd. ab editore Pentalogiae adhibiti.

- a) Trin. Cod. MS. Coll. SS. Trin. Cantabr.
- b) Bar. 1. Cod. Barocc. in Bibl. Bodleiana 66.
- c) Laud. Cod. Laudianus in eadem bibliotheca.
- d) Bodl. Cod. Bodleianus 2929.

Horum codicum secundus et quartus a Barocc. 66. et Laudiano 2929. apud Johnsonum nihil differre videntur. Varietatem ad Oedipum Regem ab editore Pentalogiae s. tragoediarum Graecar. delectus ex illis cogestam adeo neglexit Brunckius, eam ut semel tantum, si bene memini, respexerit. Memorantur etiam in Pentalogia variae lectiones Barocc. 2. 3. 4. ac Seldeniani, sed admodum raro.

IV. Codd. Brunckiani, quorum hanc descriptionem dedit Vir Celeberrimus:

„A. Membranae vetustissimae Bibliothecae Regiae, quo ex Memmiana illatae fuerunt. Iis continentur Sophoclis Tragoediae VII eodem ordine quo in Aldi editione se subsequuntur: Euripidis Hecuba, Orestes, Phoenissae, Andromacha, Medea, et Hippolytus, quas omnes edidimus: Aristophanis Fabulae VII a nobis etiam editae: ita ut varietas lectionis praestantissimi illius codicis iam omnis opera nostra innotuerit. In catalogo Mss. codd. Graecorum Bibliothecae Regiae est 2712.

B. Codex regius chartaceus, catalogi 2787. quo praeter alia continentur Oedipus prior, Trachinae, Philoctetes et Oedipus in Colono.

C. Codex Regius bombycinus, catalogi 2794. continens Aiacem, Electram et Oedipum priorem.

D. Codex regius chartaceus, catalogi 2820. praeter alia continens Aiacem, Electram et Oedipum priorem.

E. Codex Regius bombycinus, catalogi 2884. praeter alia continens Aiacem, Electram, Oedipum priorem et Antigonom.

AVGVSTANVS *), e bibliotheca Senatus liberae civitatis Augustae Vindelicorum, chartaceus, praeter alia continens Aiacem, Antigonom, Oedipum priorem et Electram. Codicem hunc, ut et Regium E. diligentissime contulit ad Johnsoni editionem Ioannes Schweighaeuser, Graecae linguae in huius civitatis Academia publicus doctor, cuius multiplicem eruditionem nobilitavit Appiani Alexandrini quae nuper prodiit editio elaboratissima, quod ad exemplum alios Romanae historiae graecos scriptores eiusdem viri solertia in integrum restitutum iri et optamus et ominamur.

MEVS, bombycinus, bonae notae, continens praeter alia Aiacem et Electram.

T. Codex Regius chartaceus, catalogi 2711. nitidissime scriptus, quo continentur septem tragoediae iuxta Demetrii Triclinii recensionem, cum eiusdem scholiis metricis in omnes, exegeticis vero partim Triclinii, partim veterum enarratorum in Antigonom, Oedipos duos, Trachinias et Philoctetam. Longe melior et emendatior est is codex eo, quo Turnebus usus est, aliquotque lectiones exhibet e vetustissimis exemplaribus ductas, quae nusquam alibi reperiuntur.“

V. Ien. Codex Bibliothecae Ienensis Academicae, ubi numero signatus est B. 7. In charta bombycina Saec. XIV. ut Viri Docti putant, nitide exaratus Aiacem continet Electramque cum scholiis margini appositis et glossis miniatis interlinearibus. Ex Bibliotheca Iacobi Schmugk transiit ad huius fratrem Guilielmum, deinde ad Io. Andr. Bosium, Professore Ienensem, denique in Bibliothecam Academicam. Cum Triclinii recensione nihil commune habet, quo magis notandum est, septem in eo lectiones, quas Brunckius Triclinio deberi existimaverat, (Ai. 80. 82.

---

f) Hunc librum, cuius accuratorem collationem Hermannii mei liberalitate accepi, addita littera b. distinxi ab Augustano c, qui mox commemorabitur. ERV.

193. El. 226. 528. 1365.) accurate distincteque legi. Plura de hoc libro si quis cognoscere cupiat, reperiet in Purgoldi Observv. critt., ubi varietas lectionis et Scholia exsignata sunt, p. 3. seqq. iisdemque subiecto Eichstadii Auctario p. 366. seqq. ubi repetuntur etiam, quae de codicis aetate et indole Heusingerus iudicavit.

VI. Codd. et collationes a me adhibitae.

- a) August. c. Huius pariter atque Augustani b. collationem ultro mihi obtulit Hermannus, quem de utroque vide ad Euripidis Hecubam p. VI.
- c) Dresd. a. Codex chartaceus Bibliothecae Regiae Dresdensis, cui a C. F. Matthaei, Professore tunc temporis Vitembergensi, insertus est. Signum iam habet D. 183. Dassdorffio, Viro Illustri, qui et huius libri usum et reliquorum Dresdensium benevole mihi concessit, scriptus videtur Saec. XIV. Continet autem CXL. plagulis Aiacem, Electram, Oedipum priorem et Antigonom cum Scholiis Triclinianis margini adpersis et glossis interlinearibus, textumque fere Triclinianum sequitur, quamquam hic ibi veram lectionem vel solus servavit, ut Antig. 833. et 1095, vel suffragio suo liquide confirmat.
- c) Dresd. b. Codex eiusdem Bibliothecae praestantissimus, qui foliis CCXLVI. continet Euripidis Hecubam, Orestem et Phoenissas, Sophoclisque Aiacem, Electram et Oedipum priorem in fine mutilum (desinit enim v. 1355. Brunck.) cum glossis interlinearibus et scholiis ad marginem apposis, quae vulgatis et pauciora sunt et breviora. In charta bombycina scriptus est Saec. XV. exeunte. Fuit olim, ut Dresd. a., in bibliotheca Coenobii Iberorum montis Athus, postea in bibliotheca C. F. Matthaei, unde in Regiam Dresdensem migravit. Ibi servatur in armario D. notatus numero 181. Euripideas fabulas ex hoc codice contulit Be-

ckius, Vir Illustris, a quo litera D. designatur. Vide Beckiani Euripidis Tom. III. p. 1019.

- d) Mosq. a. i. e. variae lectiones codicis SS. Synodi Mosq. num. 357. in Johnsonianae editionis Londini 1758. vulgatae exemplo, quod Bibliotheca Regia Dresdensis paravit, a C. F. Matthaei consignatae. Is in Accurata codicum gr. Mss. bibliothecarum Mosquensium sanctissimae synodi notitia et recensione p. 233. hanc libri descriptionem dedit: „Codex chartaceus saec. XIV. foliorum 134. Continet Sophoclis Aiacem, Electram et Oedipum Tyrannum cum schol. brevioribus. Ab initio legitur vita Sophoclis: σοφοκλής τὸ μὲν γένος ἦν ἀθηναῖος. Priora octo folia huius Codicis vulgaris chartae sunt, reliqua ad finem bombycina. Quatuor huius possessorum nomina, antequam Mosquam translatus est, haec nominantur: 1) Rasarius medicus. 2) Maximus Margunius. 3) ἐμοῦ βαλτάσαρος τοῦ μελιαβάκκου et latine: mei Baltasaris Meliavaccae. 4) τῶν Ἰβήρων, id est, monasterii Iberorum montis Athus.“
- e) Mosq. b. i. e. variae lectiones codicis SS. Synodi Mosq. num. 392. Dresdensi Johnsonianae editionis exemplo et ipsae a C. F. Matthaei insertae cum hac libri descriptione: „Continet Aiacem et Electram cum duabus tragoediis Aeschyli, Prometheo victo et Persis. Scriptus est Saeculo, ut videtur, XV. a tribus, scribis iisque paullo negligentioribus.“ Pro his in Accurata notitia p. 248. sic legitur: „Codex chartaceus sec. XVI. foliorum 210. Fuit quondam in monasterio Iberorum. Continet
- 1) fol. 1. Sophoclis Aiacem.
  - 2) fol. 58. Eiusd. Electram.
  - 3) fol. 126. Aeschyli vitam.
  - 4) fol. 127. Eiusd. Prometheum victum.
  - 5) fol. 171. Eiusd. Septem ad Thebas.

Hic subinde et in margine et inter versus leguntur scholia. ERFURDT.

Accedunt his variae lectiones e duobus codd. ab Io. Livineio cum ed. Ald. collatis, quae editae sunt in Diar. Class. fasc. XIV. p. 428. Eorum codicum, qui Romae collati putantur, alter littera v. alter littera p. notatus. Tum collatio codicis Veneti, quam Parisiis fecit Imm. Bekkerus, cuius eam liberalitati debeo. Is codex numero 616. notatus erat. Saepius manum prodit correctoris. Denique codices a P. Elmsleio collati, tres Laurentiani, quorum primus, litteris La. notatus, optimus et antiquissimus est: item Riccardianus, et Vaticanus: de quibus videnda Elmsleii praefatio ad Oedipum Coloneum.

AVGVSTI SEIDLERI
DISSERTATIO
DE TEMPORE QVO PRIMVM
ACTA EST ANTIGONA.

Quo tempore Antigona primum in scenam producta sit, etsi veterum scriptorum nullus memoriae prodidit, coniecturae tamen locum aperit Aristophanes Grammaticus, qui in fabulae argumento, *φασὶ δὲ*, inquit, *τὸν Σοφοκλέα ἤξιῶσθαι τῆς ἐν Σάμῳ στρατηγίας, εὐδοκιμήσαντα ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῆς Ἀντιγόνης*. Nam si Sophocles propter insignem, quam data Antigona sibi peperit, nominis celebritatem praetor adversus Samios creatus est, Antigona non multo ante Samium bellum actam esse probabiliter colligimus. Itaque, quum Diodorus Siculus lib. XII. c. 27. bellum Samium conflatum esse tradat quarto Olympiadis LXXXIV. anno, archonte

Athenis Timocle, Musgravius in Chronologia Scenica et Boeckhius de Graecae Tragoediae Principibus pag. 107. Antigonom tertio Olymp. LXXXIV. anno, archonte Diphilo, editam esse coniciunt. At quamvis certissimum sit, Sophoclem cum novem collegis, quorum princeps Pericles erat, classem adversus Samios duxisse, quod praeter Aristophanem, quem diximus, Plutarchus, Strabo, Athenaeus, Cicero, Iustinus, aliique testantur, de anno tamen, quo facta sit illa expeditio, nonnihil dubitationis relinquitur. Nam Diodori testimonio vel illud adversatur, quod incertus vitae Sophocleae auctor poetam septem ante bellum Peloponnesiacum annis praetorem electum esse refert his verbis: *καὶ Ἀθηναῖοι δὲ αὐτὸν ξθ' (in aliis libris est ξε) ἐτῶν ὄντα στρατηγὸν εἴλοντο πρὸ τῶν Πελοποννησιακῶν ἔτεσιν ἑπτὰ, ἐν τῷ πρὸς Ἀναίαν (libri vel Ἀνανίους vel Ἀνανίαν) πολέμῳ.* Bellum enim Peloponnesiacum teste Thucydide lib. II. c. 2. exarsit Pythodoro adhuc archonte, anno Olympiadis LXXXVII. primo, unde apparet, quartum Ol. LXXXIV. annum non septimum esse ante bellum Peloponnesiacum, sed nonum, et si Diodorum aliosque sequere, qui belli Peloponnesiaci initium ad annum Ol. LXXXVII. secundum referunt, erit adeo decimus. Errasse igitur aut Diodorum aut vitae scriptorem apertum est.

Practerea ipse Thucydides, quem tamen manifesto ante oculos habuit Diodorus, ex aliqua parte videtur ab Diodoro discrepare. Sed exponamus ordine singula.

Ac duas quidem Atheniensium adversus Samum deinceps factas esse expeditiones cum Thucydides aliique narrant, tum ipsa Diodori verba l. c. οἱ δὲ πάλιν Περικλέα προχειρισάμενοι στρατηγὸν satis declarant. Hinc statim oritur quaestio, quam nemo dum, quod sciam, tetigit, utrum priori an posteriori expeditioni praetor Sophocles interfuerit. Quam dubitationem vel sola dirimit Thucydidis cum Strabone comparatio. Thucydides enim, qui poetae quidem nullam mentionem facit, fortasse, quod nullum eius in hoc bello egregium facinus exstitit, ut quem teste Ione poetâ apud Athen. libr. VIII. p. 604. d. Pericles versus quidem facere nosse, artem imperatoriam ignorare dixerit, Thucydides, inquam, auctor est libr. I. c. 117., postquam alteram Athenienses adversus Samios expeditionem suscepissent, urbem illorum in nonum usque mensem a Pericle esse obsessam. Strabo autem ipso asperae obsidionis tempore Sophoclem praetorem fuisse perhibet lib. XIV. p. 446. Ita enim ille: Ἀθηναῖοι — πέμψαντες στρατηγὸν Περικλέα καὶ σὺν αὐτῷ Σοφοκλέα τὸν ποιητὴν, πολιορκίᾳ κακῶς διέθηκαν ἀπει-

δοῦντας τοὺς Σαμίους. Ex quo intelligitur, non primam, sed alteram adversus Samum expeditionem praetorem habuisse Sophoclem. Confirmat hoc Vitae scriptor, qui praeter Periclem collegam Sophocli tribuit Thucydidem. Atqui Thucydidem hunc, Melesiae filium, pariter secundae adversus Samios expeditioni interfuisse, patet ex cognomine eius historico l. c., qui Thucydidem cum duobus collegis obsidenti Samum Pericli quadraginta navibus auxilio venisse narrat. Idem demonstrat etiam Athenaei, quem supra adhibuimus, locus p. 603. f. quo loco Ion poeta cum praetore Sophocle Lesbum navigaturo congressus esse dicitur in insula Chio. Hanc autem utramque in insulam altero bello Samio commoto naves aliquot auxilii petendi causa missas esse, discimus ex Thucyd. libr. I. c. 116. Vnde coniecere licet, Sophocli hoc munus obtigisse, ut Chios et Lesbios in belli societatem vocaret. Nullus igitur dubitationi locus relinquitur, quin ad alterum Samium bellum Sophoclis militia pertinuerit.

Investigandum iam est, quemnam in annum altera haec adversus Samios expeditio cadat. Ac Diodorus quidem utrumque bellum Samium uno eodemque anno, Olympiadis LXXXIV. quarto, et ortum et absolutum esse scribit. Verum qui Thucydidem, easdem res ordine multoque accuratius exponentem,

attente legerit, ei vel ipsa rerum ratio et nexus Diodori fidem valde suspectam reddet. Nam quum una illa Samiorum obsidio in nonum mensem extracta sit, reliquos tantum habemus ad integrum annum tres menses, si vel ineunte statim anno, quod dubitare licet, certamina haec concitata esse statuamus. At longam illam rerum, quas ut ante obsidionem gestas Thucydides c. 115. et 116. recenset, seriem trimestre spatium capere vix potuit. Namque secundum Thucydidem sexto induciarum trecennialium inter Athenienses et Lacedaemonios factarum anno, i. e. ipso illo quarto Ol. LXXXIV. anno, bellum oritur de Priene oppido inter Samios et Milesios, quorum Milesii, quum inferiores essent, Atheniensium auxilium implorant. Illi missis quadraginta navibus Samo potiti paucorum ibi potestate abrogata civitatis imperium tribuunt populo, relictoque praesidio captisque et in insulam Lemnum missis obsidibus domum discedunt. Haec dum geruntur, fugiunt Samiorum aliquot ad Pissuthnem, Persarum regis satrapam, Sardibus commorantem, ictoque cum hoc foedere septingentos colligunt milites auxilarios, cum quibus Samum reversi urbem patriam noctu recipiunt. Quo facto Samii surreptis ex insula Lemno obsidibus praesidioque Atheniensium Pissuthni tradito, novum adversus Milesios movent bellum. His

auditis alteram Athenienses adversus Samios expeditionem parant, et sexaginta iterum navibus missis duce cum novem collegis Pericle, primum navali proelio, tum, postquam plures Athenis sociisque ab insulis naves in supplementum venerant, etiam pedestri pugna Samios vincunt, urbemque triplici vallo circumdant. Sed ab hac quidem obsidione Samii absente Pericle, qui relictis copiarum parte Phoenissis navibus, quarum adventus nuntiabatur, obviam ierat, liberantur, oppressis eruptione facta Atheniensibus, et per quatuordecim fere dies recuperatum maris vicini imperium exercent. Reverso demum Pericle iterum includuntur et continuata in nonum mensem obsidione urbs expugnatur. Quisnam sibi persuadebit, ista omnia, quae ante obsidionem facta sunt, tribus absolvi potuisse mensibus, praesertim si quis locorum intervalla coelique et tempestatum permutationes aliaque huiusmodi, quae moras afferunt, obstacula secum perpendat. Et, ne hoc praetereamus, ipsum quoque princeps Samiorum et Milesiorum bellum una his tribus mensibus continetur. Verum apud Thucydidem quidem tantum abest, ut utrumque Samium bellum unius anni finibus terminetur, ut nihil impediat, quo minus vel per biennium vel amplius etiam ductum illud esse statuamus. Quae quum ita sint, dudum ego Diodorum in errore

versari putaveram, fraudemque ei fecisse brevem Thucydidis et adumbratam harum rerum narrationem. Nam quum Thucydides, postquam annum enuntiavit, quo omnes hae turbae initium ceperunt, singulas res deinceps factas nulla temporis nota distinguat, opinatus esse mihi videbatur Diodorus, cuncta, quae isto loco a Thucydide narrantur, ad eundem illum annum esse referenda, idque eo magis quum, quid proximo biennio Athenis gestum sit, historicos fere tacere viderem. Quam meam sententiam confirmatam nunc video scholiasta Aristophanis Veneto manuscripto, cuius collationem, ut multa alia, Immanuelis Bekkeri benevolentiae debeo. Ille enim ad Vespasum v. 283. hoc scholium adscripsit: τὰ περὶ Σάμον ἑννεακαιδεκάτῳ ἔτει πρότερον ἐπὶ Τιμόκλειους γέγονε, καὶ ἐπὶ τοῦ ἑξῆς Δορυχίδου. Postrema vox mutanda in *Μορυχίδου* *), quemadmodum hic archon, quem alias Myrichidem scribunt, vocatur ab Aristoph. scholiasta ad Acharn. v. 67 et a Suida v. *Εὐθυμένης*, qui posterior suo quoque loco nomen hoc proprium commemorat. Hic igitur

---

*) Apud Diodorum XII. 29. ubi nunc L. Dindorfius *Μορυχίδου* edidit, quam scripturam, repertam in marmore, falsam esse pronunciat Boeckhius in Corp. inscr. vol. I. p. 352. b. Notissimum est nomen *Μόρυχος*, de quo V. Ruhnk. ad Tim. p. 183. HERMANNVS.

aperte erroris convinci videmus Diodorum, Samias res archonte Timocle confectas esse referentem. Quo scholiastae testimonio cum illis, quae supra ex Thucydide adscripsimus, comparato, vix quisquam, opinor, dubitabit, quin alterum bellum Samium, quod praetorem Sophoclem habuit, gestum sit non Timocle, sed Morychide archonte, i. e. primo anno Olymp. LXXXV.

Itaque, ut ad Antigonam revertar, quum propter partam hac tragoedia gloriam praetoris munus poetae tributum esse ferant, fabulam illam eodem anno non multo ante datam esse censeo. Nihil enim causae esse video, cur, quod Musgravius et Boeckhius fecerunt, in antecedentem illa annum reiiciatur. Imo magis consentaneum est, Sophoclem, quum recenti adhuc floreret laude, isto honore ornatum esse, quam anno post, quum, ut fit, populi studium deferbuisset. Quod autem Antigona tantum Sophocli conciliavit populi favorem, ut tali eum muneri praeficiendum putarent, ea in re fortasse id quoque aliquid momenti habuit, quod saepius in hac fabula poeta ostendit, pulcre se imperantis officia perspecta habere.

Superest, ut videamus, an illud, quod Vitae scriptor dixit, Sophoclem septem ante bellum Peloponnesiacum annis praetorem creatum esse, ad nostram sententiam accommodari possit. Nos factum

hoc esse diximus Morychide archonte, anno Olymp. LXXXV. primo. At, inquiet aliquis, hic annus ante bellum Peloponnesiacum octavus est, non septimus. Recte. Sed nihilo minus persuasum mihi est, eundem quem nos posuimus annum Vitae scriptorem in animo habuisse, qui quum non dicat ἐβδόμη ἔτει, sed paulo laxius ἔτεσιν ἑπτὰ, hoc ita, opinor, intelligi voluit, ut factum illud esse putetur septem integris annis ante bellum Peloponnesiacum, hoc est, ipso illo, quem nos reperimus, anno octavo. Videtur enim ille archontum numerum ante oculos habuisse, quorum a Morychide ad Pythodorum fuerunt septem. Nam illud quidem nihil moror, quod Apeudes in his fuit, quem recentiores nonnulli in octavum decimum usque mensem magistratum gessisse existimant. Quod autem additum apud Vitae scriptorem legimus, Sophoclem, quam praetor fuerit, sexaginta novem, vel, ut in aliis Codicibus est, sexaginta quinque annos habuisse, id aut falsum esse aut corruptum, iam ab aliis animadversum est. Brunckius tamen, quum Vitae auctorem, si constare sibi voluerit, scribere debuisse ait πενήηοντα ἑπτὰ ἔτων, magnopere fallitur. Nam, quamvis meo iudicio poeta vere tum temporis quinquaginta septem annos natus fuerit, i. e. annum egerit quinquagesimum octavum, Vitae tamen scriptor, qui Sophoclem

anno secundo Olymp. LXXI. natum esse dixerat, si constare sibi voluit, scribere debuit *πεντήκοντα πέντε ἔτων*. Et hoc prope abest ab altera librorum lectione, in qua numerus tantum *πεντήκοντα* libreriorum negligentia mutatus est in *ἑξήκοντα*. Male etiam paulo inferius in editionibus legitur *ἐν τῷ πρὸς Ἀναίαν πολέμῳ*. Nam quum meliores libri habeant *ἐν τῷ πρὸς Ἀνανίους πολέμῳ*, nemo non videt corrigendum esse *ἐν τῷ πρὸς Σαμίους πολέμῳ*.

EIVSDEM AD PRAEGRESSAM
DISSERTATIONEM ADDITAMEN-
TA *).

Scholae Academicae, in quibus Antigona Sophoclis interpretabar, ansam mihi dederant quaerendi, quo tempore primum acta esset ea fabula. Quumque non nihil a communi opinione discedendum putassem, G. Hermannus, quocum sententiam meam communicabam, assensus mihi est, suavitque ut dissertatiunculam conscriberem illam, quae editioni eius Antigonae est adiecta. Nuper vero in Academia doctrinarum Berolinensi duae recitatae sunt commentationes, in quibus denuo in illas temporis rationes est inquisitum, una Sūvernii de quibusdam veteris tragoediae dictis ad res illo aevo gestas

---

*) Haec additamenta, quae Germanice scripta edita sunt in diariis litterariis Halensibus a. 1825. mense Ianuario fol. 26. ut Latine versa novae editioni Antigonae adlicerentur, roganti mihi permisit Seidlerus.

statumque rei publicae spectantibus, altera Boeckhii de Sophoclis Antigona. Priorem illam qui scripsit V. D. consentit mecum, una tantummodo de re atque de emendatione quadam, quam proposueram, aliter statuens, profiteturque p. 37. se iam ante aliquot annos propemodum eadem via in idem mecum incidisse. Boeckhius vero eam sententiam impugnat, veterem opinionem, quam olim in libro de Graecae tragoediae principibus probaverat, tueri studens. Qui quum mihi quidem neque iis argumentis, quibus ad refutandum quod ego verum puto usus est, neque illis quae pro sua sententia attulit, id quod volebat effecisse videatur, volo nunc tum quae contra eum dicenda habeo exponere, tum cur aliter statuam explicare uberius atque dilucidius. Id eo minus inutile fuerit, quod de rebus dicendum erit, quas maioris momenti, quam ipsa quaestio illa est, ampliorisque fructus esse intelligetur.

Contenderam ego, si verum esset, quod accepissemus, Sophoclem propterea, quod Antigona valde probata fuisset, praetorem in bello Samio esse electum, vix dubitari posse quin acta esset fabula ista anno primo Olympiadis LXXXV. archonte Morychide. Nam brevi post commissionem Antigonae, recente adhuc memoria, praetorem creari debuisse poetam; certum esse autem, praeturam illam refe-

rendam esse ad alterum bellum Samium, quod gestum isto anno esse idoneis argumentis evinci. Diodorum enim, qui utrumque bellum Samium uno anno, et quidem eo, qui illum quem dixi praegressus est, profligatum esse referret, erroris coargui, primo, quia vel quae finem bello fecit obsidio Sami prope novem menses durasset *), quaeque secundum Thucydidem ante quam obsideretur Samus acta essent, longiore indiguissent quam trium mensium spatio; secundo, quod Vitae Sophoclis scriptor poetam septimo ante bellum Peloponnesiacum anno praetorem factum esse prodidisset; tertio, quod scholiastes ineditus ad Aristophanis *Vespas* v. 283. diserte traderet, res Samias gestas esse archonte Timocle et successore eius Morychide.

Boeckhius vero in ea perseveravit sententia, quae olim ab eo probata est, actam esse Antigonam anno tertio Olympiadis LXXXIV. archonte Diphilo: cuius

---

*) Vbique sic statuere video Seidlerum, obsidionem qua finitum est bellum durasse novem menses. Non id diserte apud auctores traditum reperio, sed loquuntur illi ita, ut omnia, quae adversus Samum gessit Pericles, eo spatio confecta dicere videantur. Idque cum Boeckhio defendit Wexius in prolegomenis p. 14. Diuturnam tamen fuisse postremam illam obsidionem Sami, ex iis apparet, quae Plutarchus in *Pericle* cap. 27. et Athenaeus XIII. p. 572. F. referunt. HERMANNVS.

sententiae fons denique in illo ipso est testimonio Diodori, quod propter tres illas quae commemoratae sunt causas repudiavimus. Ea igitur argumenta vel infirmare, vel saltem sic ut ipsi minus incommodent flectere studet. Ad eorum primum, quod ego a temporis tanta brevitate repetieram, quae non caperet res ante illam novem mensium obsidionem actas, praesertim si quis locorum intervalla, tempestatum vicissitudines, caetera quae moras obicere solerent impedimenta consideraret, ad hoc igitur argumentum respondet Boeckhius p. 11. non posse se concedere, tres menses illis rebus non sufficere: nam nec locos longe dissitos esse, tempestatem autem certis conditionibus opportunam vel maxime fuisse; praeterea scriptores omnia brevi consequuta dicere.— Hic quidem oblitus videtur Boeckhius, se ipsum in praegressis proxime duabus paginis, conditionibus caeteroqui paribus, quas res ego tribus mensibus peragi potuisse negaveram, iis spatium prope sex mensium concessisse. Perro conditiones illas, quibus nunc tempestatem secundam esse, et proinde adversari meae sententiae sumit, eas infra ipse reiicit, resque istas p. 12. maximam partem hieme gestas esse censet. Verum intervalla locorum, si ratio habeatur rerum gestarum trimestrisque spatii, quo pacto non magna esse

dicantur, ne nunc quidem intelligo. Sunt illa loca maxime Athenae, Samus, Miletus, Sardes, Lemnus, et quodammodo etiam Byzantium. Quare vellem ostendisset Boeckhius, quomodo, quae ab initio belli Prienensis usque ad coeptam novem mensium obsidionem illis in locis acta sunt, commode et cum quadam specie veri distribui per illos tres menses possent: nam ego quidem frustra studui eiusmodi rationem invenire, praesertim quum Plutarcho teste aliquid etiam per internuncios sit actum. Denique quale sit illud, quod celeriter se res excepisse a scriptoribus traditum sit, infra apparebit.

Secundo argumento, quo ego quae Diodorus refert reiiciebam, quia Vitae Sophoclis scriptor poetam septem annis, i. e. ut ego interpretabar, octavo ante bellum Peloponnesiacum anno praetorem factum esse narrat, haec opponit Boeckhius p. 17. „certo illud non accurate dictum: quamvis enim Seidlerus observet, inter Morychidem, quo archonte praetorem fuisse Sophoclem censet, et Pythodorum, cuius anno coeptum est bellum Peloponnesiacum, septem archontes medios esse: tamen scriptor iste *novem* annos dicere debebat, quia Morychidis atque etiam Pythodori annus numero adiciendi erant: nam Pythodorus iam decem menses functus erat eo munere, quum ortum est bellum. Ex tam negligenter scripto

testimonio apertum est nihil in tam subtili quaestione consequi. “ At falsum est, *novem* illum annos dicere debuisse. Nam etiam si scriptor ille ipsum diem, quo Sophocles praetor esset factus, in mente habuisset, eumque diem tribuisset uni duorum postremorum mensium eius anni, quo Timocles, qui praegressus est, archon fuit, vel sic eum oportebat *octo annis* vel *nono* anno ante bellum Peloponnesiacum dicere. Ut confundant quidam scriptores illas locutiones, *novem annis ante* et *nono anno*, apertum est tamen diversa eos indicare: distinguque eas, uti decet, ab accuratis scriptoribus, Thucydidis exemplum docebit. Is dicit II. 2. bellum Peloponnesiacum coeptum esse anno quinto decimo, τῷ πέμπτῳ καὶ δεκάτῳ ἔτει, postquam factae sint devicta Euboea triginta annorum indutiae: et tamen idem cap. 21. eiusdem libri rem quamdam, quae etiam ante factas illas triginta annorum indutias gesta est, accidisse scribit *quattuordecim annis* ante bellum Peloponnesiacum, πρὸ τοῦδε τοῦ πολέμου τέσσαρσι καὶ δέκα ἔτεσιν. *Quattuordecim annis ante* ergo et *quinto decimo anno* idem ei significant. Quod si Dodwellus ad discrimen quod inter has locutiones est attendisset, ne speciem quidem repugnantiae in illis locis invenisset, neque incidisset in illam parum sufficientem interpretationem, qua in Apparatu ad

Annales Thucyd. sect. XV. removeere istam repugnantiam studuit: quam interpretationem ne Boeckhius quidem probare potest, quum, ut infra videbimus, indutias illas triginta annorum aliquot mensibus prius, quam Dodwello visum est, factas esse censeat: id quod non potest cum interpretatione illa conciliari. Itaque satius erit, non vituperare Vitae Sophoclis scriptorem: qui si, ut ego statuebam, octavum annum ante bellum Peloponnesiacum, qui usque ad decimum retro mensem archontis Morychidis pertingit, in mente habuit, rectissime est atque accuratissime loquutus.

Contra tertium eorum quae supra dicta sunt argumentorum, quod positum est in diserto inediti scholiastae testimonio, nihil monet Boeckhius, sed excusat Diodorum eo, quod ille hic quoque, sicut alibi, quoniam archontes aestate, quod est medio anno, munus inierint, uni archonti tribuat, quod inter duos fuerit dispertiendum. Accipiamus interim hanc excusationem, et quaeramus possitne omnino probari Boeckhiana temporum in rebus Samiis descriptio.

Quo accuratius computet, primo Boeckhius p. 7. de tempore dicit, quo munus susceperint archontes ante Olympiadem LXXXVII. censetque, et a Dodwello et a Corsino dissentiens, iamdiu ante illam

Olympiadem archontes mense Hecatombaeone munus suum esse ingressos. Eam rationem ego quoque sum sequutus, quamquam non easdem ob causas. Non vidi enim Catalogum lectionum aestivarum Academiae Berolinensis a. MDCCCXVI. in quo se Boeckhius hanc rem inscium ad liquidum perduxisse ait. Iam igitur mensem, quo exorta sint Samiaca discidia, designare studet Boeckhius. Thucydides eorum initium posuit anno sexto post factas quas memoravimus indutias. Itaque quaerit Boeckhius, illae triginta annorum indutiae quo mense sint factae. Iam quum Thucydides II. 2. scribat, duravisse eas indutias annos quattuordecim, quinto decimo autem ortum esse bellum Peloponnesiacum, et quidem tempore verno, quum archonti Pythodoro duo superessent muneris menses, Dodwellus factas esse iudicavit Olympiadis LXXXIII. anno tertio, et quidem circa decimum mensem Olympiacum. Id reprehendit Boeckhius, quia nesciamus, quot menses quinti decimi anni, quum bellum coeptum est, effluxissent: eodemque iure sumi posse, indutias illas iam semestri spatio prius factas esse quarto mense Olympiaco. Quin eo inclinare videtur, ut eas vel hoc tempore aliquot mensibus priores fuisse non incredibile putet: sed tamen, ne, ut ait, nimis multa coniectando agantur, illam alteram rationem tenet,

eamque p. 12. pro fundamento ponit computationis suae. Factas igitur existimat indutias mense quarto Olympiadis LXXXIII. anni tertii, i. e. auctumno: et proinde etiam motuum Samiacorum initium auctumno assignat sexti post illud tempus anni, qui est quartus Olympiadis LXXXIV. Quod ad horum postremum attinet, primo quaerere licebit eodem modo, quo Boeckhiius adversus Dodwellum disputavit, quae tandem fide constet, Thucydidem verbis illis *ἔκτω ἔτει* ipsum initium sexti anni significasse. Quid enim si iam aliquot menses praeterierant? Manebat ille tamen sextus annus. Apertum est, Boeckhium non nisi tuendae suae sententiae causa adniti, ut quam possit longissime res illas retrudat. Deinde vero etiam verba Thucydidis magis Dodwelli quam Boeckhii sententiae favent. Nam cur praemisisset Thucydides illud, *τέσσαρα μὲν καὶ δέκα ἔτη ἐνέμειναν αἱ τριακοντούταις σπονδαί*, nisi ut indicaret, indutias vel ipsos quattordecim annos, vel saltem non multo longius esse servatas? Aliter enim satis fuisset quod sequitur, *πέμπτω καὶ δεκάτω ἔτει*. Vnum quidem alterumve mensem quis numeret? Sed discrimen si, ut Boeckhio placet, dimidiati anni vel amplius esset, prorsus ego vereor ut Thucydides sic esset loquutus. Sed mittam has obiectiones: nam alio modo ex ipso demonstrari

Thucydide potest, non pro arbitrio sex aut plurius mensium spatio a Dodwelli computatione posse discedi. Prima belli Peloponnesiaci hostilis concursio, quam Thucydides II. 2. circa finem mensis decimi Olympiadis LXXXVII. anni primi posuit, accidit, ut ipse testatur, sexto mense post pugnam ad Potidaeam. Pugna ad Potidaeam ergo necesse est pugnata fuerit inter finem quarti et finem quinti mensis eiusdem anni Olympiaci. Si eam prius et vel medio quarto mense factam putamus, est is iam septimus mensis ante belli initium. Post eam pugnam autem obsident Potidaeam Athenienses, nuncioque eius obsidionis accepto (*πολιορκουμένης τῆς Ποτιδαίας* Thuc. I. 67.) socii a Corinthiis Lacedaemonem convocantur. Conveniunt eo, consentiuntque de bello parando. Ea congressio, ut quae facta sit propter pugnam ad Potidaeam, quae, ut multum largiamur, non ante finem quarti mensis pugnata est, non potest ullo modo prius facta esse, quam mense quinto. Nam ut vel exeunte mense quarto pugnatum fuerit, tamen oportebat nuncium eius rei Potidaea Corinthum venire, Corintho autem mitti qui hinc illinc socios convocarent, convocatos vero illos etiam Lacedaemonem convenire. Ac scholiastes Thucydidis eum congressum plenilunio factum refert. Iam hunc congressum Thucy-

dides I. 87. diserte habitum scribit anno quarto decimo post factas trigiuta annorum indutias. Ex quo consequitur, indutias illas non posse factas esse ante mensem quintum Olympiadis LXXXIII. anni tertii. Non potest ergo admitti, quod Boeckhio placet, factas esse iam quarto illius anni mense, nedum ut etiam in remotius tempus reiicere eas liceat. Nam si iam quarto mense factae essent, congressio illa sociorum Lacedaemone incideret in quintum decimum annum post factas indutias, non, quod tamen affirmat Thucydides, in quartum decimum. Contra nihil obstat, quin serius, i. e. uno insequutorum quattuor mensium, factae sint indutiae. Haec si transferimus ad motus Samios, quorum initium sexto post factae indutias illas anno ponit Thucydides, non possunt illi prius quam circa sextum mensem Olympicum anni quarti Olympiadis LXXXIV. esse orti. Quod si de die constaret, quo Lenaea Athenis agebantur, comparato Thucydide cum scholiasta Aristophanis ad Vespas v. 283. si hic, quod tamen non omni dubitatione vacat, accurate scripsit et scribere voluit, etiam paullo exactius definiri posset, quo tempore exorti essent illi motus. Nam secundum scholiastam usque in undevicesimum ante actas Vespas annum retro computantur. Quae fabula quum acta sit Olymp.

LXXXIX. 2. archonte Aminia Lenaeis, motus Samii, si quid eorum in annum ante commissionem Vesparum undevicesimum incidit, coepti esse debuissent ante Lenaea Olymp. LXXXIX. 4. Vt Boeckhius existimat, in dissertatione de Dionysiis, Lenaea agebantur die fere vicesimo Gamelionis, sive septimi mensis Atheniensium. Quod si quis huic sententiae, quae tamen dubitationibus haud paucis obnoxia est, adstipulari, simulque a scholiasta tempus accurate indicatum credere voluerit, eum oportebit initium motuum Samiorum inter finem quarti et finem septimi mensis anni quarti Olympiadis LXXXIV. ponere.

Sed revertimur ad computationem Boeckhii. Is igitur postquam primum inter Samios et Milesios bellum auctumno Olympiadis LXXXIV. anni quarti assignavit, Periclis primam adversus Samum expeditionem tribuit insequutae hiemi, alteramque exeunti hiemi vel initio veris eiusdem anni. Ita, praesertim quum, ut vidimus, primordia non serius quam circa sextum mensem poni possint, omnia, quae ante obsidionem novem mensium acta sunt, trium circiter mensium spatio, et quidem tempestate adversissima peracta esse necesse est. Eo igitur spatio necesse est totum bellum inter Samum et Miletum, quod finitum est devincendis Milesiis, intercessionem Athe-

LXVIII SEIDLERI AD DISS. SVAM

niensium apud Samios pro supplicanti-
 bus Milesiis, (secundum Plutarchum Pericl. p. 166. A.), primam
 expeditionem Periclis adversus Samum, reditumque,
 postquam Samum devicerat, rem publicam ordinarat,
 condiciones a Pissuthne, qui eum corrumpere tenta-
 bat, repudiarat; tum motus inde Sami ortos, natam-
 que inde fugam optimatum Sardes ad Pissuthnem
 se conferentium, ubi exercitum septingentorum mi-
 litum conscribunt, conventionem eorum cum Byzan-
 tiis, qui Thucydide teste simul deficiunt, expugna-
 tionem Sami per reversos optimates, reductionem
 deinde obsidum a Pericle in Lemnum deportatorum,
 apparationem Samiorum novi belli adversus Miletum,
 expeditionem ipsam classe LXX. navium contra eam
 urbem, denique secundam Periclis ad Samum magna
 cum classe profectionem, haec igitur omnia secun-
 dum Boeckhium necesse est tribus mensibus hiema-
 libus facta et profligata esse. Quis tandem id cre-
 dat? Congruere quidem cum sua computatione pu-
 tat Boeckhius, quod classis Phoenicia adversa anni
 tempestate retardata est; item quod praesente in
 secunda expeditione Samiaca Sophocle in Chio insula
 puer vinum ministrans igni adstat, quem ignem pro-
 pter frigus vernarum noctium accensum esse veri si-
 mile sit: sed huiuscemodi argumentis vereor ut mul-
 tum proficiat, vel si ignem istum in brumae frigus

posset coniecere. Praeterea Boeckhium, hac posita sententia, atque ut eam cum caeteris rebus quas sumpsit conciliet, etiam alia pro arbitrio sumere oportet. Inde Sophocles, qua de re nemo quidquam retulit, etiam in prima expeditione Samiaca praetor fit, secundae expeditionis autem parti tantum interesse, atque durante adhuc obsidione redire, quia scilicet nusquam scriptum sit non fuisse eum praetorem in prima, fingitur. E verbis Strabonis, Ἀθηναῖοι — πέμψαντες στρατηγὸν Περικλέα καὶ σὺν αὐτῷ Σοφοκλέα τὸν ποιητὴν, πολιορκίᾳ κακῶς διέθηκαν ἀπειθοῦντας τοὺς Σαμίους, nihil amplius consequi putat, quam Sophoclem *aliquamdiu* Periclis collegam fuisse. At, quaerat quis, quid est tandem in verbis Strabonis, quo significetur illud *aliquamdiu*? Diodorus autem si his verbis, οἱ δὲ πάλιν Περικλέα προχειρισάμενοι στρατηγόν, Periclem iterum secundae expeditionis Samiacaе ducem factum esse dicit, id Boeckhio interprete non nova suffragatione factum est, sed nihil aliud dicit Diodorus, quam Pericli, qui iam esset praetor, hanc quoque expeditionem esse commissam: quae interpretatio ut possit vera esse, certe non est ea, in quam primam quis incidat. Denique etiam Thucydides Melesiae f. quem vitae Sophoclis scriptor collegam Sophoclis facit, aut, quod ipsum quoque

omnibus ignotum est, continuum biennium praetor fuit, aut tota scriptoris illius narratio falsa est atque ex errore aliquo nata. Haec omnia nihil dubitat Boeckhius suae sententiae causa comminisci.

Quod si quaerimus, qua causa res illae tam arctis sint finibus includendae, hoc ut potissimum quo permotus sit argumentum Boeckhius p. 11. seq. affert, quod aliter Diodorus perinepte scripturus fuisset. Nam si praecipuae res Morychide demum archonte essent gestae, debuisse Diodorum bella Samia in huius potius anno referre, vel certe non omnia in Timoclis exponere magistratu: secundum illam vero computationem aptissime narrasse Diodorum. Non quaeramus, quanto aptior fiat Diodori, si Boeckhium ducem sequamur, narratio, sed illud merito mirandum est, quomodo tali argumento potuerit Boeckhius moveri, ut probaret quae non una ex parte veri sint dissimillima. Non ignorat profecto Diodori in temporum notatione negligentiam, nec nescit, si vel dimidia pars errorum, quos in hoc genere ab eo admissos esse viri docti monstrarunt, excusari vel in dubitationem vocari possit, tamen quae reliqua est dimidia pars, per se satis magnam esse, ut fidem huius scriptoris in temporibus indicandis in summam debeat suspicionem adducere. Immo dubitatione suborta multo veri similis existimandum est,

hoc in genere Diodorum inscite quam considerate narravisse. Nominatim autem praecipue in rebus bellum Peloponnesiacum praegressis multi sunt eius in temporibus errores, quorum aliquot iam Dodwel-
lus aperuit. Vt brevis sim, conferat quis indicem, quem confecit Clintonus in Fastis Hellenicis p. 235. seq. *) ubi ostenditur, Diodorum multa non anni aut semestris spatio, sed tribus, quattuor, quinque, et pluribus annis vel priora vel posteriora quam debebat, et saepe ut ipse secum pugnet, commemorare. Itaque non recte fecisse Boeckhium arbitror, quod, ut Diodorum apte et perite narrantem faceret, certum vitae Sophoclis testimonium reiecit; quae non sunt tradita, pro arbitrio finxit; res gestas violenter in breve spatium coangustavit. Nam si, quod ad hoc postremum attinet, scriptores contendit *ubique* significare, *omnia* celeriter sese excepisse, non est id ex omni parte verum. Quis e. c. quidquam de insolita brevitate primi inter Samum et Miletum belli, aut eorum quae postea hae civitates inter se transegerunt, dixit? Pericles autem si apud Plutarchum ob brevitatem temporis gloriatur quo tam magna perfecit, id Boeckhius non recte ad universas res Samias refert: nam id non nisi de obsidione

---

*) P. 259. seq. ed. secundae. HERMANNVS.

novem mensium dictum esse, comparatio cum decem annorum obsidione Troiae docet manifestissime *). Omninoque ex illis, quae incuriosius poni a scriptoribus solita sunt, *celeriter, paullo post, mox*, qualia sedulo collegit Boeckhius, admodum nihil de tempore colligi potest. Pendent enim illa ex ea rerum quasi imagine, quam suo quisque scriptor animo informavit: quam nos non possumus cognitam habere. Si Plutarchus exempli caussa p. 166. B. Samios statim ut Pericles abiit defecisse dicit his verbis: οἱ δὲ εὐθὺς ἀπέστησαν ἐκκλέψαντος αὐτοῖς τοὺς ὁμήρους Πισσοῦθρου, additamentum hoc clare docet, quam late patere illud εὐθὺς Plutarchus voluerit. Nam ex Diodoro et Thucydide scimus, inter abitum Periclis et reductos ex Lemno obsides satis longam seriem rerum, quas supra summatim tetigimus, interfuisse. Hic igitur locus, quem ipsum pro sua opinione affert Boeckhius, contra eum potius quam pro eo facit. Obiter moneo, Boeckhium p. 10. prorsus errare, quum Samum statim, ubi primum armis cincta est, machinis Artemonis oppugnatam fecit: quae machinae post illa demum, quum iterum inclusa est, sunt adhibitae.

Venimus ad aliam eamque graviorem obiectionem,

---

*) Respondit Wexius in prolegom. p. 24: HERMANNVS.

quam Süvernius p. 37. seq. suae dissertationis contra me protulit. Is, etiam si caetera omnia a me recte dicta sint, tamen commissionem Antigoniae saltem ad annum, qui praegressus sit eum, quo praetor fuerit Sophocles, i. e. quartum Olympiadis LXXXIV. referendam esse existimat: nam praetores utique circa finem anni Attici creatos putandum esse, iniissequae munus mense Hecatombaeone: ut proinde Sophocles non potuerit in eum annum praetor creari, quo acta sit Antigona. Huic sententiae Boeckhii non solum accedit, explicans eam uberius p. 13. seqq. sed de ea tamquam de re exploratissima loquitur. Nam p. 13. dicit, ne potuisse quidem illud pro institutis Atheniensium secus fieri, et p. 15. de acta Olympiadis LXXXV. anno primo Antigona non amplius cogitari posse ait. Sed gravius quid, credo, sonant haec dicta, quam quod ipse tuiturus videatur. Quum enim rationes afferat cur sic iudicet, eae rationes autem, si summam spectamus, ad coniecturas redeant, ne illud quidem cogitari posse aut credibile esse sequeretur, errare Boeckhium in opinando potuisse: id quod eum non putamus de se praedicare velle. Ratiocinatio Boeckhiana, ut brevi praecidamus, ipsis propemodum verbis haec est: „decem illi praetores ordinarii, quorum unus fuit Sophocles, munus *sine dubio* inibant mense Heca-

tombaeone, et *quamquam nescimus* quando comitia in quibus creabantur agi consueverint, tamen agebantur ea *sine dubio* anni quadrante extremo vel paullo prius. Iam Antigonom *veri simillimum est* actam esse Dionysiis magnis mense Elaphebolione, Sophoclem autem *credibile est* statim in insequutis comitiis praetorem in futurum annum esse designatum. Quod si secunda adversus Samum expeditio suscepta est Olympiadis LXXXV. anno primo, acta est Antigona anno quarto Olympiadis LXXXIV. sin autem expeditio illa in annum quartum Olympiadis LXXXIV. incidit, (et hoc est id quod placet Boeckhio, ut vidimus) tragoedia illa acta est Olympiadis LXXXIV. anno tertio.“ Apparet, quae fundamenta sunt huius ratiocinationis nihil esse nisi coniecturas. Quibus coniecturis quum Boeckhio tanta cum confidentia suam sententiam superstruxerit, quumque etiam per se operae pretium sit, nonnulla eorum, de quibus hic agitur, quam fieri possit in clara luce collocare, placet Boeckhianam demonstrationem per singula momenta persequi.

Primo duas praetorum classes distinguit Boeckhio, ordinarios et extraordinarios, monetque Sophoclem haud dubie unum ex decem ordinariis anni praetoribus fuisse, ob id ipsum, quod Thucydides illos praetores, in quibus fuerit Sophocles, numero

decem fuisse dicat, extraordinariorum autem numerus plerumque exiguus fuerit, omninoque ante bellum Peloponnesiacum extraordinarii nulli reperiantur. Accedere, quod poeta nec rei bellicae peritus nec rebus agendis natus non is fuerit, qui extra ordinem praetor crearetur: eundem vero novem collegis adiunctis non multum nociturum fuisse. Hic moneo, Meierum in libro de re forensi Atticorum p. 106. not. 9. numerum denarium non putare pro certo indicio praeturae ordinariae esse habendum. Nam extraordinarios fuisse censet illos, qui ad Arginusas vicerunt. Quod si recte sic statueret Meierus, vereque non respiciendus esset numerus denarius, caetera, quae Boeckhius affert, nihil aut parum valerent ad vindicandam Sophocli praeturam ordinariam. Posset enim obiici, non plus eum nociturum fuisse, si extra ordinem cum novem collegis praetor fuisset, quam si fuisset ordinarius cum novem collegis. Rei bellicae vero non imperitum visum esse Atheniensibus nihilo minus necessarium est. Aliter enim omnino non creassent. Denique ante bellum Peloponnesiacum non esse praetores extra ordinem creatos, nihil est nisi inanis opinio. Sed quum Meieri sententia, de qua infra iterum dicam, probari non possit, vel propter primam quae ab numero repetita est causam assentior Boeckhio,

praetores, per quos gestum sit bellum Samium, fuisse ordinarios illos eius anni: in quam rem afferri potest, quod Plutarchus in Pericle p. 161. F. scribit, Periclem illo tempore perpetim et sine intercapedine annuo praetoris munere esse functum.

Sed quod Boeckhiius confidenter contendit, praetores ordinarios iniisse munus suum sine dubio mense Hecatombaeone cum archontibus, id nobis vel maxime dubium videtur. Affirmat id Boeckhiius pene nulla ratione allata. Nam ex comparatione trierarcharum, qui illis subditi erant, nihil colligi potest, etiam si consuetum fuisset, (quam quidem rem in eo loco, quem affert, libri sui de oeconomia publica Atheniensium, non video demonstratam esse) ut his aestivo tempore succederent novi. Ex eo vero, quod praetores in annum spatium creabantur, nullo modo consequitur, munus illud ipso initio anni esse initum. Caussae, propter quas valde de veritate Boeckhianae sententiae dubito, hae sunt. Quum praetores non eodem modo, quo archontes, ac propterea ne simul quidem cum iis crearentur, vel in ipsa creatione utrorumque nihil est, quod coniuncta munerum illorum initia fuisse arguat. Deinde apertum est, aestatem suscipiendae praeturae tempestatem esse omnium minime accommodatam: qua neque apud Lacedaemonios ingressi sunt imperatores

munus suum, neque apud Thebanos, Syracusanos, Achaeos, Aetolos, Romanos. Bella apud veteres, ut consentaneum est et hodie quoque fieri solitum, veris tempore coepta sunt geri, maximeque expeditiones maritimae, quarum apud Athenienses in primis habenda ratio erat. Quod si praetores tempore aestivo, paucis post mensibus quam profecti ad bellum essent, abdicare se munere atque officia sua aliis tradere debuissent, fieri non potuisset quin rerum gerendarum cursus haud uno modo impeditus fuisset atque interpellatus. Veteres praetores consilia in paucos tantum menses capere potuissent: novos autem, priusquam insigne quid agerent, et sui exercitus statum et hostium vires caeterasque opportunitates explorare oportuisset: unde multis modis in ipsa commodissima anni tempestate morae et turbationes exstitissent. Neque id latuit Boeckhium. Quare concedit, non incredibile esse, licet ipsi non veri simile videatur, verno tempore praetores suscepisse munus suum. Verum si reputamus, quanta praetorum fuerit in apparatu belli ordinando auctoritas, convenientius etiam videatur necesse est, aliquanto ante coeptum bellum, ideoque hieme, quo tempore praecipue rebus ad bellum necessariis providebatur, initum ab iis munus esse. Quod si proximos illi aevo scriptores belli Peloponnesiaci, Thu-

cydidem et Xenophontem, consulimus, quorum uterque in exponendis rebus gestis hiemem atque aestatem solet distinguere, apud neutrum, quod ego quidem sciam, quidquam invenitur, unde aestate novos praetores creari solitos esse cognoscatur, quod contra alia sunt, quae id hieme factum ostendant. Nam ubicumque aestivo tempore vel creatum esse praetorem vel iniisse munus memorant, semper id aperte praeter morem atque extra ordinem factum esse intelligitur. Eo pertinet etiam quod Pericles denuo praetor factus est, postquam aestate decedere munere coactus pecuniaque multatus erat: de qua re scripsit Thucydides II. 65. Nam Diodorus XII. 45. et Plutarchus in Pericle p. 171. F. ita rem referunt, ut manifestum sit, hunc quoque extra ordinem temporum conditione urgente esse creatum. Quod Thucydides II. 59. dicit, ἔτι δ' ἐστρατήγει, non significat *nondum exierat annum eius imperium*, sed, *nondum exutus erat imperio*. Eodem modo VIII. 48. Phrynichum dicit στρατηγὸν ἔτι ὄντα, quia paullo post illi ademptum imperium est. Omnes vero quae ab his scriptoribus memoratae sunt praetorum creationes, in quibus nihil insueti atque inusitati accidit, nisi quis id de industria quaerere atque obtrudere velit, eaeque ideo pro legitimis habendae sunt, hieme sunt factae. Sic

apud Thucydidem III. 115. Lacheti praetori in Sicilia hieme successor datus Pythodorus, quem illuc proximo vere duo collegae sequuntur. Remotum a munere Lachetem fuisse nec traditum est, nec cur id factum esset causa idonea apparet: quare, nisi exactus fuisset eius annus, non minus una cum Pythodoro usque ad aestatem perfungi munere illo potuisset, quam munus id antea una cum Charoeade gesserat. Etiam Schoemannus hos praetores in legitimis atque ordinariis numerat, ut ex loco, quem in libro de comitiis Atheniensium p. 313. affert, colligimus. Eadem hieme etiam Demosthenes praetor, ut Thucydides IV. 114. refert, ex Acarnania reversus in privatam vitam redit, et ut privatus paullo post muneri ordinario praeficitur. Et acceperat quidem magnam cladem Demosthenes in bello cum Aetolis, ob quam secundum Thucydidem III. 98. verebatur redire Athenas, sed tanto illustrius paullo post rem gesserat adversus Ambraeios, ita ut iam eodem Thucydide teste III. 114. reverteretur securior. Quare non est credibile eum dignitate esse exutum: neque id tacuisset Thucydides, quum supra bis eius metum commemorarit. Itaque poena eius in eo tantum constitisse videtur, quod non est denuo in proximum annum praetor factus. Et, si ademptum ei fuisset imperium, vix

tam brevi post tempore munus extraordinarium aut ambisset aut accepisset. Dodwellus, licet immemor eorum quae ante ad Thucyd. II. 65. dixerat, ex his duobus exemplis hieme susceptae praeturae coniicit, illo tempore adhuc veteri anni initio mense Gamelione munus iniisse praetores. Hoc quidem vereor magnopere ut ex ista re sequatur. Neque enim intellego, cur praetores ipso anni seu veteris seu novi initio munus debuerint suscipere. Neque dum scimus, tempus creationis tam certo finitum fuisse, ut non uno alterove modo variari potuerit. Provide, ut solet, Schoemannus in libro de comitiis Atheniensium p. 322. non nisi valde credibile esse putat, certa creationibus magistratuum ordinariorum constituta fuisse tempora. — Apud Xenophontem porro in Historia Graeca I. 4, 10. mentio fit praetorum creationis, qua Alcibiades et Thrasybulus et Conon munus illud acceperunt. Haec quoque creatio aperte facta est hieme: media est enim inter expugnationem Byzantii, hieme ab Alcibiade capti, et reditum huius Athenas proxime insequuto verno mense Thargelione. Atqui aliquamdiu ante reditum Alcibiadis factam esse oportet, quia iam erat ille praetor creatus, quum venit Thrasyllus, quem ex Xenophontis narratione patet ante Alcibiadem Athenas esse reversum. Vix autem ea potuit alia quam usi-

tata atque legitima creatio esse. Nam quum Alcibiades et Thrasybulus iam essent praetores, in his quidem non opus erat creatione, nisi usitata illa, qua etiam in proximum annum gerere hoc munus iuberentur. Extra ordinem vero illud est factum, quod Alcibiades postea, dum praesens Athenis erat, ἡγεμὼν αὐτοκράτωρ est designatus, secundum I. 4, 20. Obiter observo, φεύγοντα Alcibiadem a Xenophonte I. 4, 10. modo propterea dictum videri, quod eo tempore nondum redierat Athenas: nam exsilio decretum iam multo ante solutum erat testibus Thucydide VIII. 97. et Diodoro XIII. 42. praetorque iam aliquot deinceps annos fuerat. Creatio in annum proxime sequutum, cuius meminit Xenophon I. 5, 16. ne ipsa quidem facile alii tempestati quam hiemi potest assignari. Nam Alcibiades postquam Athenas exeunte aestate reliquit, complures res gerit, ac satis diu est cum imperio: sed ante veris initium iam novos praetores officio suo fungentes videmus I. 5, 21. Quamquam hi num sint consueto tempore creati, erunt fortasse qui non-nihil dubitent, quia videri potest Alcibiadi ademptum esse imperium: idque placet quibusdam. Sed tamen id ab nullo historiarum scriptore diserte dictum invenio, neque veri simile est, propterea quod in novis praetoribus non comparet Thrasybulus, qui

collega fuerat Alcibiadis. Itaque hic quoque simul cum Alcibiade remotus esset a praetura, quod eo minus credibile est, quia hic etiam adversarius fuit Alcibiadis, eumque Plutarcho teste in Alcibiade p. 211. apud populum accusavit, in primisque effecit ut ab exercitu revocaretur. Quare omnium maxime consentaneum est, ut credamus Alcibiadem anno praeturae exacto non esse denuo lectum, idemque accidisse Thrasybulo, quem insequuto anno trierarchum videmus. Nam corruptos Diodori locos, quibus Thrasybulus praetor pro Thrasyлло nominatur, nihil attinet respicere. Videtur ergo haec quoque creatio usitata et legitima fuisse. Certe quidem ego, ut iam supra dixi, novos decem praetores nullo modo cum Meiero pro extraordinariis habendos arbitror. Nam utrumne praeter hos decem alios decem huius anni ordinarios fuisse censeamus, an functi sunt illi simul etiam ordinariorum officii? Prius illud, viginti fuisse unius anni praetores, eo incredibilius est, quod hi decem omnino nihil habent quo ab ordinariis et consuetis differant, qui etiam, ut illi veteres Marathone, singuli singulis diebus summum gerant imperium. Accedit quod praeter ipsos ne minimum quidem ordinariorum illius anni praetorum vestigium invenitur. Quin adeo eo ipso anno unus, qui non est in illis decem,

extraordinarius memoratur, Phanosthenes, qui Xenophonte teste I. 5, 18. Cononis loco Andrum est missus, et in Ione Platonico pro exemplo est, aliquando etiam homines peregrinos praeturam gessisse. Porro si hi decem functi sunt officiis ordinariorum, quo tandem modo ab illis distingui et pro extraordinariis haberi poterunt? Tempus creationis non debebat Meierus pro sua opinione afferre, siquidem id ipsum quaerebatur, quodnam tempus legitimum esset. Non plus lucri ex eo est, quod Xenophon infra tantummodo tres nominat, qui remotis illis a munere successerint. Nam historicum eos tantum memorare opus erat, qui vere exercitui praessent, vel aliquid insigne gererent. Sic etiam superiore anno, ut videmus, trium modo mentionem fecit. Alibi historici etiam unum vel duos nominant. Quin fortasse adeo quaeri poterit, sitne quovis anno plenus et legitimus numerus lectus, officiaque iis commissa. Loquuntur aliquando ita historici, ut dubitari ea de re possit. Atque adeo, quod interdum diserte decem creatos scribunt, indicare videtur, non esse id semper factum. Sed tamen quum grammatici contrarium tradant, atque alia quaedam pro communi opinione stare videantur, erit ea fortasse pro vera habenda.

Patet ex his, haudquaquam ita certum esse,

aestate iniisse munus praetores Atheniensium, ut id, nisi firmioribus argumentis demonstratum fuerit pro vero sumi atque aliquid, quod probabile sit, inde concludi possit; immo graviora esse, quae suadeant, ut hieme creati et munus ingressi esse existimentur.

Porro veri simillimum esse credit Boeckhius, Antigonam actam esse magnis Dionysiis mense Elaphebolione: nam Posideone in Dionysiis rusticis *numquam* novas actas esse tragoedias: cuius rei causa ad dissertationem suam de Dionysiis provocat. At hoc in illa caeterum docta accurateque scripta dissertatione minime est demonstratum: immo Boeckhius ibi p. 96. nihil dicit quam: „novae fabulae, quae Dionysiis rusticis actae sint, nullae possunt monstrari“: et p. 106. „in Dionysiis rusticis credibile est non nisi veteres fabulas esse actas.“ Ergo haec Boeckhii tantum opinio quaedam est. Sed tamen p. 96. non multum abest, quin in loco Aeliani plenam probationem inveniat. Nescio ego quo modo eum locum interpretatus sit Boeckhius: mihi quidem, si omnino hac in re aliquid valet Aeliani testimonium, contrarium potius prodere videtur. Dicit enim Aelianus, Socratem raro ludos scenicos spectatum ivisse; si tamen Euripides novis tragoediis certaret, tum spectasse; item, si in Pi-

raeo (ergo Dionysiis ruralibus) ille certaret, eo quoque descendisse. Verba haec sunt: ὁ δὲ Σωκράτης σπάνιον μὲν ἐφοίτα τοῖς θεάτροις· εἴποτε δὲ Εὐριπίδης ὁ τῆς τραγωδίας ποιητῆς ἠγωνίζετο καινοῖς τραγωδοῖς, τότε γε ἀφικνεῖτο· καὶ Πειραιεῖ δὲ ἀγωνιζομένον τοῦ Εὐριπίδου, καὶ ἐκεῖ κατήει. Quod si Socrati in urbe non nisi novas fabulas spectare placuit, multo minus videtur, veteres ut spectaret, longam viam ivisse. Itaque secundum Aelianum etiam in ruralibus Dionysiis, saltem in Piraeo, novae videntur fabulae esse actae. Et illo quidem loco id factum eo minus a veri similitudine abhorret, quod, ut ipse Boeckhius in dissertatione de Dionysiis p. 75. monet, universa civitas festum illud Piraei videtur concelebrasse: ut consentaneum fuerit, provideri solitum esse, ut multi illi ex urbe hospites novis rebus oblectarentur, neque iis semper, quae domi iam spectassent, apponerentur. Quare rationem certe, qua Boeckhius fieri potuisse negat, ut Antígona Dionysiis ruralibus acta sit, probare non possum. Sed praeter magna Dionysia reliqua sunt etiam Lenaea, quibus edi potuerit Antígona. Nam quod socii simul spectaverant eam fabulam, id profecto nihil conferebat ad tribuendam Sophocli dignitatem praetoriam.

Videmus igitur multo quam oportebat longius

LXXXVI SEIDLERI AD DISS. SVAM

progressum esse Boeckhium, quum propter eas quas attulit rationes sententiam a sua diversam, sed non solum simplici et naturali ordine factorum, verum etiam disertis testimoniis nixam, ut ineptam et incredibilem damnavit. Immo etiam si et praetores aestate creari solitum et Antigonam magnis Dionysiis actam esse evicisset, nihilo tamen minus fieri potuit, ut et fabulae editio et susceptio praeturae in unum eundemque annum inciderent. Nam, ut constat, et fiebat saepe et non poterat non fieri, ut medio in anni cursu vel si qui ex decem praetoribus vel avocatus vel mortuus vel dignitate exutus esset, novus in eius locum sufficeretur. Ita, ut unum modo exemplum afferamus, Nicias apud Thucydidem VII. 16. mortuo Lamacho, litteris ad Athenienses datis, duos accipit collegas, Menandrum et Euthydemum. Vnde tandem scire licet, sitne post primam expeditionem Samiam aliquis ex decem ducibus mortuus, aut in morbum illapsus, aut etiam munus deponere iussus, ut Sophocles eq modo extra iustum tempus in ordinem praetorum substitueretur?

Quae quum ita sint, non possum mutare quod posui, actam esse Antigonam Olympiadis LXXXV. anno primo, sed persevero in eo, hoc ut omnium putem verisimillimum esse, quia et cum testimoniis scriptorum et cum ipsa rei natura atque ordine eo-

rum quae gesta sunt optime convenit. Nam si vel Olymp. LXXXIV. 4. *) et non, ut Boeckhio placet, Olymp. LXXXIV. 3. acta est, aut disertum vitae scriptoris testimonium repudiandum est, quod cur faciamus, nulla invenitur idonea causa, aut integro anno prior fuisse munere praetorio sumenda est commissio fabulae. Nam octavi ante bellum Peloponnesiacum anni, quo vitae scriptor imperatorem fuisse Sophoclem refert, initium in decimum mensem incidit archontis Morychidis Olymp. LXXXV. 1. Quis credat autem, variabilem illum et vel summorum in rem publicam meritorum obliviosum populum Atheniensem poetam, cuius aliquam tragoediam integro anno ante cum voluptate spectasset, propter eam rem praetura honorandum censuisse? Contra si et commissio fabulae et creatio praetoris et secunda expeditio Samia, cuncta inciderunt vel in hiemem vel circa hiemem anni primi Olympiadis LXXXV. non solum illae, sed caeterae etiam dubitationes fere omnes removentur. Annus, quo praetor fuit Sophocles, prope totus in octavum incidit annum ante

---

*) Hanc sententiam amplexus est et defendit Wexius. Nos expectabimus, quae in altera de Antigona dissertatione dicturum speramus Boeckhium, quoniam eum, quae semel ab se dicta sint, omni modo defendere videmus. HERMANNVS.

bellum Peloponnesiacum, neque opus est ut temere reiiciatur vitae scriptoris testimonium, modo sensus verborum recte explicetur. Nam illum, quum scribebat *ἔλλοντο στρατηγόν*, non credibile est cogitasse de creatione ipsa vel de die creationis, sed certissime nihil nisi annum indicare volebat, quo vel creatus praetor esset Sophocles, vel gessisset praeturam. Deinde spatium nanciscimur, quo peragi potuerint res illae, quae praegressae sunt obsidionem novem mensium, idque spatium nec longius iusto nec brevius. Nam triplici bello, quum aliis rebus gestis, tum missionibus internunciorum interpellato, complexoque obsidionem novem mensium, vix erit qui viginti menses nimis longum tempus esse putet, produci que res atque extrahi cum Boeckhio conquerratur. Sed hoc modo si obsidio Sami non exiguam partem sequentis anni, quo archon fuit Glaucides, comprehendit, nemo id refutatum ibit testimonio scholiastae Aristophanis, qui res Samias Timocle et Morychide archontibus gestas esse ait. Nam qui tandem demonstrari poterit, scholiastam omnem illarum rerum ambitum ab initio usque ad finem complecti, ac non potius illud tempus, quo praecipua et in quibus summa vertebatur peracta essent, indicare voluisse? Atqui quae Boeckhius ipse ad hoc genus referenda censet, ex nostra quoque sententia

duobus illis quos scholiastes dicit archontibus sunt gesta. Atque editus scholiastes adeo unum modo archontem nominat. Vnicum, quod nostrae sententiae aperte adversatur, Diodori est non optimi scriptoris testimonium, idque vel per se atque omni modo falsum. Caeterum accuratior rerum gestarum per singulos menses ac dies descriptio in tanta notitiarum paucitate non magis exspectari potest, quam ego quidem quo festo acta sit fabula dicere ausim, quum multa, quibus ad id constituendum opus est, adhuc in tenebris iaceant, illa autem, quorum unum verum esse necesse est, varia sint: quorum enumeratione nolo lectoribus molestus esse.

Denique paucis dicam de emendatione, quam in vita Sophoclis faciendam putavi. Eius vitae scriptor praetorem factum esse perhibet Sophoclem in bello adversus Anaeam, ἐν τῷ πρὸς Ἀναίαν πολέμῳ, secundum Turnebi et codicis cuiusdam Tricliniani scripturam, vel secundum duos codices non Triclinianos ἐν τῷ πρὸς Ἀνανίου πολέμῳ*). Pro hac aperte corrupta scriptura facili mutatione duplicato

---

*) MS. Bosianus apud Wexium prolegom. p. 19. pro Ἀναίαν vel Ἀνανίου; habet ἀρανιον, quo ad infelicem coniecturam abusus est Wexius. HERMANNVS.

σ in πρὸς reponendum censebam ἐν τῷ πρὸς Σαμίους πολέμῳ. Non ignorabam, quam exiguo spatio Anaea ab Samo distaret, nec quae ratio huic urbi cum Samo intercessisset post in bello Peloponnesiaco maxime secundum ea, quae Thucydides ea de re scripsit: sed quoniam nullus scriptor, quamvis illi qui antecesserunt motus Samii ex parte satis accurate descripti sint, ne verbo quidem Anaeae meminit, secundum autem bellum Samium non nisi in debellandis iis, qui proprie Samii dicti sunt, ipsiusque Sami expugnatione versabatur, non putabam bellum illud appellari potuisse bellum adversus Anaeam, ne si pertinuisset quidem ad Anaeam, aut oppugnata aliquando Anaea fuisset. Nam quum, antequam consideretur Samus, classis alibi fuerit occupata, non nisi per obsidionis illius tempus aliquid contra Anaeam geri potuisset, ita ut id secundarium quid fuisset; nec quod bello nomen faceret. Sūverniius tamen defendit illam nominis Ἀναλίους in Ἀναίους mutationem argumentis minime contemnuendis. Tenuerat enim olim Anaeam Pausania teste colonia Samiorum. Itaque erant Anaeae Samii: quumque is locus postero tempore ut praecipua sedes optimatum memoretur, non incredibile est, iam tum qui optimates Samum relinquebant ad populares suos qui eiusdem factionis erant confugisse, coniunctosque

cum iis Samum in potestatem redegit suam. Atqui adversus hos ipsos optimates Samiorum gestum est bellum Samium. Itaque quum his quasi domicilium esset Anaea, quumque ex eo loco, ut credi par est, iuncti Anaeis invasissent occupassentque Samum, factioque Anaeorum, quam aggressus est Pericles, tum esset Sami bellumque gubernaret: potuit fortasse bellum illud a quibusdam bellum adversus Anaeos, i. e. adversus factionem Anaeorum, qui tum Samum tenerent, appellari. Quare facile concedo, emendationem, quam proposui, non plane certam, illam autem, *πρὸς Ἀναίους*, non temere damnandam esse. Verum quod Boeckhius, cui illud *πρὸς Σαμίους* emendationem importunam vocare placuit, Turnebi scripturam *πρὸς Ἀναίαν* rectam et veram esse existimat, multo id minus probari potest. Nam *πρὸς Ἀναίαν* ita dicitur, ut praecipue intelligatur vel certe simul adsignificetur ipsa urbs Anaea: atqui urbis hic non habetur ratio. Nec primum nec secundum bellum Samium recte vocari bellum adversus Anaeam potuit, quum in utroque quidquid insignius gestum est, vel in Samo sit vel circa Samum, tum vero etiam adversus Samum actum, etiamsi forte Anaea quoque, quamquam nihil de ea re a quoquam proditum est, fuerit tentata. Non dubium est, quin scriptura illa *πρὸς Ἀναίαν*, ne commemo-

LXXXVII SEIDLERI AD DISS. SVAM ADDITAM.

rem quod parum bona auctoritate nititur, grammatico debeat vel rerum conditionis ignaro, vel hebetis iudicii, qui πρὸς Ἀναίαν et πρὸς Ἀναίου, item ut Boeckhii, unum putabat idemque esse.

RELATIO DE DEFENSIONE BOECKHII.

Dum praegressa folia sub prelo erant, nactus est Seidlerus exemplum supplementi, quo Boeckhius in Commentationibus Academiae Berolinensis suam de Antigona dissertationem auxit. Id mihi tradidit, ut eo, si videretur, uterer. Ipse non invenisse aiebat, quo se refutatum crederet. Mihi quum perlecto idem accidisset, dubitabam, sileremne, an cur ita sentiremus dicerem. Tacenti timenda erat superbiae criminatio; respondenti, si nonnulla tantum attingerem, ne graviora callide praeteriisse dicerer; sin omnia persequerer, ne et mihi ipsi et legentibus magnam sine fructu molestiam crearem. Eapropter illud elegi, quod omni videbatur culpa vacare, ut diligenter cuncta referrem, quae attulisset Boeckhius, insertis paucis adnotationibus per uncas separatis, quo caetera ipsa per se quo successu disputata essent eloquerentur. Notum est enim sat multis documentis,

aegerrime Boeckhium ab sententia semel pronunciata dimoveri, nullasque non artes tentare, ut vel evidentissimos errores defendat, non quod ipse verum non perspiciat, (nam id credere hominis esset iniqui, proditque ipse contrarium saepe vel invitus) sed quod confitendo errore auctoritati suae aliquid detractum iri putat. Itaque ne dixisse quod defendi nequeat videatur, defendere adnititur omnia, studetque lectorem quum aliis artibus, tum magna orationis prolixitudine confundere, bene sciens, litteratae multitudini eum, qui postremus loquutus est, victorem haberi. Sed quoniam nemo nostrum immortalis est, brevis est haec postremum loquendi venia, destinata illa ei demum, quem corruens olim hic orbis terrarum loquentem opprimet.

Primo igitur Boeckhius, ut refellat Seidlerum, qui Vitae scriptorem aut octo annis aut nono anno scribere debuisse, si Boeckhiana computatio vera esset, dixerat, *τριετηρίδα* et *πεντετηρίδα* affert, quae verba de duorum et de quattuor annorum spatio dicantur. [Id quidem non est verum. Nam ea nomina festorum propria sunt, quae quoniam affecto iam tertio quintoque anno agebantur, sic sunt appellata.] Non igitur mirandum esse ait, quod Dod-

wellus, multorum explorator numerorum, in Thucydidis loco haeserit, quem locum non posse pro regula dicendi haberi. [Dodwellus quod multos numeros computavit non argumento est Seidlerum male computasse. Thucydide vero quis potior esse auctor potest, scriptore accuratissimo? Sed non desunt alii. Seidlerus ad suam dissertationem adscripsit Athenaei verba V. p. 218. A. ἐπὶ ἄρχοντος Καλλίου, τῆς Περικλέους τελευτῆς ὕστερον ἔτεσιν εἴκοσι καὶ τέσσαρσιν. Atqui Pericles obiit Olymp. LXXXVII. 4. Callias autem archon fuit Olymp. XCIII. 3. Et eadem pagina litt. C. Ἀμειψίας δ' ἐν τῷ Κόννω, δύο πρότερον ἔτεσι διδαχθέντι, scilicet ante Eupolidis Assentatores. Atqui Connus in scenam prodiit Olymp. LXXXIX. 2. Vnde quarto eiusdem Olympiadis anno adscripti Κόλακες. Scholiastes Aristophanis ad Nub. 549. (541.) Alcaem, qui archon fuit Ol. LXXXIX. 3. δυσὶν ἔτεσιν ὕστερον Ἰσάρχου dicit, qui eo magistratu anno primo eius Olympiadis est functus. Eosdem annos ad v. 552. (544.) ita distinguit scholiastes, ut τρίτῳ ἔτει posteriorem appellet alterum. Et scholiastae ad Vespas v. 283. ut qui hanc fabulam, sicut ex argumento praefixo patet, ad Aminiam archontem referant Ol. LXXXIX. 2. Timoclem ἐννεακαιδεκάτῳ ἔτει πρότερον dicunt.] Pergit Boeckhius, si Vitae scriptor octavum ante bellum Peloponnesia-

cum annum in mente habuisset, qui pertineret usque ad decimum mensem archontis Morychidis, initium Sophoclis praeturae circa finem ponendum esse anni, quo archon fuisset Morychides, et, quamvis unicum quod aliquid valeret testimonium motus Samios adscriberet annis Timoclis atque Morychidis, alterum Samium bellum finitum credi debere archonte Glaucide. At huiusmodi narrationi Vitae ex pannis consutae non posse se tantum tribuere: ipsam prodehere quam negligenter scripta sit; diligentes scriptores, qui rem cognitam habeant, archontes nominare; quam accurate scribere scholiastem Aristophanis, qui quum Timoclis et Morychidis magistratui adscribat res Samias, non satis habeat, ut mali scriptores, unum archontem nominare, sed nominet duos; quod si finis impositus illis motibus Glaucide demum archonte fuisset, cur hunc eum tacere; cur illum annum praeterire, qui sit potissimus, cuius magnam partem obtineri obsidione Sami? [Haec, ut alia rhetorice sunt, non historice disputata. Laudatur scriptor, qui utilia defendendae sententiae dixit; vituperatur, qui adversa. Glaucidem cur praeteriisset scholiastes Aristophanis, responderat iam Seidlerus. Potissimum esse Glaucidis annum, si quis, ut scholiastes Aristophanis, quando τὰ ἐν Σάμῳ gesta sint dicere velit, falsum est apertissime.]

Porro non mensem, quo coepti sint motus Samii, eruere se velle ait, quod fieri non posse, sed de multis, quae fieri potuerint, duo proponere, ex quibus diversa sequantur. Eorum secundum hoc esse, foedus, quod fundamentum sit totius disputationis, factum esse quarto mense Olympiaco Olymp. LXXXIII. 3. Sed ostendisse Seidlerum ex Thuc. II. 2. I. 67. I. 87. non posse ultra quintum mensem Olympicum recedi. Verum sive quarto sive quinto mense factum sit foedus, Samiorum adversus Miletum expeditionem tribui posse auctumno Ol. LXXXIV. 4. initium autem secundi belli Samiaci, ut §. 4. dictum esse, exeunti hiemi vel ineunti veri. Non esse hoc nimis breve tempus, quam ut peragi potuerint, quae gesta sint ante obsidionem Sami: posse talia pro re nata celerius tardius geri: sed si brevi spatio deinceps consequuta a scriptoribus dicantur, verisimilius esse, breviori spatio esse acta. Se quidem etsi vel tres quattuorve menses satis essent, circiter sex concessisse, et posse vel septem concedi sine suae sententiae detrimento. Seidlerus si unum mensem detraxerit, licere sumi, annum illum, Ol. LXXXIV. 4. intercalarem fuisse. [Sane sumi, sed probabilitate quadruplo minore.] Sed non opus tanto spatio esse; percommode tres vel quattuor menses sufficere, modo ne quis hyperbolice augere rem velit, Samiorumque

expeditionem adversus Miletum quantam invasionem in regnum Russorum, brevesque disceptationes qualem principum Europaeorum congressum esse credat. [Nescio an aliis, mihi quidem, qui hoc genere urbanitatis utitur, diffidere caussae suae videtur.] Locos non valde dissitos esse; centrum Samum; indirecta via Miletum abesse circiter VI miliaria Germanica, Sardes XVII, Lemnum XL, totidemque Athenas; iter maritimum, celeriter permeandum remis velisque, sive, secundo vento, solis remis. Posse tempora hoc modo describi: ut *duae hebdomades* tribuantur expugnationi Mileti, (si placeat, triduum sufficere ad cernendum de multis hominum millibus) profectioni internunciorum Athenas item *duae hebdomades, tres hebdomades* transvehendis in Samum Atheniensibus; spatio ab internunciis Athenas vectis usque ad classis adventum ante Samum, restitutionemque popularis imperii obsidumque in Lemnum deportationem *duae hebdomades*. Tum redire Periclem: *αὐτὸς δ' ἐν ὀλίγαις ἡμέραις ἅπαντα συντετελεκὼς ἐπανῆλθεν εἰς Ἀθήνας*, secundum Diodorum XII. 27. Intra has duas hebdomades etiam Pissuthnem videri a Sardibus agere potuisse cum Pericle: ad quod sex summum diebus opus fuisse, vel, si Pissuthnes iam ante scivisset classem Atticam adventuram esse, quam brevi cuique libeat

tempore. Samiorum quosdam in continentem se recepisse, metu Atheniensium: quod eos octo diebus ante Periclis adventum facere potuisse: cui coniecturae nihil repugnare. Inde eos consociare se Pissuthni, conscribere DCC milites, nocturnoque impetu invadere Samum. His rebus *quattuor hebdomades* satis superque esse, praesertim quum in Caria, magna in frequentia mercenariorum, Pissuthnis auxilio haud dubie DCC milites una hebdomade cogi potuerint. Irruptionem in Samum igitur *hebdomadem unam* post Periclis discessum ponendam esse, sicut nostra memoria Psyram Graeci statim post abitum Turcarum recuperaverint. Inde optimates evertere populare imperium, reducere obsides Lemno, tradere Atticum praesidium Pissuthni, armare se contra Milesios: his rebus interim *duas hebdomades* assignari posse. Nam Graecos celerius sarcinas constrinxisse quam id hodie fiat: etenim unumquemque civem simul militem fuisse, nullaque re nisi convocazione habuisse opus; levia autem navigia pauxillo tempore esse instructa. [Oppido mira narrat et nimis incredibilia, nostrum militem, quotidie a capite usque ad calcem armatum cum sarcinis ad praetorium adesse, coram centurione in ordine consistere, excubias agere, ad tympani tubaeve signum convolare adsuetum, instructis insuper omni apparatu armamenta-

riis, tardius congregari, quam qui suis quisque negotiis occupati non nisi necessitate urgente arma, tela, sarcinas conquirant: sed fortasse de convocatione illorum, quibus datus commeatus, cogitabat, ad quod quid responderi possit, in promptu est.] Apparet, inquit, tres menses largissime sufficere rebus omnibus, quae ante secundam expeditionem gestae sint, cuius primam pugnam statim sequuta sit novem mensium obsidio. Ab eo tempore usque dum classis Atheniensium Samum venerit, integrum mensem largitur, etsi ea iam vicesimo post nocturnam incursionem die reversa esse potuerit: nam decimo die rem Athenas nunciatam esse potuisse, et inde rursum decimo die potuisse Athenienses Samum venire, quod ita si factum sit, tres menses paucis adiectis diebus usque dum iterum Samum venissent Athenienses sufficere: sed dare se integrum mensem quartum. Eodem demum tempore, quo advenissent Athenienses, Samiorum classem Mileti esse, ubi eos ad Tragiam vinci. Itaque ad se armandum adeo sex fere hebdomades habuisse, si rebus ante proelium ad Tragiam gestis quattuor menses impertiantur. Quid horum incredibile esse? Praeterea vero tres alios menses superesse de quibus quantum quis velit spatii posse adiaci. Byzantium quidem longius remotum esse: sed quamquam certum sit, Byzantios

simul cum Samiis defecisse rursumque se dedidisse, teste Thucydide I. 115. 117. tamen eam rem non ita cum caeteris esse copulatam, ut aliquid quod prius posteriusve sit certa re in Samiis motibus gesta erui possit. [Thucydidis verba in priore loco sunt, *ξυναπέστησαν δὲ αὐτοῖς καὶ Βυζάντιοι*; in altero, *ξυνέβησαν δὲ καὶ Βυζάντιοι ὥσπερ καὶ πρότερον ὑπήκοοι εἶναι*. Igitur hic quoque credi postulat Boeckhii, quod aliis parum, opinor, credibile videbitur, admirabili quadam animorum consensione civitates longe inter se dissitas bis idem simul fecisse.] Ergo, inquit, ab hac parte non magis quidquam secundo illi quem proposuerit rei expediendae modo, quam primo obstare, posseque Antigonom aequae Olymp. LXXXIV. 3. atque Ol. LXXXIV. 4. actam putari. Sed contra secundum illum afferri dubitationes posse quas §. 6. commemoraverit: non videri tamen adversus eam rationem, qua removerit illas dubitationes quidquam quod alicuius momenti sit proferri posse: e. c. adversus illud, quod ex Strabonis loco §. 4. indicato nihil amplius colligi velit, quam Sophoclem *aliquamdiu* collegam Periclis, non etiam usque ad ipsam expugnationem Sami, fuisse. Loqui Strabonem de obsidione Sami, qua res Samiorum afflictatae per Athenienses fuerint, ducibus Pericle et Sophocle. Aperte eum Sophoclis mentionem

tantum ut rei memorabilis facere, quia sciverit, eum cum Pericle in ea expeditione praetorem fuisse; quamdiu praetor fuerit non esse ab eo indicatum: ex caeteris rebus pendere, utrum quis producere an coarctare eam praeturam velit. [Profecto: sed quae de Strabone dicit, ea ipsa sunt, ad quae iam prius ab eo dicta satis ab Seidlero est responsum.] Neque, quod Thucydidem Melesiae f. una cum Sophocle praetorem fuisse, tam vili scripto, quam siti ista Sophoclis Vita, proditum, non pro vero habendum putet, sed falsa ratiocinatione niti posse existimet, audacem coniecturam esse, quum innumerabilia exstant exempla narrationum ex mala argumentatione profectarum. [Hic quoque facit Boeckhius, quod et supra et alibi: elevat fidem scriptoris, tradentis, quae suae sententiae incommoda sunt. Dolendum, quod non integrum est scholion ad Aristidem p. 182. ed. Frommel. 485. ed. Dindorf. τῶν δέκα στρατηγῶν τῶν ἐν Σάμῳ τὰ ὀνόματα κατὰ Ἀνδροτίωνα· Σωκράτης Ἀναγυράσιος, Σοφοκλῆς ἐκ Κολωνοῦ ὁ ποιητής, Ἀνδοκίδης Κυδαθηναίεύς, Κρέων Σαμβωνίδης, Περικλῆς Χολαργεύς, Γλαύκων ἐκ Κεραμείων, Καλλίστρατος Ἀχαρνεύς, Ξενοφῶν Μελιτεύς.] Certissimum igitur fore dicit, quod secundo loco posuerit, et proinde etiam, actam esse Antigonom Ol. LXXXIV. 3. si demonstrari posset, quae

Vitae scriptor traderet, non solum posse falsa esse, sed falsa esse necessario, quia sic Sophocles anno ante Thucydidem praeturam gerere debuisset: ac iam nunc eo inclinare huius rei pervestigationem, *ut negetur eos simul potuisse praetores esse.* Decem praetores certo semper ex singulis tribubus lectos esse, de qua re neminem dubitare posse, qui in his rebus bene sit versatus. Quid igitur, si Thucydidem et Sophocles ex eadem tribu fuerint? Atqui, quantum nunc constet, sic censendum esse. Nam Thucydidem fuisse Alopecensem, testibus Plutarcho in Pericle c. 11. et scholiasta Aristophanis ad Nub. 941., ex tribu Antiochide; Sophoclem autem Colono oriundum. Iam inscriptionem in Corp. Inscr. Gr. 172. Colonom Antiochidi accensere, quam inscriptionem certo antiquiorem esse quam 115. et 183. in quibus Colonus sit Aegeidis: quare eam pro norma antiquioris aevi esse habendam. Vix enim ostendi posse, non esse eam inscriptionem antiquiorem quam alteram; quod si quis duos Colonos, Ἰππιον et Ἄγοραϊον opponat, non posse demonstrari, Ἄγοραϊον in demis fuisse, id quod iam Corsinus in Fastis Att. vol. I. p. 205. seqq. negaverit, omnesque demos, quorum nominibus simul urbis partes appellatae fuerint, ut Meliten, Ceramicum, non bis in demis, sed semel numerari. Itaque hoc quoque ar-

gumento contradicere se Vitae scriptori, convenientiusque temporum rationibus putare, actam esse Antigonom Olymp. LXXXIV. 3. quamquam haud gravate concedat, Diodorum, quo auctore usus fuerit, sed cuius negligentiam ipse aliunde satis perspexerit, nihil probare, tametsi cavendum esse ne ei errores, qui commonstrari non possint, impotentur. [At illud ipsum, de quo bene versatos in rebus Atheniensium dubitare non posse dixit, ipse retractandum sibi confessus est in addendis ad primum volumen Inscriptionum p. 906. b. quo simul corruunt, quae ei argumento superstruxit.] Pergit, quod §. 3. dixerit, *omnia* a scriptoribus celeriter consequuta narrari, nihil nisi *ὡς ἔπος εἰπεῖν πάντα* esse, et, sic si accipiatur, satis esse firmatum, vixque labefactari posse. Si v. c. Plutarchus in Pericle c. 26. dicat, *οἱ δὲ εὐθὺς* (i. e. statim post abitum Periclis) *ἀπέστησαν, ἐκκλέψαντες αὐτοῖς τοὺς ὁμήρους Πισσοῦθρον*, non posse obiici, hoc *εὐθὺς* non esse urgendum, quia multa inter abitum Periclis et reductionem obsidum intermedia fuerint: iam enim se hoc temere sumi ostendisse. [Nempe si vera sit illa quam supra retulimus rerum per hebdomades computatio, quae quamvis provide nonnulla in obscuro relinquat, tamen illud *εὐθὺς* ad duarum triumve hebdomadum spatium extendi postulat.]

Addit his, falsum visum esse, quod §. 3. Artemonis machinas iam in prima obsidione statim post proelium ad Tragiam memoraverit. Plutarchum c. 27. et Diodorum XII. 28. et Plutarchum quidem Ephoro auctore, dicere, Periclem in illa obsidione etiam machinis Artemonis usum esse: quod eos obiter in expositione secundae obsidionis, sive potius secundi actus, qui memorabilior sit, adiiicere: nam re vera unam tantum obsidionem esse, interruptam illam ad breve tempus eruptione felici Samiorum; nullo modo autem hos auctores, seu verius Ephorum, ex quo hauserint, usum illarum machinarum ad alteram partem obsidionis restringere; quumque Athenienses iam in priore actu opera extruxerint, fieri potuisse, ut iam tum machinas coeperint fabricari. Sed noluisse se tempus indicare; immo, quoniam in obsidione usi sint machinis illis Athenienses, dixisse statim ubi primam obsidionis mentionem faciat, „*coepisse Athenienses urbem ex triplici opere et machinis Artemonis oppugnare.*“ Caeterum, inquit, adhibitae sint istae machinae, quando cui libet. [Mirum quantopere se torserit, ut, quo ne quid falsum dixisse videretur, persuaderet, potuisse fieri quod dixerit. Cautè fecit, quod non adscripsit Diodori verba, qui apertius etiam quam Plutarchus de secunda obsidione testatur, qua Pericles, iratus quod

Samii eruptione facta pepulissent Athenienses, omni vi Samum oppugnare coepit: ὁ δὲ Περικλῆς ἀκούσας τὴν τῶν ἰδίων ἦταν, εὐθὺς ὑπέστρεψε, καὶ στόλον ἀξιόλογον ἤθροισε, βουλόμενος εἰς τέλος συντριῖψαι τὸν τῶν ἐναντίων στόλον. ταχὺ δ' ἀποστειλάντων Ἀθηναίων μὲν ἑξήκοντα τριήρεις, Χίων δὲ καὶ Μυτιληναίων τριάκοντα, μεγάλην ἔχων δύναμιν συνεστήσατο τὴν πολιορκίαν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν, συνεχεῖς ποιούμενος προςβολάς. κατεσκεύασε δὲ καὶ μηχανάς πρῶτος τῶν πρὸ αὐτοῦ τοὺς τε ὀνομαζομένους κριοὺς καὶ χελώνας, Ἀρτέμωνος τοῦ Κλαζομενίου κατασκευάσοντος· ἐνεργῶς δὲ πολιορκήσας τὴν πόλιν καὶ ταῖς μηχαναῖς καταβαλὼν τὰ τεῖχη, κύριος ἐγένετο τῆς Σάμου. Neque vero non ex Plutarcho quoque colligi potest, quod res ipsa per se docet, tum demum, quum protraheretur obsidio, etiam machinarum novum inventum à Pericle esse tentatum. — Non est obscurum, omnia quae hactenus a Boeckhio disputata retulimus, excusationi similia quam defensionis esse. Eo minus opus esse videtur, ut quidquam adiiciamus huic enucleatissimae rerum quas fieri potuisse putat expositioni.]

Fatetur porro Boeckhius sibi coniecturas indulsisse in iis argumentis, quae a praeturae temporibus et sacris Dionysiis repetierit: verum conclusisse

non ex his coniecturis, sed ex iis quae cum illis coniuncta sint certam fidem habentia. Certum esse, Sophoclem, si propter Antigoniae virtutes praetor factus sit, post Posideonem vel Gamelionem vel Elaphebolionem esse praetorem factum; non minus ergo certum esse, quod in fine appariturum ait, Antigonia non Ol. LXXXV. 1. actam esse, sed aut Ol. LXXXIV. 3. aut Ol. LXXXIV. 4. nisi quis sumere velit, quae non habeant fidem historicam. Sintne ante bellum Peloponnesiacum praetores extra ordinem creati, non posse defini: itaque se id in ambiguo reliquisse: aliquando tamen a recepto ordine discedi debuisse, neque licere id valde antiquum putare. Caeterum nihil caussae esse, cur decem praetores, qui adversus Samum profecti sint, non fuerint ordinarii: ordinarios autem munus non Hecatombaeone iniisse adhuc non esse demonstratum. [At adeo id probabile reddidit Seidlerus, ut, nisi refutentur quae ille attulit, contraria potius sententia adhuc non demonstrata esse videatur.] Illud tempus si non idoneum putetur suscipiendae praeturae, quia sic expeditiones aestivae paucos post menses rursus aliis imperatoribus committendae fuerint, veteres autem praetores non nisi in breve tempus capere consilia potuerint, cogitandum esse, munerum commutationes in antiquorum liberis civi-

tatibus etiam optabiles visas esse, praemeditatumque longum rerum gerendarum ordinem in bellis, quae fere in exiguis terrarum spatiis gesta sint, tam raro obvenisse, ut vix in rei publicae constitutione aliquid momenti habuerint: quin summum imperium quotidie inter praetores variasse. [Haec quidem eiusmodi defensio est, ut Athenienses magnae imprudentiae reos facere videatur: ultimum autem illud de supremo imperio quid ad rem? quod aperte in rerum quotidianarum administratione, non in belli rationibus gubernandis versabatur.] Praeterea, si opus esset, eosdem iterum praetores creari, vel praeter ordinem iis munus perpetuari, vel in longinquiores expeditiones, si brevi ante muneris ineundi tempus susciperentur, extraordinarios eligi potuisse. [Potuisse scilicet.] Si apud Spartanos aliosque praeturae initium non in aestatem inciderit, nihil inde de Atheniensibus concludi posse. Apud Romanos et Spartanos ineunte anno susceptam esse praeturam, idque etiam apud caeteros factum videri. Idem se de Atheniensibus statuisset: et donec non quo contrarium ostendatur repertum sit, [atqui videbatur tamen, opinor, ab Seidlerero repertum esse] non posse aliud sumi, quia magistratus Atheniensium annua munera mense Hecatombaeone sint ingressi. Ita etiam in caeteris civitatibus magistratus congruere

cum annis civilibus, quos ob id ipsum esse annos civiles. Verum tamen non hac sola re se confidere, sed addere, si verno tempore praetura inita sit, non id commodius contrariae sententiae accidere, omninoque non initalae praeturae tempus, sed electionis spectandum esse, quam sibi videatur non nimis definite ultimo ante initalam spatio trimestri assignasse. [Hic videtur quodammodo concedere quod negaverat, reputatione motus incommodorum, quae coniuncta esse cum praeturae in medio rerum cursu commutatione Seidlerus monuerat.] Stato autem tempore factam esse electionem, creatosque in quemque annum decem praetores, non sinere dubitare indolem institutionum publicarum apud antiquos. [Et tamen quod supra eodem argumento affirmatum erat, post cognitum est falsum fuisse.] Porro nulla se argumenta invenire, quibus praetores hieme sibi successerint. Non esse dicendum, id necessarium fuisse, quo novi praetores parare quae opus forent ad bellum gerendum potuissent: potuisse id etiam a veteribus praetoribus vel ab iis, quorum muneribus propria illa negotia essent, agi. Praeterea, si illud argumentum valeret, ubique praetorum munus hieme iniri debuisse, quod neminem esse asseveraturum. Apud historicos Graecos vix inveniri indicia initalae hieme praeturae ordinariae, nisi quis, ubi hieme

praetores memorentur, ordinarios; ubi aestate, extraordinarios fuisse sine testimoniis contendat. [Quid autem, si diserta testimonia non exstant? Itaque, deficientibus, quid aliud vel Seidlerus, vel quivis, qui non hariolari vellet, faceret, quam ut quaereret, quid factum esse propter idoneas rationes veri simile esset?] Iam nihil amplius apparere dicit, quam praetores aliquos hieme suscepisse munus, et vel hieme vel vere creatos esse, tempore non accuratius definiendo, neque ut ordinariine an extraordinarii fuerint constet. E. c. si Lacheti in Sicilia Pythodorus secundum Thucydidem III. 115. successor detur, non eum propterea, quod nihil suadeat ut exutus munere existimetur, pro ordinario esse habendum: potuisse enim extraordinarium esse, cui exacto anno successisset alius extraordinarius. [Mirum hoc quidem, non solum propter multipotens illud *potuit*, sed etiam quod extraordinarii extraordinariis anno exacto succedentes quasi quidam ordinarii esse videntur.] Magis ambiguum esse exemplum Demosthenis, re bene gesta hieme domum revertentis apud Thucydidem III. 114. non enim evidens esse, praeturam eius illo tempore legitime finiri. Quae III. 98. dicantur, ostendere, expectari potuisse eius reditum iam praegressa aestate, nisi metu fuisset prohibitus. [Redire potuit etiam cum imperio: manere cum imperio, exacto muneris

anno, quomodo potuerit, vix docebitur.] Quod si post reditum, secundum IV. 2. ut homo privatus vixerit, nesciri, quoniam haec res demum in aestatis insequutae historia memoretur, statimne ab reditu se in vitam privatam receperit, ademptumque ei munus fuerit, an adeo se iam prius abdicaverit; item extraordinariusne fuerit an ordinarius. [Ereptum quidem Demostheni imperium esse, non adeo veri simile est, quum ille aliquanto post, quam clade accepta Naupacti se continuisset, splendide rem gesserit. Omnino, quae Seidlerus de eo dixit, non refutata video.] Electionem Alcibiadis et Thrasybuli et Cononis apud Xenophontem H. Gr. I. 4, 10. factam esse incerto tempore ante Thargelionem, mensem undecimum: praetereaque hos aperte extraordinarios esse, quum non sint plures tribus: οἱ Ἀθηναῖοι στρατηγούς εἴλοντο Ἀλκιβιάδην μὲν φεύγοντα, καὶ Θρασύβουλον ἀπόντα, Κόνωνα δὲ τρίτον ἐκ τῶν οἴκοθεν. [Huic argumento non multum tribuerim, quum illud τρίτον ad illa, quae his ab ducibus gerenda sint, referri possit. Accuratus qui in haec inquirere voluerit, non negligere debet, quae ad hos ipsos duces respiciens Xenophon I. 5, 16. quicum Plutarchus in Alcibiade c. 36. comparandus, dicit, καὶ στρατηγούς εἴλοντο ἄλλους δέκα, quos dein nominatim recenset, primum nominans Cononem.] Si duo illorum iam ante praetores

erant, hac electione confirmatos esse in proximum annum. Electionem, de qua Xenophon I. 5, 16. scribat, ante ver quidem factam esse, atque ante ver etiam illos fungi munere suo, secundum §. 16. sed Meieri sententiam p. 166. evidenter probabilem esse, suffectos hos citius legitimo tempore putantis in Alcibiadis et novem eius collegarum locum, quos populus Atheniensis iratus Alcibiadi munere exisset. [Est in his, si quid video, aliqua repugnantia. Nam si decem illi, quos nominat Xenophon, ordinarii fuerunt, ut et statuit et dixit Boeckhius, quomodo succedere eos dicit Alcibiadi et novem eius collegis, quum Alcibiadem modo cum Thrasybulo et Conone extraordinarios, eosque non amplius tribus numero fuisse contenderit? quomodo autem exutos imperio, quum ille ipse Conon manserit praetor?] Sed etiam si creari praetores soliti sint iam mense Gamelione vel exeunte Posideone, nihil ea re rationes suas turbari, nisi quis magnam partem rerum Samiarum archonti Glaucidae adscribat, id quod repugnare unico, quod firmum sit, de temporibus belli Samii testimonio. [Astutius quam verius dictum videtur. Aliud est repugnare, aliud non testatum esse. Testimonium, cui tam multum tribuit, hoc est scholiastae ad Vespas v. 283. τὰ περὶ Σάμων ἰθ' ἔτει πρότερον ἐπὶ Τιμοκλέους γέγονε καὶ ἐπὶ τοῦ ἐξῆς Μορρυχίδου. Qui si, ut Seidlerus statuit, potis-

simas res belli Samii significavit, minime repugnat, obsidionem etiam in Glaucidis annum esse protractam.]

Porro dicit, si veri simillimum ducat, Antigonom magnis Dionysiis actam esse, ratiocinationem suam non hac veri similitudine niti, [profecto: sic enim veri simile esset, quia esset veri simile] sed praegressa observatione, quae haec sit, non nisi mensibus hiemalibus a Posideone ad Elaphebolionem vincere Sophoclem potuisse. Quod dixerit, mense Posideone Dionysiis ruralibus non esse novas fabulas actas, eo nimis confidenter dictum esse, quod in dissertatione, quam allegaverit, nil nisi hoc dixerit, exempla non posse afferri: sed quum magnum habeamus numerum fabularum, quae Lenaeis et magnis Dionysiis actae sint, negativum argumentum in eo esse, quod nulla Dionysiis ruralibus nova fabula memoretur: quod argumentum positivo aliquo documento refutandum esse, qualia non exstare. Ad Antigonom vero quod attineat, maximam veri similitudinem pro magnis esse Dionysiis. Non cuivis poetae in iis fabulam edere licuisse, de qua re videntem dissertationem de Dionysiis §. 21. itaque hoc magnum quid esse existimatum, ut consentaneum sit, clarum poetam, qualem Sophoclem, hos ludos praetulisse, quibus maximum posset applausum consequi. Pro novarum contra fabularum cum ruralibus Dionysiis consociatione, praesertim clari poetae, ni-

hil stare. Theatra demorum ex parte, ut Collytense, contempta fuisse: praeterea propria fuisse demorum: itaque *δημότας* ibi se dominos gessisse, sedes dissignasse, coronas proposuisse, denique omnia suo arbitrato instituisse; qui ergo credi posse, Sophoclem quum maxime florentem ibi primum aliquam fabulam produxisse? Ista omnia nominatim de theatro in Piraeo comperta esse, nisi quod non, ut Collytense, contemptum fuerit. Atque etiamsi civitas Atheniensis pompam eo miserit, tamen nullas eius in exhibendis fabulis partes esse potuisse, quum theatrum proprium fuerit demi, qui reditus eius locaverit. Non archontem ludis illis praefuisse, sed demarchum Piraei; proedriam tribuisse Piraeenses; datam esse sacerdotibus et quibusdam aliis, non autem proditum esse, magistratus civitatis in iis proedriam habuisse. Haec omnia ne minimas quidem partes urbi in ludis Piraeensibus relinquere. Praeterea, quum de renunciandis coronis tam accurate in legibus perscriptum sit, ut ex Aeschine constare, nominatimque constitutum, ut a demis tributae coronae in ipsis dumtaxat demis renunciarentur, num credi posse, si ad urbem pertinuisset tragoediarum in scenam Piraei productio, demo in ea coronas suas renunciare licuisse? Documenta harum rerum prolata esse in dissertatione de Dionysiis §. 11. ex quibus se hoc colligere, sine civitatis adiumento

etiam choragium novae tragoediae (nam veteris non constituisse magno pretio) tenue futurum fuisse, ut magnum poetam non credibile sit demis novas fabulas commisisse: nam id quidem nemini in mentem venturum, etiam demoticis ludis urbem chora-gos, archontemque chorum praeuisse. Denique in dissertatione de Dionysiis §. 22. fin. ostensum esse, etiam pompam urbicam in Dionysiis Piraeensibus recentioris instituti esse, quia tauri sacrificium a boonis curetur. Aperte Athenienses, ut epulo populum augerent, ludorum illorum opportunitate usos: unde nihil de fabulis agendis confici. Neque quod in theatrum Piraei interdum populus Atheniensis convocatus sit, participem eius theatri urbem fuisse arguere. Non magis novarum fabularum in Piraeo editionem ex Aeliani verbis V. H. II. 13. colligi posse: ὁ δὲ Σωκράτης σπάνιον μὲν ἐπεφοίτα τοῖς θεάτροις· εἴποτε δὲ Εὐριπίδης ὁ τῆς τραγωδίας ποιητῆς ἠγωνίζετο καινοῖς τραγωδοῖς, τότε γε ἀφικνεῖτο· καὶ Πειραιεῖ δὲ ἀγωνιζομένου τοῦ Εὐριπίδου καὶ ἐκεῖ κατήει. Cuius in loci interpretatione non illud spectandum esse, quid senserit Socrates, de qua re parum idoneum testem esse Aelianum, sed hoc, Aelianus quid sensisse eum crediderit. At hunc primo non potuisse credere, novarum praecipue fabularum spectandi cupidum fuisse Socratem: nam novitatis curiosum ei non potuisse

videri: deinde vero non potuisse putare, viae parcere Socratem. Esse illum ab omnibus amatorem habitum sapientiae Euripideae, neque aliud velle Aelianum. Id eum optime consequutum videri, si dixerit: „raro Socrates theatrum adiit: sed Euripides si novas fabulas doceret, ivit spectatum: atque adeo veteres eius fabulas spectabat.“ Quod si in urbe novae, in Piraeo autem non nisi veteres actae sint, potuisse pro illo dicere Aelianum id quod dixerit. Hanc sibi maxime simplicem interpretationem videri: sed quia demonstrari non possit, nolle ei aliquid tribuere. [Aliis haud dubie secus videbitur, primo, quia, si vera esset ista interpretatio, ostendendum esset, in urbe numquam esse veteres fabulas actas; deinde, quia si illud voluisset Aelianus, simpliciter dixisset, Socratem, si novas fabulas doceret Euripides, atque aliquando etiam si veteres, spectatum isse. Vt loquutus Aelianus est, inepte loquutus est, si in Piraeo non sunt novae fabulae actae. Nam quum ostendere velit, raro ludos scenicos spectatum ivisse Socratem, recte dicit, novas eum Euripidis fabulas spectavisse: causa est enim illa spectatum eundi idonea: sed si addit, eum ut veteres spectaret, adeo in Piraeum descendisse, praedicat quod hominis est ita colentis Euripidem, ut novis ac veteribus in urbe spectandis non satiatum vel in Piraeum, quae saepius iam audivisset, denuo auditurus decurrerit.]

Sed quidquid, inquit, de Aeliani loco statuatur, apertum esse, Sophoclem non potuisse ante Dionysia ruralia, ideoque non multo ante finem Posideonis praetorem creari: idque sic esse, etiam si alii vel abdicanti, vel remoto a munere, vel mortuo successerit. Ex quo sequi, Sophoclem iam tempore pugnae ad Tragiam praetorem fuisse atque egisse cum sociis, secundum §. 4. Ab eo tempore, si minimum sumatur, novem menses durare bellum Samium. Finem autem bello factum esse archonte Morychide. [At hoc sumit ipse ex illo scholiastae Aristophanis ad Vespas v. 283. loco, quem, quod ipsi ita commodum est, sic interpretatur, ac si ille diserte dixisset, finem belli factum esse archonte Morychide: quod is quum non dixerit, aut alium bonum auctorem debet proferre, aut permittere, ut, qui aliter statuat, non firmiter conclusam rationem esse obiiciat.] Ergo Sophoclem si in fine obsidionis etiam praetor fuerit, decem minimum menses archonte Morychide praeturam gessisse. Itaque creatum esse debuisse ante Posideonem, secundo forsitan mense Morychidis vel etiam prius, Olymp. LXXXV. 1. Ergo Antigonom non potuisse agi Ol. LXXXV. 1. sed referendam esse minimum ad praegressum annum. Hanc ratiocinationem ita tantum infringi posse, si multum demum progressu Glaucidis anno bellum finitum censeatur: quod statuere

CXVIII RELATIO DE DEFENSIONE BOECKHII.

nec licere neque opus esse. [Licebit vero illum quem dixi scholiastae locum aliter, quam Boeckhius fecit, interpretanti.]

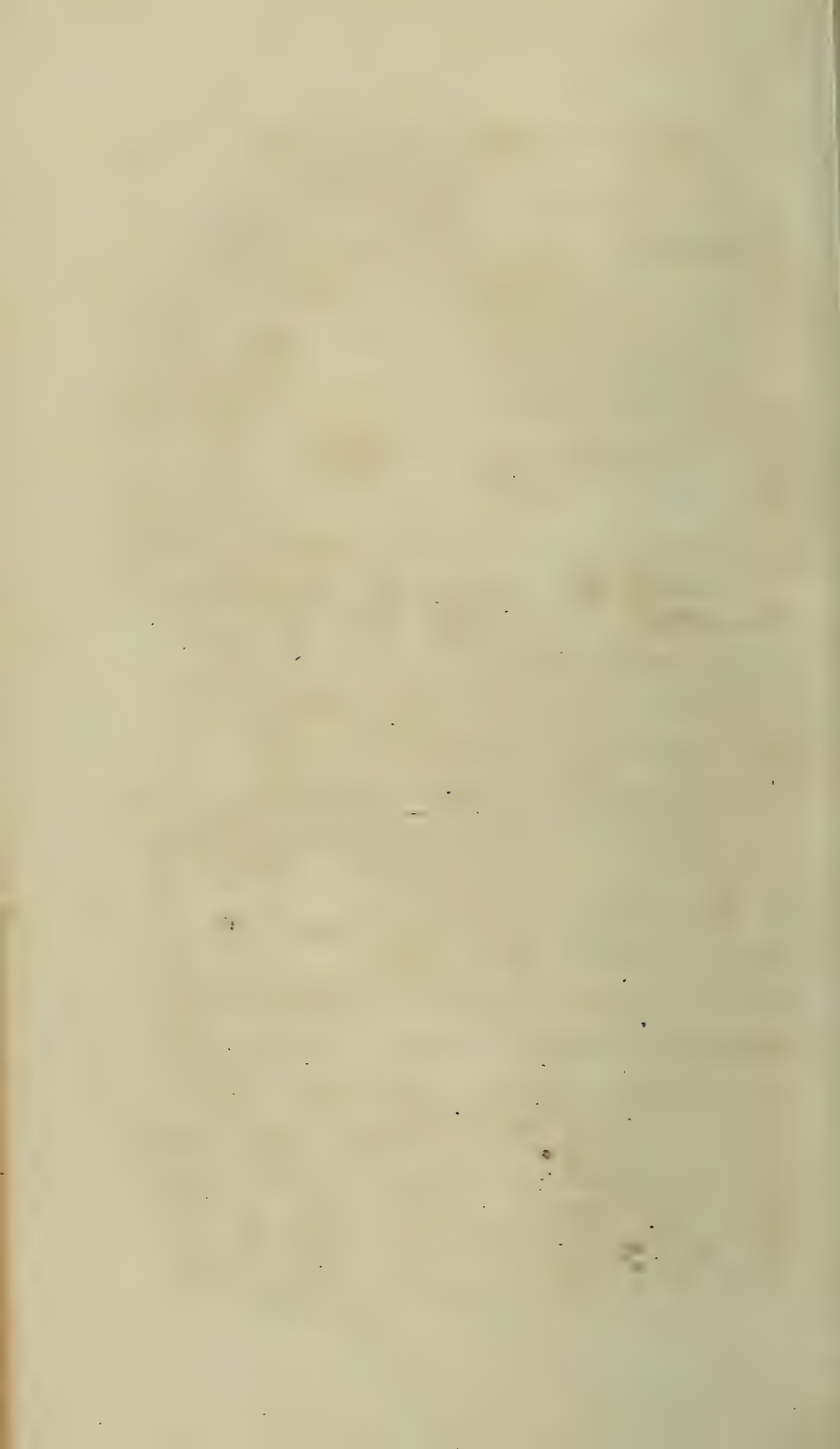
Contra planissimum esse, quod §. 7. posuerit, πρὸς Ἀναίους sive πρὸς Ἀναίαν, in quo praetor fuerit Sophocles secundum Vitae scriptorem, primum bellum Samium esse, quod gestum sit Ol. LXXXIV.4. ita ut acta sit Antigona Ol. LXXXIV.3. Sophocles autem exeunte obsidione non amplius praetor fuerit. Nam de invasione ipsius Anaeae sermonem esse, non posse dubitari. Ἀναίους certo non dici factionem Anaeae Sami, quae tum Samum tenuerit, atque Anaeam quasi patriam habuerit: sic enim grammaticum, extra omnem nexum historicum, loqui non potuisse, omninoque vix quemquam tam mire umquam esse loquutum. Πόλεμον πρὸς Ἀναίους non posse aliud significare, quam „bellum adversus Anaeos,“ qui scilicet Anaeae sint. Ita πόλεμον πρὸς Ἀναίαν idem esse, nec nisi pro inanibus argutiis habendum, si quis haec distinguere, ipsamque Anaeam non esse oppugnatam contendere audeat. Quamquam non se asseverare, Ἀναίαν, si cum Ἀναίους comparetur, verius esse, sed, si referatur ad Ἀναίαν, bonam emendationem Turnebi appellasse; caeterum scripturas Ἀναίους et Ἀναίαν ut perinde habendas relinquere.

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΑΝΤΙΓΟΝΗΣ.

Ἐποθανόντα Πολυνείκην ἐν τῇ πρὸς τὸν ἀδελφὸν μονομαχίᾳ¹⁾ Κρέων ἄταφον ἐκβαλὼν, κηρύττει μηδένα αὐτὸν²⁾ θάπτειν, θάνατον τὴν ζημίαν ἀπειλήσας. τοῦτον Ἀντιγόνη ἢ ἀδελφὴ³⁾ θάπτειν πειράται. καὶ δὴ λαθοῦσα τοὺς φυλάκας, ἐπιβάλλει χῶμα⁴⁾ οἷς ἐπαπειλεῖ θάνατον ὁ Κρέων, εἰ μὴ τὸν τοῦτο δράσαντα ἐξεύροισιν. οὗτοι τὴν κόνιν τὴν ἐπιβεβλημένην καθάραυτες,⁵⁾ οὐδὲν ἦτον ἐφρούρου. ἐπελθοῦσα δὲ ἡ Ἀντιγόνη, καὶ γυμνὸν εὐρεῖσα τὸν νεκρὸν, ἀνοιμώξασα, ἑαυτὴν εἰσαγγέλλει.⁶⁾ ταύτην ὑπὸ τῶν φυλάκων παραδεδομένην Κρέων καταδικάζει, καὶ ζῶσαν εἰς τύμβον καθειρξεν. ἐπὶ τούτοις Αἴμων,

---

1) ἐν τῷ π. τ. ἀ. μονομαχίῳ cod. Par.

2) Omittunt αὐτὸν codd. Par. Dresd.

3) ἢ ἀδελφὴ αὐτοῦ Ἀντιγόνη Ald. Iuntt.

4) σῶμα cod. Par. τῷ νεκρῷ χῶμα Dresd. Turn. et quae hanc sequuntur. Idem mox οὗτοι δὲ τὴν.

5) καθαίροντες Par. Ald. Iuntt.

6) προσαγγέλλει Par.

4 ΤΠΟΘΕΣΙΣ ΑΝΤΙΓΟΝΗΣ.

ὁ Κρέοντος υἱός, ὃς ἐμνᾶτο αὐτήν, ἀγανακτή-
σας, ἑαυτὸν ἐπισφάζει⁷⁾ τῇ κόρῃ ἀπολομένη
ἀγχόνη, Τειρεσίου ταῦτα προθεσπίσαντος· ἐφ'
ᾧ λυπηθεῖσα Εὐρυδίκη, ἡ τοῦ Κρέοντος γαμε-
τή,⁸⁾ ἑαυτήν κατασφάζει. καὶ τέλος, θρηνεῖ
Κρέων τὸν τοῦ παιδὸς⁹⁾ καὶ τῆς γαμετῆς θάνα-
τον.

---

7) προσεπισφάζει Par. Dresd. Ald. Iuntt.

8) ἡ Κρέοντος γαμετὴ Εὐρυδίκη. Ald. Iuntt.

9) υἱοῦ Par.

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ

ΑΝΤΙΓΟΝΗΣ ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

---

² *Αντιγόνη* παρὰ τὴν πρόσταξιν τῆς πόλεως θάψασα τὸν Πολυνείκην, ἐφωράθη, καὶ εἰς μνημεῖον κατάγειον ἐντεθεῖσα παρὰ τοῦ Κρέοντος, ἀνήρηται· ἐφ' ἣ καὶ Αἴμων δυσπαθήσας διὰ τὸν εἰς αὐτὴν ἔρωτα, ξίφει ἑαυτὸν διεχορήσατο. ἐπὶ δὲ τῷ τούτου θανάτῳ καὶ ἡ μήτηρ *Εὐρυδίκη* ἑαυτὴν ἀνεῖλε.

Τὸ μὲν δράμα τῶν καλλίστων Σοφοκλέους. στασιάζεται δὲ τὰ περὶ τὴν ἡρωίδα ἱστορούμενα, καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς *Ἰσμήνην*, ἃς ὁ μὲν Ἴων ἐν τοῖς διδυράμβοις καταπροισθῆναί φησιν ἀμφοτέρως ἐν τῷ ἱερῷ τῆς Ἥρας ὑπὸ *Λαοδάμαντος**)

---

*) In Argumento Aristophani tributo perperam in codice scriptum ὑπὸ *Λαομέδοντος*. Notus Lao-

6 ΑΝΤΙΓΟΝΗΣ ΤΠΟΘΕΣΙΣ

τοῦ Ἐτεοκλέους· Μίμνερος δέ φησι τὴν μὲν Ἰσμήνην προσομιλοῦσαν Θεοκλυμένῳ ὑπὸ Τυδέως κατὰ Ἀθηναῖς ἐγκέλευσιν τελευτῆσαι. τὸ δὲ δράμα τὴν ἐπιγραφὴν ἔσχεν ἀπὸ τῆς παρεχούσης τὴν ὑπόθεσιν Ἀντιγόνης.

Κεῖται δὲ¹⁰⁾ ἡ μυθοποιΐα καὶ παρ' Εὐριπίδῃ ἐν Ἀντιγόῃ· πλὴν ἐκεῖ φωραθεῖσα μετὰ τοῦ Αἴμονος,¹¹⁾ δίδοται πρὸς γάμου κοινωνίαν, καὶ τίκει τὸν Μαίμονα.

Ἡ μὲν σκηνὴ τοῦ δράματος ὑπόκειται ἐν Θήβαις ταῖς Βοιωτικαῖς. ὁ δὲ Χορὸς συνέστηκεν ἐξ ἐπιχωρίων γερόντων· προλογίζει δὲ ἡ Ἀντιγόνη· ὑπόκειται δὲ τὰ πράγματα ἐπὶ τῶν Κρέοντος βασιλείων. τὸ δὲ κεφάλαιόν ἐστι, τάφος Πολυνείκουσ, Ἀντιγόνης ἀναίρεσις, θάνατος Αἴ-

damas Eteoclis filius ex Apollodoro aliisque auctoribus quos ad illum laudat in notis doctissimus Editor p. 643. καταπροισθῆναι, seu potius καταπροιχθῆναι, significat ὑβρισθῆναι, stupratus fuisse, vel quorumvis ludibrio expositus fuisse. BRUNCK. Haec, τὸ μὲν δράμα—ὑπόθεσιν Ἀντιγόνης desunt in Par. et edd. vet. primum a Brūnckio edita.

10) δὲ omittunt edd. vet.

11) φωραθεῖσα τῷ Αἴμονι Dresd. Turn. et quae hanc sequuntur. Idem mox, καὶ τέκνον τίκει τὸν Μαίμονα.

μονος, ¹²⁾ καὶ μόρος Εὐρυδίκης, τῆς ¹³⁾ Αἴμο-
 νος μητρός. φασὶ δὲ τὸν Σοφοκλέα ἠξιῶσθαι τῆς
 ἐν Σάμῳ στρατηγίας, εὐδοκίμησαντα ἐν τῇ διδα-
 σκαλίᾳ τῆς Ἀντιγόνης. λέλεκται δὲ τὸ δράμα τοῦ-
 το τριακοστὸν δεύτερον.

---

12) Θάνατος Αἴμονος desunt in Ald. Iuntt.

13) τῆς τοῦ Ald. Iuntt.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.
ΙΣΜΗΝΗ.
ΧΟΡΟΣ.¹⁾
ΚΡΕΩΝ.
ΦΥΛΑΞ.²⁾
ΑΙΜΩΝ.
ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.
ΑΓΓΕΛΟΣ.³⁾
ΕΥΡΥΔΙΚΗ.
ΕΞΑΓΓΕΛΟΣ.⁴⁾

---

1) Χορός *Θηβαίων γερόντων* Ald. Iuntt. Χορός
ἐκ Θ. γ. Turn. et quae hanc sequuntur.

2) Ἄγγελος. Φύλαξ ἄγγελος. Edd. vett.

3) Ἐξάγγελος Ald. Iuntt. Ἄλλος ἄγγελος Turn.
Steph. Cant.

4) Οἰκίτης Ald. Iuntt. Addunt edd. vett. προλο-
γίζει δὲ ἡ Ἀντιγόνη.

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

³Ω κοινὸν ἀντάδελφον Ἰσμήνης κάρα,
 ἄρ' οἶσθ' ὅτι Ζεὺς τῶν ἀπ' Οἰδίπου κακῶν

V. 1. κοινὸν, germanum, ut infra 202. et Oed. R. 261. Est itaque idem fere quod ἀντάδελφον. Erf. Afferit Eustathius p. 612, 22. (466, 25.) κοινὸν explicans ἀδελφικόν. Rectius hanc vocem per συγγενικόν ab Scholiasta Euripidis ad Phoen. 1565. (1572. ed. Matth.) explicari Seidlerus observat. Κοινούς enim esse, qui eodem genere; ἀνταδέλφους, qui iisdem parentibus orti sint.

V. 2. Vulgatum ὅτι, quod quomodo explicari possit non intelligo, Hermanni monitu in ὅτι mutavi. Mixtae sunt duae constructiones, ut in simillimo loco Oed. T. 1401. seqq. ἀρά μου μέμνησθ', ὅτι οἱ ἔργα δράσας ὑμῖν, εἶτα δεῦρ' ἰὼν ὅποι' ἔπρασσον αὐθις; Sic enim codd. aliquot et Aldina, non μέμνησθ' ἔτι, quod a Triclinio, ni fallor, profectum lectore celato recepit Brunckius. Nec multum differunt illa Stephani Byzantini in v. Τρεμιθοῦς: φασὶ δ' ὅτι, ἐπιβάσης Ἀφροδίτης εἰς

τὸν τόπον, διὰ τὴν παρουσίαν τῆς δαίμονος ὑπὸ
 τρόμου διασαλευθῆναι· διὸ καὶ Τρεμιθοῦντα κλη-
 θῆναι. Quae cum nostro loco comparat Herman-
 nus in dissert. de ellipsi et pleonasmō in lingua
 Graeca, Musei antiquitatis studiorum Vol. I. p. 195.
 ERF. [Vulgatum ὅ τι Lobeckius meus ad Sophocl.
 Ai. 1403. defendi posse putat loco Isocratis, Archid.
 29. p. 198. Lang. 130. B. Steph. οὐδὲν γὰρ ὅ,τι
 τῶν δεινῶν ἢ χαλεπῶν ἃ οὐκ ἐνταῦθα συνδεδρά-
 μηκεν. Qui locus nihil probat. Articulum enim ὅ
 (sic, non ἄ, excusum in editionibus, etiam Langia-
 na) Corayus P. II. p. 96. in codice suo a malo de-
 mum correctore additum esse ait. ERF. [Natus est
 ex litera prima particulae sequentis. SCHAEFER.] Ex
 Addendis.] Vereor ne hoc quoque in loco palae-
 ographicae critices amor fraudem fecerit Schaefero.
 Nam etsi non dubitandum quin ὅ non sit ab Iso-
 crate profectum, tamen non ex errore natum est,
 sed e correctione librarii, qui pro ὅ τι vel ἐστὶ,
 vel, quod ex cod. Vrb. adnotavit Bekkerus, ἔτι
 scriptum invenisset. Seidlerus haec adnotavit: „Re-
 „stituenda est vetus scriptura ὅ,τι, quamvis sequa-
 „tur ὁποῖον. Verte, quodnam — cuius ge-
 „neris malum. Vbi enim cum vi quadam inter-
 „rogatur, Graeci non raro et in recta et in obliqua
 „oratione binas ponunt voces interrogativas sine co-
 „pula. Eo pertinet formula Platonica, πῶς τί τοῦ-
 „το; de qua vid. Heind. ad Hipp. mai. p. 166. et
 „Homericā, τίς πόθεν ἔσει; et similia. Saepius ita
 „Euripides, ut Hel. 879. τί τὰ μὰ πῶς. ἔχει θεσπί-
 „σματα; 1559. πῶς ἐκ τίνος νεῶς — ἤμετε; Al-
 „cest. 211. τίς πᾶ πόρος κακῶν — γένοιτο; Heracl.
 „661. τί χώρη τῆδε προσβαλῶν πόδα ποῦ νῦν
 „ἄπεστι; cuius loci Elmsleius quum veram inter-
 „pretandi rationem perspiceret, deteriorem viam in-
 „gredi maluit. Iph. Aul. 356 scribendum puto, τίνα
 „δὲ πόρον εὔρω πόθεν; et in nostra fabula v. 397.
 „ἄγεις δὲ τῆνδε τῷ τρόπῳ πόθεν λαβῶν; quod
 „idem sonat, quam addita copula, ποθεν καὶ τίτι

„τρόπῳ Aristoph. Plut. 335. coll. Eurip. Iph. Taur.
 „257. πῶς νυν εἴλετε, τρόπῳ θ' ὀποιῶ; Obliquae
 „orationis exemplum alterum offert nostrae fabulae
 „v. 1322. οὐδ' ἔχω ὅπα πρὸς πότερον ἴδω. Et
 „vereor, ne Oed. Tyr. 1401. ἄρά μου μέμνησθ',
 „ὅτι οἱ ἔργα δράσας ὑμῖν, εἶτα δεῦρ' ἰὼν ὀποι'
 „ἔπρασσον αὐτίς; quo loco utitur Hermannus, ut
 „demonstret, nostro loco, mixtis duabus constructio-
 „nibus, Sophoclem scripsisse ἄρ' οἴσθ' ὅτι, vereor,
 „inquam, ne in Oedipo itidem reponendum sit ὅτι,
 „cui fortior additur explicatio, οἱ ἔργα. Certe
 „omnium minime placet Elmsleii, ἄρά μου μέμνησθ'
 „τι, quod tueri studet Eurip. Hec. v. 992. At He-
 „cubae quidem, tranquillitatem praeferenti, optime
 „convenit additum illud τι, non item commoto Oedi-
 „pi animo. Schaeferus nostro loco ὅτι ita defendi
 „posse putabat, ut positum dicatur pro ὅτι οὖν, ὅτι-
 „δήποτε. Cui obstat vel hoc, quod male colloca-
 „tus esset nominativus Ζεὺς. Aristophanem Av. 1246.
 „ἄρ' οἴσθ' ὅτι, Ζεὺς εἴ με λυπήσει πέρα, μέλαθρα
 „μὲν αὐτοῦ — καταϊθαλώσω, ad nostrum locum al-
 „ludere, vix persuadeas.“ Egregia adnotatio, qua
 „sane defendi posse videatur ὅτι in Antigoniae loco.
 „Nam duplex hujusmodi interrogatio proprie duo con-
 „tinet in unum conjuncta membra, ut τίς πόθεν ἔσσι,
 „quod est τίς ὧν, πόθεν εἶ, vel τίς εἶ, πόθεν ὧν.
 „Itaque τί οὐ τελῶν, ποῖον οὐ τελεῖ est, quid non
 „perficiens, quo non perficit modo? Ut
 „sensus huius loci sit, nihil non mali nullo
 „non modo perficit. Nec tamen falsum erit ὅτι,
 „immo aliquantum praestare videtur, praesertim quum
 „usitatissimum sit interpositum mediae orationi οἴσθ'
 „ὅτι. In Oedipo quod legitur, aliam rationem habet.
 „Neque enim ibi significatur, ὅτι δράσας, οἷα ἔργα
 „ἔδρασα, sed rhetorica accumulatione diceretur, quid,
 „qualia facta fecerim, ut commate distinguen-
 „dum esset post ὅτι. At hoc vix placere poterit,
 „quia nimis debile est ὅτι. Recte diceretur, ὅσα,
 „οἱ ἔργα δράσας. Quod Elmsleius dedit, ἄρά μου

ὁποῖον οὐχὶ νῶν ἔτι ζώσαιν τελεῖ;
οὐδὲν γὰρ οὔτ' ἀλγεινόν, οὔτ' ἄτης ἄτερ,

μῆμνησθέ τι, non erat tamquam alienum ab isto loco reprehendendum. Tantum abest enim ut langueat, ut aptissimum sit dolori significando. Sed Hecubae verum non debebat Elmsleius commemorare, ex quo nihil aliud, quam τι posse cum μεμνησθαι construi discimus, quod quis in dubitationem vocabit? Caeterum et de Antigonaë et de Oedipi loco satis leviter disseruit nescio quis in Diar. class. fasc. XXXIII. p. 52. Antigonaë tetigerunt etiam Kiessling. in Ind. ad Theocr. v. τις, et Thierschius Gramm. Gr. mai. p. 432.

V. 3. Νῶν — ζώσαιν scholiastes habet pro dativis, Schaeferus pro genitivis, cui assentior. Trachin. 305. μηδ' εἴ τι δράσεις, τῆσδέ γε ζώσης ἔτι. SEIDLER. Alia Trachiniarum loci ratio est. Hic, ut potuerint genitivi poni, aptiores sunt dativi. Non enim vident tantum mala ista, sed sunt illa ipsarum mala.

V. 4. Libri omnes scripti et impressi οὔτ' ἄτης ἄτερ, sententia contrarium postulante. Scripsit Sophocles οὔτ' ἄγης ἄτερ, quod restituendum vidit ingeniosissimus Corayus in Gallici interpretis Levesquii animadversionibus ad Thucydidem, T. III. p. 261. Suidas et Etym. M. ἄγη — ζῆλος. Hesychius: ἀγαῖς (scr. ἄγαις. v. Etym. M., l. c.) ζηλώσειν. Αἰσχύλος Θρηήσσαις. Herodot. VI, 60. ὡς φθόῳ καὶ ἄγη χρεώμενος. Patet igitur ἄγης ἄτερ idem significare quod ἀφθονον, ἄζηλον, i. e. ἀνολβον, δυστυχῆς, accurateque priori hemistichio respondere posterius. Eurip. Iphig. T. 619. ἄζηλα κούη εὐδαιμόνα. ERF. [Ἄγης ἄτερ quia recte ponatur pro adjectivo, dubitat Solgerus in vernacula Sophoclis tragoediarum interpretatione T. I. p. 248. Sic tamen Aeschyl. Agam. 219. τί τῶνδ'

ἄνευ κακῶν; 933. ἔμοι μὲν οὐδαμῶς ἄνευ φόβου.
 ERP. Ex Addendis.] Ἄτης ἄτερ idem foret
 quod ἄτερ νεμέσεως, quod alienum ab h. l. Nec te-
 mere mutandum vocabulum ad rem aptissimum, prae-
 sertim quum in eo iam veteres grammatici haese-
 rint. Nec, quod nuper Liscovio visum, ἄγη hic
 pro χαρά, qua voce in explicando lexicographi utun-
 tur, dici potuit: est enim ἡ μετ' ἐκπλήξεως χαρά.
 Ἄτης agnoscunt grammatici. Scholiastes: Δίδυμός
 φησιν ὅτι ἐν τούτοις τὸ ἄτης ἄτερ ἐναντίως συν-
 τέτακται τοῖς συμφραζομένοις. λέγει γὰρ οὕτως·
 οὐδὲν γὰρ ἐστὶν οὔτε ἀλγεινὸν οὔτε ἀτηρὸν οὔτε
 αἰσχροῦν, ὃ οὐκ ἔχομεν ἡμεῖς· ἄτης ἄτερ δὲ ἐστὶ
 τὸ ἀγαθόν. περισσὸν δὲ ἐστὶ καὶ τὸ ἕτερον οὔ,
 ὥστε ὥσπερ ἀπόφασιν εἶναι· σύνηδες δὲ τοῦτο
 τοῖς τραγικοῖς. Porsoni ἄτης ἔχον probabile visum
 Gaisfordio ad Hephaest. p. 236. Talia si coniectare
 vellet, aptius invenire potuerat ἄτης γέμον. Vexa-
 vit ἄτερ Valckenarium ad Phoen. 1022. etiam in
 Euripidis Erechthei fr. I. 49. ita ut sensu vacare
 verba diceret: οὐκ ἔσθ', ἐκούσης τῆς ἐμῆς ψυχῆς
 ἄτερ, προγόνων παλαιὰ θέσμι' ὄστις ἐμβαλεῖ. At
 non erat id quidem corrigendum. Patet enim, recte
 dici sine meo consensu in sententia negativa,
 me consentiente autem, quod est ἐκούσης τῆς
 ἐμῆς ψυχῆς, et negativae sententiae et affirmativae
 convenire. Sed redeo ad Sophoclem. Quod Reisigius
 in commentario ad Oed. Col. p. 239. dedit, intelligi
 non potest. Seidlerus, vulgatam servans, sensum
 hunc esse putabat: οὐδὲν γὰρ οὔτ' ἀλγεινόν, οὔτ'
 ἄτης ἄτερ ἢ αἰσχροῦν ἢ ἄτιμόν ἐστὶ, vel αἰσχροῦν
 τε καὶ ἄτιμον, pro ἡ — ἡ posito οὔτε — οὔτε, quia
 sententia negativa est, ut v. 1156. οὐκ ἔσθ' ὅποιον
 σιάντ' ἂν ἀνθρώπων βίον οὔτ' αἰνέσαιμ' ἂν οὔτε
 μεμψαίμην: nihil enim nec triste, nec abs-
 que noxa vel turpe vel ignominiosum est,
 i. e. nec ulla immerita est vel turpitude vel igno-
 minia. Ἄτην enim delictum, culpam significare, qua
 immunes Oedipi filiae in infamiam incidissent. Ad

rationes grammaticas nihil est quod in hac interpretatione reprehendi possit, modo appareret, cur Antigona hic sine ulla idonea causa delictorum a se et sorore non commissorum, quam commissorum a parentibus et fratribus mentionem facere maluisset. Immo vix puto dubitari posse, quin hoc potius velit, nihil acerbum, nihil flagitiosum, nihil turpe, nihil ignominiosum esse, quod non a suis factum viderint. Ea ipsa paullo post ab Ismena commemorantur v. 49. sqq. Id igitur quaeritur, an sic, ut vulgata habet, dici potuerit. Duae negationes sese non tollunt apud Graecos, ubi aut repetitur negatio, quasi ante non posita, aut novum quid sententiae negativae adiicitur, quod quia pars ejus est, iterari negationem patitur, ut ipsum quoque negari clarius appareat. Itaque οὐκ ἔστιν οὐδὲν δεινὸν ᾧδ' εἰπεῖν ἔπος, unius negationis repetitio est. Sed οὐδὲν οὐ duas habet se invicem tollentes negationes, et est nihil non. Xenoph. Symp. I. 9. ἐπειτα τῶν ὀρώντων οὐδεὶς οὐκ ἔπασχέ τι τὴν ψυχὴν ὑπ' ἐκείνου. Nicolaus Damascenus p. 22. ed. Orell. sive 232. Prodromi a Corae editi: οὐδεὶς τε ἂν ἰδὼν αὐτὸν λειτουργοῦντα ἐν συμποσίῳ Νανάρα οὐχὶ γυναῖκα ὑπέλαβε. Οὐδὲν οὔτε — οὔτε vero non sublatīs, sed repetitis negationibus dicitur, quia divisionem continet rei negatae in partes, quas ipsas quoque negari par est. Invertit hoc Demosthenes, partibus prius, deinde toto posito, in tertia Philippica p. 111, 27. ὅτι οὔτε μικρὸν οὔτε μέγα, οὐδὲν τῶν δεόντων ποιούντων ὑμῶν, καθὼς τὰ πράγματα ἔχει. Ex his facile existimari potest, quae huius loci ratio esse debeat. Patet enim, non potuisse eum non inexplicabilem videri iis, qui hanc putarunt principalem constructionem esse, οὐδὲν ἔστιν ὁποῖον οὐκ ὄπωπα. At non est ita, sed primaria sunt haec, οὐδὲν οὐκ ὄπωπα. Ad illud οὐδὲν explicandum reliqua sunt adiecta, et primum quidem οὐτ' ἀλγεινὸν οὐτ' ἄτης ἄτερ ἔσθ' ὁποῖον οὐ, i. e. proprie, neque tri-

ste, neque flagitii si quidquam non est expers: quae Sophocles cur sic dicere, quam οὐτ' ἀλγεινὸν οὐτ' οὐκ ἄτης ἄτερο maluerit, in promptu est. Nam quod οὐκ ἄτερο ἄτης est, aliquid habere flagitii intelligitur, nec necessario totum est flagitiosum: illud vero, ἄτης ἄτερο ἔσθ' ὁποῖον οὐ idem est atque ἄτης ἄτερο οὐδέν, nihil non flagitiosum: quibus verbis si addideris οὐδέν οὐκ ὅπωπα, quod quoniam hae negationes se invicem tollunt, nihil aliud est quam ὅπωπα, sententiam habebis et veram et multo fortius planeque ut hic oportebat enunciatam, οὐδέν ἄτης ἄτερο ὅπωπα, nihil non flagitiosum vidi. Accedit ad haec alia in medio posita sententia, qua rursus illud οὐδέν ἄτερο ἄτης explicatur, quae est οὐτ' αἰσχρὸν οὐτ' ἄτιμον. Nam infelix ille Oedipi error, quae est quam dicit ἄτη, turpia omnia atque indecora, caedem patris, incestum connubium, abominandam prolem, caecitatem, exsilium, obsidionem urbis, funestum exitum fratrum, saevum denique novi regis imperium advexit. Quae his, αἰσχρὸν et ἄτιμον, adiectae sunt negationes, non sunt ex praegresso οὐτε, sed e sequente οὐ repetitae. Id cognosces, si singula suo ordine colloces, ἄτης ἄτερο ἔσθ' ὁποῖον οὐ, οὐτε αἰσχρὸν οὐτε ἄτιμον, οὐδέν οὐκ ὅπωπα: nihil (neque turpe neque indecorum), quod vacuum flagitii esset, vidi. Haec ut ipsa verborum scriptura declararem, interpunxi post ἔσθ' ὁποῖον οὐ, apposuique negationi accentum. Caeterum si vitii aliquid contraxit hic locus, non est id certe in nomine ἄτης positum, sed in negationibus. Planius enim procederet oratio, si sic legeretur: οὐδέν γὰρ οὐκ ἀλγεινόν, οὐδ' ἄτης ἄτερο, οὐδ' αἰσχρὸν, οὐδ' ἄτιμον ἔσθ' ὁποῖον οὐ, τῶν σῶν τε καμῶν οὐκ ὅπωπ' ἐγὼ κακῶν: i. e. οὐδέν οὐκ ἀλγεινόν, οὐδ' ἄτης ἄτερο, οὐδ' ἔστιν ὁποῖον οὐκ αἰσχρὸν οὐδ' ἄτιμον ὅπωπα: nihil laetabile, nec sine flagitio, neque quod non esset turpe atque inhonestum, vidi.

5 οὐτ' αἰσχροῦν, οὐτ' ἄτιμον ἔσθ' ὁποῖον οὐ,
 τῶν σῶν τε κάμῶν οὐκ ὕπωπ' ἐγὼ κακῶν.
 καὶ νῦν τί τοῦτ' αὖ φασὶ πανδήμῳ πόλει
 κήρυγμα θεῖναι τὸν στρατηγὸν ἀρτίως;
 ἔχεις τι, κείσῃκουσας; ἢ σε λανθάνει
 10 πρὸς τοὺς φίλους στείχοντα τῶν ἐχθρῶν κακά;

V. 5. 6. [οὐ—οὐκ. Rarior haec negationis repetitio. Aeschyl. Agam. 1645. ὅς οὐκ, ἐπειδὴ τῶδ' ἐβούλευσας μόρον, δρᾶσαι τόδ' ἔργον οὐκ ἔτλης ἀντοκτόνας. Suppl. 897. ὀλίγη γὰρ οὗτοι πλόκαμον οὐδὰμ' ἄζεται. Huc pertinere etiam videtur Sophocl. Oed. R. 328. ἐγὼ δ' οὐ μὴ ποτε, τὰμ' ὡς ἂν εἶπω, μὴ τὰ σ' ἐκφήνω κακά, ubi solum ἐκφήνω, ac, fortasse ne hoc quidem pro corrupto habendum. ERF. Ex Addendis.] De Oedipi loco fallitur Erfurdcius. Adde Trach. 1014. Thucyd. I. 122. fin. καὶ οὐκ ἴσμεν ὅπως τὰδε τριῶν τῶν μεγίστων ξυμφορῶν οὐκ ἀπήλλακται: ubi tamen multi libri alterum οὐκ omittunt, minus eleganter. Necessaria erat negationis repetitio propter sequens ἀλλὰ apud Antiphontem p. 635. ὡς δὲ οὐδὲ τὸν κίνδυνον οὐκ ἀσφαλέστερον τοῦ ἀπὸ τῆς γραφῆς ἠγούμην εἶναι, ἀλλὰ πολλαπλάσιον, εἰ μὴ παρεφρόνονν, διδάξω. De Latinis v. Vossium de arte grammatica VII. 61. In Antigoniae quidem versu, si nihil in negationibus mutatur, re vera nullam esse istiusmodi repetitionem negationis ad v. 4: ostendimus.

V. 7. Male scholiastes τι encliticum esse vult, negans hanc interrogantis orationem esse.

V. 10. τῶν ἐχθρῶν κακά, iniuriae, quae ab inimicis inferuntur. Sic Philoct. 423. τὰ κείνων κακά. 512. τὸ κείνων κακόν. Conf. Matthiae Gramm. Gr. §. 375, 3. ERF. Seidlerus Erfurdtii explicationem praefert illi, quae Musgravio et Schaefero placuit, mala quae hostis ab hoste

ΙΣΜΗΝΗ.

ἔμοι μὲν οὐδείς μῦθος, Ἀντιγόνη, φίλων
οὔθ' ἠδὺς οὔτ' ἀλγεινὸς ἵκετ' ἐξ ὄτου
δυοῖν ἀδελφοῖν ἐστερήθημεν δύο,
μᾶ θανόντων ἡμέρα διπλῆ χειρί·

5 ἐπεὶ δὲ φροῦδός ἐστιν Ἀργείων στρατὸς
ἐν νυκτὶ τῇ νῦν, οὐδὲν οἶδ' ὑπέριτερον,
οὔτ' εὐτυχοῦσα μᾶλλον, οὔτ' ἀτωμένη.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ἤδη καλῶς, καὶ σ' ἐκτὸς ἀυλείων πυλῶν
τοῦδ' οὔνεκ' ἐξέπεμπον, ὡς μόνη κλύοις.

perpeti solet, addens Eurip. Hippol. 1461. ὡς
πολλά, Κύπρι, σῶν κακῶν μεμνήσομαι. Iniurias
inimici, Creontis, in propinquos suos, si dicere vo-
luisset Sophocles, mihi videtur dicturus fuisse τὸ τῶν
ἐχθρῶν κακόν. Omisso articulo τῶν ἐχθρῶν cum
στείχοντα constructum puto: an latet te, ad
eos quos caros habemus mala ab inimi-
cis accedere? Vidit hoc expressitque vertendo
Georgius Thudichum.

V. 15. Ἀργείων. Sic August. b., Ald. et Eustath.
p. 487, 3. (371, 24.) Reliqui Ἀργείος. ERF. Id in
La. supra scriptum.

V. 16. Nihil, inquit, amplius novi, nec felicio-
rem me factam esse, neque infeliciorem. Elms-
leius ad Med. p. 124. not. ex Hesychii ἀσωμένη,
λυπουμένη, suspicatur, hic in aliquibus libris ἀσω-
μένη scriptum fuisse. Vulgatam respicere videtur
Etym. M. p. 168, 25.

V. 18. ἤδη. Sic Scholiastam legisse, quis non
colligat ex eius nota, ἀντὶ τοῦ ἤδεα? Hunc locum
in animo habuisse probabile est Eustathium ad Il.
A. p. 50. BRUNCK. Vid. Matthiae §. 193, 4. ERF.

Soph. Vol. I.

B

ΙΣΜΗΝΗ.

20 τί δ' ἔστι; δηλοῖς γάρ τι καλχαίνουσ' ἔπος.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

οὐ γὰρ τάφου νῶν τῷ κασιγνήτῳ Κρέων,
τὸν μὲν προτίσας, τὸν δ' ἀτιμάσας ἔχει;
Ἐτεοκλέα μὲν, ὡς λέγουσι, σὺν δίκη
χρησθεῖς δικαίᾳ καὶ νόμῳ κατὰ χθονὸς

Libri ἦδειν, praeter Lb. in quo ἦδην, supra scripto ει. Male scholiastes supplet, ἦδειν σε καλῶς, τὰ τοιαῦτα μὴ πολυπραγμονοῦσαν. Immo hoc dicit: sciebam te nihil comperisse amplius: itaque huc exire iussi.

V. 20. καλχαίνουσ' — Eurip. Heracl. 40. ἐγὼ μὲν ἀμφὶ τοῖσδε καλχαίνω τέκνοις. BRUNCK. Musgravio ad Euripidis locum metaphoraе occasionem dedisse videtur, quod murex (κάλχη dictus Lycophr. v. 854. Nicandr. Alex. v. 393.) in fundo maris natura degere soleat. ERF. Meliora monstrat illud Homericum, πολλὰ δέ μοι κραδίη πόρφυρε κιόντι.

V. 21. τῷ κασιγνήτῳ — τὸν μὲν, τὸν δέ. Pro τῶν κασιγνήτων τὸν μὲν, τὸν δέ. Simile est schema in his Homeri versibus, quibuscum hunc Tragicum locum comparat Eustathius p. 517, (19. 391, 32.) Τρῶες δὲ μεγάθυμοι ἐπεὶ ἴδον νῆε Δάρητος τὸν μὲν ἀλευάμενον, τὸν δὲ κτάμενον παρ' ὄχεσφιν. Sic infra 561. τῷ παιδε φημι τῶδε, τὴν μὲν, τὴν δέ — pro τῶν παίδων τῶνδε τὴν μὲν, τὴν δέ — BRUNCK. Conf. Matthiae §. 283. f. not. 2. et §. 358. ERF. Matthiae in Gr. gr. §. 331. genitivum τάφου maxime propter ἀτιμάσας positum putare videtur. Sed recte observat Seidlerus, τάφου προτίσας esse τάφου ἀξιώσας πρὸ τοῦ ἑτέρου ἀδελφοῦ.

V. 23. 24. Verba σὺν δίκη χρησθεῖς Wunderlich.

25 ἔκρουσε, τοῖς ἔνεσθ' ἐντιμον νεκροῖς·

in Obs. ad Aeschylum p. 86. recte, ut videtur, sic explicat, *σὺν δίκη, χρησθεῖς αὐτῇ*, quemadmodum El. 47. ὄραφ' προστιθεῖς dictum sit pro ὄραφ', προστιθεῖς αὐτόν. Ceterum huc pertinet Valckenarii observatio ad Ammon. p. 6. 7. ἀγχιστέων habitam esse rationem in iustis solvendis, unde appellantur ταφῆες, κηδεσταί. ERF. Comparari posset Xenoph. Cyrop. I. 6, 33. ὅπως σὺν τοιούτῳ ἔθει ἐθισθέντες προότεροι πολῖται γένοιτο, cui loco Sophocleum adhibuit nuper Poppo. At χρησθῆναι, ut forma, ita significato passivum est. Exemplum (rara sunt enim) vide ap. Demosth. in Mid. p. 519, 29. Hesychius: χρησθήσεται, χρησιμεύσει. Omninoque suspectus est aoristi passivi pro activo vel medio usus. Multa enim male ad hoc genus referuntur: v. Elmsl. ad Heracl. 757. quo in loco vide an bis scribendum sit μέλλει pro μέλλω, ut ὑποδεχθεῖς de Iolao dictum passivam significationem habeat. Quod Reisigio in Comment. ad Oed. Col. p. 347. in mentem venit, χρησθεῖς δικαίᾳ a ceteris verbis separandum esse, ut iudicium suum ipsa diceret Antigona, id, etiam si concedatur χρησθεῖς pro χρησάμενος dictum esse, durum est ad constructionem, ad sententiam autem frigidum. Probo ego, omnino Triclinium, qui παραγγελθεῖς interpretatur: rogasse enim Eteoclem, ut, si cecidisset in congressu cum fratre, iusta funebria curaret Creo. In eo tamen fallitur Triclinius, quod χρησθεῖς a κράω deductum credit, verbum illud non solum de deo, sed etiam de rege usurpari ratus. Immo a χρεῖζω scribendum erat χρησθεῖς.

V. 25. ἐντιμον νεκροῖς. „Veteres, si quis aut inhumatus iaceret, aut non rite post mortem cole-retur, contemptui inter mortuos habitum credebant. Hinc Electra apud Aeschylum Choeph. 482. παρ' εὐδείπνοις ἔση Ἄτιμος. Clytaemnestra quoque Eu-

τὸν δ' ἀθλίως θανόντα Πολυνείκους νέκυν
 ἀστοῖσί φασιν ἐκκεκηρῦχθαι τὸ μὴ
 τάφῳ καλύψαι, μηδὲ κωκῦσαί τινα,
 ἔαν δ' ἄκλαντον, ἄταφον, οἰωνοῖς γλυκὺν
 30 θησαυρὸν εἰσορῶσι πρὸς χάριν βορᾶς.
 τοιαῦτά φασιν τὸν ἀγαθὸν Κρέοντα σοὶ
 κάμοι, λέγω γὰρ κάμέ, κηρῦξαντ' ἔχειν,

menid. 97. "Ονειδος ἐν φθιτοῖσιν οὐκ ἀπόλλυται."
 MUSEB. Frustra correxit Brunckius θεοῖς. ERF.

V. 29. Respicit Eustathius p. 1466, 12. (Od. p. 125, 22.) R. ἄταφον ἄκλανστον. La Lb. ἄταφον ἄκλαντον. Recipiendum duxi ἄκλαντον pro vulgato ἄκλανστον. Vide ad Oed. Col. 1362.

V. 30. Libri omnes et Eustath. p. 719, 9. εἰσορῶσι sensu nullo. Verum est, quod ex coniectura eruditi Britannii in nova editione Pentalogiae Io. Burtoni reposuit Brunckius, εἰσορῶσι. Sic permutantur ὄρωντες et ὄρωμεντες Aeschyl. Pers. 392. 463. 811. item ὄρωμένην et ὄρωμένην eiusd. Suppl. 435. ERF. „Πρὸς χάριν valet ἔνεκα, ut infra 903. τίνος νόμον πρὸς χάριν, id est τίνος ἔνεκα νόμον. Apud Euripidem Med. 541. πρὸς ἰσχύος χάριν, idem est ac πρὸς βίαν, κατ' ἰσχύν, seu, ut loquitur Noster Philoct. 594. πρὸς ἰσχύος κράτος.“ BRUNCK. Eustathii verba (p. 607, 33. ed. Bas.) de avibus haec sunt: καὶ αὐτοῖς οὐ τοῖς ἀπλῶς, οἶον καὶ τοῖς σπερμοφάγοις, ἀλλὰ τοῖς πρὸς χάριν ὄρωσι βορᾶς τῆς ἀπὸ τῶν σαρκῶν. Recte se habet εἰσορῶσι, i. e. conspicatis, sed non debet cum verbis πρὸς χάριν βορᾶς coniungi, quae ad γλυκὺν θησαυρὸν pertinent, et hic, ut in Medae loco, quem Brunckius affert, proprie dicta sunt, ad vescendum ut volupe est.

V. 31. Vulgo Κρέοντά σοι. Correxit Schaeferus.

V. 32. λέγω γὰρ κάμέ. Hec sibi vult generosae

καὶ δεῦρο νεῖσθαι ταῦτα τοῖσι μὴ εἰδόσιν
 σαφῆ προκηρύξοντα· καὶ τὸ πρᾶγμ' ἄγειν
 35 οὐχ ὡς παρ' οὐδέν· ἀλλ' ὅς ἂν τούτων τι δραῖ,
 φόνον προκειῖσθαι δημόλευστον ἐν πόλει.
 οὕτως ἔχει σοι ταῦτα, καὶ δείξεις τάχα,
 εἴτ' εὐγενῆς πέφυκας, εἴτ' ἐσθλῶν κακῆ.

indolis puella: parum me norat Creon, qui me quoque facere iuberet, quae cum pietate in fratrem pugnant. ERF.

V. 33. „Libri omnes τοῖς μὴ εἰδόσι, in quibus hiatus est quem non ferebant Atticorum aures. η εἰ apud Atticos poetas in unam syllabam semper coalescunt. Vide not. ad Oed. Col. 1155. οὐκ inseri debuit, ut in priore Oedipo 221. ἔχνεον αὐτός, μὴ οὐκ ἔχων τι σύμβολον.“ BRUNCK. Μὴ οὐ hic minime ferri potest nec provocari debebat ad Oed. T. 221. ubi μὴ οὐκ vertendum nisi. Id qui intellexit, Schaeferus in Meletem. crit. p. 103. scribendum suspicatur, τοῖς οὐκ εἰδόσι. Sed multo lenius et usui accommodatius est τοῖσι μὴ εἰδόσιν, quam coniecturam Hermannus in Museo antiquitatis studiorum Vol. I. p. 213. proposuit, occupatam, ut postea vidit, ab Heathio. ERF.

V. 34. Cod. Par. ἔχειν.

V. 35. παρ' οὐδέν. Sic infra 462. παρ' οὐδέν ἄλγος. El. 1327. παρ' οὐδέν τοῦ βίου κήδεσθ' ἔτι. Oed. T. 983. ταῦθ' ὅτῳ παρ' οὐδέν ἐστι. Eurip. Orest. 569. Παρ' οὐδέν αὐταῖς ἦν ἂν ὀλλύναι πόσις. ERF.

V. 36. φόνον — δημόλευστον. Eadem poena his verbis denuntiatur ap. Aeschyl. Sept. c. Theb. 201. Λευστήρα δήμου δ' οὔτι μὴ φύγη μόρον. ubi v. Stanleius. ERF.

V. 38. ἐσθλῶν κακῆ. Ad ἐσθλῶν repetendum πέφυκας. ERF.

ΙΣΜΗΝΗ.

τί δ', ὦ ταλαίφρων, εἰ τάδ' ἐν τούτοις, ἐγὼ
 40 λόους' ἂν ἢ θάπτουσα προσθείμην πλέον;

V. 39. Erfurdcius cum Brunckio *ταλαίφρων*. Ser-
 vavi veterem scripturam.

V. 40. Mendose vulgo ἢ *θάπτουσα*. Genuinam
 lectionem, ἢ *ῥάπτουσα*, e Scholio in Regiis mem-
 branis emendatius scripto restituit quidem Brun-
 ckcius, sed perperam, praeceunte Scholiasta, inter-
 pretatus est. Illud recte monet, opposita esse *λύειν*
 et *ῥάπτειν*, solvere et adstringere. Quod
 autem vertit: nam quid, o misera, quum res
 in eo loco sit, factis meis vel solvens
 vel adstringens legem, prodesse pos-
 sim? a sensu loci, ne quid gravius dicam, prorsus
 aberravit. Ac primum quidem *πλέον προστίθεσθαι*
 non tam prodesse, quam proficere significat;
 deinde, quum interrogat Ismene, quid legem Cre-
 ontis adstringens prodesse possit, nihil aliud hoc
 est quam dubitare, an legi non sit parendum, quae
 dubitatio nequaquam puellae ingenio convenit. Vi-
 detur autem eo potissimum lapsus esse Brunckius,
 quod voculam *τί* cum *προσθείμην*, non cum *λύουσα*
 et *ῥάπτουσα* coniungeret. Nimirum sic debet lo-
 cus intelligi: quid negligens vel observans
 proficere aliquid possim? Quibus quam ac-
 commodata sit Antigoniae responsio, facile quisque
 sentiet. Erf. At nec *λύειν* est negligere, ne-
 que *ῥάπτειν* observare. Quod Eldickio et Mus-
 gravio in mentem venit, *λέγουσ' ἂν ἢ πράσσουσα*
 nullam a veri similitudine commendationem habet;
 magnam haberet a sensu, si, quid *πλέον* sibi vellet,
 satis planum esset. Quod Porsonum coniecisse in
 Porsonianis a Kiddio p. 218. proditum est, *λύουσ' ἂν*
εἴθ' ἄπτουσα, quem sensum habere possit, non patet.
 Vera haud dubie scriptura est, quam Erfurdcius in

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

εἰ ξυμπονήσεις καὶ ξυνεργάσει, σκόπει.

ΙΣΜΗΝΗ.

ποῖόν τι κινδύνευμα; ποῦ γνώμης πότ' εἶ;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

εἰ τὸν νεκρὸν ξὺν τῆδε κουφιῆς χερί.

ed. maiore ab se, et prius ab Heraldo ad Tertuliani Apologeticum I. digress. 27. inventam posuit, λούουσ' ἂν ἢ θάπτουσα, nisi quod Attice scribi debebat λούουσα. Intelligit Ismena, quid fieri optet soror, sed perfici id non posse persuasum habens, si res, inquit, illo in statu est, quid proficerem, si lavarem mortuum vel sepelirem? Ad quae ubi respondit Antigona, delibera, velisne me adiuvare, attonita quaerit, quidnam moliris? num mentis tuae compos es? Nam ne cogitare quidem illam, de eo, quod ipsa nullo modo fieri posse credit, putaverat.

V. 42. ποῦ γνώμης. Sic membr. et Aldus. In T. [August. b. La. Lb. R. Dresd. a. et Schol.] ποῖ. Turnebus, nescio unde, πῆ. Perpetua fere harum vocularum confusio. Вавнск. Cave ποῖ γνώμης πότ' εἶ ita scribendum putes, ut εἶ sit ab εἶμι, quod Doederlino et nescio cui in Diar. class. Fasc. XXXIII. p. 52. placuit. Quasi non ποῦ vel ποῖ εἶ ab εἶναι derivatum, idem sit quod ποῖ ἤλθεις γνώμης.

V. 43. ξὺν τῆδε χερί, cum mea manu, mecum. [Χερί Schaeferus meus non cum τῆδε coniungit, sed abundanter positum esse censet, ut v. 67. et 264. Vide virum praestantissimum ad Theocr. Idyll. VII. v. 25. et Lobeckium ad Sophoclis Aiac. 303. p. 263. Sic ὄμμασιν abundat Aeschyl. Agam. 552. ὥστ' ἐνδακρύειν γ' ὄμμασιν χαρᾶς ὕπο. ΕΒΕ. [ξὺν

ΙΣΜΗΝΗ.

ἦ γὰρ νοεῖς θάπτειν σφ', ἀπόρρητον πόλει;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

45 τὸν γοῦν ἐμόν, καὶ τὸν σόν, ἦν σὺ μὴ θέλῃς,
ἀδελφόν. οὐ γὰρ δὴ προδοῦς' ἀλώσομαι.

τῆδε, i. e. mecum. V. Melet. crit. I. p. 114. SCHAEFER.] Ex Addendis.] Matthiae in Gr. gr. §. 401. not. 2. ξὺν τῆδε χειρὶ pro τῆδε χειρὶ dictum putavit, i. e. hac tua manu. Recte Erfurdlius ξὺν τῆδε χειρὶ interpretatur mecum. Apte adscripsit hoc Euripidis in Hippol. 661. σὺν πατρὸς μολῶν ποδί. Quod Schaefero placuit, potuit sane dici: sed cur minus simplicia simplicioribus; cur, quae potuerunt dici, verisimilibus praeferemus?

V. 44. ἀπόρρητον πόλει, quem sepelire vetitum sit civibus, ut infra 400. ὃν σὺ τὸν νεκρὸν ἀπείπας, sc. θάπτειν. Perperam Matthiae §. 564. p. 822. pro ἀπόρρητον ὃν accipit, prolato insuper loco Platonis, ubi cum Hermanno ad Viger. p. 751, 214. δυνατὸν ὃν scribendum puto. ERP. Non erat vituperandus Matthiae, siquidem credibilis est ἀπόρρητον ad θάπτειν, quam ad σφὲ referendum esse. Vide eum ad Eurip. Or. 30.

V. 45. Scholiastes: εἰ μὴ σὺ θέλεις θάπτειν, ἐγὼ τοῦτο ποιήσω μόνη. ἦ οὕτω· κἂν μὴ προσποιῇ αὐτὸν εἶναι σὺν ἀδελφόν, ἀλλ' ἄλλοτριοῖς σαυτὴν τῆς συγγενείας, ἐγὼ θάψω τὸν ἐμόν καὶ σὸν ἀδελφόν. Δίδυμος δὲ φησιν ὑπὸ τῶν ὑπομνηματιστῶν τὸν ἐξῆς στίχον νενοθεῦσθαι. Qui posteriorem horum duorum versuum (nove nuper quidam τὸν ἐξῆς priorem intellexit) spurium iudicarunt, eo fortasse moti sunt, quod στιχομυθία interrumpi videretur. Ei argumento nihil tribuerim, quum diverbio hoc in partes diviso nihil sit inae-

ΙΣΜΗΝΗ.

ὦ σχετλία, Κρέοντος ἀντειρηκότος;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ἀλλ' οὐδὲν αὐτῷ τῶν ἐμῶν μ' εἶργειν μέτα.

ΙΣΜΗΝΗ.

οἴμοι· φρόνησον, ὦ κασιγνήτη, πατήρ
 50 ὡς νῶν ἀπεχθῆς δυσκλείης τ' ἀπώλετο
 πρὸς αὐτοφώρων ἀμπλακημάτων, διπλᾶς
 ὄψεις ἀράξας αὐτὸς αὐτουργῶ χειρί·
 ἔπειτα μήτηρ καὶ γυνή, διπλοῦν ἔπος,

quabile, quod reprehendi possit. De interpretationibus autem, quas affert scholiastes, posterior admitti non potest, quod ea aut καὶν σὺ μὴ θέλης, aut ἦν καὶ μὴ θέλης requireret. Quare prior vera est: sed ea ut recte intelligeretur, post ἐμὸν cum edd. vett. interpunxi. Neque enim metro, sed sententia postulante ἦν σὺ μὴ θέλης inter τὸν σὸν et ἀδελφὸν interposita sunt. Hoc enim dicit: meum certe, et, si tu tuum nolueris, tuum sepelire volo.

V. 48. μ' εἶργειν. Omissum in libris omnibus pronomen flagitante sensu reposui. BRUNCK.

V. 50. Comma, quod post ἀπώλετο ponebatur, posui post ἀμπλακημάτων. Vide ad Oed. R. 496.

V. 51. Pro διπλᾶς Lb. τάλας.

V. 53. In membr. διπλοῦν πάθος, superscripta altera lectione, quam agnoscit Scholiastes. ἔπος. Vide Valckenarium ad Phoen. p. 153. et Lennepium ad Phalaridis Epistolas p. 100. BRUNCK. πάθος habent etiam August. b. Dresd. a. et edd. vett. Erf. Etiam cod. Par. R. Sed ἔπος Lb. et La. in quo supra scriptum πάθος.

πλεκταῖσιν ἀρτάναισι λωβᾶται βίον·
 55 τρίτον δ' ἀδελφῶ δύο μίαν καθ' ἡμέραν
 αὐτοκτονοῦντε τῷ τάλαιπῶρῳ μόνον
 κοινὸν κατειργάσαντ' ἐπαλλήλοιν χεροῖν.

V. 54. Prima duo verba affert Etymol. M. p. 150, 3.

V. 55. ἀδελφῶ δύο. Sic emendate in August. [Dresd. a.] et in T. Aldus edidit δύο, quam formam Atticis poetis prorsus esse inusitatam ad Comicum [Ran. 1405.] satis adstruximus. BRUNCK. Eadem sententia est Porsoni ad Eurip. Orest. 1550. Vide etiam Matthiae §. 138. ERF.

V. 56. Libri omnes αὐτοκτενοῦντε, quod Corayus ad Heliodor. p. 7. in αὐτοκτονοῦντε mutat, eiusmodi composita servare monens antepenultimam perfecti medii, a quo deriventur, ut, Λέγω, λέλογα, πρωτολογῶ, Νέμω, νένομα, αὐτονομούμα (ab inusitato αὐτονομῶ), Δρέμω, δέδρομα, παλιδρομῶ. Sic a Κτείνω, ἔκτονα, formari αὐτοκτονωῶ. Αὐτοκτονοῦντε autem idem esse quod ἑαυτοκτονοῦντε, ἀλληλοκτονοῦντε. Vid. ad v. 145. Ego αὐτοκτονοῦντε scripsi Hermanni monitu, iure suo dubitantis, αὐτοκτονεῖν et αὐτονομεῖσθαι an nunquam in usu fuerint. Sic dicunt Graeci αὐτοδίδακτος, αὐτοκράτωρ, αὐτοκινήσια et similia, non ἑαυτοδίδακτος, ἑαυτοκράτωρ, ἑαυτοκινήσια. ERF. Vide Lobeckium ad Phryn. p. 623.

V. 57. χεροῖν sine epitheto positum, ut Ai. 1047. et ποδὶ 1287. Non eleganter iungitur ἐπ' ἀλλήλοιν χεροῖν, sed mendum subesse vix putaverim. Aeschyl. Pers. 510. πόλιν Περσῶν ποθοῦσαν φιλτάτην ἤβην χθονός. Auctor Rhesi 789. κλύω—μυχθισμῶν νεκρῶν. ERF. Aeschyli locus cur nihil faciat ad tuendam vulgatam scripturam, non est obscurum. In Rheso res ipsa μυχθισμὸν reponi

60 νῦν δ' αὖ μόναι δὴ νῶ λειψιμμένα σκοπεῖ
 ὅσω κάκιστ' ὀλούμεθ', εἰ νόμου βία
 ψῆφον τυράννων ἢ κράτη παρέξιμεν.
 ἀλλ' ἐννοεῖν χρὴ τοῦτο μὲν, γυναῖχ' ὅτι

suadet. Apud Sophoclem quod vulgo legitur, ἐπ' ἀλλήλοιν χερσῶν plane putidum est, propter casus, quos soni similitudo coniungi, constructio disiungi postulat; propter languide, in tali quidem loco, additum χερσῶν, quod non minus langueret, si ἐπ' ἀλλήλοις legeretur; denique propter non accommodatam rei locutionem, ἐπ' ἀλλήλοιν μόρον κατειργάσαντο. Haec reputare oportebat Schaeferum, et, si haberet quo has dubitationes removeret, id afferre, non de usu dicere praepositionis nemini ignoto, hic autem non apto. Quod movit Boissonadum, ut ederet ὑπ' ἀλλήλοιν χερσῶν. Quare, quod iam pridem conieceram, ἐπαλλήλοιν χερσῶν recepi. Puto autem id nihil esse aliud, quam ἀλληλοφόνους. Nam propria verbi significatio ea postulat intelligi, quae sibi invicem accedunt. Primus fortasse usus est hac voce Sophocles. Vnde non mirum, si, ut solent rariora, recentioribus demum frequentari coepta est, translata ad crebram iterationem.

V. 58. Cod. Par. et a prima manu La. omittunt δ', non male. Aug. b. μόναι habet et λειψιμμέναι. Lb. λειψιμμεθα. A Turnebo adnotatum λειψιμμεθον, quod dualis exemplum fugit diligentiam Elmsleii in auctario ad Aristoph. Ach. 733. et in Museo crit. VI. p. 294. (v. ad Electr. 938.) requirit νῦν δ' αὖ vel ἄ.

V. 59. νόμου βία, invita lege. Sic v. 79. βία πολιτῶν. Erf.

V. 61. Posito in priori membro τοῦτο μὲν, non semper in altero sequitur τοῦτο δέ, sed saepius variatur. Sic h. l. vocibus τοῦτο μὲν respondet ἔπειτα δέ, Philoct. 1346. εἶτα, Ai. 672. Oed. Col.

ἔφνυμεν, ὡς πρὸς ἄνδρας οὐ μαχουμένα·
 ἔπειτα δ', οὔνεκ' ἀρχόμεσθ' ἐκ κρεισσόνων,
 καὶ ταῦτ' ἀκούειν, κᾶτι τῶνδ' ἀγλίονα.

- 65 ἐγὼ μὲν οὖν αἰτοῦσα τοὺς ὑπὸ χθονὸς
 ξύγγνοιαν ἴσχειν, ὡς βιάζομαι τάδε,
 τοῖς ἐν τέλει βεβῶσι πείσομαι. τὸ γὰρ
 περισσὰ πράσσειν οὐκ ἔχει νοῦν οὐδένα.

ANTIGONH.

οὔτ' ἂν κελεύσαιμ', οὔτ' ἂν εἰ θέλοις ἔτι

441. nudum δέ, Oed. T. 605. τοῦτ' ἄλλο, Antig.
 167. τοῦτ' αὐθις. Cf. Hermann. ad Viger. p. 701,
 15. ERF.

V. 64. ἀκούειν, parere, obedire, ut Oed.
 Col. 172. 1645. „Subditae sumus potentio-
 ribus, — ut obtemperare debeamus.“ ERF.
 Sensum omnino necesse est eum esse, quem Er-
 furdtius indicavit. Verum quem non offendet hic
 quidem non modo omissum, quod scholiastes suppleri
 iubet ὡστε, sed omnino nimiae brevitatis inconcin-
 nitas. Nec recte quis δεῖ pro καὶ scribendum esse
 coniiceret, quae facilis quidem esset mutatio, sed
 invertens iustam rationem sententiarum. Ego qui-
 dem valde vereor, ne versus hic aliquis exciderit.
 Nam tale quid exspectabatur: ἔπειτα δ', οὔνεκ'
 ἀρχόμεσθ' ἐκ κρεισσόνων, ὡστ' οὐδὲν ἂν γένοιτο
 νῶν ἄκος, τὸ μὴ οὐ καὶ ταῦτ' ἀκούειν κᾶτι τῶνδ'
 ἀγλίονα.

V. 67. Afferunt primam horum verborum senten-
 tiam Eustathius p. 686, 18. 789, 13. hic, cum Phi-
 lemone p. 161. ut Euripidis, 818, 59. 881, 29. (562,
 11. 702, 46. 743, 43. 832, 50.) et Moschopulus
 Diectt. Att. v. τέλος, alteram Eustathius p. 484, 17.
 (369, 16.)

V. 69. Codd. Par. Aug. b. θέλεις.

- 70 πρᾶσσειν, ἐμοῦ γ' ἂν ἠδέως δρώης μετὰ.
 ἀλλ' ἴσθ' ὅποια σοι δοκεῖ. κείνον δ' ἐγὼ
 θάψω. καλὸν μοι τοῦτο ποιούση θανεῖν.
 φίλη μετ' αὐτοῦ κείσομαι, φίλου μετὰ,
 ὅσια πανουργήσασ'. ἐπεὶ πλείων χρόνος,
 75 ὃν δεῖ μ' ἀρέσκειν τοῖς κάτω τῶν ἐνθάδε.
 ἐκεῖ γὰρ αἰεὶ κείσομαι· σοὶ δ' εἰ δοκεῖ,
 τὰ τῶν θεῶν ἐντιμ' ἀτιμάσασ' ἔχε.

V. 70. Verte cum Brunckio: lubens te utar adiutrice. Ad ἠδέως ex ἐμοῦ subintelligi debet ἐμοί. Vid. Heindorf. ad Platon. Hipp. mai. p. 173. Minus commode alii explicant: lubens mecum facies. ERF.

V. 71. ὅποια. Neutrum plurale, Sic bene Brunck. ex Aldina et codd. Verbis ἴσθι (ab οἶδα) ὅποια σοι δοκεῖ respicitur ad ea quae Ismene v. 61. seqq. dixerat. Dresd. a. et Turnebus ὅποια, ut ἴσθι ab εἰμὶ derivandum sit. Scholiastes utramque agnoscit scripturam. ERF. Scholiastes: ἀλλ' ἴσθ' ὅποια σοι δοκεῖ. γίνωσκε ὅποια σὺ θέλεις, τὸ πείθεσθαι τοῖς τυράννοις. ἢ τοιαύτη γενοῦ ὅποια καὶ βούλει. Ἰσθι non significat γίνωσκε, ut probari ista interpretatio nequeat. Cod. Par. ἴσθι ποῖα. Triclinii recensio ἴσθ' ὅποια. Id reposui, adscripto ι. Nam dativum requirit δοκεῖ. Nec dubito, quin eum casum dare voluerint librarii, qui ὅποια scripsere.

V. 75. τῶν ἐνθάδε pro ἢ τοῖς ἐνθάδε, vel, ἐκείνου, ὃν δεῖ μ' ἀρέσκειν τοῖς ἐνθάδε. Matthiae §. 454. p. 631. ERF.

V. 76. Aug. b. αἰεὶ. Elmsleius ad Med. 436. non male, inquit, legeretur, σὺ δ', εἰ δοκεῖ. Qui si eamdem mutationem in Euripidis loco faciendam putabat, saltem non opus erat, ut ibi etiam φερούση mutatum vellet. Recte σοὶ δὲ dixit, quia hoc cogitabat, tibi si alia mens est.

ΙΣΜΗΝΗ.

ἐγὼ μὲν οὐκ ἄτιμα ποιῶμαι· τὸ δὲ
βία πολιτῶν δρᾶν, ἔφην ἀμήχανος.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

80 σὺ μὲν τὰδ' ἂν προὔχοι· ἐγὼ δὲ δὴ τάφον
χῶσους' ἀδελφῶ φίλτατῳ πορεύσομαι.

ΙΣΜΗΝΗ.

οἴμοι ταλαίνης, ὡς ὑπερδέδοικά σου.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

μή μου προτάρβει· τὸν σὸν ἐξόρθου πότμον.

ΙΣΜΗΝΗ.

ἀλλ' οὖν προμηνύσης γε τοῦτο μηδενὶ

V. 78. ποιῶμαι, habeo, aestimo: ut in phrasi
ἐν οὐδενὶ λόγῳ ποιῶμαι. MvscR.

V. 79. Vide ad Ai. 114.

V. 80. προὔχοιο, i. e. προφασίζοιο, ut explicat
Hesychius. Erf. Commemorat Eustathius p. 1109,
37. 1303, 39. (1147, 17. 1417, 37.) et τάφον χῶσαι
p. 652, 29. (516, 14.)

V. 82. Οἴμοι ταλαίνης dicit hoc sensu, hei mihi
propter tuam audaciam.

V. 83. πότμον. Lectionem hanc agnoscit scholia-
stes. In codd. βίον, quod a librario suppositum
fuisse videtur ignorante in πότμον priorem corri-
pi, ut in Oed. T. 271. BRVNCCK. Vulgo μή μου.
Ὁρθοτονοῦμενον esse pronomen volunt Schaeferus,
cuius in editione quod excusum est μή μου, typo-
thetae imputarem, nisi ipse ad Tryphiod. v. 405.
aliisque in locis suum hoc esse inventum prodidisset,
et V. D. in Diar. class. fasc. XXXIII. p. 53. πότμον
La. adiecto γρ. βίον.

V. 84. προμηνύσης. Sic meliores libri. In aliis

85 τοῦργον· κρυφῆ δὲ κεῦθε· σὺν δ' αὐτως ἐγώ.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

οἴμοι· καταύδα. πολλὸν ἐχθίων ἔσει
σιγῶσ', ἐὰν μὴ πᾶσι κηρύξης τάδε.

ΙΣΜΗΝΗ.

θερμὴν ἐπὶ ψυχροῖσι καρδίαν ἔχεις.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ἀλλ' οἶδ' ἀρέσκουσ' οἷς μάλισθ' ἀδεῖν με χορή.

ΙΣΜΗΝΗ.

90 εἰ καὶ δυνήσει γ'. ἀλλ' ἀμηχάνων ἐρῶς.

προμηνύσεις, quod et ipsum ferri potest. Vid. Dorville ad Charit. p. 238. Matth. p. 717. ERF. Etiam codd. Par. Aug. b. *προμηνύσεις*.

V. 86. Porsono ad Eurip. Hec. 624. pro πολλὸν aut μᾶλλον, aut, quod praefert, πλεῖον legendum suspicanti non ausim accedere. Poëticas vocabulorum formas Tragici etiam in senarios intulerunt, ubi vulgarium usui metrum officeret. Sic μέσσοσ infra v. 1208. et 1221. et πολλὸν, accusat. generis masculini, Trach. 1196. ERF.

V. 88. *θερμὴν*, audacem. Sic *θερμὸν ἔργον κἀνόσιον* Aristoph. Plut. 415. — ἐπὶ ψυχροῖσι, in re frigida, i. e. inani, inutili. Sic *ψυχρὴ ἐπικουσίη* ap. Herodot. VI. 488. 72. *ψυχρὰ καὶ ἀνωφελῆ* iungit Lucian. T. I. p. 155. frigida et inania Plin. Epist. IV. 17, 4. ERF. Erfurdtii interpretatione nihil ab huius sententiae gravitate alienius. Hoc dicit Ismena: calidum in rebus horrorem incutientibus cor habes. Vide Aeschyl. Prom. 692. Affert Sophoclis versum Eustathius p. 1140, 28. 1407, 48. (1190, 35. Od. 42, 50.)

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

οὐκοῦν, ὅταν δὴ μὴ σθένω, πεπαύσομαι.

ΙΣΜΗΝΗ.

ἀρχὴν δὲ θηρᾶν οὐ πρόπει τὰμήχανα.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

εἰ ταῦτα λέξεις, ἐχθαρεῖ μὲν ἐξ ἑμοῦ,
ἐχθρὰ δὲ τῷ θανόντι προσκείσει δίκη.

95 ἀλλ' ἔα με, καὶ τὴν ἐξ ἑμοῦ δυσβουλίαν,
παθεῖν τὸ δεινὸν τοῦτο. πείσομαι γὰρ οὐ

V. 92. Recte monet V. D. in Diar. class. l. c. ἀρχὴν non significare omnino, nisi sequente negatione: sed fallitur in Herodoti verbis l. 9. ἀρχὴν γὰρ ἐγὼ μηχανήσομαι οὕτω, imprimis vertens. Nam ἀρχὴν est statim ab initio. Atqui quod statim ab initio non est, non est omnino. Respicit hunc versum Eustathius p. 1089, 20. (1118, 17.)

V. 93. ἐχθαρεῖ. Vulgo ἐχθρανῆ, sed ἐχθαροῆ Ald. et in marg. Turn. ne memorante quidem Brunckio. Ἐχθραίνειν Tragicis inusitatum esse docuit Porson. ad Eur. Med. 555. ERF. In La. adscriptum γρ. ἐχθαροῆ.

V. 94. προσκειῖσθαι non raro de quavis rei alicuius vel personae ad aliam relatione adhibetur. Sic infra 1228. de temeritate: ὅσω μέγιστον ἀνδρὶ πρόσκειται κακόν. Eurip. Troad. 185. Hecuba de se: τῷ πρόσκειμαι δούλα. ERF.

V. 95. Ἐα h. l. monosyllabon est, ut Oed. T. 1451. Oed. Col. 1192. Eurip. Ion. 540. Sic ἔατε disyllabon Trach. 1005. [Apud Homerum ἔα saepius monosyllabon est. Vid. Heynius ad Il. V. 256. ERF. Ex Addendis.]

V. 96. Alienum mihi videtur, quod V. D. in Diar. class. fasc. XXXIII. p. 54. et Elm. Jcius ad Med.

τοσοῦτον οὐδέν, ὥστε μὴ οὐ καλῶς θανεῖν.

ΙΣΜΗΝΗ.

ἀλλ', εἰ δοκεῖ σοι, στεῖχε· τοῦτο δ' ἴσθ', ὅτι
ἄνους μὲν ἔρχει, τοῖς φίλοις δ' ὀρθῶς φίλη.

ΧΟΡΟΣ.

στροφὴ α'.

Ἄκτις ἀελίου, τὸ κάλ-
λιστον ἐπταπύλω φανέν
Θήβα τῶν προτέρων φάος,
ἐφάνθησ πότ', ὧ χουσέας

p. 205. not. coniecerunt, πείσομαι γὰρ οὖν. Nam γὰρ οὖν est nam sane.

V. 97. μὴ οὐ καλῶς. In E. T. [August. b. et Dresd. a.] altera negatio omissa. BRVNCK. Male quidem. ERF.

V. 100. Aldus ἀελίοιο quod recepit Bothius, de-
leto articulo. ERF. Quas metra huius carminis du-
bitationes admittant, dixi in Elem. doctr. metr. p.
570. Veri tamen simillima Erfurdtii descriptio est,
ut in qua singulae sibi syllabae usitatis metris re-
spondeant. Ἄκτις ἀελίου habet Eustathius p. 161,
18. (122, 1.)

V. 102. τῶν πρότερον. Sic membr. recte. Ce-
teri τῶν προτέρων. BRVNCK. Neque hoc spernen-
dum. ERF. Servandum putavi προτέρων, quod ma-
gis videtur poeticae dictioni convenire. Habent
etiam La. R.

V. 103. ἐφάνθησ πότ'. Haec maiorem elegan-
tiam habebunt, si statim post solis exortum dicta
esse concipias. MVSGR. Metri caussa videri possit
scribendum, ἐφάνθησ ποτέ, χουσέας — sed vulga-
tam defendit versus Euripideus, Herc. F. 351.

ἐλαύνων πλήκτρῳ χουσέῳ.

105 Διρκαίων ὑπὲρ ῥεῖθρων μολοῦσα,
τὸν λεύκασπιν Ἀργόθεν *

cui respondet in antistropha:

ἐναίων πτανοῖς βέλεσιν.

Vtrobique voc. χρούσεος vel disyllabon est, vel, quod dubitanter moneo, primam habet brevem. ERF. Vide Elem. doctr. metr. p. 44.

V. 104. ἀμέρας βλέφαρον. Sic luna νυκτὸς ἀφεγ-
γὲς βλέφαρον Eurip. Phoen. 546. ERF.

V. 105. Διρκαίων. Primum conspiciebatur sol
trans Dircen fluvium prope Thebas manantem. ERF.

V. 106. Aldus et codd. veteres τὸν λεύκασπιν
Ἀργόθεν, metro claudicante. Inepto additamento
Triclinius defectum supplevit, πρίν. Legendum τὸν
λεύκασπιν ἐξ Ἀργόθεν. Sic Homerus Il. Θ. 304.

τὸν ῥ' ἐξ Αἰσούμηθεν ὀπνιομένη τέκε μήτηρ.

ad quem versus Eustathius: περισσῶς δὲ κεῖται ἡ
ΕΞ πρόθεσις καὶ ἐν τῷ ἐξ Αἰσούμηθεν, ὡς καὶ ἐν
τῷ ἐξ οὐρανόθεν, καὶ ἐν ἄλλοις. Ceterum nume-
ro singulari τὸν φῶτα, Argivos omnes significat,
quo schemate nihil magis obvium. BRUNCK. Anti-
strophicus versus Glyconeus est:

— — — — | — — — —
πενκάενθ' Ἡφαιστον ἐλεῖν.

Cui Brunckianus ille:

— — — — | — — — —
τὸν λεύκασπιν ἐξ Ἀργόθεν,

nullo pacto respondet. In ed. maiore scripseram
τὸν λεύκασπιν ἀπ' Ἀργόθεν, quod quum mihi iam
non satisfaciatur, lacunae signum, et quidem post

φῶτα βάντα πανσαγία,
φυγάδα πρόδρομον ὄξυτέρῳ
κινήσασα χαλινῶ,

σύστημα α'.

10 ὄν ἐφ' ἀμετέρα γὰ Πολυνείκης

Ἀργόθεν, ponere placuit. Erf. Puto ego Sophoclem dedisse τὸν λεύκασπιν Ἀργόθεν ἐν φῶτα βάντα. Respicit h. l. Eustathius p. 1270, 22. (1371, 44.)

V. 108. ὄξυτέρῳ. Sic codd. aliquot c. gl. ταχυτέρῳ vel ταχυτάτῳ. Male vulgabatur ante Brunckium ὄξυτόρῳ. Erf. Id servant La. R. Sed Vat. ὄξυτέρῳ.

V. 110. Brunckius, ut structuræ legi suus honor esset, rescripsit ὄς — Πολυνείκους, quomodo legendum esse coniecierant Scaliger et eruditus Britannus apud Heathium (Mudgius). Ego librorum lectionem revocavi, ut qui dipodiam anapaesticam, in eaque verbum, cuius obiectum esset ὄν, subiectum Πολυνείκης, ante ὄξέα excidisse nullus dubitem. Quae quidem ratio tum per se probabilior est, tum propterea, quod, si eam admittas, hi anapaesti illis, qui antistropham 1. excipiunt, ad amussim respondent. Lacunam, liceat enim coniectando ludere, tali fere modo suppleverim:

ὄν ἐφ' ἀμετέρα γὰ Πολυνείκης
ἀρθεὶς νεικέων ἐξ ἀμφιλόγων
ἐπόρευσε· θοῶς δ', ὄξέα κλάζων. — Erf.

Deesse aliquid, et imperfecta oratio et metra antistystematis arguunt. Excidit autem ante ὑπερέπτα participium, nisi fallor, quale συναγείρας. Neque vero, ut Triclinio videbatur, ab anantapodoto auxiliium petendum rato, ἐς γὰν ex praegresso ἐπὶ γὰν iteratum, sed pertinet ad comparisonem Polynicis cum aquila. Nam ut aquila in altum sublata se deiicit

ἀρθεῖς νεικέων ἐξ ἀμφιλόγων
 ὀξέα κλάζων αἰετὸς ἐς γᾶν
 ὡς * * * ὑπερέπτα,
 λευκῆς χιόνος πτέρυγι στεγανός,
 115 πολλῶν μεθ' ὄπλων,
 ξύν θ' ἵπποκόμοις κορύθεσσιν.

ἀντιστρ. α'.

στάς δ' ὑπὲρ μελάθρων φονώ-

in terram, ut praedam corripiat, sic Polynicen fingit poeta ex alto ad solum terrae devolare: unde et ἀρθέντα dicit et ἐς γᾶν, humum, non Thebas intelligens. Cohaerent ergo, ὃν ἐφ' ἀμετέρα γᾶ συναγείρας, vel quidquid hoc verbi fuit, et tum αἰετὸς ὡς ἀρθεῖς ἐς γᾶν ὑπερέπτα.

V. 114. πτέρυξ λευκῆς χιόνος notat τὴν λευκὴν ἀσπίδα. Vide Eustathium p. 1055. l. 28. [1071, 15. Bas.] Hesychius: πτέρυγες, σκέπαι. BARNCK. Cf. Matthiae §. 314. n. 2. ERF.

V. 117. Metri caussa transposui vocem κύκλω. Legebatur enim sic:

στάς δ' ὑπὲρ μελάθρων φονώ-
 αῖσιν ἀμφιχανῶν κύκλω —

offendente syllaba brevi in fine prioris versiculi. φοινίαισιν habent August. b. et Dresd. a. ERF. Edidit Erfurdcius κύκλω φοινίαισιν ἀμφιχανῶν. Servato qui in libris est ordine verborum, veterem quamdam meam coniecturam recepi, φονώσαισιν, petitam ex scholiis antiquis, in quibus scriptum: ὡς αἰετὸς ὁ Πολυνείκης κυκλώσας τὰς Θήβας ταῖς τῶν φόνων ἐρώσας λόγχοις, ἀμφιχανῶν ἔβα. ἐνέμεινε δὲ τῇ μεταφορᾷ. Vide Erotianum v. φονῶν p. 592. Hesychium in v. φονῶν, φονώντων, φονώσα. Etym. M. p. 798, 10. Bachmanni Anecd.

120

σαισιν ἀμφιχανὸν κύκλω
 λόγχαις ἐπτάπυλον στόμα,
 ἔβα, πρὶν ποθ' ἀμετέρων
 αἱμάτων γένυσιν

πλησθῆναί τε καὶ στεφάνωμα πύργων
 πενκάενθ' Ἡφαιστον ἐλείν.

125

τοῖος ἀμφὶ νῶτ' ἐτάθη
 πάταγος Ἄρεος, ἀντιπάλω
 δυσχείρωμα δράκοντι.

Vol. I. p. 408, 1. *Vsus est hoc verbo Sophocles etiam in Philoct. 1209. In eadem coniecturam incidit Bothius, sed ille quam attuli veteris scholiastae adnotationem per errorem tribuens Triclinio. Cod. Ricc. κυκλώσας.*

V. 119. ἐπτάπυλον στόμα. Septem urbis portas. Eurip. Phoen. 629. ἐπτάστομον πύργωμα. *MvsGR.*

V. 122. Particula τε, qua vet. libri carent, Triclinianae recensio videtur esse. Prima habet ed. Turn.

V. 124. seqq. Verte: talis circa tergum (aquilae) intendebatur Martis strepitus, hostili draconi (Thebanis) tractatu difficilis, minime, ut Brunckius accepit, insuperabilis. Voc. χείρωμα, quod tribus locis occurrit, Aeschyl. S. Th. 1024. Agam. 1318. Soph. Oed. T. 560. tractationem significat passive, i. e. quod tractando efficitur. *ERF.*

V. 125. Offensionem habent verba ἀντιπάλω δράκοντι de iisdem dicta, qui huc usque cum aquila comparari videbantur, praesertim quum consentaneum sit, hoc Thebanorum insigne esse. Hoc dicit: tantus a tergo concitatus est strepitus Martis, insuperabilis propter adversarium draconem. Elegans est, quod in La. supra scriptam, ἀντιπάλων δράκοντος, nisi in-

ἀντισύστ. α΄.

130 Ζεὺς γὰρ μεγάλης γλώσσης κόμπους
ὑπερεχθαίρει· καὶ σφας ἐσιδῶν
πολλῶ ῥεύματι προσνισσομένους
χρυσοῦ καναχῆς ὑπερόπτιας,

terpretatio potius, quam diversa scriptura esse videretur. Nam scholiastes, τὸ δὲ ἀντιπάλω δράκοντι ἀντι τοῦ ὑπὸ ἀντιπάλου δράκοντος, ὡς Ἀχιλλῆϊ δαμασθεῖς.

V. 127. Affert Libanius in epitaphiæ Iuliani T. I. p. 561. ed. Reisk.

V. 129. ῥεύματι. Aeschyl. Pers. 410. ῥεῦμα Περσικοῦ στρατοῦ. Eurip. Iph. Taur. 1448. ῥεῦμά τ' ἐξορμῶν στρατοῦ. ERF.

V. 130. χρυσοῦ καναχῆ, χυπεροπλίαις. Aldus et codd. χρυσοῦ καναχῆς ὑπεροπτίας. sine ullo sensu. ὑπεροπλία apud Homerum occurrit penultima producta, Il. A. 205.

ἧς ὑπεροπλήσει τάχ' ἂν ποτε θυμὸν ὀλέσση. Ex crasi copulae καὶ in χυπεροπλήσει prima producitur. BRVNCCK. Bene correxit Vauvillierius χρυσοῦ καναχῆς ὑπεροπλίαις, auri strepentis, propter arma auro strepentia, superbia elatos. Possit etiam scribi ὑπεροπλία: saepius enim „τὸ προσγεγραμμένον ι et ς librarii commutarunt.“ Schaefer. in meletem. crit. p. 112. seq. Sed praefero pluralem propter locum Homericum. ERF. Dervillius ad Charit. p. 608. (572.) scribendum putabat, χρυσοῦ, καναχῆς, ὑπεροπτίας. Libri in corrupto ὑπεροπτίας consentiunt. Scholiastes: καὶ σφας ἐσιδῶν. καὶ τὴν τοῦ χρυσοῦ φαντασίαν ὑπερβεβηκότας τῇ ἰδίᾳ ὑπεροπλίᾳ. ὑπερήφανον γὰρ τι ὁ χρυσός. οἱ δὲ σφας λείπειν τὴν μετὰ, ἔν' ἢ οὕτως, καὶ ἰδῶν αὐτοὺς προσνισσομένους μετὰ χρυσοῦ καὶ καναχῆς καὶ ὑπεροπτίας, ὅ ἐστιν ὑπερηφανίας, οὐκ ἠνέσχετο,

παλτῶ ῥίπτει πυρί, βαλβίδων
ἐπ' ἄκρων ἤδη

ἀλλ' ἐνεμέσθησε τῷ κόμπῳ αὐτῶν. Sagaciter Martinus ex primis scholii huius verbis collegit, qui ea scripsit, adiectivum aliquod ab ὑπερόπτεσθαι derivatum in comparativo positum legisse. Vnde facile quis coniciat ὑπεροπτοτέρους, quum ὑπέροπτα posuerit Sophocles in Oed. R. 883. Verum alienum hoc foret a mente poetae, quem non dubium est πολλῷ δέσματι χρυσοῦ καναχῆς iunxisse. Id enim dicit indignatum esse Iovem, quod magno cum strepitu armorum auri copia fulgentium venerint. Ego recepi, quod pene nulla mutatione facta, ope interpretationis codicis Augustani diu est quum verum esse iudicavi. In eo codice ad ὑπεροπτίας adscriptum est ὑπέροφρονας. Eodem vocabulo utitur Triclinius; ex cuius adnotatione patet, id ipsum legisse illum, qui τὴν τοῦ χρυσοῦ φαντασίαν ὑπερβεβηκότας pro interpretatione posuit. Confirmavit emendationem illam La. in quo ad ὑπεροπτίας supra scriptum ὑπερόπτας.

V. 131. βαλβίδων. Proprie significat carceres (ἄφρον) unde cursum auspicabantur Athletae: hinc ad metam sive finem cursus nonnulli transtulerunt. Pollux lib. III. sect. 147. ἵνα δὲ πάνονται, τέλος, καὶ τέρμα καὶ βατίρ· ἔνιοι δὲ καὶ βαλβίς. Posteriori notione hic adhibet Sophocles, sed metaphoricè ad significandam victoriam. Ἐπ' ἄκρων βαλβίδων, ad summam metam. MUSGR. Vereor ne haec non satis recte interpretetur Musgravius. Βαλβίς limen significat in Herc. fur. 867. Vnde de extremo loco, in quo quis consistit, et hic quidem de summa parte muri dicitur. Ῥίπτει tacite edidit Erfurdus. Libri ῥίπτει. Vide ad Ai. 235. Παλτὸν πῦρ ex h. l. commemorant schol. ad Ai. 408. et Eustathius p. 674, 13. (545, 27.)

νίκην ὀρμῶντ' ἀλαλάξαι,
 στροφῆ β'.
 ἀντίτυπα δ' ἐπὶ γὰρ πέσει τανταλωθεῖς,

V. 133. ὀρμῶντ', Capaneum. Significat Sophocles Iovem totius exercitus insolentiam in uno eius duce punire voluisse, ut bene monuit H. Stephanus. ERF. Distinxi non puncto, ut vulgo, sed commate post ἀλαλάξαι. Ita enim haec cohaerent: ἔϊπτε ὀρμῶντα, ὅς τότε ἐπέπνει. Illa, ἀντίτυπα δ' et quae sequuntur, ut parenthesis in medio posita. Aliter deesset nomen, ad quod referri posset ὀρμῶντα.

V. 134. ἀντίτυπα. Sic Aldus et meliores codd. quam lectionem agnoscit Scholiastes et Eustathius p. 1701, 18. (458, 24.) Neminem offendere debet producta ultima: in versibus enim dactylicis, etiam apud Tragicos, eam vim habet ictus, ut brevem syllabam longam faciat. Sic Eurip. Hippol. 1139.

Νυμφιδιᾷ δ' ἀπόλωλε λέχη φρυγᾷ σᾶ.

Τανταλωθεῖς, i. e. διασεισθεῖς, ut in Scholiis antiquis explicatur. Cognatum est τανταλίσειν, unde Hesychius: Ἐτανταλίσθη· ἐσεισθη. — Ἐταντάλιζεν· ἔτρεμεν. Verbum a τάνταλον pro τάλαντον dicto derivandum proprie librari significasse videtur, ut τάλαντοῦσθαι, quod Timaeus in Lexic. Platon. p. 247. per ἑτεροφορεῖσθαι explicat. ERF. Tricliniani libri ἀντίτυπος, quod supra scriptum in La. Ἀντίτυπα in scholio MS. ap. Valck. ad Phoen. 1193. legi Porsonus in Adversariis, et inde, ut videtur, Martinus referunt. Non scholia, sed codicem Parisinum dicit Valckenarius. Porsonus quum in antiqua lectione metrum laborare ratus ἀντιτύπα scribi iubet, ἀντιτύπα videtur dare voluisse, idque ut eius emendationem recepit Boissonadus. Recte vero Erfurdus. Caeterum Aug. b. γαν. Par. γῆς.

135 πυρφόρος ὃς τότε μαινομένα ξὺν ὄρμαϊ
 βακχεύων ἐπέπνει
 ῥιπαῖς ἐχθίστων ἀνέμων.
 εἶχε δ' ἄλλα μὲν ἄλ-

V. 135. *πυρφόρος*. Sic appellatur Capaneus, quod urbem incendio delere parabat, unde apud Aeschylum S. Theb. 438. insigne in clypeo gestasse perhibetur *γυμνὸν ἄνδρα πυρφόρον*. Eurip. Phoen. 1202. *εἰς γῆν δ' ἔμπυρος πίπτει νεκρός*. ERK. Coniungebantur *τανταλωθεὶς πυρφόρος*, sed praestare visum est, quod Wundero placuit, distinctione post *τανταλωθεὶς* posita, *πυρφόρος* ad sequentia pertinere. Et sane etiam edd. vett. aequè post *τανταλωθεὶς* ut post *πυρφόρος* interpungunt.

V. 136. *ἐπέπνει*. Euripides Androm. 555. *ὥσπερ ἰστίοις Ἐμπνεύσομαι τῆδ'*. Idem Rhes. 387. *πῶλος αἰδοῦ — καταπνεῖ σε*. MVSGR. Aeschyl. S. Theb. 345. *μαινόμενος δ' ἐπιπνεῖ — Ἄρης*. ERK.

V. 137. *ῥιπαῖς ἐχθίστων ἀνέμων*, i. e. odii acerbissimi flatu. Eadem metaphora infra v. 920. *ἀνέμων ῥιπαί*. Eurip. Phoen. 457. *θυμοῦ πνοάς*. Aristoph. Av. 1397. *καταπαύσω τὰς πνοάς*. ERK. Friget haec interpretatio. Rectius scholiastes: *ὡς ἐπὶ τυφῶνος καὶ καταιγιδώδους πνεύματος, ἐπέπνει τὴν πόλιν ῥιπαῖς ἀνέμων*. Flammam cogitat vehementi impetu ventorum illatam, qui *ἐχθιστοὶ* dicuntur, quod urbi interitum minantur.

V. 138. seq. Aldus sic edidit: *εἶχε δ' ἄλλα. τὰ μὲν ἄλλα, τὰ δ' ἐπ' ἄλλοις*. In membr. non bis ἄλλα, sed posteriori soli subscriptum ι. Ut a me constitutus est locus, sensum praebet hunc: alia hic sors erat, alia aliis mala inferebat Mars. Vocibus *τὰ μὲν* saepe subiungitur ἄλλα δέ. Sic Pindar. Ol. II. 132. *τὰ μὲν χερσόθεν, ὕδαρ δ' ἄλλα φέρβει*. Nem. VIII. 51. *τὰ μὲν ἀμφ'*

λα· τὰ δ' ἐπ' ἄλλοις ἐπενώμα στυφελίζων μέ-
γας Ἄρης

140

δεξιόχειρος.

Ἀχιλεῖ, ἄλλων δὲ μόχθων ἐν ἀμέραις. Conf. Hermann. ad Viger. p. 701, 14. ERF. Cod. Par. εἶχε. Idem omittit τὰ μὲν ἄλλα, et mox habet ἄλλους. In Augustano omissa ἄλλα τὰ μὲν. Tricliniani, εἶχε δ' ἄλλη τὰ δ'. ἄλλα δ' ἐπ' ἄλλοις. Erfurdcius: εἶχε δ' ἄλλα τὰ μὲν, ἄλλα δ' ἐπ' ἄλλοις. Reposui, quam veram esse scripturam puto, εἶχε δ' ἄλλα μὲν ἄλλα: res alibi alia ratione se habebat. Alterum ἄλλα quum librarii pro nominativo haberent, τὰ adscripserunt, quod deinde in textum venit. Maluit poeta, ut solet, insolentius loqui pro εἶχε δ' ἄλλα μὲν ἄλλως. Aeschylus Eum. 533. ἄλλα δ' ἄλλ' ἐφορεύει. Sed quod in Troad. 324. legitur, ᾧ νόμος ἔχει, vel metri indicio ᾧ in αἰ mutari postulabat. In iis, quae sequuntur, apertum est, neque ἄλλα δ' ἐπ' ἄλλοις legi posse, quia id idem atque εἶχε δ' ἄλλα τὰ μὲν foret, et necessarium esse τὰ δέ, quia quos ἄλλους dicit, duces, in iisque praecipue fratres sunt, quorum mutuam caedem illo τὰ δέ significat.

V. 140. δεξιόχειρος. „Sic appellavit Martem Sophocles, ut impetuosum, dextri equi more, significaret. Pariter Aeschylus, quum fortem et validum vellet indicare, *σειραφόρον κριθῶντα πῶλον* dixit Agam. 1651, 2.“ HERMANN. in Comm. soc. philol. Lips. Vol. IV. P. I. p. 50. Minime igitur praeferenda lectio Scholiastae memorata, *δεξιόχειρος*, quam vocem ut recte formatam esse ostenderet, Musgr. comparavit *ἐκατόγχειρος*, *εὐκόρουθος*, *εὐρινος*. ERF. Adiutorem intelligi volebat Seidlerus, adhibens Aeschyl. Agam. 850. *μόνος δ' Ὀδυσσεύς, ὅσπερ οὐχ ἐκῶν ἔπλει, ζευχθεὶς ἔτοιμος ἦν ἐμοὶ σειραφόρος*. So-

σύστημα β'.

ἑπτὰ λοχαγοὶ γὰρ ἔφ' ἑπτὰ πύλαις
 ταχθέντες ἴσοι πρὸς ἴσους, ἔλιπον
 Ζηνὶ τροπαίῳ πάγκαλκα τέλη·
 πλὴν τοῖν στυγεροῖν, ὧ πατρός ἐνὸς
 μητρός τε μιᾶς φύντε καθ' αὐτοῖν

cium sane hoc nomen, ideoque adiutorem, sed validum illum potius, quam dextrum significat, quo modo accepit Eustathius p. 675, 41. (547, 25.)

V. 142. Eurip. Phoen. 757. Ἴσους ἴσοισι πολεμοῖσιν ἀντιθεῖς. Apollodor. III. p. 154. Ἐτεροκλής, καταστήσας ἡγεμόνας, ἴσους ἴσοις ἔταξε. ERF.

V. 143. τέλη, i. e. τὰ ὀπλιτικὰ τάγματα, ut recte exponit Eustath. p. 686, 19. (863, 13.) prae-missa alia interpretatione, quae non habet magnopere, quo commendetur. Illo significato vox αἰ-quoties occurrit apud Homerum, Il. A. 729. M. 56. eandemque sententiam Aeschylus Pers. 295. sic expressit: ὅς τ' ἐπὶ σκηπτουχίᾳ Ταχθεῖς ἀνανδρον τάξιεν ἠρώημον θανών. [Τέλη pro τάγματα habet etiam Aeschylus Pers. 47. ERF. Ex Addendis.] Recte Musgravius τέλη dona interpretatur. Arma dicit relicta esse, quae Iovi dona suspendantur.

V. 145. καθ' αὐτοῖν. Bene Scholiastes: ἀντὶ τοῦ, κατ' ἀλλήλων. Exempla huius usus vide ap. Hemsterh. in Obs. misc. X. p. 209. et, quem Heindorf. ad Plat. Parmen. p. 211. conferri iubet, Abresch. ad Xenoph. Ephes. ed. Locell. p. 164. Iniuria igitur Menandrum, quod alicubi εαυτοῖς pro ἀλλήλοις dixerit, reprehendi ab Eustathio in V. Odysseae p. 1547. monuit Brunckius in editione a. 1788. [Ἐαυτούς· ἀλλήλους. Hesych. ubi vid. Intpp. ERF. Ex Addendis]

δικρατεῖς λόγῃσιν στήσαντ' ἔχετον
κοινοῦ θανάτου μέρος ἄμφω.

ἀντιστρ. β'.

150 ἀλλὰ γὰρ ἃ μεγαλῶνυμος ἦλθε Νίκα
τᾷ πολυαρμάτῳ ἀντιχαρεῖσα Θήβα,
ἐκ μὲν δὴ πολέμων
τῶν νῦν θέσθε λησμοσύναν,
θεῶν δὲ ναοὺς χοροῖς
παννυχίοις πάντας ἐπέλθωμεν· ὁ Θήβας δ'
ἐλελίχθων.

V. 151. τῶν νῦν non videtur ad πολέμων pertinere: namque et languidus foret sermo nec dicitur ἐκθέσθαι λησμοσύνην, sed θέσθαι. Quare sic iungi malim, ἐκ πολέμων, post bellum, θέσθε λησμοσύνην τῶν νῦν, obliviscamini praesentia, i. e. funera fratrum. Θέσθε autem, quod praestantiores codd. exhibent, postliminio revocare placuit: versus quippe est Glyconeus polyschematistis, non dactylicus, quae Brunckii fuit opinio propterea θέσθαι ut unice metro congruum praeferentis. Erf. Seidlerō videbatur ἐκ quasi per tmesin a θέσθαι λησμοσύναν, quod esset pro ἐκλήσθαι, distractum esse, πολέμων τῶν νῦν autem praesens bellum significare, comparanti Odys. ω. 484. ἡμεῖς δ' αὖ παίδων τε κασιγνήτων τε φόνοιο ἐκλήσιν θέωμεν. At id sic demum recte comparari posset, si chorus cum Argivis pacem fieri vellet. Ego Erfurdtii explicationem probo, nisi quod non opus esse puto τῶν νῦν a πολέμων disiungi, quum facile αὐτῶν intelligi possit. Sensus est: at, splendida enim venit Victoria, mutuum ridens equestribus Thebis, ex hisce proeliis iam capite oblivionem. Post Θήβα plene vulgo interpungebatur. Θέσθε etiam La.

V. 153. Vulgo παννύχοις, invitis numeris. Emen-

Βάκχιος ἄρχοι.

ἀντισύστ. β'.

ἄλλ' ὅδε γὰρ δὴ βασιλεὺς χώρας

* * Κρέων * ὁ Μενοικέως

55

dationem firmat August. b. [Et Par. ac Vat.] — 'Ο Θήβας Βακχεῖος. Musgravius cum veteri Grammatico apud Scholiastam intelligit Bacchum Thebis oriundum, quomodo Eurip. Cycl. 660. τὸν Αἴτνας μηλονόμον, Phoen. 1197. Μαινάλου κόρη dicatur. Sed vide ad versum sq. ERF.

V. 153. ἐλελίχθων. Hanc lectionem habet Scholiastes, eamque sequutus est et, iudice Brunckio, non male defendit Triclinius, collato Aeschyleo πολισσοῦχοι χθονός, S. Theb. 109. Iunxit igitur ἐλελίχθων Θήβας, quae loquutio tam exquisita est, ut altera scriptura, ἐλελίζων, Hermanno quoque deterior visa, sine ulla dubitatione posthaberi debeat. De re ipsa comparari iubet Musgravius Eurip. Bacch. 585. et 623. — ἄρχοι, choream incipiat, unde ἔξαρχος dicitur Bacch. 141. ERF. Recepta ab Erfurdto scriptura pessima visa est V. D. in Diar. class. fasc. XXXIII. pag. 55. qui cum Schneidero in Lex. Gr. ἐλελίζων ἄρχοι iungi vult, laetum clamorem incipiat. Quasi non idem, sed exquisitius expressus, in altera lectione sensus insit. Scriptum exstat ἐλελίχθων in Aug. b. et Par.

V. 156. Primo et secundo systemati anapaestico restituta congruentia, tertium etiam et quartum ut sibi respondeant, consentaneum est. Iam quum in hoc minor sit versuum numerus, librarium socordia factum esse suspicor, ut hic locus et ipse turpiter mutilatus ad nos perveniret, eoque magis, quod in verbis Κρέων ὁ Μενοικέως νεοχμὸς nullum paene metri anapaestici remansit vestigium. Scribere potuit Sophocles:

* * νεοχμός νεαραῖσι θεῶν

ἀλλ' ὄδε γὰρ δὴ βασιλεὺς χώρας
τῆσδ' ἄρτι, Κρέων ὁ Μειοικέως παῖς,
φανθεῖς νεοχμός, νεαραῖσι θεῶν —

„In Μειοικέως (sic ΒΡΥΝΣΚ.) fit synizesis, at non in νεοχμός, quae vox anapaestus est: media corripitur ante tenuem et liquidam. Philoct. 751.

τί δ' ἐστὶν οὕτω νεοχμὸν ἐξαίφνης ὄτου.

Eurip. Bacchis 212.

κλύω δὲ νεοχμὰ τήνδ' ἀνά πόλιν κακά.

Idem Troasin 233.

κῆρυξ νεοχμῶν μύθων ταμίης. ERF.

Erfurditius lacunae signa ante et post verba Κρέων ὁ Μειοικέως posuerat. At etiam post Κρέων syllabam unam deesse metrum ostendit. Nec dubitandum quin scriptum fuerit Κρέων, παῖς ὁ Μειοικέως. Nam Κρέων quidem ne quis ab interpretibus additum credat, prohibet scholiastae adnotatio, qui pulcre de carminis huius virtutibus disserens ita scribit: καὶ τὸ τοῦ βασιλέως ὄνομα εὐθύς παρατήρει, Κρέων ὁ Μειοικέως· καὶ τὸ νεοχμός δὲ οὐκ ἔστιν ἀργόν. Haec postrema declarantur iis, quae statim adiecta sunt: νεοχμός. νέος. νεωστὶ κατασταθεῖς εἰς τὴν ἀρχὴν καὶ τυραννίδα. τὸ δὲ ἐξῆς, ἀλλ' ἰδοὺ γὰρ Κρέων ὁ νεωστὶ καινὸς βασιλεὺς τῆς χώρας γενόμενος, τῇ προσφάτῳ παρὰ τῶν θεῶν αὐτῷ δεδομένη ἐπιτυχία τοῦτο κατορθώσας. Ex his, si quid video, facile in integrum restitui possunt poetae versus:

ἀλλ' ὄδε γὰρ δὴ, βασιλεὺς χώρας
ὅς τῆσδε Κρέων παῖς ὁ Μειοικέως
νεοχμῶς νεοχμός, νεαραῖσι θεῶν
ἐπὶ συντυχίαις χωρεῖ.

Caeterum de hac parodo v. ad Aristot. A. P. p.

60 ἐπὶ συντυχίαις χωρεῖ, τίνα δὴ
 μῆτιν ἐρέσσω, ὅτι σύγκλητον
 τήνδε γερόντων προὔθετο λέσχην,
 κοινῶ κηρύγματι πέμψας.

K P E Ω N.

65 Ἄνδρες, τὰ μὲν δὴ πόλεος ἀσφαλῶς θεοί,
 πολλῶ σάλῳ σείσαντες, ὄρθωσαν πάλιν·
 ὑμᾶς δ' ἐγὼ πομποῖσιν ἐκ πάντων δίχα
 ἔστειλ' ἰκέσθαι· τοῦτο μὲν, τὰ Λαῖου
 σέβοντας εἰδῶς εὖ θρόνων αἰεὶ κρατή·

142. sq. Est enim insolentior eius compositio, quum partim ex canticis chori, partim e coryphaei anaepaestis constet.

V. 158. Recepi ex Schol. Rom. τίνα δὴ, quod habent etiam codd. Par. et Aug. atque hic quidem cum explicatione ποίαν. Vereor enim ne vulgatam, τινὰ δὴ, Heindorfius ad Plat. Phaedon. p. 220. non recte iis locis, quos multos affert, adnumeraverit, in quibus δὴ τις est, quod significat nescio quis.

V. 159. ἐρέσσω. Confer Ai. 251. Aeschyl. Suppl. 550. οἷστρω ἐρεσσομένα. MVSER.

V. 160. Formulam προτιθέναι ἐκκλησίαν explicuit T. Hemsterhusius ad Lucian. Necyom. 19. T. I. p. 482. peritis non obscurum fore dicens, cur Sophocles non, ut alii scriptores, activo, sed medio usus sit. Recte vir doctissimus. Non enim indixit Creon concionem, in qua populus sententiam diceret, sed in qua populo ipse ediceret aliquid. Σύγκλητον λέσχην ex h. l. memorat Eustathius p. 172, 10. 732, 53. (130, 32. 625, 37.)

V. 163. Usus est hoc versu Plutarchus in Fabio Maximo c. 27.

- τοῦτ' αὖθις, ἤνικ' Οἰδίπους ὄρθου πόλιν,
 κάπει διώλειτ', ἀμφὶ τοὺς κείνων ἔτι
 παῖδας μένοντας ἐμπέδοις φρονημασιν.
 170 ὅτ' οὖν ἐκεῖνοι πρὸς διπλῆς μοίρας μίαν
 καθ' ἡμέραν ὄλοντο, παῖσαντές τε καὶ
 πληγέντες αὐτόχειρι σὺν μιάσματι,
 ἐγὼ κράτη δὴ πάντα καὶ θρόνους ἔχω
 γένους κατ' ἀγχιστεῖα τῶν ὀλωλότων.
 175 ἀμήχανον δὲ παντὸς ἀνδρὸς ἐκμαθεῖν
 ψυχὴν τε καὶ φρόνημα καὶ γνώμην, πρὶν ἂν
 ἀρχαῖς τε καὶ νόμοισιν ἐντριβῆς φανῆ.
 ἐμοὶ γάρ, ὅστις πᾶσαν εὐθύνων πόλιν
 μὴ τῶν ἀρίστων ἄπτεται βουλευμάτων,
 180 ἄλλ' ἐκ φόβου τοῦ γλωῦσαν ἐγκλείσας ἔχει,
 κάκιστος εἶναι νῦν τε καὶ πάλαι δοκεῖ.

V. 168. Plerique codd. κείνων, unus κείνον sine γ', quod bene addidit Bothius. Sic Oed. T. 930. ἐκείνον γ'. Philoct. 570. κείνός γ'. Arati Phaen. v. 31. κείναί γ'. ERF. Unus tantum codex, quod sciam, κείνον ἔτι. Caeteri libri omnes κείνων ἔτι, recte. Laïi enim et Oedipi, quos nominaverat, prolem intelligit, παῖδας dicens, quod illi alterius horum filii, alterius nepotes sunt.

V. 175. Affert Demosthenes περὶ παραπροσβείας p. 418. s. versus 175—190. Stobaeus autem Serm. XLVI. v. 175—186. et XXXIX. v. 187—191.

V. 177. Hoc dicit, priusquam quis in re publica gerenda et legibus obsequendo bonum se civem esse ostenderit.

V. 178. γὰρ h. l. explicationem continet eius, quae praecesserat, sententiae, ut Oed. R. 711. et passim. ERF.

καὶ μείζον' ὅστις ἀντὶ τῆς αὐτοῦ πατρὸς
 φίλον νομίζει, τοῦτον οὐδαμοῦ λέγω.
 ἐγὼ γάρ, ἴστω Ζεὺς ὁ πάνθ' ὀρώων ἀεί,
 185 οὗτ' ἂν σιωπήσαιμι, τὴν ἄτην ὀρώων

V. 182. ὅστις. Apud Stobaeum in Floril. Grotii p. 175. variata structura, ideoque fortasse melius, εἴ τις. BRUNCK. At enim apud Demosthenem est ὅστις.

V. 183. οὐδαμοῦ λέγω, sc. εἶναι, in nullo honoris loco esse dico. Sic θεοῦς νομίζων οὐδαμοῦ Aeschyl. Pers. 496. Vid. Ruhnk. ad Xenoph. Memor. II. 1, 52. Wytttenb. ad Plat. Phaed. pag. 183. ERF.

V. 185. Distinxi commate post σιωπήσαιμι, non tam sententiae, quam numerorum caussa. Nam cui non hebes est harum rerum sensus, facile animadvertat necesse est, si versus hic nulla eo loco pausa facta recitatur, articulum in fine dipodiae iusto fortiore ictu notari, quod evitatur, pausa ante eum facta. Caeterum si verum est, quod in argumento huius fabulae eo, cui Aristophanis grammatici nomen adscriptum est, narratur, Sophoclem, quod haec tragoedia valde placuisset, ducem bello adversus Samios cum Pericle creatum esse, non fuit eo honore propterea affectus, quod haec fabula iis virtutibus, quae propriae sunt huius poematum generis, excelleret, sed propter singulares quasdam caussas. id quod recte animadvertit Süvernus in dissertatione, cui titulum fecit über einige historische und politische Anspielungen in der alten Tragödie, p. 15. Eae caussae autem non sunt aliae, quam sensus, quos prodidit et hoc loco, ut idem Süvernus monet p. 14. et infra in iis, quae Creontem Haemoni dicentem fecit. Illud vero non concedendum puto Süvernio, etiam consi-

στείλουσαν ἀστοῖς ἀντὶ τῆς σωτηρίας,
 οὐτ' ἂν φίλον πότ' ἄνδρα δυσμενῆ χθονός
 θείμην ἐμαντῶ, τοῦτο γινώσκων, ὅτι
 ἦδ' ἐστὶν ἡ σώζουσα, καὶ ταύτης ἔπι
 190 πλείοντες ὀρθῆς τοὺς φίλους ποιούμεθα.
 τοιοῖσδ' ἐγὼ νόμοισι τήνδ' αὔξω πόλιν.
 καὶ νῦν ἀδελφὰ τῶνδε κηρύξας ἔχω
 ἀστοῖσι, παίδων τῶν ἀπ' Οἰδίου περὶ·

---

lium quo condita sit haec fabula aliquid eo contu-
 lisse: de quo dixit p. 16. Neque perspiciebat id
 levis Atheniensium populus, et mutavit Sūvernus
 postea, ut videtur, Boeckhii monitu suam de con-
 lio isto sententiam.

V. 187 — 191. affert Stobaeus Serm. CLVII. p.
 550. ubi pro φίλους legitur λόγους. Conf. Aiac. 321.
 meae ed. et Brunck. ad Gnom. p. 335. ERF. Sto-
 baei Serm. XXXIX. dicit, qui est περὶ πατρίδος.
 Apud Demosth. cod. Aug. pr. *συμμάχου* pro *δυσμε-
 νῆ*, et mox alii libri Demosthenis *ἐμαντοῦ*. Tum
 Stobaei ed. prim. ὁ σώζουσα. Ad χθονός in La.
 supra scriptum *πόλεως*.

V. 190. πλείοντες ὀρθῆς. Cicero Epist. ad Div. XII,
 25. una navis est iam bonorum omnium:
 quam quidem nos damus operam ut re-
 ctam teneamus. τοὺς φίλους ποιούμεθα. Hoc
 dicit: quos habemus amicos, eos acqui-
 rimus, si civitas salva est. Eadem vis ar-
 ticuli est in dictione τοὺς θεοὺς ἠγεῖσθαι, credere
 deos esse, quos esse credi soleat. Vid. Hermann.
 ad Eurip. Hecub. p. 145. sq. ERF.

V. 193. Aug. b. La. R. τῶνδ'. Id recte se ha-
 beret, si legeretur παίδων τῶνδ' ἢ Οἰδίου περὶ.
 Τῶν ἀπ' Οἰδίου aliter hic dictum videtur quam
 v. 2. significans filios ab Oedipo relictos.

195 Ἐτεοκλέα μὲν, ὃς πόλεως ὑπερμαχῶν
 ὄλωλε τῆσδε, πάντ' ἀριστεύσας δορί,
 τάφῳ τε κρύψαι, καὶ τὰ πάντ' ἐφαγνίσαι,
 ἃ τοῖς ἀρίστοις ἔρχεται κάτω νεκροῖς.
 τὸν δ' αὖ ξύναιμον τοῦδε, Πολυνείκην λέγω,

V. 196. ἐφαγνίσαι. Sic liquido scriptum in quatuor codd. [Et Aug. b. La. Vat.] Glossae: ἐπὶ τῷ τάφῳ ἀγνίσαι τὰ πάντα, ἃ — et: ἐπὶ τῷ τάφῳ ὀσίως ποιῆσαι. Infra v. 247. κἀφαγιστεύσας itidem valet ἐφαγιστεύσας. Aldina mendose ἀφανίσαι, unde Canterus ἀφαγνίσαι fecit, repertum illud a Brunckio in membranis Regiis. „Αγνίζειν (sic Musgrav.) Graecis valet non lustrare tantum vel expiare, verum et sacrificare, diis offerre. Vid. Eurip. Alcest. 76. Iph. Taur. 711. ubi ἀγνίσει et ἀγνισθεῖς in ἀγίσει et ἀγισθεῖς mutari non sinit metrum. Adde πέλανον ἐπὶ πυρὶ καθαγνίσας Ion. 720. ἤγνισαν ἔντομα μῆλων Apollon. Rhod. II. 928. ubi non pariter a metro firmatur MSS. scriptura.“ Erf. Etiam Iuntinae habent ἀφανίσαι.

V. 197. ἔρχεται κάτω. Credebantur libamina sub terram et ad mortuorum usque sedem penetrare. Hinc Chorus apud Aeschylum Pers. 626.

Σὺ τε πέμπε χοὰς θαλάμους ὑπὸ γῆς.

Philostratus vit. Apollon. VI. cap. II. θεοὶ γὰρ χθόνιοι βόθρους ἀσπάζονται καὶ τὰ ἐν κοίλῃ τῇ γῆ δρώμενα. Conf. Porphyrium citatum M. Delrio ad Senecae Oedip. 556. Mvsgr.

V. 198. Süvernio Creon visus est non privato in Polynicen odio haec imperare, sed quod boni civis et regis officium esse censeat, iustum esse aeque adversus eos, qui ament patriam atque qui ei se inimicos praebeant; neque in Antigonom severum esse odio quodam, sed quod sustinendum putet imperium suum. Ego si quid video, illud quidem

200 ὅς γῆν πατρίαν καὶ θεοὺς τοὺς ἑγγενεῖς,
 φυγὰς κατελθῶν, ἠθέλησε μὲν πυρὶ
 προῆσαι κατάκρας, ἠθέλησε δ' αἵματος
 κοινοῦ πάσασθαι, τοὺς δὲ δουλώσας ἄγειν,
 τοῦτον πόλει τῆδ' ἐκκεκηρῦχθαι τάφω

concedendum est, non odium ullum causam esse tantae crudelitatis, sed tamen ne illi quidem voluntati, quae per se bona et honesta esset, tribui debere, quae facere Creontem videmus. Immo tyranni ingenium descripsit Sophocles, qui, natura ignavus, ubi supremam in civitate potestatem adeptus est, suo ex arbitrio, cui honestam speciem praetexit, rem publicam pendere civibus studet ostendere. Hinc non sane ex odio imperia eius, sed ex neglectis imperiis odium, idque vehemens, et quale solet esse, si quis animi impotens est.

V. 199. τοὺς ἑγγενεῖς. Noster Electr. 428. Πρὸς τὴν θεῶν σε λίσσομαι τῶν ἑγγενῶν, ubi alia huc pertinentia. Aeschylus θεοὺς τοὺς ἑγγενεῖς, Sept. c. Theb. 588. MvsGR.

V. 200. κατέρχεσθαι ab exilio redire, ut Aeschyl. Choeph. 3. et in locis a Porsono citatis ad Eurip. Phoen. 1011. ERF. Dorvillius ad Charit. p. 618. (578.) adnotat, in cod. Vaticano pro ἠθέλησε μὲν πυρὶ προῆσαι κατ' ἄκρας legi, ἀμφικίονας ναοὺς ἠλθε πυρώσων, quae sumpta sunt ex v. 285.

V. 202. κοινοῦ, fraterni vel cognati. Vid. ad v. 1. ERF.

V. 203. ἐκκεκηρῦχθαι, quod male Scholiastes cum λέγω v. 198. construit, Hermanno iudice dictum esse potest πρὸς τὸ νοούμενον, tamquam si Creon putaverit se dixisse, refero vobis mandata mea. Proprie scribendum erat ἐκκεκήρυκται. ERF. Probat ἐκκεκήρυκται, quod primus coniecit Musgravius, V. D. in Diar. class. XXXIII. p. 55. Nemini

205 μήτε περιίξεν, μήτε κωκυθαί τινα,
 ἔαν δ' ἄθαρπτον, καὶ πρὸς οἰωνῶν δέμας
 καὶ πρὸς κυνῶν ἔδεστον αἰκισθέντ' ἰδεῖν.
 τοιόνδ' ἔμὸν φρόνημα. κούποτ' ἔκ γ' ἐμοῦ

hoc non facile arrideat. Non ausim tamen contra libros mutare, quum recte se habeat, si v. 192. κηρύξας ἔχω hoc sensu dictum putamus, λέγω ὑμῖν, ἐκκεκηροῦχθαι ἀστοῖς. Valckenarius adnotavit parodiam Carneadis ap. Diog. Laert. IV. 64. τοῦτον σχολῆς τῆσδ' ἐκκεκηροῦχθαι λέγω. Vnde erit fortasse, qui λέγω pro τάφῳ reponendum coniiciat, quod etsi habet, quo commendetur, tamen videtur a Carneade profectum esse.

V. 205. Plutarchus in vita Demosthenis c. 29. ἤδη δὲ συνησθημένος ὁ Δημοσθένης ἐμπεφυκότες αὐτῷ τοῦ φαρμάκου καὶ κρατοῦντος, ἐξεκαλύψατο καὶ διαβλέψας πρὸς τὸν Ἀρχίαν, οὐκ ἂν φθάνοις, εἶπεν, ἤδη τὸν ἐκ τῆς τραγωδίας ὑποκρινόμενος Κρέοντα καὶ τὸ σῶμα τοῦτο ῥίπτων ἄταφον.

V. 206. αἰκισθέντ'. Hanc scripturam, Hermanno quoque probatam, exhibent August. b. Dresd. a. [La.] et impressi. Ex antecedentibus subaudiendum ἔαν, dictumque αἰκισθέντ' ἰδεῖν, ut ἠδὲ λαβεῖν et alia similia. Veritas: et corpore ab alitibus canibusque laniato turpatum. Membranae αἰκισθέν τ'. Brunckius αἰκιστόν τ' e cod. E. Erf. V. D. in Diar. class. fasc. XXXIII. p. 55. αἰκιστόν τ' ἰδεῖν, quo minime opus.

V. 207. V. D. in Diar. class. l. c. „κούποτ' ἔκ γ' ἐμοῦ male Aldus — quem sequitur Erf.: non enim dici potest pro ἐξ ἐμοῦ γε. Recte aliae editiones ἐξ ἐμοῦ.“ Attuli hoc, quia nihil magis mirum vidi. Quae illae sint edd. quae ἐξ ἐμοῦ habeant nescio. Affertur hoc ex libro v. Livineii, habetque scholiastes γρ. ἐξ ἐμοῦ.

τιμὴν προσέξουσ' οἱ κακοὶ τῶν ἐνδίκων.
 ἀλλ' ὅστις εὖνους τῆδε τῆ πόλει, θανῶν
 210 καὶ ζῶν ὁμοίως ἐξ ἑμοῦ τιμήσεται.

ΧΟΡΟΣ.

σοὶ ταῦτ' ἀρέσκει, παῖ Μενοικέως Κρέον,

V. 208. Dedi ex cod. August. *προσέξουσ'* pro vulgato *προέξουσ'*, non solum quod hiantes istas vocales vitasse videntur tragici, sed etiam sensus caussa. Neque enim de praeferendo Eteocli Poly-nice, sed de aequando sermo est.

V. 210. La. Ald. ἐκ γ' ἑμοῦ.

V. 211. σοὶ ταῦτ' ἀρέσκει. Chorus ita loquitur, ut Creontis decretum nec probet neque improbet. Male Brunckius cum erudito Britanno apud Heathium reposuit, σοὶ ταῦτ', i. e. τὰ αὐτὰ σοι, ut σοὶ non ad ἀρέσκει, sed ad τὰ αὐτὰ referatur, subaudito alio pronomine με. ERF. Alienum hoc a chori mente, qui nec vere probat saevum Creontis decretum, neque ita servili animo est, ut probare se simulet. Recte libri ταῦτ'. Insolentius construxit orationem, hoc in mente habens: σὺ ταῦτα δρᾶν ἔγνωσ τὸν δύσγουν καὶ τὸν εὐμενῆ. Chorus, non dissimulans aliter se sentire, et tamen non audens contradicere regi, hoc dicit: tu ita statuis in hunc et in illum: liberum enim tibi est, quidquid velis, in nos omnes seu mortuos seu vivos decernere. Dindorfius Scaligerum sequutus post hunc versum lacunae signa posuit. Non contendam ego quidem non excidisse aliquid, sed tamen non puto verisimile esse, propterea quod eiusmodi chorica tetrasticha tam sunt usitata, ut multo sit probabilius servatum eum morem quam neglectum esse. Habuit locum uti legitur scholiastes, qui adnotaverit, *λείπει τὸ μὴ θάπτειν ἢ θάπτειν.*

τὸν τῆδε δύσνον, καὶ τὸν εὐμενῆ πόλει.
νόμῳ δὲ χρῆσθαι παντὶ πάντ' ἔνεστί σοι
καὶ τῶν θανόντων χῶπόσοι ζῶμεν πέρι.

ΚΡΕΩΝ.

215 ὡς ἂν σκοποὶ νῦν ἦτε τῶν εἰρημένων.

V. 212. τὸν δύσνον—τὸν εὐμενῆ. Hos accusativos cum Hermanno in ephem. Lips. 1807. n. 111. p. 1768. mutatione constructionis explicandos esse puto, ut verbis σοὶ ταῦτ' ἀρέσκει mente et cogitatione substituatur σὺ ταῦτὰ ποιεῖν θέλεις. Simillimus locus est Eurip. Ion. 695. sqq. φίλαι, πότερό' ἐμᾶ δεσποίνα τάδε τορῶς ἐς οὓς γεγωνήσομεν πόσιν, ubi recte Barnesius: Ὁ νοῦς· ᾧ φίλαι, πότερον ἡμεῖς ταῦτα τῆ Κρεούση διαδηλώσομεν, εἰς ἀκοὴν προφέρουσαι πόσιν, ἦγουν τὰ κατὰ τὸν πόσιν. ERF.

V. 213. Vulgo πού τ', quod intelligi non potest. Παντί πού γ', etiam forte quacumque. ERF. At ostendi mihi velim, qui ita vel Graece vel Latine loquutus sit. Quod libri omnes tenent παντί πού τ' ego quidem aut e male lecta antiquissimi codicis scriptura natum, aut, quum genuina vox excidisset, explendi versus caussa a parum doctis librariis positum puto. Quare dedi, quod ante multos annos conieci, παντὶ πάντ'. Id sententiae ita convenit, ut adeo requiri debere ab legentibus videatur. Est autem, quod plerumque dici solet χρῆσθαι ὅ τι βούλει.

V. 215. Libri consensu: ὡς ἂν σκοποὶ νῦν ἦτε τῶν εἰρημένων. Scholiastes: σκοποὶ. φύλακες. ἀντὶ τοῦ, μελέτω ὑμῖν ἡ φυλακὴ τῶν εἰρημένων. At id dici debebat ὅπως ἔσεσθε σκοποὶ. Vide de par-

ΧΟΡΟΣ.

νεωτέρω τῷ τοῦτο βαστάζειν πρόθετες.

ΚΡΕΩΝ.

ἀλλ' εἶσ' ἔτοιμοι τοῦ νεκροῦ γ' ἐπίσκοποι.

ΧΟΡΟΣ.

τί δῆτ' ἂν ἄλλω τοῦτ' ἐπεντέλλοις ἔτι;

ticula ἂν lib. II. c. 12. Ex eo consequitur, aut excidisse aliquid, aut versum esse mendosum. Illud visum est Dindorfio, qui ante hunc versum, sed post personae notam lacunae signa posuit. At, si deest aliquid, veri similis est, plures versus intercidiisse, respondisseque Creontem choro, probare se eius morigeros sensus; chororum autem tum quaesivisse, quo consilio convocatus esset: ad quod hoc ipso quem habemus versu respondisse Creontem. Sed apertum est, si modo sensus horum verborum is est quem indicat scholiastes, non solum nihil considerari, sed convenire etiam hanc brevitatem egregie superbo Creontis animo. Nimirum ὡς ἂν est dummodo, si modo. Eurip. Hec. 328. οἱ βάρβαροι δὲ μήτε τοὺς φίλους φίλους ἠγείσθε, μήτε τοὺς καλῶς τεθνηκότας θανμάζεθ', ὡς ἂν ἢ μὲν Ἑλλάς εὐτυχῆ, ὑμεῖς δ' ἔχηθ' ὅμοια τοῖς βουλευμασιν. Sic etiam in Ai. 1117. Philoct. 1330.

V. 217. τοῦ νεκροῦ γ' ἐπίσκοποι. Perperam in libris νεκροῦ τ' — Initio versus ἀλλὰ refertur ad suppressam sententiae partem, quam supplet glossa: οὐ λέγω ὑμᾶς φυλάσσειν, ἀλλὰ — Nimirum senes, minus percepta Creontis mente, onus custodiendi cadaveris, quod sibi imponi rebantur, deprecati fuerant. BRVNCCK.

V. 218. Codd. et Aldus ἄλλω, falsa et inepta

ΚΡΕΩΝ.

τὸ μὴ 'πιχωρεῖν τοῖς ἀπιστοῦσιν τάδε.

ΧΟΡΟΣ.

20 οὐκ ἔστιν οὕτω μῶρος, ὃς θανεῖν ἐρά.

ΚΡΕΩΝ.

καὶ μὴν ὁ μισθός γ' οὗτος. ἀλλ' ὑπ' ἐλπίδων
ἄνδρας τὸ κέρδος πολλάκις διώλεσεν.

ΦΥΛΑΞ.

ἄναξ, ἐρῶ μὲν οὐχ ὅπως τάχους ὑπο

sententia. Recte vetus glossator: οἱ μεγαλογραφοῦντες τὸ ἄλλο, id est, qui pro ἄλλο scribunt ἄλλω, μεγάλως ἀγνοοῦντες ληρεῖν παρ' ἄλλων ἀκούουσιν. Verte: quid hoc aliud esse possit, quod insuper mandas? Τοῦτο eadem ratione dictum supra v. 7. ut non opus sit cum Brunckio τοῦδ' reponere. ERF. Cod. Ricc. et Aug. ἄλλο, hic cum ista adnotatione, οἱ μεγαλογραφοῦντες τὸ ἄλλο, μεγάλως ἀγνοοῦντες, quae Triclinii est. Non mala illa correctio, sed correctio tamen, ut videtur. Neque vero opus mutatione. Nam hoc dicit chorus: cur ergo etiam alii hoc mandatum cupias? Nempe, respondet ille, ne quis negligi imperia mea sinat. Ita vetus Scholiastes locum intellexit.

V. 219. La. ex emendatione 'πιχειρεῖν. Id requireret τοὺς ἀπιστοῦντας.

V. 220. οὕτω — ὃς. Huius constructionis exempla larga manu conguessit Schaefer. in meletem. crit. p. 71. ERF. Ed. Oxon. οὕτως ex La.

V. 223. Quae hic et deinceps a Brunckio posita est personae nota Φύλαξ, in caeteris libris est Ἄγγελος. Hunc versum afferens Aristoteles Rhet. III.

- δύσπνους ἰκάνω κοῦφον ἐξάρας πόδα.
 225 πολλάς γὰρ ἔσχον φροντίδων ἐπιστάσεις,
 ὁδοῖς κυκλῶν ἑμαυτὸν εἰς ἀναστροφὴν.
 ψυχὴ γὰρ ἠΰδα πολλά μοι μυθουμένη·
 τάλας, τί χωρεῖς οἷ μολῶν δώσεις δίκην;
 τλήμων, μενεῖς αὖ; κεί τὰδ' εἴσεται Κρέων
 230 ἄλλου παρ' ἀνδρός; πῶς σὺ δῆτ' οὐκ ἀλγυνεῖ;

14. pro τάχους habet σπουδῆς, et subiicit ei, tamquam quod respondeatur, τί φοριμιάζη, quod ex alia fabula sumptum videtur, non tamen ex Eurip. Iph. T. 1162. Porsono scholiastes σπουδῆς legisse videbatur, qui scribit: οὐ τοῦτο λέγω, ὅτι μετὰ σπουδῆς ἀσθμαίνων πρὸς σὲ πεπόρευμαι.

V. 225. Duo codices εὔρον, quod interpretamenti loco habendum. Aristoph. Ran. 170. ὅταν δὲ μὴ ᾔχω. Male vulgo μὴ ὕρω. ERF. Εὔρον habent codd. Vat. Par. Dresd. Aug. sed hic quidem supra scripto γρ. ἔσχον. Multas, inquit, expertus sum in deliberando moras, sistendo scilicet et non effectum reddendo, quod captum modo erat, consilio.

V. 228. Cod. Par. οἷς, quod non praetulerim.

V. 229. Perperam membr. et Aldus καὶ τὰδ' — In E. εἰ τὰδ' — initio versus τλήμων habent codd. plerique. BRUNCK. Vulgo τλήμων. Non malum est καὶ τὰδ' εἴσεται, si signo interrogandi post ἀνδρός interpungitur, ut sensus sit, et comperiat hoc ab alio? Sed tamen quum κεί praeter Trichinianos libros etiam La. Vat. habeant, id recepi, non tamen ut minorem distinctionem, quod Brunckius alii que fecerunt, sed signum interrogandi, monente particula δῆτα, post ἀνδρός ponerem. Mira arte hominis de vulgo mores et sermonem expressit Sophocles, exemplum praecunte Aeschyle in Agamemnone et Choephoris.

τοιαῦθ' ἐλίσσω ἤνυτον σχολῆ ταχύς.
 χούτως ὁδὸς βραχεῖα γίγνεται μακρά.
 τέλος γε μέντοι δεῦρ' ἐνίκησεν μολεῖν
 σοί· κεί τὸ μηδὲν ἐξερω̄, φράσω δ' ὅμως.
 235 τῆς ἐλπίδος γὰρ ἔρχομαι δεδραγμένος,
 τὸ μὴ παθεῖν ἂν ἄλλο πλὴν τὸ μόρσιμον.

ΚΡΕΩΝ.

τί δ' ἔστιν, ἀνθ' οὗ τήνδ' ἔχεις ἀθυμίαν;

ΦΥΛΑΞ.

φράσαι θέλω σοι πρώτα τὰμαντοῦ. τὸ γὰρ

V. 231. ἤνυτον, adveni, viam confeci. Sic infra 799. ταχύς. Hanc lectionem servavit Scholiastes. Vulgo βραδύς, quo vocabulo verba σχολῆ ταχύς exposita fuisse videntur. ERF.

V. 232. Cod. Par. βραδεῖα. Affert Plutarchus περὶ τοῦ ἀκούειν p. 48. A.

V. 234. σοί. Recte post hanc vocem interpungitur in August. b. et Ald. Eodem plane modo σοῦ in versus initio positum Oed. T. 546. De dativo cum verbis veniendi vid. Musgr. ad Phoen. 310. et Abresch. lectt. Aristaen. p. 71. [Ἴκοντο ἐπειγομένοις Homer. Il. XII. 374. ERF. Ex Addendis.] Σοί ita collocatum aliud est, quam δεῦρό σοι μολεῖν. Est enim pro copiosa custodis oratione explicandi caussa additum, postremo vicit, ut huc irem, ad te. Parum considerate V. D. in Diar. class. f. XXXIII. p. 56. scribi voluit, σοί δ', εἰ τὸ μηδὲν ἐξερω̄, φράσω δ', ὅμως, conferri iubens versum 67. qui ipse versus eum monere debebat, ut ita hic ne corrigeret.

V. 235. August. b. [La. R. Vat.] πεφραγμένος. schol. ἠσφαλισμένος. γρ. δὲ καὶ δεδραγμένος, ὅπερ πρὸς τὸ ἐλπίδος συνάψεις. ERF.

V. 238. πρώτα. Turnebus e Triclinio pessime

πραῖγμ' οὐτ' ἔδρασ', οὐτ' εἶδον ὅστις ἦν ὁ
δρῶν.

240 οὐδ' ἂν δικαίως ἐς κακὸν πέσοιμί τι.

ΚΡΕΩΝ.

εὖ γε στοχάζει, κάποφράγνυσαι κύκλω
τὸ πραῖγμα. δηλοῖς δ' ὥς τι σημανῶν νέον.

ΦΥΛΑΞ.

τὰ δεινὰ γάρ τοι προστίθησ' ὄκνον πολύν.

πάντα. Parmeno servus apud Terentium in Eunucho V. 5.

Here, primum te arbitrari id quod res est velim: quidquid huius factum 'st, culpa non factum 'st mea.

Pari modo Sostrata marito suo ait in Heautontim. IV. 1.

Primum hoc te oro, ne quid credas me advorsum edictum tuum

facere esse ausam. BRUNCK.

V. 241. εὖ γε στοχάζει, belle, i. e. commodi tui probe memor, coniecicis s. iudicas, te non dignum esse, qui in malum quodpiam incidas. ERF.

V. 242. σημανῶν. Sic E. T. Augst. [et Dresd. a. R. Vat.] ut legendum esse monuerat Valckenaerius ad Phoen. p. 384. Apud Terentium Syrus servus, audita praemunitioe Sostratae, eandem coniecturam facit:

Nescio quid peccati portat haec purgatio. BR.

Vulgo σημαίνων, neque id male: indicare volens, afferens. Qui τί coniecit, censor Exp. Cyri Popponis in diar. litt. Hal. 1827. n. 195. p. 713. conferri iubens Plat. Protag. p. 311. B. et Eur. Iph. T. 557. valde dissimilia confudit.

ΚΡΕΩΝ.

οὐκουν ἔρεϊς πότ', εἴτ' ἀπαλλαχθεῖς ἄπει;

ΦΥΛΑΞ.

245 καὶ δὴ λέγω σοι. τὸν νεκρὸν τις ἀρτίως
θάψας βέβηκε, καπὶ χρωτὶ διψίαν
κόνιν παλύνας, κάφαγιστεύσας ἂ χροῖ.

ΚΡΕΩΝ.

τί φῆς; τίς ἀνδρῶν ἦν ὁ τολμήσας τάδε;

ΦΥΛΑΞ.

250 οὐκ οἶδ'. ἐκεῖ γὰρ οὔτε τοῦ γενῆδος ἦν
πληγμ', οὐ δικέλλης ἐκβολή· στύφλος δὲ γῆ
καὶ χέροςος, ἀρρώξ οὐδ' ἐπημαξευμένη

V. 246. Διψίαν κόνιν attigit Eustathius p. 666, 57. (535, 25.)

V. 247. κάφαγιστεύσας, i. e. καὶ ἐφαγιστεύσας. Glossa in T. et Dresd. a. ἐπ' ἐκεῖνον καθοσιώσας. — ἂ χροῖ. Sic membr. August. b. Dresd. a. et Al-
dus. Triclinius χροῖν. ERF.

V. 249. γενῆδος. Hesychius: γενῆδα, ἀξίνην, πέ-
λεκυν. quae interpretatio non optime huic loco con-
venit, ut potius lignonem intelligi putem, diver-
sum quidem a δικέλλη, ut sunt ubique duo ligo-
num genera, unum, quod supra caput elevatur,
aliud, quod pedis ope deorsum in terram deprimi-
tur. MVSGR.

V. 250. οὔτε — οὐ. Satis frequens est haec con-
structio, cuius exempla conguessit Schaeferus ad L.
Bos. pag. 228. s. ERF. Respicit Suidas v. στύφλος.

V. 251. Voc. χέροςος non satis distinguitur a prae-
cedente γῆ, neque tamen ideo sollicitandum est.
Similiter Eurip. Phoen. 21. ἐσπειρεν ἡμῖν παῖδα
καὶ σπείρας βρέφος. Talia pleonasmorum numero

- τροχοῖσιν, ἀλλ' ἄσημος οὐργάτης τις ἦν.
 ὅπως δ' ὁ πρῶτος ἡμῖν ἡμεροσκόπος
 δείκνυσι, πᾶσι θαῦμα δυσχερὲς παρῆν.
 255 ὃ μὲν γὰρ ἠφάνιστο, τυμβήρης μὲν οὐ·
 λεπτὴ δ', ἄγος φεύγοντος ὥς, ἐπῆν κόνις.
 σημεῖα δ' οὔτε θηρός, οὔτε τοῦ κυνῶν
 ἐλθόντος, οὐ σπάσαντος ἐξεφαίνετο.
 λόγοι δ' ἐν ἀλλήλοισιν ἐρρόθουν κακοί,
 260 φύλαξ ἐλέγχων φύλακα. κὰν ἐγίγνετο

exemit Hermannus in Museo antiquitatis studiorum Vol. I. p. 204. ERP. Male interpungebatur καὶ χέρσος ἀρρόωξ, οὐδ' — Tacite correxit Elmsleius ad Bacchas 1135. χέρσος adiectivum est. Reisiqius quum in Comm. crit. ad Oed. Col. p. 380. ut deformitatem quae ipsi videbatur Atticae dialecti removeret, οὐδέ γ' ἡμαξευμένη scribendum censuit. vereor ne de dialecto non rectius iudicaverit, quam iudicavit de particula γέ. De spiritu videndus H. Stephanus in Thes. T. I. p. 381. sive ed. novae p. 1909. in verbo καθαμαξεύω.

V. 255. Prima Turnebi ed. ὃ μὲν γὰρ ἠφάνιστο. Et sic codd. Antea edebatur οὐδὲν γὰρ ἠφάνιστο, sed Iunt. sec. sic: ὃ μὲν οὐδὲν, γὰρ ἠφάνιστο. De verbo eo Toup. ad Suid. Vol. I. p. 92.

V. 260. φύλαξ ἐλέγχων φύλακα, pro φύλακος ἐλέγχοντος. Nominativus absolutus per ablativum absolutum latine reddendus. Huius schematis exempla protuli ad Aeschyli Persas 120. quibus adde Eurip. Iphig. T. 701. Ion. 945. Hipp. 23. Vtrumque casum in eadem phrasi iungit Lysias p. 812. edit. Reiskii: ὥστε οὐκ ἔτι ὦν οὔτοι κλέπτουσιν ὀργίζεσθε, ἀλλ' ὦν αὐτοὶ λαμβάνετε, χάριν ἴστε, ὥσπερ ὑμεῖς τὰ τούτων μισθοφοροῦντες, ἀλλ' οὐ τούτων τὰ ὑμέτερα κλεπτόντων. BRUNCK. Adde Elmsl. ad Bacch. 1130.

πληγὴ τελευτῶσ'· οὐδ' ὁ κωλύσων παρῆν.
 εἷς γάρ τις ἦν ἕκαστος οὐξειργασμένος,
 κούδεις ἐναργής, ἀλλ' ἔφλεγε τὸ μὴ εἰδέναι.

V. 262. Schol. Rom. εἰ γάρ τις praefixum habet, fortasse librarii aut typographi errore, quum Elmsleius εἷς ediderit. Nec tamen hoc sensu caret, si interpungas, εἰ γάρ τις, ἦν ἕκαστος οὐξειργασμένος, vel, εἰ γάρ τις ἦν, ἕκαστος οὐξειργασμένος.

V. 263. Vulgo ἔφηνε τὸ μὴ εἰδέναι. Porsonus ad Eurip. Med. 139. 140. I. (p. 402. ed. rec. Lips.) citat: ἀλλ' ἔφηνε τὸ μὴ εἰδέναι, me quidem, quae vis h. l. sit aoristi, non intelligente. Servandum itaque imperfectum esse ratus articulum expunxi. De particula μὴ post verba negativae vel prohibitivae facultatis vid. Hermann. ad Viger. p. 777. et in Museo antiq. stud. Vol. I. p. 218. ERF. Rectissime Porsonus ἔφηνε, quod plusquamperfecti vim habet: „amoliens a se accusationem scire sese negaverat,“ ideoque non erat ἐναργής. — Conf. Heindorf. ad Plat. Sophist. p. 339. EIVSDEM adnot. MS. Frustra Porsoni correctionem defendere conatur Erfurdius, occupatam illam iam, ut Wunderus monuit, in ed. Francofurtana a. 1567. cui addenda Vitebergensis a. 1585. Nam οὐκ ἔφηνον τὸ μὴ εἰδέναι est, non devitavi quo minus scirem, i. e. omnino scivi. Illud autem, ἔφηνον τὸ μὴ εἰδέναι est, devitavi, ut ne scirem, i. e. contigit mihi nescire. Iam quum hic, quae praecedunt, duobus modis intelligi possint, neutri apta est ista locutio. Nam aut hoc dicit custos: unusquisque fecisse putabatur: de nullo tamen constabat: tum adiicere debebat, sed contigit ei nesciri, qui fecisset, non autem, contigit ei, ut ipse nesciret. Aut hoc vult: unumquemque putabamus fecisse, nullum tamen manifesto tenentes:

265 ἤμεν δ' ἔτοιμοι καὶ μύδρους αἶρειν χεροῖν,
καὶ πῦρ διέσπειν, καὶ θεοὺς ὀρκωμοτεῖν,
τὸ μῆτε δρᾶσαι, μῆτε τῷ ξυνειδέναι
τὸ πρᾶγμα βουλευσάντι, μῆτ' εἰργασμένῳ.

tm aut idem illud addere debuit, sed contigit cuique nesciri qui fecisset, aut hoc dicere, sed non contigit nobis, ut sciremus. Quae quum ita sint, patere puto, locum corruptum esse. Ac valde antiquum hoc, ut videtur, mendum est, siquidem scholiastes sententiam declarare satis habuit his verbis: ἕκαστος μὲν γὰρ τὸν πλησίον ἐδόκει πεπραχέναι, ἀκριβῶς δὲ αὐτὸν κατελέγειν οὐκ ἠδύνατο. Sanasse locum mihi videor certa emendatione. Hoc dicit: sed urebat nos, quod nesciremus nec certo possemus dicere. Transferri verbum φλέγειν ad animi cruciatum, satis constat: vide Oed. Col. 1695. Aristoph. Nub. 992. Accedit quod φεύγειν ἐτ φλέγειν etiam alibi permutata inveniuntur, ut apud Eurip. Ion. 84. conf. Brunck. ad Aristoph. Thesm. 1041.

V. 264. Nescio an antiquius aliud exstet superstitionis illius testimonium, qua diu captae fuerunt septentrionalium omnium populorum mentes. Nihil in historia notius, quam purgationes, quibus, adhibito sacramento, rei obiecta crimina amoliebantur, et innocentiam suam comprobabant. Earum diversa erant genera, quae omnia communi nomine indigebantur, Iudicium Dei. Sollemnis fuit purgatio per ferrum candens: alia per medium ignem incessus, qualis fuit Hirporum θαυμαστός ἱεροποιία, cuius meminjt Virgilius Aen. XI. 787. et medium freti pietate per ignem cultores multa premimus vestigia pruna. BRUNCK. Conf. Interpretes ad Horat. Epod. XVI, 17. sqq. ERF. La. ἔχειν, supra scripto αἶρειν.

- τέλος δ', ὅτ' οὐδὲν ἦν ἐρευνῶσιν πλέον,
λέγει τις εἷς, ὃς πάντας ἐς πέδον κάρα
270 νεῦσαι φόβῳ προὔτρεψεν. οὐ γὰρ εἶχομεν
οὐτ' ἀντιφωνεῖν, οὐδ' ὅπως δρωῖντες καλῶς
πράξαιμεν. ἦν δ' ὁ μῦθος, ὡς ἀνοιστέον
σοὶ τοῦργον εἶη τοῦτο, κούχῃ κρυπτέον.
καὶ ταῦτ' ἐνίκα, κάμῃ τὸν δυσδαίμονα
275 πάλος καθαιρεῖ τοῦτο τάγαθὸν λαβεῖν.
πάρειμι δ' ἄκων οὐχ ἔκουσιν, οἶδ' ὅτι.
στέργει γὰρ οὐδεὶς ἄγγελον κακῶν ἐπῶν.

ΧΟΡΟΣ.

ἀναξ, ἐμοί τοι, μή τι καὶ θεήλατον
τοῦργον τόδ', ἢ ξύννοια βουλευεῖ πάλαι.

ΚΡΕΩΝ.

- 280 παῦσαι, πρὶν ὀργῆς κάμῃ μεστῶσαι λέγων,

V. 271. καλῶς πράξαιμεν, i. e. εὐτυχήσαιμεν.
ERF.

V. 272. ὡς ἀνοιστέον σοὶ τοῦργον εἶη, rem ti-
bi renunciandam esse. Appian. de reb. Hisp.
VI, 53. Γράκῳ τὸ τόλμημα ἀνενεγνῶν. de reb.
civil. II, 115. Βροῦτος δ' ἀνήνεγκέ μοι. ERF.

V. 275. καθαιρεῖ, damnat. Vocem forensem esse
ostendit Pollux lib. VIII. 15. Lysias adv. Agoratum:
τὴν μὲν καθαιροῦσαν [ψῆφον] ἐπὶ τὴν ὑστέραν,
τὴν δὲ σώζουσαν ἐπὶ τὴν προτέραν, p. 467. Eu-
rip. Orest. 862. καθεῖλον ἡμᾶς. MVSGR.

V. 277. affert scholiastes Aeschyli ad Pers. 253.

V. 278. 279. Hos versus recte Tricliniani libri
choro tribuunt, nuncio in vett. libris continuatos.

V. 280. λέγων ad μεστῶσαι referendum est: Graeci
enim, ubi participium vel adiectivum infinitivo iun-
Soph. Vol. I. E

μὴ φευρεθῆς ἄνους τε καὶ γέρον ἅμα.
λέγεις γὰρ οὐκ ἀνεκτά, δαίμονας λέγων
πρόνοιαν ἴσχειν τοῦδε τοῦ νεκροῦ πέρι.
πότερον ὑπεριμῶντες ὡς εὐεργέτην
285 ἔκρουπτον αὐτόν, ὅστις ἀμφικίονας
ναοὺς πυρώσων ἦλθε, κἀναθήματα
καὶ γῆν ἐκείνων καὶ νόμους διασκεδῶν;

gunt, casum, qui praecesserat, ad quemque illud pertinet, servare solent. Sic El. 1132, 33. Vid. Matthiae Gramm. §. 535. Minus bene Brunck. post μεστῶσαι commate interpunxit, λέγων cum παύσαι coniungens. Erf. Seidlero scribendum videbatur καί με. Me quidem haec istarum vocularum collocatio valde offenderet. Quod facilius quam quidquam aliud exspectes, hoc est, Creentem nuncio iratum, ubi etiam ex choro quod non placeat audivit, ita ei respondere: tace, priusquam tu quoque me ira impleas. Id esset πρὶν ὀργῆς καὶ σὺ με μεστῶσαι, quod nec scriptum est, nec per metrum scribi potuit. At aliud dicit, et recte quidem, quum posuit κἀμέ, quod est a deo me, quo significat, tam stulte loqui chorum, ut quum cuiusvis iram, tum suam, quae praecipue gravis sit, commovere possit. Id apprime convenit feroci eius et superbo ingenio.

V. 281. Affert Eustathius p. 1431, 26. (Od. 76, 3.)

V. 287. γῆν ἐκείνων. Digna notari locutio, utpote quae ostendit deos cuiuslibet gentis tanquam mancipis eius habitos esse. MvsGR. V. D. in Diar. class. f. XXXIII. p. 56. commate post ἐκείνων distinguere iubet, ut γῆν non ad διασκεδῶν, sed ad πυρώσων referatur. Sic etiam Schaeferus. Id si voluisset poeta, scripsisset, opinor, καὶ διασκεδῶν νόμους. Immo post ἦλθε posito commate, ut in veteribus libris, etiam ἀναθήματα ad διασκεδῶν referendum est, quod verbum recte et ad ἀναθήματα

ἢ τοὺς κακοὺς τιμῶντας εἰσορᾶς θεοῦς;
 οὐκ ἔστιν. ἀλλὰ ταῦτα καὶ πάλαι πόλεως
 290 ἄνδρες μόλις φέροντες ἐρξόθουν ἐμοί,
 κρυφῆ κάρα σείοντες· οὐδ' ὑπὸ ζυγῶ

et ad νόμους refertur, minus proprie ad γῆν. Sed nemo nescit, saepissime verbum pluribus substantivis ita adiungi, ut uni tantum eorum proprie conveniat. Etiam Eustathius consentire videtur, qui p. 706, 22. (590, 6.) haec tantum afferat, ἀμφικίονας ναοὺς πυρῶσων ἦλθε.

V. 288. Male Brunckius et Erfurdcius ἦ. Revocavit ἦ Schaeferus, falsus ille tamen in eo, quod id ad πότερον v. 284. referri putat. Id enim fieri nequit.

V. 289. πόλεως ἄνδρες. Sic ἄνδρα στρατοῦ Ai. 1044. τις στρατοῦ ibid. 1175. ERF. Scholiastes: ἡρέμα ψιθυρίζοντες ὑβρίζόν με.

V. 291. Aut memoria falsus, aut pravo exemplari usus Eustathius hunc locum respiciens ter diversae lectionis meminit, quae metro nequaquam accommodari potest: κάρα σείοντες, οὐδ' ὑπὸ ζυγῶ νῶτον εὐλόφως εἶχον. BRUNCK.. Non ita, ut refert Brunckius, sed p. 1536, 48. (Od. 226, 7.) ex Sophocle affert, κάρα σείοντες, οὐδ' ὑπὸ ζυγῶ νῶτον εὐλόφως εἶχον. P. autem 824, 32. (751, 18.) ut Sophocleum posuit hoc tantum, ὑπὸ ζυγῶ νῶτον εὐλόφως φέρειν. Denique p. 1653, 5. (Od. 389, 33.) ita scribit: ὅθεν ὁ τραγικός Οἰδίπους φησὶ τῶν τινὰς πολιτῶν μὴ ἐθέλειν ὑπὸ ζυγῶ νῶτον εὐλόφως φέρειν. Verba εὐλόφως φέρειν sine auctore citat Schol. ad Ai. 61. Ex his patet, Eustathium, qui multa ex lexicographis hausit, ista non ex ipso Sophocle, sed ex mutilo lexico, in quo duo diversi loci citati erant, attulisse. Εὐλόφως eleganter reponit Brunckius ad Philoct. 872. in Eurip. Antig. fr. 15.

λόφον δικαίως εἶχον, ὡς στέργειν ἐμέ.
 ἐκ τῶνδε τούτους ἐξεπίσταμαι καλῶς
 παρηγμένους μισθοῖσιν εἰργάσθαι τάδε.
 295 οὐδὲν γὰρ ἀνθρώποισιν, οἷον ἄργυρος,
 κακὸν νόμισμ' ἔβλαστε. τοῦτο καὶ πόλεις
 πορθεῖ, τόδ' ἀνδρας ἐξανίστησιν δόμων·
 τόδ' ἐκδιδάσκει καὶ παραλλάσσει φρένας
 χρηστὰς πρὸς αἰσχρὰ πράγμαθ' ἴστασθαι βροτῶν·

V. 292. Rarius est apud antiquiores ὡς de effectu, non de consilio dictum. Sic v. 303. et apud Aeschylum Pers. 509. Saepe invenitur apud recentiores, plerumque praegresso οὕτως vel similis potestatis vocabulo.

V. 293. τούτους, hos excubitores. MvsGR.

V. 296. Νόμισμα quo significatu hic accipiendum sit, Euripidei Oedip. fr. V. docet:

οὔτοι νόμισμα λευκὸς ἄργυρος μόνον
 καὶ χρυσός ἐστιν. —

Ἐβλαστε. Nota syllabam ante βλ correptam. Sic ἔβλαστες Phil. 1311. et ἔβλαψε in fragmento incerti poetae ap. Schol. ad Antig. 620. ed. Brunck. Huc sine dubio pertinet etiam ἔβλαστε Oed. T. 1376. Trach. 401. El. 238. Vid. Porson. ad Eurip. Hec. 302. ERF. Animadvertit Erfurdcius postea, in hoc Antigoniae versu non fuisse, cur de correptione ante βλ diceret. Νόμισμα est institutum. Quae ex Oedipo Euripidis assert. Eustathius, iis reliqua verba addere debebat, quae haec sunt: ἀλλὰ κάρητῆ βροτοῖς νόμισμα κεῖται πᾶσιν· ἢ χρῆσθαι χρεῶν.

V. 299. Ἰστασθαι. Herodot. VIII. 60. οὐκ ἐθέλει οὐδὲ ὁ θεὸς προσχωρεῖν πρὸς τὰς ἀνθρωπηῆς γνώμας. Thucyd. IV. 56. πρὸς τὴν ἐκείνων γνώμην αἰεὶ ἕστασαν. Idem VI. 34. τῶν δὲ ἀνθρώπων πρὸς

- 300 πανουργίας δ' ἔδειξεν ἀνθρώποις ἔχειν,
καὶ παντὸς ἔργου δυσσέβειαν εἰδέναί.
ὅσοι δὲ μισθαροῦντες ἤνυσαν τάδε,
χρόνω πότε' ἐξέπραξαν ὡς δοῦναι δίκην.
ἀλλ' εἶπερ ἴσχει Ζεὺς ἔτ' ἐξ ἐμοῦ σέβας,
305 εὖ τοῦτ' ἐπίστασ', ὄρκιος δέ σοι λέγω,
εἰ μὴ τὸν αὐτόχειρα τοῦδε τοῦ τάφου
εὐρόντες ἐκφανεῖτ' ἐς ὀφθαλμοὺς ἐμούς,
οὐχ ὑμῖν Ἄιδης μῶνος ἀρκέσει, πρὶν ἂν
ζῶντες κρεμαστοὶ τήνδε δηλώσηθ' ὕβριν,
310 ἴν' εἰδότες τὸ κέρδος ἔνθεν οἰστέον,

τὰ λεγόμενα αἱ γνῶμαι ἴστανται. Philippus rex apud Demosthenem p. 283. κατὰ τὸ συμφέρον ἰσταμένων. Plutarchus Vol. II. p. 74. A. πρὸς ὀρμήν τινα βίαιον ἰσταμένους. Mvsgr. La. βροτούς, superscripto ὦν.

V. 301. δυσσέβειαν εἰδέναί. Sic δίκαια εἰδέναί Eurip. Helen. 932. ubi plura Musgr. ERF.

V. 302. Adnotatam a me inveni coniecturam, in quam Seidlerus olim incidit, ὅσοι δὲ μισθαροῦντες ἤνυσαν τὰδ', οὐ χρόνω πότε' ἐξέπραξαν ὡς δοῦναι δίκην. Recte vero libri. Nam χρόνω nihil aliud est quam aliquando, sive id mavis dicere postremo.

V. 309. δηλώσηθ' ὕβριν. antequam indicaveritis, quae ratio fuerit huius iniuriae. II. A. 74. μυθήσασθαι μῆνιν, causam irae indicare. ERF. Immo, quis hoc facinus perpetraverit.

V. 310. ἴν' εἰδότες κ. τ. λ. Acerbissima irrisio, qua facere iubentur, quorum faciendorum adempta erit facultas. ERF.

τὸ λοιπὸν ἀρπάξτε, καὶ μάθηθ' ὅτι
οὐκ ἔξ ἅπαντος δεῖ τὸ κερδαίνειν φιλεῖν.
ἐκ τῶν γὰρ αἰσχροῶν λημμάτων τοὺς πλείονας
ἀτωμένους ἴδοις ἂν ἢ σεσωσμένους.

V. 311. Pro vulgato ἀρπάξτε, quod Lobeckius ad Phrynichum in ἀρπάσητε mutari iubet, ex codd. Aug. La. Vat. dedi ἀρπάξτε, probatum Elmsleio ad Med. 31. not. sec. Ac praesens etiam rectius ad sensum, quia τὸ λοιπὸν addidit, ut de saepius captando lucro cogitandum sit.

V. 313. τοὺς πλείονας. Nota articulum sequente particula ἢ. Timocles ap. Athen. p. 223. D. ἅπαντα γὰρ τὰ μείζον' ἢ πέπονθέ τις ἀτυχήματ' ἄλλοις γεγονότ' ἐννοοῦμενος. — Sic Oed. Col. 795. ἐν δὲ τῷ λέγειν Κὰκ' ἂν λάβοις τὰ πλείον' ἢ σωτήρια. ERF. Non ubique ὁ πλείων ante ἢ dici potest, sed tum demum, quum aliud quid additur, quo comparativus revera spectat. In locis Sophocleis haec subest sententia: τοὺς πολλοὺς vel πλείστους ἴδοις ἂν μᾶλλον ἀτωμένους ἢ σεσωσμένους; τὰ πολλὰ vel πλείστα λάβοις ἂν κακὰ μᾶλλον ἢ σωτήρια. Vbi huiusmodi explicatio locum non habet, ibi abesse debet articulus. Schaeferus: „Sane notandus articuli usus, cuius κριτήριον habeo hanc verborum inversionem: πλείονας τοὺς ἀτωμένους ἴδοις ἂν ἢ τοὺς σεσωσμένους, τὰ κακὰ ἂν λάβοις πλείονα ἢ τὰ σωτήρια.“ Non satis intelligo mentem viri doctissimi. Nam dici quidem haec ita ut ipsi placet potuisse apertum est: sed si ex his inversa esse censuit ea, quae scripta apud Sophoclem exstant, factum credidit quod fieri non magis potest, quam ut dicatur ἴδοις ἂν τοὺς πολλοὺς ἀτωμένους pro ἴδοις ἂν πολλοὺς τοὺς ἀτωμένους. Nam ut re eodem redeant, modo tamen quo cogitantur diversissima sunt, is maior numerus est, qui est da-

ΦΤΛΑΞ.

315 εἰπεῖν τι δώσεις; ἢ στραφεῖς οὕτως ἴω;

ΚΡΕΩΝ.

οὐκ οἶσθα καὶ νῦν, ὡς ἀνιαρῶς λέγεις;

ΦΤΛΑΞ.

ἐν τοῖσιν ὤσιν, ἢ 'πὶ τῇ ψυχῇ δάκνει;

ΚΡΕΩΝ.

τί δὲ θυθμίζεις τὴν ἐμὴν λύπην ὅπου;

mnum consequutorum, quam qui est lucrum adeptorum, et, plures numero sunt, qui damnum, quam qui lucrum fecerunt. Patet id in tali exemplo, quale hoc est Euripidis Bacch. 875. 895. τί τὸ σοφόν, ἢ τί τὸ κάλλιον παρὰ θεῶν γέρας ἐν βροτοῖς, ἢ χεῖρ' ὑπὲρ κορυφᾶς ἐχθρῶν κρείσσω κατέχειν. Num invertere licet, τί κάλλιον τὸ παρὰ θεῶν γέρας ἢ? Nequaquam. Timoclis locum, qui eodem modo scriptus apud Stobaeum CXXIV. 19. exstat, non debebat huc trahere Erfurdcius. Nam in eo τὰ non pertinet ad μείζονα, sed haec est verborum constructio, ἅπαντα τὰ ἄλλοις μείζονα ἢ πέπονθέ τις γεγονότα ἀτυχήματα. Quamquam valde vereor, ne proclivi lapsu, cuius aliquot exempla dedit Porsonus ad Hecub. p. 100. τὰ scriptum sit a librariis pro τις. Id certe ad loci illius sententiam multo est accommodatius. Caeterum Sophoclis hos duos versus affert Etym. M. in v. ἄτωμένη p. 168, 25.

V. 315. La. εἰπεῖν δεδώσεις, sed supra scripto τι.

V. 318. τί δέ; θυθμίζεις — Sic in August. In E. πῆ δέ — Membr. [et Dresd. a.] ut impressi, τί δαί. Triclinii glossa, διὰ τὸ μέτρον. Absque hoc sartum est metrum: vocalis brevis ante ρ produci-

ΦΥΛΑΞ.

ὁ δρωῶν σ' ἀνιᾶ τὰς φρένας, τὰ δ' ὡτ' ἐγώ.

ΚΡΕΩΝ.

320 οἴμ' ὡς λάλημα δῆλον ἐκπεφυκὸς εἶ.

tur. Vide ad Oed. T. 847. Hunc versum Grotius nescio unde, sed mire depravatum, inter Sophoclis incerta fragmenta retulit:

τί δαί, ῥιπίζεις τὴν ἐμὴν λύπην ὀπί.

eumque sic vertit: Tua verba vero suscitant luctus meos. BRUNCK. Τί δὲ monente Porsono ad Eurip. Med. 1008. habet etiam Plutarchi de Garrul. p. 509. D. editio Aldina. Interpunctionem autem post τί δὲ in August. b. et Ald. elegantius abesse cum Hermanno iudico. — ὄπον, (Plut. ὄπη) id est, ὄπον ἐστί. Conf. Ai. 103. et 118. ERF. La. Ricc. τί δαί.

V. 319. Pronomen σ' in Triclinianis est et in La. Vat. et in scholiis Romanis et apud Plutarchum. Ald. Iuntt. et aliae vett. edd. omittunt.

V. 320. λάλημα. Id est λαλητής. Res pro persona. Sic in Ai. 331. 389. Vlysses ἄλημα appellatur. BRUNCK. ἄλημα hic quoque legisse Scholiastam Schneiderus in Lex. Graec. s. v. ἄλημα ex eo coniicit, quod ille in expositione sua verbis περίτριμμα τῆς ἀγορᾶς οἶον πανούργος utatur, quum voc. ἄλημα in priore Aiacis loco per τρίμμα, in posteriore per πανούργημα ἢ περίτριμμα explicuerit. Pro δῆλον August. b. δῆλος, quae scriptura cur probari non possit, in aperto est. Habet tamen hanc virtutem, quod monet, ne corrigamus. ERF. Δουῖλον scribendum coniiciebat Beckius in diss. de Eurip. Rheso p. 461. not. 5. At alia huius loci ratio est, quam illius, cui hunc comparat, Iphig. Aul. 313.

ΦΥΛΑΞ.

οὔκουν τό γ' ἔργον τοῦτο ποιήσας ποτέ.

V. 321. εἰμὶ ποιήσας ποτέ. Sic optime in E. Aldus et membr. [et La.] οὔκουν τόδ' ἔργον τοῦτο ποιήσας ποτέ. In T. τοῦτο ποιήσας ἐγώ. Vnde Valckenarius ad Phoen. p. 269. coniciebat legendum τοῦτο ποιήσας ἔχω. BRUNCK. Difficile est locum sic constituere, ut nemini non satisfacias. Equidem, re diligenter pensitata, cur a Brunckiano textu discedam, caussae nihil video. Nam quod in August. b. conspirante illo cum Aldina et membranis, εἰμὶ supra ποιήσας scriptum est tamquam interpretatio, ecquis inde colligat, si qui codices idem in ipso textu exhibent, eos glossam potius quam genuinam poëtae manum repraesentare? Ac videtur h. l. aptissimum εἰμὶ ποιήσας, i. e. feci, aptius etiam, quam, quod paullo fortius esset, εἴμ' ὁ ποιήσας, is sum, qui fecit. Hermannus et Schaeferus, Aldinae uterque lectioni insistens, scribendum coniecerunt, ille, οὔκουν τό γ' ἔργον (vel οὔκουν πότ' ἔργον) τοῦθ' ὁ ποιήσας ἐγώ, hic in Melet. crit. p. 114. et ad L. Bos. p. 608. οὔκουν ὄδ' ἔργον τοῦτο ποιήσας ποτέ. ERR. Soloece ille quidem. Scholiastes male: ἀντὶ τοῦ, οὐδέποτε ἐφλύαρησα. Reposui una littera mutata τό γ' pro τόδ'. Ita iam Reiskius. Haeserunt in hoc loco et librarii et interpretes, quod eum non recte intelligerent. Non dicit simpliciter, non ego sum is, qui fecit hoc facinus, quod necessario dicendum fuisset cum articulo ὁ ποιήσας, sed, ut solent, qui respondent, oratione uti pendente ex affirmatione vel negatione, quae in respondendo intelligitur, hoc dicit: non sum loquax, certe non qui hoc perpetraverim facinus. Metuit enim, ne suspicionem a se avertere velle multa loquendo videatur.

ΚΡΕΩΝ.

καὶ ταῦτ' ἐπ' ἀργύρω γε τὴν ψυχὴν προδούς.

ΦΤΛΑΞ.

φεῦ·

ἦ δεινὸν, ᾧ δοκεῖ γε, καὶ ψευδῇ δοκεῖν.

ΚΡΕΩΝ.

225 κόμψευε τὴν δόκησιν· εἰ δὲ ταῦτα μὴ
φανεῖτέ μοι τοὺς δρωῶντας, ἐξερεῖθ' ὅτι
τὰ δειλὰ κέρδη πημονὰς ἐργάζεται.

V. 323. Deest φεῦ in Aug. b.

V. 323. ᾧ δοκεῖ γε. Sic in E. ut apud Scholiastam. Ceteri, ut vulgo, ἦν δοκῆ γε. BRVNCK. La. ᾧ δοκεῖ γε, supra scripta altera lectione.

V. 324. κόμψευε. De hoc verbo vid. Ruhnk. ad Timaeum p. 154. sq. Recte vertit Brunckius: de suspitione argutare quantumvis. Pro τὴν δόξαν August. b. τὸ δόξαν, non male. Moschopulus περὶ σχεδῶν p. 20. et p. 62. pro νῦν τὴν δόξαν citat τὴν δόκησιν, quibus vocibus in expositione vulgatae utitur scholiastes. ERF. Moschopulo auctore hoc recepi, non solum quod is eam scripturam bis, et in priore quidem loco de ipso illo vocabulo δόκησις dicens exhibet, sed etiam quod ea vox hic aptior videtur quam quod in vulgato est κόμψευε νῦν τὴν δόξαν, quam scripturam pariter ut τὸ δόξαν codicis Aug. ab interpretibus profectam puto. Nec certo colligas non ita legisse scholiastam ex verbis eius: σεμνολόγει· τὴν δόκησιν περιλάλει. Codicem Augustanum sequutus est Boissonadus.

V. 326. Perperam in impressis τὰ δεινὰ. BRVNCK. Sic etiam August. b. et Dresd. a. δειλὰ pro var. lect. habet schol. et Turn. in marg. ERF. Τὰ δειλὰ

ΦΥΛΑΞ.

830 ἀλλ' εὐρεθείη μὲν μάλιστ'· ἐὰν δέ τοι
 ληφθῆ τε καὶ μὴ, τοῦτο γὰρ τύχῃ κρινεῖ,
 οὐκ ἔσθ' ὅπως ὄψει σὺ δεῦρ' ἐλθόντα με.
 καὶ νῦν γὰρ ἐκτὸς ἐλπίδος γνώμης τ' ἐμῆς
 σωθεῖς, ὀφείλω τοῖς θεοῖς πολλὴν χάριν.

ΧΟΡΟΣ.

στροφὴ α'.

Πολλὰ τὰ δεινὰ, κούδὲν ἀν-
 θρώπου δεινότερον πέλει.
 τοῦτο καὶ πολιοῦ πέραν

κέρδη dicit, quia ignavi est, lucri causa clam il-
 licita facere. His dictis abit Creon. Nam ex iis,
 quae respondet custos, prima tantum verba eius-
 modi sunt, ut audiente Creonte dici possint. Vi-
 dit hoc et indicavit scholiastes.

V. 327. La. σοι superscripto τ.

V. 334. τοῦτο. id est κατὰ τοῦτο. BRVNEK. El-
 lipsis hic non magis est, quam v. 389. Vid. Herm.
 in Mus. ant. stud. Vol. I. p. 169. sq. ERF. Scho-
 liastes, quem probat V. D. in Diar. class. fasc.
 XXXIII. ad τοῦτο supplet τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων.
 Immo infinite positum est pronomen, nullo certo no-
 mine intellecto. Comparari potest supra v. 295. sq.
 et Aristoph. Pac. 25. Καὶ vel est etiam, vel, si
 ad aliud sequenturum καὶ refertur, mutata constru-
 ctione subiici τὲ putandum est. Hic tamen etiam
 interpretandum arbitror, referendumque, ut omnis
 huius loci ratio ostendit, aequae ad terram ut ad
 mare. Neque enim καὶ — τέ pro et — et, sed τε —
 καὶ dicitur. Nec Latini et — que pro et — et
 dicunt, ut multis re non recte perpensa visum est:
 e. c. in Cic. Acad. I. 10. §. 37.

- 335 πόντου χειμερίῳ νότῳ 335
 χωρεῖ, περιβρυχίοισιν
 περῶν ὑπ' οἴδμασιν,
 θεῶν τε τὰν ὑπερτάταν, Γᾶν
 ἄφθιτον, ἀκαμάταν ἀποτρύεται, 340
 340 ἰλλομένων ἀρότρων ἔτος εἰς ἔτος,

V. 335. χειμερίῳ νότῳ. Sic ἀνέμῳ νότῳ Athen. p. 109. A. nimbo vento Ovid. ex Ponto II. 3, 27. ERF. Quid ad Sophoclem Demetrii ἀνέμῳ νότῳ?

V. 337. περῶν. Sic E. T. gl. διερχόμενος. Perperam in aliis πτερῶν. — ἐπ' οἴδμασι. Sic etiam E. alii ὑπ' οἴδμασι. BRVNCK. Solus, quod sciam, iste Brunckii codex ἐπ'. Caeteri omnes ὑπ', idque revocavi. Notissimus hic usus huius praepositionis: inter alluentes undas.

V. 338. θεῶν τὰν ὑπερτάταν. Sic terram vocat propter vetustatem, quum Deorum pariter atque hominum mater esse perhibeatur. [Terram non propter vetustatem vocat θεῶν ὑπερτάταν, sed eadem ratione, qua Diana θεῶν ἄνασσα dicitur Eurip. Iphig. A. 1523. Vid. Lobeck. ad Sophocl. Aiac. 697. Sophocl. Triptolem. fr. ἦλθεν δὲ Δαίς θάλεια πρῆσβιστη θεῶν. ERF. Ex Addendis.] Nimirum istae appellationes deum designant eo de quo sermo est in negotio prae caeteris colendum. Hic quidem Terram ὑπερτάταν θεῶν dicit, quod homo etiam quae ut rerum omnium genitrix et benefica altrix sanctissime habenda est, aratro proscindit.

V. 340. ἰλλομένων. Aldus et membr. παλλομένων. Ceteri εἰλλομένων. Vide doctos viros ad Timaei glossam in Lex. Platon. γῆν ἰλλομένην. BRVNCK. ἰλλομένων pro var. lect. memorat Schol. ERF. Nam in La. est ἀπλομένων in textu. Vat. εἰλλομένων.

ἰππεῖω γένει πολεῦον·

ἀντιστρ. α΄.

κουφονόων τε φύλον ὄρ-
νίδων ἀμφιβαλὼν ἄγει,

Aug. b. εἰλομένων. Ricc. εἰλημένων. Iunt. τει-
λομένων.

Ibid. ἔτος εἰς ἔτος. Sic tres codd. ut legendum esse metrica ratio evincit. In membr. ut apud Aldum ἔτους εἰς ἔτος. BRUNCK. ἔτος εἰς ἔτος etiam Dresd. a. et August. b. quem tamen Brunckius trium illorum codd. mentione complexus esse videtur, et tres Laurentiani et Ricc. Scholiastam Rom. ἔτος ἐξ ἔτους legisse conicias. ERF.

V. 341. Dresd. a. πολεῦον, ut scribendum censebat H. Stephanus. πορεῦον Turneb. pro var. lect. ERF. Etiam tres Laurentiani et Vat. πολεῦον. Ricc. πολεύον. Recte iudicavit Stephanus. Referuntur huius strophæ participia ad τοῦτο v. 334. in antistropha autem subiectum quod vocant est ἀνήρ. Ea-que commutatio magis poeticam reddit orationem. Servavi descriptionem versuum, quam dedit Erfurdcius. Libri veteres, quamvis in prava metrorum dispositione, tamen non male spondeum, quo hic versus incipit, hic et in antistropha præcedenti versui adiungunt. Certum est tres ultimos versus una numeri perpetuitate cohaerere. Quod si recte libri veteres hunc spondeum penultimo versui adiiciunt, erit hic pentameter dactylicus, pedibus omnibus aequali mensura incedentibus; sin Erfurdtii descriptio vera est, non aliter concinni erunt numeri, quam si ultimus versus ex trochaeo semanto et ithyphallico compositus habebitur.

V. 342. κουφονόων. Libri omnes κουφονέων mendose. BRUNCK. Etiam La. ex emendatione: anteα κούφον ξον. Ricc. κούφον νέον.

- 345 καὶ θηρῶν ἀγρίων ἔθνη, 345
 πόντου τ' εἰναλίαν φύσιν
 σπείραισι δικτυοκλώστοις,
 ἀριφραδῆς ἀνήρ.
 κρατεῖ δὲ μηχαναῖς ἀγραύλου
 θηρὸς ὄρεσσιβάτα, λασιαύχενά θ' 350
 350 ἵππιον ἐξέετε' ἀμφὶ λόφον ζυγοῖ,

V. 344. καὶ θηρῶν. Sic Aldus et membranae. In E. et August. b. [Vat.] καὶ θηρίων. Reliqui θηρίων τ', quod recepit Brunckius, improbante me propterea, quod voc. θῆρ magis poeticum est quam θηρίον. ERF. Immo plane a poesi tragica alienum est θηρίον.

V. 345. August. b. Ald. Brunck. ἐναλίαν, repugnante metro. „φύσιν, sobolem, gentem. Sic Lucret. I, 16. natura animantum. Idem I, 57. Omnis divum natura.“ MYSER.

V. 347. Vulgo περιφραδῆς. Exquisitius est ἀριφραδῆς, quod reposui ex Eustathio p. 135. [25. (102, 17.)] φραδῆς, φραδέος, ἀπὸ τοῦ φράζω. ὡς τὸ, φραδέος νόον ἔργα τίτνεται. ὅθεν σύνθετον ὁ παρὰ Σοφοκλεῖ ἀριφραδῆς ἀνήρ, καὶ ὁ πρὸς διαστολήν αὐτοῦ βαρυνόμενος Ἀριφραδέης, τὸ κύριον. ERF.

V. 348. Bene adnotavit scholiastes, quum ante de capiendis feris loquutus esset chorus, hic eum de domandis et mansuefaciendis loqui.

V. 350. ὑπάξεται. Metro flagitante praepositionem restitui a librariis omissam. Aldus et veteres codd. habent ἄξεται. Triclinii interpolationes nihil moror. BRUNCK. Brunckium sequutus erat Erfurdus. Neque aliter Matthiae in Gramm. Gr. §. 503. (502. ed. sec.) sect. 4. ubi hunc locum iis accenset, in quibus futurum ea, quae solent fieri, significet.

At haec futuri potestas tantummodo in conditionali sententia locum habet. Quare hic ferri futurum nequit. Absonum est enim hoc dici: si voluerit, etiam equum et taurum domabit. Rectius equi taurique praegressa mentione dicere potuerat: si volet, etiam immanissimas quasque domabit belluas. Librorum antiquorum consentiens scriptura haec est: *λασιαύχενά θ' ἵππον ἄξεται ἀμφίλοπον ζυγόν*, nisi quod in cod. Aug. et Vat. ἄξετ' est. Aliam discrepantiam mox memorabo. Triclinii recensio, *λασιαύχενά θ' ἵππον ἐλὼν ἄγει ἀμφίλοπον ζυγόν*. qua mutatione nihil turpius fingi potuit. Scholiastes: *ἀμφίλοπον ζυγόν. ἀντὶ τοῦ περιβαλὼν αὐτῷ ζυγόν περὶ τὸν λόφον ὑπάγει. ἢ ἀμφίλοπον, τὸν ἀμφιπυρράχην, τὸν ἀμφοτέρωθεν συνέχοντα τοὺς λόφους τῶν ὑποζυγίων. καὶ λείπει ἢ ὑπο· ὑπὸ ζυγὸν ἄγει*. Apertum esse puto, verba scholio praefixa sic scripta fuisse, *ἀμφὶ λόφον ζυγόν*. His ego indiciis locum iam antiquitus foede corruptum audacius quidem, sed leni tamen mutatione ita restituendum puto: *λασιαύχενά θ' ἵππιον ἐξέτε ἀμφὶ λόφον ζυγοῖ, οὐρειὸν τ' ἀδμηῆτα ταῦρον*. Sensus est, *λασιαύχενά θ' ἵππιον λόφον ἀμφιζυγοῖ, οὐρειὸν τ' ἀδμηῆτα ταῦρον*. Rarius verbum est *ζυγοῦν*, ex quo *ζυγωτὰ ἄρματα* in *Electra* v. 702. Id proprie est iugum addere, inde domare. Photius: *ζυγώσω, καθέξω, δαμάσω*. Eadem ex Pausania assert Eustathius p. 956, 7. (935, 50.) Hesychius autem solum *δαμάσω*, aliis adiectis, habet. *Ἐξέτεα* autem ipsum florem aetatis, et robur iuventutis domitu difficillimum significat. Aristoteles H. A. VI. 22, 3. de equis: *ἢ μὲν οὖν θήλεια πέντε ἐτῶν τέλος λαμβάνει μήκους καὶ ὕψους· ὁ δ' ἄρσεν ἔξ ἐτῶν*. Plinius H. N. VIII. c. 42. sive sect. 65. „eadem quinquennio finem crescendi capiunt, mares anno addito.“ Hoc ipsum significasse Sophoclem eo minus dubium videtur, quod ducem sequutus est Homerum. Is *Iliad.* ψ. 265. *ἀτὰρ αὖ*

οὐρειόν τ' ἀκμήτα ταῦρον.

στροφῆ β'.

καὶ φθέγμα, καὶ ἠνεμόεν

τῷ δευτέρῳ ἵππου ἔθηκεν ἔξετε, ἀδμήτην, βρέφος ἡμίονον κνέουσαν, et eodem in libro v. 655. qui locus praecipue huc facit, ἡμίονον ταλάεργον ἄγων κατέδησ' ἐν ἀγῶνι, ἔξετε, ἀδμήτην, ἥτ' ἀλγίστη δαμάσασθαι. Aperte ibi Eustathius ἀλγεινός μὲν γὰρ καὶ βαῦς καὶ ἵππος δαμασθῆναι μετὰ ἕξ ἔτη, ἀλγίστη δὲ καὶ οὐ ῥαδίως εἴκουσα ζυγῶ ἢ σφριγῶσα ἡμίονος. Hanc emendationem (equinam urbane a quodam vocari audio) in textum recipere ausus sum, propterea quod confirmari videbatur a primo Laurentiano, in quo scriptum est ἔξεται, et iterum in scholio ad ταῦρον, ἀπὸ κοινοῦ τὸ ὑπὸ ζυγὸν ἔξεται, sed hic supra positum ἄ.

V. 351. Vulgo ἀδμήτα, in quo vereor ut defendi primae correptio possit. La. ἀκμήτα. Sic etiam Ricc. cum glossa ἀδάμαστον. Id recipi, conveniens bovi aratori. Proclivis erat error librariorum, indomitum potius hic dici debere censentium.

V. 352. ἠνεμόεν. Sic August. b. et Aldus. Reliqui ἠνεμόεν, ut dedit Brunckius. Ἄνεμόεν φρόνημα non sublimem rerum scientiam, sed celeritatem consilii significare videtur. Celeres animorum motus Cic. pro Arch. 8. Sic ἠνεμόεντα λαγῶν, pernitem leporem, Nicand. Theriac. 453. καυλοῦς ἠνεμόεντας ibid. 616. quae loca citavit Musgravius. Adde. ex Hermannii notis mss. Opian. Cyneg. I, 284. 431. III, 98. Nonni Dionys. XXIX, 52. p. 742, 29. et XXXIII, 314. p. 838, 7. Ovidianum ventosi equi Pastor. IV, 392. idem in libro de metris p. 438. comparaverat. Erf. Recte scholiastes: τὴν περὶ τῶν μετεώρων φιλοσοφίαν. Argutius alter: τὴν φιλοσοφίαν, τὴν ἀέρος

φρόνημα, καὶ ἀστυνόμους 355
 ὄργας ἐδιδάξατο, καὶ
 355 δυσάυλων πάγων αἴθρια καὶ δυσομ-

δίκην τοῖς πολλοῖς ἀκατάληπτον. Caeterum communis forma ἠνεμόεν ex Turnebi editione fluxit, quam praeferendam putat Wunderus, quia in antistropha respondet μηχανόεν. Accedere videntur Elmsleii codd. ex quibus nihil adnotatum est.

V. 353. Voc. ἀστύνομος exstat Pindar. Nem. IX, 74. ERF. Quod in scholiis est, καὶ ἀστυνόμους ὄργας, τὴν περὶ τῶν μετεώρων φιλοσοφίαν, Brunckius ad ἀνεμόεν φρόνημα pertinere ratus est, Passovius in Güntheri et Wachsmuthii Athenaeo vol. II. fasc. 2. p. 309. indicium esse putat, scholiasten illum ἀστρονόμους legisse. Vulgatam recte aliud scholion agnoscit. De ἐδιδάξατο Moschopolus in Dictt. Att. in v. ἐδιδάξατο: ἀλλ' ὁ Σοφοκλῆς καὶ ἀντὶ τοῦ ἐφεῦρε, καὶ ἀστυνόμους ὄργας ἐδιδάξατο.

V. 354. Valckenarius ad Ammon. p. 70. pro ὄργας Scholiastam legisse coniicit ἀρχας, quod placet Corrayo in Prodro-mo Bibliothecae Graecae, p. 15. ubi simul ἐδιδάξατο per αὐτὸς ἑαυτὸν ἐδίδαξε interpretatur. Non ausim vulgatam sollicitare, quum ἀστύνομοι ὄργαι de moribus et institutis civilibus recte dici potuerit. Sic ὄργῃ non raro idem est quod τρόπος. Ai. 640. οὐκ ἔτι συντροφῶν ὄργαῖς ἔμπεδος. nostraeque fab. 867. ἀτόγνωτος ὄργά. 946. κερτομίσις ὄργαῖς. Thucyd. III, 82. ὁ δὲ πόλεμος — τὰς ὄργας τῶν πολλῶν ὁμοιοῖ. — δυσάυλων πάγων gravium cubantibus pruinarum. Vide Gataker. ad Antonin. p. 232. a. B. ERF.

V. 355. Hunc versum duabus syllabis antistrophico minorem felici coniectura supplevisse mihi vi-

deor. Genitivus Διός, quem sequentis verbi literis initialibus absorptum esse puto, ad sententiae etiam integritatem vel maxime necessarius est. Nam quod ex vulgata loci scriptura βέλη tribuuntur pruinis, id si ferri quodam modo potest, at minime illis δύσομβρα βέλη convenire intelligitur. Quibus vero domino, Iovi pluvio, redditis, vide mihi, quam eleganter, quam poetice, procedat oratio. Habes iam δυσαύλων πάγων αἶθρια, exquisitius illud dictum pro δυσαύλους πάγους αἰθρίους, ut ἄσημα βοῆς infra v. 1194. pro ἄσημος βοή; habes copulam, diversa, ut par erat, coniungentem, non duobus epithetis ornantibus languide interpositam. Erf. Mire argutatur Erfurdus, qui ante δύσομβρα inseruerat Διός uncis inclusum. Tantum abest, ut quidquam elegantiae habeat ista correctio, ut distinctionem contineat putidissimam. Perinde est enim ac si dicas, βέλη, αἶθρια μὲν τὰ τῶν δυσαύλων πάγων, δύσομβρα δὲ τὰ τοῦ Διός, φεύγειν. Quod in Scholiis Romanis ad δύσομβρα φεύγειν βέλη adscriptum est, εὐαίσθητός ἐστι καὶ οἰκοδομημάτων, ita corrigendum, οὐκ ἄνευ ἐσθητός ἐστι καὶ οἰκοδομημάτων. Similiter scholiastes secundus, τὸ δὲ αἶθρια, ἀντὶ τοῦ ἐκτός οἴκου. Cod. August. edd. Iunt. secunda et Francof. a. 1555. ante πάγων addunt ψυχρά, quod nemo non videret interpretis verbum esse, etiamsi non esset ea vox in scholiis Romanis ad αἶθρια adscripta. In strophā neque ad sensum quidquam deest, et numeri ex anapaestis in elegantissimos dochmiacos abeunt, ut hic nullum sit corruptellae indicium. Ad παντοπόρος non recte Scholiastes: εἰς πάντα μηχανὰς ἐξευρίσκων καὶ ἐπ' οὐδὲν ἄπορος τῶν μελλόντων. Non enim haec per copulam coniungi debebant. Sensus est enim, si, ut vulgo, plene post βέλη, commate post παντοπόρος interpungas, παντοπόρος ὢν, ἄπορος ἐπ' οὐδὲν ἔρχεται τὸ μέλλον. Haec postrema vero non recte scholiastes explicat, ἐπ' οὐδὲν τῶν μελλόντων. Aliud est enim ἐπ' οὐδὲν μέλλον, ad nullam rem futuram, in-

βρα φεύγειν βέλη παντοπόρος·
 ἄπορος ἐπ' οὐδέν ἔρχεται 360
 τὸ μέλλον· Αἶδα μόνον
 φεύξιν οὐκ ἐπάξεται·
 νόσων δ' ἀμηχάνων φυγὰς
 ξυμπέφρασται.

360

ἀντιστρ. β'.

σοφόν τι τὸ μηχανόεν 365
 τέχνας ὑπὲρ ἐλπίδ' ἔχων,
 ποτὲ μὲν κακόν, ἄλλοτ' ἐπ' ἐσθλὸν ἔρπει·
 νόμους

finite dictum, quam finite, ad eorum, quae futura sunt, nihil. Quorum alterum est, ad nihil, si quid futurum est; alterum, ad nihil, quod est futurum. Sed interpunctionem huius loci bene correxit Passovius in Güntheri et Wachsmuthii Athenaeo vol. II. fasc. 2. p. 308. antistrophae comparatione monitus. Refertur illud παντοπόρος ad omnia, quae ante commemorata erant. Versus exit in Creticum, ultima soluta. Caeterum δύσομβρα βέλη ingentes et subitos imbres intelligi monet Eustathius p. 692, 55. (571, 26.)

V. 358. La. αἶδαι μόνωι, sed supra scripto ον.

V. 359. ἐπεύξεται Heind. ad Plat. Sophist. pag. 341. ERF. Heindorfii coniecturam, ἐπεύξεται gloriabitur interpretantis, quod hac constructione vereor ne non sit Graecum, iure improbant Passovius l. c. et Lobeckius ad Phryn. p. 726.

V. 362. Vide ad v. 352.

V. 363. τέχνας genitivus est singularis, non accusativus pluralis. Adiectivum enim μηχανόεις non habet activam significationem, sed qualitatem notat. ERF.

V. 364. ποτὲ μὲν κακόν, ἄλλοτ' ἐπ' ἐσθλὸν ele-

ganter dictum pro ποτὲ μὲν ἐπὶ κακόν, ἄλλοτ' ἐπ' ἐσθλόν. Sic Oed. T. 657.

οὐκ εἶ σύ τ' οἴκους, σύ τε, Κρέων, κατὰ
στέγας.

Aegei fragm. III.

κίστρα σιδηρᾶ πλευρὰ καὶ κατὰ ῥάχιν
ἤλαυνε παίων.

Anacreon. Od. XXXIII. ἢ Νεῖλον ἢ 'πὶ Μέμφιν.
— Plura dabunt Hermann. ad Viger. p. 809. et
Matthiae in Gramm. Gr. §. 595, 4. ERF. Poetae
obversatus videtur Theognidis locus, quem laudant
Xenophon. Mem. I. 2, 20. et Plato Protag. p. 589.
Heind. IDEM. Versum, quem dicit Erfurdcius, ἀν-
τὰρ ἀνὴρ ἀγαθὸς ποτὲ μὲν κακός, ἄλλοτε δ'
ἐσθλός, alius potius quam Theognidis esse, ex
Xenophonte colligi potest.

V. 365. παρείρων. gl. ὁ φυλάττων τοὺς ἐν γῆ
ὄντας νόμους. Verum non video qui significatio-
nem hanc verbum παρείρειν induere possit. Alias
significat inserere. Locus vitii suspectus esse
possit, tametsi in codd. scripturae nulla observatur
varietas. Legendum forte νόμους εὐωρῶν. BRUNCK.
Id vero sensum dat plane contrarium eius, qui re-
quiritur. Reiskius et Musgr. coniecerunt γεραίρων,
alii aliter. Verbum παρείρειν, quantum equidem
scio, praeter hunc locum ter occurrit, in Aeschyli
fragment. ap. Longin. de sublim. III, 1. Xenoph.
Sympos. VI, 2. et Polybii Hist. XVIII, 1, 13. sem-
perque valet inserere. Qui significatus nescio
an hic quoque obtineat ac vertendum sit: inse-
rens factis suis, i. e. adhibens, leges patriae
et sacratam Deorum iustitiam. Certe sic
intellexisse videri potest glossator, qui per φυλάσ-
σων explicuit. ERF. Παρείρων comparari posse

videtur cum latino asserere, quod defendere, vindicare significat. IDEM. F. γὰρ αἴρων, i. e. ἀνέχων, τιμῶν. V. Aristophanes Ran. v. 378. ubi αἴρων Glossae interpretantur ὑψοῦν, μεγαλύνειν. SCHAEFFER. At αἴρειν est laudibus tollere, non colere atque observare. Praeterea γὰρ hic valde languidam redderet orationem. Verbi παρρείρειν exempla, quae Erfurdcius commemoravit, haec sunt: Aeschylī: εἰ γὰρ τιν' ἐστιοῦχον ὕψομαι ψόλον, μίαν παρείρας πλεκτάνην χειμάρροον στέγην πυρώσω καὶ κατανθρακώσομαι, quae Boreae verba sunt, si scintillam in foco videat, quasi siphone venti aedes se incensurum minantis; Xenophontis: ἢ οὖν λέληθέ σε ὅτι, μεταξὺ τοῦ ὑμᾶς λέγειν, οὐδ' ἂν τρίχα, μὴ ὅτι λόγον ἂν τις παρείρει; Polybii, de vallo: λοιπὸν οὐτ' ἐπιλαβέσθαι παρείραντα τὴν χεῖρα δυνατόν, ἅτε πυκνῶν οὐσῶν καὶ προσπιπτουσῶν αὐταῖς, ἔτι δὲ φιλοπόνως ἀποξυμμένων τῶν κεραιῶν. Quem locum afferens Suidas, explicat παρειςβαλόντα. Apparet ex his, propriam verbi notionem esse inserere, ita ut particula παρὰ adsignificet, praeter illa, quae iam adsunt, accedere id, quod inseratur, ut ad rem ipsam non pertinens. Simile verbum est παρενείρειν, cuius H. Stephanus exempla attulit e Plutarcho, an seni gerenda sit resp. p. 793. C. D. οὐδὲ γὰρ ἀκμάζων καὶ δυνάμενος ἀνὴρ ἐπαινέεται, πάντα συλλήβδην ἀνατιθεὶς ἑαυτῷ τὰ κοινὰ πράγματα, καὶ μηδὲν ἑτέρω παριέναι βουλόμενος, ὥσπερ οἱ Στωϊκοὶ τὸν Δία λέγουσιν, εἰς πάντα παρενείρων καὶ πᾶσι καταμιγνὺς ἑαυτὸν ἀπληστία δόξης ἢ φθόνῳ τῶν μεταλαμβανόντων ἀμωσγένεως τιμῆς τινὸς ἐν τῇ πόλει καὶ δυνάμεως. Et ex Athenaeo V. p. 190. A. οὐ γὰρ ὡς πρόβλημα προτείνει, ἀλλ' ἐπιχαρίτως παρενείρας ὁ Μενέλαος, ἐπειδὴ ἤκουσε τῶν ἐπαινῶν, τὸ μὲν εἶναι πλούσιος οὐκ ἀρνεῖται, et quae sequuntur. Membranae παρείρας. Schneiderus in Lex. Gr. citavit Libanium T. IV. p. 831, 6. θεῶν δ' οὐκ ἂν ἔτ' ἐπριάμην, ἀλλ' ἐξῆρῶσθαι

φράσας τῷ ἀρχιτέκτονι καὶ τῷ σεμνῶς καθῆσθαι
 θεώμενος, ἐστὼς ἐθεώμην, παρενείρας πον τοῖς
 μετοίκοις ἐμαντὸν ἢ τοῖς ξένοις. Sed quod idem
 Oppianum addit Hal. V. 485. non laudo. Recte
 ibi olim ediderat ex cod. Pal. 1. ἀλλ' ὅτ' ἐς ἄλ-
 μην κοῦφα κυβιστήσειεν, ὃ δ' ἐγγύθι νήχετο κού-
 ρου, αὐτῆσι πλευρῆσι, πέρα πλευρᾶς ἀναείρων,
 delphinus: quod probaverat Io. Wassius in Misc.
 Obs. Vol. IV. p. 370. In novissima autem editione
 ex Iuntina, quod Dorvillio placuerat, ἀνὰ πλε-
 ρᾶς παρενείρων. Vulgo ἀνὰ πλευρᾶς ἀναείρων.
 Haec consideranti *παρείρειν* non aptius hic ab
 Sophocle positum videbitur, quam si quis Latine
 diceret, leges et reverentiam deorum in-
 serens, id ut esset idem quod adhibens. Ad-
 hibetur enim, quo opus est ei rei, cui adhibe-
 tur; inseritur autem, quod etiam abesse potest. Vi-
 detur id ipse aliquando sensisse Erfurdcius, qui
 quum adscripsisset, „Tibull. I. 1, 74. rixas inseruisse
 iuvat,“ id rursus deleverit. Recte dixisset chorus
παρείρων, si spectasset eum, qui sepelivisset Poly-
 nicen, praetexens humana ac divina iura: sed aper-
 tum est, tantum abesse eum ab hac sententia, ut
 contrarium dicat, laudetque his verbis eos, qui pa-
 reant imperio, vituperans deinde secus facere au-
 sos. Metro, non sensui consuluit Bothius delendo
χθονός, quod nec per se credibile est librariis de-
 beri et necessario positum, ut cum divinis humanae
 leges coniungerentur. Tolli potest mea sententia vi-
 tium huius loci hisce indiciis. Primo ipsum illud
 verbum *παρείρων* nec per se aptum est ad senten-
 tiam verborum, neque congruit cum iis verbis, qui-
 bus in explicando scholiastae utuntur. Deinde si
 scriptum ab Sophocle esset *παρείρων*, recte qui-
 dem procederet dochmius, sed tamen non ut singu-
 lis syllabis, quod in huiuscemodi carminibus usita-
 tum est, responderet strophico. Porro quum inter-
 pretes articulum appesuerint, ὃ πληρῶν, ὃ φυλάτ-
 των, sensum eos loci potius quam verba declarare

θεῶν τ' ἔνορκον δίκαν, ὑψίπολις·
ἄπολις, ὅτω τὸ μὴ καλὸν 370
ξύνεστι, τόλμας χάριν.

370 μῆτ' ἐμοὶ παρέστιος
γένοιτο, μῆτ' ἴσον φρονῶν,
ὅς τὰδ' ἔρδει. 375

ἔς δαιμόνιον τέρας ἀμφινόω

patet. Quem articulum, quum Livineii liber v. etiam in textu habeat, ὁ παρείρων, sic sentio, hoc verbum ipsum nihil esse nisi mendose scriptam interpretationem ὁ πληρῶν. At eo remoto metra labant. Minime vero, si attendas ad secundi scholiastae verba: ὁ φυλάττων τοὺς ἐν τῇ γῆ ὄντας νόμους καὶ τὴν θείαν δίκην σεβόμενος. Nam cur non, quod quisvis alius faceret, τοὺς τῆς γῆς νόμους, sed τοὺς ἐν τῇ γῆ ὄντας dixit, nisi scriptum invenit, quod sic interpretandum videretur? Hinc reponere: ποτὲ μὲν κακόν, ἄλλοτ' ἐπ' ἐσθλὸν ἔρπει νόμους τ' ἐγγυθονίους θεῶν τ' ἔνορκον δίκαν. Usus est eo vocabulo eodem modo, ut peregrino opponeretur, Apollonidas epigr. 10. in Brunckii Anal. II. p. 134. sive in Anthol. Pal. vol. II. p. 697. ep. 235. ubi Pan ἐγγυθονίου γλευκοπότης κύλικος vocatur.

V. 367. ἄπολις δ' ὅτω. — Adversativam particulam male omittunt membr. et Aldus. BRUNCK. Abest etiam in Scholiis Romanis, et recte quidem. ERF. Habent δ' Vat. Aug. b. et edd. Turnebum sequutae. Scholiastes: ἄπολις δὲ ἐκεῖνος καὶ ταπεινὸς τῇ πολιτείᾳ, ὧτινι μὴ τὸ καλὸν σύνεστι, καὶ ὅστις μετὰ τόλμης τὸ καλὸν ἐκπληροῖ. Posterior explicatio a verbis poetae aliena. Sic potius dicere debebat, καὶ ὅστις μετὰ τόλμης τὸ μὴ καλὸν ἐκπληροῖ.

V. 372. Vulgo sic legitur:

ἔς δαιμόνιον τέρας ἀμφινόω

τόδε, πῶς εἰδῶς ἀντιλογήσω
 τήνδ' οὐκ εἶναι παῖδ' Ἀντιγόνην.
 375 ᾧ δύστηνος,

τόδε· πῶς εἰδῶς ἀντιλογήσω
 τήνδ' οὐκ εἶναι παῖδ' Ἀντιγόνην;

quae leviter corrupta esse dubitari non potest. Praeter enim quam quod copula post πῶς desideratur, propter duplicem negationem, quae verbis πῶς εἰδῶς ἀντιλογήσω inest, ex Graeci sermonis indole οὐκ ante εἶναι aut abesse debebat, aut scribi μὴ αὐτὴν εἶναι. Hinc πῶς in ὅπως mutandum putavi, ut una tantum negatio remaneret. Sensus est: de incredibili hocce prodigio ambigo, quomodo sciens inficier hanc esse Antigona. ERK. Negativa ante εἶναι Erfurdium offendit. Sine causa, opinor. Longinus Sect. XXVIII. in. Καὶ μέντοι καὶ ἡ περιφρασις ὡς οὐχ ὑψηλοποιὸν, οὐδεὶς ἂν, οἶμαι, διστάσειεν. SCHAEFER. Non magis Sophocles hic potuit μὴ οὐ τήνδ' εἶναι scribere, quam Latine quisquam diceret: quomodo contradicam, quo minus haec sit Antigona. Quia verbis πῶς ἀντιλογήσω hoc subest, quomodo contendam, recte posuit οὐ. Acuendum voce atque erigendum est nomen Antigoniae: quomodo contendam, hanc non esse Antigona. Illud enim vult, Antigona, non aliam esse. Per linguae leges licebat etiam dici, τήνδε μὴ εἶναι Ἀντιγόνην, sed alio, eoque hic non apto sensu. Id esset enim: quomodo contendam hanc non esse Antigona. Id tum recte diceretur, si alius dixisset, esse Antigona, idque confirmans chorus adderet, non habere se, quare non esse contenderet. Nec πῶς in ὅπως mutandum erat, siquidem saepe rectae interrogandi formae etiam in obliqua oratione admittuntur.

καὶ δυστήνου πατρὸς Οἰδιπόδα,
 τί ποτ' ; οὐ δὴ που σέ γ' ἀπιστοῦσαν 380
 τοῖς βασιλείοισιν ἄγουσι νόμοις,
 καὶ ἐν ἀφροσύνῃ καθελόντες ;

ΦΥΛΑΞ.

380 Ἥδ' ἔστ' ἐκείνη τοῦργον ἢ ἔξειργασμένη.
 τήνδ' εἴλομεν θάπτουσαν. ἀλλὰ ποῦ Κρέων ; 385

ΧΟΡΟΣ.

ὄδ' ἐκ δόμων ἀψοῦδος εἰς δέον περᾶ.

ΚΡΕΩΝ.

τί δ' ἔστι ; ποία ξύμμετρος προὔβην τύχη ;

V. 378. ἄγουσι emendatio Hermanni est pro ἄ-
 γουσι. Brunckius incertum ex codd. an solis edd.
 Turn. Steph. Cant. τοῖς βασιλείοισιν ἄγουσι νόμοις.
 ERF. Satius putavi, versibus aliter dispositis, Tri-
 clinianos libros sequi.

V. 380. ἥδ' ἔστ' ἐκείνη τοῦργον ἢ ἔξειργασμένη.
 Sic legendum esse ex more poetarum Atticorum et
 indole linguae nemo non videre poterat. Articulus
 in membranis praepostero loco positus, in aliis codd.
 plane omissus est. Prava est utraque lectio :

ἥδ' ἔστ' ἐκείν' ἢ τοῦργον ἐξειργασμένη.

ἥδ' ἔστ' ἐκείνη τοῦργον ἐξειργασμένη.

ἢ ἔξειργασμένη, ut infra 558. ἢ ἔξαμαρτία, pro
 ἢ ἔξαμαρτία. BRUNCK. Vt Brunckius, emendavit
 etiam Porsonus.

V. 383. προὔβην τύχη. Haec est optima codicum
 omnium lectio. In impressis δίκη. ξύμμετρος. gl.
 εὐκαιρος. BRUNCK. ποία ξύμμετρος προὔβην τύχη
 coniecit Reisigius, iuvenis ingeniosissimus, faven-
 tibus Scholiis Romanis. ERF. Vulgo ποία ξύμμε-

ΦΥΛΑΞ.

- ἄναξ, βροτοῖσιν οὐδέν ἐστ' ἀπώμοτον.
 385 ψεύδει γὰρ ἢ 'πίνοια τὴν γνώμην· ἐπεὶ
 σχολῆ γ' ἂν ἤξειν δεῦθ' ἂν ἐξηύχουν ἐγώ, 390
 ταῖς σαῖς ἀπειλαῖς, αἷς ἐχειμάσθην τότε.
 ἀλλ' ἢ γὰρ ἐκτὸς καὶ παρ' ἐλπίδας χαρὰ
 ἕοικεν ἄλλη μῆκος οὐδέν ἠδονῆ,

τρος προὔβη δίκη. Reisigii coniecturam, petitam ex Scholiis Romanis, in quibus inverso ordine scriptum, ἐξέβην, προὔβην, tacens admisit Elmsleius ad Heracl. 461. Omninoque ea recipienda erat. Confirmarunt La. in quo est ἐξέβην τύχη, supra scripto προὔβην, et Ricc. in quo ἐξέβην τύχη.

V. 385. ψεύδειν hic eodem significato dictum quo apud Polybium ψευδοποιεῖν, falsum esse aliquid ostendere. Eurip. Hippol. 436. et Cress. fragm. IX.

αἱ δεύτεραι πως φροντίδες σοφώτεραι. ERF.

V. 386. σχολῆ γ' ἂν. Sic Dresd. a. et in marg. Turn. estque id exquisitius vulgato σχολῆ πόθ'. Suidas: σχολῆ γ' ἂν, ἀντὶ τοῦ, οὐδ' ὄλως. βραδέως, οὐδαμῶς. Σοφοκλῆς· (Oed. T. 434.) ἐπεὶ σχολῆ γ' ἂν οἴκους τοὺς ἔμους ἐστειλάμην. Vid. Perizon. ad Aelian. V. H. IX, 24. ERF. Ex codd. ab Elmsleio usurpatis nihil adnotatum est, ita ut σχολῆ πόθ' habere videantur.

V. 387. ταῖς σαῖς ἀπειλαῖς, propter minas tuas. Vide infra v. 687. ERF.

V. 388. ἐκτὸς καὶ παρ' ἐλπίδας, i. e. ἐκτὸς ἐλπίδων καὶ παρ' ἐλπίδας, cuiusmodi constructionis licentiam vernacula etiam lingua concedit. ERF. Ter respicit haec verba Eustathius p. 1275, 25. 1932, 49. 1959, 31. (1378, 46. Od. 793, 32. 832, 25.)

V. 389. μῆκος. Valet μέγεθος, ut in μῆκος ὀλ-

390 ἤκω, δι' ὄρκων καίπερ ὦν ἀπώμοτος,
 κόρην ἄγων τήνδ', ἢ καθευρέθη τάφον 395
 κοσμοῦσα. κληῖρος ἐνθάδ' οὐκ ἐπάλλετο.
 ἀλλ' ἔστ' ἐμὸν θοῦρμαιον, οὐκ ἄλλου, τόδε.
 καὶ νῦν, ἄναξ, τήνδ' αὐτός, ὡς θέλεις, λαβών,
 395 καὶ κρῖνε, κάξ' ἐλεγχ'. ἐγὼ δ' ἐλεύθερος
 δίκαιός εἰμι τῶνδ' ἀπηλλάχθαι κακῶν. 400

K P E Ω N.

ἄγεις δὲ τήνδε τῷ τρόπῳ πόθεν λαβών;

Φ Τ Λ Α Ξ.

αὕτη τὸν ἄνδρ' ἔθαπτε. πάντ' ἐπίστασαι.

βου apud Plutarch. vol. II. pag. 607. E. Subaudiendum autem κατά. MvsGR. Vid. ad v. 334. τοσοῦτο μῆκος ἔκτεινον λόγον Aeschyl. Eum. 195. Herm. Vid. infra 442. ERF.

V. 390. Constructio est: ἤκω, καίπερ δι' ὄρκων ἀπώμοτος ὦν. ERF.

V. 392. Scholio in edd. vett. ex Romana prae-fixum, κληῖρος ἐνθάδ' οὐκ ἐπαλλεν. Sed Elmsleii ed. tantum κληῖρος habet.

V. 393. Vocem ἔρμαιον scholiasten Ven. ad Iliad. v. 791. hic ἔρμαιον scriptam invenisse adnotavit Lobeckius ad Phryn. p. 371. Haec Sophoclis commemoratio in Bekkeri indice neglecta est.

V. 395. 96. ἐλεύθερος, absolutus, ut infra v. 441. δίκαιός εἰμι ἀπηλλάχθαι, i. e. δίκαιόν ἐστιν, ἐμὲ ἀπηλλάχθαι. Vid. Matthiae Gramm. Gr. §. 296. p. 412. ERF.

V. 397. Delevi signum interrogandi post τῷ τρόπῳ. Vide ad v. 2.

V. 398. ἐπίστασαι. Sic pro ἐπίστασο reposui consentiente Hermanno. Frequenter nuncii in pero-

ΚΡΕΩΝ.

ἦ καὶ ξυνίης, καὶ λέγεις ὀρθῶς ἃ φῆς;

ΦΥΛΑΞ.

400 ταύτην γ' ἰδὼν θάπτουσαν, ὃν σὺ τὸν νεκρὸν
ἀπειπας. ἄρ' ἔνδηλα καὶ σαφῆ λέγω; 405

ΚΡΕΩΝ.

καὶ πῶς ὀρθᾶται, ἀπίληπτος ἠρέθη;

randa narratione his formulis utuntur: πάντ' ἔχεις λόγον, πάντ' ἀκήκοας λόγον. ERF. Comprobavit hanc emendationem La.

V. 399. ξυνίης. Sic pars codicum recte. Alii ξυνίεις. Brunck. ξυνιείς, quam formam Atticis non usurpatam esse docet Porson. ad Eurip. Orest. 141. ERF.

V. 400. ταύτην γ' ἰδὼν — Sic legendum. ὀρθῶς λέγω ἃ φημί, ἰδὼν γέ ταύτην θάπτουσαν. Perperam codd. plerique [etiam La. Lb.] et Aldus ἴδον, August. εἶδον. Dawesius Miscell. critt. p. 267. emendaverat ἰδεῖν, quod per se quidem bonum est, minus tamen probabile quam ἰδὼν. BRUNCK ὃν σὺ τὸν νεκρὸν ἀπειπας. Amant Graeci cum pronomine relativo iungere nomen, quod in altero membro poni debebat. Vid. Hermann. ad Viger. p. 711, 35. Heindorf. ad Platon. Gorg. p. 121. Matthiae Gramm. Gr. §. 474. ERF. Affert haec verba Eustathius p. 148, 33. (112, 26.)

V. 401. Codd. Par. Aug. ὡς ρ' pro ἄρ'. Cod. Ricc. Dresd. et margo Turn. ὡς, sine ῥ'. Ita etiam Livineii liber v. cum interpretatione ἴνα. La. ἄρ' suprascripto ὡς.

V. 402. Tricliniani et Brunckius εὐρέθη. Neque aliter, ut videtur, codd. Sed quum Ald. et Iuntt. quae solent in hoc verbo augmentum omittere,

ΦΥΛΑΞ.

405 τοιοῦτον ἦν τὸ πρᾶγμ'. ὅπως γὰρ ἤκομεν,
 πρὸς σοῦ τὰ δειν' ἐκεῖν' ἐπηπειλημένοι,
 πᾶσαν κόνιν σήραντες, ἢ κατεῖχε τὸν
 νέκνυ, μυδῶν τε σῶμα γυμνώσαντες εὔ, 410

ἠύρεθῃ habeant, reponendum iudicavi ἠύρεθῃ, quod Schaeferus ad Greg. Cor. p. 533. a poeta scriptum suspicatur, quia scholiastes ita explicat: ποίω τροπῶ συνελάβεσθε καὶ κατειλήφατε αὐτήν; Sed illud non opus erat, ut ostenderet Schaeferus, non esse quod quis compositione similibum aut parium, ἐπίληπτος et αἰρεῖσθαι, offenderetur. Sunt enim haec diversissima, quod ἐπίληπτος est καταφανής. Vide interpp. ad Hesychium. La. εὔρεθῃ supra posito η.

V. 403. Ricc. τοιοῦτον γὰρ ἦν.

V. 405. In verbis ἢ κατεῖχε τὸν νέκνυ, articulus versum finiens meis certe auribus molestus est. Neque usquam alibi Sophocles eum sic collocat. Saepius quidem apud Sophoclem articulus in praecedente versu, nomen in sequente est, sed semper interiecta aliqua particula, vel adiectivo: Oed. T. 553. τὸ δὲ Πάθημ'. 995. τό τε Πατρῶον αἷμα. 1056. τὰ δὲ Πηθέντα. Oed. C. 265. τό γε Σῶμ'. 290. τὰ δὲ Μεταξὺ τούτου. 577. τὰ δὲ Κέρδη. Trach. 383. τὰ δὲ Λαθραῖ'. Phil. 422. τὰ γε Κείνων κάκ'. Ai. 1015. τὰ σὰ Κράτη. El. 619. τὰ σὰ Ἔργ'. Antig. 453. τὰ σὰ Κηρύγματ'. Oed. Col. 351. τὰ τῆς Οἴκοι διαίτης. Phil. 263. ὃν οἱ Δισσοὶ στρατηγοί. Quare nescio an scribendum sit ἢ κατεῖχετο νέκνυς. HERMANN. Sic rescripsit etiam Bothius. Vereor tamen, ne excusationis aliquid ista articuli collocatio habeat ab interpunctione statim post νέκνυ sequente. ERF. Recte: vide Elem. doctr. metr. p. 119.

καθήμεθ' ἄκρων ἐκ πάγων ὑπήνεμοι,
 ὄσμην ἀπ' αὐτοῦ μὴ βάλῃ πεφευγότες,
 ἐγερτὶ κινῶν ἄνδρ' ἀνήρ' ἐπιρρόθοις
 410 κακοῖσιν, εἴ τις τοῦδ' ἀφειδήσοι πόνου.

V. 407. ἄκρων ἐκ πάγων pro ἐν ἄκροις πάγοις, quia verbo καθῆσθαι, praeter propriam, alia etiam notio inest, quae τὸ ἐκ proprie adsciscit, notio sc. τοῦ κατασκοπεῖν. Vid. Matthiae in Misc. philol. Vol. II. P. II. p. 87. et in Gramm. Gr. p. 878. — ὑπήνεμοι, vento non expositi, ut Xenoph. Oec. 18, 7. ERF. Non advertera Boissonadus, ὑπήνεμον dici eum, a quo abit ventus, quum interpretatus est egregie ventorum flatibus expositos, ita ut odor statim dissiparetur: „ni legendum,“ inquit, „ἀπήνεμοι.“

V. 408. ἀφ' αὐτοῦ. Codd. et impressi ἀπ' αὐτοῦ male. Vide Orvillium ad Charit. p. 328. [399. ed. Lips.] μὴ βάλῃ Stephanus edidit ad structuræ legem, recte. Perperam in aliis libris μὴ βάλῃ. BRUNCK. ἀπ' αὐτοῦ, probante etiam Hermanno, tuetur Musgr., constructionem esse monens: πεφευγότες ὄσμην ἀπ' αὐτοῦ, μὴ βάλῃ, fugientes odorem eius, ne nos feriret. Nec βάλῃ damnandum erat. Vid. Matthiae Gramm. Gr. p. 736. ERF. Sic etiam Latini praepositione ab genitivum circumscribunt. Ruhnken. ad Ter. Andr. I. 1, 129. IDEM not. ms. Βάλῃ La. R.

V. 409. Schneiderus in Lex. Graec. s. v. ἐγερτὶ perperam corrigit ἐγερσικινῶν. quod suae fabricae verbum aliorum vellem ab ἐγερσι incipientium exemplis defendisset. ERF.

V. 410. Libri omnes εἴ τις — ἀφειδήσοι, falsa et inepta sententia. Scribere potuisset Sophocle, εἴ τις μέλλοι ἀφειδεῖν, si quis statim neglecturus esset; at quae indefiniti futuri est, ea forma

χρόνον τὰδ' ἦν τοσοῦτον, ἕς τ' ἐν αἰθέρι 415

uti, nisi me omnia fallunt, non potuit. Verissime Schaeferus in melet. crit. p. 85. coniecisse videtur, εἰ τις — ἀφειδήσαι, si quis negligeret, non, neglexisset, quod foret ἦν τις ἀφειδήση. Exemplis, quibus vulgarem illam optativi formam Atticis non inusitatum esse docuit, accedant haec: ἀρπαλίσαι Aeschyl. Eumen. 981. ἐνέγκαι Sophocl. Trach. 774. ἀλγύναις Oed. T. 446. ἐλπῖσαι Eurip. Hecub. 820. παραλύσαι Alcest. 115. κτίσαι Suppl. 620. σπάσαι ibid. 830. Erf. Nihil mutandum. εἰ τις ἀφειδήσοι est, si quis negligere vellet. Phil. 376. IDEM. not. ms. Et Schaeferus postea ad h. l. et Erfurdtius ad Ai. 304. mutaverunt sententiam, allatis his ex Philoct. 374. καὶ γὰρ χολωθεῖς εὐθὺς ἤρασσον κακοῖς τοῖς πᾶσιν, οὐδὲν ἐνδεὲς ποιούμενος, εἰ ταῦτα κείνος ὄπλ' ἀφαιρήσοιτό με, quo loco ad eundem finem usus est V. D. in Diar. class. fasc. XXXIII. p. 58. At exemplum hoc ita demum aliquem usum habet, si, ut ibi, ita hic quoque necessarium est, futurum poni. Scilicet non hic est verborum sensus, quem Erfurdtius putabat, alius alium excitans, si quem negligentem videret, sed, alius alium attentum reddens minitando malo, si quis neglecturus esset laborem. Caeterum observari operae pretium est, eodem redire φείδεσθαι πόνον, et ἀφειδεῖν πόνον. quoniam alterum est non satis operae adhibere, alteri verbo autem contempnendi et negligendi notio adhaesit.

V. 411. ἐν αἰθέρι μέσῳ κατέστη. Adumbratum hoc ex Homericō versu Ἰλ. Θ.

ἦμος δ' ἠέλιος μέσον οὐρανὸν ἀμφιβεβήκει.

observante Eustathio pag. 698. [27. (579, 13.)] BRVNCK.

μέσῳ κατέστη λαμπρὸς ἡλίου κύκλος,
καὶ καῦμ' ἔθαλπε· καὶ τότε' ἐξαίφνης χθονὸς
τυφῶς ἀείρας σκηπτόν, οὐράνιον ἄχος,
415 πίμπλησι πεδίον, πᾶσαν αἰκίζων φόβην

414. οὐράνιον ἄχος, ingens malum. Ai. 196. ἄταν οὐράνιαν. Aeschyl. Pers. 571. οὐράνια ἄχη. Tertio abhinc versu turbo dicitur νόσος, ut ap. Aeschylum Prom. 932. tridens γῆς τινάκτειρα νόσος. ERF. Photius et Hesychius οὐράνιον ἄχος ex h. l. interpretantur τὸν κονιορτόν. At id quomodo significari hic verbis posset, ostendendum erat. Eustathius p. 151, 19. 345, 41. (quae hic scripta sunt, exstant etiam apud Eudociam p. 407. et Favorinum in v. Τυφωία) 1196, 50. (114, 28. 261, 40. 1268, 29.) in eadem fuit sententia, in qua scholiastes, aetherem contristatum intelligi. At hoc quaesitum est. Melior videtur Erfurdtii explicatio. Ἄχος quum proprie dolorem et tristitiam significet, tamen saepe etiam de causa dolendi dicitur, ita ut hic ingens molestia intelligi debeat. Caeterum libri veteres non distinguunt post σκηπτόν, ut si sensus sit, ventus turbinem excitavit usque ad ingentem molestiam. Sed Eustathius in secundo eorum quos attuli locorum οὐράνιον ἄχος ut nominativum ad τυφῶς retulisse videtur, in tertio aperte ut accusativum ad σκηπτόν refert.

V. 415. Verba πᾶσαν αἰκίζων φόβην ὕλης πεδιάδος affert Eustathius p. 1944, 49. (Od. 811, 1.) Triclinius impeditam constructionem commentus est, χθονὸς cum φόβην coniungens, herbas et arbores ita dici ratus, et πίμπλησι πεδίον ὕλης πεδιάδος connectens. Hoc postremum eatenus verum est, ut plena oratio haec putanda sit, πᾶσαν αἰκίζων φόβην ὕλης πεδιάδος, πίμπλησιν αὐτῆς πεδίου. Sed χθονὸς cohaeret cum ἀείρας.

ὑλης πεδιάδος· ἔν δ' ἔμεστῶθη μέγας 420
 αἰθῆρ· μύσαντες δ' εἴχομεν θείαν νόσον.
 καὶ τοῦδ' ἀπαλλαγέντος ἐν χρόνῳ μακροῦ,
 ἢ παῖς ὄραται, κἀνακωκῦει πικρᾶς
 420 ὄρνιθος ὄξυν φθόγγον, ὡς ὅταν κενῆς

V. 416. La. ἔνθ' ἔμεστῶθη. Triclinius: ἔμε-
 στῶθη δὲ πᾶς ὁ αἴρ, ἤγουν σὺν τῷ πεδίῳ καὶ
 οὔτως τοῦ ἐκ τῆς γῆς συρφετοῦ πεπληρώται. Pugna-
 ret haec adnotatio secum ipsa, si ille, ut Brunckius
 dedit, ἐνεμεστῶθη δὲ scripsisset. "Ἐν δὲ videtur
 per se constare, et simul. V. ad Electr. 703.

V. 418. τοῦδ' ἀπαλλαγέντος. gl. τοῦ σκηπτοῦ
 πεπανμένου. Nullam causam video, cur a libro-
 rum omnium lectione discedatur. BRUNCK. Schae-
 ferus in melet. crit. p. 85. scribendum coniicit ἀπαλ-
 λαγέντες, nominativo solute posito. Non adsentior.
 ἀπαλλάττειν interdum accusativo iunctum significat
 auferre, remove, ut ἀπαλλάττειν αἰσχύνην,
 quod ex Demosthene ac Plutarcho citat H. Step-
 hanus in Thesouro T. I. p. 348. B. ERF. Hoc quo-
 que olim sine causa sollicitavi. Diodorus Sicul. XIX.
 c. 53. ἐώκει γὰρ τοὺς ἐν ἀξιώμασι τῶν ἀνδρῶν
 ὄντας καὶ δυναμένους πραγμάτων ἀντιλαμβάνε-
 σθαι πάντας σπεύδειν ἐκ ποδῶν ἀπαλλάσσειν.
 Dionysius Halic. Ant. Rom. VI. c. 51. ἀπαλλακτέον
 ἡμῖν καὶ ταῦτα τὰ σώματα ἐμποδίων. SCHAEFER.
 Habet ἀπαλλαγέντες Vat.

V. 419. πικρᾶς ὄρνιθος, moestae volucris.
 Qui sic praeter Sophoclem locutus sit, neminem
 novi. MVSGR. Simili tamen ratione ἠδὺς Oed. T.
 82. et τερπνὸς Aeschyl. Agam. 147. significat lae-
 tus, ut superflua videatur Bothii coniectura πι-
 κρᾶς. ERF.

V. 420. 1. κενῆς εὐνῆς ὄρφανὸν λέχος. Similia
 sunt Euripidea, θρήνων ἔδυρομοὶ Troad. 609. κολί-
 Soph. Vol. I. G

εὐνῆς νεοσσῶν ὄρφανὸν βλέψη λέχος· 425
 οὔτω δὲ καύτη, ψιλὸν ὡς ὄρα νέκυν,
 γόοισιν ἐξώμωξεν, ἔκ δ' ἀράς κακὰς
 ἤρατο τοῖσι τοῦργον ἐξειργασμένοις.

425 καὶ χερσὶν εὐθύς διψίαν φέρει κόνιν,
 ἔκ τ' εὐκροτήτου χαλκίας ἄρδην πρόχου 430
 χοαῖσι τρισπόνδοισι τὸν νέκυν στέφει.

τας λέκτρον Med. 436. λέκτρον κοίτας Alc. 946.
 quae Porsonus, nec Sophoclei loci immemor, con-
 gessit ad Hecub. 302. Accedant ex Hermannii No-
 tis mss. Aeschyl. Prom. 812. νᾶμα Πλούτωνος πό-
 ρου, ibid. v. 6. δεσμῶν πέδαι et Pers. 230. δυσμαὶ
 φθινασμάτων. Ne haec quidem pleonasmis adnu-
 meranda esse, docuit nuper vir egregius in Museo
 antiqu. stud. Vol. I. p. 206. Heind. ad Plat. Phae-
 don. p. 73. ERF.

V. 422. Sic libri. Hic quidem non male legere-
 tur καύτῃ, quod habet cod. Par.

V. 425. Scholiastes: διψίαν· ξηράν. γράφεται
 διψίαν φέρει. Scilicet La. et Ricc. διψάν ἐκ-
 φέρει. Διψία κόνις ex h. l. commemorata Eusta-
 thio p. 666, 57. (535, 25.)

V. 426. χαλκίας. Sic optime August. [Dresd. a.
 La. Ricc. Vat.] et T. Pessime vulgo χαλκίως.
 Heathium fugit praeclara huius loci emendatio a
 Piersono facta ad Moeridem p. 296. Confer notam
 nostram ad Comici Nubes 272. ВРУСК: εὐκροτήτου
 malleo bene indurati, ut Eurip. El. 819.
 Dorvill. ad Charit. p. 251. ERF. Dorvillius eo loco,
 p. 86. ed. Batavae, induratum malleo per εὐκρό-
 τητον significari docet. Ἄρδην, alte sublato urceo.
 Male V. D. in Diar. class. XXXIII. p. 59. coniicit
 ἄρδων.

V. 427. χοαῖσι τρισπόνδοισι, lacte, vino et mel-

χῆμεῖς ἰδόντες ἰέμεσθα, σὺν δέ νιν
 θηρώμεθ' εὐθύς οὐδὲν ἐκπεπληγμένην.
 430 καὶ τὰς τε πρόσθεν τὰς τε νῦν ἠλέγχομεν
 πράξεις· ἄπαρος δ' οὐδενὸς καθίστατο, 435
 ἀλλ' ἠδέως ἔμοιγε κάλγεινῶς ἅμα.
 τὸ μὲν γὰρ αὐτὸν ἐκ κακῶν πεφευγέναι,
 ἠδιστον· ἐς κακὸν δὲ τοὺς φίλους ἄγειν,
 435 ἀλγεινόν. ἀλλὰ πάντα ταῦθ' ἤσσω λαβεῖν
 ἔμοι πέφυκε τῆς ἐμῆς σωτηρίας. 440

le. v. Eurip. Orest. 115. Iph. T. 163. στέφει, ho-
 norat, ut Ai. 93. Eurip. Hec. 128. ERF. Τρι-
 σπονδοὶ χοαὶ dictae, quod etiam numero ternae es-
 sent. Homerus Od. λ. 26. ἀμφ' αὐτῷ δὲ χοὰς
 χέομεν πᾶσιν νεκύεσσιν, πρῶτα μελικοήτῳ, μετέ-
 πειτα δὲ ἠδέϊ οἴνω, τὸ τρίτον αὐθ' ὕδατι.

V. 428. Vulgo χῆμεῖς δ'. Brunckius omisit δ', ni-
 hil monito lectore, ut videatur codices sequutus
 esse. Atque omissum puto in cod. Aug. ut ex quo
 nihil adnotaverim, ad Brunckii editionem collato.
 Omittunt etiam liber v. Livineii et La. Ricc. Vat.
 recte, hic quidem. Errare enim Porsonum, qui ad
 Orest. 614. καὶ — δὲ a tragicis iungi negat, iam
 Schaeferus observavit ad Long. p. 350. Deinde
 vulgo ἰέμεσθα. Sed La. ἰέμεσθα. Vide ad Oed. R.
 1242. et L. Dindorfium ad Eurip. Suppl. 699.

V. 430. Edd. vett. male τὰς γε πρόσθεν. Emen-
 datam scripturam exhibent La. et alii codd. editam
 etiam a Turnebo.

V. 435. ταῦτα πάντα — Sic in E. concinnius
 quam vulgo πάντα ταῦθ' — BRUNCK. Mirum pro-
 fecto Brunckii iudicium.

ΚΡΕΩΝ.

σὲ δὴ, σὲ τὴν νεύουσαν ἐς πέδον κᾶρα,
φῆς, ἢ καταρνεῖ μὴ δεδρακέναι τάδε;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

καὶ φημι δρᾶσαι, κούκ ἀπαρνοῦμαι τὸ μῆ.

ΚΡΕΩΝ.

440 σὺ μὲν κομίζεις ἂν σεαντὸν ἢ θέλεις,
ἔξω βαρείας αἰτίας ἐλεύθερον.

445

V. 437. σὲ δὴ. Subauditur *καλῶ, ἀνακρίνω*, vel simile verbum. Vide Musgravium ad Eurip. Helenam 555. BRVNSCK. Et Schaeferum ad L. Bos. p. 628. ERF. Codd. Par. Aug. εἰς, ut Elmsleius ad Bacch. 911.

V. 439. τὸ μῆ οὔ. Ita rescripsi ex emendatione Hermanni in Museo antiqu. stud. Vol. I. p. 221. Vulgo τὸ μῆ, quod significaret: nec nego non fecisse. [Vt ad amussim congruat Antigoniae responsio interrogationi Creontis, Schaeferus ad Theocriti Idyll. I. v. 68. scribendum suspicatur *κού καταρνοῦμαι τὸ μῆ*, conferri iubens Porson. ad Euripid. Orest. v. 581. p. 162. ed. Lips. sec. Sic Aeschyl. S. Th. 376. pro *οὐκ ἀπαρτίζει* Guelf. *οὐ καταρτίζει*, quod in *καταρτίζει* cum Hermanno mutandum. ERF. Ex Addendis.] La. *κού καταρνοῦμαι*.

[Ibid. τὸ μῆ οὔ. Schaeferus vulgatam sic defendit, ut, quemadmodum *ἀρνοῦμαι τὸ μῆ δρᾶσαι* sit, nego me fecisse, ita *οὐκ ἀρνοῦμαι τὸ μῆ δρᾶσαι* significare dicat, non nego me fecisse. IDEM. Ex Addendis.] Errorem meum correxi ad Viger. p. 800.

V. 440. Cod. Par. οἷ.

V. 441. Forma loquendi similis Homericæ II.

σὺ δ', εἰπέ μοι, μὴ μῆκος, ἀλλὰ σύντομά,
ἤδησ' τὰ κηρυχθέντα μὴ πράσσειν τάδε;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ἤδη. τί δ' οὐκ ἔμελλον; ἐμφανῆ γὰρ ἦν.

ΚΡΕΩΝ.

445 καὶ δῆτ' ἐτόλμας τοὺςδ' ὑπερβαίνειν νόμους;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

οὐ γὰρ τί μοι Ζεὺς ἦν ὁ κηρύξας τάδε, 450
οὐδ' ἡ ξύνοικος τῶν κάτω θεῶν Δίκη,
οἱ τοὺςδ' ἐν ἀνθρώποισιν ἔωρισαν νόμους.

XXI, 50. γυμνὸν, ἄτερ κόρυθός τε καὶ ἀσπίδος, expressae a Nostro Aī. 464. γυμνὸν φανέντα τῶν ἀριστείων ἄτερ. Vid. etiam Schaeferi melet. crit. p. 115. ERF.

V. 442. Cod. Aug. σύντομον, quod supra scriptum in Ricc. qui cum La. habet συντόμως.

V. 443. ἤδησ' et v. seq. ἤδη, ut et v. 460. ἐξ-ἤδη ad atticismi normam reposui. Vide supra ad v. 18. et ad Oed. T. 433 BRVNCK.

V. 446. Afferit hunc versum Clemens Alex. Strom. IV. p. 493. (585.) ubi κηρύσσων legitur, et V. p. 589. (697.) ubi κηρύξας.

V. 448. Vulgo τοὺςδ', quod mihi etiamnum displicet. Quum enim τοὺςδε νόμους non intelligi possit nisi de iis legibus, quarum paullo ante vv. 443. 445. mentio facta erat, nominatim de edicto, quo Polynicem sepeliri vetuerat Creon, haud video equidem, qua ratione convenient ista verba cum antecedentibus. Quippe sic dicitur ea lex Deorum niti auctoritate, a quibus constitutam esse Antigona modo negavit. Deinde quae Thebanis data fuerat, quo iure ἐν ἀνθρώποισι condita vocari

οὐδὲ σθένειν τοσοῦτον ὥομην τὰ σα
 450 κηρύγμαθ', ὥστ' ἄγραπτα κάσφαλῃ θεῶν
 νόμιμα δύνασθαι θνητὸν ὄνθ' ὑπερδραμεῖν. 455

potest? Itaque non dubito scribendum esse τοὺς, quo admissio οἱ ἐν ἀνθρώποισι νόμοι, ut cum Xenophonte Memor. IV, 4, 19. loquar, sunt οἱ ἐν πάσῃ χώρᾳ κατὰ ταῦτὰ νομιζόμενοι. Sic πᾶν τὸ ἐν ἀνθρώποις χροσίον, in toto orbe terrarum, Xenoph. Ages. 8, 6. Supra v. 193. pro τῶν August. b. et Dresd. a. pari lapsu τῶνδ' exhibent. ERF. Τούσδ' — νόμους. Scilic. θάπτεσθαι τοὺς νεκροὺς, ut recte Scholiastes. Legem enim iustorum mortuis persolvendorum intelligi oportere, satis docet versus proxime antecedens. Sic autem eximie magnanima puella, Creontis illud, καὶ δῆτ' ἐτόλμας τοὺσδ' ὑπερβαίνειν νόμους; tamquam parodiā ridens. SCHABFER. Sane respicit Antigona Creontis verba: at id ipsum ut recte possit, non, quod scholiastes vult, intelligi debet, sed contrarium, τὸ μὴ θάπτεσθαι τοὺς νεκροὺς. Hoc dicit: non Iuppiter fuit, qui hoc mihi ediceret, neque inferorum Fas, qui has mortalibus leges sanxerint. Loquitur negligentius, οὐκ ἔπιτο, quod ad utrumque nomen referatur, quasi non praegressum esset ὁ κηρύξας τάδε. Compara, quae de hoc loco disseruit Süvernus in dissertatione, quam ad v. 185. memoravi, p. 17. qui Erfurdio τοὺς scribi volenti assentitur.

V. 450. ἄγραπτα. Vide de his disputantem Xenophontem in Memor. l. c. Τὸν τῆς φύσεως νόμον et τὸν τοῦ Διὸς θεσμὸν observante Burtono vocat Dio Chrysostomus Orat. LXXX. p. 667. B. C. ed. Morel. ERF.

V. 451. A sensu huius loci Brunckius in versione aberravit, verba θνητὸν ὄνθ' ὑπερδραμεῖν, quae

οὐ γὰρ τι νῦν τε κἀχθές, ἀλλ' αἰεί ποτὲ
 ἔη ταῦτα, κούδεις οἶδεν ἔξ ὅτου φάνη.

manifesto de se dicit Antigona, referens ad Creontem. Masculinum singularis numeri adhibetur, ubi de choro feminarum sermo est, vel ubi, ut nostro in loco, universe aliquis intelligitur, seu vir, seu femina sit, licet femina nunc innuatur. Vid. Hermann. ad Viger. p. 713. Δύνασθαι autem non raro idem significat quod θέλειν. ERR.

V. 452. νῦν τε. Sic νῦν γε, quod sensui repugnat, Hermanno auctore scripsi. Aristoph. Ran. 726. ed. Brunck. νῦν τε καὶ πρόην. Similiter Latinis heri et nudius tertius in proverbio est. — Ad sensum conf. Oed. R. 865. sqq. ERR. Hunc et sequentem versum afferunt Plutarchus Q. Symp. VIII. 9. p. 731. C. adv. Stoicos p. 1074. E. et Aristoteles Rhet. I. 13. priorem idem cap. 15. addito statim v. 454. In his omnibus locis constanter γε, ut in Sophoclis libris. Atque in ed. Oxon. adnotatum, consentire in νῦν γε La. Ricc. et codicem optimum Aristotelis. Tè pro eo tacite posuisse Gatakterum ad M. Antonin. p. 292. b. B. Schaeferus observavit ad Theocr. I. 68. Et hic quidem γὲ defendit: exempla asserens pauca, in quibus et οὐ γὰρ τι et οὐ γὰρ δή et οὐ γὰρ πον insequentem habent γε. Eorum ingens numerus congeri potest: sed vereor ne frustra. Non enim γε propter praegressas illas particulas ponitur, sed quia illa vox, cui adiicitur, propter sententiae rationem aliquid minui augerive postulat. Id quomodo in Sophoclis versum cadat quum neque ostensum sit, neque perspicere ego quidem possim, malui quod res exigere videbatur, quam in tam proclivi aberratione libros sequi. Pro ταῦτα apud Aristotelem est τοῦτο, quod ipse fortasse posuit, quo suis haec verbis aptaret.

455 τούτων ἐγὼ οὐκ ἔμελλον, ἀνδρός οὐδενός
 φρόνημα δείσασ', ἐν θεοῖσι τὴν δίκην
 δώσειν. θανουμένη γὰρ ἐξήδη, τί δ' οὐ; 460
 κεί μὴ σὺ προῦκήρυξας. εἰ δὲ τοῦ χρόνου
 πρόσθεν θανοῦμαι, κέρδος αὐτ' ἐγὼ λέγω.
 ὅστις γὰρ ἐν πολλοῖσιν, ὡς ἐγώ, κακοῖς
 460 ζῆ, πῶς ὅδ' οὐχὶ κατθανὼν κέρδος φέρει;
 οὕτως ἔμοιγε τοῦδε τοῦ μόρου τυχεῖν 465
 παρ' οὐδὲν ἄλλος· ἀλλ' ἂν εἰ τὸν ἐξ ἐμῆς

V. 454. Inepte vertit Brunckius: has quod violassem, cuiusvis hominis fastu perterrita, sane non debui Diis poenas luerre. Sensus hic est: harum ego, nullius hominis decreta metuens, nolebam diis iudicibus poenas dare, i. e. nullius hominis metu adduci poteram, ut his legibus violandis divinam mihi poenam contraherem. ERF.

V. 458. αὐτ'. Sic bene exaratum in nonnullis codd. Gl. αὐτὸ τὸ προαπελθεῖν. Perperam in impressis [et Dresd. a.] αὐτ', quod valet αὐτε. BRVNCK.

V. 459. Innumera in hanc sententiam apud scriptores antiquos, maximeque Tragicos exstant. Sic Noster apud Stobaeum Serm. 120.

Θανεῖν ἄριστόν ἐστιν, ἢ ζῆν ἀθλίως.

Aeschylus Prom. 749.

κρεῖσσον γὰρ εἰς ἅπαξ θανεῖν,
 ἢ τὰς ἀπάσας ἡμέρας πάσχειν κακῶς.

Euripides Troad. 632.

τοῦ ζῆν δὲ λυπρῶς κρεῖσσόν ἐστι κατθανεῖν.

Caesar apud Sallustium in Catil. 51, 20. in luctu atque miseriis mortem aerumnarum requiem, non cruciatum esse. ERF.

μητρὸς θανόντ' ἄθραπτον ἐσχόμεν νέκυν,
 κείνοις ἂν ἤλγουν· τοῖσδε δ' οὐκ ἀλγύνομαι.
 465 σοὶ δ' εἰ δοκῶ νῦν μῶρα δρωῖσα τυγχάνειν,
 σχεδόν τι μῶρον μωρίαν ὀφλισκάνω. 470

ΧΟΡΟΣ.

δηλοῖ τὸ γέννημ' ὤμῶν ἐξ ὤμοῦ πατρὸς

V. 463. Vox *μητρὸς* in antiquis codd. compendiose scripta, unde perperam Aldus edidit *ματρὸς*, qua de re videndus Valckenarius ad Phoen. p. 6. — *ηνεχόμεν*. Sic recte Piersonus ad Moeridem pag. 176. ut apud Comicum in *Lysistr.* 507. *ἡνεχόμεσθα*. In membr. ut apud Aldum *ἡνεσχόμεν*: in aliis *ἰσχόμεν*. BRUNCK. [La. *ἡἰσχόμεν*.] Non spernendum est *ἰσχόμεν*, rectius tamen *ἔσχόμεν*, quod praebet Eustathius ad II. E. pag. 529, 18 [400, 52. memorans ille tamen etiam *ἡσχόμεν*.] Nimirum cum semel *ἰσχόμεν* in *ἡσχόμεν* ab Eustathio pro var. lect. adnotatum degenerasset, inde provenire ista portenta, *ἡἰσχόμεν*, *ἡνεσχόμεν*. *Ἡνεχόμεν*, quod Sophocli, Aristophani et Platoni obtrudere conatur Piersonus adstipulante Brunckio, mera est barbaries. Vid. Porson. in Praefat. ad secundam edit. Eur. Hecub. p. XVIII. ERF.

V. 465. *μῶρα δρωῖσα*. Sic codd. omnes. Turnebus nescio unde *δρωῖσα*. BRUNCK. Id esset a *διδράσκω*. ERF.

V. 467. *δηλοῖ*, id est *δηλοῦται*. Activum pro passivo: ut Ai. 852. *ὦνῆρ οὐδαμοῦ δηλοῖ φανείς*. BRUNCK. Thucyd. I. 21. *ὁ πόλεμος — δηλώσει ὁμως μείζων γεγεννημένος αὐτῶν*. Nisi tamen activam hic quoque significationem habet, ut subaudiendum sit τὸ *πρᾶγμα*. Vid. Heindorf. ad Plat. Theaet. p. 379. et Parm. p. 195. Nam quod Wunderlich. in obs. ad Aeschylum p. 95. *δηλοῖ* pro *δηλοῖ ὄν* ac-

τῆς παιδός· εἴκειν δ' οὐκ ἐπίσταται κακοῖς.

ΚΡΕΩΝ.

ἀλλ' ἴσθι τοι τὰ σκλήρ' ἄγαν φρονήματα
 470 πίπτειν μάλιστα· καὶ τὸν ἐγκρατέστατον
 σίδηρον ὀπτὸν ἐκ πυρὸς περισκελῆ 475
 θραυσθέντα καὶ ῥαγέντα πλεῖστ' ἂν εἰσίδοις.
 σμικρῶ χαλινῶ δ' οἶδα τοὺς θυμουμένους
 ἵππους καταρτυθέντας. οὐ γὰρ ἐκπέλει
 475 φρονεῖν μέγ', ὅστις δοῦλός ἐστι τῶν πέλας.

cipit, participii sic omissi exempla desidero. ERR.
 Recte Wunderlichius. Non magis hic in omisso
 participio haesitandum, quam apud Aeschylum Suppl.
 722. εὔσημον γὰρ οὐ με λανθάνει.

V. 470. πίπτειν. Aldus et membr. minus bene
 πίπτει. BRVNCK. Tueri studet πίπτει Doederlinus
 in Spec. ed. Soph. p. 33. Mihi infinitivus hic mul-
 tum praestare videtur, siquidem aliud est, hoc
 an illo modo loquere. Quumque neque ex cod. Par.
 neque ex Augustano adnotata sit scriptura a Brun-
 ckii lectione diversa, hos libros infinitivum habere
 puto. Habent etiam La. Ricc.

V. 471. De vocabulo περισκελῆς vide Lobeckium
 ad Ai. 648. Hunc et sequentem versum corrupte
 scriptos habet schol. ad Hom. Odys. α. 68.

V. 474. καταρτυθέντας. Verbum hac in re si-
 gnatum. Themistoclis dictum a Plutarcho refertur:
 τοὺς τραχυτάτους πάλους, ἀρίστους ἵππους γίγνε-
 σθαι, ὅταν ἤς προσήκει τύχῳσι παιδείας καὶ κα-
 ταρτύσεως. BRVNCK. ἐκπέλει. Hesychius, hunc ipsum
 fortasse locum respiciens, per ἔξεστι interpretatur.
 ERR. Ricc. καταρτυθέντας.

V. 475. ὅστις δοῦλός ἐστι τῶν πέλας. Insubide
 vertit Johnsonus, qui servus est proximi. οἱ

αὕτη δ' ὑβρίζειν μὲν τότε' ἐξηπίστατο, 480
νόμους ὑπερβαίνουσα τοὺς προκειμένους·
ὑβροῖς δ', ἐπεὶ δέδρακεν, ἥδε δευτέρα,
τούτοις ἐπαυχεῖν, καὶ δεδρακνῦσαν γελᾶν.
480 ἦ νῦν ἐγὼ μὲν οὐκ ἀνήρ, αὕτη δ' ἀνήρ,
εἰ ταῦτ' ἀνατὶ τῆδε κείσεται κράτη. 485
ἀλλ' εἴτ' ἀδελφῆς, εἴθ' ὀμαιμονεστέρα
τοῦ παντὸς ἡμῶν Ζηνὸς ἔρκειον κυρεῖ,

πέλας sunt quivis alii: ὁ πέλας, alius quivis. Vide Gatakerum Opp. T. I. p. 526. BRVNSCK. Sententiam hanc Sophoclis affert Eustathius p. 55, 27. (41, 47.)

V. 480. αὕτη. Sic vulgatum αὕτη correxi cum Hermanno. ERF. Adscivit αὕτη Elmsleius ad Heracl. 561. cui cur ἡτάρ' ἐγὼ scribendum videatur, non assequor. Αὕτη defendi potest, quum modo de ea loquutus sit Creon. Etiam Latine dicas ipsa. Vide Erfurdium ad Oed. R. 1071. ed. min. Sed αὕτη praebet La.

V. 481. Schol. Eurip. Med. 1357. Ἀνατεί, ἀνευ αἴτης καὶ βλάβης. γράφεται δὲ καὶ ἀνατὶ παρὰ Σοφοκλεῖ ἐν Ἀντιγόνη. ERF. Barnesii est illud scholion. Etiam in La. Lb. ἀνατί, in Ricc. autem ἀνατεί. Vide ad Ai. 1206.

V. 483. τοῦ παντὸς Ζηνὸς Ἐρκειον. Id est, cognatis omnibus, qui mecum in iisdem aedibus conversantur, et eundem Iovem Penetralem colunt. Vide auctores laudatos ad Hesychii glossam Ἐρκειον Διός. Ceterum ordo est: ἀλλ' εἴτε κυρεῖ ἀδελφῆς, εἴτε ὀμαιμονεστέρας ἡμῶν τοῦ παντὸς Ζηνὸς Ἐρκειον. — ὀμαιμονεστέρας in codd. meis omnibus reperi. Si qui sunt alii, in quibus ὀμαιμονεστέρα scriptum sit, librarii errori varietas imputanda est. Tragici verba non aliter interpretamur ac Eusta-

thius p. 1930. [30. (Od. 790, 15.)] *χοῆσις δὲ Ἐρκείου Διὸς καὶ παρὰ Σοφοκλεῖ, ἔνθα Ἐρκείου Δία ἐκείνος τοὺς ἐν οἴκῳ πάντας δηλοῖ.* BRUNCK. Ἐρκείου *haud dubie rectius est quam Ἐρκίου.* Κυρεῖ, *sc. οὔσα.* Nam participium verbi substantivi interdum omittitur. Sic Oed. Col. 726. *καὶ γὰρ εἰ γέρον κυρῶ.* El. 835. *δειλαία δειλαίων κυρεῖς,* quamquam hic locus aliter explicari potest. Aeschyl. Pers. 597. *ὄστις ἔμπορος κυρεῖ.* Eurip. Phoen. 139. *ὁμόγαμος κυρεῖ.* 175. *πόθεν κυρεῖ.* 1074. *τίς ἐν πύλαισι δομάτων κυρεῖ;* Hippol. 1421. *ὃς ἂν μάλιστα φίλτατος κυρῆ βροτῶν.* ERF. Quod ex scholiorum ed. Romana propagatum erat: *ἀλλ' εἴτ' ἀδελφῆς εἴθ' ὁμαιμονεστέρα· εἴτε ἐξ ἀδελφῆς ἐμῆς, εἴτε οἰκειότερα καὶ συγγενικώτερα πάντων τῶν οἰκείων — ἀθῶος οὐκ ἄπεισιν,* editori Romano deberi per Elmsleium cognitum est. Nam codex in scholio *οἰκειότερας καὶ συγγενικώτερας* praebet, in poetae verbis autem *ὁμαιμ*, superscripto *ο*. At in textu poetae codex ille La. ultimam verbi *ὁμαιμονεστέρας* litteram habet erasam. Hoc praetuli. Mirum enim, ne dicam ineptum est, ita potius dici, sive sororis meae, sive propinquioris mihi quam tota domus mulieris filia est, quam quod est maxime simplex, sive sororis meae filia est, sive tota mihi domo mea propinquior. Seidlerō genitivum probanti quod placebat, *τοῦ παντὸς Ζηνὸς Ἐρκείου* non ab isto comparativo regi, sed significare *ἐκ τοῦ παντὸς Ζηνὸς Ἐρκείου*, sensumque esse, sive sororis, sive alius ex tota domo mea mihi propinquioris feminae filia est, mater scilicet vel filia Creontis, id ego quidem multo aegrius admittam, non solum quia sententia non fit melior, sed etiam quia obscurior est ista constructio, quam ut cuiquam audienti in mentem venire possit. Ac non ita haec construi poetam voluisse, additum *παντὸς* monstrat, quod aliter otiosum esset atque inutile. Id ipsum vero nomen quaeque ei adiuncta

185 αὐτή τε χῆ ξύναιμος οὐκ ἀλύξετον
 μόρου κακίστου. καὶ γὰρ οὖν κείνην ἴσον
 ἐπαιτιῶμαι τοῦδε βουλευῶσαι τάφου. 490
 καὶ νιν καλεῖτ'. ἔσω γὰρ εἶδον ἀρτίως
 λυσσωσαν αὐτήν, οὐδ' ἐπήβολον φρενῶν.

sunt verba non dubium praebent indicium, legendum esse ὀμαιμονεστέρα. Nam ut omissis illis recte dixisset, εἴτ' ἀδελφῆς εἶθ' ὀμαιμονεστέρας ἔτι ἐστίν, quo significasset, sive sororis sive propinquioris etiam, si fieri potest, filia est: at, quum appellavit propinquiorem quam tota sibi domus sua sit, tam ea iracunda oratio est, ut non in matrem, cui non est iratus, sed in filiam, cui est iratus, dici debuerit. Ex quo patere arbitrator, quod dicit εἴτ' ἀδελφῆς idem esse atque εἶθ' ὀμαίμων, unde inferendum erat εἶθ' ὀμαιμονεστέρα πάντων.

V. 484. ἀλύξετον. gl. ἐκφεύξετον. Quo significare voluit grammaticus, patrios casus μόρου κακίστου pendere a suppressa praepositione ἐξ. Ellipsin non adgnoscat Eustathius p. 710. [57. (596, 18.)] ὅτι δὲ τὸ ἀλύξαι οὐ μόνον κοινότερον αἰτιατικῆ συντάσσεται, ἀλλὰ καὶ γενικῆ, δηλοῖ Σοφοκλῆς ἐν τῷ, Οὐκ ἀλύξετον μόρου κακίστου. BRVNCK. Eadem constructio est El. 626. ubi Musgr. praeter nostrum locum confert Oppian. Halieut. III. 104. et τῆς νόσου πεφευγέναι Philoct. 1044. ERF.

V. 485. Scholiastes, qui ad τοῦδε τάφου intelligi iubet περί, ἴσον cum ἐπαιτιῶμαι iunxit. At ἴσον τοῦδε τάφου βουλευῶσαι iungi debent. Sic in Phoen. 550. σὺ δ' οὐκ ἀνέξει δωμάτων ἔχων ἴσον.

V. 488. ἐπήβολον φρενῶν. Porphyrius Quaestion. Hom. I. τὸ ἐπήβολος σημαίνει τὸν ἐπιτυχῆ καὶ ἔγκρατῆ. Citat deinde ἐπήβολον φρενῶν ex Nostri Alcmaeone. Maximus Tyrius dissert. XXIV.

φιλεῖ δ' ὁ θυμὸς πρόσθεν ἠρῆσθαι κλοπεύς
 490 τῶν μηδὲν ὀρθῶς ἐν σκοτῶ τεχνωμένων.
 μισῶ γε μέντοι χῶταν ἐν κακοῖσί τις 495
 αἰλούς, ἔπειτα τοῦτο καλλύνειν θέλη.

ANTIGONH.

θέλεις τι μεῖζον, ἢ κατακτεῖναι μ' ἐλών;

ἀρετῆς ἐπήβολον. MvsGR. Aeschyl. Prom. 444. φρενῶν ἐπηβόλους. Erf. Eustathius, qui p. 625, 37. (479, 21.) sine auctore commemorat φρενῶν ἐπίβολος, videtur spectavisse locum, qui est in Alcmaeone, quem ex Porphyrio affert p. 1448, 6. (Od. 99, 27.) De bis expressa re v. Valcken. ad Herodot. III. 25.

V. 489. August. b. Dresd. a. et margo Turnebianae κλοπαῖς. gl. λαθραίαις καταλήψεσι. Sed genuinum est κλοπεύς cum πρόσθεν ἠρῆσθαι coniungendum hoc sensu: Mens eorum, qui in tenebris pravi aliquid moliantur, solet prius quam malefacta appareant, celator apprehendi s. tamquam celatorem se prodere. Musgravii versio, solet prius malefica convinci, Hermanno improbatur propterea, quod nomina in εὐς ad singula facta referantur, veluti γναφεύς, τροφεύς Aeschyl. Choeph. 756. σφαγεύς Sophocl. Ai. 815. nisi multo usu ea invaluerit significatio, qua permanentem aliquem statum denotant, e. c. αἰλιεύς, βασιλεύς, ἐρμηνεύς, ἱερεύς, ἰππεύς, alia, quibus adnumerari non possit κλοπεύς, utpote nusquam, nisi hoc loco obvium. Erf. Etiam Philoct. 77. Κλοπεύς habet Eustathius, hunc versum afferens p. 1931, 8. (Od. 791, 4.)

V. 491, 92. Antigonom tangi recte monuit Bouthius. Erf. Versus 491—739. desunt in cod. Par.

ΚΡΕΩΝ.

ἔγὼ μὲν οὐδέν· τοῦτ' ἔχων, ἅπαντ' ἔχω.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

495 τί δῆτα μέλλεις; ὡς ἔμοι τῶν σῶν λόγων
 ἄρεστόν οὐδέν, μηδ' ἄρεσθείην ποτέ. 500
 οὕτω δὲ καὶ σοὶ τᾶμ' ἀφανδάνοντ' ἔφν.
 καὶ τοι πόθεν κλέος γ' ἂν εὐκλεέστερον
 κατέσχον, ἢ τὸν ἀντάδελφον ἐν τάφῳ
 500 τιθείσα; τούτοις τοῦτο πᾶσιν ἀνδάνειν
 λέγοιτ' ἂν, εἰ μὴ γλῶσσαν ἐγκλείσοι φόβος. 505

V. 496. Libri ἀρεσθείη. Elmsleius ad Oed. R. 322. scribi iubet ἀρέστ' εἶη. Mihi facilius videbatur ἀρεσθείην. Alterutrum certe necessarium videtur.

V. 497. Ἀφανδάνοντα ex h. l. commemorat Eustathius p. 28, 42. 1417, 18. (22, 8. Od. 56, 9.)

V. 500. τοῖςδε τοῦτο. Sic ob euphonialem lego, libris omnibus invitis, in quibus τούτοις τοῦτο. Perpetua confusio est pronominum οἶδε et οὔτοι. Statim v. 509. ubi Aldus et plerique libri habent ὀρώσι χοῖδε, in E. scriptum, ὀρώσι χοῦτοι. BRUNCK. Revocavi librorum lectionem a Schaefero in melet. crit. p. 133. probabiliter defensionem. Similibus, quae excitavit, locis adde Aeschyli Prom. 511.

Οὐ ταῦτα ταύτῃ Μοῖρᾶ πω τελεσφόρος — ERF. La. Lb. Lc. Aug. ἀνδάνει. Glossa in Aug. ἀρέσκει.

V. 501. Libri omnes ἐγκλείσοι, praeclusurus esset, quod ab h. l. alienum est. Hinc Schaeferus in melet. crit. l. c. correxit ἐγκλείοι, sed melius videtur ἐγκλείσαι. Vide supra ad v. 410. ERF. Ἐγκλείοι coniecit etiam V. D. in Diar. class. fasc. XXXIII. p. 60. idemque, sed dubitanter, ταῦτο pro τοῦτο proposuit. Ἐγκλείσαι ego quoque conie-

ἀλλ' ἢ τυραννὶς πολλὰ τ' ἄλλ' εὐδαιμονεῖ,
κᾶξέστιν αὐτῇ δοᾶν λέγειν θ', ἃ βούλεται.

ΚΡΕΩΝ.

ἐν τοῦτο μούνη τῶνδε Καδμείων ὄρας.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

505 ὄρωσι χούτοι· σοὶ δ' ὑπίλλουσι στόμα.

ceram. Nihilominus revocandam duxi vulgatam, ut Eustathii quoque auctoritate munitam, p. 1391, 64. (Od. p. 21, 20.) quam sic interpretandam puto: hisce hoc omnibus placere dicatur, nisi metus os occlusurus sit, nempe quum quis dicere volet.

V. 504. Libri veteres hunc versum cum signo interrogationis scriptum habent. Id eodem redit. Schol. Rom. σοὶ τοῦτο μούνη. σοὶ μούνη τοῦτο δοκεῖ δίκαιον εἶναι ταφῆναι τὸν Πολυνείκη. Hic videtur σοὶ τοῦτο μούνη δοκεῖ habuisse.

V. 505. ὑπίλλουσι. Eustathius ad Odys. Σ. pag. 1834. [53. (Od. p. 652, 24.)] Ἐκ τοῦ Ἰλλειν γίνε-ται — τὸ, σοὶ δ' ὑπίλλουσι στόμα, ἤγουν ὑποβάλλουσι. κλείοντες οἷα ὀδᾶξ ἐν χεῖλεσι φύντες. Eodem redit Hemsterhusii explicatio ad Timaei Lex. Plat. p. 72. proposita: tibi subiiciunt, subvolvunt quasi atque adeo obnoxium habent os dicendique libertatem. Eurip. Oedip. fragm. XVI. Οὐραν ὑπίλλουσ' ὑπὸ λεοντόπουν φύσιν Ἐκαθέξεται. ERF. Neque Eustathii, neque Hemsterhusii explicatio satis accommodata videtur. Melius scholiastes: γινώσκουσι καὶ οὗτοι. διὰ δὲ σὲ τὸ στόμα συστέλλουσι καὶ σιωπῶσιν. ἢ στρέφουσι τοὺς διὰ τοῦ στόματος λόγους. Ita intelligam: torquent os suum secundum te, i. e. ad exemplum tuum, eadem quae

ΚΡΕΩΝ.

σὺ δ' οὐκ ἐπαιδεῖ, τῶνδε χωρὶς εἰ φρονεῖς; 510

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

οὐδὲν γὰρ αἰσχρὸν τοὺς ὁμοσπλάγγχους σέβειν.

ΚΡΕΩΝ.

οὐκ οὖν ὄμαιμος γὰρ καταντίον θανῶν;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ὄμαιμος ἐκ μιᾶς τε, καὶ ταύτου πατρός.

ΚΡΕΩΝ.

510 πῶς δῆτ' ἐκείνω δυσσεβῆ τιμᾶς χάριν;

tu dicentes. Similiter nos, einem nach dem Munde reden. Initio versus χούτοι ex La. Ricc. Aug. pro vulgato χοῖδε dedi.

V. 508. γὰρ καταντίον θανῶν. Eteocles nempe. Sic membr. et Aldus. In aliis γὰρ κατὰ χθονὸς θανῶν, inepte; male positus hic vocibus, quae ad v. 515. pertinebant. BRVNCK. Etiam Iuntina prior καταντίον. Sed secunda typographi errore κατ' ἀχθονός, quod repetitum in ed. Francof. a. 1555. Non prorsus damnandum κατὰ χθονός, quod habent etiam Vat. Aug. Dresd., si quidem Creon recte potuit Eteoclem sepultum vocare, quum is fuerit ipsius iussu sepultus, (v. v. 23. ss.) quod contra Polynices inhumatus iacebat.

V. 509. Non male legeretur, ὄμαιμος, ἐκ μιᾶς γε καὶ ταύτου πατρός.

V. 510. δυσσεβῆ. Sic tres codd. [etiam August. b. et Dresd. a.] optime. In membr. ut apud Aldum δυσσεβεῖ, sensu nullo aut pravo. Sententia est: πῶς δῆτα τιμᾶς τῷ Πολυνείκει χάριν, ἥτις ἐκείνω, Soph. Vol. I. H

ANTIGONH.

οὐ μαρτυρήσει ταῦθ' ὁ κατθανῶν νέκυσ. 515

ἤγουν τῷ Ἐτεοκλεΐ, δυσσεβῆς ἐστίν. Monuit Triclinius nomen δυσσεβῆ ad ἐκείνῳ referri. Bonam lectionem, quam ille suppeditabat, neglexit Turnebus, alias promptissimus ad pessima quaeque recipienda. BRUNCK. Praefero Reiskii interpretationem: cur illi (Polynici) honorem tribuis impium, legibus adversantem? Πατρώαν τιμῶν χάριν occurrit Eurip. Orest. 819. Pors. citante Musgravio. ERF. Non videntur interpretes respexisse versum 512. ex quo, si v. 508. 509. non docerent, certissime intelligitur, ἐκείνῳ de Eteocle dici. Nihil aliud dicit, quam, πῶς δῆτα δυσσεβῆς εἶ εἰς ἐκείνον; Impiam enim in Eteoclem dicit Antigonom, quod hunc non honoret magis, quam fratrem Polynicen. La. δυσσεβῶι, supra scripto ηι. Ricc. πῶς οὖν ἐκείνῳ δυσσεβῆ τιμαί.

V. 511. ὁ κατὰ χθονὸς νέκυσ. Sic optime E. T. [Dresd. a. et margo Turneb.] In membr. et apud Aldum ὁ κατθανῶν νέκυσ, quod ineptum est, quum de utroque fratre perinde intelligi possit. At hic significatur Eteocles, cui iusta peracta fuerant, quique proinde perspicue designatur his verbis, ὁ κατὰ χθονὸς νέκυσ. BRUNCK. Ὁ κατθανῶν vera lectio est, altera versum anapaesto vitiante. Uter fratrum significetur, e nexu satis apparet. Sic supra v. 94. τῷ θανόντι de Polynice. Loquutionem ὁ κατθανῶν νέκυσ defendit H. Stephanus ex Homeri νεκύων κατατεθνεϊῶτων Odys. A. 37. et νεκύεσσι καταφθιμένοισιν ibid. 490. — Οὐ μαρτυρήσει. Sic Eurip. Hipp. 977. Οὐ μαρτυρήσει μ' Ἰσθμιος Σίνις ποτὲ Κτανεῖν ἑαυτόν. ERF. Τῶν κατὰ χθονὸς νεκρῶν mire dictum Eur. Suppl. 799. de cadaueribus nondum sepultis. IDEM not. ms.

ΚΡΕΩΝ.

εἴ τοί σφε τιμᾶς ἐξ ἴσου τῷ δυσσεβεῖ.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

οὐ γάρ τι δοῦλος, ἀλλ' ἀδελφὸς ὤλετο.

ΚΡΕΩΝ.

πορθῶν γε τήνδε γῆν· ὃ δ', ἀνιστὰς ὕπερ.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

515 ὅμως ὃ γ' Ἄιδης τοὺς νόμους τούτους ποθεῖ.

V. 513. Quum huc usque inde a v. 508. omnia ad Eteoclem relata essent, nunc redit oratio, ubi ὁ δυσσεβῆς commemoratus erat, ad Polynicen, de quo hic et sequens versus intelligendi sunt. Correctoris est, quod in cod. Dresd. exstat, οὐ γάρ τις ἄλλος, ἀλλ' ἀδελφὸς ὤλετο. Non enim, inquit, Polynices servus Eteocli, sed frater perit.

V. 514. Convenientius consuetudini est quod editi habent πορθῶν γε, quam quod in La. Aug. Ricc. legitur, πορθῶν δέ, receptum in ed. Oxon. Mox in Ricc. τήν γε γῆν, sed γε in δέ correcto.

V. 515. τοὺς νόμους ἴσους ποθεῖ. Proba haec lectio Scholiastae debetur. Codd. omnes, τοὺς νόμους τούτους. BRUNCK. Ἰσοτιμία γὰρ ἐν Ἄιδου καὶ ὅμοιοι ἅπαντες. Lucian. Mort. Dial. XXV. 2. et Dial. XXIV. Chiron τήν ἐν Ἄιδου ἰσοτιμίαν laudat ut rem plane popularem. Vid. Jacobs. Anthol. Gr. Vol. IX. p. 243. ERF. Scholiastes: τοὺς νόμους τούτους. γράφεται ἴσους. λέγει δὲ τὸ θάπτειν. Servandum duxi librorum scripturam, cuius interpretatio esse videtur ἴσους, ducta ex v. 512. La. τούτους, adscripto γρ. τοὺς νόμους ἴσους.

ΚΡΕΩΝ.

ἀλλ' οὐχ ὁ χρηστὸς τῷ κακῷ λαχεῖν ἴσος. 520

, ANTIGONH.

τίς οἶδεν εἰ κάτωθεν εὐαγῆ τάδε;

V. 516. λαχεῖν ἴσον. E praeced. versu repetendum verbum ποθεῖ. ἀλλ' οὐ ποθεῖ ὁ χρηστὸς τῷ κακῷ λαχεῖν ἴσον. Perperam Ald. et membr. λαχεῖν ἴσος. In E. [et Dresd. a.] λαβεῖν ἴσον, ex frequenti librariorum lapsu in permutandis λαβεῖν et λαχεῖν. BRVNCK. Revocavi membranarum, Aldinae, et Iuntinarum scripturam, quae multo est exquisitior. Ad λαχεῖν enim ex praecedente versu τοὺς νόμους τούτους intelligendum. Bonus, inquit, non par est malo ad consequendum ea, quae debita sibi poscunt mortui. La. quoque ἴσος. Ricc. Vat. Aug. ἴσον.

V. 517. τίς οἶδεν. Sic codd. [et Schol.] sine particula [δ'], quam Aldus inseruit. εὐαγῆ. gl. ἀποδεικτὰ, εὐσεβῆ. BRVNCK. κάτωθεν. Hanc scripturam vulgata κάτω ἔστιν exquisitiorem servavit Scholiastes. Sic ἄνωθεν pro ἄνω Electr. 1058. et ἐνθένδε pro ἐνθάδε Plat. Gorg. §. 61. ubi v. Heindorf. ERF. Scholiastes: τίς οἶδεν εἰ κάτω ἔστιν. γρ. κάτωθεν, ἀντὶ τοῦ κάτω· ὡς τὸ, Αἴας ἐγγύθεν ἦλθεν· ἀντὶ τοῦ ἐγγύς. ὁ δὲ νοῦς· τίς οἶδεν εἰ καθ' Ἄιδου ἀλλήλοις διαλλάσσοντες ἡγοῦνται εὐσεβῆ τάδε; Non potest κάτωθεν pro κάτω, aut quidquam simile dici, sed servant adverbia ista suam sibi propriam significationem: quare non possunt usurpari, nisi ubi vel attractio vel alia ratio proprie dicta esse monstrat. Vide ad Trach. 1006. Hic κάτωθεν sic est intelligendum: quis scit, an illinc haec probentur? i. e. an ab inferis approbatio nobis veniat.

ΚΡΕΩΝ.

οὔτοι πόθ' οὐχθρὸς οὐδ' ὅταν θάνη, φίλος.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

οὔτοι συνέχθειν, ἀλλὰ συμφιλεῖν ἔφην.

ΚΡΕΩΝ.

520 κάτω νυν ἔλθοῦς', εἰ φιλητέον, φίλει
κείνους· ἐμοῦ δὲ ζῶντος οὐκ ἄρξει γυνή. 525

ΧΟΡΟΣ.

καὶ μὴν πρὸ πυλῶν ἤδ' Ἰσμήνη,
φιλάδελφα κάτω δάκρυ' εἰβομένη·
νεφέλη δ' ὄφρῶν ὑπερ αἵματόεν

V. 518. Perperam libri omnes οὔθ' ὅταν. BRUNCK. La. οὔδ' ὅταν.

V. 519. Apud Plutarchum de adulatore ab amico internoscendo p. 53. C. vulgo οὐ γὰρ συνεκθεῖν, ἀλλὰ συμφιλεῖν ἔφην, servatum Gatakerō ad M. Antonin. p. 169. D.

V. 523. δάκρυ' εἰβομένη. Perperam Aldus et membr. δάκρυα λειβομένα. BRUNCK. August. b. λειβομένη. Superiore versu post Ἰσμήνη addidi, mox post ὑπερ omisi interpunctionem. Sic iam Valcken. ad Eurip. Hippol. 173. ERF. Primus Turnebus edidit δάκρυ' εἰβομένη.

V. 524. αἵματόεν nove dictum de rubente colore, ut Latini nonnunquam vocem sanguineus usurpant. Seq. vers. ῥέθος faciem significare Αἰολικῶς, veteres Grammatici certatim observarunt. ERF. Grammatici, ut Suidas, qui ex scholiis ad h. l. hausit, et Philemon pag. 109. ῥέθος proprie τὸ πρόσωπον significare tradunt. Ita Eurip. Herc. f. 1204. ῥέθος ἀελίφ δεῖξον. Et Moschus IV. 2. το

525

δέθος αἰσχύνει,
τέγγουσ' εὐῶπα παρειάν.

530

ΚΡΕΩΝ.

σὺ δ', ἢ κατ' οἴκους, ὡς ἔχιδν', ὑφειμένη
λήθουσά μ' ἐξέπινες, οὐδ' ἐμάνθανον
τρέφων δύ' ἄτα κάπαναστάσεις θρόνων,

πρὶν δέ τοι οὐκ ἔτ' ἔρευθος σώζειτ' ἐπὶ δεθίεσσι.
Male Heathius vultum unguibus laceratum αἱματόεν
δέθος dici putat. Vulgo purpureum interpretantur,
ad quem finem apte Seidlerus comparat φύλλα αἱ-
ματόεντα ῥόδων apud Leonidam Tar. 80. Non in-
servit autem hoc epitheton venustati virginis signi-
ficandae, sed dolor atque indignatio, id est enim
νεφέλη ὄφρῶν ὑπερ, dicitur αἰσχύνειν τὸ δέθος,
ὥστε αἱματόεν γενέσθαι. Dolor, inquit, faciem
puellae implet rubore, pulcras genas lacrimis per-
fundens. Pudebat enim Ismenen, quod non paris
cum sorore pietatis rea esset. Id ut rubor in facie
indicabat, ita verbis significat chorus. Εὐῶπα πα-
ρειάν tetigit Eustathius p. 768, 40. (675, 24.)

V. 527. ὑφειμένη. Sic legisse videtur antiquus
enarrator; et proba est haec lectio. Libri omnes
nostri praeferunt ὑφειμένη, quod non prorsus da-
mnandum, Eurip. Herc. fur. 71.

οἱ δ' Ἡράκλειοι παῖδες, οὓς ὑπὸ πτεροῖς
σώζω νεοσσούς, ὄρνις ὡς ὑφειμένη.

Hesych. ὑφειμένος, καθειμένος; ταπεινός. ΒΡΥΝΚ.
ὑφειμένη cum Hermannō unice verum esse puto.
ὑφῆσθαι ne occurrere quidem recte monuit Bothius.
ΕΡΕ. Ὑφειμένη hic non est ταπεινή, ut Brunckio
visum. Neque enim adiectivo hic, sed participio
opus est. Paulo melius Musgravius, clam sub-
repens. Aptius dixisset, clam immissa.

V. 529. δύ' ἄτα. Membr. et Aldus δύ' ἄτας.

530 φέρ', εἰπέ δὴ μοι, καὶ σὺ τοῦδε τοῦ τάφου
φῆσεις μετασχεῖν, ἢ ἕξομεῖ τὸ μὴ εἰδέναί; 535

ΙΣΜΗΝΗ.

δέδρακα τοῦργον, εἶπερ ἦδ' ὁμοῦροθεῖ,
καὶ ξυμμετίσχω καὶ φέρω τῆς αἰτίας.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

535 ἄλλ' οὐκ ἔάσει τοὔτό γ' ἢ δίκη σ', ἐπεὶ
οὔτ' ἠθέλησας, οὔτ' ἐγὼ κοινωσάμην.

ΙΣΜΗΝΗ.

ἄλλ' ἐν κακοῖς τοῖς σοῖσιν οὐκ αἰσχύνομαι 540

Eadem varietas enotata in Oed. Col. 531. BRVNCCK.
De constructione illa, *ξμάνθανον τρέφων*, si cui
his opus est, adeat Valckenarium ad Herodot. III.
1. *Ἄτας* etiam Iuntinae. Tricliniani, La. Ricc. *ἄτα*.

V. 533. καὶ ξυμμετίσχω καὶ φέρω τῆς αἰτίας.
In φέρω praepositio σὺν e praecedente verbo re-
petenda ἀπὸ κοινού. Est enim tamquam si dixis-
set καὶ ξυμφέρω. BRVNCCK. Φέρω positum est διὰ
μέσου. Vid. Triclin. ad Oed. R. 808. ed. meae
mai. Eadem constructio in Aeschyli Prom. 331.

πάντων μετασχών καὶ τετολημηκῶς ἐμοί.

quem locum Hermannus mihi suggestit. Nolim autem
huc trahi Oed. C. 383. τὰ δ' ἐν μέσῳ ἢ λῆστιν
ἴσχεις, ἢ δι' οὐδενός ποιεῖ, nam, λῆστιν ἴσχειν
eiusmodi est, ut per se possit cum accusativo con-
strui. Conf. Schaef. Ind. ad Gregor. v. *συνθύειν*.
Lobeck. ad Ai. p. 295. Heind. ad Plat. Phaedon.
p. 166. ERF.

V. 536. August. b. et Dresd. a. κακοῖσι, unde
cum Hermanno conicias poëtam scripsisse κακοῖσι
σοῖσιν. ERF.

ξύμπλουν ἔμαντήν τοῦ πάθους ποιουμένη.

ANTIGONH.

ὦν τοῦργον, "Αἰδῆς χοῖ κάτω ξυνίστορες·
λόγοις δ' ἐγὼ φιλοῦσαν οὐ στέργω φίλην.

ΙΣΜΗΝΗ.

540 μήτοι κασιγνήτη μ' ἀτιμάσης τὸ μὴ οὐ
θανεῖν τε σὺν σοί, τὸν θανόντα θ' ἀγνίσαι. 545

ANTIGONH.

μή μοι θάνης σὺ κοινά, μηδ' ἄ μὴ "θιγες

V. 537. ξύμπλουν—τοῦ πάθους. Euripides Iph.
T. 603.

Ὁ ναυστολῶν γὰρ εἰμ' ἐγὼ τὰς συμφοράς,
Οὗτος δὲ συμπλεῖ τῶν ἐμῶν μόχθων χάριν.

MVSGR.

Aflert hunc versum Eustathius p. 1444, 46. (Od.
94, 52.) apud quem σύμπλουν legitur.

V. 541. ἀγνίσαι. Bene Scholiastes per τιμῆσαι
interpretatur. Sic contrarium μαινίειν Euripidi ἀτι-
μάζειν valet Suppl. 380. Heraclid. 265. MVSGR.
Ἀγνίσαι non est τιμῆσαι, sed hoc dicit, ne dedi-
gnare me et mori tecum et iustis pera-
gendis lustrasse fratrem: ut scilicet humato
bene sit apud inferos. Declarat hoc etiam respon-
sio Antigonaë.

V. 542. μηδ' scribendum putat V. D. in eph. Ien.
1812. No. 194. p. 516. propterea quod prior enun-
ciatio a μὴ incipiat et negatio continuetur tantum.
ERF. Μῆτε si defendendum, prius μὴ pro μήτε re-
cipiendum est. Vide censuram nostram Medeaë ab
Elmsleio editae ad v. 4. in Diar. class. XXXVIII.
p. 275. seqq. Aliter μήτε tuendum putavit, sed

ποιοῡ σεαυτῆς. ἀρκέσω θνήσκουσ' ἐγώ.

ΙΣΜΗΝΗ.

καὶ τίς βίος μοι σοῦ λελειμμένη φίλος;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

545 Κρέοντ' ἐρώτα. τοῦδε γὰρ σὺ κηδεμών.

ΙΣΜΗΝΗ.

τί ταῦτ' ἀνιᾶς μ', οὐδὲν ὠφελουμένη; 550

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ἀλγοῦσα μὲν δῆτ', εἰ γέλωτ' ἐν σοὶ γελῶ.

ΙΣΜΗΝΗ.

τί δῆτ' ἂν ἀλλὰ νῦν σ' ἔτ' ὠφελοῖμ' ἐγώ;

non recte, ut mihi videtur, Reisigius in Coniect. ad Aristoph. p. 189. Sed La. μῆ δ'.

V. 546. Scholiastes: ὠφελουμένη. ἀντὶ τοῦ ὠφελούσα. Male. Cur sic me, inquit, enecas, nulla cum utilitate tua?

V. 547. ἀλγοῦσα μὲν — gl. εἰ, ὥσπερ οἶαι, σὺν γέλωτι ταῦτα προφέρω σοι, λυπουμένη προφέρω. BRUNCK. Recte. Sic v. 656. ad κάρτα τοὺς ἕξω γένους repetendum ἀκόσμους θρέψω. ERF. Nimirum, inquit, quia doleo, si mihi ridenda eris: eo scilicet, quod nunc sociam te mihi fuisse iactas, suppliciumque subire mecum vis, quum tamen facere, quod ego feci, non fueris ausa.

V. 548. σ' ἐπωφελοῖμ'. Sic bene in E. In aliis σ' ἔτ' ὠφελοῖμ', vel, quod deterius est, σέ τ' ὠφελοῖμ'. BRUNCK. In August. b. supra τ' scriptum οι. ERF. Nihil caussae erat, cur unius codicis scriptura praeferretur vulgatae. La. σε τ' ὠφελοῖμ'.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

σῶσον σεαυτήν. οὐ φθονῶ σ' ὑπεκφυγεῖν.

ΙΣΜΗΝΗ.

550 οἴμοι τάλαινα, κάμπλάκω τοῦ σοῦ μόρου;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

σὺ μὲν γὰρ εἴλου ζῆν· ἐγὼ δὲ κατθανεῖν. 555

ΙΣΜΗΝΗ.

ἄλλ' οὐκ ἐπ' ἀρρήτοις γε τοῖς ἐμοῖς λόγοις.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

καλῶς σὺ μὲν τοῖς, τοῖς δ' ἐγὼ ἴδοκουν φρονεῖν.

V. 550. Notandum hyperbaton, pro, καὶ μόρου τοῦ σοῦ ἀμπλάκω; etiam mortis tuae societate priver?

V. 553. καλῶς σὺ μέντοι. Sic optime Scholiastes. E praecedenti nomine λόγοις adsumendum verbum ἔλεγες. In membr. et in Aldina σὺ μὲν τοῖς. In E. T. [et Dresd. a. Vat.] σὺ μὲν σοῦ, cum glossa, ἤγουν ἄριστα τούτοις προσετέθης ἐν μόνῳ λόγῳ, καὶ οὐκ ἐφρόνεις ὥσπερ ἐγώ. In August. σὺ μὲν θ' οὐ. superscriptum ἦ οὐ. Vnde hanc lectionem elicias: καλῶς σὺ μὲν τ' οὐ. id est σὺ μὲν τοι οὐ καλῶς ἔλεγες: quod a sensu nostrae lectionis non multum abludit: quippe nostra morata est, nimirum ironica; et idcirco melior. BRUNCK. Pro τοῖςδ' disiunctim scripsi. τοῖς δ'. ERF. Edd. vett. καλῶς σὺ μὲν τοῖς, τοῖςδ' (vel τοῖς δ') ἐγώ. La. primo καλῶς σὺ μὲν τοῖς, deinde ex emendatione καλῶς σὺ μὲν τοι. Ricc. καλῶς σὺ μὲν τ' οἴου. Scholiastes ab Elmsleio descriptus: καλῶς σὺ μέντοι· τοῖς δ' ἐγὼ ἴδοκουν φρονεῖν. σεαυτῇ καλῶς ἐδόκει φρονεῖν, μὴ συμπράττουσά μοι· ἐγὼ δὲ

ΙΣΜΗΝΗ.

καὶ μὴν ἴση νῶν ἐστὶν ἡ ἕξαμαρτία.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

555 θάρσει. σὺ μὲν ζῆς· ἡ δ' ἐμὴ ψυχὴ πάλαι
τέθνηκεν, ὥστε τοῖς θανοῦσιν ὠφελεῖν. 560

τούτοις, ἢ ἀνδράσιν ἢ τοῖς ἐμοῖς δόγμασιν. τινὲς δὲ, τῷ νόμῳ καὶ τῷ δικαίῳ. Quem σὺ μὲν σοὶ legisse, recte adnotavit Martinus. Schaeferum, qui τούτοις δὲ in scholiastae codice fuisse putavit, fellit editio Romana, in qua verba illa, ut si Sophoclis sint, litteris sunt uncialibus scripta. Μέντοι etsi ferri potest, tamen non verum videtur, quia vix τοῖς δὲ dixisset Sophocles, nisi praegresso alio τοῖς. Non male legeretur, καλῶς σὺ μὲν· τούτοις δ' ἐγὼ ἰσόκουν φρονεῖν. Sed praestat vulgata. Sunt illi autem non dativi, sed ablativi: tu quidem illis, his autem ego dictis factisque sapere mihi videbar.

V. 554. V. D. in Diar. class. XXXIII. p. 60. γὰρ post νῶν inseri vult, quia particulae καὶ μὴν non sequente γὰρ semper novae personae adventum indicent. Perridicula haec vis foret harum particularum. Aeschylus Pers. 406. καὶ μὴν παρ' ἡμῶν Περσίδος γλώσσης ῥόθτος ὑπηντίαζε. Agam. 940. καὶ μὴν τόδ' εἶπὲ μὴ παρὰ γνώμην ἐμὴν. 1187. καὶ μὴν ὁ χρησμὸς οὐκέτ' ἐν καλυμμάτων ἐστὶ δεδορκῶς. Choeph. 172. καὶ μὴν ὅδ' ἐστὶ κάρτ' ἰδεῖν ὁμόπτερος. Eumen. 714. καὶ μὴν βαρεῖαν τήνδ' ὁμιλίαν χθονὸς ξύμβουλός εἰμι μηδαμῶς ἀτιμάσαι. Suppl. 317. καὶ μὴν Κάνωβον κἀπὶ Μέμφιν ἴκετο.

V. 556. Insolentioram structuram, τοῖς θανοῦσιν ὠφελεῖν pro τοῖς θανόντας, adnotavit Eustathius p. 725, 55. (617, 8.) Sensum recte explicuit scho-

ΚΡΕΩΝ.

τὸ παῖδε φημὶ τώδε, τὴν μὲν ἀρτίως
 ἄνουν πεφάνθαι, τὴν δ' ἀφ' οὗ τὰ πρῶτ'
 ἔφν.

ΙΣΜΗΝΗ.

οὐ γάρ ποτ', ὦ "ναξ, οὐδ' ὅς ἂν βλάστη μένει
 560 νοῦς τοῖς κακῶς πράσσουσιν, ἀλλ' ἐξίσταται.

ΚΡΕΩΝ.

σοὶ γοῦν, ὅθ' εἴλου σὺν κακοῖς πράσσειν κακά. 565

hiastes: οἶον, προηγάμην τὸ ζῆν, βοηθῆσαι βοου-
 λομένη τῷ ἀδελφῷ.

V. 559. ὅς ἂν βλαστῆ. Apud Eustathium p. 720. ὅς ἂν βλαστοῖ, male. In seq. v. πράσσουσιν exhibit E. T. [et Dresd. a.] Perperam Aldus πρᾶτ-
 τουσιν. BRUNCK. Adulatoria oratio, et tamquam ve-
 niam deprecantis. MVSER.

V. 559. Apud Plutarchum in Phocione c. 1. p. 742. A. et de ira cohib. p. 460. D. ἀλλ' οὐ γάρ, ὦναξ et πράξασιν. Apud Greg. Cor. de dial. Ion. §. 29. p. 417. ἀλλὰ γάρ, ὦναξ et πρᾶττουσιν, sed quidam eius libri νοῦς, οὐδ' ὅς μένει τοῖς καλῶς πεπραγόσιν. Eustathius p. 720, 7. (609, 5.) affert ὅς ἂν βλαστοῖ νοῦς. Vulgatum βλαστῆ, quod etiam apud Plutarchum et Gregorium est, βλάστη scribendum esse, Schaefero auctore ad Electr. 1061. Antig. 912. adnotavit Martinus. Scholiastes hos versus male sic interpretatur, quasi corrigi Ismene perversitatem mentis infortunio dicat. Hoc illa dicit, etiam qui ante recta mente usi sint, rebus adversis perturbatos prava consilia sequi.

V. 561. ξὺν κακοῖς. Sic August. optime. Gl. σὺν τῇ ἀδελφῇ. In E. T. [et Dresd. a. Vat.] σὺν κακῇ. In membr. ut apud Aldum σὺν κακῷ. Since-

ΙΣΜΗΝΗ.

τί γὰρ μόνη μοι τῆσδ' ἄτερ βιώσιμον;

ΚΡΕΩΝ.

ἀλλ' ἦδε μέντοι μὴ λέγ'. οὐ γὰρ ἔστ' ἔτι.

ΙΣΜΗΝΗ.

ἀλλὰ κτενεῖς νυμφεῖα τοῦ σαυτοῦ τέκνου;

rum est quod praetulimus, et tragico stylo congruum: nomen plurale cum emphasi singularem personam notans. Vide ad Oed. T. 366. et 1403. BRVNCCK. Σὺν κακοῖς videri potest etiam scholiastes legisse, cuius haec verba sunt: πρὸς ὃ φησι Κρέων, σοὶ γοῦν μένει κακὸς ὁ νοῦς, ὁπότε εἴλου τῶν κακῶν εἶναι κοινωνός. Cod. Aug. σὺν κακοῖς. Sic etiam La. supra scripto ἦι. Σὺν κακοῖς quum ambiguum sit, et non minus cum malo tuo quam cum malis hominibus significare possit, qui priorem interpretationem probabant, σὺν κακῶ; quē posteriorem, σὺν κακῇ adscribere. Et hos quidem, qui Antigonom dici viderunt, recte sensisse, responsio Ismenae docet.

V. 563. ἀλλ' ΗΔΕ μέντοι μὴ λέγ'. Sic legendum. Materialiter, ut aiunt, positum est hic ἦδε, repetitum ex τῆσδ' in praec. versu. [Aristoph. Acharn. 35. Matthiae p. 389. ERF.] Optima glossa est in August. τὸ ἦδε. Id est, ἀλλὰ μέντοι μὴ λέγς τὸ ἦδε. In membr. et T. [ac La.] ut apud Aldum, ἀλλ' ἦδε μὲν σοὶ μὴ λέγ'. In E. ἀλλ' ἦδε μὲν σοὶ μὴ λέγ'. Nemo non videt μέντοι unice verum esse. Saepissime σοὶ et τοὶ commutantur. BRVNCCK. μέντοι satis frequens est in responsionibus. Vid. Heindorf. ad Plat. Cratyl. p. 152. ERF.

ΚΡΕΩΝ.

565 ἀρώσιμοι γὰρ χᾶτέρων εἶσιν γύαι.

ΙΣΜΗΝΗ.

οὐχ ὧς γ' ἐκείνω τῆδέ τ' ἦν ἡρμοσμένα. 570

ΚΡΕΩΝ.

πακὰς ἐγὼ γυναικας νιέσι στυγῶ.

ΙΣΜΗΝΗ.

ὦ φίλταθ' Αἴμων, ὧς σ' ἀτιμάζει πατήρ.

ΚΡΕΩΝ.

ἄγαν γε λυπεῖς, καὶ σύ, καὶ τὸ σὸν λέχος.

V. 565. ἀρώσιμοι. Perperam Aldus et membr. ἀρώσιμαι. Vide Taubmannum ad Plauti Asinariam V. 2. 23. BRVNCK. Ald. et Iuntinae ἀρώσιμαι — γύναι. La. Ricc. Turn. ἀρώσιμοι. Deinde Ricc. γοναί. Affertur hic versus in Excerptis e cod. Paris. post Gregor. Cor. p. 677. et Bachmanni Anecd. vol. II. p. 366, 5. ita, ἀρώσιμαι γὰρ χ' ἀτέρων εἰσὶ γνῶμαι. In Moschopuli Dictt. Att. in v. ἀρόω sic, ἀρόσιμοι γὰρ χ' ἑτέρων εἰσὶ γυῖαι.

V. 567. νιάσιν. Dativus pro Genitivo, figura Colophonia. Vid. Matthiae Gramm. Gr. p. 526. n. 3. ERF. Reposui νιέσι ex cod. Dresd. et Lc., monitu Lobeckii ad Phryn. p. 69. Vt epici cur νιάσι dicere quam νιέσι maluerint apertum est, ita non est obscurum cur Attici, qui dativos in εσι uno σ terminatos usurpare solent, non opus habuerint νιάσι dicere.

V. 568. Hunc versum Aldus et Turnebus Antigoniae tribuunt contra meliorum codd. fidem, etiam illius qui Sophoclem a Triclinio recensitum exhibet. Dectos viros fefellit istud sequentis versus τὸ σὸν

ΙΣΜΗΝΗ.

570 ἢ γὰρ στερήσεις τῆςδε τὸν σαυτοῦ γόνου;

ΚΡΕΩΝ.

Ἄιδης ὁ παύσων τούςδε τοὺς γάμους ἔφν. 575

ΙΣΜΗΝΗ.

δεδογμέν', ὡς ἔοικε, τήνδε κατθανεῖν.

λέχος, quod soli Antigonae convenire opinati sunt. At ibi τὸ σὸν λέχος non valet nuptiae tuae, quatenus illa cui hoc dicitur nuptura fuisset, sed nuptiae quas crepas, τὸ ὑπὸ σοῦ ὀνομαζόμενον λέχος, ut bene Scholiastes exponit. Sic El. 1110. οὐκ οἶδα τὴν σὴν κληδόν'. Philoct. 1251. τὸν σὸν οὐ ταρβῶ φόβον. Euripid. Heracl. 285. τὸ σὸν γὰρ Ἄργος οὐ δέδοικ' ἐγώ. Id est ὁ κομπεῖς Ἄργος. BRUNCK. La. Αἴμων, quod recepi. Vulgo Αἴμιον. Interesse nonnunquam videri aliquid, utrum vocativo quis an nominativo utatur, monitum ad Aiac. v. 89. Qua in re si non fallor, aptior est nominativus in appellatione absentis per figuram rhetoricam. Sic in Aiace ᾧ φίλτατ' Αἴας v. 977. 996. et φίλτατ' Αἴας v. 1015. ubi Suidas vocativum habet, quem exhibet idem v. 923. ubi Sophoclis libri ᾧ δύσμορ' Αἴας. Et sine epitheto Αἴας in hac figura v. 1269. Diversa ratio est, quum epitheton postponitur, ut in Electra v. 808. Ὅρεστα φίλτατε. Caeterum etiam La. versum tribuit Ismenae, cuius eum esse etiam si non docerent Creontis quae sequuntur verba, eo intelligi potest, quod ab Antigona ingenio commemoratio Haemonis hoc tempore valde abhorret.

V. 571. Pro ἔφν La. ἐμοί.

V. 572. Cod. Aug. hunc versum tribuit choro, non male, sed tamen contra morem tragoediae.

ΚΡΕΩΝ.

καὶ σοὶ γε κάμοι. μὴ τριβάς ἔτ', ἀλλά νιν

Nam chorus si hic loqueretur, duos minimum versus haberet.

V. 573. μὴ τριβάς ἔτ'. Sic libri omnes, quos corruptos esse pronuntiat Toupius ad Suidam III. 163. legendum statuens, μὴ τριβάζετ'. Mihi cum erudito viro non amplius convenit; quin sinceram esse vulgatam lectionem aio. Supprimitur verbum nomini τριβάς aptum, ἐμβάλλετε, ποιείτε, vel simile. Estque haec ellipsis elegans, in familiari sermone valde usitata. Sic Cicero libro de Finibus II. 6. Tum ille, Finem, inquit, interrogandi, si videtur. et IV. extremo: Scrupulum, inquam, abeunti: sed videbimus. Vbi verba itidem supprimuntur. Iratum autem et festinantem Creontem maxime convenit quam paucissimis mandata sua complecti. BRVNSCK. Aristoph. Acharn. 344. μὴ μοι πρόφασιν. Vesp. 1174. μὴ μοι γε μύθους. Vid. et Electr. 369. MVSGR. καὶ σοὶ γε κάμοι, et tibi et mihi decretum est, i. e. recte coniciis Antigonaе supplicium a me constitui. Moram inique ferentis aspera et acerbæ cavillationis plena oratio. Alexis ap. Athen. p. 170. A. Καὶ μὴ προφάσεις ἐνταῦθά μοι· μηδ', Οὐκ ἔχω. ERF. Scholiastes: καὶ σοὶ γε κάμοι. οὐ μόνη ταύτη ᾧρισται τὸ ἀποθανεῖν, ἀλλὰ καὶ σοὶ· μηκέτι οὐν μοι τριβάς ἐμβάλλετε. ἢ καὶ ἐμοὶ καὶ σοὶ δέδοκται μηκέτι διατρίβειν ἐν τοῖς λόγοις. Posterior explicatio eo tantum mala est, quod interpunctionem post κάμοι sublatam habet. Prior ad scripturam refertur, quae haec est: καὶ σοὶ γε. καὶ μοι μὴ τριβάς ἔτ'. Recte vero vulgata. Δεδογμένα est certum est. Hoc enim dicit Creon: non minus tibi, quam mihi certum est, illam mori.

575 κομίζετ' εἶσω, δμῶες· ἐκ δὲ τοῦδε χροῖ
 γυναικας εἶναι τάςδε, μηδ' ἀνειμένας.
 φεύγουσι γάρ τοι χοῖ θρασεῖς, ὅταν πέλας 580
 ἦδη τὸν Ἄϊδην εἰσορῶσι τοῦ βίου.

ΧΟΡΟΣ.

στροφὴ α'.

Εὐδαιμόνες, οἷσι κακῶν ἄγευστος αἰών.

V. 575. γυναικας εἶναι, i. e. intus in thalamis agere. Sarcastica phrasis, qua significat eas indecore, nec pro honestarum mulierum more, extra aedes vagari. Vide quae Toupius notavit ad Suidam v. Ἀμπαλίνωρος. — ἀνειμένας. Clytaemnestra apud Nostrum Electr. 516. ἀνειμένη μὲν, ὡς ἔοικας, αὐτὴ στρέφει. MvsGR. Sic intellexit locum etiam Wakef. in Silv. Crit. P. I. p. 34. aliter quidem, sed ita, ut illorum ratio una probari possit, Corayus ad Isocrat. p. 241. his verbis usus: Ταύτας ἀπὸ τοῦ νῦν χροῖ γυναικας εἶναι, ἤγγουν ὡς γυναικας ὑποστέλλεσθαι, καὶ μὴ εἶναι ἀνειμένας, τουτέστι μὴ ἀνυποστόλως παρῶρησιάζεσθαι. Brunckius, tamquam si μὴ, non μηδὲ legatur, hunc in modum vertit: mulieres istas dehinc libere vagari nequaquam convenit. EFF. Scholiastes, cuius verbis praefixum est ἐκ δὲ τοῦδε χροῖ, δὲ in μηδὲ abundare dixit. Ab eo se in errorem abduci passus est Brunckius.

V. 578. Prima quinque verba huius carminis posuit Stobaeus Serm. CIII. περὶ εὐδαιμονίας. Ne quis putet, ineptam esse hanc sententiam, ut quae nihil aliud quam felices esse qui non sint infelices dicat, meminerit, negligentius loqui poetam, quia statim explicat, quod intelligi velit. Hoc enim dicit, felices esse, quibus non acciderit insigne aliquod malum, ut quod solet infinitam aliorum afferre

580 οἷς γὰρ ἂν σεισθῆ θεόθεν δόμος, ἄτας
 οὐδὲν ἔλλείπει, γενεᾶς
 ἐπὶ πληθὸς ἔρπον.
 ὅμοιον ὥστε ποντίας

585

malorum copiam. Caeterum versus Erfurdcius ita distinxerat, ut Brunckius, nisi quod vocem γενεᾶς quinto versui adiecerat. Quae versuum distinctio etsi talis est, ut nihil in antistropha mutari necesse sit, tamen, qui hoc genus numerorum, quod ex epitritis et dactylico metro compositum est, satis cognitum habeat, non poterit dubitare, quin prava sit ista descriptio. Vide Elem. doctr. metr. p. 647. seqq. Itaque restitui distinctionem versuum eam, quam rectissime Aldina exhibet, servata tamen numeratione versuum Erfurdiana. Wunderus cum eoque Dindorfius etiam tertium versum longiorem fecerunt, ut ex epitrito et ordine logaedicō constaret,

οὐδὲν ἔλλείπει γενεᾶς ἐπὶ πληθὸς ἔρπον.

Nam altera quidem metiendi ratio, quam Wunderus in Conspectu metrorum proposuit, ut medius inter duos epitritos sit dimeter dactylicus, prorsus repugnare videtur his Doriis numeris, in quibus non locus est dactylicis acatalectis. Quin etiam prior illa descriptio proportionem habet aliam, quam quae generis illius propria est. Quam proportionem servat divisio in duos versus, quorum prior ex epitrito et choriambō constat. Quare hic quoque sequendam Aldinam duxi.

V. 583. Libri omnes ὅμοιον ὥστε ποντίας ἀλός, versu exuberante. Primam vocem deleri iussit Seidlerus meus in Novo Mercurio Germanico, 1804. Partic. 3. p. 169. ubi perpolitam huius carminis dedit interpretationem vernaculam. Sic versus non solum antistrophico exacte respondet, verum etiam,

οἶδμα δυσπνόοις ὅταν

585 Θρησσησιν ἔρεβος ὕφαλον ἐπιδράμη πνοαῖς,
κυλίνδει βυσσόθεν κελαινάν.

590

quod studiose quaesiverunt Tragicæ, eadem metri species apparet sequente versu. ERF. Vulgatam agnoscit Triclinius. Scholiastes vero ita: ὁμοιον ὡστε ποντίας ἁλός. τὸ ἐξῆς, ὁμοιον, ὡς ὅταν Θρησσησιν ποντίας δυσπνόοις πνοαῖς οἶδμα ἔρεβος ὕφαλον ἐπιδράμη· ἀντὶ τοῦ, ἐκ βάθους κινήσῃ τὴν θάλασσαν. τὰ γὰρ βαθεῖα μέλανα ἐκάλουν. Ομηρος· δνοφερόν χέει ὕδωρ. καὶ ὁ Ποσειδῶν κνανοχαίτης. ἔρεβος. μέλαν. ὕφαλον. ἐκ βάθους. Hunc ποντίας legisse, quod postea repertum est in La. ex emendatione positum, non legisse autem ἁλός, intellexerunt Elmsleius in addendis ad Heracl. 750. quem vide etiam ad scholiastam, et Martinus. Quae scriptura quum et metro accommodata sit, et propter difficiliorem verborum compositionem facile in vulgatam mutari poterit, recipienda mihi visa est. Sensus est: similiter ut, quum fluctus marinis vehementibus Thraciis flabris concitatus submarinam caliginem percurrit, ex fundo nigrum provolvit et turbulentum limum. "Υφαλον ἔρεβος vocat fundum maris. Δυσήνεμον Hesychius, Suidas, aliique grammatici interpretantur δυστάραχον, τὸ κακὸς ἀνέμους ἔχον. Scholiastes, τὴν ὑπὸ ἀνέμων ταραχθεῖσαν. Doricam formam et scholiastes agnoscit, et habent libri veteres; communem Tricliniani. Τὸ σφοδρὸν τῆς τραγωδικῶς εἰπεῖν δυσπνόου Θρησσης πνοῆς commemorat hunc locum respiciens Eustathius p. 732, 28. (625, 8.)

V. 585. Verte: quum tenebrae ex imo mari prodeunt, hiscentibus sc. undis. ERF.

θῖνα καὶ δυσάνεμον,
στόνω βρέμουσι δ' ἀντιπληγες ἀκταί.

ἀντιστρ. α'.

ἀρχαῖα τὰ Λαβδακιδᾶν οἴκων ὀρῶμαι
590 πῆματα φθιτῶν ἐπὶ πῆμασι πίπτουτ' · 595
οὐδ' ἀπαλλάσσει γενεὰν
γένος, ἀλλ' ἐρείπει
θεῶν τις, οὐδ' ἔχει λύσιν.

V. 587. sq. *δυσανέμω στόνω βρέμουσιν* — Sic optime correxit Iacobs. ad Anthol. Gr. T. XII. p. 210. Vulgo *δυσάνεμον, στόνω βρέμουσι δ'* — quod neutiquam ferri potest. Languet enim *δυσάνεμον θῖνα* post *δυσπνόοις* *Θρήσσησι* *πνοαῖς*, nec solent antiqui poetae epitheta ornantia per copulam coniungere. Erf. Restitui vulgatam.

V. 590. Libri omnes *φθιμένων*, quod ex mea emendatione Erfurdcius in editione maiore in *φθιτῶν* mutaverat. Non debebat postea vulgatam revocare, quae aperte debetur correctoribus metricis, in brevi syllaba, cui in strophico longa respondet, haerentibus. Anceps ubi locum habeat in hoc genere metri, dictum in Elem. doctr. metr. p. 649. Vulgatam illud *φθιμένων* ineptissime quidam cum *οἴκων* construxerunt. Mortuos fratres intelligi vidit Brunckius: sed quod vertendo expressit, veteres Labdacidarum domus calamitates vigere video, novis cladibus clades defunctorum excipientibus, non est ab Sophocle isto modo dictum. Hoc ille dicit: antiqua Labdacidarum gentis mala video defunctorum malis addita. Resuscitari enim antiqua mala novis, et primi sceleris poenas iterum iterumque renovari.

V. 594. οὐδ' ἔχει μίαν λύσιν. Libri omnes, οὐδ

595

νῦν γὰρ ἐσχάτας ὄπερ
 ῥίξας ἐτέτατο φάος ἐν Οἰδίπου δόμοις,

600

ἔχει λύσιν, defecto versu. Vocem *μίαν* addidi ex coniectura, quam firmat ipse Tragicus in El. 142. ἐν οἷς ἀνάλυσίς ἐστίν οὐδεμία κακῶν. BRUNCK. Οὐδὲ εἰς Attice dici pro οὐδεῖς, ne Heindorfio quidem credo monenti ad Plat. Phaedr. 55. Illud semper est, ne unus quidem, hoc simpliciter nullus. Ceterum vide ad v. 583. ERF. Οὐδ' ἔχει λύσιν, scilicet τὰ κακά. Iuntinae habent λύσις.

V. 595. Hic versus deest in Aug. Vulgo ὑπὲρ. La. ὕπερ.

V. 596. φάος. Hesych. φάος, φῶς, χαρά, σωτηρία. Euripid. Bacch. 608. ὦ φάος μέγιστον ἡμῖν. Idem Iph. Taur. 856. δόμοις ἐξεθρέψω φάος. MVSGR. Brunckium, qui ῥίξας ἐτέτατο edidit, sequuti sunt recentiores. Libri omnes, etiam La. Ricc. ῥίξας τέτατο. Aliud monstrare poterat scholiastes, cuius haec verba sunt: λείπει ἄρθρον τὸ ὄ. τὸ δὲ λεγόμενον ἐστὶ τοιοῦτο· νῦν γὰρ ὄπερ ἐτέτατο φῶς (codex φησὶ) καὶ σωτηρία ἐν τοῖς οἴκοις τοῦ Οἰδίποδος ἐσχάτης ὑπὲρ ῥίξης, ἀντὶ τοῦ ὄπερ ἐβλαστέν ἄνω τῆς ῥίξης, θάνατος καταλαμβάνει. νῦν γὰρ φησὶν ὄπερ ἦν λείψανον γενεᾶς, τοῦτο μέλλει καλύπτειν ἡ κόνις, τὸ καταλειφθέν φησὶν ἀπὸ Οἰδίποδος βλάστημα. κατ' αὐτὸ νιν. αὐτὴν τὴν ῥίξαν. εἰάν στίξωμεν κατ' αὐτὸ νιν, οὐδὲν λείπει τῷ λόγῳ. Si interpunctione post δόμοις posita scribatur κατ' αὐτὸ νιν, nihil deesse dicit. Non enim habuit in codice suo pronomen ὄ, sed deesse collegit ex annotatione antiquioris interpretis, secundum quem sensum loci explicuit. In eo autem et scholiastae et Triclinius falluntur, quod νιν non ad φάος, sed ad ῥίξας referunt. Patet ex his, difficile esse, certi quid de huius

κατ' αὖ νιν φοινία θεῶν τῶν

loci scriptura pronunciare. Nam restituto κατ' αὖ νιν, de quo non dubitandum puto, ea quae praecedunt tribus modis scribi possunt, aut ἐσχάτας ὑπὲρ ῥίζας ὃ τέτατο, aut ἐσχάτας ὑπὲρ ῥίζας ἐτέτατο, de qua ratione ad v. 597. dicam, aut ἐσχάτας ὄπερ ῥίζας ἐτέτατο. Ad numeros suavius est ἐτέτατο quam ὃ τέτατο. Ad sententiam valde impeditum φάος ὑπὲρ ἐσχάτας ῥίζας, et, si quid video, etiam perversum. Nam ἐσχάτην ῥίζαν quin filias Oedipi, quae solae superstites sint, dicat, non potest dubium esse. Et quid his luminis affulsit? Nihil profecto, praeterquam ut vita, sed ea misera et luctuosa fruantur. Non ergo ipsis quidquam laetabile accidit, sed domui Oedipi ex ipsis, quod non penitus gens illa deleta est atque exstirpata. Quare verba illa sic construenda essent, ἐτέτατο φάος ἐν Οἰδίπῳ δόμοις ἐσχάτας ὑπὲρ ῥίζας, ut ὑπὲρ significaret de. Quod nemo non videt quam et moleste et inveniuste dictum esset. At omnia et planissima sunt et nitidissima, si reponitur ὄπερ ἐτέτατο, ut puellae istae ipsae, id quod sunt, supremas propaginis lux in Oedipi domo esse dicantur. Id igitur restitui.

V. 597. κατ'. Dresd. a. κατ', quo admissio male deest copula. -- φοινία. Aldus φοινία. Ruente metro Brunckius eum praetulit ordinem, quo dispositae sunt voces in E. θεῶν φοινία τῶν. ERF. Etiam scholia Romana κατ', et Triclinius, qui id cum ἀμῶ iungendum monet. Sed La. κατ' αὖ νιν, Admisit κατ' αὖ νιν Gaisfordius. Sed in hoc genere metri multo elegantius ab iambo fit initium: quare rarus, nec praeter necessitatem recipiendus spondeus. Neque propterea quidem, quod ὑπὲρ ῥίζας ἐτέτατο legeret Gaisfordius, opus erat ut κατὰ reciperet. Nam particulae αὖ ea est ra-

νεοτέρων ἀμᾶ κόνις,

tio, ut quodammodo ipsa copulae vicem sustineat. Ἀμᾶν proprie est multa simul corripere, quod nos dicimus zusammenraffen. Metendi enim significatus ex eo ortus, quod in metendo culmi manipulatim prehensi falce resecantur. Γῆν sive κόνιν ἐπαμᾶσθαι usitatum de pulvere sibi manipulatim iniiciendo: vide Dorvill. ad Charit. p. 366. sqq. (422. sqq.) qui tamen male interpretatus est Sophoclis verba. Quum καταμᾶν τινός κόνιν sit iniicere alicui pulverem, consentaneum est, si κόνις τινὰ καταμᾶν dicitur, id esse obruere, ut ex his, quae scholiastes scripsit, verum sit postremum: ἀμᾶ κόνις. θερίζει καὶ ἐκκόπτει. ἢ καλύπτει.

V. 598. κόπις. Vulgo κόνις ineptissime. Meritis laudibus extollit egregiam hanc emendationem Heathius^{*)}, qua nihil verius. Vide Fragm. inc. LXXXIV. BRVNCK. Dorv. ad Charit. pag. 423. Gladius Diis inferis ποιητικῇ tribuitur ἀδεία, ut Iovi μάκελλα Aeschyl. Agam. 538. Aristoph. Av. 1240. et χαλινός Aeschyl. Prom. 677. Marti μάστιξ Aeschyl. Agam. 654. Veneri flagellum Horat. Od. III, 26, 11. ERF. Κόπις probavit Valckenarius in Diatr. de fr. Eur. pag. 225. estque ea profecto elegantissima coniectura, ut non mirer praelatam esse librorum scripturae. Vt recte iudicari de hoc loco possit, bene tenendum est, quid hoc toto carmine dicere velit chorus. „Felices sunt,“ inquit, „quorum gens non aliquod divini-

*) In prioribus Addendis et Corrigendis in Notis ad Sophoclem, quae in multis exemplaribus deesse ex Schaefero meo audiui. Askewius ibi auctor esse dicitur illius emendationis, quam Reiskius quoque reperit. ERF. Gaisfordius primum κοπις coniecisse Iortinum ait.

tus immissum malum experta est. Hoc enim quibus accidit, malum ex malo nascitur. Ita vetus Labdacidarum culpa singulis in generationibus de novo punitur ab diis. Nam etiam quod ex harum virginum vita, quae solae superstites sunt, in Oedipi domo expansum erat lumen, obruunt dii inferi, animique vesania, et mentis furialis error." Igitur quid hoc est, quod de diis inferis dicit? Nihil profecto aliud, quam quod paullo ante, *ἔρείπει θεῶν τις*, ira deorum inferorum nondum placata. Id apte per falcem, quae demetat ultimum germen Labdacidarum, significari, non est obscurum. Difficilius explicatu est *κόνις*, sed eo ipso, ut mihi videtur, praefendum. Quum enim minime necessarium sit, diis inferis hoc tribui, quod Oedipi filiae sibi malum contraxerint, praesertim quum id iam indicatum sit his verbis, *ἀλλ' ἔρείπει θεῶν τις*, aliud est, quod recte hic dici, apteque cum sequentibus verbis coniungi possit, humatio Polynicis. Sensit aliquid huius rei Triclinius, quum scripsit, *εἰκότως δὲ τὸ κόνις τέθειται. διότι γὰρ ἐκάλυψεν Ἀντιγόνη τὸν ἀδελφὸν Πολυνείκην κόνει, διὰ τοῦτο τεθνήξουσάι ἔμελλε*. Eam humationem poeta vocat funestum deorum inferorum pulverem. Vsitatum est enim Graecis ea, quae consecrata sunt inferis, inferorum dicere. Ita Euripides in Oreste 1019. *νερτέρων πυρᾶς*, ubi quum ex eadem fabula v. 123. *νερτέρων δωρήματα* afferre posset Porsonus, attulit tantum *νερτέρων στέφη* ex Troad. 1247. Adde Aeschyli Pers. 621. *ἀλλ', ὦ φίλοι, χαῖσι ταῖςδε νερτέρων ὕμνους ἐπενοημεῖτε*, ubi ne quis ὕμνους potius quam χαῖσι cum *νερτέρων* iungi velit, et illa Euripidis exempla prohibent, et quod paullo post dicit Atossa: *γαπότους δ' ἐγὼ τιμὰς προπέμψω τὰςδε νερτέροις θεοῖς*. Vides hic *νερτέροις θεοῖς*, ut apud Sophoclem. Nam quum omnis sepulturae atque inferiarum honos maxime ad placandos deos inferos spectet, saepe nihil refert, utrum mortuus, an dii inferi nominentur. Aperte utrosque comprehendit

λόγου τ' ἄνοια, καὶ φρενῶν Ἐριννύς.

στροφῆ β'.

600

τεάν, Ζεῦ, δύνασιν τίς ἀνδρῶν
ὑπερβασία κατάσχοι,

605

Aeschylus in Supplicibus v. 25. ὕπατοί τε θεοί, καὶ βαρῦτιμοὶ χθόνιοι, θήκας κατέχοντες. Non enim dii, sed mortui θήκας κατέχουσιν, ut in Agamemnone est v. 461. οἱ δ' αὐτοῦ περὶ τεῖχος θήκας Ἰλιάδος γᾶς εὔμορφοι κατέχουσιν.

V. 599. De scriptura nominis Ἐριννύς vide praefationem.

V. 600. Tricliniani libri, τὰν σὰν Ζεῦ δύναμιν. Vide ad v. 603. Ricc. Vat. Aug. δύναμιν. Etiam La. sed supra scripto σ.

V. 601. κατάσχη. Sic in E. Vulgo κατάσχοι. Optativus in hac loquendi forma non adhibetur, nisi cum particula ἄν. BRUNCK. ὑπερβασία. Hesychius: ὑπερβασίης, ὑπερηφανίας. — κατάσχοι, superaverit. Hesychius: κατασχεῖν, κατακρατεῖν. et alibi: κατέσχεος — περιεκράτησας. Mvsgr. Ald. Turn. Brunck. Erf. ὑπερβασία. Scholiastes, ὑπερηφανία κρατῆσαι δύναται. Sed La. Ricc. Iuntinae et Stephani editio, quaeque hanc sequutae sunt, ὑπερβασία. Scholiastes minor, ὑπερφρόνησις. Hoc recipiendum duxi. Nam malum facinus Iove potentius fore sperat is, qui facit; non autem ut Iovis potentiam superet, malum facinus facit. Revocavi etiam librorum omnium scripturam κατάσχοι. Scholiastes: κατάσχοι. εὐκτικῶς· ὡς ποιῆσαι, τρίτον προσώπου. Mira adnotatio, nisi aliud ille legit verbum, cuius aoristus cum ποιῆσαι comparari posset. Coniunctivus hic ne ferri quidem potest. Non est enim hic deliberationi locus, neque de eo sermo est, quid debeat quis facere, sed illud quaeritur, quid putemus fieri. Si ἄν addidisset, sensus

τὰν οὐθ' ὕπνος αἰρεῖ πόθ' ὁ παντογῆρος,
οὔτ' ἀκάματοι θεῶν

esset, quis poterit tuam vim vincere? Nunc omisso ἄν obliqua oratione utitur, quis vincat? i. e. quem putas vincere Iovem? Vidit hoc Reisigius in commentat. de particula ἄν p. 133. quem confer.

V. 602. παντογῆρος. Huius vocabuli fidem non erat quod Schneiderus in Lexico Graeco addubitarret. Interpretor: qui ad senium ducit omnia. γηρᾶν activo significatu habet Aeschyl. Suppl. 901. **ERF.**

V. 603. οὔτε θεῶν ἀκητοί. Sic correxit Hermannus de metris p. 317. nunc, mutata sententia, ἀκάματοι θεῶν οὔ legendum suspicans, in quo, fateor, male me habet vocis οὔ collocatio. August. b. et Ald. οὐδ' ἀκάματοι θεῶν, Schol. οὔτ'. Brunckius edidit οὔτε θεῶν ἀνάματοι et in antistropha εἰδότει δ' οὐδὲν προσέρπει, quae quomodo sibi respondeant, equidem non dixerim. θεῶν μῆνες sunt menses, quae Deorum sub imperio advehuntur ac decurrunt. **ERF.** La. οὔτ' ἀκάματοι. Ex iis, quae et alii et ego ipse alio tempore alia in hoc vexatissimo loco coniectavi, ut in Elem. doctr. metr. p. 534. et in Epitome §. 467. quibus aliquot alias possem coniecturas adiicere, nihil hodie placet. Seidleri coniectura, quam in Diar. class. XLII. p. 346. commemoravi, οὔτ' ἀκάμαντοι θεῶν, et in antistropha ῥέπει pro ἔρπει, est illa quidem facilima, sed neque ῥέπει satis aptum illo loco verbum videtur, neque ἀκάμαντος proba forma est, cui ne ex Hesychio quidem, quem solum auctorem habet, aliquid praesidii accedit, quum apud illum ἀκάμαντα scribendum esse certissimum sit. Et hanc quidem formam non mirarer cum altera, ἀκάματος, permutatam esse. Eustathius p. 1053, 22. (1068, 11.)

605

μῆνες; ἀγήρω δὲ χρόνῳ δυνάστας
κατέχεις Ὀλύμπου
μαρμαρόεσσαν αἴγλαν.
τό τ' ἔπειτα, καὶ τὸ μέλλον,

610

ἀνάμαντα δὲ Σπερχειόν, ἀντὶ τοῦ ἀέναον, καὶ ὡς εἴ τις εἴποι ἀνάματον, καθὰ καὶ Διονύσιος, ἀνάματιοιο ῥόον φησὶν Ὀκεανοῦ. Apud Suidam v. ἀνάματα, ubi ed. Mediol. in Sophoclis versu Ele-

ctrae 164. ἀνάμαν, aliae veteres edd. ἀνάμαντα habent. Ἀνάμας χρόνος dictus Euripidi Pirith. fr. 3. Ἥελιον ἀνάμαντα dixit Homerus. Sed apud Sophoclem antistrophicum versum corruptum esse arbitror.

V. 604. ἀγήρω δὲ χρόνῳ δυνάστας. Sic Dresd. a. Turn. Steph. Cant. [La.] In membr. et August. b. ut apud Aldum, ἀγήρω δὲ χρόνῳ. In E. ἀγήρω δὲ, inquit, metrum respuit. Versus est antispasticus dimeter brachycatal. ut versus 619. Haec vero falsissima. ERF. Revocavi ἀγήρω ex libris veteribus et scholiasta, in quo nihil est quod reprehendas. Ἀγήρω δὲ tamen iam antiquitus lectum esse, ex hoc scholio ad v. 610. apparet: ὁ λόγος· σὺ μὲν, ὦ Ζεῦ, ἀγήρω τε καὶ δυνάστης εἰς ἅπαντα τὸν χρόνον εἶ· ἢ δὲ τῶν ἀνθρώπων πολιτεία οὐδέποτε χωρὶς κακῶν ἐστίν.

V. 607. Τό τ' ἔπειτα καὶ τὸ μέλλον. Scholiastes Romanus: τὸ ἐσόμενον καὶ τὸ μετ' ἐκεῖνο μέλλον καὶ πάλιν ἐσόμενον. τινὲς δὲ τὸ ἔπειτα ἰδίως ἐπὶ ἐνεστώτος λελέχθαι φασίν, ἀντὶ τοῦ νῦν. Posteriore loco prolata vocis ἔπειτα significatio vereor ut confirmari possit loco Euripideo, Iph. T. 1263. τὰ τε πρῶτα τὰ τ' ἔπειθ' ὅσα τ' ἔμελλε τυχεῖν: ubi quum praecedat τὰ πρῶτα, necessario ea temporis pars intelligi debet, quae τὰ πρῶτα proxime

καὶ τὸ πρὶν ἐπαρκέσει
νόμος ὅδ', οὐδὲν ἔρπειν

610 θνατῶν βιότηῳ πάμπολύ γ' ἐκτὸς ἄτας.

sequitur, i. e. ὁ ἐνεστῶς. Noster autem ita commemorat τὸ ἔπειτα, ut non praeteritum, sed praesens aliquod tempus videatur tamquam antea cogitasse. Quocirca vel alteram Scholiastae interpretationem praetulerim, qua tempus a praesenti proximum significari ait, vel putaverim verbis τὸ τ' ἔπειτα καὶ τὸ μέλλον omnino futuri temporis notionem subesse, quemadmodum Cicero de Fin. I, 20. coniunxit consequentis ac posteriori temporis. Apud Platonem Parmen. §. 31. legitur τοῦ ἔπειτα τοῦ μέλλοντος, Heindorfio articulum ante μέλλοντος delendum esse censente. Sed pari iure suspiceris, τοῦ ἔπειτα καὶ τοῦ μέλλοντος, vel τοῦ τε μέλλοντος. ERF. Τὸ ἔπειτα, de hinc, aliquam continet praesentis temporis notationem, a quo proximum est cum eoque cohaeret.

V. 609. Libri omnes et Brunck. ἔρπει, Scholiastes ἔρπων, quod haud dubie ortum ex ἔρπειν. πίπτει et πίπτειν confusa sunt supra v. 470. ERF.

V. 610. πάμπολύ γ' ἐκτὸς ἄτας. Sic optime emendat Heathius. Vulgo πάμπολις ἐκτὸς ἄτας. Istud πάμπολις, quod saltem cum οὐδὲν genere congruere deberet, glossa exponit παγκόσμιος; nec sic inde ullus tolerabilis sensus exoritur. BRUNCK. Νόμος ὅδ' οὐδὲν' ἔρπει θνατῶν βιότηῳ πάμπολις ἐκτὸς ἄτας. Sic hunc locum edidit Aldus, omnibus, ni fallor, Mss. consentientibus, et sic lectum interpunctumque interpretatur scholiastes. GAISFORD. Dubito ego quidem, οὐδὲν' an non sit in codd. omnibus, quum id neque ex Augustano adnotaverim, et in sola Aldina et quae ex hac expressa est Colinaei editione esse videam. Iuntinae caeteraeque omnes

οὐδὲν genere neutro. Livineii liber v. ἐπαρκέσαι, quod videntur etiam quidam ex scholiastis legisse. Scholia ab Elmsleio descripta haec sunt: καὶ τὸ πρὶν ἐπαρκέσει. ὃ ἐστίν, ἀεὶ δυνάμενον (f. δυνάμενος) βοηθεῖν. νόμος ὃδ' οὐδὲν ἔρπει. οὐδεῖς, φησὶν, ἔστι νόμος ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν, ὥστε φεύγειν τοὺς ἀνθρώπους τὸ συμβησόμενον. Ἡ οὕτως. οὐδεῖς ἐστὶ νόμος, ὃς δύναται τῶν ἤδη τελειωθέντων κακῶν προσάγειν βοήθειαν. Ἡ οὕτως. ὁ δὲ νόμος ὁ πάντων ἀνθρώπων κοινὸς τοῦτο ἔχει, μηδένα ζῆν ἄνευ λύπης. Ὁ λόγος· σὺ μὲν, ὦ Ζεῦ, ἀγήρως τε καὶ δυνάστης εἰς ἅπαντα τὸν χρόνον εἶ. ἢ δὲ τῶν ἀνθρώπων πολιτεία οὐδέποτε χωρὶς κακῶν ἐστίν. πάμπολις. ὁ κατὰ πᾶσαν πόλιν ἔρπων νόμος, ὃ ἐστὶ πάντες ἀνθρώποι. Has turbas omnes procreavit perantiqua munda πάμπολις, quae si aliquo saltem modo defendenda est, non video aliam rationem, quam ut eoniuncta cum ἔρπων, quod vel legit vel coniecit unus ex scholiastis, verba sic accipiantur: ἐπαρκέσει νόμος ὃδ', οὐδὲν, ἔρπων θνατῶν βίωτη πάμπολις, ἐκ τῆς ἄτας: semper valebit haec lex, usu veniens mortalium vitae per omnes urbes, nihil sine malo. At hoc ad constructionem durum, ad sententiam falsum est. Nam quis sic sine moderatione nihil in vita malo aut culpa vacare dicat? Tum autem etiam πάμπολις ineptum vocabulum est, quia hic non urbes et civitates, sed gentes, familiae, domus respiciuntur. Quae debeat loci sententia esse, non est obscurum, videruntque cum Heathio Brunckius et Erfurdlius. Huius scripturam, quae omni ex parte satisfacit, recipere non dubitavi. Brunckius, qui ἔρπει tenebat, plene interpunxit post ὃδ'. Ita vero et inconcinna est oratio, et ambiguum manet, utrum ἐπαρκέσει νόμος ὃδ' ad praegressa an ad sequentia sit referendum. Ante Heathium et Brunckium male posita erat plena interpunctio post ἐπαρκέσει, quae rectius certe posita fuisset post πρὶν, sublata ma-

ἀντιστρ. β'.

ἄ γὰρ δὴ πολὺπλαγκτος ἔλπις 615
 πολλοῖς μὲν ὄνασις ἀνδρῶν,
 πολλοῖς δ' ἀπάτα κουφονόων ἐρώτων·
 εἰδóτι δ' οὐδέν ἔρπει,

iore post αἰγλάν interpunctione. Sed omnino recte Erfurdtius. Culpa Antigonaе commemorata chorus veneratur Iovis invictum imperium, aeternamque quam tulerit hominibus legem, ut nihil in vita diu culpaе expers maneat, spe mentes mortalium ad errorem pelliciente.

V. 611. πολὺπλαγκτος Vatic. Conf. Dorv. Char. p. 604. ERF.

V. 612. Recte hic Brunckius, nescio an ex libris Mss. vulgatam ὄνησις in ὄνασις mutavit.

V. 614. οὐδέν εἰδóτι, nihil sentienti. Eur. Iph. T. 477. κούδεν οἶδ' οὐδέις κακόν, ubi frustra Critici aestuant. Sic etiam Lat. nescio a Poetis exquisite usurpatur pro non sentio, quam significationem a Lexicographis praetermissam Ruhnkenius in praef. ad Schelleri lexicon p. XI. illustrat loco Lucani, VII, 173. sua quisque pericula nescit. — Iuvenal. IX. 129. obrepit non intellecta senectus. — Cic. Cat. II. 14. ERF. Libri omnes εἰδóτι δ' οὐδέν ἔρπει. Non debebam in Diar. class. XLII. pag. 346. reprehendere eos, qui οὐδέν cum εἰδóτι iungunt. Nam id necessario faciendum, modo recte se haberet scriptura, quae neque cum strophico versu congruit, et ab eo offensionem habet, quod paullo ante eadem verba, οὐδέν ἔρπει, leguntur. Nam etsi unum verbum saepissime iteratur, ut mox ἄτα v. 620. 621. tamen duo eodem modo coniuncta si tam brevi intervallo redeunt, non possunt non displicere. Eo magis, quod in libris est, vel oculis librarii tribuendum, ad superiora

615

πρὶν πρὸς θερμοῦ πόδα τις προσάσῃ.
σοφία γὰρ ἔκ του
κλεινὸν ἔπος πέφανται,

620

aberrantibus, vel repetendum ex adnotatione interpretis videtur. Facillima et veri simillima correctio est, οὐκ εἰδότι δ' ἔρπει. Relinquitur tamen aliquid dubitationis ex ipsa compositione orationis. Nam si haec sententia per particulam δὲ a superioribus separata est, paullo durius ad ἔρπει intelligendum est ἀπάτα, quum tamen structura orationis potius ἐλπίς intelligi postulet. Et fieri sane hoc quoque potest, si cogitatur ἐλπίς ἀπάτη γενομένη. Elegantius, nisi fallor, iungerentur haec cum praecedentibus hoc modo: πολλοῖς δ' ἀπάτα κουνφονόων ἐρώτων οὐκ εἰδόσιν ἔρπει. Nam etiam si alter versiculus plane abesset, nihil desideraretur ad sententiam.

V. 615. πρὸς θερμοῦ, summo periculo. Ἐν πρὸς βέβηκας Musgravius observat teste Suida ad eos dici, qui in magno discrimine versentur. — προσάσῃ. Sic pars codicum, ut legisse videtur etiam scholiastes Romanus, quamquam expositioni eius praefixum est ΠΡΟΣΑΤΣΗ. Ceteri codd. et Aldus προσψάσῃ. Brunckius pessumdato metro scripsit ψάσῃ. Ipse in maiore ed. ex coniectura Musgravii et Hermannii προσάψῃ dederam. Προσάσῃ Seidl. ap. Schaef. ad Gregor. Corinth. pag. 915. (Add. Hesych. in ἐπάσῃ.) ERF. Probavit Seidleri emendationem etiam Buttmanus in Lexilogo vol. I. pag. 82. ubi de huius verbi origine disputat, recepitque Gaisfordius. Similiter ἐπάσῃ apud Nicandrum Ther. 763. scholiastes per ἄψῃται explicat. La. προσάσῃ, supra scripto αἰρεῖ. Ricc. προσαρμόσῃ. Iuntina a. 1547. προσπαύσῃ.

V. 617. πέφανται. ἀπεφάνθη, ἐγνωματεύθη. Eustathius p. 1728. BRVCK. Trach. 1. Λόγος μὲν ἐστ'

τὸ κακὸν δοκεῖν πότ' ἐσθλὸν
τῷδ' ἔμμεν, ὅτῳ φρένας

ἀρχαῖος ἀνθρώπων φανείς. ERF. Affert hunc versum Eustathius p. 189, 25. 1728, 22. (143, 24. Od. 497, 15.)

V. 618. In scholiis Romanis citantur hi versus, quos servavit etiam Athenagoras in Legat. p. 106. ed. Oxon.

Ὅταν δ' ὁ δαίμων ἀνδρὶ πορσύνῃ κακά,
τὸν νοῦν ἔβλαψε πρῶτον, ᾧ βουλευέται.

Eadem sententia expressa est in fragm. Aeschyli apud Plutarch. de audiend. poet. p. 63. ed. Oxon. Euseb. praepar. evang. lib. 13. c. 3. et Stobaeum p. 62. ed. Schow.

— θεὸς μὲν αἰτίαν φύει βροτοῖς,
ὅταν κακῶσαι δῶμα παμπήδην θέλῃ.

item in iambis a Lycurgo c. Leocratem p. 198. R. excitatis:

ὅταν γὰρ ὄργῃ δαιμόνων βλάβῃ τινά,
τοῦτ' αὐτὸ πρῶτον ἐξαφαιρεῖται φρενῶν,
τὸν νοῦν τὸν ἐσθλόν, εἰς δὲ τὴν χεῖρῳ τρέπει
γνώμην, ἵν' εἰδῆ μηδὲν ὦν ἀμαρτάνει.

quos versus Heynius ad Il. IX. 116. comparavit una cum Archilochi fragmento trochaico:

ἤμπλακον, καὶ πού τιν' ἄλλον ἢδ' ἄλλῃ κινήσατο.
Ἄλλῃ enim pro ἄτῃ scribendum ex conji. Hermanni. ERF.

V. 619. Libri veteres, etiam La. ἔμμεν'. Elmsleius, ut relatum in Diar. class. XXXIII. p. 61. poetica infinitivi forma, ut videtur, offensus, τῷδε μὲν corrigebat, ut μὲν ad omissam alteram partem sententiae referretur. Repetit hoc ipse Elmsleius ad Bacch. 311. At friget hoc. Et quis ita coercere audeat tragicæ poeseos libertatem, ut ei for-

620 θεὸς ἄγει πρὸς ἄταν·
 πράσσει δ' ὀλιγοστὸν χρόνον ἔκτος ἄτας. 625
 ὄδε μὴν Αἴμων, παίδων τῶν σῶν
 νέατον γέννημ'· ἄρ' ἀχνύμενος
 τῆς μελλογάμου

mam non modo lyricis, sed etiam epicis usitatissimam formidandam fuisse putet? Immo, si Aeschylus in choricis carminibus ἔσσειται et ἔσκε, Euripides ζοῦσαν, posuit, aliquot exemplis vulgare εἶναι in talibus carminibus usurpari ostendendum erat. Apud Aeschylum quidem unum tantummodo, nisi fallor, exemplum exstat, Suppl. 545. εὐχόμεθ' εἶναι. At ibi displiceret ἔμμεν, quia etiam Homerus in illa formula εἶναι usurpat. Apud Sophoclem infinitivum agnoscere videtur Eustathius p. 453, 26. (345, 10.) κατὰ γὰρ τὴν τραγωδίαν τὸ κακὸν δοκεῖ πότ' ἐσθλὸν εἶναι τῷδε ὅτῳ θεὸς φρένας ἄγει πρὸς ἄτην.

V. 621. πράσσειν. Perperam libri omnes πράσσει. Bina verba δοκεῖν et πράσσειν eadem constructionis lege tenentur. BRUNCK. Non debebat Erfurdus perversissimo obsequi Brunckii iudicio. Ipsius haec chori verba sunt. Ὀλιγοστὸν scholiastes interpretatur, οὐδὲ ὀλίγον. Scilicet ὀλιγοστός, paucissimus, unum de paucis, itaque hic partem exigui temporis notat.

V. 624. τῆς μελλογάμου τάλιδος. Aldus et veteres codices [etiam La. Ricc.] τῆς μελλογάμου νύμφης τάλιδος. Vox νύμφης interpretatio est nominis τάλιδος et ex interlineari glossa in textum irrepsit. Voces τῆς μελλογάμου Triclinius reiecit, quae etiam pro glossemate haberi possunt. At obstat Pollux, qui eas pro genuinis adgnoscat III. 45. et probabile est hoc epitheto rarius nomen poëtam ipsum interpretari voluisse. Hesych. Τάλις. ἢ μελλογάμος παρθένος, καὶ κατανομασμένη τινί· οἱ
 Soph. Vol. I. K

δὲ, γυναῖκα γαμετήν· οἱ δὲ, νύμφην. Vox est Aeolica: nugatur Eustathius, qui eam a verbo ταλάω deducit, p. 962. [35. (945, 17.)] ἐκ τοῦ ταλάω γίνεται καὶ ταλασίφρων, καὶ ταλασιουργεῖν ἐπὶ γυναικῶν, τὸ ἐμμένειν ἔργοις καὶ ταλασίᾳ. ἴσως δὲ καὶ ἡ παρὰ τῷ τραγικῷ τάλις, τουτέστι μελλόγαμος παρθένος, μελλονύμφη, ὡς καὶ αὐτὴ ταλασίαν ἀσκοῦσα. BRUNCK. Adde alium locum p. 699, 26. [(580, 39.)] ἴσως δὲ καὶ ἡ παρὰ τῷ Σοφοκλεῖ μελλόνυμφος τάλις· τάλαιναν γὰρ αὐτὴν ἠρμήνευσάν τινες, εἰ καὶ ἕτεροι ὄνομα ἡλικίας νέας αὐτὸ φασιν. Hic quidem μελλόνυμφος memoriae errore citavit. Νύμφης in Dresd. a. nomini τάλιδος glossae loco suprascriptum. Zonaras p. 1711. Τάλις, ἡ νύμφη. An et illa, τῆς μελλογάμου, glossatori debeantur, iudicatu difficillimum est, nam nec Pollucis locus rem conficere videtur, et Suidas in Τάλις tam νύμφης quam μελλογάμου agnoscit. Photius: Τάλιδος, τῆς μεσογάμου. (l. μελλογάμου) οὕτως Ἀριστοφάνης. ERF. Veteres libri, τῆς μελλογάμου νύμφης τάλιδος. Livineii liber p. omittit νύμφης. Triclinii recensio τῆς μελλογάμου νύμφης omittit. Apud Pollucem sic, ἄρ' ἀγνύμενος μελλογάμου τάλιδος et reliqua usque ad finem anapaestorum. Sed dicit ille ibi de voce μελλονύμφη· βέλτιον δὲ ὡς Σοφοκλῆς ὠνόμασε, τῆς μελλογάμου, i. e. ut unus codex, βέλτιον τῆς κατὰ Σοφοκλέα μελλογάμου. Apud Suidam v. τάλις ex Antigona allatum, μελογάμου νύμφης τάλιδος ἤκει. In Suidae cod. Leid. totum hoc caput omissum esse Martinus refert.

V. 625. μῶρον. Regitur ab ἀγνύμενος. Pindar. Pyth. VII. epod. 1. τόδε ἄγνυμαι. Comparari potest εὐσεβεῖς — Θνήσκοντας οὐ χαιρουνσι Eurip. Hippol. 1354. χαιρῶ δέ σ' εὐτυχοῦντα Rhes. 391. MVSGR. Vid. Brunck. ad Ai. 136. Schaef. ad L.

ἀπάτας λεχέων ὑπεραλγῶν;

630

ΚΡΕΩΝ.

Τάχ' εἰσόμεσθα μαντέων ὑπέριτερον.
ὦ παῖ, τελείαν ψῆφον ἄρα μὴ κλύων

Bos. p. 25. Matthiae Gramm. Gr. §. 551. p. 798.
ERF.

V. 626. Recte scholiastes: ὑπὲρ τῆς τῶν λεχέων ἀπάτης, ὃ ἔστιν ἀποτυχίας, ἀχθόμενος. Ita in Hippolyto v. 260. ὡς κἀγὼ τῆσδ' ὑπεραλγῶ. Et in Alcest. 885. μία γὰρ ψυχὴ τῆς ὑπεραλγεῖν, ἄχθος μέτροιον. Alibi enim ὑπεραλγεῖν est nimis dolere, ut in Medea v. 118. in Heraclidis v. 620. quod ὑπεράχθεσθαι dicit Sophocles in Electr. 177. ibidem ὑπεραλγῆ χόλον eo significatu addens.

V. 627. Verba μαντέων ὑπέριτερον affert Eustathius p. 711, 61. (597, 46.)

V. 628. Ἄρα μὴ idem propemodum est, quod μὴ solum, nisi quod ἄρα μὴ paullo fortius. Vtrumque est suspicantis id factum esse, de quo sermo est. Nos: du bist doch nicht der braut wegen erzürnt? Sic etiam in Electra 446. Fallitur Schaeferus in Meletem. crit. p. 66. ἄρα in hac formula συλλογιστικὸν esse putans. Id enim in initio poni non potest. In Aristophanis versu, quem affert, Pac. 855. e libro Rav. aliisque legendum, λείχειν ἄρ' αὐτῇ κἀνθάδε σμεναστέον. Eundem errorem iteravit Schaeferus p. 92. admissum etiam a Valckenario ad Hippol. 1315. Vigerio de idiot. p. 487. Heindorfio ad Plat. Charm. p. 73. Formula ἄρ' οὖν enim, sic illa semper, numquam ἄρ' οὖν scribenda, eodem modo, ut οὐκ οὖν, paullatim simpliciter in affirmatione usurpari coepit, quum initio per interrogationem cum negatione iunctam affirmaret: ἄρ' οὖν εὖ λέγεις; nonne ergo recte dicis? i. e.

630 τῆς μελλονύμφου, πατρὶ λυσσαίνων πάρει;
ἢ σοὶ μὲν ἡμεῖς πανταχῆ δρωῶντες φίλοι;

recte sane dicis. Apud Xenoph. Cyrop. VII. 5, 40. ἄρα, (sic scribe) ἔφη, ὦ ἄνδρες, νῦν μὲν καιρὸς διαλυθῆναι; nonne nunc tempus est discedendi? In eiusdem Oecon. c. 18. extr. τὰ μὲν δὴ ἀμφὶ σπόρον ἐπιστάμενος ἄρα ἐλελήθειν ἐμαυτὸν ἐπιστάμενος, omnia sana sunt, modo ne ante ἄρα interpungas cum Zeunio, aut prius ἐπιστάμενος cum Schneidero eiicias. Lucianus in Auct. vitarum c. 23. extr. T. I. p. 564, 45. (ed. Bip. T. III. p. 103.) ὁρᾷς δὲ δῆτα καὶ τὸν συλλογισμόν, ὅποιά φησιν· εἰ τὸν πρῶτον τόκον λήψεται, καὶ τὸν δεύτερον· ἀλλὰ μὴν καὶ τὸν πρῶτον λήψεται, ἄρα καὶ τὸν δεύτερον. Hic quum coniecissem, ἀλλὰ μὴν καὶ τὸν πρῶτον λήψεται, καὶ ἄρα καὶ τὸν δεύτερον, faciliorem rationem ostendit Fritzschius meus in Quaest. Lucian. p. 142. ἀλλὰ μὴν καὶ τὸν πρῶτον, λήψεται ἄρα καὶ τὸν δεύτερον.

V. 629. τῆς μελλονύμφου. Regitur a λυσσαίνων. Sic θυγατέρος θυμούμενος Euripid. Orest. 751. MVSGR. At hic potius ψῆφον τῆς μελλονύμφου iungenda. Verba πατρὶ λυσσαίνων πάρει affert Eustathius p. 732, 35. (707, 27.) In La. adscriptum γρ. θυμαίνων, quod qui posuit, recte iudicavit λυσσαίνων gravior verbum esse, quam quod huic dicto accommodatum videretur.

V. 630. „Legendum opinor:

ἢ σοὶ μὲν ἡμεῖς πανταχῆ δρωῶντες φίλα;
ubi σοὶ μὲν interpretandum tibi quidem certe, etiamsi non aliis, μὲν intellecto, ut millies, περιγραφικῶς. — Πανταχῆ autem vertendum ubique, omni in re. Conf. Oed. Col. v. 122. Ai. v. 1369.“ SCHABFER. melet. cr. p. 66. De particula μὲν, non sequente δέ, vid. Hermann. ad Viger. p. 800. φίλοι mutare non opus videtur, si πανταχῆ

ΑΙΜΩΝ.

πάτερ, σός εἰμι· καὶ σύ μοι γνώμας ἔχων 635
 χρηστὰς ἀπορθοῖς, αἷς ἔγωγ' ἐφέψομαι.
 ἔμοι γὰρ οὐδεὶς ἀξίως ἔσται γάμος
 μείζων φέρεσθαι σοῦ καλῶς ἡγουμένου.

veritas quoquo modo, ut Aeschyl. Pers. 223. ERF. Pro πανταχῆ Livineii liber v. πάνθ' ἃ χροή. Etiam in huius verbi explicatione a vero aberravit Schaeferus. Πανταχῆ est quoquoque modo. Hoc enim dicit Creon: an me amas, quoquo modo de Antigona statuero?

V. 632. ἀπορθοῖς, dirigas, oro. Optativo enim modo accipiendum, non indicativo. MUSGR. Scholiastes: ἀπορθοῖς. ὀρθῶς καθηγῆ. Noli de optativo cogitare, sed sic intellige: σύ μοι τὰς γνώμας ἀπορθοῖς, ὥστε χρηστὰς εἶναι, ἔχων χρηστὰς γνώμας. La. σύ μου, non male.

V. 633. ἀξίως ἔσται. Verbum substantivum saepe iungitur adverbiiis. Homer. Il. Δ. 14. ὅπως ἔσται τὰδε ἔργα. H. 424. διαγνῶναι χαλεπῶς ἦν. Eurip. Hecub. 732. εἴ τι τῶνδ' ἔστιν καλῶς. Sic etiam γίγνομαι. Thucyd. II. 14. χαλεπῶς αὐτοῖς ἢ ἀνάστασις ἐγίγνετο. Plura, quamquam non satis apta omnia, dabunt Schaefer. ad Dionys. de compos. verbor. p. 76. sq. et Matth. Gramm. Gr. §. 308. et 604. [Aeschyl. Eum. 609. seq. εἰ δικαίως εἶτε μὴ τῆ σῆ φρενὶ δοκεῖ τόδ' αἶμα (sc. εἶναι). Vid. Musgrav. ad Orest. 74. Ex Addendis.] ERF. Vid. ad v. seq.

V. 634. μείζων. Sic pro μείζων exhibet Dresd. a. Musgravii emendationem confirmans. Similiter Oed. T. 501. πλέον ἢ γὰ φέρεται. ERF. Male vero Musgravius. Neque ἀξίως cum ἔσται, sed cum μείζων coniungendum. Mihi, inquit, nullum merito connubium potius erit, quod consequar, quam quod

ΚΡΕΩΝ.

635 οὕτω γάρ, ὦ παῖ, χρῆ διὰ στέρνων ἔχειν,
 γνώμης πατρώας πάντ' ὀπισθεν ἐστάναι. 640
 τούτου γάρ οὔνεκ' ἄνδρες εὐχονται γονὰς
 κατηκόους φύσαντες ἐν δόμοις ἔχειν,
 ὡς καὶ τὸν ἐχθρὸν ἀνταμύνονται κακοῖς,

tibi probetur. Exquisitius loquitur, hoc volens: merito ego nullum connubium tibi, si quod tu connubium probas, praeferam. Apte comparabis Eurip. Prote-silai fr. 8. in quo recte Musgravius ἀξίως pro ἄξιος dedit, quod apud Suidam est in v. πενθερά· ἀξίως δ' ἐμὸς γαμβρὸς κέκλησαι, παῖδά μοι ξυνοικίσας. Apparet ex his, quae Erfurdcius ad καλῶς ἔσται firmandum attulit, potius ad καλῶς ἡγουμένον adhiberi debuisse. Constructionem melius, non etiam verbum ἡγουμένον, intellexit scholiastes, cuius haec verba sunt: οὐδεὶς μοι προκριθήσεται γάμος τῆς σῆς ἀρχῆς, καλῶς σοῦ ἄρχοντος.

V. 635. διὰ στέρνων ἔχειν, in animo habere, sentire, animatum esse. Hesychius: στέρνον· διά-νοια, φρένες. ERF.

V. 636. ἐστάναι, stare. Frustra Musgr. ἰστάναι, statuere. Cf. v. 701, 2. ERF. Etiam Schaeferus coniecit ἰστάναι. Librorum scripturam habuit etiam scholiastes, neque est, cur eam mutatam velis.

V. 639. La. Iunt. sec. ἀνταμύνονται. Coniunctivum habet Francof. a. 1555. cum caeteris libris. Recte hoc verbo usus est Thucydides III. 84. IV. 19. bis. Hic facile quis ἀνταμείβονται coniciat. Commutari enim haec verba, notum est. Aeschylus Sept. ad Theb. 1057. παθῶν κακῶς, κακοῖσιν ἀντημείβετο. Choeph. 120. H. καὶ ταῦτά μου στὴν εὐσεβῆ θεῶν πάρα; X. πῶς δ' οὔ; τὸν ἐχθρὸν ἀνταμείβεσθαι κακοῖς. Sed insolentiora amans Sopho-

640 καὶ τὸν φίλον τιμῶσιν ἐξ ἴσου πατρί.
 ὅστις δ' ἀνωφέλητα φιτύει τέκνα, 645
 τί τόνδ' ἂν εἴποις ἄλλο πλὴν αὐτῷ πόνους
 φῦσαι, πολὺν δὲ τοῖσιν ἐχθροῖσιν γέλων;
 μὴ νῦν ποτ', ὦ παῖ, τὰς φρένας γ' ὑφ' ἡδονῆς
 645 γυναικὸς οὔνεκ' ἐκβάλλης, εἰδὼς ὅτι
 ψυχρὸν παραγκάλισμα τοῦτο γίνεται, 650
 γυνῆ κακῆ ξύνευνος ἐν δόμοις. τί γὰρ

cles eodem significatu ἀνταμύνονται dixit, si quidem etiam ἀμύνεσθαι pro ἀμείβεσθαι usurpatur. Thucyd. I. 42. ἀξιούτω τοῖς ὁμοίοις ἡμᾶς ἀμύνεσθαι. Vide ibi interpretes, et Eustathium p. 546, 27. (414, 33.) Conf. Philoctet. v. 602.

V. 641. φιτύει. Aldus et codd. mendose φυτεύει, elaudicante versu. Prima in φιτύω producitur, corripitur in φυτεύω. Aeschylus Prom. 233.

ἄλλ' αἰστώσας γένος.

τὸ πᾶν, ἔχρηξεν ἄλλο φιτύσαι νέον.

Eurip. Alcest. 301.

σοῦ κατθανόντος, ἄλλα φιτύσειν τέκνα.

et 1159.

εὐδαιμονοίης, καί σ' ὁ φιτύσας πατήρ.

Vide quae notavimus ad Apollonii Argon. IV. 80. BRUNCK. Respicit h. l. Eustathius pag. 767, 30. (673, 47.)

V. 642. πέδας. Sic scholiastes. Vulgo πόνους. πέδαι h. l. metaphorice sunt impedimenta. ERF. La. πόνους. γρ. πέδας, quod receperat Erfurdcius.

V. 644. In T. τὰς φρένας γ' ὑφ' ἡδονῆς. Recte. Sine hoc fulcro stare nequit versus: nam ultima in φρένας brevis est. BRUNCK. Etiam La. Ricc. omitunt γ', ut dubitandum videatur an Sophocles πρὸς ἡδονῆς scripserit.

γένοιτ' ἂν ἔλκος μείζον ἢ φίλος κακός;
 ἀλλὰ πτύσας ὥσει τε δυσμενῆ μέθες
 650 τὴν παῖδ' ἐν Ἄιδου τήνδε νυμφεύσειν τινί.
 ἐπεὶ γὰρ αὐτὴν εἶλον ἐμφανῶς ἐγὼ 655
 πόλεως ἀπιστήσασαν ἐκ πάσης μόνην,
 ψευδῆ γ' ἑμαυτὸν οὐ καταστήσω πόλει,
 ἀλλὰ κτενῶ. πρὸς ταῦτ' ἐφθυμείτω Δία
 655 ξύναιμον. εἰ γὰρ δὴ τά γ' ἐγγενῆ φύσει

V. 648. ἔλκος, dolor, ut Aeschyl. Agam. 651. Hesych. ἔλκη, λύπαι. ERF. Hanc sententiam cum aliis aliorum similibus dictis comparat Clemens Alex. Strom. VI. p. 746, 3. (624. ed. Col.)

V. 649. πτύσας. Simplex pro composito ἀποπτύσας, quod praebet August. b. [et Ricc.] Illud satis defenditur adiectivo θεόπτυστος: alioqui suspicarer, ἀποπτύσας δ'. ERF.

V. 650. Ald. νυμφεύσειν. August. b. et Dresd. a. [Ricc.] τινά. Vid. infra v. 810. ERF. Ediderat Erfurdcius cum Brunckio νυμφεύειν, quod videtur in codd. esse. Certe sic La. Ricc. et, credo, Aug. Exquisitius est, quod in impressis legitur, νυμφεύσειν. Exempla huiusmodi infinitivorum futuri dabunt, quos Martinus nominavit, Poppo Obs. in Thucyd. p. 152. seq. Schaeferus ad Poes. gnom. p. 116. Lobeckius, perspecte de hac re explicans, ad Phryn. p. 717. et 747. seqq.

V. 655. τά γ' ἐγγενῆ. Sic dedi ex coniectura, libris vel τὰδ' vel τὰ τ' ἐγγενῆ exhibentibus. Γε nonnumquam idem fere valet, quod nostrum grade. Sic supra v. 515. ὅμως ὃ γ' Ἄιδης τοὺς νόμους ἴσους ποθεῖ, ubi Aldus ὃδ' Ἄιδης, literis γ' et δ' itidem confusis. Alcmaeonis fragm. VII. ὅταν οἱ γ' ἀγαθοὶ κατανικῶνται. Vid. etiam Porson. in praef. ad secundam edit. Hecubae p. XXXVII. Brunckius

ἄκοσμα θρέψω, κάρτα τοὺς ἔξω γένους. 660

ἐν τοῖς γὰρ οἰκείοισιν ὅστις ἔστ' ἀνὴρ
χρηστός, φανεῖται κὰν πόλει δίκαιος ὢν.

ὅστις δ' ὑπερβὰς ἢ νόμους βιάζεται,

660 ἢ τοῦπιτάσσειν τοῖς κρατοῦσιν ἐννοεῖ,
οὐκ ἔστ' ἐπαίνου τοῦτον ἐξ ἐμοῦ τυχεῖν. 665

ἀλλ' ὄν πόλις στήσειε, τοῦδε χρῆ κλύειν,
καὶ σμικρὰ καὶ δίκαια καὶ τάναντία.

edidit, εἰ γὰρ δῆτα τὰγγενῆ. ERE. Edd. ante Brunckium τὰδ'. Codd. La. Ricc. Aug. τὰ τ'. Sic etiam schol. Rom. omisso δῆ. Sed verba illa, omissa ab Elmsleio, non videntur in codice praemissa esse scholio.

V. 658. Post hunc versum Erfurdcius collocaverat versus 664—667. de qua transpositione v. ad. v. 664.

V. 660. La. primo τοῖς κρατ... οὔσιν νοεῖ.

V. 662. στήσειε. Herodotus I, 97. στήσωμεν ἡμέων αὐτῶν βασιλέα. III, 84. ὡς βασιλέα στήσονται. V, 42. ἐστήσαντο βασιλῆα. Vide et Oed. T. 940. MvsGR. Elmsleium, qui ad Heracl. 959. χρῆν scribi malebat propter optativum στήσειε, non puto in eo perseverasse. Non enim de eo, quod aliquando oportuerit, sed de eo, quod semper oportet, sermo est. Ob id ipsum autem etiam στήσειε dici debebat. Nam si coniunctivum posuisset, de futuro tantum tempore loqueretur: obtemperandum est ei, cui erit imperium commissum.

V. 663. καὶ δίκαια καὶ τάναντία. Sic Corinthius rex Medae ait apud Senecam:

aequum atque iniquum regis imperium feras.

τάναντία notat καὶ μεγάλα καὶ ἄδικα. BRVNCCK. Minime. Τάναντία tantum ad δίκαια spectat. Scholiastes: τὰ ἐναντία τῷ δικαίῳ δηλονότι. Thucyd.

καὶ τοῦτον ἂν τὸν ἄνδρα θαρσοίην ἐγὼ

IV. 62. εἴ τῷ τι ἔστιν ἀγαθόν, ἢ εἴ τῷ τὰ ἐναντία. Boissonado placet Eldikii πικρὰ pro μικρά.

V. 664 — 667. Perverso ordine haec vulgo leguntur post v. 663. ut, quem verbis τοῦτον τὸν ἄνδρα designari putes, multum quaerendo reperias neminem. Scholiastae eosque sequuti recentiores interpretes intelligere solent τὸν κλύοντα τοῦ ὑπὸ τῆς πόλεως σταθέντος ἄρχοντος, subiecto e verbis τοῦδε χρὴ κλύειν artificiosius eruto. Qui si accuratius locum expendere voluissent, minime commissuri erant, ut sic ineptire facerent Sophoclem: qui paret principi, (τὸν κλύοντα) eum confidam — — parere (ἄρχεσθαι) velle. At fortasse respicitur ille ipse, ὃν πόλις ἔστησεν. Cave credas. Nam neque ideo quisquam, quod a civitate rex est creatus, bonus rex futurus est, nec video, quomodo, qui principatum tenet, idem προστεταγμένος et παραστάτης dici possit. Ne multa, nihil sani loco inest, nisi versus ad mentem Seidleri mei transponantur. **ERF.** Seidlerum sequuti Erfurdcius et Schaeferus post versum 658. posuerunt versus 664 — 667. quod probavit V. D. in Diar. class. XXXIII. p. 62. Vulgatum ordinem defendere adnisi sunt Passovius in Diar. Ienens. a 1810. m. April. n. 84. pag. 66. seq. Doederlinus in Spec. ed. Sophocl. p. 31. seq. Solgerus in versione Germanica, et Benedictus in Obs. in Soph. p. 123. hic quidem illis infelicius, quamquam etiam Passovius iis est adversus Erfurdcium argumentis usus, quibus quis rectius adversus ipsum uti queat. Ex iis argumentis, quae Seidlerum movisse videntur ut versus transponeret, Erfurdcius illud attulit, quod levius est. Nam sive τοῦτον τὸν ἄνδρα cum scholiasta ad proxime praecedentia referri, et τὸν τῷ βασιλεῖ πειθόμενον intelligi placet, sive, quasi obiter dictis iis, quae intermedia

665 καλῶς μὲν ἄρχειν, εὖ δ' ἂν ἄρχεσθαι θέλειν·

sunt, τὸν ἐν τοῖς οἰκείοις χρηστὸν respici mavis, utrumque excusari, immo defendi potest. At aliud est, quod non ita temere profligare possis. Nam quum Creon, ut iure ab se occidi Antigonom ostendat, hoc utatur argumento, quod is demum bonus civis sit, qui se in suos severum praebeat, quomodo potest huic illum opponere, qui leges contemnat, nec pareat imperium tenentibus? Recte id faceret, si illa, ἐν τοῖς οἰκείοισιν ὅστις ἔστ' ἀνὴρ χρηστός, ad Haemonem spectarent, quem vellet sponsam suam posthabere regio edicto. At apertum est, etsi haec ita dicit, ut Haemonem sibi inde exemplum capere velit, tamen de se eum loqui, et a se decretum Antigoniae supplicium defendere. Itaque si quid his volebat opponere, non poterat aliud, quam hoc, qui adversus suos lenis esset, malum esse civem. Ac licebat quidem illum etiam legibus immorigerum appellare, sed illud nullo modo dici poterat, ὅστις τοῦπιτάσσειν τοῖς κρατούσιν ἐννοεῖ. Nam quae haec ratiocinatio est: „occidi volo Antigonom: nam qui in suos severus est, etiam a civibus iustus habetur: sed non laudo eum, qui aut leges violat, aut imperantibus imperare audent.“ Num enim, si ignosceret Antigoniae, ut eum leges, i. e. suum ipsius edictum migrare concedamus, regi, quum ipse rex sit, se immorigerum praeberet? Profecto hoc inepti sophistae foret, regem, qui sententiam suam mutaret, regi immorigerum dicere. Transpositis vero versibus, non solum haec oppositionis perversitas sublata est, sed totus locus ita est constitutus, ut id ipsum, quod praecipue spectabat Sophocles, efficeret, commendaret Atheniensibus obedientiam adversus leges et magistratus. Sic enim procedunt sententiae: „occidi volo Antigonom: nam si in cognatis immorigeros feram, ferendi erunt etiam in alienis. Qui enim in

suos severus est, is erga totam civitatem iustus habebitur: talemque virum confido et bene imperare, et promptum esse ad obediendum, quumque pugnandum est, fortiter hostem sustinere. At qui aut leges contemnit, aut imperantibus sese maiorem putat, is numquam a me laudabitur: sed qui a populo imperium accepit, ei obediendum est sive levia, sive iusta, sive contraria imperet: nihil enim perniciosius est effrenata licentia.“ — Nolui mutare quae de hoc loco in superiore editione scripsi, ut causam cognoscere cupienti in promptu essent argumenta, quibus in utramque partem certatum est. Probarunt Seidleri transpositionem quum alii, tum etiam Gaisfordius. Me, ut vulgatum ordinem restituerem, moverunt, quae Matthiae dixit, cuius haec est annotatio: „An Seidlerus recte hos versus transposuerit, ego quoque dubito. Nam quod Hermannus in secunda ed. ad transpositionem defendendam dicit, quum Creon, ut iure ab se occidi Antigonom ostendat, hoc utatur argumento, quod is demum bonus civis sit, qui se in suos severum praebeat, non posse huic illum opponi, qui leges contemnat, nec pareat imperium tenentibus: Creon, ut Antigonom iure a se occidi ostendat, non hoc argumento utitur, quod is demum bonus civis sit, qui se in suos severum praebeat, sed illo, quod, qui magistratibus non pareat, ut Antigona, malus civis sit. Nam severus in suos esse potest etiam qui neminem ex iis interficit, quando innocentes sunt. Ita igitur procedit ratiocinatio: ne quis mihi generis propinquitatem obiiciat, quasi idcirco parcere Antigonae debeam, quod mihi genere propinqua sit. Imo qui in suos severus est, quum deliquerunt, is bonus et iustus est. Deliquit vero Antigona: nam edictis regis non paruit, quod deinde ad totum genus refertur, quum proprie de Antigona valeat. Ita versus 661. 662. [Brunck.] non nisi ad diluendum id, quod pro Antigona dici possit, valent; vera causa, cur Antigona supplicio afficienda sit, continetur

δορός τ' ἂν ἐν χειμῶνι προστεταγμένον 670
 μένειν δίκαιον κάγαθὸν παραστάτην.
 ἀναρχίας δὲ μεῖζον οὐκ ἔστιν κακόν.
 αὕτη πόλεις τ' ὄλλυσιν, ἢ δ' ἀναστάτους
 670 οἴκους τίθησιν· ἦδε σὺν μάχῃ δορός

„versibus 663. seqq. ad universum genus relatis iis,
 „quae proprie ad Antigonom pertinebant. Itaque
 „nec is, qui leges contemnit, opponitur ei, qui se
 „in suos severum praebet.“

V. 666. Hinc iudice Valckenario ad Phoen. 248.
 expressum illud Platonis in Apol. Socrat. p. 28. D.
 οὐδ' ἂν τις — ταχθῆ, ἐνταῦθα δεῖ μένοντα κινδυ-
 νεύειν. ERF.

„προστεταγμένον, iussum, i. e. ubi iussus est.“
 MUSGR.

V. 668. Δὲ pro γὰρ habet Stobaeus Serm. XLIII.
 περὶ πολιτείας, ubi h. v. assert. Recepi hoc, quo-
 niam est in La. superscripto, quod caeteri Sopho-
 clis libri habent, γὰρ.

V. 669. τ' quod vulgo post πόλεις additur, recte
 omittit Dresd. a. ERF. Omisit etiam Schaeferus.
 Ego restitui. Exorsus est enim orationem, ut si
 deinde dicturus esset, καὶ ἀναστάτους οἴκους τίθη-
 σι: quod mutans, pro καὶ posuit ἦδε. Eadem figu-
 ra supra v. 296. τοῦτο καὶ πόλεις πορθεῖ, τόδ'
 ἄνδρας ἐξανίστησιν δόμων, pro καὶ ἄνδρας. La.
 πόλις θ, supraposito τ'.

V. 670. δορός non cum Musgravio a τροπᾶς, sed
 a μάχῃ regi puto. Eurip. Erechth. fr. I. v. 29.
 οὐκ ἂν νιν ἐξέπεμπον εἰς μάχην δορός. ERF. Mihi
 hic aptius videtur δορός cum τροπᾶς coniungi. Ho-
 stilia arma proelio fugata quum solvi dicit, amitti
 indicat victoriam, hoste ex fuga se colligente, et
 in victores duci non parentes impetum dante. Quod
 sequitur, τῶν ὀρθουμένων, scholiastes interpreta-

τροπὰς καταβόηγνυσι· τῶν δ' ὀρθομένων 673
 σώζει τὰ πολλὰ σώμαθ' ἢ πειθαρχία.
 οὕτως ἀμυντέ' ἐστὶ τοῖς κοσμουμένοις,
 κοῦτοι γυναικὸς οὐδαμῶς ἡσσητέα.

tur τῶν ἀρχομένων, ad rem recte, sed minus proprie. Significat enim eos qui recte faciunt, quod hic quidem ad obedientiam duci praestitam spectat.

V. 671. τροπὰς καταβόηγνυσι. Sic Athenaeus p. 130. C. πολλοὺς κατέβόηξε ἡμῶν γέλωτας. — τῶν ὀρθομένων recte explicat scholiastes: τῶν ὀρθῶς ἀρχομένων. ERF.

V. 672. τὰ πολλὰ σώματα pro τοὺς πολλούς. Sic Eurip. Hecub. 301. τὸ μὲν σὸν σῶμ', ὑφ' οὐπερ εὐτύχουν, nihil aliud est quam σέ, ὑφ' ἧσπερ —. Apposite scholiastes comparat Homer. II. E. 531.

Αἰδομένων δ' ἀνδρῶν πλείους σοοὶ ἢ ἐπέφανται.
 ERF.

V. 673. κοσμουμένοις, iis quae instituta et apparatus sunt. ERF. Scholiastes: τοῖς ἀρχουσιν. Ὅμηρος· δὺώ κοσμήτορε λαῶν. Κοσμεῖν a κομῆν inserto σ formatum: unde κόσμοι magistratus Cretensium, quorum munere fungi κοσμεῖν. V. Valcken. ad Theocr. Adoniaz. p. 272. seq. κοσμεῖσθαι vereor ut activo significato accipi possit: videtur potius, ut paullo ante ὀρθομένων, de iis dictum, qui quod agunt, κοσμίως, i. e. recte gerunt atque uti decet. Contrarium est ἀκοσμεῖν v. 726. Affert hunc versum propter pluralem ἀμυντέα Eustathius p. 59, 28. (44, 50.)

V. 674. ἡσσητέα pro ἡσσητέον, ut superiore versu ἀμυντέα pro ἀμυντέον. Aristoph. Lys. 450. οὐ γυναικῶν οὐδέποτ' ἔσθ' ἡττητέα ἡμῖν. ERF. Aristophanis versum, non Sophoclis respexisse videtur Eustathius p. 759, 38. (662, 36.) quum οὐ γυναι-

675 κρείσσον γάρ, εἴπερ δεῖ, πρὸς ἀνδρὸς ἐκπεσεῖν·
 κούκ ἂν γυναικῶν ἤσσοιες καλοίμεθ' ἄν. 680

ΧΟΡΟΣ.

ἡμῖν μὲν, εἰ μὴ τῷ χρόνῳ κεκλέμεθα,

κῶν ἠσσητέα attulit. Tanto minus obsequendum Porsono, qui ex Eustathio et v. 676. γυναικῶν legi iussit. Vt ibi γυναικῶν, ita hic γυναικὸς praestat. Hic enim Haemonem, ne Antigonaе amore vinci se patiatur, monet: illic universe dicit, turpe esse mulierum amori succumbere.

V. 677. Simillimus est locus Euripideus, Phoen. 500. et 501. ubi chorus sic:

ἔμοι μὲν, εἰ καὶ μὴ καθ' Ἑλλήνων χθόνα
 τεθράμμεθ', ἀλλ' οὖν ξυνετὰ μοι δοκεῖς
 λέγειν.

Eum ex nostro fuisse derivatum non dubitat Valckenarius; nam aliquot annis ante actam esse Sophoclis Antigona, quam Euripidis committerentur Phoenissae. ERF. Sensus est: nisi ob senium fallimur. Corruptam scripturam κεκλίμεθα, quae est in codd. Ricc. Aug. Dresd. Livineii v. cum interpretatione, παρετράπημεν τοῦ λελογισμένου, habuit Moschopulus in Dict. Att. qui post v. κλύδων haec satis inepta scripsit: λέγει μὲν ὁ κανὼν ὅτι παραλήγουσαν τὴν αὐτὴν ἔχει ὁ παρακείμενος τῷ μέλλοντι, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ κεκλίμεθα τοῦτο οὐ διασώζεται. παντάπασι γὰρ δῆλον ὅν ἐκ τοῦ κλινῶ μέλλοντος τοῦτο κλινόμενον, ὃ δὴ τὴν παραλήγουσαν συστήλλει, ὅτι τὰ ἀμετάβολα τηροῦσα ἢ πέμπτη συνεσταλμένην ἔχει τὴν παραλήγουσαν, ἢ ἕξακολουθεῖν ὁ παρακείμενος βούλεται, ἐνταῦθα μακρὸν εὔρηται, καὶ δῆλον ἐκ τοῦ, ἡμῖν μὲν, εἰ μὴ τῷ χρόνῳ κεκλίμεθα, παρὰ Σοφοκλεῖ. Schaeferus coniciebat βεβλάμμεθα, sed ut tamen

λέγειν φρονούντως ὧν λέγεις δοκεῖς πέρι.

ΑΙΜΩΝ.

680 πᾶτερ, θεοὶ φύουσιν ἀνθρώποις φρένας,
 ἐγὼ δ' ὅπως σὺ μὴ λέγεις ὀρθῶς τάδε, 685
 οὔτ' ἂν δυναίμην, μήτ' ἐπισταίμην λέγειν·
 γένοιτο μεντᾶν χᾶτέρως καλῶς ἔχον.

loco motam nollet vulgatam, quam defendit v. 1218.
 ἢ θεοῖσι κλέπτομαι, quod scholiastes interpretatur,
 ἢ ἀπαταῶμαι ὑπὸ τῶν θεῶν. La. κεκλήμεθα.

V. 678. Durior verborum collocatio, quam mirum
 est cur non ita mollire maluerit: δοκεῖς φρονούν-
 τως ὧν λέγεις λέγειν πέρι.

V. 679. Utitur hoc exordio Haemon propter ea,
 quae chorus modo dixerat.

V. 680. Libri *χημαίων*, etiam La. in quo tamen
 quum supra scriptum sit *κτ*, recipiendam duxi scri-
 pturam aptiorem, quum hic non sit de opibus atque
 divitiis sermo. Conf. v. 698. et 1037. Deinde Lc.
ὑπέριτερον.

V. 682. August. b. οὔτ' ἐπισταίμην, male. Ἐπι-
 σταίμην hic esse vere *εὐκτικόν*, monuit Schaeferus
 in melet. crit. p. 91. Erf.

V. 683. Inepte vulgo *χᾶτέρω*, quod vel ex *χᾶτέ-
 ρως*, vel ex *χᾶτέρω* corruptum est. Illud habuit
 scholiastes ideoque praetuli. In accusativum plura-
 lem adverbium transiit Eurip. Suppl. 573. ubi nihil
 viderunt Critici. Legendum: πολλοὺς ἔτλην δὴ χᾶ-
 τέρωσ ἄλλουσ πόνοουσ. Erf. Scholiastes: δυνατὸν
 δὲ καὶ ἐτέρωσ καλῶσ μεταβουλεύσασθαι. Quem ne-
 cesse est *χᾶτέρωσ* legisse. Quare hoc cum Erfurdio
 recepi. Dativo si usus esset poeta, dixisset potius
καὶ ἄλλω, scilicet *καλῶσ ἔχον τὸ κτῆμα τῶν φρε-
 νῶν*. *Χᾶτέρω* in Sophocle probat V. D. in Diar.
 class. XXXIII. p. 62.

685 σὺ δ' οὐ πέφυκας πάντα προσκοπεῖν, ὅσα
λέγει τις, ἢ πράσσει τις, ἢ ψέγειν ἔχει.
τὸ γὰρ σὸν ὄμμα δεινὸν ἀνδρὶ δημότῃ 690

V. 684. σοῦ. Sic August. et E. In aliis, ut apud Aldum, σοί. Verbo προσκοπεῖν superscripta glossa ὑπέρ, qua declaratur potestas praepositionis πρὸ in compositione: πέφυκα δ' οὖν πάντα σκοπεῖν ὑπὲρ σοῦ. In membr. non προσκοπεῖν scriptum, sed simplex σκοπεῖν. BRUNCK. Scholiast. pro var. lect. σὺ δ' οὖν πέφυκας. ERF. Vulgo, σοὶ δ' οὖν πέφυκα. Σοὶ in σοῦ mutarunt Brunckius aliique. La. σοῦ, supra scripto ι. Ego quidem vereor, ut Sophocles Haemonem introduxerit ita pro patre sollicitum, quum ea in re exprobratio insit invisae populo tyrannidis. Itaque recepi scripturam a scholiasta commemoratam. Manifestum est enim, hunc non σὺ δ' οὖν, sed σὺ δ' οὐ scripsisse: id quod ipsum ab Elmsleio in codice inventum est. Σοῦ, quod in codd. est, prodere videtur, aliam exstitisse scripturam, σοῦ δ' οὐ πέφυκε πάντα προσκοπεῖν.

V. 685. Pronominis τις saepius repetiti exempla vide apud Porsonum Addend. in notis ad Hecubam p. 103. ed. rec. Lips. ERF.

V. 686. το γὰρ σόν. Expectabas τὸ σόν γάρ. Sed sic Oed. T. 671. τὸ γὰρ σόν, οὐ τὸ τοῦδ' ἐποικτεῖρω στόμα. ibid. 1024. ἢ γὰρ πρὶν αὐτὸν ἐξέπεισ' ἀπαιδία. Eurip. Orest. τὰ γὰρ πρὶν. Troad. 292. τὸ μὲν σόν οἶσθα, πότνα. Hec. 301. quem locum ad v. 672. excitavi; 589. καὶ νῦν τὸ μὲν σόν, ὥστε μὴ στένειν, πάθος, coll. 1195. porro ibid. 378. ἢ ζῶν. τὸ γὰρ ζῆν μὴ καλῶς μέγας πόνος. nostrae fab. v. 45. τὸν γοῦν ἐμὸν καὶ τὸν σόν. Ai. 104. ἔγωγ' Ὀδυσσεῖα, τὸν σόν ἐνστάτην, λέγω. 996. ὃ φίλτατ' Αἴας, τὸν σόν ὡς ἐπησθόμην Μόρον. ERF.
Soph. Vol. I. L

λόγοις τοιούτοις, οἷς σὺ μὴ τέρψει κλύων·
 ἔμοι δ' ἀκούειν ἔσθ' ὑπὸ σκότου τάδε,
 τὴν παῖδα ταύτην οἷ' ὀδύρεται πόλις,
 690 πασῶν γυναικῶν ὡς ἀναξιωτάτη
 κάκιστ' ἀπ' ἔργων εὐκλεεστάτων φθίνει· 695
 ἥτις τὸν αὐτῆς ἀντάδελφον ἐν φοναῖς
 πεπιῶτ' ἄθαρπτον μῆθ' ὑπ' ὠμηστῶν κυνῶν

V. 687. *λόγοις τοιούτοις*, propter eiusmodi sermones. Vid. Brunckius ad v. 1204. [*Λόγοις τοιούτοις*, si eiusmodi spectantur sermones. Eadem verba simili sensu leguntur Aeschyl. Agam. 604. Ex Addendis.] Erf. Recte animadvertit Seidlerus, alienum esse exemplum, quod ex Agamemnone affert Erfurdcius. Ibi enim ablativi potestate dici *λόγοις τοιούτοις*, hic proprie dativi, hoc sensu: tuum enim adspectum reformidant cives talibus sermonibus, quibus non gaudeas, i. e. timeris dicturis talia.

V. 688. Scholiastes: *ἔμοι δὲ πάρεστιν ἀκούειν τῶν λάθρα κατὰ σοῦ λεγομένων*. Quoniam quae clam dicuntur, etiam audiuntur clam, ad audientem transtulit poeta, quod de dicentibus dici debebat.

V. 691. Periodus haec ex eo genere est, cuius non pauca apud veteres exempla exstant. Duplicem enim apodosin habet, alteram praemissam v. 690. 691. alteram in fine, v. 695. protasi in medio posita v. 692 — 694. Caeterum observa *μῆθ' ὑπὸ κυνῶν εἶας ὀλέσθαι μῆθ' ὑπ' οἰωνῶν τινός*, quod quum potuisset per *οὔτε—οὔτε* exprimi, praetulit alteram negationem, quae fortior est, quia ad oppositum refertur. Nam *οὐκ ἔάν* simpliciter est prohibere, *μὴ ἔάν* autem dicitur, quum, quem credas siturum, non sinit.

V. 693. Gaisfordius quem attulit Eustathii locum

- εἶας' ὀλέσθαι, μήθ' ὑπ' οἰωνῶν τινός·
 695 οὐχ ἦδε χρυσῆς ἀξία τιμῆς λαχεῖν;
 τοιάδ' ἔρεμνῆ σῖγ' ἐπέρχεται φάτις. 700
 ἔμοι δέ, σοῦ πράσσοντος εὐτυχῶς, πάτερ,
 οὐκ ἔστιν οὐδὲν κτῆμα τιμιώτερον.
 τί γὰρ πατρὸς θάλλοντος εὐκλείας τέκνοις
 700 ἄγαλμα μεῖζον, ἢ τί πρὸς παίδων πατρί;
 μὴ νῦν ἐν ἦθος μῦνον ἐν σαυτῷ φόρει, 705
 ὡς φῆς σύ, κούδεν ἄλλο, τοῦτ' ὀρθῶς ἔχειν.

p. 229, 12. (173, 34.) πεπταῶτ' ἀδελφὸν commemorantis, is ad Liacis v. 922. pertinet. Ad κυνῶν in La. adscriptum γρ. λύκων. Supra v. 227. canes cum feris consociantur, et v. 206. cum avibus, ut apud Aeschylum Sept. ad Theb. 1022. 1028. ubi v. 1043. Antigona: τούτου δὲ σάρκας οὐδὲ κοιλογάστορες λύκοι σπάσσονται. Canes ὠμησταὶ ab Homero dicti Iliad. χ. 67.

V. 694. La. Ricc. μὴ δ'.

V. 695. τιμῆς λαχεῖν. Sic libri omnes. Rarius λαχεῖν cum genitivo construitur, quo minus a Brunckio, quem vide ad Electr. 364. in τυχεῖν mutari debebat. ERF. Recte monet Seidlerus, genitivum τιμῆς ex nomine ἀξία pendere. In La. τιμαῖς, in quo adnotatum γρ. στήλης.

V. 699. εὐκλείας. Johnsonus εὐκλεία probante Musgravio. Vulgatam recte tuetur Dorvillius ad Chariton. p. 227. ed. Lips. Dictum est εὐκλείας ἄγαλμα, ut εὐκλείας στέφανος Ai. 465. Euripid. Suppl. 315. Antiop. fr. IV. 4. ERF.

V. 702. ὡς φῆς σύ, i. e. τοὺς σοὺς λόγους. ERF. Non recte hoc interpretatus est Erfurdlius. Nam ὡς φῆς σύ est ut tu putas, ex iisque verbis pendet infinitivus ἔχειν, ea constructione, de qua ipse dixit Erfurdlius ad v. 736. Vide etiam ad

ὅστις γὰρ αὐτὸς ἢ φρονεῖν μόνος δοκεῖ,
 ἢ γλωσσαν, ἢν οὐκ ἄλλος, ἢ ψυχὴν ἔχειν,
 705 οὔτοι διαπτυχθέντες ὠφθησαν κενοί.
 ἀλλ' ἄνδρα, κεῖ τις ἢ σοφός, τὸ μανθά-
 νειν 710

Viger. p. 745. 751. 894. Simplex structura fuisset, ὀρθῶς ἔχον, ὡς σὺ φῆς, τοῦτο, καὶ οὐδὲν ἄλλο.

V. 703. Hos tres versus in brevius contractos habet Eustathius p. 237, 22. (179, 43.)

V. 705. οὔτοι. A singulari transit ad pluralem, ut infra 1009. Xenoph. Cyrop. IV, 5. 39. ὅστις δὲ εἰς ἐνδεόμενά του κατεσκήνωσε, τούτους ὑμεῖς σκεψάμενοι τὸ ἐλλεῖπον ἐκπληρώσατε. ubi vid. Zeunius. Graecos imitantur Latini. Sic Terentius in Eunuchi prologo v. 1. seqq.

Si quisquam est, qui placere se studeat bonis

Quam plurimis, et minime multos laedere,

In his poëta hic nomen profitetur suum.

Ad quem locum Donatus: „Cum dixisset, quisquam, intulit in his. Et alibi: (Heaut. 2, 4, 13.) Cuius mos maxime est consimilis vestrum, hi se ad vos applicant.“ ERF.

V. 706. Constructio est: αἰσχροὺν οὐδὲν τὸ μανθάνειν ἄνδρα πολλά. Similem articuli positum habes Trach. 65.

ὁ πατὴρ οὕτω δαρόν ἐξενωμένον.

τὸ μὴ πυθέσθαι ποῦ ἴστιν, αἰσχύνῃν φέρειν.

El. 1486. θνήσκειν ὁ μέλλων. nostrae fab. v. 33. ταῦτα τοῖσι μὴ εἰδόσι. 719. τῶν λεγόντων εὖ καλὸν τὸ μανθάνειν. Eur. Androm. 214. χιόνι τὴν κατάρρητον. Vid. Matthiae Gramm. Gr. §. 539. ERF. La Ricc. κεῖτις εἶ. Livineii liber v. codd. Aug. Dresd. κεῖ τις ἦ. Caeteri libri κῆν τις ἦ. Thomas M. p. 267. imperite: εἰ δὲ Σοφοκλῆς λέγει ἐν Ἀντιγόῃ, κεῖ τις ἦ σοφός, ἠνάγκασται διὰ τὸ μέτρον. Melius Favorinus in v. εἰ: εἰ καὶ

πόλλ', αἰσχρὸν οὐδέν, καὶ τὸ μὴ τείνειν ἄγαν.
 ὄρᾳς παρὰ ρεῖθροισι χειμάρροισι ὄσα

Σοφοκλῆς λέγει ἐν Ἀντιγόῃ, κελ' τις ἢ σοφός.
 Compara Cratini εἰ σοφός ἢ in Bekker. Anecd. p.
 144, 28. Quum persuasum habeam, etiam in opti-
 mis codd. et in nonnullis quidem eorum magis quam
 in deterioribus, multa ex Atticistarum praeceptis
 mutata esse, non dubitavi hic κελ' τις recipere. Id
 ipsum enim hic dici debuit. Nam si κῆν τις ἢ σο-
 φός legitur, urgetur σοφός, „etiam si quis sa-
 piens sit,“ quo indicaret Haemon, non esse in his
 Creontem: sin κελ' τις ἢ σοφός, in conditione vis
 maior est, „etiam si quis sapiens sit,“ quo con-
 ceditur, esse Creontem in sapientibus numerandum.
 Vide de particula ἂν lib. II. c. 7. Caeterum de
 infinitivo cum articulo v. ad Ai. 114.

V. 708. παρὰ ρεῖθροισι. Sic divisim et emendate
 scriptum in E. T. August. [Dresd. a.] et apud Eu-
 stathium, duobus in locis. Ad pronuntiandi ratio-
 nem in aliis codd. [ut in Aldina] παραρρεῖθροισι.
 Vide quae notavimus ad Aeschylī Prom. 1031. Com-
 parationem hanc, verbis ex parte mutatis, traduxit
 ad violentiae laudem Antiphanes, cuius paroediam
 profert Eustathius p. 1612, [17. (Od. 331, 14.)]
 ex Athenaeo p. 23.

Τὸ δὲ

ξῆν εἶπέ μοι τί ἐστι. — Τὸ πίνειν, φημ' ἐγώ.
 ὄρᾳς παρὰ ρεῖθροισι χειμάρροισι ὄσα
 δένδρων αἰετὴν νύκτα καὶ τὴν ἡμέραν
 βρέχεται, μέγεθος καὶ κάλλος οἷα γίνεται.
 τὰ δ' ἀντιτείνονθ', οἷον δὲ δίψαν τινὰ
 ἢ ξηρασίαν σχόντ' ἀντόπρεμν' ἀπόλλυται.

BRUNCK.

Affert h. v. Eustathius p. 1409, 38. (Od. 45, 30)
 Sed parodiam Sophoclis versuum, quam Antiphani
 tribuit Brunckius, recte monuit ad Athenaeum Din-

710 δένδρων ὑπείκει, κλῶνας ὡς ἐκσώζεται.
 τὰ δ' ἀντιτείνοντ', αὐτόπρεμν' ἀπόλλυται.
 αὐτως δὲ ναὸς ὅστις ἐγκρατῆ πόδα 715

dorfius, si sit Antiphanis, ex alio loco, quam ex quo praecedentia, sumptam esse ex Eustathii verbis intelligi. Antiphanis verba veri similis puto sic scripta fuisse:

τὸ δὲ ζῆν εἰπέ μοι
 τί ἔστιν; Ὅ τι ἔστιν; τὸ πίνειν, φῆμ' ἐγώ.

V. 709. Δένδρων scribi vult Maltby ad Morelli Thes. poet. p. 224. quia δένδρον non sit vox poetica. Non ausim mutare δένδρων, quod et libri et Athenaeus et Eustathius tuentur. Nam si epici et lyrici hac forma non sunt usi, ex eo non sequitur, a tragicis eam abiudicandam esse, in iambis quidem: quo in genere numeri δένδρη habet Euripides fr. Melan. 22. Sed uno exemplo non evincas constantem usum.

V. 710. Lepide hic versus in diversam sententiam torquetur ap. Athenaeum p. 344. A. Erf.

V. 711. ναὸς ἐγκρατῆς, gubernator navis, dictum ut alicubi apud Platonem ἐγκρατῆς τῶν ἡνιῶν. August. b. Dresd. a. et margo Turneb. ἐγκρατῆ πόδα, validum pedem nauticum. Erf. Vulgo, ὅστις ἐγκρατῆς, πόδα τείνας. Servaverat hanc scripturam et interpunctionem Erfurditius. Mihi valde molestum videtur, ναὸς a πόδα seiunctum copulari cum ἐγκρατῆς. Ipse ille a Musgravio allatus Orestis locus commendat alteram constructionem, ὅστις πόδα ναὸς τείνας ἐγκρατῆ ὑπείκει μηδέν. Ἐγκρατῆ adiectivum pro adverbio positum, i. e. ut sit ὥστε ἐγκρατῆ εἶναι. Verba in Oreste haec sunt: καὶ ναὺς γὰρ ἐνταθεῖσα πρὸς βίαν ποδὶ ἔβαψεν· ἔστη δ' αὐθις, ἦν χαλᾶ πόδα. La. εἷτις ἐγκρατεῖ, supra scripto ad primam vocem ος, ad

τείνας ὑπεῖκει μηδέν, ὑπτίοις κάτω
στρέψας τὸ πλοῖον σέλμασιν ναυτίλλεται.
ἀλλ' εἶκε, θυμῶ καὶ μετὰστασιν δίδου.

secundam η. Ricc. Lb. Vat. ὄστις ἐγκρατῆ. De pedibus navis exposuit Seidlerus ad Iphig. Taur. 1104.

V. 712. σέλμασιν. „Proprie transtris, i. e. scamnis, quibus remiges insident. “Τπια haec dicuntur, cum diversum a vero, i. e. a communi situm obtinent: ut ὀρθά, quaecumque recte se habent.“ Sic Mvser. apposite comparans Euripid. Orest. 706.

V. 713. Libri omnes τὸ λοιπόν sive τολοιπόν, quod valde inutile atque ineptum additamentum est. Videor mihi veram scripturam, quam egregie firmat Euripidis quem attuli locus, unius litterae sede mutata ex scholiasta restituisse. Apud eum ad verba ὑπτίοις κάτω ita scriptum est: Ἀντὶ τοῦ ὑπτίως. Στρέψας τὴν ναῦν. Abhorrere πλοῖον ab usu tragicorum ne quis putet, inspiciat Aeschylum Sept. ad Th. 608. Agam. 634. Suppl. 722. 729. Musgravius ὑπτίοις σέλμασιν ναυτίλλεται idem esse quod οὐ ναυτίλλεται monens, conferri iubet adnotationem suam ad Oed. R. 1304. (1273. ed. Brunck.) Ibi vero recte dictum τὸ λοιπόν: ἀλλ' ἐν σκότῳ τὸ λοιπόν οὐς μὲν οὐκ ἔδει ὀφροίαθ', οὐς δ' ἔχρηξεν οὐ γνωσοίατο.

V. 714. εἶκε θυμοῦ. Sic August. [Dresd. a.] et T. In aliis, ut apud Aldum, contra sententiam εἶκε θυμῶ. BRUNCK. Ἄλλ' εἶκε θυμὸν, καὶ μετὰστασιν δίδου. Non θυμοῦ, nec θυμῶ. iram remitte. εἶκω accusativum habet Oed. Col. 1178. Philoct. 463. PORSON. Adolescens haec scripserit necesse est. Nihil enim perversius hac adnotatione esse, neque cum hoc loco illos comparari posse, non opus est demonstrari. La. θυμῶ. Lb. Ricc. Vat.

θυμοῦ. In ea scriptura, quam Brunckius et Erfurdtius receperunt, ἀλλ' εἶκε θυμοῦ, καὶ μετάστασιν δίδου, duo mihi displicent: unum, εἶκε θυμοῦ: nam etsi εἶκειν cum genitivo de recedendo atque abeundo dicitur, insolens tamen est, metaphoricè dici de eo, quod quis missum faciat; alterum, μετάστασιν δίδου, quocum Seidlerus comparabat Eurip. Hec. 1111. ἤχῳ διδοῦσα θόρουβον, et Iphig. Taur. 721. ἀλλ' ἔστιν, ἔστιν ἢ λίαν δυσπραξία λίαν διδοῦσα μεταβολάς, ὅταν τύχη. Esset enim τῶν πραγμάτων μετάστασις intelligenda, quod durum videtur hic, ubi de animi potius mutatione dicendum erat. Omnino autem, qui hanc scripturam cum illa comparet, quae in veteribus libris est, ἀλλ' εἶκε θυμῶ, καὶ μετάστασιν δίδου, vix poterit dubitare, quin correctori debeatur, quem dativus, neque immerito, offenderat. Contrariam enim ei, quam requirimus praebet sententiam: indulge irae. Ita Eurip. Hel. 79. ὄργῃ δ' εἶξα μᾶλλον ἢ μ' ἐχοῖν. At afferat quis forsitan illud Homeri Iliad. ι. 593. ὣς ὁ μὲν Αἰτωλοῖσιν ἀπήμυνεν κακὸν ἡμᾶρ, εἶξας ᾧ θυμῶ, de Meleagro, qui quum diu prae ira bello abstinuisset, tandem uxoris precibus victus arma cepit. Sed eo loco nuper L. Doederlinus in Lectionum Homericarum specimine II. p. 4. iure reiecta quae a me proposita fuerat explicatione, εἶξας ᾧ θυμῶ usitato significato dictum esse monuit: nollem tamen interpretatus esset, nec nisi postquam indulserat irae. Nam redit Phoenix eo, unde digressus erat, repetens quod dixerat v. 549. ἀλλ' ὅτε δὴ Μελέαγρον ἔδν χόλος. Idem Doederlinus ibidem apud Sophoclem εἶκε θυμοῦ Homericis illis μηδ' εἶκετε χάρμης Ἀργείοις et εἶκε, Διὸς θυγάτηρ πολέμου καὶ δηιότητος defendit. Non repugnarem, nisi bis praecessisset ὑπείκει. Nam apertum esse puto, exemplis, quibus usus erat Haemon, ac potissimum his verbis, ὅσα δένδρων ὑπείκει, multo aptius subiici simplex εἶκε, i. e. ἡμῖν εἶκε, ut in Oed. Col. v. 1201. loquitur, quam εἶκε θυμοῦ. Hinc

715 γνώμη γὰρ εἴ τις κἀπ' ἐμοῦ νεωτέρου
 πρόσεστι, φῆμ' ἔγωγε πρεσβεύειν πολύ, 720
 φῦναι τὸν ἄνδρα πάντ' ἐπιστήμης πλέων.

olim in hanc coniecturam incideram: ἀλλ' εἶκε, θυ-
 μῶ καὶ μετάστασιν διδούς, sed cede, irae
 etiam intermissionem faciens. Nam ap-
 probasse videtur Gaisfordius, sed ita ut servaret
 δίδου, quae est per asyndeton instantius precantis
 oratio. Id igitur posui. Boissonadus iunxit θυμοῦ
 καὶ μετάστασιν δίδου.

V. 715. seqq. Obversabatur Sophocli, quod nec
 scholiastes notare praetermisit, locus Hesiodus
 "Erg. 290.

Οὗτος μὲν πανάριστος, ὃς αὐτὸς πάντα νοήσῃ
 φρασσάμενος τὰ κ' ἔπειτα καὶ ἐς τέλος ἦσιν
 ἀμείνω.

ἔσθλος δ' αὖ κἀκείνος, ὃς εὖ εἰπὸντι πίθηται.
 ὃς δέ κε μήτ' αὐτὸς νοέῃ, μήτ' ἄλλον ἀκούων
 ἐν θυμῷ βάλληται, ὃ δ' αὐτ' ἀχρηῖος ἀνήρ.

„Sententia est plurimorum imitatione nobilitata: ex
 quibus duos excitasse satis est. Cicero Orat. pro
 Cluentio 31. Sapientissimum esse dicunt eum, cui
 quod opus sit ipsi veniat in mentem: proxime ac-
 cedere illum, qui alterius bene inventis obtemperet.
 Livius XXII, 29. Saepe ego audiui, milites, eum
 primum esse virum, qui ipse consulat, quid in rem
 sit: secundum eum, qui bene monenti obediat: qui
 nec ipsi consulere, nec alteri parere sciat, eum ex-
 tremi ingenii esse.“ Bibl. Crit. Amstelod.
 Vol. II. P. II. 49. Vide omnino Gatak. ad M. An-
 tonin. IV. 12. ERF.

V. 717. πλέων. Sic in August. In aliis πλέω.
 [Etiam La. Lb. Ricc.] Vide ad Oed. Col. 1162.
 BRVNCCK. πάντα πλέων ἐπιστήμης. Trach. 338.
 τούτων ἔχω γὰρ πάντ' ἐπιστήμην ἐγώ. ERF. Πάντ'

εἰ δ' οὖν, φιλεῖ γὰρ τοῦτο μὴ ταύτη ῥέπειν,
καὶ τῶν λεγόντων εὖ, καλὸν τὸ μανθάνειν.

ΧΟΡΟΣ.

720 ἄναξ, σέ τ' εἰκός, εἴ τι καίριον λέγει,
μαθεῖν, σέ τ' αὖ τοῦδ'· εὖ γὰρ εἴρηται
διπλή. 725

ἐπιστημη pro uno vocabulo est, perfectam notans consummatamque scientiam.

V. 718. εἰ δ' οὖν elliptice, [Matthiae Gr. Gr. §. 608, 3. p. 895. ERF.] negativa sententia, ob negationem e posteriori membro in prius ἀπὸ κοινοῦ repetendam. εἰ δ' οὖν μὴ τοιοῦτος ἔφην, οὐ γὰρ φιλεῖ ταύτη ῥέπειν τοῦτο, ἤγουν τὸ εἶναι ἐκ φύσεως τινὰ τοιοῦτον. BRUNCK. Par ellipsis visa est Musgravio esse apud Euripidem Ion. 456.

εἰ δ', οὐ γὰρ ἔσται, τῷ λόγῳ δὲ χρήσομαι.

Sed ibi iungendum εἰ δὲ δώσετε. Ad sequentia idem comparat Rhes. 106.

— οὐ γὰρ αὐτὸς πάντ' ἐπίστασθαι βροτῶν πέφυκεν.

ERF. Scholiastes: εἰ δ' οὖν. εἰ δὲ τις ἀνόητος εὐρεθῆ. Δίδυμος δὲ φησὶ....

V. 721. La. διπλᾶι. Lb. διπλᾶ. Quod vulgo legitur, διπλᾶ, mihi tam nove mireque dictum videtur, ut non dubitem quin dativum posuerit Sophocles. Quem eo fidentius reposui, quod etiam iusta eius forma in La. adnotata videtur. Nam quod in eo codice proxime sequenti voci οἱ superscriptum est ἦι, non puto ἦ particulam, sed ἦι terminationem dativi esse, quam librarius quum in codice, quem ante oculos habebat, ad διπλᾶι adscriptam videret, ad οἱ pertinere ratus est.

ΚΡΕΩΝ.

οἱ τηλικοῖδε καὶ διδαζόμεσθα δὴ
φρονεῖν πρὸς ἀνδρὸς τηλικούδε τὴν φύσιν;

ΑΙΜΩΝ.

μηδὲν τὸ μὴ δίκαιον· εἰ δ' ἐγὼ νέος,
725 οὐ τὸν χρόνον χρὴ μᾶλλον ἢ τὰ ἄργα σκοπεῖν.

ΚΡΕΩΝ.

ἔργον γὰρ ἔστι τοὺς ἀκοσμοῦντας σέβειν; 730

ΑΙΜΩΝ.

οὐδ' ἂν κελεύσαιμ' εὐσεβεῖν εἰς τοὺς κακοῦς.

V. 722. Vide ad v. 721.

V. 723. τὴν φύσιν, aetatem. MvsgR. La. ὑπ' ἀνδρὸς.

V. 724. Scholiastes: μηδὲν διδάσκον, ὃ μὴ δίκαιόν ἐστὶ σοι μανθάνειν· ἢ μηδὲν ἔστω, ὃ μὴ δίκαιον. Prior vera est interpretatio.

V. 726. ἔργον. Sarcastice hoc vocabulum repetitur. „factum scilicet dicis, legibus non parentes honore afficere?“ ERF. Seidlerō hic versus sine interrogatione proferri videbatur. Quum res eodem redeat, malui libros sequi. Σέβειν Erfurdcius non honore afficere, sed potius in honore habere interpretari debebat. Respicit hunc versum grammaticus in Bekkeri Anecdōtis p. 369, 5.

V. 727. Dicitur εὐσεβεῖν εἰς τινὰ et εὐ³ σέβειν τινά. Vid. Valcken. ad Phoen. 1331. ERF. Valckenarii auctoritatem Porsonus aliique inconsideratius sequuti sunt. Rectius Musgravius ad Phoenissarum locum.

ΚΡΕΩΝ.

οὐχ ἦδε γὰρ τοιαῦδ' ἐπέιληπται νόσω;

ΑΙΜΩΝ.

οὐ φησι Θήβης τῆσδ' ὁμόπολις λεώς.

ΚΡΕΩΝ.

730 πόλις γὰρ ἡμιν ἄμὲ χρὴ τάσσειν ἐρεῖ;

ΑΙΜΩΝ.

ὄραῶς τόδ' ὡς εἶρηκας ὡς ἄγαν νέος;

735

ΚΡΕΩΝ.

ἄλλω γὰρ ἢ μοι χρὴ γε τῆσδ' ἄρχειν χθονός;

V. 728. τοιαῦδ' pro τῆδ' positum, ut οἶων pro ὄων infra v. 858. MvsGR. Dresd. a. Turn. Steph. Cant. οὐχ ἦδε μὲν γὰρ τῆδ' —. ERF.

V. 730. ἄμὲ χρὴ — Sic August. et E. recte. ἄμὲ per crasin coaluit ex ἄ ἐμέ, unde prior producitur: cuius rei ignoratio alius lectionis caussa fuit, ἄ ἦν με. Nullus hic locus est particulæ ἄν. Troad. 656.

παρεῖχον· ἦδη δ' ἄμὲ χρῆν νικᾶν πόσιν.

Perperam ibi excusum ἄ με. BRVNSCK.

V. 732. Thomas M. in Χρῆ. Χρὴ με ποιῆσαι πάντοτε λέγε, οὐ χρὴ μοι, εἰ καὶ Σοφοκλῆς ἀπαξ. Eurip. Ion. 1317. perperam Matthiae Gramm. Gr. p. 516. ἔδει corrigit. Ad nostrum locum pertinere hanc observationem, recte ibi monuit Oudendorpius, comparato Luciani loco in Hermitimo T. I. p. 798. χρὴ γὰρ, οἶμαι, σοι τῷ πρώτῳ χρηστῷ καὶ ἀξίῳ ἐντυχόντι ἀποφέρεισθαι. — γε post χρὴ est nostrum gar: soll denn gar ein anderer als ich dieses Land beherrschen? Νομίζειν χρὴ γε in fr. Eurip. Thyest. III. 2. ERF.

ΑΙΜΩΝ.

πόλις γὰρ οὐκ ἔσθ', ἥτις ἀνδρός ἔσθ' ἐνός.

ΚΡΕΩΝ.

οὐ τοῦ κρατοῦντος ἢ πόλις νομίζεται;

ΑΙΜΩΝ.

735 καλῶς ἐρήμης γ' ἂν σὺ γῆς ἄρχοις μόνος.

ΚΡΕΩΝ.

ᾧδ' ὡς ἔοικε τῇ γυναικὶ συμμαχεῖν.

740

V. 734. Citat Eustathius p. 27, 20. 119, 16. 878, 1. 1185, 29. 1568, 57. (21, 4. 89, 49. 828, 19. 1253, 12.) Postremus locus deest in ed. Bas. in qua Od. p. 269, 43. omissa sunt, quae in Romana exstant p. 1566, 62 — 1568, 59.

V. 735. Punctum, quod vulgo post καλῶς ponitur, Musgravius sequutus delevi. „Pulchre scilicet tu in deserta terra solus regnaveris.“ ERP. Tricliniani libri et La. ac Ricc. in quo ἐρημός γ' et ἄρχοις scriptum, post καλῶς interpungunt. Nulla in veteribus edd. interpunctio.

V. 736. συμμαχεῖ. Sic membr. [et La.] In Ε. συμμαχεῖν, haud deterius. Sic Trach. 1238.

ἀνὴρ ᾧδ' ὡς ἔοικεν οὐ νεμεῖν ἐμοὶ
φθίνοντι μοῖραν. BRVNCK.

Mixtarum hoc modo diversarum exempla constructionum non nimis raro reperiuntur. Aeschyl. Pers. 187. τούτω στάσιν τιν', ὡς ἐγὼ θόκουν ὄραῖν, τεύχειν ἐν ἀλλήλησι. ibid. v. 563. τυτθά γ' ἐκφυγεῖν ἄνακτ' αὐτόν, ὡς ἀκούομεν. Herodot. IV, 5. ὡς δὲ Σκύθαι λέγουσι, νεώτατον ἀπάντων ἔθνεων εἶναι τὸ σφέτερον. IV. 76. ὡς δ' ἐγὼ ἤκουσα, Τίμνῳ — εἶναι αὐτόν (τὸν Ἀνάχαρσιν). IV, 85.

ΑΙΜΩΝ.

εἴπερ γυνή σύ· σοῦ γὰρ οὖν προκήδομαι.

ΚΡΕΩΝ.

ὦ παγκάκιστε, διὰ δίκης ἰὼν πατρί;

ὡς δὲ ἐγὼ πυνθάνομαι τῶν τὸν Ἑλλήσποντον οἰκόντων Ἑλλήνων καὶ Πόντον, τὸν Ζάμολξιν τοῦτον, ἔοντα ἄνθρωπον, δουλεῦσαι ἐν Σάμῳ. Plato Phileb. p. 20. D. τὸ δέ γε μὴν, ὡς οἶμαι, περὶ αὐτοῦ ἀναγκαιότατον εἶναι λέγειν. Idem Phaedr. §. 128. παντάπασι γὰρ, ὃ καὶ κατ' ἀρχὰς εἶπομεν τοῦδε τοῦ λόγου, ὅτι οὐδὲν ἀληθείας μετέχειν δέοι — ubi vid. Heindorf. Confer etiam Matthiae Gramm. Gr. §. 538. 2. ERF. Recipiendum duxi infinitivum, quum veri similis sit indicativum, quam infinitivum librariis deberi. Vide supra ad v. 702.

V. 738. Porsonus ad Eurip. Orest. 301. ex Plutarcho T. II. p. 483. legi iubet ὦ παῖ κάκιστε, qui ordo verborum neque per se reprehendi potest, neque propter postpositum nomen gravius. Oed. T. 58. ὦ παῖδες οἰκτροί. El. 68. ὦ φάος ἀγνόν. 1413. ὦ γενεὰ τάλαινα. Eurip. Heracl. 867. ὦ Ζεῦ τροπαῖε. El. 671. ὦ Ζεῦ πατρῷε. Plura si cupis, ad eas Schaeferum in meletem. crit. p. 114. seq. cui tamen Plutarchea lectio pariter ac mihi displicet, praesertim quum Trach. 1126. Hyllum filium Hercules itidem alloquatur ὦ παγκάκιστε, et, quod subtiliter monuit vir praestantissimus, παῖ, quae fere est blandientis vox, vix admittat sociam κάκιστε. ERF. Apposui huic versui signum interrogationis. Aliter enim non haberet ἰὼν, unde penderet. Nam si haec non cohaerent cum praecedentibus, dicendum fuisset, ὦ παγκάκισθ', ὃς διὰ δίκης ἔρχει πατρί. Caeterum de constructione vocu-

ΑΙΜΩΝ.

οὐ γὰρ δίκαιά σ' ἔξαμαρτάνουθ' ὀρώ.

ΚΡΕΩΝ.

740 ἄμαρτάνω γὰρ τὰς ἐμὰς ἀρχὰς σέβων;

ΑΙΜΩΝ.

οὐ γὰρ σέβεις, τιμάς γε τὰς θεῶν πατῶν. 745

ΚΡΕΩΝ.

ὦ μιαρὸν ἦθος, καὶ γυναικὸς ὕστερον.

ΑΙΜΩΝ.

οὐτὰν ἔλοις ἦσσω γε τῶν αἰσχροῶν ἐμέ.

lae ὦ cum nomine substantivo, sequente adiectiva, vide quae dixi ad Hom. h. in Apoll. 14.

V. 739. οὐ — δίκαια — ἔξαμαρτάνουθ'. Comparandum τοιαῦθ' ἄμαρτάνουσιν ἐν λόγοις ἔπη Ai. 1096. MVSGR.

V. 743. August. b. οὐκ ἂν ἔλοις, unde, si opus esset, scribere posses οὐτὰν ἔλοις, uti Porsonus Med. 863. Aldinam lectionem, οὐκ ἂν γ' ἀμάρτοις τοῦδέ γ' in οὐ τ' ἂν ἀμάρτοις τοῦδέ γ' mutavit, duplex γε, quod et Brunckium offendit, valde invenustum esse pronuntians. Mihi dubitationem iniiciunt exempla ab Heindorfio ad Plat. Euthyd. §. 15. citata. οὐκ ἂν γε legitur etiam Eurip. Phoen. 1230. Pors. et Herc. F. 1196. Negat tamen Hermannus, γε cum ἂν sic posse coniungi, ut illud ad hoc pertineat. (Eurip. Orest. 774. Pors. γε cum τις connectendum). [Οὐκ ἂν γε occurrit etiam Aeschyl. Agam. 350. et in fragm. Anaxilae, de quo vid. Bentl. Epist. ad Hemsterh. p. 73. De duplici γε non negligenda, quae ad Sophocl. Aiac. 534.

p. 303. monuit Lobeckius. **ERF.** **Εκ Addendis.]**
 In Anaxilae versu apud Pollucem X. 190. Bentleius
 ἄν pro ἦν accipiebat. Sed codd. praebent, οὐκ
 ἄν γέ μοι τοῦτὶ γίνοιτο κερόμενον. Nec dubito
 quin recte consocientur οὐκ ἄν γε, quamvis aliter
 sentire videatur Elmsleius ad Med. 836. not. u.
 Neque vero in iterato γὲ esse arbitror, quod quis
 vituperet, qui persuasum habeam, hanc particulam
 eadem lege qua ἄν et negationes repeti: de qua re
 dictum ad Philoct. 439. ad Oed. Col. 1191. 1280.
 1409. quo postremo loco retractandum mihi est,
 quod de particula ἐάν dixi, quam hodie constat ul-
 tima esse producta. Et G. Dindorfio quidem in
 praefationibus ad Sophoclem p. 56. seq. et ad Aeschy-
 lum p. 5. etiam ipsum ἄν visum est anceps esse.
 Quod ego, quum ex tot millibus exemplorum, in quibus
 corripitur, perpauca eaque fere ad emendandum fac-
 cillima, in quibus produci videatur, proferri possint,
 non magis adducor ut verum esse credam, quam si
 quis πρὶν et μὲν et γάρ, quod haud sane minore
 exemplorum numero posset, ancipites esse contem-
 deret. Sed de ea re alibi. Antigonaes versus in
 Aldina pariter atque in Turnebi editione, indeque
 in caeteris sic scriptus: οὐκ ἄν γ' ἔλοις ἦσσω γε
 τῶν αἰσχροῶν ἐμέ. La. Lb. Lc. Ricc. οὐκ ἄν ἔλοις
 ἦσσω γε. Vat. οὐκ ἄν ἔλης ἦσσω γε. Brunckius
 suo arbitrio edidit, οὐκ ἄν γ' ἔλοις ἦσσω με τῶν
 αἰσχροῶν ποτέ. Elmsleius in Museo crit. Cantabr.
 fasc. IV. p. 487. οὐτᾶν ἔλοις corrigentem Erfurdium
 probavit. Dissentiebam ad Aiac. 1318. et adhuc
 impressorum librorum scripturam non falsam esse
 puto: sed quum in codd. quorum certam habemus
 notitiam omnibus deesse γ' videam, aliquanto veri-
 similis iudico, additum esse a metricis, postquam
 οὐτ' ἄν, quoniam id οὐτε ἄν esse videbatur, in
 οὐκ ἄν mutatum fuerat. Quare recepi οὐτᾶν cum
 Gaisfordio, qui, haud dubie per errorem, servavit
 Brunckii ποτέ. Caeterum οὐκ ἄν si scripsisset So-
 phocles, non ἔλοις dedisset, sed λάβοις.

ΚΡΕΩΝ.

ὁ γοῦν λόγος σοι πᾶς ὑπὲρ κείνης ὄδε.

ΑΙΜΩΝ.

745 καὶ σοῦ γε, κάμου, καὶ θεῶν τῶν νερτέρων.

ΚΡΕΩΝ.

ταύτην πότ' οὐκ ἔσθ' ὡς ἔτι ζῶσαν γαμεῖς. 750

ΑΙΜΩΝ.

ἦδ' οὖν θανεῖται, καὶ θανοῦσ' ὀλεῖ τινά.

ΚΡΕΩΝ.

ἦ κάπαπειλῶν ᾧδ' ἐπεξέρχει θρασύς;

V. 744. Male edd. vett. signum interrogandi appositum habent.

V. 745. Libri, καὶ σοῦ γε. Correxuit Brunckius, ut repertum postea in La. Ricc.

V. 746. August. b. γαμεῖν. Ai. 378. οὐ γὰρ γένοιτ' ἂν ταῦθ' ὅπως οὐχ ᾧδ' ἔχειν. ERF. Qui codicis Augustani scripturam probet, scribere debet ᾧς σ'.

V. 747. Ad verba ἦδ' οὖν θανεῖται legitur scholion: δι' ἑαυτὸν ἔφη· ὁ δὲ Κρέων ᾧετο δι' αὐτὸν λέγειν. Vereor ne id non recte dixerit scholiastes. Nam Creon, homo maxime impotens irae, si de se occidendo cogitare filium crederet, non, opinor, se contineret, quin ipsum quoque corripere et in vincula coniici iuberet. Contemnere tales minas, id quod facere videtur, maioris est et fortioris animi, quam quem ipse per totam fabulam prodit.

V. 748. Aldus κάπ' ἀπειλῶν. August. b. ἦ κάπειλῶν ᾧδ' ἐξέρχῃ. ERF.

ΑΙΜΩΝ.

τίς δ' ἔστ' ἀπειλή, πρὸς κενὰς γνώμας λέγειν;

ΚΡΕΩΝ.

750 γλαίων φρενώσεις, ὧν φρενῶν αὐτὸς κενός.

ΑΙΜΩΝ.

εἰ μὴ πατήρ ἦσθ', εἶπον ἄν σ' οὐκ εὖ φρο-
νεῖν. 755

ΚΡΕΩΝ.

γυναικὸς ὧν δούλευμα, μὴ κώτιλλέ με.

V. 749. Scholiastes: ποίαν ὀφέλειαν ἔχει ἀπειλή πρὸς μωρὸν ἄνθρωπον λεγομένη; In eadem sententiam haec etiam Seidlerus accipiebat, comparans v. 1017. τίς ἀλήθῃ, τὸν θανόντ' ἐπικτανεῖν; Ego non video, quomodo hic sensus ex his verbis elici possit. Immo hoc dicit: quaeenam haec sunt minae, si inanibus sententiis contradico? Exprobraverat Creon Haemoni animum viro indignum. Cui quum ille ita respondisset, ut, si occideretur. Antigona, aliam consequuturam esse necem indicaret, Creon, an etiam minitari audeat, interrogat. Tum igitur Haemon, non mīnitor, inquit, sed refuto, quae tu in me inania dixisti. Confirmat hanc explicationem responsio Creontis: tuo cum malo me meliora docebis, qui ipse stultus sis.

V. 750. August. b. ὧν αὐτὸς φρενῶν κενός. Fortasse αὐτὸς ὧν φ. κ. ERF.

V. 751. Ex hoc versu in proverbium venisse, εἰ μὴ πατήρ ἦσθα, volunt Diogenianus IV. 75. et Appendix Vat. I. 93. Vide etiam Suidam in his verbis. Vulgo ἄν σ'.

V. 752. γυναικὸς ὧν δούλευμα, id est δοῦλος. Res pro persona, ut Oedip. T. 85. Sic Eurip. Bac.

ΑΙΜΩΝ.

βούλει λέγειν τι, καὶ λέγων μηδὲν κλύειν;

ΚΡΕΩΝ.

ἄληθες; ἀλλ' οὐ, τόνδ' Ὀλυμπον, ἴσθ' ὅτι
755 χαίρων ἐπὶ ψόγοισι δεινάσεις ἐμέ.

chis 792. δουλεύοντα δουλείαις ἐμαῖς. Id est δού-
λαις. Idem Or. 924.

εἰ τᾶνδον οἰκουρήμαθ' οἱ λελειμμένοι
φθείρουσιν.

id est τὰς ἔνδον οἰκουροὺς γυναῖκας. Androm. 446.

Σπάρτης ἔνοικοι, δόλια βουλευτήρια.

Ibidem male curiosae mulieres, prava dantes con-
silia, appellantur ποικίλα λαλήματα. Hoc schema
Latinis etiam usitatum. Cicero de Oratore III. 42.
Quo item in genere et virtutes et vitia
pro ipsis, in quibus illa sunt, apellan-
tur. ΒΡΥΝΣΚ. κώτιλλε. Quando transitivum est,
plerumque adulari significat. Hic nihil aliud esse
potest, quam garriendo molestum esse. ΕΡΡ.

V. 753. Crediderim hunc versum affirmative sumi,
ut v. 760 (744.) H. STEPH. et BVRTON. Signum
interrogandi omisum in Brubach. secunda, atque
ita placet Seidlero, credo quod ἄληθες videretur
affirmativam sententiam postulare. At inest illa in
interrogatione, quum hoc velit Haemon: si dicere
aliquid vis, debes etiam audire aliquid. Omnino
autem consuetudini Graecorum magis convenit inter-
rogatio in huiusmodi dictis. Pro κλύειν in La.
λέγειν.

V. 755. δεινάσεις, ὑβρίσεις. Hesych. δεινάζων,
λοιδορῶν. Quae glossa pertinet ad Ai. 243. a no-
mine δέννος, quo utitur Herodotus L. IX. cap. 107.
παρὰ δὲ τοῖς Πέρσησι, γυναικὸς κακίῳ ἀκοῦσαι,

ἄγετε τὸ μῖσος, ὡς κατ' ὄμματ' αὐτίκα 760
παρόντι θνήσκῃ πλησία τῷ νυμφίῳ.

ΑΙΜΩΝ.

οὐ δῆτ' ἔμοιγε, τοῦτο μὴ δόξης ποτέ,
οὔθ' ἤδ' ὀλεῖται πλησία, σὺ τ' οὐδαμᾶ
760 τοῦμόν προσόψει κρατ' ἐν ὀφθαλμοῖς ὄραῶν,
ὡς τοῖς θέλουσι τῶν φίλων μαίνει ξυνῶν. 765

δέννος μέγιστός ἐστι. Eustathius laudato Herodoto ad Il. H. p. 668. addit δέννον δὲ λέγει τὴν ὕβριν, ἐξ οὗ τὸ δεινάζειν παρὰ Σοφοκλεῖ. Occurrit hoc verbum etiam in Eurip. Rheseo 928. 954. in Theognidis Gnomis 1163. BRUNCK. ἐπὶ ψόγοισι. Eurip. Phoen. 1549. οὐκ ἐπ' ὀνειδέσειν, οὐδ' ἐπὶ χάσμασιν, ἀλλ' ὀδύνασι λέγω. Troad. 316. ἐπὶ δάκρουσι καὶ γόοισι τὸν θανόντα — κατασιένουσ' ἔχεις. ERF. Eustathius p. 668, 46. (537, 52) et hunc locum et Aiac. 243. videtur spectasse. Ἐπὶ ψόγοισι est reprehendendi causa, et coniungi debet cum δεινάσεις.

V. 756. Scholio praefixum, ἄγαγε τὸ μῖσος: in qua scriptura si quid veri est, divisim scribendum, ἄγ', ἄγε. Sed videtur ἄγαγε editionis Romanae esse, omissum ab Elmsleio.

V. 757. Verba πλησία τῷ νυμφίῳ affert Eustathius p. 723, 44. (613, 33.)

V. 759. Vulgo οὐδαμᾶ. La. οὐδαμαῖ. Ricc. Vat. Aug. οὐδαμουῦ. Dresd. οὐδαμά, quod reposui. Vide ad Trach. 322. Seidlerus, quod hic σὺ τ' οὐδαμᾶ dictum sit pro οὔτε σὺ οὐδαμά, comparat Hippol. 302. οὔτε γὰρ τότε λόγοις ἐτέγγεθ' ἠδὲ, νῦν τ' οὐ πείθεται, et Thucyd. I. 5. ὡς οὔτε ὧν πυνθάνονται ἀπαξιούντων τὸ ἔργον, οἷς τ' ἐπιμελὲς εἶη εἰδέναι, οὐκ ὀνειδιζόντων.

V. 761. μαίνῃ. Sic optime T. [et Dresd. a.] iuxta

ΧΟΡΟΣ.

ἄνῆρ, ἄναξ, βέβηκεν ἐξ ὀργῆς ταχύς·

scholiastam. Aldus habet *μένη*, sollemni errore, quo *αι* et *ε* confunduntur. In ceteris codd. peiore depravatione vel *μενεῖς* vel *μένεις*. BRVNCK. August.

^η
b. *μένεις*, lectione *μαίνη* in scholio commemorata. Hermanno scribendum videtur *μαίνου*. — τοῖς θε-
λουσι, quibuslibet, quo significatu frequentius
occurrit οἱ βουλούμενοι. ERF. Scholiastes: ὡς τοῖς
θέλουσι τῶν φίλων μένης ξυνών. γράφε-
ται καὶ μαίνη. ὡς μαίνη φησὶ παρὰ τοῖς φίλοις
τοῖς θελουσιν ὑπομεῖναι τὴν σὴν μανίαν. Scho-
liastes cod. Aug. γράφεται καὶ μαίνη, ἀντὶ τοῦ
ὀργίση, οὕτω· ὡς καὶ ἵνα μαίνη καὶ ὀργίση τοῖς
θέλουσι τῶν φίλων. ἐγὼ δ' οὐχὶ θυμουμένῳ πεί-
σομαι. Vt scholiastes Romanus, ita etiam Seidlerus
τοῖς θελουσι cum ξυνῶν coniungendum monet,
ut insanias apud eos tuorum, qui te in-
sariantem ferre volent. Comparat ille simi-
lia iratorum dicta, supra v. 310. Troad. 85. Pro-
meth. 10. La. *μαίνη*, supra positus *ε* et *εις*, Ricc.
μένης. Illud quidem prorsus ab ea ratione, qua
talia dicta adiungi solent, alienum est, ut ὡς pro
ἵνα dictum putetur. Non potest id aliud quam nam
significare. Ex quo consequitur, si poeta noluit
μαίνου scribere, scripsisse eum *μαίνει* ita, ut pri-
maria sententiae vis et notio non in verbo, sed in
participio conspiciatur: de quo genere dicendi mo-
nitum ad Aiac. 1113. et Electr. 1304. Sensus est
ergo: nam insanis, quod per me licet fa-
cias apud eos qui ferre volent.

V. 762. Perperam vulgo *ἄνῆρ*, pro quo *ἄνῆρ*
scripsi, Dawesium sequutus et Porsonum. Brun-
ckius *ῶνῆρ*. ERF. Amat hoc Sophocles, ex subito

νοῦς δ' ἔστι τηλικούτος ἀλγῆσας, βαρύς.

ΚΡΕΩΝ.

765 δράτω, φρονεῖτω μεῖζον ἢ κατ' ἄνδρ' ἰών·
τὰ δ' οὖν κόρα τὰδ' οὐκ ἀπαλλάξει μόρου.

ΧΟΡΟΣ.

ἄμφω γὰρ αὐτὰ καὶ κατακτεῖναι νοεῖς; 770

ΚΡΕΩΝ.

οὐ τήν γε μὴ θιγοῦσαν· εὖ γὰρ οὖν λέγεις.

discessu diri facinoris metum iniicere. Vide infra v. 1239—1241. Oed. R. 1073. Trach. 813.

V. 763. Βαρύς, à quo grave quid metuendum. Comparat Seidlerus v. 1236. 1241.

V. 765. August. b. Dresd. a. et marg. Turn. non male μόρων. gl. θανάτων. ERF.

V. 766. Doederlinus in Lectt. Homer. spec. II. p. 12. καὶ ad ἄμφω refert, aliis quibusdam exemplis adductus, in quibus post verbum ad quod pertinet positam esse eam particulam putat. Id mea quidem sententia secus est. Sed ea res longioris est disputationis, quam ut ei hic locus sit. Καὶ hic cum κατακτεῖναι iungendum: ambas ergo etiam interficere vis? Iniustum esse censet chorus, extremum adeo supplicium de insonte aequè ut de ea quae deliquit sumi. Ex La. sic adnotatum: „κατακτανῆν (vel κατακτεῖναι).“

V. 767. Non hoc aequitatis aliquo sensu permotus dicit Creon, sed, quo acerbius laedat filium Antigona condemnanda, parcit Ismenae. Vituperat hanc interpretationem Boeckhii in prima dissertatione de Antigona p. 40. ut temere et pro arbitrio confictam,

repugnantemque et verbis Creontis et fini fabulae. Iudicavit haec ille cupidius. Nam fini fabulae quomodo repugnaret, quem ipse p. 32. in eo positum existimat, ut nimiam cupiditatem perniciosam esse ostenderetur, demonstrandum erat argumentis. Verbis Creontis autem non dicenda erat repugnare ista sententia, sed non inesse diserte distincteque expressa. Haec igitur praeteriri licebit. Illud dicendum est, cur ita interpreter. Diligentissimus est Sophocles in moribus describendis. Nunc Creon, homo imbecilli quidem animi, sed superbus, durus, ferox, iracundus, ubi Ismenam viderat in culpa societatem venire velle, ipsam quoque una cum sorore perdere decreverat. At id fabulae ratio fieri non patiebatur. Averti igitur ab eo consilio debuit. Quomodo vero? Num monitis? At nihil ille aegrius fert, quam obloqui sibi quemquam. An precibus? At bis peccasset poeta: nam neque Creontis est audire preces, et chorum ne deprecaretur simul et muneris ratio et timiditas prohibebat. Iam vero magis etiam exasperatus est Creon filio Antigona pertinaciter defendente, ita ut statim inspectante illo interfici puellam velit. Id ille ne videat, abit. Nunc quis Creontem eo ipso momento, quo maxime exacerbat, subito ad eam aequitatem redire sibi persuadeat, ut sontem ab insonte discernat, et insueta clementia ignoscat immerenti? Immo tam id eius ingenio repugnat, quam quod maxime. Id quum minime lateret poetam sapientissimum, admirabili arte id, quod volebat, ut sola plecteretur Antigona, est consequutus. Nam chorum, qui Antigona servari non posse intelligeret, doleret autem Ismenam perire insontem, fecit eo ipso momento, quo omnem Creontis iram in Antigona et Haemonis amorem effusam animadverteret, quaerentem, verene ambas vellet interfici. Praesagiebat enim chorus, illum, si umquam, nunc permoveri posse, ut, quo atrocius in Antigona saeviret, parceret Ismenae. Hinc explicanda etiam dictorum brevis.

ΧΟΡΟΣ.

μόρῳ δὲ ποίῳ καὶ σφε βουλευεῖ κτανεῖν;

ΚΡΕΩΝ.

770 ἄγων ἔρημος ἐνθ' ἂν ἦ βροτῶν στίβος,
 κρύψω πετρῶδει ζῶσαν ἐν κατώρυχι,
 φορβῆς τοσοῦτον, ὡς ἄγος, μόνον προθείς, 775
 ὅπως μίασμα πᾶσ' ὑπεκφύγη πόλις.

V. 768. Hic quidem καὶ, ut saepissime, ad latentem partem sententiae refertur. Si occides, etiam quomodo occisurus sis quaero. Id Latine dicas, tum autem quo eam mortis genere interficere cogitas?

V. 771. ἄγος h. l. est κάθαρσις. Hesychius: ἄγος· ἄγνισμα θυσίας. Σοφ. Φαίδρα. [Ἄγος eodem significatu reperitur Aeschyl. Choeph. 152. ERF. Ex Addendis.] Aliena haec. Scholiastes: ἔθος παλαιόν, ὥστε τὸν βουλόμενον καθειργνύναι τινὰ ἀφοσιῶσθαι βραχὺ τι θέντα τροφῆς. καὶ ὑπενόουν κάθαρσιν τὸ τοιοῦτο, ἵνα μὴ δοκῶσι λιμῶ ἀναιρεῖν. τοῦτο γὰρ ἀσεβές. Erfurdtius cum Brunckio coniunxerat ὡς ἄγος μόνον. Libri non habent comma post μόνον, recte, quia τοσοῦτο μόνον iungenda sunt. In vocabulo ἄγος multa nugantur grammatici. Significat rem expiandam, piaculum, scelus. Quod hic dicit ὡς ἄγος, idem est, quod supra dixerat v. 256. λεπτή δ', ἄγος φεύγοντος ὡς, ἐπὶν κόνις, aut Aeschylus Suppl. 380. ἄγος φυλάσσει. Sed quod hic dicere potuit ὡς ἄγος, quum proprie dicendum esset ὡς φεύγειν ἄγος, haec causa est, quod φορβῆς τοσοῦτον μόνον idem est atque οὐ πλέον φορβῆς ἢ ἄγος ἐστίν.

V. 772. ὑπεκφύγη. Sic recte August. b. [Dresd.

775 κακεῖ τὸν Ἄιδην, ὃν μόνον σέβει θεῶν,
 αἰτουμένη πού τεύξεται τὸ μὴ θανεῖν,
 ἢ γνώσεται γοῦν ἀλλὰ τηρικαῦθ', ὅτι
 πόνος περισσός ἐστι τὰν Ἄιδου σέβειν. 780

σ τ ρ ο φ ἠ α'.

ΧΟΡΟΣ.

Ἔρωσ ἀνίκατε μάχαν,

a. La.] et T. In aliis [ut apud Aldum] ὑπεκφύγοι.
 BRUNCK. Cod. Paris. ὑπεκφεύγη.

V. 774. Veteres libri et post πού et post τεύξεται comma habent. Post τεύξεται delevit Erfurdcius cum Brunckio. Magis consentaneum est mori Graecorum, continuari haec omnia. Quare utrumque comma delevi.

V. 777. Metro adversantem Tib. Hemsterhusii conjecturam, ἀνίκατ' ἀμάχαν' Ἔρωσ, probat Valckenarius ad Hippol. 525. recepitque Brunckius. Si quid mutandum esset, Hermanno accederem in libro de metris vernacula lingua scripto §. 448. corrigenti, ἀνίκατ' ἀμάχατ'; sed firmat vulgatam Plutarchus in Amatorio, T. II. p. 760. σκόπει τοίνυν αὐθις, τοῖς ἀρητίοις ἔργοις ὅσον ἔρωσ περίεστιν, οὐκ ἀργός ἄν, ὡς Εὐριπίδης ἔλεγεν, οὐδ' ἀστράτεντος, οὐδ' ἐν μαλακαῖσιν ἐννεχεύων παρειαῖς νεανίδων. ἀνὴρ γὰρ ὑποπλησθεῖς ἔρωτος, οὐδὲν Ἄρεος δεῖται μαχόμενος πολεμίοις, ἀλλὰ τὸν αὐτοῦ θεὸν ἔχων συνόντα

πῦρ καὶ θάλασσαν καὶ πνοάς τὰς αἰθέρος
 περᾶν ἔτοιμος

ὑπὲρ τοῦ φίλου, ὡσπερ ἄν κελεύη. ERR. Plutarchi locus, quem antea corruptum emendarunt Theod. Canterus V. L. I. 24. et Bern. Martinus V. L. II. 6. quid ad firmandam vulgatam conferat, non video.

Immo, quum hoc ostendat Plutarchus, qui ament, in bello strenuos esse, ne respicere quidem ad illa verba potuit, si eum praebent sensum, quem debent. Nam quum posset accipere, ut ipsi commodum erat, noluit id facere, quia Sophocles aliter intelligi voluisset. Itaque non attulit. Sophocles vero si, quod putavisse videntur interpretes, nihil aliud quam invictum esse amorem dicere voluit, nec μάχαν nec μάχα scribere potuit. Differunt haec ita, quod μάχην ἀνίκητος proprie eum significat, qui quum ipse pugnat, invictus est; ἀνίκητος μάχη autem infinite dicitur invictus pugna, quod cadit etiam in eum, quem alii impugnant. Itaque quod dicebam, si universe hic invictum dicere amorem Sophocles voluisset, neutrum adiaci potuisse, eius rei causa est, quod utrumque, quia minuit, repugnat illi sententiae. Non enim consequitur, pugnando invictum non posse alio modo vinci: atqui si alio modo vinci potest, non est omnino invictus. Haec et mihi olim corrigendi causa fuit, et, ut puto, Hemsterhusio. Mihi quod V. D. in Diario classico vel. XXXIII. p. 64. obiicit, ἀμάχατε valde frigere post ἀνίκατε, mirum in modum fallitur. Frigeret enim ἀνίκατε post ἀμάχατε positum. Nam qui vinci non potest, cum eo pugnare tamen licet: sed quicum pugnari non potest, is vinci quomodo poterit? Itaque vis potius magna est in verbis illis: Amor, qui vinci non potest, quicum ne pugnari quidem licet. Quae si invertas, inepta erunt. Verum tamen erravimus et Hemsterhusius et ego. Non enim propterea invictum appellat Amorem, quod omnia sibi subiiciat, neque ullus animantium non sentiat vim eius, sed Creontem in animo habens, qui evellere filio amorem conetur, ita Amorem dicit invictum quoad pugnam, ut significet, frustra esse, qui impugnare velit Amorem, et cogere amantem, ut amorem abiiciat. Ita apparet, etiam necessario adiaci debuisse μάχαν. Argumentum vero, quo utitur, illud est, quod nemo effugere amorem possit.

Ἔρωσ, ὃς ἐν κτήμασι πίπτεις,

V. 778. Verba, ὃς ἐν κτήμασι πίπτεις, a veteri enarratore male fuerunt accepta. Parum valet ad vim Amoris declarandam, si dicatur opulentos invadere. Libidinem fovent divitiae; sed vel pauper amare possit: aliena est prorsus a poëta sententia opulentiae mentio. — Summa sententiae est, Amor omnia domat, quod ostenditur enumeratione animantium omnium, quorum varia genera vel diserte nominantur, vel a sedibus quas incolunt, innuuntur. Primo loco τὰ κτήματα, seu τὰ κτήνη nominat poëta. Si quid contra librorum fidem mutandum esset, pro κτήμασι legerem κτήνεσι. Hesychn. κτήνη, βοσκήματα. Sed non video, cur eadem significatio nomini κτήμα tribui non potuerit, maxime in chorico cantico, cuius indoles pene dithyrambica eiusmodi metonymias affectat. — BRUNCK. Huschkus Analect. Crit. pag. 49. Amorem intelligit adversum, qui opulentissimas stirpes pessumdet, coll. Propert. I. El. XIV. 15. seqq. Quae interpretatio quum non magis quam Brunckiana ex omni parte satisfaciat, coniecturae autem virorum doctorum vel ineptae sint vel iusto audaciores, cum Wyttenbachio in Bibl. Crit. Vol. II. P. III. p. 100. et p. 107. medicina exspectanda videtur vel ab integriori codice, vel a vetere scriptore, aut grammatico, qui veram lectionem servaverit. ERF. La. ὃς τ' ἐν κτήμασι. Non videtur mihi dubitari posse, quin κτήματα pro opulentis ac potentibus dixerit: recteque contulit Huschkus similem locum Propertii, modo ne adversum amorem, de quo loquitur Propertius, in Sophoclem intulisset, qui de necessitate amandi, non de adverso amore cogitavit. Non puto tamen laudandum esse Sophoclem, quod κτήματα teneris virginum generi opposuit. Neque iniuria haeserunt critici in nomine minus apto; quam-

780

ὅς ἐν μαλακαῖς παρειαῖς
 νεάνιδος ἐννεχέυεις·
 φοιτᾶς δ' ὑπερπόντιος, ἐν τ'
 ἀγρονόμοις αὐλαῖς·

785

quam cavere debebant, ne librariis imputarent, quae poetae culpa fuit.

V. 779, 80. Haec expressit Horatius in carmine ad Lycen:

Ille virentis et
 doctae psallere Chiae
 pulchris excubat in genis.

Ad quem locum Bentleius Plutarchum in Amatorio emendat, quem diu ante eum suppleverat et elegantissimis observationibus illustraverat Bernardus Martinus Var. Lect. II. 6. BRUNCK.

V. 781, 82. Amoris in maria terrasque imperium celebratur significatis animantium potestati eius subiectorum generibus. Ita capiendum esse locum docet comparatio versus 348. ubi ferae epitheto ἄγρηνος disignantur. Eadem, si qua est, ambiguitate dixit Noster ἐπὶ πόντον ἔρχεσθαι in Phaedrae fragm IV. clarius loquens de Venere fragm. incert. XXIII.

εἰς ἔρχεται μὲν ἰχθύων πλωτῶ γένει·
 ἔνεστι δ' ἐν χέρσου τετρασκελεῖ γονῆ.

In primis autem conferri debet Eurip. Hippol. 1272.

ποτᾶται δ' ἐπὶ γαῖαν, εὐάχητόν θ'
 ἄλμυρόν ἐπὶ πόντον.
 θῆλυει δ' Ἐρως, ᾧ μαινομένα κραδίᾳ
 πτανὸς ἐφορμάσει,
 χρυσοφαῆς, φύσιν ὀρεσκήων στυλάκων,
 πελαγίων θ', ὅσα τε γὰ τρέφει —

qui locus notabilis est propter subiunctum latioris descriptionis explicationem. ERF.

καὶ σ' οὐτ' ἀθανάτων φύξιμος οὐδείς,
 οὐδ' ἀμερίων ἐπ' ἀνθρώ-
 πων· ὁ δ' ἔχων μέμνηεν.

785

790

V. 783. καὶ σὲ οὐδείς φύξιμος. Verbale casum verbi sui regit, quod utriusque linguae scriptoribus sollemne est. Plaut. in Aulul. Quid tibi ergo meam, me invito, tactio est? Perperam hic glossa σ' interpretatur σοί. BRVNCK. Musgravius comparat Isocrat. adv. Callimachum: τὴν δίαίταν μέλλειν ἕξαρον εἶναι. Platonem Charmide p. 465. D. ἕξάρων εἶναι τὰ ἐρωτώμενα. Alcibiad. II. p. 453. οὐκ ἀνήκοον εἶναι ἔνια. Herodotum III. 52. ἐγὼ αὐτῆς τὸ πλεῦν μέτοχός εἰμι. Aeschylum Agam. 1099. πολλὰ ξυνίστορα αὐτόφωνα κακά. — φύξιμος h. l. qui effugere potest. Alia significatione occurrit apud Nicandrum Theriac. 54. quem locum c neiderus in Lexico Graeco perperam interpretatur. Ibi enim φύξιμος ὀδμή est odor, quem quis effugiat, teter odor. ERF. Vide ad v. 792.

V. 784, 85. vulgo sic distinguuntur:

οὐδ' ἀμερίων ἐπ' ἀν-
 θρώπων· ὁ δ' ἔχων μέμνηε.

Qui numeri quantopere sublimem vim carminis frangant, in utroque libro de metris, sed accuratius in eo, qui germanice scriptus est, exposuit Hermanus meus, quocum aliter locum digessi. ERF. Non videor mihi satis recte iudicasse, quum penultimo versui totum vocabulum ἀνθρώπων adscripsi. Nam ut hi vehementiores numeri sint, tamen minus concinunt reliquis.

V. 784. ἐπ'. gl. ἔπεστι. BRVNCK. Revocavi veterem scripturam ἐπ'. Aristides Panathenaico, tom. I. p. 96. μόνῃ τῇ πόλει — ἐπὶ τῶν Ἑλληνικῶν. Pindar. Olymp. VII. epod. 4. — σοφώτατα νοή-

ἀντιστρ. α΄.

σὺ καὶ δικαίων ἀδίκους
 φρένας παρασπᾶς ἐπὶ λώβᾳ·
 σὺ καὶ τόδε νεῖκος ἀνδρῶν
 ξύναιμον ἔχεις ταράξας·
 νικᾷ δ' ἐναργῆς βλεφάρων

790

795

ματ' ἐπὶ προτέρων ἀνδρῶν παραδειξάμενος. quae loca attulit Musgrævius. ERF.

V. 786. ἀδίκους. Recte scholiastes: ὥστε τὰς φρένας αὐτῶν ἀδίκους γίνεσθαι. Sic Oed. Col. 1200. τῶν σῶν ἀδέρυκτων ὀμμάτων τητώμενος. Trach. 106. οὐπότ' εὐνάξειν ἀδακρύτων βλεφάρων πόθον, et saepius. ERF.

V. 788. νεῖκος ἀνδρῶν ξύναιμον pro νεῖκος ἀνδρῶν ξυναίμων. Sic τὸν ἐμὸν ὀδίνων πόνον Eurip. Phoen. 30. Vide et Oed. T. 1400. MVSGR.

V. 789. ταράξας. Plutarchus in Themistocle pag. 114, A. δίκας τῷ ἀνθρώπῳ ταράξειν. Aristide pag. 331, B. συνταράξαι πόλεμον ἐμφύλιον. Idem Vol. II. p. 417, D. πολέμους καὶ στάσεις ταράττουσιν. MVSGR.

V. 790. seqq. sic vertit Brunckius: praepollet autem palam erumpens desiderium expetiti connubii pulchrae sponsae: quod cum maximis inter initia rerum legibus pari praeditum est potestate. Perperam, si quid video. Nam primum quidem ἴμερος multo aptius intelligitur de oculorum blando nitore. „ἴμερος (sic H. Stephanus in Thesaurο) est etiam id in oculis, quo intuentium amor conciliatur. Pollux libro 2. de oculis loquens, postquam docuit oculos posse describi πνρώδεις κτλ. subiungit, καὶ τὸ ἀπ' αὐτῶν ἀπορρέον, ἴμερος.“ Denique quis credat sola voce ἀρχαὶ rerum initia significari? Mea sententia hoc voluit Sophocles: Ac vincit mani-

ἡμερος εὐλέκτρον
 νύμφας, τῶν μεγάλων πάρεδρος ἐν ἀρχαῖς.

festo oculorum formosae sponsae blandus nitor, sanctarum assessor in administratione legum. νικᾶ sc. Haemonem, cui puellae amor potior esset quam reverentia patris. ERF. V. D. in Diar. class. XXXIII. p. 64. existimat, βλεφάρων de Haemonis oculis intelligendum esse. Sed male vertit: „vincit, sc. Haemonem, manifesto ex oculis eius erumpens desiderium formosae sponsae.“ Νικᾶ absolute dictum, vincit, i. e. potentior est pulchrae virginis oculorum desiderabilis suavitas, nec cedit Haemon patri. Idem V. D. quomodo reliqua sic interpretari potuerit, „parem potestatem habens magnis inter principes iudiciis,“ non video.

V. 792. πάρεδρος ἐν ἀρχαῖς. Solutae in dactylicis numeris arseos exempla passim reperiuntur. Ai. 402.

ὀλέθριον αἰκίζει.

Eurip. Bacch. 396.

ἐπὶ τοῦ-
 τῷ δέ τις ἂν μεγάλα διώ-
 κων — —

Androm. 491.

παιδά τε, δύσφρονος ἔριδος ὕπερ.

Troad. 841.

Δαρδάνια μέλαθρά ποτ' ἦλθες. ERF.

Burtonus malit πάρεδρον, ut ad Haemonem referatur. Idem quod adnotasse monet anonymum in margine vetusti exemplaris bibliothecae Bodlei. IDEM. Πάρεδρος scholiastes refert fuisse qui Dorice pro παρέδρους dicunt putarent, et ad Creontem referrent. Tali Dorismo non est locus in tragoedia. Seidlerus comparat Eurip. Med. 843. τᾷ σοφίᾳ παρέδρους ἔρωτας, παντοίας ἀρετᾶς ξυνεργούς. So-

Θεσμῶν· ἄμαχος γὰρ ἐμπαί-
ζει θεὸς Ἀφροδίτα.

800

σ υ σ τ η μ α .

795

Νῦν δ' ἤδη γὰρ καὐτὸς θεσμῶν
ἔξω φέρομαι τὰδ' ὄρων, ἴσχειν δ'

phocles quum Amorem vocat assessorem in administratione supremarum legum, hoc dicit, amore in consilium vocato Haemonem, quid summum ius sit, iudicare. Ad quae verba respiciens chorus dicit, καὐτὸς θεσμῶν ἔξω φέρομαι, illud ius, quod Creonti videbatur, in mente habens, oppositum ei, quod Haemon iustum putabat. Ad scripturam quod attinet, non adducor, ut quod a poetae manu profectum sit nos habere credam. Nam ut defendi pro-eleusmaticus possit, quod quidem aliis quam quibus Erfurdcius usus est exemplis fieri deberet, tamen sic praeter necessitatem et hoc in genere numeri eum pedem ab Sophocle admissum esse, ab omni est veri similitudine alienum. Hinc, nisi forte in strophico versu aliquid vitii est, πάρεδρος interpretis verbum esse videtur, quo is aliam vocem declaraverit. Quae illa fuerit, mihi non liquet. Illud video, apte et perspicue idem dici, si legeretur τῶν μεγάλων σὺν-δικος ἀρχαῖς θεσμῶν.

V. 795. Primam Antigoniae stropham atque antistropham duo praecedunt sibi respondentia systemata anapaestorum. Antistropham aliud sequitur quasi pro epodo anapaesticum systema. Haec systemata pariter ut quae secundae strophae atque antistrophae intercinit chorus, singula a diversis recitantur canunturque, alio miserante infelicem virginem, alio acerbè vituperante, alio irridente, alio frigide consolante, alio denique excusante quidem, sed tamen non laudante.

οὐκ ἔτι πηγὰς δύναιται δακρῶν,
τὸν παγκοίταν ὄθ' ὄρῳ θάλαμον
τῆνδ' Ἀντιγόνην ἀνύτουσαν. 805

σ τ ρ ο φ ῆ α'.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

800 ὄρατέ μ', ὦ γὰρ πατρίας πο-
λίται τὰν νεάταν ὁδὸν
στείχουσιν, νεάτον δὲ φέγ-
γος λεύσσουσιν ἀελίου,

805 κούποτ' αὐθις· ἀλλὰ μ' ὁ παγ-
κοίτας Ἰδίας ζῶσαν ἄγει
τὰν Ἀχέροντος

ἀκτάν, οὔθ' ὑμεναίων
ἔγκληρον, οὔτ' ἐπινυμφιδίος
πῶ μέ τις ὕμνος ὕ-

810 μνησεν, ἀλλ' Ἀχέροντι νυμφεύσω.

ἀ ν τ ι σ ὑ σ τ η μ α.

ΧΟΡΟΣ.

οὐκοῦν κλεινὴ καὶ ἔπαινον ἔχουσ'
ἔς τόδ' ἀπέρχει κεῦθος νεκύων,

V. 799. ἀνύτουσαν. gl. ἐρχομένην εἰς τὸν θά-
λαμον. Vide ad Oed. Col. 1562. BRUNCK.

V. 800. La. ὄρατ' ἔμ'.

V. 808. Quum veri simillimum sit, hunc versum ex
genere Glyconeorum esse, in Elem. doctr. metr. p.
564. et in Epitome §. 488. dixi scribendum videri
οὔτε νυμφιδίος.

V. 810. νυμφεύσω. Conf. v. 650. ERF.

V. 812. Seidlerus contulit alia nomina, quibus il-
Soph. Vol. I. N

815 οὔτε φθινάσιν πληγεῖσα νόσοις,
 οὔτε ξιφέων ἐπίχειρα λαχοῦσ'· 820
 ἀλλ' αὐτόνομος, ζῶσα, μόνη δὴ
 θνατῶν, Ἄϊδαν καταβήσει.

lud κεῦθος νεκῶν in hac fabula appellatur, περῶ-
 δης κατώρουξ, ἔργμα τυμβόχωστον, κατηρεφῆς
 τύμβος, θανόντων κατασκευαί, κατώρουξ στέγη,
 λιθόστρωτον νυμφεῖον Ἄιδου. Vide v. 770. 841.
 876. 911. 1087. 1189.

V. 814. ἐπίχειρα, mercedem, poenam. Ety-
 mol. M. c. 367, 27. Ἐπίχειρα, οἱ μισθοί. Conf.
 Schaefer. ad L. Bos. p. 304. ERF.

V. 815. αὐτόνομος. Bene scholiastes: μετ' ἑλευ-
 θερίας. Quod addit, ἰδίῳ καὶ καινῷ νόμῳ, ad
 μόνη δὴ θνατῶν pertinet. ERF. Immo pertinet ad
 αὐτόνομος. Sic enim scribit: οὐ διὰ ξιφῶν τὸν
 μισθὸν τοῦ πλημμελήματος λαχοῦσα καὶ τὴν τιμω-
 ρίαν, ἀλλὰ μετ' ἑλευθερίας τεθνήξῃ, ἰδίῳ καὶ και-
 νῷ νόμῳ περὶ τὸ τέλος χρησαμένη, οἷον, οὔτε νο-
 σήσασα οὔτε ἀναιρεθεῖσα ἐξελεύσῃ τοῦ βίου. Seid-
 lero scholiastae explicatio vocis αὐτόνομος non vi-
 detur iustam oppositionem ad praecedentia conti-
 nere. Itaque ἢ ante ἰδίῳ inserens, duas eum in-
 terpretationes attulisse censet, quarum ipse poste-
 riorem probat. De emendatione assentior, nisi sa-
 tius est plena interpunctione duo scholia distingui,
 non etiam de explicatione verbi αὐτόνομος. Nam
 etsi recte se habet oppositio, „non morbo, non vi,
 sed proprio quodam modo, viva peribis,“ tamen
 gravior est et aptior sententia, si usitato signifi-
 catu accipitur αὐτόνομος. Nam conquerenti moriendi
 necessitatem Antigoniae dicit chorus: clara profecto
 eris, quae nec morbo, nec vi pereas, sed tua spon-
 te ad Orcum, sola mortalium, viva descendas. Male
 vero scholiastes ξιφέων ἐπίχειρα interpretatur τὸν

ἀντιστρ. α΄.

ANTIΓΟΝΗ.

820 ἤκουσα δὴ λυγροτάταν ὀ-
λέσθαι τὰν Φρυγίαν ξέναν
Ταντάλου, Σιπύλῳ πρὸς ἄ- 825
κρω· τάν, κισσὸς ὡς ἀτενῆς,
πετραία βλάστα δάμασεν·
καί νιν ὄμβρῳ τακομένην,
ὡς φάτις ἀνδρῶν,
830 χιών τ' οὐδαμὰ λείπει,
825 τέγγει θ' ὑπ' ὄφρῦσι παγκλαύτοις

μισθὸν τοῦ πλημμελήματος. Ita enim etiam φθι-
νάσι νόσοις ut poena commemorari deberet. At quis
morbo punire quemquam potest? *Ξιφίων ἐπίχειρα*
sunt praemia ensium, i. e. id, quod ensibus congre-
diendo efficitur, quod est vi aliquem interfici. La-
tine dicas, munere belli.

V. 817. Respicit h. l. Eustathius pag. 1368, 24.
(1508, 7.)

V. 820. κισσὸς ἀτενῆς, hederā firmiter ad-
haerens. Musgravius interpungit: τάν, κισσὸς
ὡς, ἀτενῆς πετραία βλάστα. De voc. ἀτενῆς vid.
Ruhnk. ad Timaei Lexicon Platon. p. 53. ERF.

V. 822. ὄμβρῳ. Musgravius frustra coniicit ὄμ-
βροι. ERF. Apte Seidlerus Pausaniae verba attulit
I. 21, 5. ἡ δὲ πλησίον μὲν πέτρα καὶ κρημνὸς ἐστίν,
οὐδὲν παρόντι σχῆμα παρεχόμενος γυναικός, οὔτε
ἄλλως οὔτε πενθούσης· εἰ δέ γε πορρόωτέρω γένοιο,
δεδακρυμένην δόξεις ὄρᾶν καὶ κατηφῆ γυναῖκα.
Alia commemoravit Davisius ad Cic. Q. Tusc. III, 26.

V. 825. La. τάξει θ'. Dedi παγκλαύτοις e codd.
La. Lb. Par. et Triclinianis pro παγκλαύστοις, quod

δειράδας· ἄ με δαί-
μων ὁμοιοτάταν κατευνάζει.

ΧΟΡΟΣ.

ἀλλὰ θεός τοι καὶ θεογεννῆς·
ἡμεῖς δὲ βροτοὶ καὶ θνητογενεῖς. 835
καίτοι φθιμένῳ τοῖς ἰσοθέοις

830

Brunckius et Erfurdcius cum vett. libris posuerant.
Vide ad v. 29.

V. 828. Eustathius p. 859, 62. (803, 21.) ex h. l.
affert *θεογενῆ*.

V. 830. seq. Perverse vulgo paroemiacus plenum,
quo systema clauditur, dimetrum antecedit:

καίτοι φθιμένα μέγ' ἀκούσαι
τοῖς ἰσοθέοις ἔγκληρα λαχεῖν.

Triclinianam qui exhibent recensionem codd. et im-
pressi, in fine systematis hunc satis languidum ad-
dunt paroemiacum: ζῶσαν καὶ ἔπειτα θανοῦσαν.
reiiciendum illum etiam propterea, quod, qui prae-
cederet paroemiacus, contra morem Tragicorum po-
situs esset sensu loci nondum absoluto. Rectissime
locum emendavit Hermannus de metris pag. 296.
ERF. Scholiastes legisse videtur φθιμένῳ, qui scri-
bat: καίτοι σοι φθιμένη ἢ φθιμένῳ παντὶ μακα-
ριστὸν ἂν εἴη τὸ τῆς αὐτῆς μοίρας τυχεῖν τοῖς
ἰσοθέοις, οἷον, μακάριος ἂν εἴη, ὅστις τοῖς ἰσο-
θέοις ὁμοίως ἐτελεύτησεν. Id praefendum duxi
vulgato φθιμένα, pro quo φθιμέναν codd. Aug.
Paris. et Livineii v. Tricliniani autem libri pessime
καίτοι γε φθιμένην. La. φθιμενα, supra scripto
ω. Ricc. φθιμένω. Magnum est, inquit, mortuo,
dici sortem nactum esse inter semideos, i. e. eam
sortem, ut in semideis numerari possit. Etiam La.
Lb. Ricc. Vat. Aug. Dresd. addunt versum istum,

ἔγκληρα λαχεῖν μέγ' ἀκούσαι.

quem Aldus et quae hunc sequuntur edd. non habent. Turpissima est, quae ex Turnebi editione in alias propagata est lectio, καίτοι γε φθιμένην μέγ' ἀκούσαι. Versum ab Aldina omissum qui metrorum emendator adiecit, saltem sic edere debebat: καίτοι φθιμένη σοι μέγ' ἀκούσαι τοῖς ἰσοθέοις ἔγκληρα λαχεῖν ζῶσαν καὶ ἔπειτα θανοῦσαν.

Ibid. τοῖσιν ἰσοθέοις. Sic recte scriptum in T. [et Dresd. a.] alii τοῖς. Atticis prima in ἴσος semper corripitur. BRVNCK. Producitur Aeschyl. Pers. 80. non tamquam si ι anceps sit, sed quod eam syllabam duae breves sequuntur, ut in ἀθάνατος, ἀπαράμυθος. Vid. Porson. ad Orest. 9. et Hermann. de emend. rat. Gr. Gramm. p. 443. Scriptura τοῖσιν ἰσοθέοις corrumpit versum: numquam enim, nisi in anapaestis melicorum carminum lege factis, locum habet proceleusmaticus. ERF.

V. 831. De hoc versu et de v. 829. Schaeferus in litteris ad me datis haec monuit: „In Sophocl. Antig. 831. iterum dedisti ἔγκληρα λαχεῖν. Ἐγκληρος ex analogia ipsoque scriptorum usu est primum, κληρον ἔχων, deinde, omnino μέτοχος, particips. Ita poëta paullo ante οὐδ' ὑμεναίων ἔγκληρον. Neutra significatio huc quadrat. Iam attende ad litteram postremam vocis praecedentis, neque invitus, opinor, mihi concedes, corrigendum esse σύγκληρα λαχεῖν, i. e. ut scholiastae verbis utar, τῆς αὐτῆς μοίρας τυχεῖν: sive, ut alter scholiastes, λαχεῖν κοινὰ, ὅμοια, τοῦ αὐτοῦ κληρον καὶ τύχης: uno verbo, συγκληροῦσθαι. Σύγκληρα poëtice dictum pro συγκληρία s. συγκλήρωσις. Vides medicinam ex eodem haustam fonte, unde iam pluribus scriptorum Graecorum locis corruptis petii. V. mea in Matthiae praefat. ad Homer. Hymn. pag. VIII. ad Dionys. Halic. de Compos. Verbor. p. 147.

et in Ind. Verbor. p. 164. Nunc haec addam: Homerus Il. XI. v. 735. s. — γαίης, Συμπερόμεσθα μάχη. Cod. Vrat. A. ἐμπερόμεσθα. Dionysius Halic. Antiquit. Rom. T. III. pag. 1800. καὶ τελευτῶντες ἐγκατέχωσαν αὐτοὺς τῷ πλήθει τῶν βελῶν. Scribendum puto συγκατέχωσαν. Lucianus T. I. p. 19. καὶ τοὺς ὀδόντας ἐνέπριε. Praeferam quod placuit Anonymo, συνέπριε. [Praecessit καὶ τῷ χεῖρσ συνερότει.] Longinus XLIII. 2. λόφους ἀνωθουμένους. Toupus ad h. l. p. 372.: „Libri alii ἀνωθουμένους, alii ἀνωθουμένους. Neutrum recte. Scribendum sine dubio, — λόφους συνωθουμένους.“ Vicissim ibid. XV. 4. pro συνεπτέρωται legam ἀνεπτέρωται. Aristaenetus I. Ep. 17. μηδὲ τὰς ὄφρῦς ἀναγε. „nisi tamen ibi potius legendum sit, τὰς ὄφρῦς σύναγε. videtur enim Aristophanem imitatus.“ Hemsterhusius ad Aristophan. Plut. v. 756. — Revertor ad Sophoclem tuum. Praecessit:

ἀλλὰ θεός τοι καὶ θεογεννῆς·
ἡμεῖς δὲ βροτοὶ καὶ θνητογενεῖς.

Recte habent priora ac plane congruenter ingenio linguae graecae: nosti enim ἀγαθοὶ καὶ ἐξ ἀγαθῶν, quaeque id genus alia, semper sibi ad amussim respondentia, leguntur; secus posteriora, βροτοὶ καὶ θνητογενεῖς. Ad poëtae manum, opinor, ducit liber Augustanus*), cuius vestigia consecrans scribo:

ἀλλὰ θεός τοι καὶ θεογεννῆς·
θνητοὶ δ' ἡμεῖς καὶ θνητογενεῖς.

Adde, quod sic gravior vox, ut decebat, primo loco ponitur, βροτοὶ unde irrepserit, parum curo: certe non magis quam Aiac. 1416. Br. curandum puto, unde nata sit Codicis Ienensis scriptura, metrum adeo evertens, βροτῶν pro θνητῶν. Hoc scio, βροτὸς et θνητὸς passim commutari. V. Porsonum

*) Habet ille θνητοὶ καὶ βροτοί.

στροφῆ β'.

ANTIGONH.

οἷμοι γελῶμαι. τί με, πρὸς θεῶν πατρῶων,
οὐκ ὀλομέναν ὑβρίζεις, 810

ad Euripid. Hecub. v. 825. Homerus Il. II. v. 821. θεὰ βροτῶ εὐνηθεῖσα. Heynius: „Ioa. Diac. ad Hesiod. Θ. pag. 168. b. — θεὰ θνητῶ εὐνηθεῖσα.“

Haec igitur Schaeferus, cuius ut plurimum apud me valet auctoritas, ita vereri me fateor, ne utroque Sophoclis loco vulgata commode possit retineri. Et in priore quidem τοῖς ἰσοθέοις ἔγκληρα non verto, aequalia Diis, sed, quae Diis obtigerunt, propria Diis, analogia motus vocabuli ἔμμορος, quod quum et ipsum, uti ἔγκληρος, plerumque idem sit quod μέτοχος, ab Hesychio tamen ἔμμορον explicatur per εἰμαρμένον. Alterius loci non prorsus eadem videtur esse ratio, quae illorum, ἀγαθοὶ καὶ ἐξ ἀγαθῶν. In his nihil habes, praeterquam quam connexa similia, in istis opposita diversa, θεὸς et βροτοί, θεογεννῆς et θνητογενεῖς. Recte autem, nisi fallor, primum locum occupat ἡμεῖς, quod perinde ac si praemissum esset oppositum ἡδὲ, acrius debet efferrī. Sic nos: Ja sie war eine Göttin — wir aber sind Sterbliche. ERB.

V. 833. ὀλλυμέναν. Sic bene Dresd. a. Vulgo ὀλομέναν, quod metro repugnat. Triclinius οὐλομέναν, neglecta huius formae participialis potestate. οὐλόμενος apud Homerum semper est perniciosus, quam significationem senioris aevi poëtae non ausi sunt immutare. Hinc Eurip. Iphig. A. 793. ὀλλυμέναν pro οὐλομέναν, et Iphig. T. 1109. ὀλλυμένων pro οὐλομένων reponendum est. Ὀλλυμένους et ὀλομένους confunduntur Eurip. Orest.

835 ἀλλ' ἐπίφαντον; ὦ πόλις, ὦ πόλεως
 πολυκτῆμονες ἄνδρες·
 ἰὼ
 Διοκαῖαι κρηναί, Θήβας τ'
 εὐαρχάτου ἄλσος· ἔμπας

845

1307. ERF. Οὐλομένην recte reiiicit Erfurdtius: at non magis ferri potest ὀλλυμένην. In Iphig. Taur. 1109. scribendum videtur οὐλομέναις. Metri vitio, quo laborare vulgatam ὀλομένην putabat Erfurdtius, mihi laborare videtur versus antistrophicus. Nam hoc metrum, quod Anacreonteum potius quam iam-bicum est, subiicitur etiam alibi ei metro, quod praecedit, quod ipsum Anacreonteum est: ut in Electra 1058 et Aeschyli Prometheo 128. 397. nisi quod illis in locis anacrusis disyllaba est. Vid. Elem. doctr. metr. p. 492. seq.

V. 834. Eust. Od. τ. p. 683. l. 18. videtur legisse ἐπίφατον (nisi forte legit ἐπίσφατον, ut Amm. et Eust. Od. μ. p. 497. l. 5.) Vide Misc. Obs. alibi citatas. VALCKENARIUS. Eustathius ed. Rom. pag. 1816, 12. ὁμοία δὲ ἐναντιότης τῷ ἐπιβοήτῳ, καὶ ἐν τῷ ἐπίφατος, ὃ κεῖται παρὰ Σοφοκλεῖ. In altero loco, p. 1728, 13. nulla mentio Sophoclis. Neuter locus huc pertinet. Ammonium vide in διαβόητος.

V. 837. Θήβας — εὐαρχάτου. Pindar. Olymp. VI. epod. 5. πλάξιππον — Θήβαν. Isthm. VIII. διαιρ. β'.

παρὰ καλλιρόῳ
 Δίονα, φιλαρχάτου πόλιος ᾧ-
 κισσεν ἀγεμόνα.

Euripides Herc. Fur. 467. Θεβοῶν τῶν φιλαρχάτων ἀναξ. Vide et apud Athenaeum lib. I. c. 22. — ἄλσος. Sic Argos urbem ἄλσος vocat Elect. 5. Conf. ibi citata. MYSER.

840

ξυμμάρτυρας ὕμῃ ἐπικτῶμαι,
οἷα φίλων ἄκλαντος, οἷοις νόμοις
πρὸς ἔρμα τυμβόχωστον ἔρχομαι

V. 839. ἐπικτῶμαι. gl. λαμβάνω. BRUNCK. Recte. ξυμμάρτυρας ὕμῃ ἐπικτῶμαι nihil aliud est quam ἐπιμαρτύρομαι ὑμᾶς. Lectio scholiastae commemorata, ἐπιβοῶμαι, metro adversatur. ERF.

V. 840. φίλων ἄκλαντος. gl. ὑπὸ τούτων γὰρ ἂν ἐκλεύθην θανούσα. Aldus, qui supra v. 831. bene dedit παγκλεύστοις, hic et infra 876. habet ἄκλαντος. Vtroque in loco E. sinceram scripturam exhibet. BRUNCK. Dresd. a. constanter deteriorem. ERF. Immo convenit hoc usui tragicorum. Et habent hic etiam Flor. secunda, La. Lb. Vide ad v. 29.

V. 841. Libri ἔρμα. Brunckius et Schaeferus dederunt ἔρμα, vocabulum analogiae conveniens, sed nulla, quod sciam, auctoritate munitum. Ἐρμα vero, ex quo Hesychius, ἔρμασι, κωλύμασι, περιφράγμασιν, Ionicum vocabulum est ab ἔργειν deductum, quo illi pro εἶργειν utuntur. Scholiastes: ἔρμα. ἔρμα. περιφράγμα. Veram hinc scripturam iam pridem ad Aeschyli Choeph. 152. adnotavi, ἔρμα. Idem placet V. D. in Diar. class. XXXIII. p. 65. qui Blomfieldium citat ad S. c. Theb. 552. Receptit Gaisfordius. Ea vox saepe in ἔρμα mutata; v. c. apud Oppian. Hal. IV. 477. Significat autem aggerem: unde ad tumulum refertur. Eurip. Hel. 857. εἰ γὰρ εἶσω οἱ θεοὶ σοφοί, εὐψυχον ἄνδρα, πολεμίων θανόνθ' ὑπο, κούφη καταμπίσχουσαν ἐν τύμβῳ χθονί, κακοῦς δ' ὑφ' ἔρμα στερεὸν ἐκβάλλουσι γῆς. Etiam Aeschylus eo quem dixi loco ἔρμα videtur scripsisse, id ut tumulum significaret. Ad τυμβόχωστον Seidlerus citavit Blomfieldium in Glossar. ad Sept. c. Theb. 1024.

τάφου ποτανίου·
 ἰὼ δύστανος,
 βροτοῖς οὔτε * ἐν νεκροῖσιν

850

V. 842. ποτανίου, novi, insoliti, non, ut Musgrav. vertit, in sperati. ERF.

V. 844. Hic versus non congruit antistrophico. Vt sibi responderent, in maiori editione effeceram scribendo:

οὔτ' ἐν βροτοῖς οὔτε νεκροῖσιν —
 et

γάμων κασίγνητε κρηῆσας.

Hermannus non nisi strophicum versum ita vult mutari: βροτοῖς οὔτε ποτ' ἐν νεκροῖσιν, sed horum nihil tale est, ut locum in textu nancisci possit. Codices non variant, praeter Augustanum, qui cum Ald. et schol. βροτοῖσιν praebet ERF. Sensu admodum similia sunt Euripid. Suppl. 968. seqq. ERF. Libri veteres, οὔτ' ἐν βροτοῖσιν οὔτ' ἐν νεκροῖσιν. Pro βροτοῖσιν Tricliniani βροτοῖς. Οὔτε pro οὔτ' ἐν ex Livineii libro p. affertur, sed non addito, utrum ad prius, an ad posterius pertineat. Erfurdiius recepturus erat Seidlerii coniecturam in libro de vers. dochm. p. 28. οὔτε βροτοῖσιν οὔτ' ἐν νεκροῖσιν, cui tamen non solum longa praeter morem secundi membri anacrusis, sed etiam praecedentis versus ultima syllaba obstat, quam consonans, non vocalis debebat excipere. Quumque haec metra accuratissime exaequari soleant, non dubitandum quin οὔτ' ἐν in initio versus ab interpretibus sit profectum. Itaque delevi, mox notato defectu syllabae. Vtrum ποτ' an τις dederit Sophocles, non dixerim: elegantius foret βροτοῖς οὔτε νεκροῖς ἔνεσθην. Caeterum de hoc genere metri, de quo dixi in Elem. doctr. metr. p. 230. seq. litem moverunt peculiari dissertatione a. 1827. edita Boeckhius, et nuper

845 μέτοικος, οὐ ζῶσιν, οὐ θανούσιν.

Gottholdus in Iahnii Annalibus vol. VI. fasc. III. p. 274. seqq. sed hic quidem tantum de cognato versu, qualis est, qui sequitur hic apud Sophoclem, disputans. Vterque posteriorem partem metro ithyphallico esse censent, Boeckhius sex, Gottholdus tribus argumentis usus, quorum unum tantum, quod utriusque commune est, aliquam vim habet, constans productio ultimae prioris quod a me constitutum est membri, et non minus constans correptio anacruseos secundi. Quae a Boeckhio prolata sunt, vir harum rerum peritissimus, re accuratissime pensitata, refutatum se esse mihi significavit. Ei hanc provinciam libens relinquo. Interim illud monuisse non erit inutile, non vidisse Boeckhium, in Aeschyli versu Sept. ad Th. 141. καὶ Κύπρις, ἄτε γένους προμάτωρ, non pluralis numeri, sed singularis esse ἄτε; deinde neque ipsum neque Gottholdum satis videri diligentiam illam reputasse, qua antiquior tragoedia, quae his metris multo saepius quam recentior usa est, syllabas versuum aequare consuevit; porro non videri cogitatum esse, displicuisse Graecis in omni numero solutionem mediae in finali amphibracho; nec reputatum esse, quot exempla exstarent aliorum versuum ex duabus compositorum partibus aequalibus; denique de ingenti horum ipsorum de quibus disputatum est metrorum numero nec permulta esse exempla allata, et praetermissa ea, quae minime erant negligenda, ut in Agam. 232. τάλαινα παρακοπὰ πρωτοπήμων, et v. 777. τότε ἢ τότε ὅταν τὸ κύριον μόλη, et in Rheso v. 33. ξεύγνυτε κερόδετα τόξα νευραῖς. Magis etiam mirum, non esse adhibita exempla, quibus species aliqua veri conciliari isti opinioni potuerat, ut in Troad. 1302. ἰὼ γὰρ τρόφιμε τῶν ἐμῶν τέκνων, et v. 1307. διάδοχόν σοι γόνυ τίθημι γαίᾳ,

ΧΟΡΟΣ.

προβᾶσ' ἐπ' ἔσχατον θράσους,
 ὑψηλὸν ἐς Δίκας βάθρον
 προσέπεσες, ὦ τέκνον, πολὺ.
 πατρῶον δ' ἐκτίνεις τίν' ἄθλον.

855

ἀντιστρ. β'.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

850 ἔψανσας ἀλγεινοτάτας ἔμοι μερίμνας,
 πατρὸς τριπλοιστὸν οἴκτον

et in Phoen. 1745. ὅς ἐκ δόμων νέκυσ ἄθραπτος οἴχεται.

V. 848. προσέπεσες. Sic Aldus et membr. [La. Lb.], ut legisse videtur etiam scholiastes. Alii προσέπαισας, quod male recepit Brunckius. ERP. La. Lb. πολύν, quod etsi sensum praebet non incommodum, si cum ἄθλον construatur, tamen et minus concinnam reddit orationem, et per τὲ potius, quam per δὲ coniungi cum superioribus debebat. Aptior omnino est vulgata, quae caussa mali indicanda simul aliquid solatii affert.

V. 849. δ' addidi ex August. b. et Aldina propterea quod αὐτόγνωτος in versu antistrophico non potest antepenultimam brevem habere. Nusquam enim Noster corripuit syllabam, in qua concurrunt consonantes γν, falsaque est Tyrwhitti coniectura Oed. Col. 547. καὶ γὰρ ἄγνώως ἐφόνευσα κάπῶλεσα. ERP. Tantummodo in Triclinianis abest δ'.

V. 851. πατρὸς τριπόλιστον οἴτον. gl. λέγω πολυθρόνῳ καὶ πάνδημον δυστυχίαν, ἣν πᾶς ἔλεσῃ. Nempe accusativus τριπόλιστον οἴτον non a verbo ἔψανσας, quod cum patrio casu construitur, sed a suppresso verbo pendet, λέγω. Pro οἴτον, quod a manu poëtae esse manifestum est, perperam

in textu scriptum οἶκτον, et in scholiis οἶκον. Veram scripturam utrobique restituimus. BRUNCK. Libri πατρὸς τριπόλιστον οἶκτον, quod probat Schaeferus ad Lamb. Bos. p. 635. Brunckii οἶτον admisit Elmsleius in Addendis ad Heracl. v. 693. Scholiastes: τριπόλιστον οἶκον. πολλάκις ἀναπεπολημένον. ἢ διάσημον καὶ πανταχοῦ ἀκουόμενον καὶ πολούμενον. ἢ τὸν πολλάκις ἐπελθόντα τῷ ἐμῷ οἴκῳ καὶ γένει. λείπει δὲ τὸ εἰπρῶσα. Quod hic explicat, Graece τρίπολον aut τριπόλητον dici debuit, ut mira sit Schneideri socordia, qui in Lexico τριπόλιστος a πολέω derivare non sit veritus. Τριπόλιστος proprie est ter conditus, quod sive ad οἶκτον, sive ad οἶτον translatum, nimis profecto mirum epitheton est, quam ut, quod deberet, magnum et quasi ad ingentem altitudinem exaedificatum significet. Optime vero congrueret cum scriptura, quam finxit editor scholiorum Romanus, qui pro his duobus verbis, quae in codice scholio praemissa sunt, τριπόλιστον οἶκον, haec dedit quattuor: τριπόλιστον οἶκτον. γράφεται οἶκον. At Elmsleius adnotavit, MS. in textu habere οἶκτον, nec nisi librarii errore in scholio scriptum videri οἶκον. Itaque duplex tantum scriptura exstitit, οἶκτον in La. et vulgatis, et οἶτον, quod Brunckius dedit, repertum postea ex emendatione in Lb. eraso κ. His vestigiis certa, si quid video, emendandi via inveniri potest. Apertum est enim, sedem vitii esse in verbo τριπόλιστον, quod neque cum οἶκτον neque cum οἶτον coniunctum aptam facit sententiam, praeterea autem etiam metro non convenit. Id verbum ita debet comparatum esse, ut construi possit cum κλεινοῖς Λαβδακίδαισιν. Inepta enim planeque abhorrens ab huius loci ratione figura illa Colophoniam est, quam in auxilium vocavit Brunckius. Porro etiam οἶτον, quod Brunckius posuit, male quadrat. Nam ut recte dicatur οἶτος πότμον, at Oedipi universaeque nostrae sortis exitus si dicit Antigona, quum is ipsorum sit Labdacidarum

τοῦ τε πρόπαντος ἀμετέρου πότμου 860
 κλεινοῖς Λαβδακίδαισιν.
 ἰὼ

omnium exitus, non patet, quid eum esse his Labdacidis dicere possit. Haec omnia incommoda duarum litterarum transpositione tollenda censui, reposito *τριπλοιστόν*. Hoc dicit: memoriam renovasti acerbissimae mihi cogitationis, patris universaeque sortis nostrae triplicatum Labdacidis luctum. Ne quis obiiciat inusitatum verbum *τριπλοῖζειν*, reputet velim, *τριπλασιάζειν*, ut *διπλασιάζειν* communis vitae vulgarisque sermonis verba esse, a quibus tragici abstinerint. Hi vel *διπλάζειν* dicunt, ut Eurip. Suppl. 781. vel, quod exquisitius est, *διπλοῖζω*, ut Aeschylus Ag. 844. Eum. 1017. Scite Lobeckius ad Phryn. p. 616. *διπλάζειν* inornatiorem formam vocavit: unde aestimari potest, cur Aeschylus, qui alias *διπλοῖζειν* usurpat, tamen in Prom. 816. *ἐπαναδίπλαξε* dixerit. Caeterum scholiastes: *τοῦ τε πρόπαντος ἀμετέρου πότμου. καὶ τῆς προτέρας ἡμῶν δυστυχίας*. Quem ego quum dixissem, nisi *τῆς προπάσης* scripsisset, aliud quid pro πρόπαντος legisse videri, reprehendit id Wunderus, putans indicare illum, verba poetae referenda esse ad priores calamitates, quas gens Labdacidarum ante Oedipodem esset perpessa. At de his, uti Sophocles certo non cogitavit, ita, opinor, ne scholiastes quidem, qui si *τῆς προτέρας* scripsit, rixas intellexit fratrum, ortumque inde bellum, ipsorumque mutuum caedem.

V. 853. *κλεινοῖς Λαβδακίδαισιν*, pro *κλεινῶν Λαβδακιδῶν*. Schema Colophonium, de quo vide Musgravium Exercitat. in Eurip. I. 7. et quae notavimus ad Phoenissas 85. BRVNCK.

V. 850 — 853. Hermannus in Museo antiq. stud.

855

ματρῶαι λέκτρον ἄται,
 κοιμήματά τ' αὐτογέννητ'
 ἔμῳ πατρὶ δυσμόρου ματρὸς,
 οἶων ἐγὼ ποθ' ἄ ταλαίφρων ἔφυν·

865

Vol. I. p. 126. seq. de hoc loco sic scribit: „Non satis perite Brunckius λέγω intelligit. Quod si cum Schaefero, [ad L. Bos. p. 685.] recte quidem οἶκτον praeferente, post πατρὸς interpungas, ut verba τριπόλιστον οἶκτον accusativi absoluti sint, non modo multum de poetica virtute huius loci peribit, sed illud etiam quaerendum relinquetur, quid sint accusativi absoluti. Quae appellatio vereor ne nihil sit, nisi perflugium, quod consectentur, qui, quomodo rem expediant, non inveniunt. Accedit in Sophoclis loco iactatum a Brunckio schema Colophonium, non dissimile inventum ut casus isti absoluti, quod schema hic quidem perineptum est. Nihil in toto loco difficultatis est. Ἐψανσας ἀλγεινοτάτας ἐμοὶ μερίμνας poeta dicit genitivo casu, in mente habens ἔλεξας: inde statim accusativum, qui ab hoc verbo regatur, infert.“ Possit etiam, ex Musgravii sententia, μερίμνας pro accusativo pluralis haberi, qualem verbum ψάνω nonnumquam regit, v. c. infra v. 951. ψάνων τὸν θεόν. ERF.

V. 855. La. πατρῶαι.

V. 856. κοιμήματά τ' αὐτογέννητ'. Copulam addidit Hermannus de metris p. 439. Scholiastes: καὶ συννοσῖαι τοῦ πατρὸς αὐτογενεῖς. Seq. v. Dresd. a. ἄμῳ, fortasse melius. ERF. Vat. κοιμήματα τ' αὐτογενῆτ'.

V. 857. La. δυσμόρω. Vulgatum habuit scholiastes.

V. 858. Dubitari potest, rectene in fine praecedentis versus minor interpunctio posita sit. Nam sic οἶων ad κοιμήματα relatum insolentius dictum

860 πρὸς οὓς ἀραῖος, ἄγαμος, ἄδ' ἐγὼ
 μέτοικος ἔρχομαι.
 ἰὼ δυσπότημων
 κασίγνητε γάμων κυρήσας, 870
 θανῶν ἔτ' οὔσαν κατήναρές με.

ΧΟΡΟΣ.

865 σέβειν μὲν εὐσέβειά τις·
 κράτος δ', ὅτω κράτος μέλει,
 παραβατὸν οὐδαμῆ πέλει,
 σὲ δ' αὐτόγνωτος ὤλεσ' ὀργά. 875

est. Exspectes potius ὦν. Plene si interpungitur, οἶων exclamantis erit, et significabit οἶων τοκέων.

V. 862. Scholiastes: διὰ τὴν πρὸς Ἀδραστον ἐπιγαμίαν, ἣτις αἰτία τοῦ πολέμου κατέστη. Consentaneum hoc est naturae humanae, ut in rebus adversis causam malorum ex longinquo repetant, illud si non esset factum, meliore se sorte usos rati. Moneo hoc, ne quis reprehendendum putet poetam, quod non proximam causam commemorare Antigona voluerit. Noluit ille, quod poterat, scribere, ἰὼ δυσπότημου κασίγνητε τάφου κυρήσας. Nam hoc si diceret Antigona, dubitarem an poeniteret eam, quod sepelire fratrem esset conata.

V. 865. μέλειν hic respondet nostro obliegen. Sic Eurip. Meleagr. fr. XI. 1. εἰ κερκίδων μὲν ἀνδράσιν μέλοι πόνος. ERF.

V. 867. αὐτόγνωτος (a γινώσκειν, decernere) ὀργά, ingenium ultro adscitum, non a natura datum. ERF. Delevit postea hanc adnotationem Erfurdcius, eam opinor explicationem amplectens, quam in maiore ed. dederat: „αὐτόγνωτος est, qui ex sua tantum animi sententia (γνώμη) unumquidque agit.“ Id iure probat Schaeferus, quem vide. Etym.

ἔπρωδος.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ἄκλαυτος, ἄφιλος, ἀννόμεναιος,
ταλαίφρων ἄγομαι τάνδ' ἑτοίμαν ὁδόν.

870 οὐκ ἔτι μοι τόδε λαμπάδος ἱερὸν ὄμμα
θέμις ὄρᾶν ταλαίνα· 880
τὸν δ' ἔμὸν πότμον ἀδάκρυτον οὐδεὶς
φίλων στενάξει.

ΚΡΕΩΝ.

875 Ἄρ' ἴστ', ἀοιδὰς καὶ γόους πρὸ τοῦ θανεῖν,
ὡς οὐδ' ἂν εἷς παύσαιτ' ἄν, εἰ χρεῖη λέγειν;

M. p. 173, 38. αὐτόγνωτος. σὲ δ' αὐτόγνωτος ὄλεσ-
σεν ὄργα. Σοφοκλῆς, ἀντὶ τοῦ ἀνθαίρετος καὶ
ἰδιογνώμων τρόπος.

V. 868. Brunckius et Erfurdcius contra veteres
libros et La. ἄκλαυτος. Vide ad v. 29. Caeterum
neque oratio nec numeri mihi satis placent. De-
sidero articulum, etsi scio omitti potuisse, numeros-
que tales:

ἄκλαυτος, ἄφιλος, ἀννόμεναιος ἃ ταλαί-
φρων ἄγομαι τάνδ' ἑτοίμαν ὁδόν.

V. 871. [ἀδάκρυτον οὐδεὶς φίλων στενάξει. Sic
Eurip. Herc. F. 1070. ἀπόκρυφον δέμας ὑπὸ μέ-
λαθρον κρύψω. Conf. Lobeck. ad Sophocl. Ai. 515.
p. 299. Erf. Ex Addendis.] Veteres libri τά-
λαινα, quod correctum in Triclinianis.

V. 872. Inepte scholiastes: πότμον ἀδάκρυ-
τον. ἀντὶ τοῦ πολυδάκρυτον. Immo, οὐδεὶς στε-
νάξει, ὥστε μὴ δακρύνειν.

V. 875. εἰ χρεῖη. Perperam in libris εἰ χρεῖ' vel
χρεῖ' ἦ. Vide ad Oed. Tyr. 791. BRUNCK. Dawe-
sius in Misc. crit. p. 573. ed. Kidd. cui χρεῖη de-
Soph. Vol. I. O

οὐκ ἄξειθ' ὡς τάχιστα; καὶ κατηρεφεῖ 885
 τύμβῳ περιπτύξαντες, ὡς εἶρηκ' ἐγώ,
 ἄφετε μόνην ἔρημον, εἰ χοῖζι, θανεῖν,
 εἴτ' ἐν τοιαύτῃ ζῶσα τυμβεύειν στέγη.

betur, λέγων scribi volebat, quum hoc verbum cum παύσαιτ' ἄν construendum putaret. At constructio est: εἰ χοῖζι λέγειν αἰοιδὰς καὶ γόους, οὐδεὶς παύσαιτ' ἄν. Schaeferus εἰ χοῖζι interpretatur, si utile esset, comparans v. 913. et lexica, quod in his hic usus neglectus sit, reprehendens. Redit ille vero ad propriam significationem. Recte enim veritas: si lamentandum et querendum esset ante mortem, nemo desisteret.

V. 877. περιπτύξαντες. Euripides Phoen. 1395. τειχέων περιπτυχαί. MvsGR.

V. 878. ἄπιτε μόνην ἔρημον. Sic membr. pro varia lectione: in textu, ut Aldus edidit, μόνην ἀφῆτ' ἔρημον, et superscriptum: γρ. ἄπιτε μόνην ἔρημον. In E. T. [Dresd. a. La.] ἀφεῖτε μόνην ἔρημον. In August. [Lb.] ἀφῆτε μόνην ἔρημον. Nec ἀφεῖτε nec ἀφῆτε constructionis lex admittit, quae verbum futuri temporis flagitat, cum ἄξετε concordans. Ordo est: οὐκ ἄξειθ' ὡς τάχιστα, καὶ ἄπιτε, περιπτύξαντες αὐτήν, ὡς εἶρηκ' ἐγώ, μόνην ἔρημον κατηρεφεῖ τύμβῳ, εἴτε χοῖ — BRVNCK. Triclinius adnotavit: ἀφ εἴτε χοῖ γράφειν, οὐκ ἄφ ετε. Atque ἄφετε Vat. quod cum Gaisfördio recepi. Deinde libri omnes εἴτε χοῖ θανεῖν, de qua scriptura mox dicitur.

V. 879. τυμβεύσει. gl. ἐντάφιος κείσεται. BRVNCK. Activum pro passivo. Vid. ad. Oed. T. 153. 968. MvsGR. Ald. et quae hanc sequuntae, ζῶσα τυμβεύει. E Turnebi editione venit ζῶσα τυμβεύσει. Ex La. Lb. adnotatum τυμβεύειν. Vat. Aug. ζῶσαν τυμβεύειν. Triclinius: ἀφ εἴτε χοῖ γράφειν,

οὐκ ἄφετε, καὶ ζῶσα τυμβεύσει· οὕτω γὰρ ἀρμόζει τῷ μέτρῳ· τὸ ἀφεῖτε δὲ καὶ ἐν τινὶ τῶν παλαιῶν εὑρεται βιβλίῳ· συντάσσειν δὲ οὕτως· οὐκ ἄξετε ταχέως αὐτήν καὶ ἀφεῖτε μόνην ἔρημον, περιπτύξαντες ἐν τῷ κατηροφεί τυμβῷ, ὡς εἶρηκα ἐγώ, εἴτε χοῆ θανεῖν αὐτήν, εἴτε τυμβεύσει ἐν τοιαύτῃ στέγῃ ζῶσα, ἥγουν ἐντάφιος κείσεται. ζῶσαν δὲ ὀφείλων εἰπεῖν καὶ τυμβεύσειν πρὸς τὴν ἄνω αἰτιατικὴν καὶ πρὸς τὸ θανεῖν, ὃ δὲ πρὸς εὐθείαν ἔτραψε τῇ τοῦ μέτρον ἀνάγκῃ. οὐ γὰρ ζῶσαν ὁ ποιητὴς ἔγραψεν, ὡς ἐν πολλοῖς τῶν βιβλίων εὑρεται, ἀλλ' οἱ συντάσσειν μὴ δυναθέντες. Patet ex his, vulgatam scripturam Triclinio deberi, in antiquis autem libris vel ζῶσαν τυμβεύειν vel ζῶσα τυμβεύειν scriptum esse: ut veri simile sit, τυμβεύει, quod ex Aldina in edd. ante Turnebum venit, nihil esse nisi errorem typographi. Triclinii igitur inventum etiam nova ista verbi τυμβεύειν significatio est, non adnotata illa a Thesauri Graecae linguae locupletatoribus. At vana esse ista commenta, veramque esse antiquissimi libri scripturam ζῶσα τυμβεύειν, aliis argumentis cognoscitur. Ad verba in libris omnibus sic scripta, εἴτε χοῆ θανεῖν, scholiastae haec adnotatio exstat: εἰ χοῆζει καὶ θέλει. Apertum vero, non verbum χοῆ ita explicari potuisse, sed εἰ χοῆζει esse Sophoclis verba, ad quae adscriptum est ab interprete καὶ θέλει. Librarii quum propter sequens εἴτε scripsissent εἴτε χοῆζει, correctores χοῆ posuere. Iam intelligitur, unde nominativus ζῶσα cum infinitivo τυμβεύειν iunctus pendeat. Nam minore distinctione post χοῆζει posita sensus verborum hac constructione explanandus est: μόνην ἔρημον ἄφετε, εἰ χοῆζει, θανεῖν· εἴτε χοῆζει ἐν τοιαύτῃ στέγῃ ζῶσα τυμβεύειν, τυμβεύειν. Nec sepeliri est τυμβεύειν, sed sepelire: quod peracerbe dicit Creon, facinus respiciens Antigonaе: relinquitte solam et desertam, ut, si cupit, moriatur; sive viva tali sub tecto sepe-

880 ἡμεῖς γὰρ ἄγνοὶ τοῦπὶ τήνδε τὴν κόρην·
μετοικίας δ' οὖν τῆς ἄνω στερήσεται. 890

ANTIGONH.

ὦ τύμβος, ὦ νυμφεῖον, ὦ κατασκαφῆς
οἴκησις αἰείφρουρος, οἷ πορεύομαι,
πρὸς τοὺς ἔμμαντῆς, ὧν ἀριθμὸν ἐν νεκροῖς
885 πλεῖστον δέδεκται Περσέφασσ' ὀλωλότων·
ὧν λαισθία ἄγῳ καὶ κάκιστα δὴ μακρῶ 895
κάτειμι, πρὶν μοι μοῖραν ἐξήκειν βίου.
ἔλθοῦσα μέντοι, κάρτ' ἐν ἐλπίσιν τρέφω
φίλη μὲν ἤξιεν πατρί, προσφιλῆς δὲ σοί,
890 μῆτερ, φίλη δὲ σοί, κασίγνητον κάρα·
ἐπεὶ θανόντας αὐτόχειρ ὑμᾶς ἐγὼ 900
ἔλουσα, ἀκόσμησα, ἀπιτυμβίους

lire cupit, sepeliat. τυμβεύειν habent codd. Paris. et Aug. Alio modo insolentius hoc verbo usus est in Electra v. 406. τυμβεῦσαι χάσας dicens.

V. 880. Creon, homo infirmi animi, ubi saevitiam suam ab omnibus improbari cognovit, vacillare incipit: sed quoniam prae superbia non potest ab se impetrare ut mutet consilium, prospicit sibi eo, quod a se factae caedis piaculum detrectat.

V. 881. Lb. γ' οὖν.

V. 883. La. Lb. Aug. αἰείφρουρος. Idem codex Aug. οἷ πορεύομαι, non male. Et in hac et in vulgata scriptura praegnans oratio est. Nam si οἷ πορεύομαι legitur, hoc dicere putanda est: quo deducta ad meos abibo; sin οἷ πορεύομαι, commate post hoc verbum, ut feci, distincta oratione hoc in mente habet: quo eo, perventura ad meos.

V. 885. La. Φερσέφασσ'. Lb. Φερσέφασ'.

χοαῖς ἔδωκα· νῦν δέ, Πολύνειες, τὸ σὸν
δέμας περιστέλλουσα, τοιαύδ' ἄρτυμαι.

895 καίτοι σ' ἐγὼ τίμησα τοῖς φρονοῦσιν εὖ.
οὐ γάρ ποτ' οὔτ' ἂν εἰ τέκνων μήτηρ ἔφην, 905
οὔτ' εἰ πόσις μοι κατθανῶν ἐτίμητο,
βία πολιτῶν τόνδ' ἂν ἤρομην πόνον.

V. 895. τοῖς φρονοῦσιν εὖ, iudicio eorum, qui sapiunt. Sic Oed. T. 616. καλῶς ἔλεξεν εὐλαβουμένῳ πεσεῖν. ERP. Scholiastes: παρὰ τοῖς καλῶς φρονοῦσι δοκῶ σε τιμηκέναι, ὥστε τοὺς συνετοὺς ἀποδεξασθαι τὰ ὑπ' ἐμοῦ εἰς σέ γεγόμενα. Verior mihi videtur haec explicatio, quam quod Triclinius iubet: σύναπτε δὲ τὸ εὖ πρὸς τὸ ἐτίμησα. Hoc enim et insolentius dictum, et ad constructionem durius est. Quum dicere velit ὀρθῶς σε ἐτίμησα, ita hoc exprimit, ut dicat: et tamen te ego, ut sapientibus probarer, honoravi. Id quod idem est ac si dicat, sapienti consilio. Scholiastae explicationem probat etiam Matthiae in Gramm. Gr. §. 389.

V. 897. τόνδ' ἂν ἤρομην πόνον. Sic bene in E. Reliqui cum Aldo coniunctim ἀνηρόμην. Eleganter repetitur particula ἂν, nec composito verbo hic opus est. Eurip. Heracl. 989.

ἐγὼ δὲ νεῖκος οὐχ ἐκῶν τόδ' ἤρομην.
et paullo post

ἐπεὶ δ' ἐκείνῳ δυσμένειαν ἤρομην.
ubi perperam utroque in versu scriptum ἤρομην, forma Atticis poëtis inusitata. BRUNCK. Immo utroque loco recte legitur ἤροάμην. Activi verbi solus primus aoristus in usu est, medii uterque. Ac de primo vel ex Orestis v. 3. constat, eumque praeferunt Attici, ut, ubi mensura utriusque eadem est, primo quam secundo uti malint. Itaque ἤρομην imperfectum est. La. ἀνηρόμην, cum glossa ὑπέστην.

τίνος νόμου δὴ ταῦτα πρὸς χάριν λέγω;
 900 πόσις μὲν ἂν μοι, κατθανόντος, ἄλλος ἦν,
 καὶ παῖς ἀπ' ἄλλου φωτός, εἰ τοῦδ' ἤμπλα-
 κων· 910

μητρὸς δ' ἐν Ἰδίου καὶ πατρὸς κεκευθότοιιν
 οὐκ ἔστ' ἀδελφὸς ὅστις ἂν βλάστοι ποτέ.

V. 899. νόμου, rationis, ut mox 905. MvsGR.

V. 900. Antigonae hanc sententiam expressit Herodotus, apud quem pag. 257. Intaphernis uxor iisdem paene verbis rationem exponit, cur fratrem malit, quam maritum, vel quemvis alium e suis a morte servare: ad quem locum vide Valckenarii notam. BRVNSCK. Vter ex utro desumpserit, non convenit inter eruditos. Mihi Herodotus, qui singularia quaecunque congerere amat, et hoc primus protulisse videtur. MvsGR. Bothius communi utrumque scriptorem fama usum esse existimat. ERF. Eadem Süvernii sententia est in dissertatione, cuius ad v. 185. mentionem fecimus, p. 16. qui iure hoc ut sophisticum argumentum notat. Sed placebant talia scilicet Atheniensibus.

V. 901. Aldina et quae hanc sequuntur omnes, ἐπ' ἄλλου. Alterum Turnebi editio praebuit, et, ut videtur, codices. Nec male legeretur καὶ παῖς ἂν ἄλλου φωτός.

V. 902. κεκευθότοιιν. Vide ad Oed. T. 968. MvsGR. Aristot. Rhet. 3, 16. citat βεβηκότων. ERF. Clemens Alex. Strom. VI. 2. p. 747, 30. (629. D. ed. Col.) τετευχότων. Vterque hunc et sequentem verbum afferunt.

V. 903. Vulgo pravo accentu βλαστοῖ, quod correxit Schaeferus. Emendate scriptum βλάστοι apud Aristotelem, cuius quidam libri, ut apud Clementem est, pro ἂν βλάστοι habent ἀναβλάστοι. Hinc Rei-

- 905 τοῖσδε μέντοι σ' ἐκπροτιμήσας' ἐγὼ
 νόμῳ, Κρέοντι ταῦτ' ἔδοξ' ἁμαρτάνειν,
 καὶ δεινὰ τολμᾶν, ᾧ κασίγνητον καρὰ. 915
 καὶ νῦν ἄγει με διὰ χειρῶν οὔτω λαβῶν,
 ἄλεκτρον, ἀννυμέναιον, οὔτε τοῦ γάμου
 μέρος λαχοῦσαν, οὔτε παιδείου τροφῆς·
 910 ἀλλ' ᾧδ' ἔρημος πρὸς φίλων ἢ δύσμορος,
 ζῶσ' εἰς θανόντων ἔρχομαι κατασκαφᾶς· 920
 ποίαν παρεξελθοῦσα δαιμόνων δίκην;
 τί χρὴ με τὴν δύστηνον ἐς θεοὺς ἔτι
 βλέπειν; τίν' αὐδᾶν ξυμμάχων; ἐπεὶ γε δὴ
 915 τὴν δυσσέβειαν εὐσεβοῦσ' ἐκτησάμην.

sigius in commentatione de particula ἄν pag. 135.
 scribendum putat, ὅστις ἀμβλάστοι ποτέ. Vt po-
 tuerit ita scribere Sophocles, at gravius ita rem
 enunciari, argutius dixit Reisigius. Gravius est
 enim, non est qui mihi possit frater na-
 sci, quam, quem mihi putem nasciturum.
 Herodotus: πατρὸς δὲ καὶ μητρὸς οὐκ ἔτι μεν
 ζώντων, ἀδελφεὸς ἂν ἄλλος οὐδενὶ τρόπῳ γένοιτο.

V. 909. Perperam Aldus cum parte codd. παιδίου.
 BRUNCK. Neque enim παιδίον vocabulum est tra-
 gico sermoni conveniens.

V. 911. La. θανάτων et κατασφαγᾶς.

V. 913. Vulgo εἰς. La. et Brunckius ἐς. Lb. ἐν
 θεοῖς.

V. 914. La. αὐδᾶν. Scholiastes: τίν' αὐδᾶν
 συμμάχων. (sic ed. Rom. sed Elmsleius per er-
 rorem, ut videtur, τίν' αὐδᾶν ξυμμάχων) λείπει
 καλεῖν.

V. 915. Wunderlich. obs. in Aeschylum p. 65.

ἀλλ', εἰ μὲν οὖν τάδ' ἐστὶν ἐν θεοῖς καλὰ, 925
 παθόντες ἂν ξυγγοῖμεν ἡμαρτηκότες·
 εἰ δ' οἶδ' ἁμαρτάνουσι, μὴ πλείω κακὰ
 πάθοιεν, ἢ καὶ δρωῶσιν ἐκδίκως ἐμέ.

recte vertit: impietatis crimen pie agendo contraxi. Sic Eur. Med. 219. ῥαθυμίαν esse inertiae crimen, uti et ἀργίαν v. 298. Musgravius confert Iph. Taur. 682. δειλίαν γὰρ καὶ κἀκὴν κεκλήσομαι. ERF.

V. 917. παθόντες. Participium plurale masculinum de singulari muliere. Vide quae notavimus ad Eurip. Medeam 316. et ad Comici Concion. 31. Eurip. Androm. 711.

ἢ, στεῖρος οὔσα μόσχος, οὐκ ἀνέξεται
 τίκτοντας ἄλλους, οὐκ ἔχουσ' αὐτὴ τέκνα.

Ibi τίκτοντας ἄλλους est pro τίκτουςαν ἄλλην, nempe Andromacham. Deianira apud nostrum in Trachin. 491. ait:

κοῦτοι νόσον γ' ἐπακτὸν ἐξαιρούμεθα
 θεοῖσι δυσμαχοῦντες —

Pro ἐξαιροῦμαι θεοῖσι δυσμαχοῦσα. Haec generis enallage locum habet tantum in plurali numero. Aliena sunt, et plane diversae rationis, exempla quae huc imperite admovet Burtonus. BRVNCK. Cur ista tam vulgaria, ubi praestabat de sensu quaerere? Scholiastes: εἰ ταῦτα τοῖς θεοῖς ἀρέσκει, παθόντες τὴν τιμωρίαν, γνοίημεν τὴν ἁμαρτίαν. Parum accurate, tum quia ξυγγοῖμεν dixit poeta, quod hic est fatebimur, de quo significato dixit in Thesouro H. Stephanus, tum quia coniunxit quae non coniungenda erant. Nam ξυγγοῖμεν ἂν cum παθόντες construendum. Sensus est: ὁμολογήσομεν ἂν παθεῖν ἡμαρτηκότες. Punitam me merito esse confitebor.

ΧΟΡΟΣ.

920

ἔτι τῶν αὐτῶν ἀνέμων αὐταὶ

V. 920. Male vulgo legitur:

ἔτι τῶν αὐτῶν ἀνέμων αὐταὶ

ψυχῆς ὅσαι τήνδε γ' ἔχουσι.

„Per se αὐταὶ non valet id, quod sententia flagitat, ea eadem.“ Sic recte Brunckius, cuius infelicissima est correctio. Verba αὐταὶ ψυχῆς rescari debere iam olim suspicatus fueram, idque nunc certissimum arbitror, ex quo locum antistrophicum esse, Hermannus me docuit. ERF. Nimis incerta est illa in antistrophas descriptio, quam in Elem. doctr. metr. p. 381. et in Epitome §. 375. proposui, quam ut quidquam mutare consultum videatur. Αὐταὶ Martinus defendi posse putat Electrae v. 916. ubi libri habent, τοῖς αὐτοῖσι τοι οὐκ αὐτὸς αἰεὶ δαιμόνων παραστρατεῖ. Perdifficilem illam quaestionem de pronomine αὐτὸς pro ὁ αὐτὸς posito tetigit Buttmannus ad Philoct. quum aliis locis, tum maxime ad v. 119. v. Matthiae ad Eurip. T. VII. p. 502. sqq. Adversus haec et ea, quae ego ad hunc Antigonae locum dixeram, considerate disputavit Matthiae in addendis ad Eurip. Hippol. vol. VII. p. 502. seqq. Quibus perpensis sic statuendum puto. Αὐτὸς, ipse, adiectivum est, quo quis ab suis distinguitur, i. e. ab rebus omnibus, quae cum ipso coniunctae sunt. Vt qui ipse aliquid fecisse dicitur, non id per alios ministros suos fecisse indicatur. Ὁ αὐτὸς autem, idem, nomen est, quo quis in diversis rebus a se ipse non diversus esse significatur. Vt, informes hiemes reducit Iuppiter: idem submovet. Id non possis ipse submovet dicere. Quod sicubi αὐτὸς et ipse pro ὁ αὐτὸς, idem, dici videtur, aliter conformanda est sententia: ut si dicas ipse etiam submovet: quod est, hic reducit, hic ipse

etiam submovet, non per alios, neque alius. Nam quoniam αὐτός opposita habet ea, quae huius sunt ad eumque pertinent, eoque alia sunt quam ipse, etiam simpliciter ἄλλος opponitur: ὁ αὐτός vero oppositum habet ἕτερον: non diverso enim contrarius est diversus. Itaque iam recte scribi censeo in Oed. R. 557. καὶ νῦν ἔθ' αὐτός εἰμι, et in Phoen. 927. ἀνὴρ ὅδ' οὐκέθ' αὐτός, ἐκνεύει πάλιν, et in Philoct. 119. σοφός τ' ἂν αὐτός κάγαθός κεκλή' ἄμα. Quin etiam in Oed. R. 457. in quo loco et ipse olim αὐτός defendebam, et defendendum putat Matthiae, nunc αὐτός tuendum arbitror. Verba sunt Tiresiae: φανήσεται δὲ παισὶ τοῖς αὐτοῦ ξυνών ἀδελφός αὐτός καὶ πατήρ, καὶ ἥς ἔφην γυναικός, υἱός καὶ πόσις. Nam recte se haberet αὐτός ita collocatum, παισὶ τοῖς αὐτός αὐτοῦ ξυνών: nunc ab illis verbis remotum eo refertur, quod idem frater et pater liberorum, filius et maritus uxoris est. Necessario in Electra 916. legendum erat: τοῖς αὐτοῖσί τοι οὐχ αὐτός αἰεὶ δαιμόνων παραστατεῖ. Vbi si Buttmannus librorum scriptura οὐκ αὐτός non videtur offensus esse, factum id eo puto, quod non satis explicate de usu huius pronominis disputavit. Non enim sensum quemdam verae rationis defuisse viro praestantissimo, illud indicat, quod scribit de v. 140. Alcestidis: καὶ πῶς ἂν αὐτός κατθανοί τε καὶ βλέποι. „Alteram formam,“ inquit, „mirarer, quoniam αὐτός hic in universum dictum est, neque ad praecedens aliquod nomen refertur: quare articulo, si eius vicem gerat, carere posse non videtur.“ In Aristoxeni Harmon. II. p. 34. legitur: καὶ γὰρ μένοντος τοῦ λόγου, καθ' ὃν διωρίζεται τὰ γένη, τὰ μεγέθη κινεῖται τῶν ποδῶν, διὰ τὴν τῆς ἀγωγῆς δύναμιν· καὶ τῶν μεγέθων μενόντων, ἀνόμοιοι γίνονται οἱ πόδες· καὶ αὐτὸ τὸ μέγεθος πόδα τε δύναται καὶ συζυγίαν. Sic etiam cod. Lips. Sed scribendum videtur, καὶ αὐτὸ τὸ αὐτὸ μέγεθος,

ψυχῆς ῥιπαὶ τήνδε γ' ἔχουσιν.

930

ΚΡΕΩΝ.

τοιγὰρ τούτων τοῖσιν ἄγουσιν
κλαύμαθ' ὑπάρξει βραδυτῆτος ὕπερ.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

οἴμοι, θανάτου τοῦτ' ἐγγυτάτω
τούπος ἀφίεται.

ΚΡΕΩΝ.

θαρσεῖν οὐδὲν παραμυθοῦμαι

935

V. 922. τούτων refertur ad ῥιπαὶ ἀνέμων hoc sensu: ferociam puellae luent, qui illam cunctantur abducere. ERF. Non est ita, sed refertur τούτων ad ea, quae modo in scena acta sunt, i. e. quod conqueri et lamentari Antigonom, qui eam abducere debebant passi sunt. La. τοιγάρτοι τούτων, ut Aldina et quae hanc sequuntur.

V. 923. Brunckius reposuit: βραδυτῆτος ὕπερ κλαύμαθ' ὑπάρξει. Sed nihil mutandum esse persuasit mihi Hermannus. „Finitur (sic ait in Notis Mstis) stropha pariter atque antistropha pleno versu, sed sic ut neutro loco amplius progredi numerus possit.“ ERF. Productio syllabae in fine versus a personae mutatione excusationem habet. Vide Elem. doctr. metr. p. 373. Iniquius mihi videtur Elmsleius ad Medeam v. 1364. de iis iudicare, quae Seidlerus de verss. dochm. p. 80. seqq. congressit.

V. 924. sq. Male vulgo praefigitur Antigoniae persona. Chorum loqui debere, stropha ostendit. ERF. Restitui Antigoniae personam, cui haec verba multo melius, quam choro, conveniunt.

V. 926. Scholiastes: οὐ παραμυθοῦμαι σε θαρσεῖν, ὡς μὴ κενυρωμένου σοι τοῦ ἀποθανεῖν. τοῦ-

μη οὐ τάδε ταύτη κατακυροῦσθαι.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

ὦ γῆς Θήβης ἄστν πατρῶον,
καὶ θεοὶ προγενεῖς,

το δέ φησιν ὡς οὐκ ἐνδιδούς, ἵνα μὴ ὑπονοήσῃ
ἐκείνη μεταπεικέναι αὐτὸν δακρύουσα. ἢ ὁ χο-
ρὸς λέγει, ὡς τοῦ Κρέοντος μὴ μεταπεισθέντος. In-
telligitur ex his, fuisse qui hos versus, quos libri
Creonti adscribunt, choro tribuerent. Rectius ta-
men Creonti videntur adscribi, confirmanti quod
imperaverat. Qui si dubitantius negantibus particu-
lis μὴ οὐ, non simplici μὴ, utitur, de quibus v.
ad Viger. p. 800. facit id ex mente Antigoniae.

V. 928. Θήβης non pro adiectivo est, sed cum
ἄστν iungi debet. Sensus est enim, ὦ γῆς πα-
τρῶον ἄστν Θηβαῖον.

V. 929. θεοὶ τε πατρογενεῖς. Mendose Aldus
cum parte codd. καὶ θεοὶ πατρογενεῖς. In E. προσ-
γονεῖς: in August. προγενεῖς. Vel sic, ut dedimus,
legendum, vel καὶ θεοὶ πρόγονοι. BRUNCK. Si ve-
rum esset πατρογενεῖς, non θεοὶ τε πατρογενεῖς,
ut Erfurdcius edidit, sed θεοὶ πατρογενεῖς τ' esset
legendum. Comparari posset Plutarchi locus Q.
Symp. VIII. 8, 4. οἱ δὲ ἀφ' Ἑλληνος τοῦ παλαιοῦ
καὶ πατρογενεῖω Ποσειδῶνι θύουσιν, ἐκ τῆς ὑγραῖς
τὸν ἄνθρωπον φῦναι δόξαντες. Sed vera scriptura
est, καὶ θεοὶ προγενεῖς, quae in La. et cod. Aug. sine
lineola super prima syllaba exstat. Insolentia no-
minis fecit ut προ compendium scripturae esse pu-
taretur. At similiter μεταγενεῖς est apud Menan-
dram, quem affert Athenaeus p. 559. F. Vsitatiora
sunt comparativa προγενέστερος et μεταγενέστερος.
Postulat vero analogia, ut προγενεῖς non προγό-
νους, sed antiquos intelligamus, quemadmodum πα-

930

ἄγομαι δὴ, κούκ ἔτι μέλλω.
 λεύσσετε, Θήβης οἱ κοιρανίδαί,
 τὴν βασιλίδα μούνην λοιπὴν,

940

λαίχθων Ἄρης ab Aeschylo dictus S. ad Th. 105. Sunt autem illi antiqui dii Mars et Venus, Harmoniae, Cadmi coniugis, parentes.

V. 930. August. b. Dresd. a. ἄγομαι δὴ γῶ. ERF.

V. 931. Scholiastes: οἱ κοιρανίδαί. κοίρανοι. τοῖς ἀπὸ τοῦ χοροῦ φησίν. εἰώθασι γὰρ οὐ μόνον τοὺς βασιλεῖς, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐνδόξους τῶν πολιτῶν οὕτω καλεῖν. ἢ πρὸς τὸν Κρέοντα, ἢ θικῶς αὐτὸν εἰς συμμαχίαν προκαλουμένης ἢ πρὸς τοὺς πάλαι βασιλέας, τοὺς προγόνους αὐτῆς. De Creonte cogitari vetat, quod sequitur πρὸς οἶων ἀνδρῶν. Sola prima explicatio vera est, quae qui alibi ἀνακτες audiunt, intelligi iubet.

V. 932. τὴν βασιλίδα τὴν — Posterior articulus in veteribus libris male omissus est. Triclinius imperite metrum stabilivit, genuinae voci βασιλίδα substituens βασιλείαν. Nemo miretur magni animi puellam se solam e regia stirpe superstitem esse dicere. Non hoc incogitanti poetae excidit, nec vitio ei vertendum, ut Musgravio visum ad Iphig. T. 905. [et ad hunc ipsum locum.] Consulto et ex naturae observatione Antigonom sic loquentem induxit. Ad certam mortem dum abducitur, quam sibi ipsa pio facinore arcessivit, sororis meminisse non debet, quae eiusdem facti, timore mortis et Creontis reverentia, particeps esse noluit. Indigna genere suo Ismene illi videtur, nec eam amplius pro sorore habet. Praeterea ea vis est magni doloris, ut qui eo obruitur, se solum respiciat, nec quidquam aliud praeter se, et id quo movetur affectus, spectet. Vnde intelligere est, quam bene apud Eu-

οἷα πρὸς οἷων ἀνδρῶν πάσχω,
τὴν εὐσεβίαν σεβίσασα.

ΧΟΡΟΣ.

στροφὴ α΄.

935 Ἔπλα καὶ Δανάας οὐράνιον φῶς
ἀλλάξαι δέμας ἐν χαλκοδέτοις
αὐλαῖς· κρουπτομένα δ' ἐν

945

ripidem Iphigenia gaudio simul agniti fratris perturbata, et metu ne eum occidere cogatur, in se et fratre totius Agamemnonis stirpis salutem verti dicat, licet Electra superstes sit:

τίς ἄν οὖν - - - -
δυοῖν τοῖν μόνον Ἀτρεΐδαιν
φανεῖ κακῶν ἔκλυσιν;

Confer scholiastam nostrum ad El. 96. BRVNCK. Τὴν βασιλίδα τὴν corrèxerat Toupius, quam emendationem postea repudiavit. Non fecisset iudice Porsono (in Append. ad Toup. Em. in Suid. pag. 441.) si omnes Mss. cum Aldo in βασιλίδα conspirare compertum habuisset. ERF. Non putavi mutandam esse librorum scripturam. Nihil enim impediebat, quin huic systemati insereretur paroemiacus ex genere anapaestorum spondiacorum, quum haec sit ad mortem proficiscentis querimonia. Est autem βασιλις pro adiectivo: eam quae sola de regia gente reliqua est.

V. 934. τὴν εὐσεβίαν. Sic recte Triclinius. Veteres codd. ut Aldus, εὐσέβειαν. Vide Valckenarium ad Phoeniss. p. 497. BRVNCK.

V. 935. οὐράνιον φῶς ἀλλάξαι, tenebris mutare lucem coelestem. MVSGR. Eodem plane modo Aeschylus ἀμείβειν posuit Prom. 23. ERF.

V. 936. Miscell. Obs. nov. 1741. p. 56. ERF.

τυμβήρει θαλάμῳ κατεξεύχθη.

καίτοι καὶ γενεᾷ τίμιος, ὦ παῖ, παῖ,

940 καὶ Ζηνὸς ταμιεύεσκε γονὰς χρυσορῦτους. 950

ἀλλ' ἄ μοιριδία τις δύνασις δεινά·

οὔτ' ἄν νιν ὄλβος, οὔτ' Ἄρης,

V. 939. Inserui metri indicio καὶ ante γενεᾷ, quod respondeat sequenti καί. Non enim recte deletur articulus in versu antistrophico.

V. 940. χρυσορῦτους. Sic Dresd. a. cum gl. ἔν ρ διὰ τὸ μέτρον. Perperam vulgo χρυσορῥύτους, quod Brunckius iam correxerat. ERF.

V. 942. Voc. ὄμβρος videri possit h. l. robur, potentiam significare, quae notio et adiectivis ὄμβριμος, ὄμβριμόγνιος, ὄμβριμόεργος aliisque similibus inest et verbo ὄμβρεῖν, quod ab Hesychio per ὑπερισχύειν explicatur. Sed qui ita statuatur, quum verendum sit, ne is analogia temere abutatur, malim equidem aliud quiddam substitui, eoque magis, quod Sophoclem puto duobus oppositis uti debuisse, qualia mox sunt turres, munimenta terrestria, et naves, munimenta marina. Legendum, ni fallor, est ὄλβος, quae vox cum ὄμβρος permu-
tari facile potuit. Sic oppidum, quod Stephano Ὀλβοι, Hierocli Ὀμβροι dicitur. v. Wesseling. ad Antonini Itinerar. p. 161. Ac praeclare confirmat emendationem locus Bacchylidis apud Stobaeum, Ecl. I. c. 6. p. 166. ed. Heeren.:

θνατοῖς δ' οὐκ ἀνθαιρέτοι

οὔτ' ΟΛΒΟΣ, οὔτ' ἀκαμπτος ΑΡΗΣ,

οὔτε πάμφθερσις στάσις· ἀλλ' ἐπιχρίμπται

νέφος ἄλλοτ' ἐπ' ἄλλαν γᾶν

ἃ πάνδαρος αἶσα.

Opponitur ὄλβῳ Mars, eversor ὄλβου. ERF. Scholiastes: ὄμβρος οὔτ' Ἄρης. Ἄρης νῦν ὁ πόλεμος. καὶ γὰρ οὔτος κατὰ μοῖραν ἐγείρεται. βού-

οὐ πύργος, οὐχ ἀλίπτυποι
 κελαιναὶ νᾶες ἐκφύγοιεν.

ἀ ν τ ι σ τ ρ . α΄.

945 ζεύχθη δ' ὄξυχόλως παῖς ὁ Δρύαντος,

955

λεται δὲ εἰπεῖν, ὅτι οὔτε τὰ ἐν οὐρανῷ, οὔτε τὰ ἐν τῇ γῆ, οὔτε τὰ ἐν τῇ θαλάττῃ πραττόμενα παρὰ μοῖραν γίνεται. Vides, quo confugerint grammatici, ut ineptum illud ὄμβρος explicarent, rati et imbrem et bellum dici fatali necessitate excitari. Id vero et res ipsa et verbum ἐκφύγοιεν vetant. Vetus vitium optime puto ab Erfurdzio sublatum esse, cuius emendatio quod non minus facilis, quam ad sensum accommodatissima est, digna mihi visa est, quam reciperem. Illud vero demiror in mentem venire potuisse Erfurdzio, ὄλβω ὀρπονί Martem, eversorem ὄλβου. Immo similia componuntur, opes et fortitudo, quorum neutrum fatali necessitate maius sit. Omnium vero, quae unquam in mentem venire potuerunt, maxime mirum atque incredibile est, quod Welckerus nuper in Diurnis scholasticis huius anni m. Febr. part. sec. n. 27. excogitavit, referenda haec omnia ad Danaen esse; ὄμβρον esse aureum imbrem, quo gravida facta est ab Iove; Ἄρη iram et vim patris ei succensentis; πύργον turrim, qua inclusa esse fertur; κελαινὰς νῆας ci-stam, quam Simonides νυκτιλαμπῆ appellavit, qua in mare eiecta est.

V. 945. ὄξυχόλος Brunckii coniectura est pro mendosa librorum lectione ὄξυχόλως vel, quod scholiastes et margo Turnebianae exhibent, ὄξυχόλω. Iracundiae mentionem cur minus convenire putet Musgravius, equidem non dixerim. Eurip. Bacch. 51. ἦν δὲ Θηβαίων πόλις ὀργῆ ξὺν ὄπλοις ἐξ ὄρους Βάνχας ἄγειν ζητῆ, —. ERF. Ὀξυχόλος etiam Reiskius, et multo ante Scaliger. Ὀξυχόλω error

Ἡδωνῶν βασιλεύς, κερτομίοις
 ὄργαις, ἐκ Διονύσου
 πετρῶδει κατάφρακτος ἐν δεσμῶ.
 οὔτω τὰς μανίας δεινὸν ἀποστάζει

est scholiorum editoris Romani. Nam codex prae-

bet ὄξυχο. Quod a me olim editum erat ὄξυχό-
 λοις, etsi recte dictum, tamen, quum etiam La.
 ὄξυχόλωσ habeat, librorum scripturae nunc non
 praeferam. Recte enim positum adverbium, verbis
 ita iunctis ζεύχθη ὄξυχόλωσ ἐκ Διονύσου, celeri
 Bacchi ira.

V. 946. κερτομίοις ὄργαις, et paullo post κερτο-
 μίοις γλώσσαις. In Adiectivi genere variant codd.
 et Aldus. Recte constat sibi scholiastes, utroque
 in loco masculinum praeferens, ex Atticorum more;
 estque hoc procul dubio genuinum. BRUNCK. κερ-
 τομίοις ὄργαις, propter procax ingenium.
 ERF. La. quoque κερτομίοις.

V. 948. πετρῶδει — ἐν δεσμῶ. In antro sc.
 montis Pangaei. Vid. Apollodor. lib. III. cap. 5.
 MVSGR.

V. 949. οὔτω μανίας. Aldus et E. οὔτω τὰς
 μανίας. In aliis veteribus melius τὰς. Verum me-
 tri ratio articulum non admittit. In seq. v. libri
 omnes perperam τε pro τι habent. BRUNCK. In
 Dresd. a. voci μανίας superscriptum τῆς. Ad ἀπο-
 στάζει glossam exhibet: ἀποφῆει πρὸς τοὺς αὐ-
 τὴν ἔχοντας. Bothius ἀποστάζειν dedit, commate post
 ἐπέγνω posito. Non male. ERF. Male Erfurdcius
 cum Brunckio articulum delevit. Atque etiam La.
 τὰς μανίας. Nam et omnem intelligit insaniam, et
 reliquorum comparatio metrorum hunc quoque ver-
 sum a basi incipere suadet. Scholiastes: οὔτω καὶ
 τοῦ Λυκούργου ἀπὸ τῆς μανίας ὄργῃ ἀποβαίνει.
 At non Lycurgi, sed omnem cuiusvis insaniam in-

950 ἀνθηρόν τε μένος. κείνος ἐπέγνω μανίαις 960
 ψαύων τὸν θεὸν ἐν κερτομίοις γλώσσαις.
 παύεσκε μὲν γὰρ ἐνθέους
 γυναικας, εὐϊόν τε πῦρ,
 φιλαύλους τ' ἠρέθιζε Μούσας. 965

telligi, sequentia docent, quae quum de Lycurgo dicantur, repeterent iam dicta, si vera esset explicatio scholiastae. Non rectius τε in τι mutavit Brunckius, cum eoque Erfurdlius.

V. 950. ἀνθηρόν. Glossa in Dresd. a. ἀκμαῖον καὶ σφοδρόν. Musgravius confert μανίας ἀνθος Trach. 1000. ἤνθηκεν (sc. morbus) ibid. 1089. Deinde μένος de ea vi dictum est, qua insanus sacerorum contemptor subigitur. ἐπέγνω autem coniungi debet cum ψαύων infinitivi locum tenente, v. Matthiae Gramm. Gr. §. 548. ERF.

V. 951. ἐν γλώσσαις. Abundat ἐν. Sic ἐν λιταῖς στείλαντες Philoct. 61. MvsGR. Reiskius et Bothius coniecerunt γλώσσας, quod mihi quoque melius esse videtur. Scholiastes: κερτομίοις γλώσσαν μανίαις ψαύων, Brunckio fortasse ex codd. γλώσσαν in γλώσσης mutante. ERF. Eustathius p. 219, 36. 725, 56. (166, 26. 617, 8.) ψαύων τὸν θεὸν ut insolentio-riorem constructionem affert. Melius scholiastes, ἐπέγνω τὸν θεὸν coniunxit, cuius haec verba sunt: τὸ ἐξῆς, κείνος ἐπέγνω τὸν θεὸν κερτομίοις γλώσσαις μανίαις ψαύων. Sensus est: ille cognovit deum, quum eum pro insania sua acerbis dictis laederet.

V. 953. Εὐϊόν πῦρ. Conf. Oed. T. 214. Eurip. Bacch. 146. MvsGR.

V. 954. Μούσας. Inter Bacchi comites a Diodoro recensentur Musae lib. IV. 4. ἠρέθιζε, lacessivit, dictis puta procacibus et contumeliosis. Si μούσας cantus interpretari placuerit, legendum erit ἠθέριζε, contempsit. MvsGR. Φιλαύλους

στροφὴ β'.

955 παρὰ δὲ Κνανέων πελαγέων διδύμας ἄλός,
ἀνταὶ Βοσπόριαι, ἰδ' ὁ Θρηκῶν Σαλμυδησός,

μούσας ex h. l. commemorat Eustathius pag. 11, 19. (9, 22.)

V. 955. παρὰ δὲ κνανέων πελαγέων. In Aldina et veteribus codd. addita in fine versus vox πετρῶν, e glossemate. BRVNSCK. παρὰ, a pud, interdum genitivo iungitur, ut infra v. 1110. Aristoph. Ach. 68. παρὰ Καῦστρίων. Vid. Schaefer. ad Dionys. de compos. verbor. p. 118. seq. Post ἄλός copulam addunt Turn. Steph. Cant. recte, opinor. ERF. De hac et sequente stropha exstat Passovii disputatio in Güntheri et Wachsmuthii Athenaeo vol. II. p. 291. seqq. Is quum putidum putaret, ad ἀνταὶ vel Σαλμυδησός intelligi εἰσὶ vel ἔστιν, construi cum istis nominibus vult εἶδεν, et ante Ἄρης excidisse coniicit ναῖεν. At nec ναῖεν probari potest, quod potius ναίει dicendum fuisset, et ille modus incipiendae narrationis, est locus, ubi, tantum abest ut frigeat, ut, tamquam liberior orationis conformatio, inde ab Homero poetis placuerit omnibus. Sophoclem vide in Trach. 235. 752. ut de multis aliquid certe afferam. Sed copula post ἄλός quum in libris veteribus desit, a Triclinio videtur ad syllabam producendam adiecta esse. Nec scholiastes eam habuit, qui ita scribat: ἀντὶ τοῦ, παρὰ δὲ τοῖς κνανέοις πελάγεσι τῆς διδύμης θαλάττης γέγονεν ἐμφύλια κακὰ περὶ τοὺς Φινεΐδας. Respexit hunc locum Eustathius p. 581, 18. διδύμων πελαγέων sine nomine auctoris afferens, et ad Dionys. 148. καὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ φαίνεται διδύμη θάλασσα, καθά ποιν λέγει ὁ Σοφοκλῆς. Dionysius v. 156. ἐκ τοῦ δ' ἂν καὶ πόντον ἰδοῖς διθάλασσον ἔοντα.

V. 957. ἦδ'. Dresd. a. Turn. Steph. Cant. ἰδ,
P 2

ἴν' ἀγχίπολις * * Ἄρης

970

quod Tragicis inusitatum. Nam Aeschyl. Pers. 888. ἦ δὲ scribi metrum postulat. Requiritur tamen brevis syllaba nec mendo carere puto vocem Σαλμυδησός. Vide quae ad antistrophica notavimus. Erf. Duos versus, servata numeratione Erfurdtii, in unum coniunxi. Nam in dactylicis numeris epicorum exemplo neque hiatus, qualis hic est, neque ἰδὲ, de quo recte iudicavit Passovius, offensionem habet. Non norunt poesin Graecorum, qui exemplorum magnam vim requirunt, ubi res ipsa monstrat, quousque progredi poetis licuerit. Σαλμυδησός ex libris omnibus dedi, quae antiqua scriptura est. Brunckium sequutus Erfurdcius Σαλμυδησός.

V. 958. ἀγχίπολις. Sic Ald. et Brunck. ἀγχίπολις August. b. et Dresd. a. Post hanc vocem, quam interpretor, qui urbi proximus est eamque tutatur, vocabulum excidit haud dubie disyllabon: fortasse verbum habitandi, olim lectum fuisse ex eo conicias, quod scholiastes Romanus pro ἴν' variam lectionem ὄν attulit. Idem omnino locum ita interpretatus est, ut scripturam a recepta nonnihil discrepantem in libris suis invenisse videatur. Erf. La. ἴν', supra scripto ὄν. Scholiastes: τὸ δὲ ἴνα τοῖς ἄνω συνάπτεται, ἴνα ἅπαντα Βοσπόρια, καὶ οὐδὲν λείπει. ὅσοι δὲ γράφουσιν ὄν Ἄρης, περιττὸν λαμβάνουσι τὸ ὄνομα. Nomen ἀγχίπολις dicit. Scholiastes, cuius in libris eadem quae in nostris lacuna fuit, ita verba construebat: παρὰ δὲ κυανέων πελαγέων, ἴνα ἅπαντα Βοσπόρια καὶ Σαλμυδησός, Ἄρης εἶδεν ἔλκος. Qua in constructione quum nihil deesse dicat, necessè est visum ei esse deesse aliquid. si ὄν scriberetur, simulque abundare ἀγχίπολις. Nimirum illa in lectione ita construendum videbat, Σαλμυδησός, ὄν ἀγχίπολις Ἄρης ἔχει

960

δισσοῖσι Φινείδαις
 εἶδεν ἀρατὸν ἔλκος
 τυφλωθὲν ἐξ ἀγρίας δάμαρτος,
 ἀλαδὸν ἀλαστόροισιν ὀμμάτων κύκλοις

(tale quid deesse putabat), εἶδεν ἔλκος. Ac sane tali verbo addito abundat ἀγχιπόλις. Illam quidem constructionem, quae scholiastae placet, nemo amplectetur. Vocabulum autem, quod excidit, credibilis est adiectivum, veluti θοῦρος, quam verbum fuisse, quale ναίει, vel, quod ad numeros aptius foret, νάσσατο. Sumamus illud, quod dixi, θοῦρος excidisse: tum duobus modis verba construi poterunt, uno sic: παρὰ κυανέων πελαγέων ἀκταὶ Βοσπόρια καὶ Σαλμυδησσός, ἵνα ἀγχιπόλις (ἔστιν) Ἄρης, εἶδεν ἔλκος; altero, qui mihi multo convenientior dictioni poeticae videtur, sic: παρὰ κυανέων πελαγέων (εἰδὲν) ἀκταὶ Βοσπόρια καὶ Σαλμυδησσός, ἵνα ἀγχιπόλις Ἄρης εἶδεν ἔλκος. Ita quum pro incolis illorum locorum Mars, qui eam regionem tenet, nominatur, simul hoc efficitur, ut Martis mentio non sit temere et ut supervacaneum quid iniecta. In antistropha si legeretur ἀρχηγόνων, facilis esset in strophico versu coniectura, ἵν' ἀγχιπόλις ποτ' Ἄρης.

V. 960. Comma post ἔλκος cum vett. libris delevi. Invexerat Brunckius, quo ἔλκος cum ἀραχθὲν construeretur.

V. 961. τυφλωθὲν. Cum ἔλκος coniungitur, non proprie, sed per enallagen constructionis, ut mox ἀραχθὲν. Mvser.

V. 962. ἀλαδὸν ἀλαστόροισιν ὀμμάτων κύκλοις. Sic Aldus et codd. omnes veteres, optime, integro metro, et salva sententia. Versus est trimeter iambicus, ut versus 985. Hypallagen observavit antiquus Criticus, cuius notam in minoribus scholiis vul-

ἄτερθ' ἐγγέων, ὑφ' αἱματηραῖς

975

gavi, pro ἔλκος ἀραχθὲν ἀλαστόρως ὀμμάτων κύκλοις. Variis coniecturis sollicitata fuit haec lectio, quarum nulla, ut sunt omnes temerariae, speciem vel minimam probabilitatis habet. — Satis poetæ fecisse mihi videbor, si patrocinio meo civitatem graecam retineat nomen ἀλάστορος. Ex nominum tertiae declinationis plurimorum genitivis alia formantur nomina declinationis secundae, ut διάκτωρ et διάκτορος, φύλαξ et φύλακος, μάρτυρ et μάρτυρος, aliaque. Vide Etymol. M. in Τρίβακος, scholiastam nostrum ad Oed. Col. 195. Eustathius p. 757. [38. (659, 53.)] ὡς εἴ τις εἴποι καὶ τὸν μάρτυρα, μάρτυρον, καὶ τὸν ἀλάστορα, ἀλάστορον, οὗ χρήσις παρὰ Σοφοκλεῖ ἐν τῷ, ἀλαστόροισιν ὀμμάτων κύκλοις. De veritate huius lectionis dubitari non potest. Si quid mutandum videretur, nihil aliud rescribendum censerem, quam,

ἀλατὸν ἀλαστόρως ἐν ὀμμάτων κύκλοις.

BRUNCK.

ἀλάστοροι ὀμμάτων κύκλοι nescio an passive dicantur oculi scelesti cruentati. ERF.

V. 963. ἐγγέων pendet ab αἱμαῖσιν. Similem verborum transgressionem habes Eurip. Hecub. 170. 171.

ἰὼ τλάμων, ἄγησαί μοι,
πούς, ἄγησαι τῷ γραιῖ.

et El. 1175. 1176.

οὐκ ἔστιν οὐδεὶς οἶκος ἀθλιώτερος
τῶν Τανταλείων, οὐδ' ἔφην ποτ', ἐγγόντων.

ERF. Libri ἀραχθὲν ἐγγέων. Seidlerus et Lachmannus haec metri caussa in unam vocem ἀραχθέντων coniungi volunt, orationem reddentes minus poeticam. Erfurdcius erravit, quum antistrophicum versum corrigendum duxit. Scholiastes: τυφλω-

χειρέσσει καὶ κερκίδων ἀκμαῖσιν·

Θέν ἐξ ἀγρίας. τὸ ἐξῆς, τυφλωθέν ὀμμάτων κύκλοις. ἀλαστόροισι. τοῖς ἄλαστα πεπονθόσιν, ἢ τοῖς δυστυχέσι κύκλοις τῶν ὀμμάτων. ἀραχθέν. ἀντὶ τοῦ τυφλωθέν. ἀραχθέν ἐγγέων. ἀραχθέν αἱματηραῖς χειρέσσειν ὑπ' ἐγγέων καὶ κερκίδων ἀκμαῖς, τουτέστι γυναικείαις. Triclinius, cuius de verbosa explicatione ea omisi, quae nihil ad rem faciunt, ita: ἡ σύνταξις· αἱ δὲ Βοσπόρια ἀκταὶ καὶ ὁ Σαλμυδησός, ἵνα καὶ ὅπου ὁ Ἄρης ἀγχιπτολὶς ἐστίν, εἶδε καὶ ἐθεάσατο ἕλκος ἀρατὸν τοῖς δισσοῖς Φινεΐδαις τυφλωθέν ἐκ τῆς ἀγρίας δάμαρτος, τυφλωθέν, ἀλαδὸν καὶ τυφλόν, ἀραχθέν καὶ πληγὴν οὐκ ἐν ἀκμαῖς καὶ ὀξύτησιν ἐγγέων καὶ ξιφῶν, ἀλλ' ὑπὸ αἱματηραῖς τε χερσὶ, καὶ ἐν ἀκμαῖς κερκίδων, ἧγουν σιδηρῶν ἀτράκτων. Ex utroque aliquid frugī colligimus. Ex Triclinio, quod res ipsa docet, si hasta aut ense usa esset mulier, non opus fuisse radio textorio atque unguibus: itaque sine hastis potius aliisve virilibus telis eam facinus perpetrasse dici, manibus usam et muliebribus instrumentis. Ex scholiasta, verba eius corrupta esse, quoniam hominis insani foret, ἀραχθέν per τυφλωθέν explicare, hastasque in mulierum numerare instrumentis. Immo ἀραχθέν nihil est nisi explicatio verbi τυφλωθέν, quae alieno loco adscripta expulit genuinam vocem. Corrige scholiasten hoc modo: τυφλωθέν, ἀντὶ τοῦ ἀραχθέν, αἱματηραῖς χειρέσσει, καὶ οὐχ ὑπ' ἐγγέων, καὶ κερκίδων ἀκμαῖς, τουτέστι γυναικείοις ὀργάνοις. Non dubitavi illud ἄτερθ' ἐγγέων in textum admittere. Idem effici putavit Bothius, si ἀρῶαγῆς ἐγγέων scriberetur, quod valde placuit Welckero in Diurn. scholast. loco supra ad v. 942. indicato.

V. 964. κερκίδων ἀκμαῖσιν. Pariter apud Apollodor. II, 8, 1. Alcmene Eurysthei capiti, ab Hyl-

ἀντιστρ. β.

- 965 κἄτα δὲ τακόμενοι μέλεοι μελέαν πάθαν
 κλαῖον, ματρὸς ἔχοντες ἀνύμφευτον γονάν· ἃ 980
 δὲ σπέρμα μὲν ἀρχαιογόνων
 ἄντας Ἐρεχθιδᾶν,
 970 τηλεπόροις δ' ἐν ἄντροις
 τράφη θυέλλησιν ἐν πατρώαις
 Βορέας ἄμιππος ὀρθόποδος ὑπὲρ πάγου 985

lo abscisso et ipsi tradito, oculos κερκίσιν effodit. ERF.

V. 966. μελέαν πάθαν ματρὸς. Misera erat Cleopatrae sors, vel quod novercae crudelitati reliquerat liberos, vel quod ipsa eos oculorum lumine privaverat, vel quod teste Diodoro IV, 44. carceri in regia Phinei inclusa tenebatur. Sed aptius fortasse, inciso post κλαῖον posito, tristem liberorum a matre occaecatorum fortunam intellexeris. Seq. v. Brunckius metri caussa ἐχούσας dedit ad ματρὸς relatum. Equidem strophica potius corrupta esse suspiciens hic nihil, praeter versuum descriptionem, commutandum esse arbitror. Debet autem ea hunc in modum institui:

κλαῖον ματρὸς, ἔχοντες ἀνύμφευτον γονάν·
 ἃ δὲ σπέρμα μὲν ἀρχαιογόνων —

Verba ἔχοντες ἀνύμφευτον γονάν significant, ex infausto procreati connubio. ERF. Hoc dicit: deflebant miseram sortem suam, ex infausto matris connubio nati. La. πατρὸς.

V. 969. ἄντασε σπέρμα valet μετέσχε τοῦ σπέρματος. Accusativo iungi verbum ἀντᾶν, quum μετέχειν significat, paullo insolentius est. Non inepte tamen comparant Homer. Iliad. A. 31. ἐμὸν λέχος ἀντιώσαν. ERF.

V. 972. Fuisse, qui ἀμίπποις legerent, ex scho-

θεῶν παῖς· ἀλλὰ κατ' ἐκείνα
Μοῖραι μακραίωνες ἔσχον, ὦ παῖ.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

975 Θήβης ἄνακτες, ἤκομεν κοινὴν ὁδὸν
δύ' ἐξ ἑνὸς βλέποντε. τοῖς τυφλοῖσι γὰρ

---

liasta cognoscimus. Βορεὰς ἄμιππος ex h. l. commemorata Eustathio p. 1037, 56. (1046, 49.) et ἄμιππος p. 1539, 29. (Od. 229, 32.) Ὀρθόποδα πάγον intellige glaciem firmiter concretam, ut sustineat insistentes. Scholiastes: ὄρους ὑψηλοῦ καὶ ἀκρωρείας: quod cum aliis probat Welckerus loco ad v. 942. indicato. At ἐν ἀντροῖσι et ὑπὲρ πάγον vix bene concilies. Cod. Par. ὀρθόπαγος.

V. 973. θεῶν παῖς, deorum progenies, id est, cui dei erant generis ultimi auctores; quod quidem de Cleopatra vere dicitur. Nam ipse Erechtheus Orithyiae pater inter deos relatus fuit. Quod autem Heathius statuit θεῶν scribendum et positum esse pro θεούσα, longe est ineptissimum. Βορεὰς παῖς θεῶν, pro θεούσα, nihil aliud esset quam putidus soloecismus, nullo exemplo excusandus ex omnibus illis, quae Clarkius congregavit ad Il. E. 778. Pronomen seu participium plurale masculini generis de femina adhibetur, quod observavimus supra ad v. 926 ita etiam masculinum duale, ut Oed. Col. 1676. et passim: sed in singulari numero id numquam obtinet. BRUNCK. γε post θεῶν metri caussa inserui. Oed. Col. 1278. ERF. At hoc friget.

V. 974. ἔσχον. Cum ἐπὶ ex superiori versu repetendo valet, irruebant. invadebant. Vid. citata ad Eurip. Bacch. 1131. MUSGR.

αὕτη κέλευθος ἐκ προηγητοῦ πέλει.

990

ΚΡΕΩΝ.

τί δ' ἔστιν, ὦ γεραιὲ Τειρεσία, νέον;

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

ἐγὼ διδάξω· καὶ σὺ τῷ μάντει πιθοῦ.

ΚΡΕΩΝ.

980 οὐκουν πάρος γε σῆς ἀπεστάτου φρενός.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

τοιγὰρ δι' ὀρθῆς τήνδε ναυκληρεῖς πόλιν.

V. 977. ἐκ προηγητοῦ. Haec verba per ἐπεξήγησην addita praegressum αὕτη explicant. ERF.

V. 981. τήνδ' ἐναυκληρεῖς. Sic bene Valckenarius ad Phoen. p. 321. Vulgo [et in La. Lb.] τήνδε ναυκληρεῖς. Aldus et membr. τήνδε ναυκληροῖς. BRVNSCK. δι' ὀρθῆς. Nullam in hac et similibus loquutionibus ellipsin esse stautentibus Musgravio et Schaefero iure contradixit Hermannus in Museo antiq. stud. Vol. I. p. 118. ERF. Quem in aliis aequo animo fero sanissima quaevis corrigendi pruritus, is mihi in Valckenario, summae doctrinae viro, saepenumero indignationem movet, maxime, ubi etiam aliorum iudicia auctoritate viri praepedita video. Nihil hac Valckenarii coniectura quum omnino magis supervacaneum, tum hoc loco magis ineptum fingi potest, quum vix potitus sit imperio Creon, id quod ipse, quum primum in scenam prodiit, longa oratione declaravit. Defendere Valckenarium conatus est Wexius in prolegom. cap. 2. §. 2. ita, ut interregnum quoddam Creontis comminisceretur, de quo nihil apud Sophoclem. Nam quod respondet Creon,

ΚΡΕΩΝ.

ἔχω πεπονθῶς μαρτυρεῖν ὀνήσιμα.

983

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

φρόνει βεβῶς αὖ νῦν ἐπὶ ξυροῦ τύχης.

ΚΡΕΩΝ.

τί δ' ἔστιν; ὡς ἐγὼ τὸ σὸν φρίσσω στόμα.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

985 γνώσει, τέχνης σημεῖα τῆς ἐμῆς κλύων.

εἰς γὰρ παλαιὸν θᾶκον ὀρνιθοσκόπον

ἴζων, ἴν' ἦν μοι παντὸς οἴωνοῦ λιμήν, 1000

ἔχω πεπονθῶς μαρτυρεῖν ὀνήσιμα, refertur ad servatam urbem, postquam filius eius, quem Megareum Sophocles, alii Meroeceum vocant, se pro patria devovisset. Eo spectant etiam quae infra v. 1147. dicuntur.

V. 983. ἐπὶ ξυροῦ τύχης, in novacula casus. Nota proverbialis locutio ex Homero *Il. K. 173.*

νῦν γὰρ δὴ πάντεσσιν ἐπὶ ξυροῦ ἴσταται ἀκμῆς. Idem diversis verbis expressit in *Aiace 786.*

ξυρεῖ γὰρ ἐν χρῶ τοῦτο μὴ χαίρειν τινά.

Vide Eustathium p. 796. BRUNCK. Musgravius praeterea comparat Herodot. VI, 11. Theocrit. XXII, 6. Theogn. 557. (569. Gnostic. Brunck.) ERF.

V. 984. τὸ σὸν — στόμα, sermonem tuum. Vide ad *Ai. 1110.* MUSGR. Monuit etiam Brunckius ad *Oed. T. 426.* ERF.

V. 986. θᾶκον. Sic August. [Dresd. a. La.] et E. a prima manu. In aliis θῶκον. [Sic impressi.] Vide ad *Comici Ran. 1522.* BRUNCK. Pausaniae tempore ostendebatur, Boeot. c. 16. MUSGR.

V. 987. λιμήν, receptaculum. Sic *Oed. T.*

ἀγνώτ' ἀκούω φθόγγον ὄρνιθων, κακῶ
 κλάζοντας οἴστρω καὶ βεβαρβαρωμένῳ·
 990 καὶ σπῶντας ἐν χηλαῖσιν ἀλλήλους φοναῖς
 ἔγνω· πτερῶν γὰρ ῥοῖβδος οὐκ ἄσημος ἦν.
 εὐθύς δὲ δείσας, ἐμπύρων ἐγεύομην 1005

420. Aeschyl. Pers. 248. ubi vid. Schütz. Eurip. Orest. 1077. ERF.

V. 988. Maltby ad Morell. Thes. p. 89. colo post ὄρνιθων, et mox v. 991. puncto post ἔγνω distingui vult. At non stridorem avium, quem auribus percipiebat, sed ex stridore pugnam, quam cernere oculis nequibat, cognovisse se ait. Quin etiam si res ferret istam interpunctionem, non posset ita interpungi, quia particula aliqua post κακῶ opus foret. Tiresiae hoc ex clangore avium vaticinium memorat Eustathius p. 1190, 52. (1260, 42.)

V. 989. κλάζοντας. Grammatici vocant σχῆμα πρὸς τὸ σημαϊνόμενον. Nempe φθόγγον ὄρνιθων valet sensu et potestate ὄρνιθας. MvsGR. Cf. Matthiae Gramm. Gr. §. 434. 2. b. pag. 602. ERF.

V. 990. Scholiastes: φοναῖς, ταῖς αἵμακτικαῖς. Vix credas, quemquam adeo se his decipi passum esse, ut φοναῖς pro adiectivo esse putaret. Nomen est a φόνος ita diversum, ut occisio a caede. Addubitatum antea vindicavit Schneiderus in Suppl. Lex. Gr.

V. 991. πτερῶν ῥοῖβδος est vehemens ac turbidus alarum strepitus ideoque infaustus: quum meatus avium faustus soleret esse placidus et lenis. Itaque v. 1008. verti debet: neque avis turbide alis plangens faustas edit voces. ERF. Verba πτερῶν γὰρ ῥοῖβδος οὐκ ἄσημος ἦν affert Eustathius p. 821, 42. 1716, 54. (747, 32. Od. 481, 1.) Livineii liber v. ῥοῖζος.

V. 992. γεύεσθαι hic valet experiri, peri-

95 βωμοῖσι παμφλέκτοισιν· ἐκ δὲ θυμάτων
 Ἥφαιστος οὐκ ἔλαμπεν, ἀλλ' ἐπὶ σποδῶ
 μυδῶσα κηκίς μηρίων ἐτήκετο,
 κάτυφε, κἀνέπτυε· καὶ μετάρσιοι
 χολαὶ διεσπείροντο, καὶ καταρῥυεῖς 1010

culum facere, ut Trach. 1101. Eurip. Hippol. 667.

τῆς σης δὲ τόλμης εἶσομαι γεγευμένος.

id est, iuxta scholiastam, πεπειραμένος. Vide ad Comici Ran. 462. BRUNCK.

V. 994. οὐκ ἔλαμπεν. Vid. citata ad Eurip. Phoen. 1291. (1261. Valck.) MUSGR. Verba ἐκ δὲ θυμάτων cum sequente versu affert Tzetzes in Exegesi Iliad. p. 53, 11.

V. 995. κηκίς. Sic dicitur vapor forte fuliginosus, non limpidus. Hic intelligi videtur adeps liquefactus. Nam neque liquores hoc nomine designari solent, nisi qui adiposi fuerint. Conf. Aeschyl. Agam. 969. Philoct. 784. MUSGR. Explicat hunc versum Eustathius p. 680, 24. (554, 2.) iterumque respicit p. 955, 64. (935, 43.)

V. 996. Scholiastes: ἀνέπτυε δὲ, ἀνέβαλλε τὰ μηρία ἐκ τοῦ λίπους. Minime. Hoc dicit, bullivisse adipem, et cum crepitu ferventes particulas eiecisse.

V. 997. χολαί. Fel crematum fuisse ex Aeschyli Prom. 494. colligit Musgravius, laudans etiam Incertum apud Clem. Alex. p. 851.

Τίς ᾧδε μῶρος καὶ λίαν ἀνειμένος
 εὐπίστος ἀνδρῶν, ὅστις ἐλπίζει θεοῦς
 ὄστων ἀσάρκων, καὶ χολῆς πυρρυνμένης,
 ἃ καὶ κνσὶν πεινῶσιν οὐχὶ βρώσιμα,
 χαίρειν * ἀπάτη καὶ γέρας λαχεῖν τόδε,
 χάριν τε τούτων τοῖσι δρωῶσιν ἐκτίνειν.

μηροὶ καλυπτῆς ἐξέκειντο πιμελῆς.

quorum versuum penultimo post *χαίρειν* addit *ἄν*, postremus annon a poeta sit, dubitat. Vide quae hanc in rem disputavit I. H. Vossius *Mythol. Briefe*, 2. Band, 38 — 40. Brief. — Voc. *καταρρύης*, defluens, decidens, in *Lexicis* desideratur pariter ac *περιρρύης*, quod ex *Etym. M.* voce *περιρρύης* laudavit Musgravius. *ERF.* Verba *καταρρύεις* *μηροὶ καλυπτῆς ἐξέκειντο πιμελῆς* commemorat Eustathius p. 134, 29. (101, 35.) De re ipsa dicam alio loco. Martinus unde acceperit, in *Iunt. sec.* esse *μεταρρύεις*, nescio. Mihi ea editio haec scribenti non erat ante oculos, sed quum eam conferrem, nullam ad hunc versum scripturae discrepantiam adnotavi, et quae sequitur illam editionem *Francofurtana* a. 1555. habet *καταρρύεις*, ut caeteri libri. Ipse autem Martinus non vidit illam *Iuntinam*.

V. 998. *μηροὶ* sunt ossa femorum, non carnes. Poeta modo citatus testatur *ὄστᾶ ἄσαρκα* Diis oblata fuisse. *Μηρός* autem os Polluci significare videtur lib. II. sect. 185. Aristoteli certe *Ζῶων Ἱστορ.* lib. I. 13. Neque aliter Homeri in versu *μηρούς τ' ἐξέταμον* *Iliad. A.* 460. ubi scholiastes *μηρούς*, τὰ *μηριαῖα ὄστᾶ*. Hippocrati *μηρός* nonnunquam os femoris est. Sic *περὶ ἄρθρων ψανομένη ἢ κεφαλὴ τοῦ μηροῦ κατὰ τὸν περὶ νεὸν ὑπερογκέουσα εὐδηλός ἐστιν*, et deinde pluries. Idem alibi τὸ *ὄστειον τοῦ μηροῦ* habet. [Bothius addit Herodoti 3, 103. *κάμηλος ἐν τοῖσι ὀπισθίοισι σκέλεσι ἔχει τέσσαρας μηρούς.*] Interpretandum: ossa femorum defluentia (vel ex cumulo sc. vel in humum fortasse ex ara) extra adipis tegumentum iacebant. *MVSCR.* Conf. de ossium sacificatione I. H. Vossius l. c. et Schneideri *Lexicon* v. *μηρίον*. Cum illo facit censor Heynia-

τοιαῦτα παιδὸς τοῦδ' ἐμάνθανον πάρα
 1000 φθίνοντ' ἀσήμων ὀργίων μαντεύματα.
 ἔμοι γὰρ οὗτος ἡγεμῶν, ἄλλοις δ' ἐγώ.
 καὶ ταῦτα τῆς σῆς ἐκ φρενὸς νοσεῖ πόλις. 1015
 βωμοὶ γὰρ ἡμῖν ἐσχάροι τε παντελεῖς
 πλήρεις ὑπ' οἰωνῶν τε καὶ κυνῶν βορᾶς
 1005 τοῦ δυσμόρου πεπτῶτος Οἰδίπου γόνου.
 κατ' οὐ δέχονται θυστάδας λιτάς ἔτι
 θεοὶ παρ' ἡμῶν, οὐδὲ μηρίων φλόγα, 1020
 οὐδ' ὄρνις εὐσήμους ἀπορῥοιβδεῖ βοάς,

nae Iliadis in ephem. Ienenss. 1803. n. 125. hunc sequitur, qui de eodem libro exposuit in Nova Bibl. Germanica. Non is ego sum, qui litem diiudicare audeam. ERF.

Ibid. „καλυπτῆς, id est, τῆς καλυπτούσης. Nomen verbale activam hic significationem habet, ut μεμπτός in Trach. 446. ὑποπτος apud Eurip. Hec. 1121.“ BRUNCK.

V. 1000. φθίνοντ' evanescentia. Mali omnis erat, in ignispiciis, quicquid debile et evanidum erat, quod docebunt loca citata ad Euripid. Phoen. 1291. — ὀργίων, sacrificiorum, ut Trach. 765. Aeschyl. Sept. Theb. 185. MVSGR. Nihil aliud dicit, quam irrita fuisse sacra, ut nihil eorum, quae optasset, portenderent.

V. 1003. παντελεῖς An sanctissimi? quo fortasse sensu Iupiter πατήρ παντελής Aeschylō audit Sept. Theb. 120. MVSGR. Recte Brunckius vertit omnes. ERF. Eustathius pag. 1564, 32. (Od. pag. 265, 41.) Σοφοκλῆς δὲ καὶ ἀντὶ βωμοῦ οἶδεν ἐσχάραν.

V. 1006. θυστάδας λιτάς. Sic θυστάδος βοῆς Aeschyl. Sept. Theb. 275. MVSGR.

ἀνδροφθόρου βεβρω̄τες αἵματος λίπος.

1010 ταῦτ' οὖν, τέκνον, φρόνησον. ἀνθρώποισι γὰρ
τοῖς πᾶσι κοινόν ἐστὶ τοῦ ἁμαρτάνειν.
ἐπεὶ δ' ἁμάρτη, κείνος οὐκ ἔτ' ἔστ' ἀνήρ 1025

V. 1009. βεβρω̄τες. Mendose in Aldina βεβρω̄τος. Schema est σολοικοφανές, quum singulari ὄντι subiungatur plurale βεβρω̄τες, syntaxi ad intellectum, non ad vocem, relata. BRUNCK. Vid. ad v. 989. αἷμα ἀνδροφθόρον est αἷμα ἀνδρὸς φθαρέντος. Sic λακίδες λινόφθοροι Aeschyl. Choeph. 25. pro λακίδες λίνων φθαρέντων. ERF. Non solum Aldina, sed etiam utraque Iuntina et Francofurtana a. 1555. et cod. Par. habent βεβρω̄τος, nisi quod ex hoc libro adnotatum est βεβρω̄τος. Cave id legisse Eustathium putes, qui p. 1248, 47. (1341, 8.) scribat: ὡς βεβρωκώς, βεβρωκώτος, βεβρω̄τος, οὗ χρῆσις παρὰ τῷ Σοφοκλεῖ. Idem enim veram scripturam habet p. 229, 12. (173, 35.) κατὰ τὸ βεβρω̄τες, ἥγουν βεβρωκώτες, αἵματος λίπος. Eadem leguntur in schol. Wassenb. ad Iliad. β. 312. Illud vehementer miror, quod Maltby ad Morell. Thes. 89. hunc versum alienam sedem occupasse, aut antecedentem parenthesi putat contineri debere, ut cohaereant οὗ δέχονται λιτὰς θεοὶ βεβρω̄τες αἵματος λίπος. La. βεβρωτες sine accentu, superscripto ο.

V. 1010. Comparari digna est Plufarchi sententia in Fabio: τὸ μὲν ἁμαρτεῖν μηδὲν ἐν πράγμασι μεγάλοις, μείζον ἢ κατ' ἀνθρώπον ἐστὶ· τὸ δ' ἁμαρτάνοντα χρῆσασθαι τοῖς πταίσμασιν διδάγματασι πρὸς τὸ λοιπὸν, ἀνδρὸς ἀγαθοῦ καὶ νοῦν ἔχοντος. BRUNCK.

V. 1012. ἐπὴν δ' ἁμάρτη. perperam vulgo ἐπέι. BRUNCK. Immo perperam Brunckius, quique eum sequutus erat, Erfurdlius scripturam, quae sola

ἄβουλος οὐδ' ἄνολβος, ὅστις ἐς κακὸν
πεσῶν ἀκείται, μηδ' ἀκίνητος πέλει.

1015 αὐθαδία τοι σκαιότητ' ὀφλισκάνει.

ἄλλ' εἶκε τῷ θανόντι, μηδ' ὀλωλότα
κέντει. τίς ἄλλη τὸν θανόντ' ἐπικτανεῖν; 1030
εὖ σοι φρονήσας εὖ λέγω· τὸ μανθάνειν δ'

huic loco convenit, mutarunt. Vide supra ad v. 706. Etiam La. ἐπει.

V. 1013. ἄνολβος. gl. μωρός. ὄλβος γὰρ ἡ φρόνησις τῷ αὐτὴν ἔχοντι. BRUNCK. Eadem significatione occurrit Ai. 1156. Vide infra ad v. 1328. ERF.

V. 1015. αὐθαδία τοι. Sic etiam scriptus est hic versus in Reg. Stobaei cod. Pessime eum interpolavit Grotius Floril. p. 105.

ἡ δ' αὐθάδεια σκαιότητ' ὀφλισκάνει.

Secunda in αὐθάδεια, quod vir summus ignoravit, necessario producitur. Vide Bentleium ad Menandri fragm. LXXX. In praeced. v. πέλει dant E. T. [August. b. Dresd. a.] Minus bene vulgo πέλη. BRUNCK. αὐθαδία τοι etiam August. b. et Dresd. a. ERF. La. ἀκίνητος πέλει, ultimae voci superscripto η.

V. 1017. Vid. Brunck. ad Philoct. 946. Dorville ad Charit. p. 252. Bern. Martini Var. Lectt. p. 143. seq. ERF.

V. 1018. τὸ μανθάνειν δ'. Senarii, monente Valckenario ad Phoen. 891. continuo tractu pronuntiabantur; itaque in fine senariorum vocales etiam poterant elidi. Ab Aeschilo id factum est numquam, a Sophocle, praeter nostrum locum, novies, ab Euripide semel. Loca, quae collegit Hermannus in dissertatione de Graecae linguae dialectis, Lips. 1807. edita, haec sunt: Oed. T. 29. 332. 785.

Soph. Vol. I.

Q

ἡδιστον εὖ λέγοντος, εἰ κέρδος λέγοι.

ΚΡΕΩΝ.

1020^ω πρέσβυ, πάντες, ὥστε τοξόται σκοποῦ,
τοξεύει' ἀνδρὸς τοῦδε, κούδὲ μαντικῆς
ἄπρακτος ὑμῖν εἰμί, τῶν ὑπαὶ γένους 1035

1184. 1224. El. 1017. Oed. C. 16. 1164. Eurip.
Iph. T. 968. In ed. mai. perperam scripsi:
τὸ μανθάνειν

δ' ἡδιστον.

Nam quod Bentleius in Menandreis observavit, particulas δὲ, τὲ et similes non poni in versuum initio, id de senariis quidem verissimum est. In melicis tamen carminibus eadem, ubi vocalis non eliditur, inchoare versum possunt, talem quidem, qui numeris cum praecedente versu cohaeret. Sic Eurip. Phoen. 676, 77. ed. Valck.

ὄρων χθονός· σιδαρόφρων

δέ νιν φόνος πάλιν ξυνῆψε γὰ φίλα.

quem locum et Valckenarius et Porsonus immerito suspectum habuerunt. ERR.

V. 1019. εἰ κέρδος φέρει. Sic E. T. In August. φέροι, cum glossa λέγοι. In aliis εἰ κέρδος λέγει. BRUNCK. Dresd. a. εἰς κέρδος φέρει. ERR. La. λέγοι. Vat. φέρει.

V. 1020. ὥστε τοξόται σκοποῦ. Mendose Aldus, ut in membr. τοξότου σκοποῦ. Male etiam in E. τοξόται σκοπῶ. Verbum τοξεύω cum genitivo constructur, per ellipsin praepositionis κατά. Eurip. Ione 1431.

εἰς τοῦθ' ἰκοίμην· τοῦδε τοξεύω, τέκνον.

BRUNCK.

La. Lb. τοξόται.

V. 1022. Bene ἄπρατος coniecerunt H. Stepbanus, Canterus, Wakefieldius. Vid. Dorv. ad Char.

p. 159. (296.) Ad tuendam librorum lectionem perperam advocatur Oed. T. 125. εἴ τι μὴ ξὺν ἀργύρῳ Ἐπράσσει, quae sic, ni fallor, intelligenda: nisi argento transactum esset. ERF.

Ibid. τῶν ὑπαὶ γένους ἐξημπόλημαί. Cohaerent ista, quae vulgo prava interpunctione divelluntur. Quin perperam in omnibus libris τῶνδ' ὑπαὶ — Articulus relativus τῶν refertur ad μάντεων, quod ex praecedenti nomine μαντικῆς intelligendum. BRUNCK. Eadem perversitate Oed. T. 966. δ' post ὑφηγητῶν additur in Trin. ἐκπεφόρτισμαί. Vid. Eurip. Phoen. 918. sqq. ERF. Scholiastes: ἀνεμπόλητος, μὴ πεπραγματευμένος. καὶ Ὀμηρος· οἷ τε πρηκτῆρες ἔασιν. Male interpretatur optimam scripturam. Poeta, quod proprie diceretur, κοῦδὲ μαντικὴ ἄπρακτος ὑμῖν ἐστὶ κατ' ἐμοῦ, invertit, dixitque, et ne a vaticiniis quidem intentatus vobis sum. In iis quae sequuntur etiam H. Stephanus, nihil offensus pronomine τῶνδ', intelligi volebat μάντεων. Triclinius: τῶνδ' ὑπαὶ γένους. υἱὸς αὐτοῦ Μενοικεύς, Τειρεσίῳ προσθεν εἰπόντος ὡς, εἰ πρὸς τὸ σπήλαιον τοῦ δράκοντος ἰκὼν ἑαυτὸν ἀναιρήσει, σωτηρία ἔσται τῇ πόλει, ἀπελθὼν ἐκεῖσε ἑαυτὸν διεχρήσατο. Haec interpretatio si vera est, necessarie legendum est cum Brunckio τῶν ὑπαὶ γένους. Idque reposui, sed tamen ut non nihil dubitem. Nam si respicit Menoecei voluntariam mortem Creon, et καὶ πάλαι exspectes, et aoristos ἐξημπολήθη καὶ ξεφορτίσθη. Quamquam defendi praeterita perfecta possunt, si orbitatem, in qua est ex eo tempore, spectat. Sed tamen nescio an aptius hic de superstite filio loqueretur, quem sibi adversari ex eius sermonibus dudum cognovisset. Ac videri potest conspirare scholiastes, qui scripsit: ὑμῖν. ὑφ' ὑμῶν τῶν μάντεων, καὶ τῶν συγγενῶν. Sed, quod olim putabam, τῶν δ' (sic divisim codd. Aug. Par.) ὑπαὶ γένους dictum esse pro ὑπὸ τῶν γένους, id ordo verborum fieri non patitur. Dixisset hoc Sophocles vel

ἐξημπόλημαί κάμπεφορτισμαί πάλαι.
κερδαίνετ', ἐμπολάτε τὸν πρὸς Σάρδεων

τοῖς δὲ πρὸς γένους, vel, quod sane levissima mutatione restitui posset, τῶν δ' ὑπ' ἐγγενῶν, vel genere neutro τοῦ δ' ὑπ' ἐγγενοῦς. Caeterum scholiastes: κάμπεφόρτισμαί. προδέδομαι. φόρτος γεγένημαι. ἐποίησαντό με φόρτον. Placebat haec scriptura H. Stephano, ut esset pro καὶ ἀναπεφόρτισμαί. Nimirum La. κάμπεφόρτισμαί, sed supra scripto κ. Vat. κάμπεφρόντισμαί. Sed genuina est vulgata, optime illa congruens cum altero verbo ἐξημπόλημαί.

V. 1024. τὸν πρὸς Σάρδεων. Sic E. [Dresd. a. Lb.] Perperam in aliis libris πρὸ Σ. Nostram lectionem adgnoscat Eustathius ad Odys. Δ. p. 1483. [27. (Od. p. 150, 18.)] Σοφοκλῆς μέντοι ἐτόλμησε καὶ αὐτὸν τὸν χρυσὸν ἤλεκτρον εἰπεῖν ἐν τῷ· Κερδαίνετ', ἐμπολάτε τὸν πρὸς Σάρδεων ἤλεκτρον. BRUNCK. Etiam ad Iliad. p. 368, 30. [277, 28.] Vid. Dorv. ad Char. p. 705. (632.) ERF. Verba κερδαίνετ' ἐμπολάτε affert Eustathius p. 1788, 43. (Od. p. 585, 21.) La. τὰ (superscripto ὄν) πρὸ σαρδέων. Non est hic locus, quod meminerim, a Porsono tractatus, quem propter productam ante quinti pedis ictum syllabam ille Aeschyli Ἀριόμαρδος Σαρδέσιν πένθος παρασχῶν ita offendit, ut non valde Aeschyleum versum insereret, quem exhibet postrema Hecubae editio in praefat. p. 35. (38. ed. Lips.) Apud Sophoclem πρὸ eo aegrius defendi potest, quod Pactolus per mediam urbem Sardes fluebat, ὃς σφι ψῆγμα χρυσοῦ καταφορέων ἐκ τοῦ Τιμόλου, διὰ μέσης τῆς ἀγορῆς ῥέει, ut ait Herodotus V. 101. multoque veri similis est, τὸν πρὸς Σαρδέων ἤλεκτρον, aurum quod ex illa opulentissima urbe veniret, quam quod ante eam in Tmolo esset, commemorari. Nec profecto est,

- 1025 ἤλεκτρον, εἰ βούλεσθε, καὶ τὸν Ἰνδικὸν
 χρυσόν· τάφῳ δ' ἐκεῖνον οὐχὶ κρύψετε,
 οὐδ' εἰ θέλουσ' οἱ Ζηνὸς αἰετοὶ βορὰν 1010
 φέρειν νιν ἀρπάζοντες ἐς Διὸς θρόνους,
 οὐδ' ὡς μίασμα τοῦτο μὴ τρέσας ἐγὼ
 1030 θάπτειν παρήσω κεῖνον. εὖ γὰρ οἶδ' ὅτι
 θεοὺς μιαίνειν οὔτις ἀνθρώπων σθένει.
 πίπτουσι δ', ᾧ γεραιῆ Τειρεσία, βροτῶν 1045
 χολὴ πολλὰ δεινοὶ πτώματ' αἴσχρο', ὅταν λόγους
 αἰσχροὺς καλῶς λέγωσι τοῦ κέρδους χάριν.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

φεῦ·

- 1035 ἄρ' οἶδεν ἀνθρώπων τις, ἄρα φράζεται,

quod quis in producta syllaba haereat, si perite proferatur versus, pausa facta post κερδαίνετε. Pausarum quas interpunctio fieri iubet, iusta observatio quam vim in mensura trimetrorum habeat, satis indicatum in Elem. doctr. metr.

V. 1025. ἤλεκτρον. Plinius de auro agens H. N. 33, 23. Vbicunque quinta argenti portio est, electrum vocatur. Vid. Virgil. Aen. 8, 402. MVSGR.

V. 1027. Cod. Par. θέλουσι Ζηνὸς.

V. 1028. Iuntinae et Francofurtana a. 1555. ἐν pro ἐς. Post θρόνους Erfurdus cum Brunckio plene interpunxerat. Ego veterem interpunctionem revocavi. Hic quoque duplex apodosiς est, praegressa altera protasin, altera sequens.

V. 1029. Si de industria, quod non credo, in La. et Aug. ὡς sine accentu scriptum, quasi ὡς μὴ cohaereant, conicias miratos esse librariorum μὴ pro οὐ positum. At recte positum μὴ, ut distincte negans, et proinde fortius quam οὐ.

ΚΡΕΩΝ.

τί χρῆμα; ποῖον τοῦτο πάγκοινον λέγεις;

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

ὄσω κράτιστον κτημάτων εὐβουλία; 1050

ΚΡΕΩΝ.

ὄσωπερ, οἶμαι, μὴ φρονεῖν, πλείστη βλάβη.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

ταύτης σὺ μέντοι τῆς νόσου πλήρης ἔφυς.

ΚΡΕΩΝ.

1040οῦ βούλομαι τὸν μάντιν ἀντειπεῖν κακῶς.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

καὶ μὴν λέγεις, ψευδῇ με θεσπίζειν λέγων.

ΚΡΕΩΝ.

τὸ μαντικὸν γὰρ πᾶν φιλάργυρον γένος. 1055

V. 1036. Scholiastes: ποῖον τοῦτο πάγκοι-
νον; τῷ βίῳ κοινόν. ἐπεὶ εἶπεν, ἄρ' οἶδεν
ἀνθρώπων τις, καὶ καθόλου ἔλαβε, πᾶσι κοι-
νόν καὶ φανερόν.

V. 1037. ἡὐβουλία. Sic legendum. Perperam
libri omnes, omisso articulo, εὐβουλία. Sic in
Philoctete 1443. ἡὐσέβεια. BRUNCK. Sequutus erat
Erfurdcius Brunckium, sed recte postea mutavit
sententiam.

V. 1040. I. e. τὸν μάντιν ὄντα. Vide ad Viger.
p. 932. seq. Affert hunc versum Moschopulus in
Dickt. Att. v. ἔπω.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

τὸ δ' ἐκ τυράννων, αἰσχροκέρδειαν φιλεῖ.

ΚΡΕΩΝ.

ἄρ' οἶσθα ταγοὺς ὄντας, ἄν λέγῃς, λέγων;

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

1045οἶδ'. ἐξ ἐμοῦ γὰρ τήνδ' ἔχεις σώσας πόλιν.

ΚΡΕΩΝ.

σοφὸς σὺ μάντις, ἀλλὰ τὰδικεῖν φιλῶν.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

ὄρσεις με τὰκίνητα διὰ φρενῶν φράσαι. 1060

ΚΡΕΩΝ.

κίνει, μόνον δὲ μὴ 'πὶ κέρδεσιν λέγων.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

οὔτω γὰρ ἤδη καὶ δοκῶ, τὸ σὸν μέρος.

V. 1043. *Αἰσχροκέρδης* non solum is est, qui turpiter quaerit quod adipiscatur, sed etiam qui turpiter cavet ne quid de suis amittat, i. e. homo avarus ac sordidus. Quare Tiresias, quum vatibus auri cupiditatem exprobrari audit, reges potius dicit sordidos esse, quumque ipsi prae avaritia illiberales erga vates sint, culpam in illos conferre obiecto quaestus faciendi studio.

V. 1044. Apud Moschopulum Dictt. Att. v. ἔπω legitur ἄν λέγοις.

V. 1045. Ἐχεις σώσας, tenes urbem, eamque salvam.

V. 1047. τὰκίνητα, i. e. τὰ ἄρρήτα. Vid. Oed. Col. 1526. MvsGR.

V. 1049. Scholiastes: οὔτω νομίζεις, ὅτι ἐπὶ

ΚΡΕΩΝ.

1050 ὡς μὴ ἔμπολήσων ἴσθι τὴν ἐμὴν φρένα.

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.

ἀλλ' εὖ γέ τοι κάτισθι μὴ πολλοὺς ἔτι
τροχοὺς ἀμιλλητῆρας Ἥλιου τελεῶν,

1065

κέρδεσι λέγω. Scilicet antiqui libri, quos Brunckius et Erfurdcius sequuti sunt, signum interrogandi huic versui addunt. Eo recte carent Tricliniani. Hoc enim dicit: ita sane me iam puto facere, ut lucri causa illa dicam, non tamen mei, sed tui. Id est τὸ σὸν μέρος. Ita placet etiam Seidlero. Atque est ea peracerba sententia, et bene congruens cum eo, quod respondetur. Quod contra altera illa interpretatio sententiam praebet frigidam et inutilem. In La. ἤδη a secunda manu est, ut prius οἶδα videatur scriptum fuisse.

V. 1052. τροχούς pro τροχοὺς scripsi ad mentem Ammonii p. 137. ad quem vid. Valcken. pag. 217. ERF. Pro τροχοὺς non scribam τροχούς. Intelligo circumactum rotarum currus solaris. Quo brevius enim tempus, eo minae vatis terribiliores. Atque ipse Tiresias supra v. 996. φρόνει βεβῶς αὖ νῦν ἐπὶ ξυροῦ τύχης. πολλοὶ τροχοὶ autem dictum est ut πολλὰ πτερά, πολλαὶ χεῖρες, alia id genus. V. Markland. ad Eurip. Iphig. T. pag. 272. Ceterum Ἥλιον scripsi littera initiali maiuscula: SCHAEFER. Si cum solo nomine τροχοὺς compares, valde diversa sunt, quae Marklandus ad Iph. T. v. 362. attulit, ut quae verbum habeant nomini aptum. Quod si ὀψόμενος hic legeretur, recte diceretur non multas visurus solis rotas, pro non saepe vel non diu amplius eas rotas visurus. At τελεῖν πολλοὺς τροχοὺς ἡλίου non magis quam ἄρματα ἡλίου πολλὰ τελεῖν dici potest, quia in his nominibus

ἐν οἷσι τῶν σῶν αὐτὸς ἐκ σπλάγχνων ἕνα
 νέκυν νεκρῶν ἀμοιβὸν ἀντιδοῦς ἔσει,
 1055 ἀνθ' ὧν ἔχεις μὲν τῶν ἄνω βαλῶν κάτω,
 ψυχὴν τ' ἀτίμως ἐν τάφῳ κατώκισας·

nulla inest spatii significatio. Nihilominus recte libri τροχούς, quia addidit poeta ἀμιλλητήρας, ut id idem sit quod τροχῶν ἀμίλλας. Hoc vero spatii significationem habet: indicat enim spatium, quo rotae circumaguntur: unde recte adiectum τελῶν. De differentia verborum τρόχος et τροχός conferri Emsleium ad Med. 45. iubet Süvernus, qui Erfurdtii τρόχους defendit, sed ita, ut eius mentem non satis perspiciam. Nam si τρόχους legitur, vix puto id aliter quam de diebus intelligi posse, quum tamen Süvernus, et recte quidem, huius ipsius horae proxima momenta dici velit.

V. 1055. La. βάλλειν, supra scripto ὦν.

V. 1056. κατώκισας. In E. κατοικίσας, quod haud deterius est, utroque participio cum ἔχεις constructo. BRUNCK. In praeced. v. ad τῶν ἄνω subaudiendum τινά. Aeschyl. Agam. 1031. τῶν φθιμένων ἀνάγειν. ubi nolim τοὺς φθιμένους reponi. Sophocl. Ai. 190. ἢ τᾶς ἀσώτου Σισυφιδᾶν γενεᾶς. El. 1323. τῶν ἐνδοθεν χωροῦντος. Eurip. Iph. T. 1208. σῶν τέ μοι σύμπεμπ' ὀπαδῶν. Vid. Schaefer. ad L. Bos. pag. 476. Bothius, commate post κάτω deleto, scribendum putavit, ψυχὴν ἀτίμως ἐ. τ. κατοικίσας. ERF. Seidlerus κατοικίσας praefert, quia sibi respondeant ἔχεις μὲν — ἔχεις δέ. At nihil hoc obstat veterum librorum scripturae, in qua liberius, sed rectissime conformata est oratio. Manet enim oppositio illa et disiunctio, quia non scripsit, nec potuit scribere ψυχὴν δέ, sed ψυχὴν τε. Neque, quod Erfurdtio visum. aut hic aut in Aeschyli loco τινά intelligendum. Nam βαλῶν κάτω re-

ἔχεις δὲ τῶν κάτωθεν ἐνθάδ' αὖ θεῶν 1070
 ἄμοιρον, ἀκτέριστον, ἀνόσιον νέκυν.
 ὧν οὔτε σοὶ μέτεστιν οὔτε τοῖς ἄνω
 1060 θεοῖσιν, ἀλλ' ἐκ σοῦ βιάζονται τάδε.

fertur ad ἕνα ἐκ τῶν σῶν σπλάγγνων. Procedit compositio verborum hoc modo: ἀντὶ τούτων οὗς ἔχεις τοὺς ἄνω καὶ ὧν ψυχὴν ἐν τάφῳ κατώκισας, κάτω βαλὼν ἕνα ἐκ τῶν σῶν σπλάγγνων: pro Antigona, quam vivam adhuc habes, et cuius vitam sepulcro destinasti, ad inferos ex tuo ipsius aliquem semine natum mittens.

V. 1057. Constructio est: ἔχεις δὲ ἐνθάδε αὖ νέκυν ἄμοιρον τῶν κάτωθεν θεῶν, habes autem hic contra mortuum Deorum inferorum regimine destitutum. Mvsgr. Non regimine deorum inferorum destitutum, sed communione cum inferis prohibitum. Wexius, qui τῶν κάτωθεν, intellecto τινά, a θεῶν divellendum putabat, non cogitavit fieri id nulla ratione posse. Nec, si posset fieri, lucrum faceremus, quia illud per νέκυν significatur.

V. 1058. ἀνόσιον. Scholiastes: νῦν τὸν μὴ τυχόντα τῶν δόσιων λέγει. Eustathius p. 29, 37. [(22, 41.)] ἀνόσιος πάλαι ποτὲ ἐδήλου τὸν ἄταφον. ERF.

V. 1059. ὧν et seq. v. βιάζονται ad Antigona et Polynicem refertur. ERF. Scholiastes: ὧν οὔτε σοὶ μέτεστιν. ἐξουσία δέδοται. λέγει δὲ τῶν νεκρῶν. ἐκ σοῦ δὲ βιάζονται καὶ οἱ ἄνω θεοὶ ἔχειν αὐτὸν ἄνω ἄταφον. Recte hic. Neque Creonti dicit mortuorum potestatem esse, neque diis superis, ut quorum in vivos tantummodo regnum sit, sed coactos eos a Creonte perferre adspectum inhumati Polynicis, qui in ditione sit inferorum.

τούτων σε λωβητῆρες ὑστεροφθόροι
 λοχῶσιν Ἴδου καὶ θεῶν Ἐριννύες, 1075
 ἐν τοῖσιν αὐτοῖς τοῖσδε ληφθῆναι κακοῖς·
 καὶ ταῦτ' ἄθρησον εἰ κατηγογυρωμένος

1065 λέγω. φανεῖ γάρ, οὐ μακροῦ χρόνου τριβῆ,
 ἀνδρῶν, γυναικῶν, σοῖς δόμοις κωκύματα.
 ἐχθραὶ δὲ πᾶσαι συνταράσσονται πόλεις, 1080

V. 1061. ὑστεροφθόροι. Scholiastes: αἱ ὕστερον μέλλουσαι βλάψαι. Eadem ratione Furia Aeschyl. Agam. 58. ὑστερόποινος dicitur. ERF. Λωβητῆρες ὑστεροφθόροι commemorati Eustathio p. 763, 39. 768, 55. (668, 14. 675, 41.)

V. 1062. Ἴδου καὶ θεῶν Ἐριννύες intelligendae inferorum et superiorum deorum vindices. De scriptura nominis Ἐριννὺς vide praefationem.

V. 1064. κατηγογυρωμένος. Scholiastes: ἀργύρω πεισθεῖς. Simili significato ἀοιδαὶ ἀργυρωθεῖσαι dicuntur cantilenae argenti pretio pactae, Pindar. Isthm. II, 11. et ἀργυρωθέντες σὺν οἰνηραῖς φιάλαις argenteis phialis donati victores Nem. X, 80. ERF.

V. 1065. Cod. Paris. τριβῆ. Recte τριβῆ in caeteris. Posita sunt verba illa in medio, hoc sensu, οὐ μακροῦ χρόνου τριβῆ ἔσται, ὅτε φανεῖ.

V. 1066. ἀνδρῶν, γυναικῶν. Pro ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν. Nam Graeci in hoc genere loquendi copulam fere omittere solent. Aristophanes Ran. 156. s. Διάσους εὐδαίμονας Ἄνδρῶν, γυναικῶν, quem ad locum de hoc usu exposuit Kusterus. Vide etiam Schaeferum ad Longi Pastor. p. 403. ERF.

V. 1067. ἐχθραὶ πόλεις eae sunt civitates, quae Polynici adversus Thebas tendenti auxilia dederant. Praenuntiatur autem Epigonorum expeditio paternis iniuriis irritatorum. Patres enim inseputi cum Po-

Iynice iacuerant testibus etiam Euripide in Supplicibus et Hygino fab. LXX. ERR. Scholiastes, apud quem, ut in libris, male καθήγισαν scriptum, recte explicat μετὰ ἄγους ἐκόμισαν. Triclinius, cuius verba ita corrigenda: εἰς δὲ τὸ ὄσων μὴ λάβης ἔξωθεν ἔπι, ἀλλὰ πρὸς τὸ καθήγισαν, οὕτω, καθ' ὄσων ἤγισαν, ἤγουν μεμιασμένως ἔφερον. ἄγος γὰρ τὸ μύσος. At neque alibi καθαγίζειν cum genitivo iunctum invenitur, et hic tanto minus ita construi potest, quia nemo, qui haec verba audiat, non ὄσων σπαράγματα coniunget. Eam ob causam ne illud quidem fieri potest, ut coniungamus ὄσων ἐστιοῦχον ἐς πόλιν. Recte videtur Erfurdcius animadvertisse, Epigonorum bellum significari. Nam ob maledicta Creontis indignatus Tiresias, id quod ipse proximis versibus fatetur, domesticis malis etiam publica addit. Itaque quum fama obtineret, inhumatos iacuisse etiam caeteros duces, hinc quoque petit materiam mala vaticinandi. Illud autem male Erfurdcius, quod ἐχθραὶ πόλεις coniunxit, et ὄσων putavit pro ὅτι τόσων dictum esse. Iam Triclinius recte: δέον ἐχθρῶς εἰπεῖν, ἐχθραὶ εἶπε πρὸς τὸ πόλεις. Constructio haec est: πᾶσαι πόλεις ἐχθραὶ συνταράσσονται, (i. e. ὥστε γίνεσθαι ἐχθραὶ) ὄσων ἀνδρῶν σπαράγματα ἢ κύνες καθήγισαν, ἢ θῆρες, ἢ τις οἰωνός, ὁσμὴν φέρων ἐς ἐστιοῦχον πόλιν. Ad postrema verba malae in scholiis adnotationes exstant: ἐστιοῦχον, τὴν ἔχουσαν ἐστίαν καὶ βωμούς. ἐστιοῦχον ἐς πόλιν. ἀντὶ τοῦ ἐπὶ τὴν ἐστίαν τῆς πόλεως. Immo ἐστιοῦχον πόλιν dicit eam urbem, quae cuiusque ducis domum habet. Hic est enim verborum sensus: omnes civitates ad bellum concitantur, quotquot virorum lacera membra aut canes contaminarunt, aut ferae, aut avis aliqua, scelestum odorem in patriam cuiusque urbem ferens. Καθαγίζειν proprie est consecrare: quod quum sit communi usu eximere, apertum est, ubi usurpatur de iis, quae quid foedant, significare, contaminando facere ut quivis

ὄσων σπαράγματ' ἢ κύνες καθήγισαν,
ἢ θῆρες, ἢ τις πτηνὸς οἰωνός, φέρων

1070 ἀνόσιον ὀσμὴν ἐστιοῦχον ἐς πόλιν.

sese absteineat. Boeckhius in prima dissertatione de Antigona p. 22. promisit, se in altera ostensurum esse, errare interpretes, qui bellum Epigonorum hic praedici existiment. Est quidem alia interpretatio in scholiis prodita: αἱ πόλεις δὲ, φησὶν, ὧν ἄρχεις, ἐπαναστήσονται σοι. Sed hoc quidem et per se ineptum est, nec concordat cum verbis poetae. Wexius in prolegom. cap. 2. §. 5. et 6. bellum dici putavit, quod Athenienses pro Argivis adversus Thebanos susceperint, ut corpora redderentur non humatorum ducum, de quo bello Euripidem in Supplicibus, Plutarchum in Theseo c. 29. in primis autem Lysiam in oratione funebri §. 7—10. commemorat. At de hoc bello si loqui Tiresiam voluisset Sophocles, nec πάσας πόλεις dicentem fecisset, sed vindicasset hanc gloriam cui soli debebatur patriae suae, et causam belli iis significasset verbis, ex quibus non fatali quodam effectu piaculi, sed iusta causa ad bellum excitatas esse civitates cognosceremus.

V. 1068. ὄσων, i. e. ὅτι τόσων. Vide Schaefer. ad L. Bos. p. 252. seqq. et Matthiae Gramm. Gr. §. 480. not. 3. — καθήγισαν. Sic librorum lectionem καθήγισαν correxere Burtonus et Brunckius, cui scholiastes illud habuisse videtur. Hesych. καθάγισω· συντελέσω, καὶ καθιερώσω. παρὰ δὲ Σοφοκλεῖ ἐκ τῶν ἐναντίων ἐπὶ τοῦ μιλίνειν τέτακται. ERF. La. Lb. καθήγισαν. Dubitari potest an huc pertineat, quod grammaticus in Bekkeri Anecd. p. 338. ἀγνίσαι apud Sophoclem κατ' ἀντίφρασιν pro διαφθεῖραι dictum esse ait.

V. 1070. ἐστιοῦχον. Non de nihilo est. Foco

τοιαῦτά σου, λυπεῖς γάρ, ὥστε τοξότης
 ἀφῆκα θυμῷ καρδίας τοξεύματα 1085
 βέβαια, τῶν σὺ θάλπος οὐχ ὑπεκδραμεῖ.
 ὦ παῖ, σὺ δ' ἡμᾶς ἄπαγε πρὸς δόμους, ἵνα
 1075 τὸν θυμὸν οὗτος ἐς νεωτέρους ἀφῆ,
 καὶ γυνῶ τρέφειν τὴν γλῶσσαν ἡσυχωτέραν,

enim, i. e. ἐστὶα nihil fere apud Veteres sanctius. MvsGR.

V. 1071. σοι pro vulgata σου ex August. b. recepi, quum ἀφιέναι dativum personae adsciscat. Eurip. Hippol. 1324. ἀράς ἀφῆκας πατρί. Erf. Recte caeteri libri σου, et scholiastes, male ille tamen scribens: τοιαῦτα κατὰ τῆς καρδίας σου τοξεύματα ἀφῆκα μετὰ θυμοῦ. ἢ τῷ θυμῷ τῆς καρδίας σου. λείπει δὲ ἡ κατά. Iunge, τοιαῦτά σου θυμῷ ἀφῆκα τοξεύματα καρδίας. Talia propter iram tuam tela emisi. Confirmat hanc interpretationem versus 1075. Ita etiam Seidlerus. Καρδίας etsi potest cum ἀφῆκα construi, ut sit ex animo meo, tamen non dubito quin sit cum τοξεύματα coniungendum, animi tui vulnera.

V. 1072. θυμῷ, cum ira, prae ira. καρδίας τοξεύματα dictum ut ψυχᾶς βέλη Oed. T. 893. et νοῦς ἐτόξευσεν Eurip. Hec. 603. Erf.

V. 1073. θάλπος. Sic ἔθαλψεν ἄτης σπασμὸς Trach. 1082. μανίαι θάλπουσ' Aeschyl. Prometh. 878. MvsGR.

V. 1076. Si canon Atticistarum recte habet, corrigendum ἡσυχαιτέραν. Thomas Mag. pag. 426. Ἠσυχαιτέρον, οὐχ ἡσυχώτερον. Vid. Etymolog. M. c. 31, 18. Aeschylus Eumen. v. 218. (Sch. a. 1808.) τὰ δ' ἐμφανῶς πράσσουσαν ἡσυχαιτέραν. Schaefer. Circumspectum de his formis Buttmanni iudicium in uberiore Gr. Gr. vol. I. pag. 265. iam indicavit Martinus. Etiam La. Lb. ἡσυχωτέραν.

τὸν νοῦν τ' ἀμείνω τῶν φρενῶν, ἢ νῦν φέ-
ρει. 1090

ΧΟΡΟΣ.

ἄνῆρ, ἄναξ, βέβηκε δεινὰ θεσπίσας.
ἐπιστάμεσθα δ', ἐξ ὅτου λευκὴν ἐγὼ
1080 τήνδ' ἐκ μελαίνης ἀμφιβάλλομαι τρίχα,
μή πῶ ποτ' αὐτὸν ψεῦδος ἐς πόλιν λακεῖν.

V. 1077. τῶν φρενῶν, ὧν νῦν φέρει. Male vulgo et sprete Attica elegantia ἢ νῦν φέρει. Sic Latini gerere, gestare mentem. Plautus Asin. II, 1.

Cave tu idem faxis, alii quod servi solent, qui ad heri fraudationem callidum ingenium gerunt.

Idem Amphitr. V. 1.

Haec sola sanam mentem gestat meorum familiarium.

BRUNCK. Mutatione nihil opus est. Quum enim Graeci praeter necessitatem dicant, τὸν νοῦν ἀμείνω τοῦδε, ἢ νῦν φέρει, de quo loquendi genere, composito illo ex duabus loquutionibus, vide praeter eos, quos Matthiae in Gramm. Gr. §. 450 not. 2. laudavit, Toupium ad Longin. Sect. XVIII. p. 321. poeta indulsit sibi pro isto pronomine nomen ipsum ponere, quo quidem posito, si accurate loqui voluisset, sic debuisset pergere, ἃς νῦν φέρει, vel ὧν νῦν φέρει. Hac ratione vulgatam defendit Hermannus in Museo antiq. stud. Vol. I. pag. 208. seq. simili ego in maiori editione, sed nimis dubitanter. ERF. Vide I. V. Fäsii egregiam dissertationem de hoc genere loquendi in Seebodii Miscellaneis crit. vol. II. parte IV. p. 707.

V. 1078. ἄνῆρ. Hic quoque, ut v. 762. perperam in libris ἀνῆρ. ERF.

ΚΡΕΩΝ.

ἔγνωκα καὐτός, καὶ ταράσσομαι φρένας. 1095
 τό τ' εἰκάθειν γὰρ δεινόν· ἀντιστάντα δέ,
 ἄτη πατάξαι θυμὸν ἐν δεινῷ πάρα.

V. 1082. ταράσσομαι φρένας. gl. ἤγουν στασιάζω πρὸς ἑμαυτὸν καὶ οὐκ ἔχω τίς γένομαι. BRUNCK.

V. 1083. τό τ' εἰκάθειν γὰρ δειλόν. Perperam in libris omnibus δεινόν. Has voces iam supra commutatas vidimus v. 326. BRUNCK. Periculosum est me ei reluctari, et illius audaciam malo aliquo mactare. Th. Johns. ERF. Δεινόν, quod et libri et scholiastes et Triclinius habent, non debebat Erfurdcius Brunckii iussu mutare. Triclinius quidem errat, quum id putat Creontem metuere, ne, si Antigona non puniatur, aliorum crescat audacia. Nihil Creon aliud, quam grave sibi esse dicit, vincere animum suum. Sic in Oed. Col. 510. δεινόν μὲν, τὸ πάλαι κείμενον ἤδη κακόν, ὃ ξεῖν', ἐπεγείρειν. Caeterum pro vulgato εἰκάθειν Elmsleius εἰκαθεῖν, et sic etiam v. 1089. παρεικαθεῖν et sic ubicumque hae formae inveniuntur, scribi vult ad Med. 186. quod isti omnes aoristi sint. Digna est, quae diligenter expendatur, haec observatio, quod velim Buttmannus fecisset, quem in communi opinione acquiescentem video. Ego non ausim hos infinitivos corrigere, quum in multis locis apta sit praesentis significatio, et similis formae verba, ut φλεγείθειν, certo praesens habeant.

V. 1084. Sensus est: vehementiam (Tiresiae) calamitate ferire, non sine periculo licet. ἐν δεινῷ πάρα. El. 384: νῦν γὰρ ἐν καλῷ φρονεῖν. ERF. Ἐν καλῷ ἐστὶ non potest cum ἐν δεινῷ πάρεστι comparari. Omnino Erfurdcius a Triclinio se in errorem abduci passus est, qui haec

ΧΟΡΟΣ.

1085 εὐβουλίας δεῖ, παῖ Μενοικέως Κρέον.

ΚΡΕΩΝ.

τί δῆτα χρῆ δρᾶν; φράζε· πείσομαι δ' ἐγώ.

ΧΟΡΟΣ.

ἔλθων κόρην μὲν ἐκ κατώρουχος στέγης 1100
ἄνες· κτίσον δὲ τῷ προκειμένῳ τάφον.

ΚΡΕΩΝ.

καὶ ταῦτ' ἐπαινεῖς, καὶ δοκεῖς παρεικάθειν;

scribit: τὸ δ' ἀντιστάντα με αὐτῷ πατάξαι τὸν θυμὸν αὐτοῦ ἐν ἄτῃ καὶ ἐν βλάβῃ, τοῦτ' ἔστι τὸ διὰ μάχης ἔλθειν με αὐτῷ καὶ τὴν ἀναιδείαν καὶ θρασυτητα αὐτοῦ, ἣν πρὸς ἐμὲ ἐνεδείξατο, τιμωρησασθαι, ἐν δεινῷ πάρεστι. θεῖον γὰρ τὸ τῶν μάντεων γένος καὶ οὐχ οὕτω δεῖ πρὸς αὐτοὺς ἀπαντᾶν, ἀλλὰ γεραίρειν τιμαῖς. Alienissimum hic est, Tiresiae iram commemorari. Patet enim sensum esse debere: conturbor: nam et cedere grave est, et resistenti malum instat. Scholiastae adnotatio mutila est aut corrupta: τὸ μὲν ὑποχωρεῖν δεινόν· τὸ δέ, ἀντιστάντα βλαβῆναι. Hoc enim dicit Creon: ἀντιστὰς δέ, ἐν δεινῷ ἄτῃ πατάξω θυμόν. Si resistam, ad id, ut hoc grave sit, accedit illud, ut magno malo iram meam percellam. Apparet, sic eum existimare: si cedat, grave hoc esse, cedere; sed si resistat, non modo hoc ipsum, resistere, grave esse, propter auctoritatem vatis et sanctitatem, sed etiam illud accedere, quod iram suam mala sint oppressura.

V. 1085. Pro Κρέον La. Lb. λακεῖν e v. 1081.

V. 1086. Livineii liber v. πείδομαι.

V. 1088. ἄνες. ἔξελε. κτίσον. κατασκευάσον. ВРНСК.

V. 1089. δοκεῖς παρεικάθειν, obsequendum
Soph. Vol. I. R

ΧΟΡΟΣ.

1090 ὅσον γ', ἀναξ, τάχιστα. συντέμνουσι γὰρ
θεῶν ποδώκεις τοὺς κακόφρονας βλάβαι.

ΚΡΕΩΝ.

οἴμοι· μόλις μὲν, καρδίας δ' ἐξίσταμαι 1105

esse censes. Non est, quod δεῖν suppleamus, quum in verbo δοκεῖν iam insit voluntatis et praecepti significatio. Vide Hermann. ad Viger. p. 734. n. 158. ERF. Quid hoc huc? intellige με.

V. 1090. συντέμνουσι. gl. καταβάλλουσι. BRUNCK. Aeschyl. Eum. 222. μὴ ξύντεμνε. Frequentius hoc significato ponitur συστέλλειν. Latini similiter dicunt concidere. Cic. Orat. III, 1. concidere auctoritatem senatus. Philipp. XII. 15. nondum erat — concisus. ERF. Aliena haec. Paulo melius scholiastes: συντόμως κατακόπτουσι καὶ βλάπτουσι. Συντέμνειν est praecidere, coartare. Audaciore constructione dixit, quod ita intelligendum est: praeciso effugiendi spatio celeripedes deorum poenae mala meditantem corripunt.

V. 1092. καρδίας ἐξίσταμαι quum idem fere sit quod πείθομαι, eadem ratione construi potuit qua illud Phil. 1252. Vide Matthiae Gramm. Gr. §. 542. not. 2. In August. b. legitur:

οἴμοι· μόλις μὲν, καρδίας δ' ἐξίσταμαι.
τὸ δρᾶν ἀνάγκη, κούχι δυσμαχητέον.

Altera tamen lectio quum exquisitior est, tum non oppositionem inter τὸ δρᾶν et τὸ δυσμαχεῖν, alienam illam a loci consilio et nexu, sed, qua nihil aptius esse potest, disertam necessitatis, cui se frustra repugnaturum sentiebat Creon, commemorationem exhibet. ERF. Vide ad Aiac. 114. Livineii liber v. καρδία.

τὸ δρᾶν· ἀνάγκη δ' οὐχὶ δυσμαχητέον.

ΧΟΡΟΣ.

δρᾶ νυν τάδ' ἔλθῶν, μηδ' ἐπ' ἄλλοισιν τρέπε.

ΚΡΕΩΝ.

1095 ᾧδ' ὡς ἔχω στείχοιμ' ἄν· οἱ τ' ὀπάονες,

V. 1094. μηδ' ἐπ' ἄλλοισι τρέπε. Glossa supplet. *σαντόν. ἤγουν μὴ μεταβάλλον.* Hoc quidem sensu melior esset lectio, quam exhibet E. [et August. b.] *τρέπον.* Verum aliter haec verba accipi debent, *μηδ' ἐπίτρεπε ἄλλοισι.* Tu ipse haec exsequere, nec aliis committe. BRUNCK. Dubito an prior praeferenda sit explicatio. Vid. Matthiae Gramm. Gr. §. 496. 5. ERF. Vulgo *δρᾶ νυν.* Schaefero placet *τρέπον.* Mihi haec videtur grammaticorum correctio esse, quam malam esse arguunt v. 1098. 1099. Neque vero ἐπ' ἄλλοισιν τρέπε pro ἐπίτρεπε ἄλλοις dictum puto, ideoque non admisi anastrophē in particula, quam, mea quidem sententia, tmesis sibi postulat: sed est hoc sine tnesi, alio, quamquam simili sensu dictum: ne verte hoc in alios: i. e. ne a te, qui invitus facis, averte hunc laborem, aliis eum suscipiendum permittens.

V. 1095. ἴτ' ἴτ' ὀπάονες. Sic optime Dresd. a. Male vulgo οἱ τ' ὀπάονες, ut est in membranis; deberet enim esse οἱ δ', quod Brunckius reponit. In tribus aliis codd. ἴτ' ὀπάονες, cum glossa *ἔλθετε.* Verum sic syllaba deficit ad versus integritatem. ERF. Etiam Livineii liber v. et cod. Paris. ἴτ'. Erfurdtii lectionem recepit Schaeferus, et est ea sane huic loco convenientissima. Sed quum non nisi ex Triclinianis libris prolata sit, vetusti autem codices et editi omnes οἱτ' exhibeant, hoc servandum duxi. Originem erroris monstrat La. in quo

οἱ τ' ὄντες, οἱ τ' ἀπόντες, ἀξίνας χεροῖν
 ὀρμαῖσθ' ἐλόντες εἰς ἐπόψιον τόπον, 1110

* * *

est ἴτ'. In Vat. ἴτ'. Fallitur enim Erfurdcius, si articulus servetur, δὲ ponendum fuisse putans. Id tranquillii foret animi, ut si Latine dicas, vos autem, ministri: illud vero concitati est, οἱ τε, vosque, ministri.

V. 1096. Οἱ τ' ὄντες, οἱ τ' ἀπόντες significare quotquot sunt monuit, similia afferens, Lobeckius ad Phryn. p. 754. Dorvillio ad Char. p. 654. (600.) ὄντες pro παρόντες dictum videbatur. Potius οἱ ὄντες μοι νῦν ὀπάοντες, qui me sequimini, intelligendi.

V. 1097. Scholiastes: εἰς ἐπόψιον τόπον. φανερόν διὰ τὸ ὕψος. φησὶ δὲ τὸν τάφον. Quis sibi persuadeat, tam inepte loquutum esse Sophoclem, ut illis verbis speluncam, qua inclusa esset Antigona, designaverit? Multi sunt conspicui loci, ut, nisi dicat quem ex iis intelligi velit, nesciant ministri, quo eos ire iubeat. Recte dixisset, εἰς ἐπόψιον τόπον οὐ γὰρ σφ' ἔδησα καὶ παρῶν ἐκλύσσομαι. At non modo nullum talis scripturae vestigium in ullo libro est, sed dubium est etiam speluncamne istam, an locum, in quo Polynicis corpus iacebat, in mente habuerit. Hunc vero significari, quum ex eo colligi potest, quod secures afferri iubet, quarum nullus usus ad solvendam e vinculis Antigona, sed multus ad caedenda ligna in rogum Polynicis est, tum nuncii narratio docet, qui se primo Creontem πεδίον ἐπ' ἄκρον, (is est ille ἐπόψιος τόπος) sequutum esse, quumque ibi ἐν νεοσπάσιν θαλλοῖς, quos scilicet securibus ceciderant, corpus Polynicis combustum, tumuloque conditum esset, tum demum eos ad speluncam, in qua vincata erat Antigona, accessisse. Ex his planum esse puto,

ἐγὼ δ', ἐπειδὴ δόξα τῆδ' ἐπεστράφη,
αὐτός τ' ἔδησα, καὶ πορῶν ἐκλύσομαι.

1100 δέδοικα γάρ, μὴ τοὺς καθεστῶτας νόμους
ἄριστον ἢ σώζοντα τὸν βίον τελεῖν.

ΧΟΡΟΣ.

σ τ ρ ο φ ἠ α'.

Πολυώνυμε, Καδμείας
νύμφας ἄγαλμα, καὶ Διὸς
βαρυβρεμέτα γένος,

1115

re ipsa confirmari, quod vel descriptio loci ista, quae nulla est descriptio, indicare potuerat, aliquot hic versus excidisse, quibus Creon et locum illum apertius designaverit, et Polynici se iusta facturum, deinde autem Antigonom e vinculis liberaturum significaverit. Itaque lacunae signa posui.

V. 1098. ἐπειδὴ δόξα — Sic codd. omnes et Aldus. Nescio unde Turnebus soloecum ἐπειδὴν invexerit. Vix credam in codice quoriam olim lectum fuisse δόξα τῆδ' ἐπεστράφην, quod e scholiis colligi possit. [Legitur in La. Lb.] БРΥКСК. Hoc momente Burtono legitur in marg. libri Bodl. Ἐπεστράφην habet August. b. ERF.

V. 1103. ἄγαλμα. Matris ἀγάλματα, deliciae, solemnii poetarum usu dicuntur liberi. Vid. Markland. ad Eurip. Suppl. 367. Ruhnk. ad Timaeum v. ἄγαλμα ERF.

V. 1104. Pro γένος Bothius reposuit γέννα. Vel hoc verum est, vel in antistrophico versu Νύμφαι in κόραι mutari debet, quod in August. b et Dresd. a. superscriptum. ERF. Γέννα propter ultimam correptum ferri non potest. Et mutavit sententiam Bothius, qui mox inconsiderate κλειτὰν pro κλυτὰν dedit.

1105

κλυτὰν ὃς ἀμφέπεις
Ἰταλίαν, μέδεις δὲ παγ-

V. 1106. Ἰταλίαν. Etymologus M. v. Κολωνεία, κτητικὸς τύπος εἰς ἰδιότητα ἀναπέμπεται· φασὶ γὰρ τὸν Διόνυσον τὸν ἐπὶ Τυρσηνοὺς ἀπιόντα πόλεμον, τοὺς γεγηρακότας τῶν Σειληνῶν μετὰ τῆς ἀχρήστου ἡλικίας ἐν Ἰταλίᾳ καταλιπεῖν· τοὺς δὲ τραπῆναι ἐπὶ ἀμπέλων ἐπιμέλειαν, καὶ εὖοινον γενέσθαι τὴν Ἰταλίαν. Pro ἀπιόντα an legendum ἀφιέντα? [Bothius ἀποδόντα corrigit.] MvsGR. Vere celebrem, κλυτὰν, vocat Italiam, quam, situ, fertilitate, atque salubritate coeli amoenissimam, ex quo, immigrantibus in vicinas oras Troiae victoribus, etiam Graecae eam artes ornare coeperunt, pro altera eaque meliore patria habere, ibique lubenter, et animi et lucri caussa, peregrinari solebant Graeci. Herodotus I, 23. ἐτυράννευε δὲ ὁ Περιάνδρος Κορίνθου· τῷ δὴ λέγουσι Κορίνθιοι (ὁμολογέουσι δὲ σφι Λέσβιοι) ἐν τῷ βίῳ θῶνμα μέγιστον παραστῆναι. Ἀρίονα τὸν Μηθυμναίου ἐπὶ δελφῖνος ἐξενειχθέντα ἐπὶ Ταίναρον, ἐόντα κίθαροδὸν τῶν τότε ἐόντων οὐδενὸς δεύτερον, καὶ διδυράμβον πρῶτον τῶν ἡμεῖς ἴδμεν ποιήσαντά τε καὶ ἐνομάσαντα καὶ διδάξαντα ἐν Κορίνθῳ. Τοῦτον τὸν Ἀρίονα λέγουσι, τὸν πολλὸν τοῦ χρόνου διατρίβοντα παρὰ Περιάνδρῳ, ἐπιθυμῆσαι πλῶσαι ἐς Ἰταλίαν τε καὶ Σικελίαν· ἐργασάμενον δὲ χρήματα μεγάλα, θελῆσαι ὀπίσω ἐς Κορίνθον ἀπικέσθαι. Facile intelligitur, qualis fuerit terra, quam solam videre cupierit homo elegantissimus, undequae, magnis accumulatis opibus, redierit poeta citharoedus. Quod amplius 150 annos ante Sophoclem natum accidit, circa annum ante Christum 555. cf. Gellium, historiam hanc Herodoti vertentem Noct. Att. 16, 19. Ceterum apud Nostrum et aequales atque antiquiores Graecorum scriptores, ubicun-

κοίνοις Ἐλευσινίας

1120

Δηοῦς ἐν κόλποις,

Βακχεῦ, Βακχᾶν ὁ μητρόπολιν Θήβαν

que Italia nominatur, cogitandum esse de Italiae parte australi, a Graecis colonis culta, bene monuit in Geographiae et Vranologiae Herodoteae specimenibus [Helmstadii 1804. editis] Gabr. Godofr. Bredow. ΒΟΘΗΙΥΣ.

V. 1106, 7. παγκοίνου Ἐλευσινίας Δηοῦς ἐν κόλποις. Scholiastes legisse videtur παγκοίνοις, quod longe elegantius vulgato, sincerum esse opinor et reponi volebam. Pro παγκοίνοις scholio praepositum παγκοίνους, quod E. exhibet in textu. [et La.] Genuinae lectionis manifesta depravatio. ΒΡΥΝΣΚ. παγκοίνοις liquido scriptum in August. b. et Dresd. b. et Dresd. a. [Vat.] Gl. πανδήμοις. Bacchus in Mysteriis Eleusiniis coniunctim cum Cerere colebatur. Vid. Musgr. ad Eurip. Ion. 1093. Voc. κόλποις sinum Saronicum, cui adiacebat urbs Eleusis, denotari, bene monuit Bothius. ΕΡΡ. Distinctius Strabo VIII. p. 380. (583. Alm. T. III. pag. 273. Tzsch.) πρόκειται δὲ τῆς ἡϊόνος ταύτης ὅ τε Σαρωνικός κόλπος καὶ ὁ Ἐλευσινιακός, τρόπον τινὰ ὁ αὐτὸς ὄν, συνεχῆς τῷ Ἐρμιονικῷ.

V. 1109. In codicibus sic hic locus distinctus est: ὦ Βακχεῦ Βακχᾶν, μητρόπολιν Θήβαν ναίων — Glossa, ὦ Βακχεῦ μαινάδων ἔφορε. Priora si isto modo accipiantur, tum μητρόπολιν praestabit cum scholiasta et Eustathio ad Odysseam. A. p. 391. interpretari, τὴν πόλιν τῆς μητρὸς σου Σεμέλης, quam cum auctore veteris glossae, ἀρχηγὸν τούτων, id est τῶν μαινάδων. Sed prava est illa distinctio, nec alius sensus est quam is quem in versione expressimus. [o Bacche Baccharum metropolin Thebas habitans.] ΒΡΥΝΣΚ. ὦ ante Βακχεῦ in Dresd. a. huic voci superscriptum est.

1110

ἐνναίων παρ' ὑγρῶν
 Ἰσμηνοῦ ρείθρων, ἀγρίου τ'
 ἐπὶ σπορᾶ δράκοντος·

1125

ἀ ν τ ι σ τ ρ . ᾶ .

σὲ δ' ὑπὲρ διλόφου πέτρας

Quo deleto. si ex Musgravii et Hermanni coniectura ὁ post Βακχᾶν addas, exactissime versus respondebit antistrophico, in quem Brunckius, neglecto Tragicorum usu, πούλυσταφυλος intulit. ERF. Perdifficile saepe est dicere, quo iudicio tragici nunc Doricas, nunc communes formas praetulerint. Quare non ausus sum adversis libris reponere ματρόπολιν, quae forma invenitur in Persis v. 897. Sed Βακχεῦ, Βακχᾶν ὁ μητρόπολιν quod pro librorum scriptura ᾧ Βακχεῦ, Βακχᾶν μητρόπολιν reposui, nemo reprehendet, qui hanc mutationem dupliciter efflagitari a versu antistrophico reputaverit.

V. 1110. παρ' ὑγρῶν Ἰσμηνοῦ ρείθρων. Sic in T. [et Dresd. a.] ut metrica ratio flagitat. Male vulgo ὑγρὸν ρείθρον BRUNCK. Sic etiam La. Lb. Aug. Par. Vide supra ad v. 955. Pro librorum scriptura ναίων reposui ἐνναίων. Choriambicus cum basi quum omnino aptius concinit cum reliquis numeris, tum commendatur etiam ab antistrophico versu. Non est hic locus tali anapaestico, qualem vulgata praebet a metricis illa profecta, qui antistrophici rationem non perspicerent.

V. 1111. Hic versus legi vult ut dactylicus, non ut anapaesticus. ERF. Immo Glyconeus est. Quare ρείθρων pro vulgato ρείθρων dedi.

V. 1112. σπορὰ δράκοντος dicuntur Thebani ex dentibus draconis orti. ERF.

V. 1113. ὑπὲρ διλόφου πέτρας. Euripides Bacchis 302. ἔτ' αὐτὸν ὕψει κἀπὶ Δελφίσι πετραις

1115

στέρωψ ὄπωπε λιγνύς, ἔν-
θα Κωρύκται νύμφαι
στείχουσι Βακχίδες,
Κασταλίας τε νᾶμα· καί

1130

πηδῶντα σὺν πεύκαισι δικόρουπον πλάκα. Confer scholiastam ad ista in Phoenissis v. 233. ἰὼ λάμπουσα πέτρα πρὸς δικόρουπον σέλας. BRUNCK. Vide quae Elmsleius ad Bacchas conguessit v. 306. 559.

V. 1114. στέρωψ — λιγνύς, lucidus, vel candens, fulgidus vapor. De re vide Eurip. Phoen. 237. ibique scholiasten. MYSER. Vocem στέρωψ ex h. l. memorat Eustathius pag. 786, 13. (698, 43.) cuius in ed. Bas. στέρωψ excusum.

V. 1115. Νύμφαι. Vid. notata ad v. 1104. De Coryciis Nymphis consulendi Intpp. ad Aeschyl. Eum. 22. quo teste sedem cum Baccho in Parnasso habebant. Nihil igitur mirum et ipsas dici in choro Bacchanali fuisse. ERF. Videndum, an νύμφαι interdum prima correpta dicere ausi sint. V. Trach. 857. Eurip. Androm. 140. et allata in Elem. D. M. p. 47. seq.

V. 1117. Veteres libri plene interpungunt post νᾶμα. E Turnebi editione invectum comma, male, nisi quis Nysaeos montes de Helicone intelligat. Scholiastae ambigunt. Hic habent: Νύσσα, Φωκίδος ὄρος. εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλαι πολλαὶ Νύσσαι. Mox autem ad verba χλωρά τ' ἀκτά: ἢ τὸ ἐν Εὐβοίᾳ φησὶν ἄλσος, ἢ τὸ ἐν Παρνασσῶ. ἐν ἀμφοτέροις γὰρ τοῖς τόποις ἢ ἄμπελος, ἢ καθ' ἐκάστην ἡμέραν περὶ μὲν τὴν ἕω βότρυας φέρει, περὶ δὲ τὴν μεσημβρίαν ὄμφακας, ἐτρυνᾶτο δὲ πεπανθεῖσα περὶ τὴν ἑσπέραν. Conferendus cum his Stephanus Byz. et scholiastes Euripidis ad Phoenissas v. 227. ubi de Euboeica vite testimonium Sophoclis ex Thyeste affertur. Aegis Euboeae hoc tribuit Eustathius

σε Νυσαίων ὄρεων

κισσήρεις ὄχθαι,

1120 γλωρὰ τ' ἀκτὰ πολυστάφυλος πέμπει

ἀμβρότων ἐπέων

p. 917, 35. (882, 38.) Nysa, urbs in Helicone Stephano memorata, Straboni vicus est IX. pag. 405. (622. Alm. T. III. p. 419. Tzsch.) Neque absurdum est, credere vites in Helicone cultas esse, quum is mons Pausania teste IX. 18, 1. omnium Graeciae montium maxime excellat arborum herbarumque ubertate. Sed, praeterquam quod obscurior illa in Helicone Nysa fuisse videtur, vincunt ea, quae Erfurdcius attulit, ut de Euboica loqui poetam credamus. Itaque recte ponitur maior interpunctio post *νάμα*, quod nomen cum verbo ὄπωπε iungendum.

V. 1118. *Νυσίων ὄρεων*. Sic ad metri rationem legendum. In E. *Νυσέων*. In membr. *Νισαίων*. Aldus dedit *Νυσσαίων*. [Sic etiam August. b. et Dresd. a.] Ex Triclinii interpolatione est *οὐρέων*. BRUNCK. Commemorantur Nysa Arabica, Indica, Phocica, Euboeensis, aliae. Hic Euboeensem intelligendam esse vix dubitari potest, quum in seqq. praegressa itidem Parnassi mentione, venire iubeatur Bacchus *ὑπὲρ στονόεντα πορθμόν*. Stephanus in *Νύσαι* — *δεκάτη ἐν Εὐβοίᾳ, ἔνθα διὰ μιᾶς ἡμέρας τὴν ἀμπελὸν φασιν ἀνθεῖν, καὶ τὸν βότρου πεπαίνεσθαι*. Vide et scholiast. Eurip. ad Phoeniss. 238. ERF. Revocavi *Νυσαίων*. Sic etiam La. Lb. De metro v. Seidler. de verss. dochm. p. 261. et ad Iphig. T. 1070.

V. 1120. Tricliniani libri *πολυστάφυλος*, forma ne epicis quidem, nedum tragicis usurpata.

V. 1121. *ἀβρότων*. Perperam Aldus *ἀμβρότων*. *Ἄβροτα* ἔπεα sunt voces sanctae, voces in

εὐαζόντων, Θεβαίας
ἐπισκοποῦντ' ἀγυιάς·

1135

σ τ ρ ο φ ἠ β'.

τὰν ἐκ πασᾶν τιμᾶς

sacris editae. Sic, laudante Musgr., θεία μουσα cantus sacer, Trach. 643. et ἀθανάτου στόματος pro ἐνθέου Pind. Pyth. IV. antistr. 1. ERF. Recte vero La. Par. Ald. et quae hunc sequuntur ἀμβρότων. Vide ad v. 1110. Ἄβρότων e Turnebi editione derivatum.

V. 1122. Verba Θεβαίας ἐπισκοποῦντ' ἀγυιάς, τὰν ἐκ πασᾶν τιμᾶς affert Eustathius p. 601, 36. (458, 6.) quod in adiectivo Θεβαίας lateat Θίβη, ad quam referatur τὰν, sed male ille etiam Θεβαίας pro Θήβης accipi posse putans. Scripsi autem Θεβαίας. Indulserunt sibi huiusmodi solutiones tragici numerorum caussa. Sic Τηρείας apud Aeschylum Suppl. 61. Vide Elmsleium ad Med. 806. Ita Τρώϊος et Τροία saepius, et Ἀργεῖων in Eurip. Hec. 479.

V. 1124. Hunc locum, sine meliorum codd. auxilio vix sanabilem, plane ut in Aldina legitur, exhibui, a novandi temeritate, si usquam alibi, abstinendum esse ratus. In editione maiore sic excudi iusseram:

stroph.

τὰν ἐξ ἀπασᾶν
τιμᾶς ὑπερτάταν πόλεων
ματρὶ σὺν κεραννία·
καὶ νυν, ὡς βιαίας

5

ἔχεται προδήμιος
πόλις ἐπὶ νόσου,

μολεῖν καθαρσίῳ ποδὶ Παρνασίαν
ὑπὲρ κλιτύν, ἢ στονόεντα πορθμόν.

antistr.

ὦ πῦρ πνεόντων

10

ἄστρων χοραγὲ καὶ νυχίων

1125

ὑπερτάταν πόλεων
 ματρὶ σὺν κεραννία·
 καὶ νῦν, ὡς βιαίας ἔχεται πανδήμιος 1140
 πόλις ἐπὶ νόσου, μολεῖν

φθεγμάτων ἐπίσκοπε,
 παῖ, Διὸς γένεθλον,
 προφάνηθι Ναξίαις
 ἄμα περιπόλοις

15 Θυιάσιν, αἶ σε μαινόμεναι πάννυχοι
 χορεύουσι, τὸν ταμίαν Ἰαχον.

V. 1. τὰν ἐξ ἀπασᾶν. Sic Dresd. a. Turn. Steph. Cant. V. 4. καὶ νυν Turn. Steph. Cant. V. 5. προ. δήμιος Hermannii coniectura est. Πρὸ in compositione saepe significat prorsus, omnino, ut in πρόπας, προώλης, πρόχωλος, προπάλαιος. V. 9. ὦ. Sic etiam Brunckius. Idem πνειόντων. V. 10. ἄστρον χοραγὲ Dresd. a. Turn. Steph. Cant. V. 14. σαῖς omiseram, ut Brunckius, qui ordinem quoque verborum parum probabiliter mutavit. V. 15. choriambus Θυιάσιν αἶ an sic respondere non possit diiambō, nunc vehementer dubito. ERF.

V. 1124. τὰν, articulus singularis relatus ad plurale nomen Θηβαίας ἀγνιάς. Vide notam ad priorem Oedipum v. 267. BRUNCK.

V. 1126. ματρὶ σὺν κεραννία. Eurip. Bacchis 6. ὄρω δὲ μητρὸς μνηῖμα τῆς κεραννίας.

BRUNCK.

V. 1127. Vulgo καὶ νῦν. Livineii liber p. καὶ νυν, adscripto δῆ.

V. 1128. Pro vulgato πάνδημος scripsi πανδήμιος. Nimia Erfurdium incessit religio, quum quae facillime corrigi potuerant, emendare veritus est.

V. 1129. ἐπὶ Musgravio constructionem turbare

130

καθαροσίῳ ποδὶ Παρνησίαν
 ὑπὲρ κλιτύν, ἢ στονόεντα πορθμόν. 1115
 ἀντιστρ. β'.
 ἰὼ τῶν πῦρ πνεόντων

videtur. Legendum itaque putat ὑπὸ. μολεῖν. —
 Infinitivus pro imperativo, ut saepe. ERF.

V. 1130. Παρνησίαν. August. b. Παρνασίαν. Scribendum esse Παρνασσίαν docet Eustathius duobus locis ab Hermanno mihi suggestis, p. 1872, 51. ἢ δὲ διὰ τῶν δύο σσ γραφῆ τοῦ Παρνησοῦ καθήρηται παρὰ τοῖς ὕστερον. et p. 890, 3. φέρεται γὰρ κανῶν τουικὸς τοιοῦτος. τὰ εἰς σος ὑπὲρ δύο συλλαβὰς τῶ η παραληγόμενα, ἔχοντα καὶ ἕτερον σ, ὀξύνεται. Ἀλικαρνησσός. Λυκαβησσός, Ταρτησσός. τὸ Κάρησος μὴ δισσὸν ἔχον τὸ σ, ἐξηλλάγη κατὰ Ἀρίσταρχον, εἰ καὶ ὁ Τυραννίων οὐ βούλεται. qui locus desumptus est ex Schol. Venet. ad Iliad. M. 20. ERF.

V. 1132. πνειόντων. Aldus et codd. πνεόντων. Sol Bacchi nomine colebatur in mysticis sacris: inde est quod Virgilius Georgicorum initio ait:

Vos o clarissima mundi
 lumina, labentem coelo quae ducitis annum,
 Liber, et alma Ceres. BRUNCK.

Eustath. p. 514, 45. [(389, 38.)] διὸ καὶ ὁ ξηλωτῆς Ὁμήρου Σοφοκλῆς πυρπνόα τὰ ἄστρα δοξάζει, ἐνθα τὸν Διόνυσον κατὰ τινα μυστικὸν λῆρον πῦρ πνεόντων χορηγὸν ἀστέρων φησίν. Tædas cum Triclinio intelligit Musgravius, sed nihil hic probant exempla, quibus eam significationem confirmari putavit, Eurip. Helen. 1145. δόλιον ἀστέρα λάμψας. Musæi v. 306. μιννώριον ἀστέρα λέκτρων. Virgillii locum a Brunckio citatum aliter explicat Vossius. ERF. Πνειόντων, quod Brunckius

posuit, neque auctoritatem a tragicis ullam habet, nec, si haberet, talis ea foret, ut hic illam formam tueretur. Scio fuisse qui in Choephoris v. 619. *πνείονθ' ἄ κννόφρων ὕπνω* scribendum putarent. At versus Glyconeus etiam iambum in principio admittit. Epici si saepius *πνείειν* dixere, fecerunt id docte ita, ut prima syllaba non sub ictum caderet, nisi forte in ipso versus initio, in quo eadem etiam aliis brevibus syllabis concessa est venia. Sic Odys. δ. 361. nec puto saepius. Itaque ut tragici non prorsus repudiaverint illam formam, tamen non ausi essent primam syllabam ictu erigere, id quod hic fieri deberet. Contra nemo non videt in verbis *πῦρ πνεόντων* nullam in syllabam rectius ictum incidere, quam in *πῦρ*. Ex quo consequitur, *πνεόντων* duabus syllabis pronunciandum esse. Praeivit hoc Aeschylus, in hoc paroemiaco, Agam. 1502. 1526. *ἀσεβεῖ θανάτῳ βίον ἐκπνέων*. Itaque lenissimum remedium iudicavi, inserere articulum *τῶν*. Nam etiam ubi medium inter duo epitheta nomen est, additur priori articulus: ut in illo, *τῆς ἀμφιρῦτου Σαλαμῖνος ἔχων βᾶθρον ἀρχιάλου*. Brunckianum illud si aliquo pacto defendi potest, non potest aliter quam ut *πυρπνεόντων* uno verbo scribatur, quod videatur fortasse ab antiquis epicis acceptum. Sed ne illi quidem isto ictu, quo hic, ita dixissent. Accedit quod vix *πυρπνέων* una voce scriptum invenietur, nisi apud Tzetza ad Lycophr. 17. Ceterum egregie de hoc Sophoclis loco disputavit Aug. Ferd. Naekius in praefatione Indicis praelectionum aestivarum huius anni [1823.] in Academia Borussica Rhenana. Docuit ille, καὶ ante *νυχίων* ab iis additum esse, qui vocabulum *ἐπίσκοπε* etiam ad *ἄστρων* referrent, cuius interpretationis mentio facta in scholiis; Sophoclem vero, longe illum a mystica insania abhorrentem, sententiam, quae detracto ornatu poetico haec sit, noctu per siderum lucem choros Bacchum ducere, praeclara imagine sic extulisse, ut partem esse Bacchici chori sidera, quippe quae et

χοράγ' ἄστρον, νυχίων
φθεγμάτων ἐπίσκοπε,

1135

παῖ Διὸς γένεθλον, προφάνηθι Να-
ξίαις

1150

ipsa chori quasi cuiusdam speciem prae se ferant moveanturque re vera, et Bacchum praesidem eorum fingeret: non, inquit, quod res ita se habeat, nihil enim inter siderum meatus et Bacchi choreas commune est: sed quod ita se habere videatur ei, qui in terris omnia, quatiente deo potentissimo, vehementi concita motu, saltatione et clamore plena, eodemque tempore siderum quasi saltantium in coelo chorum conspexerit.

V. 1133. *νυχίων*. Aldus et codd. καὶ νυχίων. Elanguem copulam metrum respuit. BRUNCK. *νυχίων φθεγμάτων*. Eurip. Bacch. 159. ἐν Φρυγίαισι βοαῖς ἐνοπαῖσί τε. MVSGR.

V. 1135. Male Erfurdlius cum Brunckio post παῖ comma posuerat. Nam neque chorus Bacchum παῖ appellare potuit, ut eum pater Iuppiter puerum vocat apud Statium Theb. VII. 196. neque eo id trahi licet, quod, ut Tibullus I. 4, 37. ait, solis aeterna est Phoebō Bacchoque iuventas. Iungenda haec in unum, ut idem sint quod ἐκ Διὸς γεγώς παῖς.

V. 1136. Veteres libri, Ναξίαις σαῖς ἅμα περιπόλοις Θυιάσιν, αἳ σε μαινόμεναι. Triclinius, ξὺν Ναξίαις σαῖς Θυιάσι προσπόλοις, αἳ δὴ σε μαινόμεναι. Livineii liber p. Ναξίαισι et Θυιάσ'. Iam diu est, quum hunc locum ita correxi, ut nunc edidi. Confirmavit hanc coniecturam quodammodo cod. Par. in quo omissum Θυιάσιν, etsi huic codici non multum tribuendum est. Nulla apud scholiastam huius vocis mentio, qui haec tantum habet: ταῖς ἰερεῖαις, ταῖς σαῖς ἀκολούθοις. καὶ ἐν Νάξῳ γὰρ τιμᾶται, ὅτι ἐκεῖ τῇ Ἀριάδνῃ συνεγένετο. Est illud vocabulum aut interpretatio, aut ex male lecto σαῖσιν habet originem. Delevit nuper etiam Gaisfordius.

ἄμα περιπόλοισι σαῖ-
 σιν, αἶ σε μαινόμεναι πάννηχοι
 χορεύουσι τὸν ταμίαν Ἰακχον.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

1140 Κάδμου πάροικοι καὶ δόμων Ἀμφίονος, 1155
 οὐκ ἔσθ' ὁποῖον στάντ' ἂν ἀνθρώπων βίον

V. 1138. πάννηχοι. Eurip. Ion. 730. Νυκτιπόλοισι
 ἄμα σὺν βάνχαις. MVSGR.

V. 1139. Verbum χορεύειν hic activum est. χο-
 ρεύειν θεόν, Deum choreis celebrare. Pin-
 darus Isthm. I. 8. καὶ τὸν ἀχειρεκόμεν χορεύων.
 Alias χορεύειν τινὰ Deus ipse dicitur, id est inci-
 tare ad celebrandas choreas, ut apud Eurip.
 Herc. Fur. 688.

οὐπω καταπαύσομεν

Μούσας, αἶ μ' ἐχόρευσαν.

Per consequentiam χορεύειν significat agitare,
 turbare, emovere mente, ut in eodem dra-
 mate 873.

τάχα σ' ἐγὼ μᾶλλον χορεύσω, καὶ καταυλήσω
 φόβῳ. BRVNSCK.

ταμίαν, dominum, δεσπότην. Pindarus Pyth. V.
 epod. 2. ταμίᾳ Κυράνας. Critias ap. Athen. lib. I.
 c. 22. Κᾶρες ἀλὸς ταμίαι. MVSGR.

V. 1140. Δόμων etiam ad Κάδμου referendum.
 Problema arithmet. XXXIV. Ἀπλανέων ἄστρον πα-
 ρόδους τ' ἐπὶ τοῖσιν ἀλητῶν Εἰπέ μοι. SCHAEFER.
 Non intercedam: sed non necessarium puto.

V. 1141. στάντ' — βίον, superstitem vitam.
 Respicit dictum Solonis, neminem durante vita ob
 felicitatem praedicandum esse. Vid. Oed. T. 1524.
 Trach. 2. MVSGR. Male interpretatur Musgravius.
 Coniungenda ὁποῖον στάντα, quaecumque stet
 vitae conditio. Scholiastes: ὅπωςδήποτε βεβιω-
 κότα, εἴτε καλῶς, εἴτε ἐναντίως.

οὐτ' αἰνέσαιμ' ἄν, οὔτε μεμψαίμην ποτέ.
 τύχη γὰρ ὀρθοῖ, καὶ τύχη καταρῥέπει
 τὸν εὐτυχοῦντα, τὸν τε δυστυχοῦντ' αἰεί.

1145 καὶ μάντις οὐδεὶς τῶν καθεστῶτων βροτοῖς. 1160

Κρέων γὰρ ἦν ζηλωτός, ὡς ἐμοί, ποτέ,
 σῶσας μὲν ἐχθρῶν τήνδε Καδμείαν χθόνα·
 λαβῶν τε χώρας παντελῆ μοναρχίαν

V. 1143. καταρῥέπει. Hoc scholiastes adgnoscit, verum alius lectionis meminisse videtur, quae ex illius verbis, ut nunc feruntur, elici nequit. BRVNCK. καταρῥέπει. Proprie verbum neutrum est, sed hic transitivam potestatem habet, ut ῥέω Eur. Hecub. 528. Cycl. 391. ubi plura. Theognis v. 157. Ζεὺς τὸ τάλαντον ἐπιρῥέπει. MVSGR. Scholiastes: καταρῥέπει. πίπτει. καταβάλλει. γράφεται δὲ καταρῥέπει, ὅ ἐστι πίπτειν ποιεῖ. Elmsleium ad lemma adscripsisse κατατρέπει adnotavit Gaisfordius.

V. 1146. ὡς ἐμοί. Vid. Matthiae Gramm. Gr. §. 389. pag. 522. ERF. Grammaticus in Bekkeri Anecd. p. 74, 3. (Bibl. Coisl. p. 469.) ὡς. Σοφοκλῆς ἐν Ἀντιγόνη κατ' ἔλλειψιν εἶπε τοῦ ἐμοί δοκεῖ, ἢ ἐμοὶ κριτῆ, ἢ τινοσ τοιούτου. Vide Toupium ad Suid. vol. I. p. 454.

V. 1147. Vide ad v. 981.

V. 1148. λαβῶν δέ. Codd. λαβῶν τε. Mendose Aldus λαβόντε. BRVNCK. λαβῶν δὲ correxerat iam H. Stephanus. ERF. Non haec correctio, sed depravatio est. Posuisset Sophocles δέ, si solis usus esset participiis, nec novum intulisset verbum, εὐθυνε. Id flagitat, statim per copulam indicari, non, ut quisque exspectat, per participia, sed novo verbo continuatum iri orationem. Quare revocavi τε. Ita iam Camerarius p. 183. ut Welckerus in Diurn. scholast. huius anni part. II. n. 25. monuit, errans ille in eo, quod sic etiam Stephanum, non δέ, resti-
Soph. Vol. I. S

εὐθύνε, θάλλων εὐγενεῖ τέκνων σπορᾶ.
 1150 καὶ νῦν ἀφεῖται πάντα. τὰς γὰρ ἡδονὰς 1153
 ὅταν προδῶσιν ἄνδρες, οὐ τίθημ' ἐγὼ

tuisse ait. Non inspexit Stephani Annotationes in Sophoclem et Euripidem p. 47. Non recte autem dixeris, respondere sibi μὲν et τέ, sed est hoc ἀνακόλουθον. La. λαβόντε.

V. 1149. εὐγενεῖ. In duobus codd. perperam εὐγενῆ. BRVNCCK. εὐγενῆ sine ι subscr. August. b. et Dresd. a. ERF.

V. 1151. In Aldina et in veteribus codd. sic scriptus est hic versus:

ὅταν προδῶσιν, ἀνδρὸς οὐ τίθημ' ἐγὼ.

In E. [et Dresd. a.]

ὅταν προδῶσιν ἄνδρας, οὐ τίθημ' ἐγὼ.

In omnibus sequens versus plane omissus. Glossa ad οὐ τίθημ' ἤτοι οὐ λογιζομαι. αἰεὶ γὰρ τὸ ἐνεστώδως μακαρίζεται, καὶ οὐ τὸ παρεληλυθός. Versum, qui desiderabatur, restituit Turnebus, nescio an e scripto codice. Sane eum ex Eustathio sumere potuit, a quo profertur ad *Il. N.* pag. 957, [17. (937, 30.)] ubi de versibus Homero suppositis, et aliis abiudicatis agit. παρὰ Σοφοκλεῖ προστίθεται στίχος ἐν τῷ, Τὰς γὰρ ἡδονὰς ὅταν προδῶσιν ἄνδρα, οὐ τίθημ' ἐγὼ. πλούτει τε γὰρ κατ' οἶκον, εἰ βούλει, μέγα, καὶ τὰ ἐξῆς. ἐν τούτοις γὰρ μετὰ τὸ, Οὐ τίθημ' ἐγὼ, ἔχουσι τὰ ἀκριβῆ ἀντίγραφα τό, Ζῆν τοῦτον, ἀλλ' ἔμψυχον ἠγοῦμαι νεκρόν. ἵνα λέγῃ ὁ τραγικός, ὅτι ὅταν πρόδοτος γένηται τινι ἢ ἡδονῇ, οὐ τίθημ' ἐγὼ ζῆν ἔτι τὸν ἄνδρα τοῦτον, ἀλλὰ ψεύδεσθαι τὴν ζωὴν. Transitus fit a numero plurali ad singularem, ut *Ai.* 760. ad quem locum plura huius schematis exempla proferentur. Eadem elegantia transitus fit a singulari ad pluralem, ut supra 709. et 1022. Haud absimile

ζῆν τοῦτον, ἀλλ' ἔμψυχον ἠγοῦμαι νεκρόν.
 πλούτει τε γὰρ κατ' οἶκον, εἰ βούλει, μέγα,
 καὶ ζῆ τύραννον σχῆμ' ἔχων· εἰ δ' ἀπῆ
 1155τούτων τὸ χαίρειν, τ'ἀλλ' ἐγὼ καπνοῦ σκιᾶς 1170

voluptatis praeconium e Theophilo Comico profert
 Athenaeus p. 563.

εἰ γὰρ ἀφέλοι τις τοῦ βίου τὰς ἡδονάς,
 καταλείπει' οὐδὲν ἄλλο πλὴν τεθνηκέναι.

BRUNCK.

Τίθῃμι. Dorv. ad Charit. p. 336. (403.) Locus inde
 a verbis τὰς γὰρ ἡδονάς v. 1150. usque ad v. 1156.
 prorsus ut cum Brunckio exhibui, laudatur ab Athe-
 naeo L. VII. p. 280. b. c. atque iterum L. XII. p.
 547. c. ex quo, ut alia multa, sic versum in codd.
 omissum haud dubie sumpsit Eustathius. Heind. ad
 Plat. Phaed. p. 39. ERF. Ἄνδρὸς etiam La. Addit
 Eustathius: ἔστι δὲ ἡ ῥηθεῖσα προςθήκη ἀναγκαιο-
 τέρα πάνυ τῆς τοῦ Ζηνοδότου, ὡς βελτιοῦσα τὴν
 διάνοιαν. Idem p. 681, 5. (554, 52.) imperatives
 ex tragoedia commemorat, πλούτει κατ' οἶκον καὶ
 ζῆ. et p. 1606, 23. (Od. 322, 30.) πλούτει τε γὰρ
 κατ' οἶκον εἰ βούλει μέγα καὶ ζῆ. Ζῆ solum autem
 p. 157, 18. (119, 7.) affert, cuius imperativi alia
 exempla ex tragicis vide in Bekkeri Anecd. p. 97,
 29. De verbis τύραννον σχῆμ' ἔχων vide Bergle-
 rum ad Alciphr. I. 34. p. 140. s.

V. 1154. ζῆ ex plurium Grammaticorum obser-
 vatione pro ζῆθι dicitur. σχῆμ', dignitatem,
 pompam, fastum, ut Eurip. Hec. 619. ὦ σχή-
 ματ' οἴκων. ERF.

V. 1155. καπνοῦ σκιᾶς. Fumi umbra nihil vilius
 esse potest. Ex Pindarico dicto hoc adumbratum,
 σκιᾶς ὄναρ ἄνθρωπος. BRUNCK. Bacchyl. p. 322.
 Cler. ERF. Affert hanc sententiam et cum Pindari
 verbis comparat Eustathius p. 757, 31. (659, 45.)

οὐκ ἂν πρῆλαίμην ἀνδρὶ πρὸς τὴν ἡδονήν.

ΧΟΡΟΣ.

τί δ' αὖ τὸδ' ἄχθος βασιλέων ἤκεις φέρων;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

τεθνᾶσιν· οἱ δὲ ζῶντες αἴτιοι θανεῖν.

ΧΟΡΟΣ.

καὶ τίς φονεύει; τίς δ' ὁ κείμενος; λέγε.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

1160 Αἷμων ὄλωλεν· αὐτόχειρ δ' αἰμάσσεται. 1175

V. 1156. πρὸς τὴν ἡδονήν, si cum voluptate comparetur. Vid. ad Eurip. Ion. 1532. MvsgR.

V. 1158. αἴτιοι θανεῖν. Αἴτιος frequenter cum infinitivo reperitur. Exempla conguessit Schaeferi diligentia in melet. crit. p. 23. Erf.

V. 1160. αὐτόχειρ. Male acceptum fuit a scho-liasta hoc nomen, vel ab iis qui sequentem versum litera X notarunt. αὐτόχειρ periisse dicitur, cui-cumque violentae manus illatae fuerunt, sive a se ipso, sive ab alio. Proinde postquam Chorus audierat Haemonem αὐτόχειρα αἰμαχθῆναι, nihil magis consentaneum erat, quam percontari eum, utrum sua, an patris manu Haemon interfectus fuisset. αὐτόχειρ idem est quod ἀνθέντης. Vide Lexicon in hac voce. Nec credere par est Sophoclem tam ineptam interrogationem Choro tributurum fuisse, nisi vox αὐτόχειρ ambiguae significationis fuisset. Nisi duo sequentes versus ab ipso poeta essent, quos tamen fateor sine ullo detrimento eximi posse, non video, cur eos quivis alius inseruisset. Brunck. Parum accurate Brunckius, quid sit αὐτόχειρ, exponit. Nam

ΧΟΡΟΣ.

πότερα πατρώας, ἢ πρὸς οἰκείας χερσός;

ΑΓΓΕΛΟΣ.

αὐτὸς πρὸς αὐτοῦ, πατρὶ μνηίσας φόνου.

ΧΟΡΟΣ.

ὦ μάντι, τοῦπος ὡς ἄρ' ὀρθὸν ἤνυσας.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

ὡς ὦδ' ἐχόντων τᾶλλα βουλευεῖν πάρα.

ΧΟΡΟΣ.

1165 καὶ μὴν ὄρω τάλαιναν Εὐρυδίκην ὄμοῦ, 1180

ita nemo non posset *αὐτόχειρ* occisus dici. Significat haec vox eum, qui ipsa manu aut facit aliquid, aut perpetitur. Ipsam manum autem patet opponi eius manui, in quo hoc non est mirum aut memorabile, quod ipse id faciat aut patiat. Quare de iis dicitur, qui faciunt patiunturve, quod eos aliena manu facere pative consentaneum erat. Sunt illi autem, qui vel sibi ipsi vel suis manum admovent, et vicissim, qui a se ipsis aut a suis aliquid perpetiuntur. Caeterum littera *χ* non spurium esse hunc versum indicat, sed parum recte aut apte loquutum esse poetam. Ob eandem caussam ea littera etiam supra a grammaticis notati sunt versus 731. et 737.

V. 1162. La. φόνωι, supra scripto *ου*. Nec spernendum φόνω.

V. 1165. ὄμοῦ, ἀντὶ τοῦ ἐγγύς. ἔστι δὲ τοῦτο πολὺ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς, ὡς καὶ Μένανδρος· "Ἦδη γὰρ τοῦ τίχτειν ὄμοῦ. Photii Lexicon Ms. Sic apud Comicum Equit. 245.

δάμαρτα τὴν Κρέοντος· ἐκ δὲ δωμάτων,
ἦτοι κλύουσα παιδός, ἢ τύχη, πάρα.

ΕΤΡΥΔΙΚΗ.

ὦ πάντες ἄστοί, τῶν λόγων ἐπησθόμην,
πρὸς ἕξοδον στείχουσα, Παλλάδος θεᾶς

ὁ κοινορτὸς δῆλος αὐτῶν, ὡς ὁμοῦ προσκει-
μένων.

et Pace 513.

καὶ μὴν ὁμοῦ 'σιν ἦδη. BRUNCK. V. Buttman.
ad Philoct. 1218.

V. 1167. περᾶ. Sic legendum ut supra 386. Per-
peram Aldus et codd. πάρα. BRUNCK. De genitivi
cum verbis dicere et audire significantibus con-
iuncti vera interpretatione vid. Hermann. in Museo
antiqu. stud. Vol. I. p. 154. seqq. ERF. Non de-
bebat Erfurdcius περᾶ recipere, quod temere est a
Brunckio editum, servatumque a Porsono ad Phoen.
1360. Vulgatam recte tuetur Doederlinus in Spe-
cim. ed. Soph. p. 35. habetque La.

V. 1168. August. b. Dresd. a. τῶν λόγων ἐπη-
σθόμην, sed melior est vulgata. Sic supra 217. τοῦ
νεκροῦ γ'. ERF. Alienissimum hoc exemplum. Ha-
bent τῶν λόγων etiam La. Lb. Vat. Livineii lib. v.
Editionum est τοῦ λόγου γ'. Sentiebat, opinor, qui
ita corrigendum putavit, perineptam esse, postquam
exclamaverat ὦ πάντες ἄστοί, talem sententiam:
audiui quae narrantur: requiri enim fortius
illud, τίνος λόγου ἐπησθόμην. Sed fugerat eum,
etiam τῶν esse pronomen interrogativum. Neque
enim tantum in singulari, sed etiam in plurali, quam-
quam raro, illa forma utuntur Attici. Sic in Trach.
984. παρὰ τοῖσι βροτῶν κεῖμαι. Quare signum in-
terrogandi adscripsi versui 1170.

V. 1169. Παλλάδος θεᾶς. Sic θεὰ Ἥρα Eurip.
Troad. 983. Παλλάδος θεᾶς ibid. 545. Mvsgn.

1170 ὅπως ἐκοίμην εὐγμάτων προσήγορος; 1185
καὶ τυγχάνω τε κληῖθρ' ἀνασπαστοῦ πύλης

Novae syntaxeos scriptori p. 174. iungere placuit
πρὸς ἔξοδον Παλλάδος θεᾶς.

V. 1170. Παλλάδος εὐγμάτων προσήγορος. Con-
structionis ratio ex eo explicanda, quod *προσαγο-*
ρεύειν duplicem regere accusativum potest. Vid. Por-
son. ad Phoen. 300. ERF.

V. 1171. κλειθρ' — πύλης. Periphrasis pro ipsa
porta. Ἀνασπαστοῦ interpretandum putem, quae
in aperiendo intus trahitur. MvsgR. Heind.
ad Plat. Phaedon. p. 264. ERF. Affert Heindorfius
h. l. propter καὶ in verbis καὶ με φθόγγος βάλλει.
In cuiusmodi structura quum pro καὶ etiam ὅτε vel
alia similis particula poni possit, interpretes ii, qui
quodvis vocabulum omnia significare putant, καὶ
volunt quum esse. Hic quidem de eo agitur, an
recte se habeat καὶ τυγχάνω γε. Videtur autem:
nam licet haec ita interpretari: et quidem a pe-
riebam fores, i. e. in eo ipso eram, ut fores
aperirem. Recte tamen etiam scribebatur καὶ τυγ-
χάνω τε, ut apud Xenoph. Anab. IV. 6, 2. quem
locum Heindorfius affert: καὶ ἤδη τε ἦν ἐν τῷ τρί-
τῳ σταθμῷ, καὶ ὁ Χειρίσοφος αὐτῷ ἐχαλεπάνθη,
ὅτι οὐκ εἰς κόμας ἦγεν· ὁ δὲ ἔλεγεν ὅτι οὐκ εἶεν
ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. Sic etiam Cyrop. I. 4, 28. καὶ
ὁδόν τε οὐπω πολλὴν διηνύσθαι αὐτοῖς, καὶ τὸν
Μῆδον ἦκειν πάλιν ἰδροῦντι τῷ ἵππῳ. Ex cuius-
modi exemplis cognosci potest, nullo modo καὶ pro
ὅτε poni. Atque usurpatur illud καὶ — τε — καὶ
etiam sequente particula temporali, ut in Anabasi I.
8, 1. καὶ ἤδη τε ἦν ἀμφὶ ἀγορὰν πλήθουσαν, καὶ
πλησίον ἦν ὁ σταθμός, ἐνθα ἔμελλε καταλύσειν,
ἠνίκα Παταγύας προφαίνεται. Haec olim scripsi.
Nunc ex La. dedi καὶ τυγχάνω τε κληῖθρ', in quo
supra scriptum γε, quod in vulgatis est. Lb. δὲ

χαλῶσα, καὶ με φθόγγος οἰκείου κακοῦ
 βάλλει δι' ὧτων· ὑπτία δὲ κλίνομαι
 δείσασα πρὸς δμωαῖσι, κάποπλήσσομαι.
 1175 ἄλλ' ὅστις ἦν ὁ μῦθος, αὐθις εἶπατε. 1190
 . κακῶν γὰρ οὐκ ἄπειρος οὔσ' ἀκούσομαι.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

ἐγὼ, φίλη δέσποινα, καὶ παρῶν ἐρῶ,

κλήθρ'. — Ἀνασπαστὸν πύλην male interpretatur Coraes ad Heliodor. p. 290. nihil differre putans a καταρῥακτῇ θύρᾳ, quae etiam ἐπιρῥακτῇ dicitur, ut ipse docuerat p. 48. At illa est ianua pensilis in solo, descensum praebens ad ea quae infra sunt: quod apertissime monstrant loci, quos affert, Plutarchi, πρὸς ἠγεμόνα ἀπαίδευτον §. 4. p. 781. E. et in Vita Arati cap. 26. quo loco eadem significatione etiam οἱ καταρῥᾶκται, pariterque in Vita M. Antonii cap. 77. positi. Ἀνασπαστοῦ πύλης κλειθρᾶ χαλῶσα dictum usitatissima figura, pro ὥστε ἀνασπαστὸν γενέσθαι. Sic etiam Naekius apud Schopen. in dissertatione de Terentio et Donato pag. 19. Id si sic est intelligendum, ut Musgravio placet, comparari potest cum ἐπισπᾶν τὴν θύραν apud Xenoph. H. Gr. VI. 4, 36. quod est annulo attrahere ianua, qui inde ἐπίσπαστρον vel ἐπίσπαστήρ appellatus. De eo v. Valck. ad Herodot. VI. 91. Sed vereor ne nihil aliud quam pessuli retractio significetur. Contrarium est ἐπιρῥήξασα in Oed. R. 1244. Rem pluribus explicat Eustathius p. 1358, 57. (1495, 8) Scholiastes tamen similiter, ut Musgravius, intellexisse videtur, qui scribat: δυσχερῶς ἀνασπασμένης καὶ ἀνοιγομένης. Cur ὀξύτονον sit ἀνασπαστός, disci potest ex Etym. M. p. 269, 3.

V. 1177. παρῶν h. l. φράσεως ἔνεκα, ut Grammatici loquuntur, et ex abundanti additum. Vid.

κούδ' ἐν παρήσῳ τῆς ἀληθείας ἔπος.
 τί γάρ σε μαλθάσσοιμ' ἂν ὦν ἐς ὕστερον
 1180 ψευῆσται φανούμεθ'; ὀρθὸν ἀλήθει' αἰεί. 1195
 ἐγὼ δὲ σῶ ποδαγὸς ἐσπόμην πόσει
 πεδίον ἐπ' ἄκρον, ἔνθ' ἔκειτο νηλεὲς
 κνυοσπάρακτον σῶμα Πολυνείκους ἔτι.
 καὶ τὸν μὲν, αἰτήσαντες ἐνοδίαν θεόν,

Lobeckius meus ad Ai. 58. ERF. Παρῶν fortasse
 hic, quum praesens adfuerim. Eurip. Suppl. 649.
 IDEM. Euripidis exemplum nihil ad rem. Compa-
 randa erant talia, quale hoc Aeschylī in Persis v.
 266. καὶ μὴν παρῶν γε κού λόγους ἄλλων κλύων,
 Πέρσαι, φράσαιμ' ἂν οἱ' ἐπορσύνθη κακά.

V. 1180. Vulgo ἢ ἀλήθει'. Brunckius et Er-
 furdlius ἢ λήθει'. Citavit Martinus, qui de talium
 scriptura disputarunt, Elmsleium ad Heracl. 460. ad
 Med. 56. et Reisigium in Syntagm. p. 27.

V. 1181. ἔγωγε. Libri omnes ἐγὼ δὲ, male.
 BRVNCK. Imo optime. δὲ saepius ab initio orationis
 ponitur post ἐγώ, v. c. Xenoph. Cyrop. II, 3, 8.
 IV, 5, 23. Anab. VI, 5, 9. Recte Porsonus Eurip.
 Med. 526. ἐγὼ δ' Aldinae scripturae ἔγωγ' prae-
 lit. ERF.

V. 1182. πεδίον ἐπ' ἄκρον. August. E. T. πεδίον
 ἐπ' ἄκρων. BRVNCK. πεδίον ἀπ' ἄκρων Dresd. a.
 ERF. La. Lb. ἄκρων. Lb. πεδίον. Νηλεὲς coniecit
 Elmsleius in cens. Aesch. Prom. ed. Blomf. ad v.
 239. Neutrum vereor ne non nisi νηλεὲς dici po-
 tuerit.

V. 1184. ἐνοδίαν θεόν, Proserpinam, ut Eurip.
 Helen. 576. Ion. 1048. ERF. Non Proserpinam, sed
 Hecaten dicere videtur, de qua est etiam in Helena
 Euripidis. Scholiastes: τὴν Ἑκάτην, ἢ τὴν Περσε-

- 1185 Πλούτωνά τ', ὄργας εὐμενεῖς κατασχέθειν, 1200
 λούσαντες ἄγνόν λουτρόν, ἐν νεοσπάσιν
 θαλλοῖς ὃ δὴ λέλειπτο συγκατήθομεν,
 καὶ τύμβον ὀρθόκρανον οἰκείας χθονός
 χάσαντες, αὖθις πρὸς λιθόστρωτον κόρης
- 1190 νυμφεῖον Ἄιδου κοῖλον εἰσεβαίνομεν. 1205
 φωνῆς δ' ἄπωθεν ὀρθίων κωνυμάτων
 κλύει τις ἀκτέριστον ἀμφὶ παστάδα,

φόνην. Solo in Ionis loco ἐνοδία θυγάτηρ Δάμα-
 τρος videri potest Proserpina esse: sed ibi quoque
 de Hecate sermo.

V. 1185. ὄργας εὐμενεῖς κατασχέθειν, animum
 mitem et propitium habere. ὄργας, animum,
 ut ἐπήνεσ' ὄργας ἠπίους Eurip. Troad. 53. MvsgR.

V. 1186. λούσαντες ἄγνόν λουτρόν. Vide Musgr.
 ad Trach. 50. et Porson. ad Eurip. Phoeniss. 300.
 ERF.

V. 1188. οἰκείας χθονός, domesticae terrae,
 i. e. patriae, natalis. MvsgR.

V. 1190. νυμφεῖον Ἄιδου. Recte confert Musgra-
 vius Ἀχέροντι νυμφεύσω v. 810. Specie tantum si-
 milia sunt, quae Bothius, Orcinum, mortiferum tha-
 lamum intelligens, excitavit, δίκτυον ἄδου Aeschyl.
 Agam. 1123. ἄδου μήτηρ ibid. 1246. ἄδου μάγειρος
 Eurip. Cycl. 396. ERF.

V. 1191. Citantis hunc versum Moschopuli in Dictt.
 Att. pessime corrupta verba sic restituenda: τὰ εἰς
 ὦ μέγα πάντα, ἔξω, πόρρω. δεῦρο δὲ καὶ ἄπο,
 μικρόν. ἄπωθεν δὲ αὖθις, μέγα. Σοφοκλῆς· φω-
 νῆς δ' ἄπωθεν ὀρθίων κωνυμάτων.

V. 1192. Παστάδα dixit, νυμφεῖον Ἄιδου respi-
 ciens, qui thalamus quoniam sepulcri instar erat,
 ἀκτέριστον vocat.

καὶ δεσπότη Κρέοντι σημαίνει μολών.

τῷ δ' ἀθλίας ἄσημα περιβαίνει βοῆς

1195 ἔρποντι μᾶλλον ἄσσον, οἰμῶξας δ' ἔπος 1210

ἴησι δυσθρήνητον· ὦ τάλας ἐγώ,

ἄρ' εἰμὶ μάντις; ἄρα δυστυχεστάτην

κέλευθον ἔρπω τῶν παρελθουσῶν ὁδῶν;

παιδός με σαίνει φθόγγος. ἀλλὰ, πρόσπολοι,

1200 ἵτ' ἄσσον ὠκεῖς, καὶ παραστάντες τάφῳ 1215

V. 1193. La. μολων, supra scripto αθ, i. e. μαθάν.

V. 1194. ἄσημα βοῆς, i. e. ἄσημος βοή. Sic infra 1214. ἐν τῷ ξυμφορᾶς. 1251. ἀνολβα βουλευμάτων. — περιβαίνει. Eurip. Suppl. 609. τόδε μοι θράσος ἀμφιβαίνει. ERF. Schaeferus coniecit περισαίνει ex v. 1199. qui vellem constructionem illius verbi cum dativo potius, quam, in quo genere sibi placet, commutationem litterarum β et σ, quae nemini potest mira videri, demonstrasset. Non magis admitti potest, quod Wundero, numeris non elegantibus offenso, in mentem venit, περιφέρει. Exspectes hic potius περιπιτνεῖ. Nam περιβαίνει quidem mihi quoque insolentius dictum videtur, quam ut non suspectum habeam, praesertim quum aliud quid scholiastam legisse credibile sit, qui scribat: τὰ κακὰ σύμβολα τῆς βοῆς περιστοιχίζεται.

V. 1196. Revocavi ὦ ex edd. vett. pro ὦ.

V. 1197. Si proprie accipiendum esset nomen superlativum, diceret, quod fieri nequit. Nam praesens via non est in illis, quas iam ante ivit. Sed superlativi ea vis est, ut significet longe infeliciorem viam, quam illae fuerunt. Vide ad Viger. p. 718.

V. 1200. s. Posui comma et post τάφῳ, et post λιθοσπαδῆ. Sed delevi vulgo positum post ἀθρήσαθ'. Ita demum cohaerent quae arcte iungenda

ἀθρήσαθ', ἀρμόν χώματος λιθοσπαδῆ
 δύντες πρὸς αὐτὸ στόμιον, εἰ τὸν Αἴμονος
 φθόγγον συνίημ', ἢ θεοῖσι κλέπτομαι.
 τὰδ' ἐξ ἀθύμου δεσπότητος κελεύσμασιν

sunt, ἀθρήσαθ' ἀρμόν χώματος λιθοσπαδῆ. Dionysius Halic. Ant. Rom. V. c. 7. ἀρμῶ τινι τῆς θύρας διαφανεῖ τὴν ὄψιν προσβαλῶν. Plutarchus V. Alex. c. 3. ἀποβαλεῖν δὲ τῶν ὄψεων αὐτὸν τὴν ἑτέραν, ἣν τῷ τῆς θύρας ἀρμῶ προσβαλῶν, κατώπτευσεν κ. τ. λ. Ἀθρεῖν, sic iunctum accusativo sine praepositione, neminem opinor, offendet: sin, consulat quae mox sequuntur v. 1231. τὸν δ' ἀγρίοις ὄσσοισι παπτήνας ὁ παῖς. SCHAEFER. Non inspexit aliam editionem, quam Brunckianam. Aliter vidisset se nihil nisi vulgatam interpunctionem restituere. At ita sensus foret: quaerite rimam. Non videtur autem hic de rima, sed de perangusto inter saxa intervallo, per quod homo se penetrare possit, sermo esse. Per illud intervallum et Haemon ad Antigonom accesserat, et nunc adire iubentur ministri, et mox ipse Creon introiturus est. Scholiastes: λιθοσπαδῆ. ὡς λίθου ἀποσπασθέντος, ὅπως εἰσέλθῃ ὁ Αἴμων. ἢ ὑμεῖς ἀποσπασάντες ἀθρήσατε. Prior explicatio vera. Nam qui ad Antigonom pervenisset Haemon, nisi evulsis lapidibus, quibus obstructus erat speluncae aditus? Frustra ergo Maltby ad Morelli Thes. p. 596. scribit: „aliquando mihi visum fuit inter hunc et versum sequentem nonnihil defuisse; cuius fortasse sententia erat huiusmodi, ἀποσπασάντες, καὶ λιθόστρωτον στέγην.“

V. 1201. ἀρμὸς λιθοσπαδῆς est rima evulsis saxis facta. ERF.

V. 1204. ἐξ ἀθύμου. gl. ὀλιγοψύχου. τὸ ΕΞ πρὸς τὸ ἠθροῦμεν ἔχει τὴν δύναμιν. Optime. Ordo est, τὰδε ἐξηθροῦμεν κελεύσμασιν ἀθύμου δεσπότητος. Da-

tivus est latine reddendus per praepositionem propter vel ob, ut supra 391. ταῖς σαῖς ἀπειλαῖς, propter tuas minas. El. 42. γῆρα τε καὶ χρόνω μακρῶ, ob senectutem et longum tempus. BRUNCK. Eur. Herc. F. 293. κάμνουσι τοῖς αἰσχροῖσι τῶν τέκνων ὕπερ. Ἐξ minime pertinet ad ἡθροῦμεν, sed quum dicendum esset aut ἡθροῦμεν ἐκ δεσπότου (auctore hero, Hermann. ad Viger. p. 812. not. 385.) aut ἡθροῦμεν κελεύσμασιν δεσπότου, coniunxit poeta utrumque. Vide Hermann. in Museo antiq. stud. Vol. I. pag. 208. Alia ratio est loci Aeschylei, quem in mai. ed. comparaveram, S. Th. 452. κρατηθεὶς δ' ἐκ φίλων ἀβουλίαις temere vinci se passus cupiditate. Possis tamen etiam iungere κελεύσμασιν ἐξ ἀθύμου δεσπότου, praepositione originem significante. Sic Aeschyl. Agam. 1377. τεκμηρίοισιν ἐξ οἰμωγμάτων. ibid. 1641. ἀπὸ φθογγῆς χαρᾶ. ERF. Supervacaneum videtur, quaerere utrum sensus sit, ἡθροῦμεν ἐκ δεσπότου, κελεύσμασιν αὐτοῦ, an, quod multo est probabilius, ἡθροῦμεν τοῖς ἐκ δεσπότου κελεύσμασιν, nisi prius multo maior difficultas, quam ne animadverterent quidem interpretes, remota fuerit. Brunckius vertit: haec, ut iusserat examinatus herus, inspeximus. Similiterque alii. At si τὰδε cum ἡθροῦμεν coniungendum esset, scripsisset Sophocles, τὰδ' οὖν ἀθύμου δεσπότου κελεύσμασιν ἡθροῦμεν. Nunc, quum desit huiusmodi particula, τὰδε necessario ad dicta Creontis referri debet. Ac potest quidem hoc vocabulum ab nomine κελεύσμασιν regi, ut eam ob causam etiam ἐκ δεσπότου potius, quam δεσπότου dictum videatur. Quum enim nuncius aut, τὰδε ἐκ δεσπότου κελευσθέντες, ἡθροῦμεν, aut τοῖςδε δεσπότου κελεύσμασιν ἡθροῦμεν, dicere deberet, videri potest utrumque in unam locutionem coniunxisse, τὰδε regi faciens a κελεύσμασιν. Quae constructio frequens est apud Latinorum veteres poetas, ut apud Plautum, quid tibi hanc curatio est rem? Vt

1205 ἠ̄θροῦμεν· ἐν δὲ λοισθίῳ τυμβεύματι 1220
 τὴν μὲν, κρεμαστὴν ἀν̄χένος κατειδομεν,
 βρόχῳ μιτώδει σινδόνος καθημμένην·

Sophoclis verba eadem constructione Latine verti possint, haec ab hero imperiis inspeximus, quod est, quum haec ab hero imperata essent. Sed tamen permirum foret, si Sophocles, quum eodem sensu nitidissima oratione scribere posset, τοῖσδ' ἐξ ἀθύμου δεσπότου κελεύσασιν ἠ̄θροῦμεν, tam impeditam constructionem, idque in narratione, cui praecipue simplicitas convenit, praetulisset. Quare valde vereor, ne hic aliquid exciderit, et oratio processerit tali quodam modo: τὰδ' ἐξ ἀθύμου δεσπότου κελεύσασιν ταχθέντες, — ἠ̄θροῦμεν.

V. 1207. μιτώδει. Sic liquido E. T. et scholia Ms. Triclinii. Vulgo μιτρώδει, quod ineptum est. βρόχος μιτώδης σινδόνος est βρόχος στερεὸς σινδόνος, βρόχος πολυμίτου σινδόνος. εὔμιτος occurrit apud Eurip. Iphig. T. 824.

ῥ̄φηνα καὶ τὸδ' εἶδος εὔμιτοις πλοκαῖς.
 βρόχος μιτώδης idem est quod βρόχος εὔμιτος. — καθημμένην. gl. ἀπηρωρημένην. BRUNCK. Scholiastes: μιτρώδη βρόχον, ὅστις ἦν αὐτῇ ζώνη ἀπὸ σινδόνος. Triclinius: τὸ δὲ βρόχῳ μιτρώδει σινδόνος κυρίως τὴν ἀρπεδόνην τὴν ἐν τοῖς ὑφάσμασι φασίν· ἐνταῦθα δὲ λέγει τὴν ζώνην αὐτῆς, ἣτις στενοεπίμηκες ἦν τμήμα σινδόνος. ἄλλοι δὲ, τὸ αὐτῆς κρήδεμνον. οἱ δὲ, τὸ τῆς σινδόνος μέρος, μεθ' ἧς αὐτὴν ἐνεῖκον ἐκεῖσε. Non potest ex his colligi, μιτώδει legisse Triclinium, etiamsi id in cod. MS. est. Nec profecto μιτρώδει plane est ineptum. Praestare tamen videtur μιτώδει, quod est βρόχῳ ἐκ μίτων σινδόνος, quia hic, ex qua re factus esset laqueus, potius quam quae eius forma esset, indicari debebat. Lb. μιτώδει ex em. pro

- τὸν δ', ἀμφὶ μέσση περιπετῆ προσκείμενον,
 εὐνῆς ἀποιμώζοντα τῆς κάτω φθοράν,
 1210 καὶ πατρὸς ἔργα, καὶ τὸ δύστηνον λέχος. 1225
 ὃ δ' ὡς ὄρα σφε, στυγνὸν οἰμώξας, ἔσω
 χωρεῖ πρὸς αὐτόν, ἀνακωκύσας καλεῖ·
 ὦ τλήμον, οἶον ἔργον εἰργασαι; τίνα
 νοῦν ἔσχεις; ἐν τῷ ξυμφορᾶς διεφθάρης;
 1215 ἔξελθε, τέκνον· ἰκέσιός σε λίσσομαι. 1230
 τὸν δ' ἀγρίοις ὄσσοισι παπτήνας ὁ παῖς,
 πτύσας προσώπῳ, κούδεν ἀντειπών, ξίφους

ante scripto μητρῶδει. La. μιτώϊδη, supra scriptis
 ρ et ει. Caeterum cur Erfurdcius et Schaeferus cum
 Brunckio post ἀνχένος, non post κατείδομεν cum
 antiquis libris distinguendum putaverint, non video.
 Primo res ipsa, suspensam illam fuisse, dein, quo-
 modo id fecisset, dicendum erat.

V. 1208. μέσση. Eadem forma recurrit infra 1221.
 et in Sophoclei Thyestis fragm. VI.

εἴτ' ἡμαρ αὐξει μέσσον, ὄμφακος τρόπον.

Sic πολλὸν habuimus supra v. 86. ubi vide. ERF.

V. 1209. εὐνῆς τῆς κάτω, coniugis iam apud in-
 feros agentis. MVSGR.

V. 1217. πτύσας προσώπῳ, vultu abominans
 patrem. Inficete Musgravius: patris faciem
 inspuens. ERF. Scholiastes: πτύσας προσώ-
 πῳ. οἶον ἀποστραφεῖς καὶ σκυθρωπάσας, καὶ ἐκ
 τοῦ προσώπου καταμεμψάμενος, οὐ κυρίως προσ-
 πτύσας τῷ πατρί· ὡς καὶ ἡμεῖς ἐν τῇ συνηθείᾳ
 φαμὲν, κατέπτυσεν αὐτοῦ, ὃ ἐστὶ κατεφρόνησε τῶν
 λόγων αὐτοῦ. οὐχ εἶλε δὲ τὸ ξίφος κατὰ τοῦ πα-
 τρός, ὡς περ ᾤετο· εἶπε γὰρ ἄνω, (v. 747.) ἢ δ'
 οὖν θανεῖται, καὶ θανούσ' ὀλεῖ τινά. ὁ ἄγγελος
 δὲ οὕτω νομίζων ἀπαγγέλλει. Raro talia adnotant
 scholiastae. Sane nuncio visus est patrem velle

occidere: quod arguit verbum ἤμπλακεν. Haemonem enim necesse erat in tali tempore minari patri, ut eum submoveret, ne cohiberetur, quo minus se ipse occideret. Reprehenderunt hanc interpretationem Naekius in programmate a. 1823. scripto, et, qui huic assentitur quidem, sed ut tamen non sine nota dimittat, Boeckhius in diss. prima de Antigona p. 41. Naekius sententiae suae auctorem habet Aristotelem in libro de A. P. 14, 16. ἡ γὰρ προᾶξαι ἀνάγκη, ἢ μὴ· καὶ εἰδότες, ἢ μὴ εἰδότες. τούτων δὲ τὸ μὲν γινώσκοντα μελλῆσαι, καὶ μὴ προᾶξαι, χεῖριστον. τό τε γὰρ μισρὸν ἔχει, καὶ οὐ τραγικόν· ἀπαθὲς γάρ. διόπερ οὐδεὶς ποιεῖ ὁμοίως, εἰ μὴ ὀλίγαις· οἷον ἐν Ἀντιγόνη τὸν Κρέοντα ὁ Αἴμων. Monet autem Naekius, aliquid excusationis esse Sophocli ex eo, quod narretur res omnis, non fiat coram spectatoribus. „Vel sic tamen,“ inquit, „si nihil aliud, certe inutile erat, tam atrocem conatum conferre in Haemonem.“ Longius progreditur Boeckhius, qui non solum dubitat an Aristoteles non voluerit reprehendere Sophoclem, sed defendendum etiam omnino atque adeo laudandum esse poetam censet. Duas enim ob causas Haemonem ferrum in patrem stringere, primum ut appareat quantum ille sibi etiam apud maxime necessarios odium pepere-rit; deinde ut intelligatur, eum cupiditate furentem, propter amissum rationis imperium mori. Neutrum, opinor, attulisset, nisi ipsi accidisset, ut illa cupidius disputaret. Nam ad odium in quo Creon apud suos sit ostendendum plane nihil confert illud Haemonis factum, quia nisi Creontem aliunde cognitum haberemus, ex illo Haemonis impetu minime qualis esset intelligeremus. Nam quid mirum, vel filium, cui sponsam quam amet vivam sepeliri iusserit pater, ubi eam mortuam esse videt, ense in hunc stringere, etiam si sit vir optimus et iure interfecerit virginem? Neque vero alterum, quod affert Boeckhius, consequitur, mori illum, quod cupiditati se permittens rationis imperium amiserit. Amoris enim

impotentia caussa est mortis, quam sibi consciscere iam dudum destinaverat Haemon, significaveratque id v. 747. Quod ensem stringit adversus patrem, neque ad mortem quidquam confert, et tantum abest, ut irae quoque impotentem esse prodat, ut cohibere se ab occidendo patre videatur. Si persequeretur fugientem et transfigeret, abreptus animi impetu dici posset, parricidiique dein poenam morte luere. Verum quidem est, quod dicit Boeckhius, eximio iudicio usum esse Sophoclem, et bene scivisse, quid scriberet et cur id scriberet. Sed id illud ipsum est, quod confirmat nostram interpretationem. Nam Sophoclis illa, quam merito maxime admiramur ars, in moribus describendis posita est: quo in genere ita ille excelluit, ut vix invenias apud veteres, qui cum eo comparari possit. Atque in Haemone quidem exemplum ille proposuit hominis nec levis, neque cupiditatibus temere rapti, sed, quo magis imo in pectore commoveretur, eo minus quid sentiret ostentantem: quare cum patre colloquens, quamvis gravi indignatione commotus, tamen summa moderatione se continet, nec nisi invicta patris pervicacia compulsus, ea se mente esse prodit, ut, si Antigona ad mortem abducatur, non sibi vitalem vitam esse censeat. Is igitur talis homo ubi perrupit ad miserae virginis sepulcrum, quamque tantopere amaverat exanimatam videt, quid faciat, quum venire videt patrem, qui se inde abstrahat, quam ut ensem e vagina proripiat, minitans mortem cuicumque, qui se a corpore amatae virginis avellere conetur? Hoc ita naturae consentaneum est, ut neminem, cuius lateri ensis appendeat, aliud facturum credam. Et quanto magis, si abstractum veniat is, qui caussa sit omnis istius mali? Non ergo ut occidat patrem ulciscaturque iniuriam sibi factam, stringit ensem, sed ut terreat, qui se avellere a mortua velit. Nam et contulit se in illum locum ut una moreretur, nec, si vindictam sumere vellet, in minis consisteret, sed persequeretur fugientem et interfi-

ἔλκει διπλοῦς κνώδοντας· ἐκ δ' ὀρμωμένου
 πατρὸς φυγαῖσιν, ἤμπλακ'· εἶθ' ὁ δύσμορος
 1220 αὐτῷ χολωθεῖς, ὥσπερ εἶχ', ἐπενταθεῖς 1235
 ἤρεισε πλευραῖς μέσσον ἔγχος, ἐς δ' ὑγρὸν
 ἀγκῶν' ἔτ' ἔμφρων παρθένω προσπύσσεται·

cere conaretur. Quod quum non faciat, apertum est, quid voluerit. Idque ex ipsis potest nuncii verbis colligi. Nam quod is dicit, ἐκ δ' ὀρμωμένου πατρὸς φυγαῖσιν ἤμπλακε, non est incassum petiit ense patrem, sed, ubi, fugiente patre, non erat in quem saeviret.

V. 1218. διπλοῦς κνώδοντας. An duplicem aciem? Vid. ad Ai. 1025. Mvsgn. Lobeckius ad Soph. Ai. 814. p. 350. remoras gladii (capuli morae Sil. Ital. Pun. I. 515.) intelligit. ERR. Recte. Vide Xenoph. de venat. 10, 3. et 16.

V. 1220. ἐπενταθεῖς, in ensem protentus. ERR.

V. 1222. παρθένον προσπύσσεται. Sic olim edidi ad graeci sermonis normam: postea eandem hanc lectionem reperi in E. Ceteri libri παρθένω soloece. Medium προσπύσσομαι non alium casum adsciscit praeter quartum. Vide quae notavimus ad Eurip. Medeam 1399. Apollon. Argon. III. 782.

ἦ μιν ἀνευθ' ἐτάρων προσπύξομαι οἶον ἰδοῦσα;
 Idem IV. 1071.

οἷα δ' ἀκοίτην
 κουρίδιον θαλεροῖσι δάμαρ προσπύσσετο μύθοις.
 ὑγρὸν perperam glossa interpretatur ἐξ αἵματος. Flexile, molle brachium significat, et ex consequenti debile. Eteocles moriens apud Euripidem Phoen. 1448.

ἤκουσε μητρός, ἀπιθεῖς ὑγρὰν χεῖρα —
 quod minime significat manum madentem, sed manum debilem. BRUNCK. Iusto calidius a Brunckio ex uno codice caeterorum librorum omnium

καὶ φυσιωῶν ὀξεῖαν ἐκβάλλει πνοήν
λευκῇ παρειᾷ φοινίου σταλάγματος.

1225 κείται δὲ νεκρὸς περὶ νεκρῶ, τὰ νυμφικὰ 1240
τέλη λαχῶν δείλαιος εἰν Ἄιδου δόμοις,

scriptura mutata est. Dativo iunctum προσπτύσσε-
σθαι etiam in Trachiniis v. 767. Insolentiora amans
Sophocles hoc praetulit. Sensus verborum hic est:
implicatur virgini, recipiens eam in languescentem
ulnam.

V. 1223. πνοήν. In August. ῥοήν. BRVNCK. Etiam
La. Lb. ῥοήν.

V. 1224. Scholiastes: τὴν πνοήν τοῦ φοινίου
σταλάγματος ἐκβάλλει τῇ λευκῇ αὐτῆς παρειᾷ, ὃ
ἔστιν, αἷμα ἐξέπνευσε.

V. 1225. περὶ νεκρῶ. Eurip. Phoen. 888. πολλοὶ
δὲ νεκροὶ περὶ νεκροῖς πεπτωκότες. ubi vid. Val-
cken. ERF.

Ibid. τὰ νυμφικὰ τέλη. Pollux III. 38. προτελί-
ζεσθαι δὲ ἐλέγοντο οὐ μόνον αἱ νύμφαι, ἀλλὰ καὶ
οἱ νυμφῖοι. καὶ τέλος, ὃ γάμος ἐκαλεῖτο. BRVNCK.
Musgravius comparat Aeschyl. Eum. 838. γαμηλίου
τέλους. ERF.

V. 1226. ἐν Ἄιδου. Vulgo εἰν Ἄιδου, quod men-
dae suspectum esse possit: nam nuspiam alibi poë-
ticum εἰν in senario tragico occurrit. Verum huius-
modi poëticae formae apud Tragicum nostrum plu-
rimae reperiuntur, μέσσοις, ἔσσομαι, ἐνὶ pro ἐν,
ὑπαί, ποτὶ in compositione pro πρὸς, Trach. 1214.
Codd. plerique hic habent εἰν Ἄιδου. gl. διὰ τὸ μέ-
τρον. E. ἐν Ἄιδου. Inepta est Heathii emendatio ἐν
γ' Ἄιδου. Doctior est nuperi editoris Britannii con-
iectura εἰς Ἄιδου. At, si quid mutandum, praestat
ἐν Ἄιδου. Trisyllabum αἰδῶς occurrit in senariis
rarissime. Aliud exemplum observare memini in versu
ex aliqua comoedia sumto,

χρυσὸς δ' ἀνοίγει πάντα, καἰδου πύλας.

ibi *καΐδου* est pro *καὶ αἴδου*. Contractionem amat Attica dialectus, dialysin Ionica. Apud Sophoclem nullibi, quantum commemini, reperias *Ἡρακλεῖ* *τετρασυλλάβως*. Sic exstat apud Euripidem Heraclidarum initio:

ἐξὸν κατ' Ἄργος ἠσύχως ναίειν, πόνων
πλείστων μετέσχον εἰς ἀνήρ Ἡρακλεῖ.

et v. 991.

τῷ σῶ δὲ παιδὶ συγγενῆς Ἡρακλεῖ *).

BRUNCK.

Bene Heathius *ἐν γ' Ἄιδου δόμοις*, i. e. certe in Plutonis aedibus. Brunckianae rationi hoc obstat, quod trisyllabum *Ἄιδης* correpta prima syllaba in Tragicorum senariis non reperitur. Secus esse apud Comicos, id probat, si sanus est, versus a Brunckio excitatus; *καὶ* enim cum *α* natura longo, quod meminerim, non coalescit: sed vereor equidem, ne poeta scripserit *κᾶν Ἄιδου*. Numquam *Ἄιδης* in iambis trisyllabum esse Hermannus ad Hecubam p. 114. monuit, quae observatio non sine exceptione vera esse videtur. Simonidis quidem locus apud Stobaeum XCVI. (XCVIII.) p. 403. Grot. 529, 36. Gesn.

πέμπει μελαιίνης Ἄιδης ὑπὸ χθονός, nec potest commode, nec debet corrigi. Sed quod cum Simonidis versu protulit Porsonus ad Hecub. 1018. Euripidis fragmentum apud Lucian. Necyom. T. I. p. 456, 14.

οὐκ, ἀλλ' ἔτ' ἔμπνου Ἄιδης μ' ἔδέξατο, sic restituendum esse suspicor: *οὐκ, ἀλλ' ἔθ' Ἄιδης ἔμπνοόν μ' ἔδέξατο*, quem ad modum iudice Porsono ad Orest. 499. verborum ordo a sciolo mutatus est Bacch. 8. Adde Leonidae Tarentini locum, quem citat Wyttenb. ad Plat. Phaed. p. 293. Erf. Non ausim hic quidem *εἶν* mutare, propter Homericum *εἶν Ἄϊδαο*. Quamquam in Heathii coniectura,

*) *Ἡρακλεῖ* iudice Porsono ad Eurip. Orest. 675. mendosum est scribendumque *Ἡρακλεῖσι*. Erf.

δείξας ἐν ἀνθρώποισι τὴν ἀβουλίαν,
ὅσῳ μέγιστον ἀνδρὶ πρόσκειται κακόν.

ΧΟΡΟΣ.

τί τοῦτ' ἂν εἰκάσειας; ἢ γυνὴ πάλιν
1230 φρούδη, πρὶν εἰπεῖν ἐσθλὸν ἢ κακὸν λόγον. 1245

ΑΓΓΕΛΟΣ.

καὐτὸς τεθάμβηκ'· ἐλπίσιν δὲ βόσκομαι,
ἄχῃ τέκνου κλύουσαν, ἐς πόλιν γόους
οὐκ ἀξιώσειν, ἀλλ' ὑπὸ στέγῃς ἔσω
' δμωαῖς προθήσειν πένθος οἰκεῖον στένειν.
1235 γνώμης γὰρ οὐκ ἄπειρος, ὥσθ' ἄμαρτάνειν. 1250

ΧΟΡΟΣ.

οὐκ οἶδ'· ἐμοὶ δ' οὖν ἢ τ' ἄγαν σιγὴ βαρὺ

quam Erfurdcius receperat, nihil est quod reprehendas. Quod autem Elmsleius ad Med. 1203. ut Sophocleum posuit, εἰς "Αἶδου δόμους, vereor ne non multi probaturi sint. Ἀΐδης trisyllabum prima longa vindicari, opinor, tragicis poterit. In Simonide nihil ea forma offensionis habet. La. Vat. ἐν. Lb. εἶν.

V. 1233. ἀξιώσειν. Ad hoc verbum ex seq. v. retrahi debere στένειν recte vidit Seidlerus meus. Dorv. ad Char. p. 707. (633) ERF.

V. 1234. Cod. Par. στέγειν.

V. 1235. Scholiastes: οὐκ ἀνόητος φησὶν ὑπάρχει, ὥστε δημοσίᾳ ὀδύρεσθαι. ἄμαρτάνειν δὲ λέγει νῦν τὸ ἐμφανῶς θρηνεῖν.

V. 1236. Perperam vulgo ἐμοὶ δ' οὖν. Sincerae scripturae vestigia supersunt in membr. [August. b. et Dresd. a.] ubi ἐμοὶ δ' οὖν. BRUNCK. Immo perperam Brunckius ἐμοιγ' οὖν, quem non debebat Er-

δοκεῖ προσεῖναι, γῆ μάτην πολλὴ βοή.

ΑΓΓΕΛΟΣ.

ἀλλ' εἰδόμεσθα, μή τι καὶ κατάσχετον
 κρυφῆ καλύπτει καρδίᾳ θυμουμένη,
 1240 δόμους παραστείχοντες. εὖ γὰρ οὖν λέγεις. 1255
 καὶ τῆς ἄγαν γὰρ ἐστὶ που σιγῆς βάρος.

ΧΟΡΟΣ.

καὶ μὴν ὄδ' ἄναξ αὐτὸς ἐφήκει
 μνημ' ἐπίσημον διὰ χειρὸς ἔχων,

furdlius sequi. Saltem dedissent ἐμοὶ γοῦν. Illud
 ἐμοὶ δ' οὖν vulgata est scriptura, quae est etiam
 in La.

V. 1238. *κατάσχετον* h. l. significare videtur re-
 pressum (verhalten). Musgr. malebat *μή τι*
κατάσχετον, et seq. v. *καρδίᾳ θυμουμένη*, casu
 recto, quem praebet Drésd. a. et Ald. ERF. Vera
 videtur Erfurdtii interpretatio. Neque *ἀκατάσχετον*
 legisse puto scholiasten, quamvis ita scribentem:
ἀλλ' ἔσω ἀπελθόντες μαθησόμεθα, μή τι καὶ μα-
νιῶδες κρύφα βουλεύεται, ἀνελεῖν ἑαυτὴν πειρω-
μένη. Videtur enim *κατάσχετον* ita accepisse, ut
θεῶ κατάσχετος dicitur, deo correptus. Vid.
 Lennep. ad Phal. p. 47. At ita homo appellari pot-
 est, non id, quod facit homo.

V. 1239. *καλύπτει.* Sic tres Regii [et Drésd. a.]
 recte. Mendose in impressis *καλύπτει.* BRVNCK. Vid.
 Schaefer. melet. crit. p. 115. ERF. Etiam La. Lb.
καλύπτει.

V. 1241. Vide ad v. 763.

V. 1243. *μνημ'*, monumentum, sc. eorum quae
 facta sunt. Praeter necessitatem Musgravius in seqq.
 corrigit *ἀλλοτρίας ἄτης.* ERF. Scholiastes: *μνημα.*
τὸν νεκρόν. Recte.

1245 εἰ θέμις εἰπεῖν, οὐκ ἄλλοτρίαν
 ἄτην, ἀλλ' αὐτὸς ἄμαρτῶν. 1260

σ τ ρ ο φ ἡ ἀ.

K P E Ω N.

ἰὼ

φρενῶν δυσφρόνων ἄμαρτήματα
 στερεά, θανατόεντ'.

ὦ κτανόντας τε καὶ

1250 θανόντας βλέποντες ἐμφυλίους.
 ὦ μοι ἐμῶν ἄνολβα βουλευμάτων. 1265
 ἰὼ παῖ, νέος νέω ξὺν μόρφ
 αἰαῖ, αἰαῖ,

V. 1246. De carminis antistrophici compositione infra dicitur.

V. 1248. Scholiastes: θανατόεντα. θανάτου ἄξια. ἢ θανάτου αἷτια. Posterior vera est explicatio.

V. 1250. βλέποντες. Chorum his verbis affari videtur: O cernentes! pro eheu! cernitis. MvsgR.

V. 1251. ἄνολβα βουλευμάτων. Vide ad v. 1194. ERF.

V. 1252. παῖ bis exhibent Dresd. a. Turn. Steph. Cant. Brunck. Fortasse scribendum:

ἰὼ παῖ παῖ,

νέος νέω ξὺν μόρφ. ERF.

Semel scriptum παῖ in Aldina, et quae hanc sequuntur. Ex codicibus ab Elmsleio collatis nihil adnotatum, ut nesciam an consentiant cum Turnebi editione, cuius scripturam servavit Gaisfordius.

V. 1253. August. b. quater αἰ. Dresd. et impressiter αἰ. ERF.

1255 ἔθανες, ἀπελύθης,
ἔμαϊς, οὐδὲ σαῖσι δυσβουλίαις.

ΧΟΡΟΣ.

οἴμ', ὡς ἔοικας ὀψὲ τὴν δίκην ἰδεῖν. 1270

σ τ ρ ο φ ἦ β.

ΚΡΕΩΝ.

οἴμοι·

ἔχω μαθῶν δειλῆαιος· ἐν δ' ἐμῷ κάρῳ
θεὸς τὸτ' ἄρα τότε μέγα βάρος μ' ἔχων

V. 1254. ἀπελύθης. Vid. v. 1298. ERF. Verba ἔθανες, ἀπελύθης, de posteriore verbo disputans affert Eustathius p. 548, 43. (416, 26.)

V. 1256. ἰδεῖν. Schol. pro var. lect. ἔχειν. ERF. Male ὡς interpretantur quam. Sensus est idem, ac si dixisset, ὡς ἔοικεν, ὀψὲ τὴν δίκην εἶδες. Vide ad v. 736. La. ἰδεῖν. γρ. ἔχειν.

V. 1259. θεὸς τὸτ' ἄρα τότε. Perraro dochmium in brevem syllabam terminari, nuper ostendit Seidlerus meus in Epistola critica Sophoclei Aiacis editioni Lobeck. addita p. 435. seq. Hic, ordine verborum mutato, scribendum putaverim, τὸτ' ἄρα τότε θεὸς, idque vel hanc ob causam, quod alioqui ἄρα contra morem Tragicorum non, eundem, quem in antistrophico versu, locum habet. μ' post βάρος omittunt E. T. Dresd. a. repugnante pariter metro ac sententia, quam non perspexerunt Interpretes. Verte: tunc igitur Deus graviter mihi irascens in caput meum saevis modis impexit atque irruit. μέγα βάρος μ' ἔχων idem est quod μέγα βαρυνόμενος ἐμοί. ERF. Recte habet vulgata. Dochmii ultima longa in brevem duas soluta est. IDEM. Seidlerus in libro de vers. dochm.

1260 ἔπαισεν, ἐν δ' ἔσεισεν ἀγρίαις ὁδοῖς,
οἴμοι, λαξπάτητον ἀντρέπων χαράν.

1275

p. 62. vulgatum ordinem servat. Convenientior quidem numeris, quos in antistrophico versu vulgata lectio praebet, transpositio est, quam proposuit Erfurdus. Sed vereor ne illi lectioni non multum tribui oporteat, quia non veri simile est, πότμος prima producta dictum esse, quum in strophico versu soluta sit ea syllaba in breves. Hoc autem in versu quod La. Lb. Aug. Aldina et quae hanc sequuntur habent, μέγα βάρος μ' ἔχων propter insolentiores collocationem pronominis suspectum est. Omiserunt μ' etiam ed. Turnebi et quae ad eam expressae sunt. Hinc probabile est, neutrum versum hodie satis emendate scriptum legi, exaratosque a poeta hunc potius in modum fuisse: θεὸς τότε ἄρα τότε μέγα με βάρος ἔχων, et, τίς ἄρα, τίς ἄρα με πότμος ἔτι περιμένει.

V. 1261. οἴμοι. Anacrusin, sequente arsi longa, in dochmiacis, qui antispasticum numerum purum habent, et in alio quodam versu, qui ex antispasto et iambico hypercatalectico constat, brevem esse debere putaveram olim cum Hermanno. Sed ingens repugnat multitudo locorum, praesertim apud Euripidem, quae congeret Seidlerus meus in libro de dochmiacis. Eiusmodi in hac ipsa fabula sunt v. 1262. 1285. 1295. 1301. item Oed. Col. 836. ERF.

Ibid. „λαξπάτητον. Sic tres codd. In membr. ut apud Aldum, λεωπάτητον, superscripta varia lectione, γο. λακπάτητον. Eustathius ad Il. Z. p. 625. [21, (479, 4.)] λαξ ἐμβῆναι λέγει τοῖς στήθεσι, τὸ ποδὶ πατῆσαι εἰς τὸ στήθος. ἐξ οὗ παρὰ Σοφοκλεῖ τὸ Λαξπάτητον ἀντρέπων χαράν. ὅ τινες λακπάτητον διὰ τοῦ κ γράφουσι. Rursus ad Il. K. p. 796. [5. (712, 25.)] τὸ λαξ κινήσας, παρήγαγεν ἐν τῇ τραγωδίᾳ τὸ λαξπάτητον. ὡς ταῦτόν ὃν εἰπεῖν λαξ

φεῦ, φεῦ· ὦ πόνοι βροτῶν δύσπονοι.

κινῆσαι, καὶ λάξ πατήσαι. Vide Hesychii Interpretes ad glossam λακπατήσαι. BRUNCK. Dresd. a. λάξ πάτητον. August. b. λαξπάτητον ἄν τρέπων. ERP. In codd. a Brunckio memoratis, qui λαξπάτητον habent, Augustanus est. In Parisiensi, cuius scripturas a Bekkero nobiscum communicatas saepius commemoravimus, postrema pars fabulae inde a v. ed. Brunck. 1262. deest. Livineii liber v. λάξ πάτητον. Ald. Iuntinae, et quae reliquae sunt veteris recensionis editiones λεωπάτητον. Triclinianae λακπάτητον. Scholiastes Romanus: λακπάτητον. τὴν μεθ' ὕβρεως ἀπωθουμένην, ἢ τὴν μεγάλας καταπατουμένην. In Iuntinis et Francof. a. 1555. ac Brub. huic scholio λεωπάτητον praefixum. Scholion ipsum utriusque scripturae explicationem continere videtur. Ad alteram spectat hoc: ἀντρέπων χαράν. τὴν χαρὰν λάξ πατήσας. Hanc scripturam, λεωπάτητον, tuebatur Seidlerus, ut id significaret τελείως πατητόν, afferebatque Photium in v. λεωκόρητος, et quae iisdem syllabis incipientia alia apud Hesychium vocabula leguntur: in antistrophico autem versu τάλας δὲ τὸνδ' ἔναντα scribi volebat: in qua re non assentior, tum quia languida ista oratio foret, tum quod metri causa non opus est mutatione, si λεωπάτητον quattuor syllabis pronuntiatur. Caeterum perineptum est, λέως ex τελείως syllaba abiecta ortum esse, quod placet grammaticis, ipsique Apollonio in libro de pronomine p. 334, 1. Neque enim recte eo loco codicis scripturam a Bekkero sublatam esse, docet Etym. M. p. 560, 31. Ionibus usitatum fuisse videtur λέως, quo Archilochum usum esse auctor est Photius: quam vocem eandem esse ac λείως, ex Hesychio cognoscitur. Est illud adverbium a λείως formatum, significatu ad eundem modum deflexo, ut Latini plane,

ΕΞΑΓΓΕΛΟΣ.

ὦ δέσποθ', ὡς ἔχων τε καὶ κεκτημένος,
τὰ μὲν πρὸ χειρῶν τάδε φέρων, τὰ δ' ἐν δό-
μοις

nos in vulgari sermone glatt weg dicimus. In quo significato quum etiam facilitatis quaedam et celeritatis notio insit, λεωργός, de quo vocabulo portenta commenti sunt grammatici, dictus est, qui alio consimili nomine ῥαδιουργός vocatur. La. Vat. λαμπάτητον. Lb. λαξπάτητον, quod servandum duxi.

V. 1263. Huic versui, ut 1267. in Aldina praefigitur *Ol. i. e. Ολίκτης*. ERR.

V. 1264. In Aldina sic leguntur hi versus:

τὰ μὲν, πρὸ χειρῶν· τὰ δὲ, φέρων· τὰ δ' ἐν
δόμοις

ἔοικας ἦμειν, καὶ τὰ δ' ὄψεσθαι κακά.

In quibus nec caput est nec pes. In membr. καὶ τὰ γ' ὄψεσθαι. Recte in E. καὶ τὰ χ' —. Sententia flagitante φέρεις rescribo et ἦμων. Ordo est, ὡς ἔχων τε καὶ κεκτημένος, τὰ μὲν κακά πρὸ χειρῶν φέρεις τάδε, τὰ δὲ κακά ἔοικας ἦμων τάχα ὄψεσθαι ἐν δόμοις. BRVNSCK. Coniecturis h. l. plane abstinendum esse videtur. Poeta quum scribere vellet, φέρων ἦμεις, mutata constructione subiecit ἔοικας ἦμειν. Sensus itaque est: o here, quam, et habens et nunc ipsum nactus res adversas, haec (filium Haemonem) manibus fers, quaeque intus sunt, venire videris et mox conspexitur esse mala. τὰ δ' ὄψεσθαι praebent etiam Dresd. a. et August. b. ERR. Seidlerō vulgata servanda videbatur, hoc sensu: o here, quam et habens et nactus mala videris venisse, altera prae manibus haecce ferens, altera intus, haec quoque ut conspicias. Non nego, posse haec ita explicari: at tamen non modo plane otiosa sunt verba καὶ τάδε,

1265 ἄδικας ἤκειν καὶ τάχ' ὄψεσθαι κακά.

1280

ΚΡΕΩΝ.

τί δ' ἔστιν αὖ κάκιον ἐκ κακῶν ἔτι;

sed etiam valde durum est, verba καὶ τὰδ' ὄψεσθαι κακά ex infinitivo ἤκειν ita pendere, ut si ὥστε ὄψεσθαι dictum esset. Accedit quod futuri infinitivus non aptus est: non enim adest, ut visurus sit, sed ut videat. Futuro utendum erat, si participium adhibuisset. Quare veram puto scripturam esse, quam Erfurdcius exhibuit, una tantum littera a vulgatis diversam. Livineii liber p. τάχ' pro τὰδ' habet v. 1264. liber v. autem v. 1265. In Vat. est τάχ' ὄψεσθαι. In La. Lb. τάχ' ὄψεσθαι. Wexius, qui hunc versum ut a grammatico fictum explendae orationis caussa uncis inclusit, non videtur reputasse, hoc genus interpellatae orationis non usitatum esse tragicis. Recte illi indecorum in poesi esse existimabant, modum in imitanda vitae consuetudine excedere. Quare si interrumpi faciunt dicta alicuius, faciunt id cum ratione quadam, et fere sic, ut intercepta oratio ad finem perducatur.

V. 1266. κάκιον ἢ κακῶν. Particulam ἢ interdum post comparativos praeter necessitatem poni, plures fuerunt, qui animadverterent. Vide praeter eos, quos Matthiae in Gramm. Gr. §. 450. not. 2. laudavit, H. Stephanum de dial. Att. p. 28., et Toupium ad Longin. p. 321. [v. ad v. 1077.] Brunckius aliique Canteri coniecturam, κάκιον ἐκ κακῶν, probaverunt. ERF. Erfurdcius, ut vulgo: τί δ' ἔστιν αὖ κάκιον ἢ κακῶν ἔτι; Et sic etiam La. Lb. Vellem, qui nuper docte de comparativis disputavit, Greg. Guil. Nitzschius, hoc quoque genus attigisset. Κάκιον ἢ κακῶν quum non possit ullo modo defendi, in mentem mihi venerat, τί δ' ἔστιν αὖ; κάκιον ἢ κακῶν ἔτι. Sed displicet id iam et mihi, et displi-

ΕΞΑΓΓΕΛΟΣ.

γυνή τέθνηκε, τοῦδε παμμήτωρ νεκροῦ,
δύστηνος, ἄρτι νεοτόμοισι πλήγμασιν.

ἀντιστρ. α΄.

ΚΡΕΩΝ.

ἰὼ

1270

ἰὼ δυσκάθατος Ἄιδου λιμὴν,

1285

cuit Faesio in Seebodii Miscell. crit. vol. II. part. IV. p. 710 veri simillimam esse indicanti Canteri emendationem. Eamque nunc exhibui, quum non minus facilitate quam elegantia commendetur: non tamen ut plane certam esse contendam. Potuit enim etiam scriptum esse, τί δ' ἔστιν αὐτὸ κάκιον ὃν κακῶν ἔτι, ex quo, quum ὃν perisset, nata fuerit correctio non optima inserto ἦ.

V. 1267. παμμήτωρ, quae plane se matrem probavit, quum filio nollet superstes esse. ERF. Monuit iam scholiastes. De falsa cod. Aug. scriptura παμμήτηρ conf. Lobeck. ad Phryn. p. 659.

V. 1268. ἄρτι. gl. τοῦτο τὸ ἄρτι πρὸς τὸ τέθνηκε συναπτόν. BRVNCCK.

V. 1269. Hi versus in Aldina male tribuuntur Choro. BRVNCCK. Creontis sunt in ed. Turn. et hinc derivabis.

V. 1270. δυσκάθατος Ἄιδου λιμὴν, inexpiabile Orci receptaculum. Non adsentior Musgravio Ἄιδου λιμὴν de sepulchro intelligenti, quo inclusa fuerat Antigona, δυσκάθατον autem referenti ad labem exinde contractam, quae expiari non potuerit. ERF. Eustath. p. 1691, 46. (Od. 444, 45.) ὅτι ἀγνήν Περγεφόνην λέγει, ὡς ἀγνισμοῦ δεομένων τῶν θνησκόντων κατὰ τὸ, πυρὶ καθήγνισται δέμας. Σοφοκλῆς δὲ ἄλλως λαβῶν ἐντεῦθεν,

τί μ' ἄρα, τί μ' ὀλέκεις;
 ὦ κακάγγελτά μοι
 προπέμψας ἄγη, τίνα θροεῖς λόγον;
 αἰαῖ. ὀλωλότ' ἄνδρ' ἐπεξεργάσω.

1275 τί φῆς; τίνα λέγεις νέον μοι λόγον; 1290

δυσκάθαρτον Ἄιδου λιμένα φησί. Portum necis difficilem ad purgandum dicit poeta, quia caedes caedi succedat, neque usquam finis occidendi inveniatur. Frequens in huiusmodi rebus metaphora a portu. Alio modo in re simili Aeschylus Suppl. 479. ἄτης δ' ἄβυσσον πέλαγος οὐ μάλ' εὐπορον τόδ' ἐσβέβηκε, κούδαμου λιμὴν κακῶν.

V. 1273. Dresd. a. Turn. Steph. Cant. τίν' αὐδᾶς λόγον. Erf.

V. 1275. παῖ. Hoc nomine pariter servus appellatur apud Aeschylum Choeph. 649. 50. Libri omnes ὦ παῖ, quod retineri fortasse poterat. Vid. ad strophicum versum. — Λέγεις νέον μοι λόγον. Sic Turn. Steph. Cant. non ex codd., opinor, sed ex emendatione propter metrum necessaria. August. b. et Aldus exhibent τίνα λέγεις μοι νέον λόγον, itemque Dresd. a. et Brunckius, omisso tamen pronomine. Erf. Libri veteres: τί φῆς ὦ παῖ; τίνα λέγεις μοι νέον λόγον: Turnebus et quae hunc sequuntur edd. τί φῆς ὦ παῖ; λέγεις νέον μοι λόγον. Ex pluribus Seidleri coniecturis una memoratu dignissima est, τί φῆς, ὦ παῖ; τίν' αὐ λέγεις μοι νέον, ut, deleto λόγον, iungantur τίνα νέον μόρον. Sed quamvis haec elegans coniectura sit, tamen ego quidem illud ὦ παῖ eiiciendum, et μοι ita collocandum duxi, ut est in recensione Triclinii. Perinepta enim ista servi appellatio foret, sive ὦ παῖ, sive παῖ scribas, hic praesertim, ubi Creontem hac voce utentem nemo non suum appellare filium Haemonem putaret. Nusquam istam e communi privatorum vita

αἰαῖ, αἰαῖ,
σφάγιον ἐπ' ὀλέθρῳ
γυναικεῖον ἀμφικεῖσθαι μόρον;

ΧΟΡΟΣ.

ὄρα ἄν πάρεστιν. οὐ γὰρ ἐν μυχοῖς ἔτι.

ἀ ν τ ι σ τ ρ . β' .

ΚΡΕΩΝ.

οἴμοι·

1280

κακὸν τόδ' ἄλλο δεύτερον βλέπω τάλας. 1295
τίς ἄρα, τίς με πότμος ἔτι περιμένει;
ἔχω μὲν ἐν χεῖρεσσιν ἀρτίως τέκνον,

petitam servorum compellationem in tragoedia reperias, nisi in tali loco, qualis est, quem ex Choe-phoris Erfurdlius attulit, ubi ianitor fores aperire iubetur. Caeterum si aliquis antiquus liber λόγον omitteret, valde placeret hoc: τί φῆς; τίνα λέγεις νέον μοι, νέον — ἀμφικεῖσθαι μόρον.

V. 1277. Caedem dicit ob filii interitum perpetrata.

V. 1279. Vulgo haec loquitur Ἐξάγγελος vel Ἄγγελος. Choro tribuenda esse, cui et conveniunt melius, ex eo intelligitur, quod hae strophae atque antistrophae, quibus Σύστημα στροφῶν A. praefixi, personarum ratione accuratissime sibi respondent. **ERF.**

V. 1282. Male Aldus ἄρα, quum ex metri lege ἄρα penultima brevi legi debeat. Animadvertit iam Brunckius. **ERF.** Vide ad v. 1259.

V. 1283. Lobeck. ad Ai. p. 327. **ERF.** Libri ἔχω μὲν — in sequente autem versu τὸν δ' Tricliniani, veteres autem τὸν δ'. Non intellexerunt huius loci difficiliorem constructionem interpretes, qui τὸν ver-

τάλας, τὸν δ' ἔναντα προσβλέπω νεκρὸν.
 1285 φεῦ, φεῦ μᾶτερ ἄθλια, φεῦ τέκνον. 1300

ΕΞΑΓΓΕΛΟΣ.

ἦ δ' ὀξύθηκτος ἦδε βωμία πέριξ

* * *

terint illud. At hic nullo modo τὸν pro τοῦτον vel τόνδε poni potuit. Neque vero τὸν ἔναντα sic temere coniungi potest, quia tum inepta oppositio foret, hunc teneo, quae autem in conspectu iacet, conspicio. Non minus enim, quem manibus tenet, conspicit. Sed hoc dicere debet, illam se ex adverso intueri. Ex quo patet ἔναντα προσβλέπω iungenda esse. Hinc facile quis coniciat, scribendum esse, ἔχων μὲν ἐν χείρεσσιν ἄρτίως τέκνον τάλας, τόνδ' ἔναντα προσβλέπω νεκρὸν. De ea constructione vide ad Viger. p. 841. Nihil tamen mutandum, sed observanda potius attractio, quae est in secundo versu. Idem est enim ac si dixisset τὸν δ' ἔναντα νεκρὸν ἔναντα προσβλέπω. Sic in Electra v. 135. ἀλλ' οὐ τοι τὸν γ' ἐξ Αἴδα παγκοίνου λίμνας πατέρ' ἀνστάσεις: ubi vide annotata. Confer etiam infra ad v. 1325. et Heind. ad Plat. Cratyl. p. 89. Caeterum scholiastes: τὰ δ' ἔναντία. γράφεται, τὸν δ' ἔναντα. La. τὰ δ' ἔναντία. γρ. τόνδ' ἔναντία.

V. 1284. ἔναντα. Sic Brunckii membranae et pro var. lect. scholiastes. Aldus et duo codices ἔναντία. Triclinius ἔναντι. Aristoph. Equit. 341. scr. ἐμοῦ λέγειν ἔναντα. ERF.

V. 1286. Huic versui Aldus Xo. ἦ Ἄγ., August. b. Οἰκίτης praefigit. — ὀξύθηκτος, furibunda. Eurip. Orest. 1625. λῆμ' ἔχων τεθηγμένον. Conf. etiam Hippol. 689. Aeschyl. S. Th. 717. In simili re dixit Noster ὄργῃ χρωμένη Oed. T. 1241. βωμία πέριξ dictum pro περιβωμία. ERF.

λύει κελαινὰ βλέφαρα, κωκύσασα μὲν

V. 1287. Verba, *λύει κελαινὰ βλέφαρα*, recte scholiastes interpretatur, *ἀπόλλυται*. Diverso significato leguntur Eurip. Hippol. 290. Rhes. 8. ERF. Scholiastes: *λύει κελαινὰ. ἀπόλλυται*. Sic etiam Triclinius intellexit, neque aliter Musgravius, Brunckius, alii. Omninoque hoc dici debuisse videtur, quum infra Creon, quomodo se interemerit, narrari sibi iubeat. At *λύειν βλέφαρα* vereor ne nusquam ita dictum reperiat. Quin in Rhesi v. 8. *λύσον βλεφάρων γοργωπὸν ἔδραν* significat, aperi oculos. Praeterea quomodo illa omnia in unam notionem atque imaginem coniungi possunt, *ὀξύθηκτος, βωμία, πέριξ, λύειν βλέφαρα*, nisi quis dicat, quid furibunda ad aram et circa aram fecerit, priusquam clauderet oculos? Deinde quae illa est ara, quum non in templo, non in loco sacro, sed ipsis in regibus aedibus manum sibi intulerit? Denique quid sibi vult ἢ δ' *ὀξύθηκτος ἦδε*, vel, ut in antiquis libris legitur, *ἦδ' ὀξύθηκτος ἦδε*? Itaque non dubitavi Brunckium sequi, qui lacunae signa antè hunc versum posuit. Miror, hic dissensisse a Brunckio Erfurdium. Illud non miror, quod Boeckhius in dissertatione prima de Antigona p. 41. nullam hic lacunam esse pronuntiavit. Fecit enim aperte mei reprehendendi cupiditate, qui me huius sententiae auctorem, non etiam Heathium, Musgravius, Brunckium nominaverit. Ego quidem libenter ei suffragabor, ubi quae nunc habemus ita vel explicata vel emendata videro, ut et sensum praebeant aptum, et Graece dicta esse videantur. Et tamen etiam hoc si quis effecerit, non omnem sustulerit dubitationem. Nam etiam ratio carminis antistrophica hunc locum lacunae suspectum reddit. Describi potest totum carmen duobus modis, qui quo facilius unicuique pateant, strophas α. β. cum trimetris, qui ad eas pertinent, una littera A, pariterque strophas γ. δ. lit-

Soph. Vol. I. U

τοῦ πρὶν θανόντος Μεγαρέως κλεινὸν λάχος,

tera B. notabo. Inter eas medii sunt trimetri, qui pro mesodis tum utriusque systematis, tum amborum haberi possunt. Has quasi mesodos, diversas illas inter se, si litteris μ . M. μ . notamus, totum carmen ita erit divisum: A. μ . A. M. B. μ . B. mesodique illae erunt, prima sex trimetrorum nuncii et Creontis v. 1263—1268. secunda, media totius carminis, quinque trimetrorum nuncii, v. 1286—1290. tertia duum trimetrorum chori, v. 1315. 1316. Sic, propter metra quidem, non opus erit lacuna. Alter modus autem simplicior est, isque necessario unius trimetri accessionem hoc ipso, de quo disputamus loco efflagitat. Est autem talis: A. A. B. μ . B. strophæ A comprehendente versus 1246—1268. antistrophæ autem versus 1269—1290. Ei rationi nihil obiici potest, nisi quod in sex illis trimetris, qui in strophæ A ultimi sunt, quartus Creontis est, in antistrophæ autem nuncio tributî sunt omnes. At id idoneam ab re ipsa excusationem habet, quia in strophæ, quæ solius nuncii oratio esse debebat, recte a Creonte novi mali fama perterrita interrumpitur. Præterea vero etiam scholiastæ adnotatio omissionis alicuius indicium facit: ὡς ἱερεῖον περὶ τὸν βωμὸν ἐσφάγη παρὰ τὸν βωμὸν προπετής. Non credo quidem illi lectum esse versum, qui excidit: sed quod ad hanc interpretationem confugit, argumento est, aliquo saltem modo eum se expedire ex his salebris studuisse. Vt nunc scripta habemus poetæ verba, certum est vel in ἦδ' vel in ἦδε aliquid vitii latere: latet fortasse etiam in πέριξ. Quod si tali in loco licet aliquid coniecere, crediderim ego quidem de cultro vel mucrone loqui nuncium, quo se interemerit mulier, dixisseque tale quid, ἦδ' ὄξύθηκτος οἶδε βωμία πτέρουξ, monstrantem ferrum illud, aciacens mortuæ corpori.

V. 1288. Μεγαρέως. Recte iudicat Heathius, eun-

αὐθις δὲ τοῦδε· λοίσθιον δὲ σοὶ κακὰς
 1290 πρᾶξεις ἐφνυμνήσασα τῷ παιδοκτόνῳ. 1305

dem esse quem Euripides in Phoenissis Menoecei nomine celebrat. — κλεινὸν λέχος. Interpretatur Heathius de specu Dracontis, in quem Menoeceus, ense per corpus traiecto, praecipitem se dederat. Eurip. Phoeniss. 958. et seq. Nec diffitendum est, vocem cognatam εὐνήν sepulchrum aliquando significare: vid. Nostri Electr. 436. et quae praeterea dedit Dorvillius in Chariton. pag. 97. MvsgR. De Megareo quae a scholiastis allata sunt, nullo teste nituntur, nec liquet, quam potissimum historiam poeta spectaverit. Illud propter τοῦδε v. 1289. quod necessario de Haemone intelligi debet, certum esse videtur, non maritum Eurydices, sed filium fuisse Megareum. Post λέχος, quod Bothius haud male in λάχος mutat, Creontis verba excidisse, dubitare non sinit strophicorum versuum comparatio. ERF. Scholiastes: ὡς αὐτῆς προγαμηθείσης Μεγαρεῖ τινὶ πρὸ τοῦ Κρέοντος. οὐ δὲ φασὶ, τοῦ Μενδικέως τοῦ ἀποσφάξαντος ἑαυτὸν. πρότερον γὰρ Μεγαρεὺς ἐκαλεῖτο. ἐν δὲ τῷ τυράννῳ Οἰδίποδι καὶ αὐτὸς Μενδικέα αὐτὸν καλεῖ. Eadem refert Triclinius. In Oedipo Rege qui aliquot locis nominatur Menoeceus, pater Creontis est, non filius. Quod de marito quodam Eurydicae Megareo narrat scholiastes, ipsa eius verba docent a grammaticis inventum esse. Quum res ipsa dubitare non sinit, filium Creontis et Eurydicae illum, qui se pro patria devovit, intelligendum esse, tum etiam nominis diversitas tantum abest ut repugnet, ut confirmet etiam hanc interpretationem. Quum enim, ut alibi ostendimus, nomina, quae sunt in antiquis Graecorum fabulis, non sint temere inventa, sed ita, ut quod cuique fabulae convenit significant, facile existimari potest, eum, qui ab aliis Menoeceus dictus est, aliis Megareum

σ τ ρ ο φ ἡ γ'.

ΚΡΕΩΝ.

αἰαῖ, αἰαῖ,

ἀνέπταν φόβω. τί μ' οὐκ ἀνταίαν
ἔπαισέν τις ἀμφιθήκῳ ξίφει;

audivisse, utrisque domi manentem intelligentibus, sed his nomen formantibus ex μέγαρον, illis ex μένειν et οἶκος. Bothii igitur emendatio λάχος merito recipienda erat: idque feci. Erfurdtius post hunc versum lacunam notaverat unius versus, qui Creontis esset, de qua re dictum ad v. 1287.

V. 1291. Inde ab hoc versu alterum sequitur systema stropharum, quod a priore avellendum esse vidit Hermannus. Eius ratio talis est:

Stroph. I. Creon. Internuntius. Creon. Internuntius.

Stroph. II. Creon.

Duo senarii. Chorus.

Antistr. I. Creon. Chorus. Creon. Chorus.

Antistr. II. Creon.

Versus 1315. 16. et 1318. 19. vulgo Internuntio vel Nuncio vel Vernae (Οὐκέτι) tributos, Choro, qui sic monere hortarique solet, adsignaverat iam Buttmannus apud Bothium. Qui medium tenent systematicis locum, duo senarii ad mesodorum instar interpositi, non opus est, ut habeant, quod iis respondeat. Male igitur Brunckius post v. 1327. lacunam notavit. ERF.

V. 1292. τί μ' οὐκ ἀνταίαν. Spondiaca forma dochmiaci est, quae, praesertim apud Euripidem, frequentissime reperitur. Sic infra v. 1322. σέ τ' αὐτάν. ᾧ μοι. 1323. ἴδω, πᾶ καὶ θῶ. Oed. Col. 1568. σώμα τ' ἀνικάτου. 1570. φασὶ πολυξέστοις. 1575. ἐν καθαρῷ βῆναι. Pro ἀνταίαν margo Turn. et scholiastes καιρίαν, quod suppositum videtur ab

δείλαιος ἐγώ, φεῦ, φεῦ,

1310

1295 δειλαία δὲ συγκέκραμαι δῦα.

ΕΞΑΓΓΕΛΟΣ.

ὡς αἰτίαν γε τῶνδε κακείνων ἔχων
πρὸς τῆς θανούσης τῆσδ' ἐπεσκήπτου μόρων.

aliquo, qui versui timeret. Ceterum in ἔπαισεν latet nomen πλαγάν. Vid. Hermann. in Museo antiqu. stud. V. I. p. 102. ERF.

V. 1294. Hunc versum in mai. ed. sic constitui: δείλαιος ἐγώ, αὐ αἴ, secundam in δείλαιος syllabam cum Porsono ad Phoen. 1319. corripi posse arbitratus. Quae correptio ut locum habet in Aristophane, ita numquam, opinor, apud Tragicos. Versus enim Euripidis Phoen. 1302. Pors. uti Seidlerus meus observavit, dochmiacus est sic digerendus:

ἔλεος ἔμολε ματέρος δειλαίας,
molossi vicem in autistropa tenente cretico. Nostrum locum non male forsitan hunc in modum corrigas: δείλαιος, ἔ, ἔ, ἐγώ. ERF. Non video, quid impediatur, quo minus etiam in tragoedia δείλαιος mediam possit correptam habere. Habet certe in Oed. Col. 515. et Suppl. Eurip. 278. Neque enim facile quis adducetur, ut id vocabulum in duas syllabas contrahi potuisse credat, quae Elmsleii coniectura est ad Med. 1232. Apud Sophoclem omnia sana. Versus est iambicus ischiorrhogicus.

V. 1295. συγκέκραμαι δῦα. Noster Ai. 895. οἴκῳ συγκεκραμένην. Pindar. Olymp. X. in fin. ὄρα τε κεκραμένον. Aristoph. Plut. 854. πολυφόρῳ συγκέκραμαι δαίμονι. MVSGR. Pindar. Ol. I. 34. κράτει προσέμιξεν δεσπότην. ERF.

V. 1296. ὡς αἰτίαν γε. Eurip. Hecuba 350. Pors. ὡς εἶπομαι γε. ERF.

V. 1297. Perperam Aldus ἐπισκήπτου μόρῳ. In membr. et in E. [La.] ἐπεσκήπτου μόρῳ. Ceteri

ΚΡΕΩΝ.

ποιῶ δὲ κάπελύσατ' ἐν φοναῖς τροπῶ;

ΕΞΑΓΓΕΛΟΣ.

παίσασ' ὑφ' ἧπαρ αὐτόχειρ αὐτήν, ὅπως 1315
1300 παιδὸς τὸδ' ἧσθει' ὄξυκώκυτον πάθος.

σ τ ρ ο φ ἦ δ'.

ΚΡΕΩΝ.

ὦ μοί μοι, τάδ' οὐκ ἐπ' ἄλλον βροτῶν

emendate μόρων. BRVNSCK. Dresd. a. ἐπεσκήπτου μόρων. ERF. Sensus est: affirmabaris a mortua hacce utriusque necis culpam habere. Videtur autem non Haemonis et Antigoniae, sed utriusque filii mortem dicere.

V. 1298. ἀπελύσατ', discessit, ὄχετο. Vid. v. 1254. Polybius lib. VI. c. 58. καὶ λαβὼν τὸ καταλειφθέν, πάλιν ἀπελύετο. Crinagoras Anthol. p. 51. πνεῦμα — ἀπελύσατο. Fragm. Plutarch. Wyttenbach. p. 135. ἀπολύεσθαι γὰρ τὸν ἀποθνήσκοντα, καὶ τὸν θάνατον ἀπόλυσιν καλοῦσι. Athenaeus p. 507. E. ἡ ψυχὴ — κατὰ τὴν ἀπόλυσιν χωριζομένη τοῦ σώματος. Mvser. Eustathius p. 548, 42. (416, 26.) Ἰστίον δὲ ὅτι ἐξ Ὀμήρου λαβόντες οἱ ὕστερον καὶ αὐτὸ δὴ μόνον τὸ λυθῆναι ἀντὶ τοῦ θανεῖν ἔφρασαν· ὡς δημοῖ καὶ Σοφοκλῆς ἐν τῷ ἔθανες, ἀπελύθης, καὶ ἐν τῷ ποίῳ ἀπελύσατο τροπῶ.

V. 1301. Scholiastes: οὐδεὶς ἀνθρώπων ταῦτα ἐπὶ ἄλλον ἀπὸ τῆς ἐμῆς αἰτίας μεθαρμοῖσει· ὅ ἐστι, τοῦ σοῦ φόνου οὐδεὶς ἂν εἴποι ἕτερον τῶν ἀνθρώπων αἴτιον, ἀλλ' ἐμέ. Hic igitur τις intellexit. At eo non opus. Proprie: hoc a mea culpa numquam in alium conveniet: i. e. numquam mea haec culpa in alium transferetur.

ἐμᾶς ἀρμόσει πότε' ἐξ αἰτίας.

ἐγὼ γάρ σ', ἐγὼ σ' ἔκανον, ὦ μέλεος,

ἐγὼ. φάμ' ἔτυμον. ἰὼ πρόσπολοι, 1320

ἄγετέ μ' ὅτι τάχος, ἄγετέ μ' ἐκποδῶν,

1305

V. 1303. ἐγὼ ἔκτανον. Sic August. b. et Aldus. In membr. et in E. ἐγὼ ἔκτανον. Brunck. ἔγωγ' ἔκτανον, hiatus vitandi caussa, qui sic fere in dochmiacis occurrit, et excusationis aliquid habeat. Vid. Seidlerus meus in Epist. critica ad v. 1259. laudata. Possis etiam reponere, ἐγὼ γάρ σ' ἐγὼ ἔκτανον. ἰὼ μέλεος. — ὦ μέλεος. (August. b. ὁ μέλεος.) Ultimam longam dochmiacorum saepissime in duas breves solvi, primus et ipse observavit Seidlerus meus. Sophoclea haec enotavi exempla: nostrae fab. v. 1304. ἐγὼ. φάμ' ἔτυμον. 1323. ὄπα, πρὸς πότερον. Oed. R. 661. Ἄλιον· ἐπεὶ ἄθεος, ἄφιλος ὅτι πύματον. 690. ἴσθι δὲ παραφρόνιμον, ἄπορον ἐπὶ φρόνιμα. 1313. νέφος ἐμὸν ἀπότεροπον ἐπιπλόμενον ἄφατον. 1321. σὺ μὲν ἐμὸς ἐπίπολος ἔτι μόνιμος. ἔτι γάρ. 1340. ἀπάγετ' ἐκτόπιον. 1344. τὸν καταρατότατον. 1364. εἰ δέ τι πρεσβύτερον. El. 1246. ἀνέφελον ἐπέβαλες. 1247. οὔποτε καταλύσιμον. 1248. οὔποτε λησόμενον. 1266. τᾶς πάρος ἔτι χάριτος. ERF. Quamvis veteres libri ἔκτανον habeant, tamen ex altera recensione magis poeticum ἔκτανον iam in Elem. d. m. p. 248. praetuli. Atque etiam La. ἔκτανον ὦ. Non recte Erfurdus interpunctionem post μέλεος deleverat. Neque enim ὦ μέλεος ἐγὼ iungenda esse, locus gravior ostendit, quo positum est ἐγὼ. Hiatum in ἐγὼ ἔκτανον, quem non puto a poeta admissum esse, adiecto pronomine σ' expuli.

V. 1304. Defectum supplevit Brunckius iterata voce πρόσπολοι. ERF. At nihil deest: quare lacunae signa ab Erfurdio post hunc versum posita delēvi. Vide ad v. 1323.

V. 1306. De ultima brevi dochmiorum vid. ad

τὸν οὐκ ὄντα μᾶλλον ἢ μηδένα. 1325

ΧΟΡΟΣ.

κέρδη παραινεῖς, εἴ τι κέρδος ἐν κακοῖς·
βράχιστα γὰρ κράτιστα τὰν ποσὶν κακά,

ἀντιστρ. γ.

ΚΡΕΩΝ.

1310

ἴτω, ἴτω,

φανήτω μόρων ὁ κάλλιστ' ἐμῶν 1330

ἐμοὶ τερμίαν ἄγων ἀμέραν

ὑπατος· ἴτω, ἴτω,

ὅπως μηκέτ' ἄμαρ ἄλλ' εἰσίδω.

ΧΟΡΟΣ.

1315 μέλλοντα ταῦτα. τῶν προκειμένων τι χρῆ

v. 1259. Fortasse τάχιστ' pro τάχος rescribendum.
ERF.

V. 1308. s. Fallitur scholiastes, quum scribit: κέρδος μέγα φωνεῖς τὸν θάνατον. Non enim de morte, sed de introitu Creontis in domum loquitur chorus. Sequentis versus quinque interpretationes affert. Sensus planus: τὰ ἐν ποσὶ κακὰ βράχιστα κράτιστά ἐστι. Praesentia mala optimum est si quam brevissima sunt: i. e. optimum est, praesens malum quam primum missum facere.

V. 1311. κάλλιστα. Neutrum plurale pro adverbio καλλίστως. Ordo est: φανήτω μόρων ἐμῶν ὑπατος, ὁ κάλλιστα ἄγων ἐμοὶ τερμίαν ἡμέραν. BRUNCK. I. e. veniat caedium per me factarum suprema, exoptatissime mihi ultimum diem adducens.

V. 1315. Aldus cum interrogatione τί χρῆ πράσσειν; BRUNCK. Brunckius hos versus nuncio tribuerat. In libris omnibus chori sunt.

πράσσειν. μέλει γὰρ τῶνδ' ὅτοισι χρῆ μέλειν. 1335

ΚΡΕΩΝ.

ἀλλ' ὦν ἐρῶμεν, ταῦτα συγκατηξάμην.

ΧΟΡΟΣ.

μὴ νῦν προσεύχου μηδέν· ὡς πεπρωμένης
οὐκ ἔστι θνητοῖς συμφορᾶς ἀπαλλαγὴ.

ἀ ν τ ι σ τ ρ. δ'.

ΚΡΕΩΝ.

1320

ἄγοιτ' ἂν μάταιον ἄνδρ' ἐκποδῶν,
ὅς, ὦ παῖ, σέ τ' οὐχ ἑκῶν κάκτανον, 1340

V. 1317. Chori admonitionem nihil curans Creon, „at certe, inquit, quae cupio, precari licuit.“ Pro *συγκατηξάμην* malim ex Atticorum more *συγκατευξάμην*. ERF. Recte interpretatur Erfurdcius, ut multo ante scholiastes: ὦν βούλομαι *τυχεῖν*, ταῦτα *ηὔξάμην*. Quo magis mirum est neque ab ipso Erfurdcio, neque ab ullo alio editore sublatum esse apertissimum mendum *ἐρῶ μέν*, quod libros invasit.

V. 1318. μὴ νῦν προσεύχου μηδέν. Virgil. Aen. VI. 376.

Desine fata Deum flecti sperare precando.

BRUNCK.

August. b. *κατεύχου*. ERF. Hic vero et sequens versus male in libris tributuri erant nuncio.

V. 1321. Aldus et veteres codd. [etiam La.] *κατέκτανον*, contra metrum. Triclinius *κατέκτα*. BRUNCK. Non debebat Erfurdcius Brunckii coniecturam *ἐκτανον* recipere, quum multo facilius emendatio sit *κάκτανον*.

σέ τ' αὐτάν. ἰὼ μέλεος, οὐδ' ἔχω
 πᾶ θῶ, ὅπα πρότερον ἴδω. πάντα γὰρ

V. 1322. Quod libri omnes ante σέ τ' addunt, ὅς delendum esse monuit Hermannus de metris p. 440. μοι omittunt Dresd. a. Turn. Steph. Cant. Erf. Pro vulgato ὦ μοι dedi ἰώ. Non veri simile est enim non exaequatos ab Sophocle esse numeros.

V. 1323. Dresd. a. ὅπα πρὸς πρότερον. August. b. ὅπη πρότερον. Gl. in utroque: εἰς τὸν παῖδα ἢ εἰς τὴν γυναῖκα. — πᾶ καὶ θῶ. August. b. πᾶ καὶ τιθήσομαι. πᾶ h. l. dictum pro ὅπα. Sic Plat. Phaedr. p. 248. Heind. πῆ δὴ οὖν θνητόν τε καὶ ἀθάνατον ζῶον ἐκλήθη, πειρατέον εἰπεῖν. καὶ autem et ipsum in obliqua interrogatione saepius reperitur, ut Xenoph. Hist. Graec. 3, 3, 11. ἤροντο, τί καὶ βουλόμενος ταῦτα πράττει. Ad sensum quod attinet, hoc voluit poëta: quid faciendum sit, si omnino aliquid faciendum est. Vid. Hermann. ad Vig. p. 796, 320. Metro sine caussa timens Brunckius cum Cantero dedit πᾶ δὲ θῶ. Erf Patet hunc locum penitus corruptum esse. Veterum librorum scriptura, ὅπα πρὸς πρότερον ἴδω, πᾶ καὶ θῶ. πάντα γὰρ, quae duos per se bonos dochmios et Creticum praebet, hoc Cretico excedit mensuram strophicorum. Itaque Brunckius in strophā geminavit πρόσπολοι. Sed veri similis est, recidendum aliquid esse in antistrophicis. Ac Bothius deleuit πάντα γὰρ, quod etiam Erfurdio aliquando placuerat. In ed. Turnebi ex Triclinii prava recensione non solum πάντα γὰρ omissa sunt, sed etiam qui sequitur versus ita scriptus, τὰ τ' ἐν χερσῶν γὰρ, τὰτ', ἐπὶ κρατί μοι. Horum quidem nihil probari potest. Antiqua scriptura tribus potissimum laborat vitiis. Primo, quum in strophā qui praecedit versus ultimam solutam habeat, non est credibile in antistrophā hiatu in verbis ἔχω ὅπα interruptam esse perpetui-

1325

λέχεια τὰν χειροῖν· τὰ δ' ἐπὶ κρατὶ μοι 1345

tatem numeri. Tolleret hoc vitium, qui ἔχομεν scriberet: sed aptior videtur hoc in animi motu numerus singularis. Aliud vitium est in verbis πᾶ καὶ θῶ, quae sic leguntur etiam in La. Ea si essent ab Sophocle scripta, non potuisset ille non scribere πᾶ δὲ θῶ, ut Brunckius ex Canteri emendatione edidit, neque id metri caussa, sed ut cohaereret oratio. Nam καὶ ita collocatum non est copula, sed significat etiam, quod non alienum quidem est ab hac formula, sed animi est tranquilli et motu vacui: ut hic non possit non ineptum iudicari. Nihil adnotavit scholiastes: sed agnoscit Triclinius, ita explicans: ἤγουν τί ποιήσω. οὐ γὰρ ἔχω πρότερον θρηνησῶ πρότερον, πρότερον τὸ τῆς γυναικὸς πάθος, ἢ τὸ τοῦ παιδός. Haec interpretatio auget suspicionem tertii vitii, quod est in verbis ὅπα πρὸς πρότερον, suspectis illis quum per se, quia re bis dicenda speciem vix dubiam glossae continent, tum propter lectionem cod. Aug. ὅπη πρότερον. Hinc veri simillimum est, ex his aliquid delendum esse. Quumque interpretatio Triclinii invertat ordinem sententiarum, vix poterit, si quid in ista perturbatione loci dispicio, simul et orationi commodius consuli, et versus exaequari strophico, quam ita scribendo: οὐδ' ἔχω, πᾶ θῶ, ὅπα πρότερον ἴδω. πάντα γάρ. Id igitur reposui.

V. 1325. λέχεια, τὰ τε χειροῖν. Sic metro postulante scribendum. Aldus τὰδ' ἐν χειροῖν τὰδ' ἐπὶ — August. b. Dresd. a. Turn. Steph. Cant. τὰ τ' ἐν χ. τὰ τ' ἐπὶ. Brunckius τὰν χ. τὰ τ' ἐπὶ. Erf. At valde durum est, quod dedit Erfurdus τὰ τε χειροῖν, τὰ τ' ἐπὶ κρατὶ μοι, propter omissam particulam ἐν. Itaque quod probabilius videbatur, dedi. Tenet τὰδ' ἐν χειροῖν etiam La. Sensus est: omnia mihi inclinata iacent praesentia: quae

πότμος δυσκόμιστος εἰσῆλατο.

ΧΟΡΟΣ.

πολλῶ τὸ φρονεῖν εὐδαιμονίας
 πρῶτον ὑπάρχει· χρῆ δὲ τὰ γ' εἰς θεοὺς

imminent autem, intolerabile in caput meum irruit infortunium. Attractio hic similis, ut supra v. 1283. Sic enim verba accipienda: τὰ δ' ἐπὶ κρατί, πότμος δυσκόμιστός μοι κρατὶ ἐνήλατο. Aeschylus Sept. ad Th. 223. ἀλλ' οὖν θεοὺς τοὺς τῆς ἀλούσης πόλεος ἐκλείπειν λόγος, ubi ad ἐκλείπειν repetendum τὴν ἀλουσαν πόλιν.

V. 1326. εἰσῆλατο. Similem metaphoram vide Oed. T. 263. et 1300. Aeschyl. Pers. 516. MvsGR. εἰσάλλεσθαι h. l. est irruenda advehere, uti κνκᾶν, ταράττειν, τυρβάζειν saepius dicitur pro, turbando concitare. Vid. Schaefer. ad L. Bos. p. 324. [Perperam Heumannus in Symbol. Literar. Bremens. I. 4. pag. 405. s. SCHAEFER.] ERF.

V. 1328. πρῶτον Musgravius pro πρότερον positum censet, magna exemplorum copia hunc usum adstruens. Propriam, inquit, vim obtineret, si τὸ φρονεῖν species esset εὐδαιμονίας. Atqui ut haec revera est, ita Graecorum quoque iudicio fuit. Supra v. 1037. habuimus:

ὄσω κράτιστον κτημάτων ἡὔβουλιᾶ.

Eurip. Heracl. 746.

οἴομεσθα γάρ,

τὸν εὐτυχοῦντα πάντ' ἐπίστασθαι καλῶς.

Eiusd. fragm. incert. CCIV.

τὸν εὐτυχοῦντα καὶ φρονεῖν νομίζομεν.

Vnde factum, ut ἀνολβος et σχέτλιος pro μωρός, ἀνόητος diceretur. Vid. ad v. 1013. et quae Corayus monuit ad Isocr. T. II. p. 78. seq. ERF. Veteres libri cum La. τὰ τ' εἰς θεοὺς. Tricliniani τὰ γ' εἰς θεοὺς, recte. Brunckius et Erfurdcius ἐς pro εἰς.

1330

μηδέν' ἀσεπτεῖν· μεγάλοι δὲ λόγοι 1350
 μεγάλας πληγὰς τῶν ὑπεραύχων
 ἀποτίσαντες,
 γήραι τὸ φρονεῖν ἐδίδαξαν.

V. 1329. Libri *μηδέν*. Quod etsi dici potuit, tamen, si diceretur, potius τῶν εἰς θεοὺς expectares. Sed est etiam in sententia, quod displiceat. Non enim hic, ut nihil impie fiat, sed ut non impie fiat, quod quis faciat, curandum dicit chorus; nec loquitur universe de hominum erga deos pietate, sed de illis potissimum, qui opibus suis, qui potentia, qui virtute freti superbos et feroces spiritus alunt, exemptosque se putant legibus, quibus caeteri constricti teneantur.

INDEX GRAECUS.

A

- " *Ἀβροτος* 1121.
ἄγαλμα 1103.
ἄγη 4.
ἀγίζειν 196. 541.
ἄγος 771.
ἀδμῆς et ἀκμῆς confusa 351.
αθεῖν terminatio verborum 1083.
αι terminatio optativi 410.
Ἄιδης prima longa 1226. conf. Eurip. Herc. f. 619.
Ἄιδου νυμφεῖον, δίκτυον, et similia 1190.
αἱματόεις rubens 524.
αἶρειν 365. *ἠρόμην, ἠράμην* 897.
αἰσχροκίρδεια 1043.
ἀκάμαντος 603.
ἀκάμας 603.
ἄκλανστος, ἄκλαντος 29. 840. 868.
ἀκμῆς et ἀδμῆς confusa 351.
ἀκούειν parere 64.
ἀλάστορος 962.
ἄλλη 138.
ἄλσος 837.
ἀλύσκειν cum genitivo 484.
ἄμᾶν 597.
ἀμαξεύω quo spiritu 251.
ἀμύνεσθαι pro ἀμείβεσθαι 639.

- ἄν recte omissum 601. sitne anceps 743. ἄν γε 743.
 ἀνάσπαστος πύλη 1171.
 ἀνατί, ἀνατεῖ 481.
 ἀναφέρειν τινὶ 272.
 ἄνεμος metaphoricè 137.
 ἀνήρ. ἄνδρες πόλεως, στρατοῦ 289.
 ἄνολβος 1013.
 ἀνόσιος 1058.
 ἀνταμείβεσθαι 639.
 ἀνταμύνεσθαι 639.
 ἀντῶν participem fieri 969.
 ἀνύτειν 231. 799.
 ἀπαλλάσσειν 418.
 ἀπό. ἀπ' Οἰδίπου 193.
 ἀποκτεινύναι, ἀποκτειννύναι, ἀποκτιννύναι praef.
 p. XXIII.
 ἀπολύεσθαι 1298.
 ἀπόλυσις 1298.
 ἀπραγτος 1022.
 ἄρα. ἄρα μή, ἄρ' οὖν 628.
 Ἀργεῖος 1122. Ἀργεόθεν praef. p. XVI. XXXVII.
 ἀργυροῦσθαι 1064.
 ἀρέσκειν insolentius constructum 211.
 ἀρμός 1200. ἀρμῶ ὄψιν προσβαλεῖν 1200.
 ἀρπάξαι 311.
 ἀρχήν 92.
 ἀσσοῦς terminatio 957. 1130.
 ἀτενῆς 820.
 ἄτερ 4. praef. p. XIV. sq.
 ἀυθέντης 1160.
 ἀυτάδελφος 1.
 ἀυτόγνωτος 867.
 ἀυτοκτονεῖν 56.
 ἀυτονομεῖσθαι 56.
 ἀυτόνομος 815.
 ἀυτὸς 480. pro ἀυτὸς 920.
 ἀυτόχειρ 1160.
 ἀφειδεῖν 410.
 ἀφιέναι cum dativo 1071.

ἄχνησθαι c. accus. 625.
ἄχος 414.

B

Βαλβίς 131.
βάρος 763.
βαρὺς 763.
βασιληΐς, βασιλῆς 932.
βίος et πόσις permutata 83.
βλ non semper productionem facit 296.
βλαστειν tantum aoristus 559. 903.
βροτοὶ et θνητοὶ permutata 831.

Γ

Γὰρ 178. γὰρ οὖν 96.
γε 452. 732. duplex 743. post οὐκ ἂν 743. de
collocatione 207.
γενηΐς ligo 249.
γεύεσθαι 992.
γν productam facit syllabam 849.
γυνή, moribus mulier, 575.

Δ

Δαίννυμι praef. p. XXIII.
δε et τε quomodo differant usu 1095. 1148.
δείλαιος media brevi 1294.
δεινόν 1083.
δένδρον 709.
δένδρον. 709. Saepius eo usus Nonnus.
δεννάζειν 755.
δέννος 755.
δεξιόσειρος 140.
δή τις et τις δή 158.
δηλοῦν pro passivo 467.
διδάσκεσθαι 353. 354.
διδόναι ἡχώ, μεταβολάς, etc. 714.

- δίκελλα 249.
 δοκεῖν 1089.
 δόκησις 324.
 δόξα 324.
 δυσήνεμος 583.
 δυσχείρωμα praef. p. XVIII.

E

- Ἔα, monosyllabum, ἔατε disyllabum 95.
 ἐαυτῶν pro ἀλλήλων 145.
 ἐγγενεῖς θεοὶ 199.
 ἔγκληρος 831.
 ἔγκρατης 711.
 ἔγωγε confusum cum ἐγὼ δὲ 1181. ἐγὼ δὲ initio orationis 1181.
 εἰ cum coniunctivo 706.
 εἰδέναι 301. ἤδη 18.
 εἰκάθειν 1083.
 εἴκειν, eius constructio 714.
 εἶν 1226. Confer Eurip. Herc. f. 619.
 εἶναι cum adverbio 633. 634. εἶναι ποῖ 42. εἶναι et ἔμμεν 619. εὖν 619. ὦν omissum 44. 467. 1040.
 ἐν πάγων καθῆσθαι 407.
 ἐλινύειν praef. p. XXI. XXVII.
 ἔλκος, dolor, 648.
 ἔμμεν 619.
 ἐν δὲ 416.
 ἐναντίος - τὰ ἐναντία 667.
 ἐνοδία θεός, Hecate, 1184.
 ἐξέτης 350.
 ἐπάλληλος 57.
 ἐπαμαξεύεσθαι 251.
 ἐπεὶ cum coniunctivo 1012.
 ἔπειτα - τὸ ἔπειτα 607.
 ἐπεύχεσθαι 359.
 ἐπήβολος 488.
 ἐπὶ cum dativo 755.
 ἐπίληπτος 402.
 Soph. Vol. I.

- ἐπιπνεῖν 136.
 ἐπιρῥακτὴ θύρα 1171.
 ἐπιρῥέπειν active 1143.
 ἐπισπᾶν τὴν θύραν 1171.
 ἐπιτρέπειν τινί et ἐπὶ τινι τρέπειν 1094.
 ἐπίχειρα 814. 815.
 ἔπος et πάθος permutata 53.
 ἔργμα, ἔργμα 841.
 ἔρυνύειν praef. p. XX. XXVII.
 Ἐρινὺς uno *v* praef. p. XIX. seqq.
 ἔρκειος Ζεὺς 483.
 ἔρμα 841.
 ἔσκε 619.
 ἔσσεται 619.
 ἔστιρῶχος 1067.
 ἔσχόμην 463.
 ἔτέρως 683.
 ἔτος. ἔτει πέμπτῳ καὶ δεκάτῳ, ἔτεσι τέσσαρσι
 καὶ δέκα Seidl. diss. p. 61. 95.
 εὐκρότητος 426.
 εὐλόφως 291.
 εὐς terminatio nominum 489.
 εὐσεβεῖν et εὐ σέβειν 727.
 ἐφαγνίζειν 196.
 ἐφάπτειν 40.
 ἔχειν ἐπὶ τινι 974.
 ἐχθραίνειν 93.
 ἐὼν 619.

Z

- Ζῆ 1151. 1154.
 ζυγοῦν 350.

H

- Ἡ abundare visum 1077. 1266. ἧ, quam, compara-
 tivo antepositum 40.
 ἧδη 18.

- ἡδύς, *lactus*, 419.
 ἡλεκτρον 1025.
 ἡνεμόεις 352.
 ἡνεχόμην 463.
 Ἡρακλεΐ 1226.
 ἡσσός *terminatio* 957. 1130.
 ἡσυχαιότερος et ἡσυχώτερος 1076.

Θ

- Θάλπειν 1073.
 θάλπος 1073.
 θεν *adverbia quomodo fiant*, praef. p. 16.
 θεοὶ χθόνιοι, νεότεροι, *manes*, *mortui* 598.
 θερμός 88.
 Θεβάϊος 1122.
 θηρίον 344.
 θνητοὶ et βροτοὶ *permutata* 831.
 θυρὰν ἐπισπᾶν 1171.
 θυστάς 1006.

I

- Ἰδὲ pro ἡδὲ 957.
 Ἰμερος 790.
 Ἰσόθεος *prima longa* 830.
 Ἰσον *cum genitivo* 485. Ἰσοὶ Ἰσοῖς 142.
 Ἰσοτιμία in Orco 515.
 Ἰστασθαι πρὸς τι 299.

K

- Καθαγίζειν 1067.
 καθῆσθαι ἐκ πάγων 407.
 καθαιρεῖν 275.
 καὶ 280. 1323. *abundare creditum* 766. *ubi omittatur* 1066. *sequente τε καὶ* 1171. *non sequente καί*, *quod debebat sequi*, 669. καὶ — δὲ 428. καὶ — τε *non pro τε καί*, 334. καὶ μὴν *non sequente γε*, 554.
 καλυπτὸς *active* 998.

- καλχαίνειν 20.
 καταμαῖν 597.
 καταργυροῦσθαι 1064.
 καταρῥακτὴ θύρα 1171.
 καταρῥέπειν active 1143.
 καταρῥύης 997.
 καταρτύειν 474.
 κατάσχετος 1238.
 κατέρχεσθαι 200.
 κάτωθεν non pro κάτω 517.
 κεύθειν passive 902.
 κηκίς 995.
 κίννυμαι praef. p. 26.
 κλανστός, κλαντός: v. ἄκλανστος, πάγκλανστος.
 κλέπτεσθαι 677.
 κλοπεύς 489.
 κνώδων 1218.
 κοινός 1.
 κομψεύειν 324.
 κοπίς 598. praef. p. XIX.
 κοσμεῖσθαι 673.
 κτείννυμι, κτίννυμι, κτίννυμι praef. p. 23. seqq.
 κτήματα, potentia, 778. praef. p. XXVII. sq. cum
 χορήματα confusa 680.
 κυρεῖν sine participio 483.
 κωτίλλειν 752.

Λ

- λαβεῖν et λαχεῖν permutata 516.
 λαχεῖν c. genitivo 695. permutatum cum λαβεῖν 516.
 λεωπάτητος 1261.
 λεωργός 1261.
 λέως 1261.
 λιμήν, receptaculum, 987. 1270.
 λόειν 40.
 λοιπόν et πλοῖον permutata 713.
 λύειν 40. λύειν βλεφαρὰ 1287.
 λυκοσπάδες equi praef. p. XVII.

M

Ματρόπολις 1109.

μέλειν 865.

μέν sine δὲ 630. μὲν — τε 1148.

μέντοι in respondendo 563.

μέσσος 86. 1208.

μεταγενῆς 929.

μῆ et οὐ quomodo differant 372. 691. 1029. μῆ —
μῆτε 542. μῆ οὐ 33. 97. 372. 439. 926. quomodo
differat a μῆ 926. μῆ τριβάς et similia sine ver-
bo 573.

μηδὲ et μῆτε confusa 542.

μῆκος 389.

μηρίον 998.

μηρός 997. 998.

μῆτε et μηδὲ confusa 542.

μητρόπολις 1109.

μιαίνειν 541.

μιτρώδης 1207.

μιτώδης 1207.

μοῦ non ὀρθοτονοῦμενον 83.

Μοριχίδης, Μορυχίδης Seidl. diss. p. LII.

N

Νεοχμὸς mediā correpta 156.

νεστέρων dicuntur, quae consecrata sunt inferis 598.

νηλεὲς 1182.

νόμισμα 296.

νύειν terminata verba praef. p. XXIV. sq.

νύμφη prima brevi 1115. νύμφαι 1115.

νῦν τε ἀχθῆς et similia 452.

O

Ὁ. Vide τόν, et Ind. Lat. v. articulus, οἱ — ὀ

μέν — ὀ δὲ 21.

ὄλβος et ὄμβρος permutata 942.

- ὀλιγοστός 621.
 ὀλόμενος 833.
 ὄμβρος et ὄλβος permutata 30.
 ὁμοῦ pro ἑγγύς 1165.
 ὄξυχόλως 945.
 ὄρα̃ν et ὄρα̃ν confusa 30.
 ὄργῆ 354. 1185.
 ὄργια 1000.
 ὄρθοῦσθαι 670. 673. praef. p. 27.
 ὄρα̃ν et ὄρα̃ν confusa 30.
 ὄς cum coniunctivo, cum optativo 666.
 ὅτι abundans 2.
 οὐ differt. a μὴ 372. 691. a μὴ οὐ 926. ab οὐδὲν
 610. οὐκ ἂν γε 743.
 οὐδαμὰ et οὐδαμᾶ 759.
 οὐδαμοῦ 183.
 οὐδὲ et οὔτε confusa 518. οὐδὲ εἰς 594.
 οὐδὲν et οὐ differunt 610. οὐδὲν εἰδούς 614. οὐδὲν
 μέλλον et οὐδὲν τῶν μελλόντων diversa 355.
 οὐκ ἂν γε 743.
 οὐλόμενος 833.
 οὐράνιος 414.
 οὐτᾶν 743.
 οὔτε et οὐδὲ confusa 518. οὔτε—οὐ 250. οὔτε—
 τε οὐ 759.
 οὔτος. vide τοῦτο.
 οὔτω—ὅς 220.

Π

- Πάγκλαυστος, πάγκλαυτος 825.
 πάθος et ἔπος permutata 53.
 παῖς. παῖ γένεθλον 1135. servus 1275.
 πάντ' ἐπιστήμη 717.
 παντελής 1003.
 παρὰ cum genitivo, apud, 955. παρ' οὐδὲν 35.
 παρείρειν 365.
 παρενείρειν 365.
 Παρασσός per duo σσ, 1130.
 οἱ πέλας 475.

- περιφύνης 997.
 περισκελής 471.
 πικρός 419.
 πλείων. τὰ πλείονα—ἦ 313.
 πλοῖον et λοῖπον permutata 713.
 πνείειν 1132. Vide tamen Aeschyl. Agam. 106.
 πνέων una syllaba 1132.
 πνοῇ metaphoricè 137.
 ποῖ εἶ 42.
 ποιῆσθαι, aestimare, 78.
 πολλός 86.
 πότμος et βίος permutata 83.
 πουλυστάφυλος 1120.
 πούς τινος pro ipso 43.
 προγενής 929.
 προέχειν 208.
 πρὸς χάριν 30.
 προςαυρεῖν 615.
 προσέχειν 208.
 προσκεισθαι 94.
 προσπτύσσεισθαι cum dativo et accusativo 1222.
 προστίθεσθαι πλέον 40.
 προτίειν cum genitivo 21.
 προτιθέναι et προτίθεσθαι ἐκκλησίαν 160.
 πτέρυξ 114.
 πτύειν 1217.
 πῶς τί 2. praef. p. 6. seqq.

P

ῥέθος 524.

Σ

- Σὲ intellecto καλῶ 437.
 σέβειν 726.
 σός, quem tu dicis, 569. τὸ γὰρ σὸν et τὸ σὸν γὰρ
 et similia 686.
 στέροψ 1114.

στόμα, *sermo*, 984.
 συγγινώσκειν, *fateri*, 917.
 σύγκληρος 831.
 σὺν κακοῖς 561.
 συντέμνειν 1090.
 σῶμα σὸν pro σύ, 672.

T

Τὰ μὲν — ἄλλα δὲ 138.
 τᾶλις 624.
 τᾶν 743.
 ταράσσειν 789.
 τέ, non sequente altero τε, 669. τὲ et δὲ usu differunt 1095. 1148. τε καὶ 334. 452. τε οὐ — τε pro οὔτε — οὔτε 603.
 τελεῖν τροχὸς ἡλίου 1052.
 τέλος 143. *nuptiae* 1225.
 τερπνός 419.
 Τηρέϊος 1122.
 τιμᾶν χάριν 510.
 τίννυμαι *praef. p. 24. seq.*
 τις *omissum* 1056. *saepius repetitum* 685. τις δὴ et δὴ τις 158.
 τὸν pro τοῦτον 1283.
 τοῦτο ad nomen diversi generis relatum 334. τοῦτο μὲν — alio quam τοῦτο δὲ respondente 61.
 τρέπειν ἐπὶ τινι et ἐπιτρέπειν τινὶ 1094.
 τριπλοῖζω 851.
 τριπλοιστὸς 851.
 τριπόλιστος 851.
 τρίσπονδος 427.
 τροχοί, τροχοὶ ἡλίου 1052.
 τυμβεύειν 879.

T

Τειν terminata verba *praef. p. XXI. sq.*
 νιάσι et νιέσι 567.
 ὑπεραλγεῖν 626.

ὑπεραλγῆς 626.
 ὑπεράχθεισθαι 626.
 ὑπερόπτης 130.
 ὑπήνεμος 407.
 ὑπίλλειν στόμα τιῶι 505.
 ὑποπτος active 998.
 ὑφειμένος 527.

Φ

Φείδεσθαι 410.
 φεύγειν cum genitivo 484. cum φλέγειν permutatum
 263. φεύγειν τὸ μὴ et οὐ φεύγειν τὸ μὴ 263.
 φθίμενος et φθιτὸς permutata 590.
 φθιτὸς et φθίμενος permutata 590.
 φιτύειν 641.
 φλέγειν et φεύγειν permutata 263.
 φονᾶν 117.
 φονῆ 990.

Χ

Χαίρειν cum accusativo 625.
 χεῖρ τινος pro ipso 43.
 χεῖρωμα 124.
 χέρσος adiectivum 251.
 χορεύειν active 1139.
 χρῆζεσθαι 23.
 χρῆναι an sit utile esse 875. χρεῖη 875.
 χρήματα et κτήματα confusa 680.
 χρησθεῖς, χρησθῆναι 23.
 χρόνον 302.
 χρύσεος prima correpta 103.

Ψ

Ψάυειν an cum accusativo 853. 951
 ψεύδειν 385.
 ψυχρός 88.

Ω

Ω cum substantivo et adiectivo quomodo construat^r 738.

ὦν omissum 467. 483. 1040.

ὡς ἄν dummodo, si modo 215. ὡς ἄγος 771. ὡς ζοικεν et similia sequente infinitivo pro verbo finito 736. ὡς de effectu pro ὥστε 292.

ὥστε cum verbis negationem habentibus 1235.

ὠφελειν cum dativo 556.

INDEX LATINUS.

A

Accusativi absoluti 850. accusativi et dativi differentia in μάχην ἀνίκητος 777.

Activum pro passivo 467.

Adiectivum cum genitivo substantivi, ut ἄσημα βοῆς pro ἄσημος βοῆ, 1194. rem efficiendam vel effectam significans 524. 786. 871. 1067.

Adverbium cum εἶναι 633. 634. adverbia loci 517.

Anacreontea metra 833.

Anaca Seidl. diss. p. 47. 118.

Aoristus passivi pro medio 23.

Articuli potestas 190. 321. 949. 1037. adiectivo additus etiam ubi substantivum medium inter duo adiectiva est 1132.

C

Canes et lupi confusi 693.

Collocatio particulae γε 207. verborum 435. 1259. τὸ γὰρ σὸν pro τὸ σὸν γὰρ et similia 686.

Comparativum cum articulo 313. abundare viso ἦ 1077. 1266.

- Coniunctivus 601. cum $\delta\varsigma$ 666.
 Constructio insolentior 211. 212.
 Copula ubi omittatur 1056.
 Correptio ante $\beta\lambda$ 296. ante $\chi\mu$ 156.

D

- Dativus *propter* significans 1204. eius differentia ab
 accusativo in $\mu\acute{\alpha}\chi\eta$ $\acute{\alpha}\nu\acute{\iota}\kappa\eta\tau\omicron\varsigma$. 777.
 Deorum summus, rex, regina quomodo dicatur 338.
 Diphthongus gentilium in $\alpha\acute{\iota}\omicron\varsigma$ et $\epsilon\acute{\iota}\omicron\varsigma$ soluta 1122.
 Dochmiaci ultima soluta 1259. 1303.
 Dorismus 1109.
 Draco Thebanorum insigne praef. p. 18.
 Dualis $\lambda\epsilon\lambda\acute{\epsilon}\acute{\iota}\mu\mu\epsilon\theta\omicron\nu$ 58.

E

- Eleusiniacus sinus 1106.
 Elisio in fine versus 1018.
 Equi sexennes ad domandum difficiles 350. $\lambda\upsilon\kappa\omicron\sigma\pi\acute{\alpha}\delta\epsilon\varsigma$ praef. p. 17.
 Et—*que* non pro *que*—et 334.

F

- Fel crematum in sacris 997.
 Futurum *solere* significans 350. futuri infinitivus 650.
 optativus 410. 501.

G

- Genitivus *pro* adiectivo 114. 289. 1056.
 Gentilium in $\alpha\acute{\iota}\omicron\varsigma$ et $\epsilon\acute{\iota}\omicron\varsigma$ diphthongus soluta 1122.

H

- Helicon 1117.
 Hiatum etiam in media voce vitant tragici 208.

I

- Inferorum dicuntur, quae consecrata sunt inferis 598.
 Infinitivus futuri 650.
 Interpunctio post primam syllabam trimetri 234. interpunctionis et recitationis ratio 185.
 Interrogativa vocabula plura sine copula iuncta 2. praef. p. 6. sqq.
 Italia 1106.
 Iteratio eiusdem verbi 614.

L

- Libationes ternae 427.
 Lupi et canes confusi 693.

M

- Masculinum singulare universe de viro et femina 451. 561. 830. plurale de femina 917. 973.
 Megareus 1288.
 Menoecus 1288.
 Metra Anacreontea 833. metri cuiusdam tragici ratio 844.
 Morichides, Morychides Seidl. diss. p. 52.
 Muli sexennes ad domandum difficiles 350.

N

- Negationum repetitio 5. plurium ratio 4. praef p. 12. seq. *Nescire* 614.
 Neutrum plurale cum genitivo pro adiectivo 1194.
 Nomen idem diverso casu geminatum 500.
 Nominativus quando pro vocativo 568.
 Nysa in Helicone 1117. 1118.

O

- Optativus cum $\delta\varsigma$ 666. sine $\alpha\nu$ 601. futuri 410. 561.

P

- Pactolus per mediam urbem Sardes fluens 1024.
 Participium *ων* omissum 467. 483. 1040.
 Particulae quae non initio versus ponantur 1018.
 Passivi aoristus pro medio 23.
 Pleonasmus 420. 441. 511. nomine cum genitivo nominis idem significantis iuncto 420.
 Pluralis. ad eum a singulari transitus 705. et contra 1151. v. Masculinum.
 Praepositio in priore membro omissa 364. ex uno verbo ad alterum intellecta 533.
 Praetores ordinarii et extraordinarii Athenis quo tempore munus inierint Seidl. diss. 74. seqq. 103. seq.
 Productio syllabae ob mutatam personam 923.
 Pronomen *μου* non *ὀρθοτονοῦμενον* 83. *σοῦ*, *σοί*, orationem finiens, positum in principio versus 234.

R

- Recitationis et interpunctionis ratio 185.
 Res pro persona 320. 732.

S

- Samium bellum, de eo v. Seidl. diss. et additamenta.
 Schema Colophonium 853.
 Sexennia iumenta ad domandum difficilia 350.
 Singularis. ab eo ad pluralem transitus 705. et contra 1151.
 Superlativum 1197.
 Syllaba finalis in arsi dactylica producta 134. longa in dactylicis soluta 792.

T

- Ternae libationes 427.
 Thebae equestres 837. Thebarum insigne draco praef. p. 18.

334 INDEX SCRIPTORUM.

- Tragoediae novae in Piraeo an sint actae Seidl.
diss. 84. seq. 113. seqq.
Transitus a plurali ad singularem et contra 705.
1151.
Trimetri quintus pes 1024.

V

- Verbale casum verbi regens 783. numero plurali 674.
Vocativo non ubique pro nominativo locus 568.

INDEX SCRIPTORUM.

- Aelianus V. H. Seidl. diss. p. 85. 115. seq.
Aeschylus Prom. 851. Sept. ad Th. 439. 844. 1325.
Pers. 598. Agam. 687. 844. 851. 1056. Choeph.
841. 1132. Eumen. 851. Suppl. 1122.
Anaxilas ap. Polluc. 743.
Antiphanes ap. Athen. 708.
Antiphon 5.
Archilochus 618.
Aristaenetus 831.
Aristophanes Equit. 1284. Pac. 628.
Aristoxenus 920.
Athenaeus 365.
Cicero Acad. 334.
Diodorus Siculus, Seidleri diss. p. 37. 69. 82. indiligens
in temporibus indicandis, ibid. p. 70. seq.
Dionysius Halicarnassensis 831.
Etymologicum M. 1106.
Euripides Hec. 215. 1122. Phoen. 844. 920. Med.
76. Alcest. 603. 920. Suppl. 511. 683. 1294.
Iphig. Aul. 2. 833. Iphig. Taur. 607. 833. Rhes.
57. 844. Troad. 138. 844. Bacch. 313. Heraclid.

2. 23. Helena 1184. Ione 718. 1184. Fragm.
 Antig. 291. Erechth. 4. Protesilai 634. incert. 1226.
 Eustathii lacuna in ed. Bas. 734.
 Heliodorus 1266.
 Herodotus. 92.
 Hesychius 603.
 Homerus Iliad. IX. 714.
 Isocrates 1266.
 Longinus 831. bis
 Lucianus 628. 831.
 Lycurgus praef. p. 14.
 Moschopulus in Dictt. Att. 1191.
 Nicander 783.
 Oppianus 365. 841.
 Plato Hipp. mai. praef. p. 9. Timaeo ibid. p. 7.
 Ione ibid. p. 9. 112.
 Scholiastes Aristophanis Seidl. diss. p. 52. Sopho-
 clis 684. 815. 963.
 Sophocles Aiacc. 216. 568. Electr. 920. Oed. R.
 2. 5. 920. Oed. Col. 533. 743. Trach. 40. Phi-
 loct. 215. 920 bis.
 Theognis 364.
 Thucydides 5. Seidl. diss. et additam. saepius.
 Timocles ap. Stob. 313.
 Triclinius 1067.
 Vita Sophoclis Seidl. diss. p. 47. 55. 89. seqq. 118.
 Xenophon Cyrop. 628. 831. ad Seidl. diss. add. p. 111.
-

1870

Received of the Treasurer of the State of New York

the sum of \$1000.00

for the purchase of land

in the town of ...

for the use of the ...

of the ...

for the ...

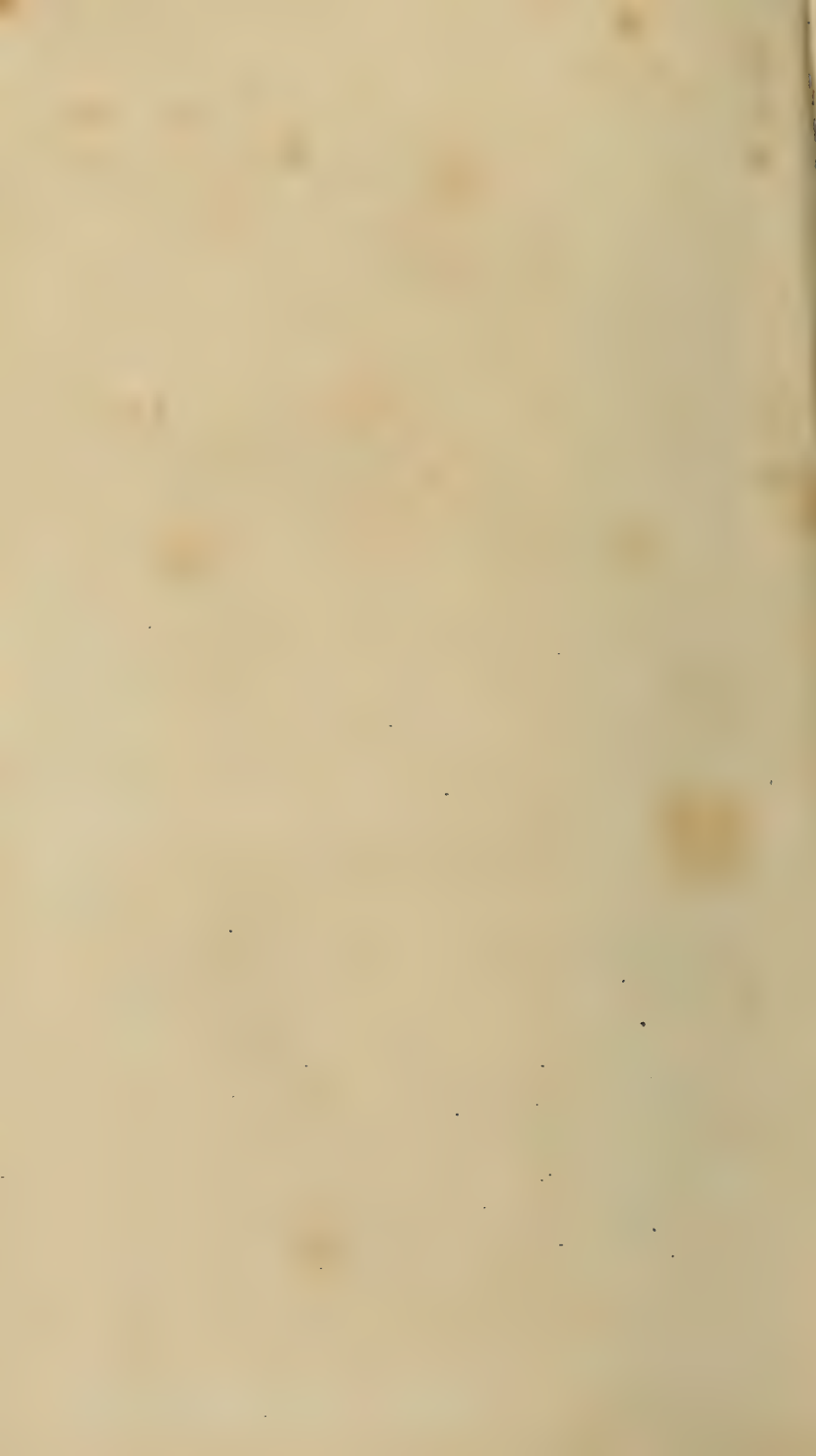
of the ...

for the ...

of the ...

for the ...

130-131

132-133

134-135

136-137

138-139

140-141

142-143

144-145

146-147

148-149

150-151

152-153

154-155

156-157

158-159

160-161

162-163

164-165

8399

Sophocles

Tragoediae; ed. Erfurdt et Hermann.

Vol.1. Antigona.

LGr

S712Er

**University of Toronto
Library**

**DO NOT
REMOVE
THE
CARD
FROM
THIS
POCKET**

Acme Library Card Pocket
LOWE-MARTIN CO. LIMITED

